हीर रांझा

मुंशी मो० दीन, साहब

हीर रांझा
359
हीर रांझा
लेखक - मोहम्मुद्दीन साहब

359;U

اصلی تے مکمّل

ہیر رانجھا

مصنّفہ

منشی محمّد الدین صاحب سوختہ

امرتسری

اصلی تے مکمل

ہیر رانجھا

مصنفہ

منشی محمد الدین صاحب سوختہ امرتسر

پبلشر

محمد الدین زرگر کٹڑہ مہاں سنگھ کوچہ دبگراں امرتسر

نذیر پرنٹنگ پریس ہال بازار امرتسر میں باہتمام سید سلم حسن زیدی
پرنٹر چھپکر محمد دین زرگر کٹڑہ مہاں سنگھ
امرتسر نے شائع کیا

تعداد ۲۰۰۰

پہلا اڈیشن

بسم اللہ الرحمن الرحیم

حمد باری تعالیٰ

اوّل حمد خداوند پاک تائیں پیدا جس نے کُل جہان کیتا
چاٹ عشق لگی دل بےچین ہویا اپنے بھید نوں آپ عیان کیتا
اپنے نور وچوں دیکھے دِن حصّے آدم نور محمّد عیان کیتا
مَیں ہی ہیں ہاں ہور نہ کوئی دُوجا ایہ فرشتیاں حکم رحمٰن کیتا
کسے دخل ناہیں میری ذات اندر تساں کاسدا وہم گمان کیتا
سانوں باجھ محبوب دے چین نہ سی احمد یار دلبر پچھان کیتا
منصب لکھ کروڑ خطاب دیکے کُل انبیاء تھیں افضل شان کیتا
جھُک جا دِنے تھیں کرو دیر ناہیں کرو اوہ جویں فرمان کیتا
جو نجھیں گیتا دعوے نال کیتا دعوے باجھ نہ کوئی اعلان کیتا
طوق لعنت دا اوسدے گل پیسی جس نے ذرا بھی کم بےشان کیتا

احد اپنا عشق جتاونے نوں نواں سلسلہ نواں سامان کیتا
بھید اپنا سامنے رکھ کے تے آدم خاک پتلا سوادھان کیتا
نکل کھِڑا اوہ رات اندھیر وچوں روشن اپنا نام نشان کیتا
سجدہ تساں دا روا ہے مجھ تائیں آدم نہیں شریک ہاں کیتا
سوچ سمجھ کیتا دیکھ بھال کیتا آدم اپنا حق پہچان کیتا
سوہنے احمد یار دے نام اتوں اساں اپنا نام قربان کیتا
کُل خلق تھیں شرف انسان تائیں صورت اپنی اساں انسان کیتا
میری جتنوں ہتھ اوہ دھو جاسی میری گل دا جس وِدھان کیتا
ہووو خوشی تسیں میری خوشی اُتے میں برا کیتا خوش ہان کیتا
اپنے آپ تھیں سوختہ رد ہوسی میرا رد جس حکم فرمان کیتا

بیانِ نورِ محمّدی

نہ سی حور ملائک کوئی اوس ویلے جدوں نور محمّد عیان ہیسی
نہ سی کسے دی کسے تے حکمرانی نہ جنات نہ شہ سلیمان ہیسی
نہ سی غوث اعظم گنج بخش نہ سی گنج بخش نہ فیض رسان ہیسی
نہ سی شیخ صنعان ہسرمد نہ سی نہ کجھ شرع دا حال بیان ہیسی

نہ سی قوم جنّات دا دَور دَورہ نہ ایہ زمین سایہ آسمان ہیسی
نہ سی عشق اندر بیقرار کوئی نہ زلیخا نہ مہ کنعان ہیسی
نہ سی پیر پنجال بلال نہ سی نہ نماز نہ بانگ فرمان ہیسی
نہ سی کیروں پانڈواں جدھم ہویا فتحمند نہ کوئی حیران ہیسی

سب تھیں پہلے محمدؐ دا نور ہویا اتھیں اگے نہ کوئی جہان ہیسی
ایسے نور تھیں آدم نوں شرف ہویا پہلے ظاہر نہ شان رحمٰن ہیسی
احمد وی ہیسی آپ سبحان اللہ احد آپ محمدؐ زبان ہیسی
احد نام محمدؐ دے نام اتوں کردا اپنا نام قربان ہیسی
شفقت نظر اندر نور و نور ہیسن الفت حد تھیں باہر بیان ہیسی

ایسے نور تھیں سب بنا ہوئی اگے کوئی نہ ساز سامان ہیسی
کِڈّا شغل سی رات معراج اندر یار یار تے پیا قربان ہیسی
یار و عاشق معشوق دے راز اندر پردہ اُٹھیا جو درمیان ہیسی
احمد شان سبحان دی شان اتوں کردی عاجزی تے صدقے جان ہیسی
دیکھ سوختہ رب دی ذات اندر ہر اک بات محجوب پروان ہیسی

احوالِ عشق

عشق پھل گلاب جے پاونا ایں تن پچھنا ایں نال سول میاں
گدھا ہے مورکھ جسنوں عشق ناہیں دل ہی عشق دے باجھ ملول میاں
ابوجہل نوں عشق دی خبر ہوندی کردا دین رسول قبول میاں
نال خوشی رضا دے سر چایا حضرت عشقنوں آپ بتول میاں
عشق ہے اول عشق ہے آخر ظاہر باطن ہے عشقدا اصول میاں
پیدا عشق تھیں رب نے جگ کیتا گل عشق ہے بڑی معقول میاں

بنا خبر دے عاشق نہ بن بیٹھیں پہلاں عشقدا لبھ اصول میاں
ہوندی عشق دی خبر نہ رد ہوندا آکھندا کون شیطان مجہول میاں
سچا عشق امام حسین کیتا کیتی سی نہ حکم عدول میاں
عشق نال خدا دا پاک مرسل رہیا عرش دے جھوٹے لئے جھول میاں
عرش فرش ظہور ہے عشق سندا تے مکان زمان نزول میاں
خالی عشق تھیں گل جے ہی کوئی اوہ ہے سوختہ طول فضول میاں

سلسلہ عشق

سبھو سلسلہ عشق تھیں رب کیتا رنگا رنگ دا باغ سجایا اے
کرکے رات اندھیر تھیں دن پیدا دھند و کار غبار اُٹھایا اے
پریاں جن ہما حیوان انسان صورت عشقوں ظاہر کر جگ دکھلایا اے
زمیں اتے پہاڑ بنا دتے ڈولے زمیں نہ حکم فرمایا اے
کرکے سب پسارڑے عشق والے عاشق لکدیاں چر نہ لایا اے
اساں دنیاں ہیں بھکایا اے ایسا نبی نہ جگ تے آیا اے

کارے اپنے دس کے عشق والے زمیں اتے اسمان بنایا اے
روشن چن سورج تارے سیارے قدرت عشق تھیں میل ملایا اے
پھل پھل پھلواڑیاں گل غنچے بوٹا بیل درخت لگایا اے
جنت دوزخ اعراف تے عرش کرسی لامکان مکان بھی پایا اے
دیکھ شرف محمدؐ نوں عشق والا رتبہ شان تے قدر ودھایا اے
پہلوں جگ تے بھیج کے راز اپنا پھیر راز نوں پاس بلایا اے

درجہ ایہ نہ کسے نے پایا اے فرشیوں عرش اُتے نبی آیا اے
نوشوہ دیکھ کے بھاگ سہاگ والا سہرا وسدا حوراں نے گایا اے

اندر باہر ظہور سب عشق دا اے کڈا عشق نے کرم کمایا اے
عشق باہجھ نہ کاز درست ناہیں جھگڑا کا سدا موہ کھاں لایا اے

کسے کم فقیری نہ عشق باہجھوں عشقوں فقر کنگال کہایا اے
و دھکے سوختہ بنی تھیں کون وڈا جنہیں عشق خدا دا پایا اے

نعت رسولِ مقبول

سچا ہے سردار اوہ انبیاء دا اتے عاصیاں دا امان تان ہویا
دن حشر بخشاوسی ہتانوں بخشنہار جو کرم فرمان ہویا

جو کجھ کہے محمد سو رب کرسی موڑے گل نہ قبل زبان ہویا
پیارا احمد دے سوختہ نام اُتوں جیوجان تھیں قربان ہویا

ایضاً

لکھاں نعت رسول مقبول سندی جنہوں رب مقبول ہسردار کیتا
دیکھے ہتھا سدے کنجی غیب والی غیبی بھید اندر خبردار کیتا

دیکھے افسری مال خزانیاں دی حکمران کیتا مالدار کیتا
کسے نبی نوں ایہ نصیب ناہیں پایہ اُچا محمدی یار کیتا

خبر روز بروز پہنچاونے نوں جبرائیل دربار دا خدمتگار کیتا
تپلے خاک نوں نور ظہور دیکے کل جگ دا کار مختار کیتا

دیکھے عقل اپنی یار اپنے نوں کل انبیاء تھیں ہوشیار کیتا
تپلے خاک دی دیکھ کے عاجزی نوں خاکوں چکیا چک پیار کیتا

عاشق کول بہال معشوق تائیں دوزخ اپنی نوں ٹھنڈ ٹھار کیتا
یار نال معراج دی رات اندر اپنا شغل تے ذکر اذکار کیتا

آکھے تدھ اتوں لے محبوب میرے میں تاں اپنا آپ نثار کیتا
اساں اج جیہڑا ہے سنگار کیتا اگے کدی بھی نہ ایہ سنگار کیتا

نہ غمناک ہوویں کسے گل اتوں اساں فیض دا گرم بازار کیتا
امت تیری تے اگ حرام کیتی دیساں بخش ہیں قول اقرار کیتا

عشق کے عاشقا او تیرے حوصلہ دا بیڑا تار محبوب بدا پار کیتا
اوتھے جانہ سوختہ بولنے دی جتھے عشق نے آن وار کیتا

بیان معراج شریف

جی بھیجکے اپنے یار تائیں سد عرش تے رب بلایا اے
آمد دیکھ محمدی عرش اُتے ملکاں ادب تھیں سیس جھکایا اے

جتھے کسے دے جان دی جا ناہیں اوتھے نبی نے جشن منایا اے
نبیاں دیکھ محمد دی شان اُسیٖ اُپر شان درود پہنچایا اے

رحمت رب دی آگئی جوش اندر پردہ چک کے کول بٹھایا اے
ایہ گل جگ نوں اساں دکھاونے لئی تینوں جگتوں بھیر بلایا اے
عاشق ویکھ معشوق نوں بغل اندر خوشی وچ نہ رہیا سمایا اے
تیرا پایہ نہ کسے نے پایا اے نبیاں شان تینوں دون سوایا اے
تیری شان دا قدر وداھونے نوں اساں آدم نوں جگ بنایا اے
جے نہ توں ہوندوں ہوندا کوئی ناہیں تیری خاطر ایہ بھار اُٹھایا اے
عرش کراں صدقے تیری واٹ اتوں ہو ہوں منگ جو کجھ من بھایا اے
تیری خاک نوں چک کے عرش اُتے میں شیطاں نوں خاک رلایا اے

جتھے توں آیوں آیا ہور کیہڑا ایتھے ہور کس نے پیر پایا اے
آجا ہور نیڑے میرے ہور نیڑے مینوں سکدیاں نوں ایہ دن آیا اے
آکھے بھیر محمد اے محبوبا مینوں میرا ہی ناز دکھایا اے
اساں چار عناصر نوں جمع کر کے اربعہ کڈھ صحیح دکھلایا اے
جے توں ہوندوں ہوندا میں ناہیں اساں حق ہی حق فرمایا اے
لامکان دا قدر کی تدھ اگے تیری شان والا اچا پایا اے
منور فقر دی ویکھکے عاجزی نوں میں بھی جھکدیاں ڈھل نہ لایا اے
کسے سوختہ ایہ نصیب ناہیں تینوں تاج لولاک پہنایا اے

نصیحت

سدھا ہو کے ربدی یاد کر توں چھڈ دکھاں یار اُداسیاں نوں
عرش نال جگ تے آیا ہے نور ربی دس پاونا کوئی لد داسیاں نوں
جیہڑے شرع رسول دے ہون منکر ہو نفد کی لاونا اوہناں کھواسیاں نوں

احمد ہو سفارشی رب اگے روز حشر بخشاوسی عاصیاں نوں
رحمت رب بھئیں سدا محروم رہسن جنت نہیں ملنا وسواسیاں نوں
دُور رول سوختہ دیکھ دُرکار دینا چوہڑ نقلیاں بھنڈاں مراسیاں نوں

صِفت چار یار

چار یار رسول کریم سندے چار دین دے تھم نشان آئے
اکو شرع آئے اکو دین آئے اکو شکل آئے اکو ہان آئے
جھنڈے چار ایہ شرع محمدی دے چار کوٹ اُتے حکمران آئے
بگڑاں ڈاڈیاں رب قہار دیاں اچی بول تے کوک سنان آئے
روزہ حج زکوٰۃ نماز اندر پکے دین والے مسلمان آئے
مشرق مغرب شمال جنوب روشن چار چن ایہ ہیٹھ اسمان آئے

حضرت عمر خطاب تے علی حیدر ابو بکر تے غنی عثمان آئے
اکو دل آئے اکو جگر آئے اکو جسم آئے اکو جان آئے
آیا احمد نوں حکم جو رب ولوں سو ایہ جگ تے حکم فرمان آئے
کلمہ حج زکوٰۃ نماز روزہ پنج رکن ایہ نال ایمان آئے
اکھ پریت نہ غیر حرام ڈکھن نیویں دھون حلیم زبان آئے
عرب عجم اندر دم تھم اتے سخی بلی ایہ شیر جوان آئے

ہند سندھ پنجاب نے من لِتا شاہ دین اتے شاہجہان آئے تے حساب کتاب قرآن اندر دھڈے دلی ایہ خان دیوان آئے
راہوں کھنجیاں دا رستہ دسنے نوں سدھی حق دی راہ بتلان آئے عاشق سوختہ دین محمدی دے نام رب توں ہون قربان آئے

صفت حضرت ابوبکر صدیق رضؓ

ابوبکر صدیق نہ صدق ہار ثابت قدم رہے دین ایمان اُتے سچا یار رسول مقبول سدا آندا جھوٹ نہ کدی زبان اُتے
چہرہ ہسدا اوٹ نہ پے سہتے عرشوں نور چمکے شادمان اُتے ہر اک آدمی نوں ویکھے نظر اکو ایہ ہے شرف صدیق انسان اُتے
اوہ نظر شفقت ہے غریب اُتے اوہو نظر شفقت ہی سلطان اُتے کول کھٹکدا شرک نہ نظر آوے آفرین ایسے مسلمان اُتے
نیک بشر اُتے رحمت ربدی اے اینکی ہے روشن دو جہان اُتے لعنت سوختہ کوہ سر جھوٹیاں دے جو نہ قائل رسول ایمان اُتے

صفت حضرت عمر خطاب رضؓ

کسے بشر نہ کیتا ہے جگ اُتے حضرت عمر جو عدل انصاف کیتا حکم دُرّیاں دا دیکے پُت تائیں جُرم اوسدا نہیں معاف کیتا
سونا بناں کسوٹیاں دیکھنے دا کدوں پرکھنا کسے صراف کیتا پیا سوختہ دودھ دیوچ پانی پُن چھان کے تے جھگڑا صاف کیتا

صفت حضرت عثمان غنی رضؓ

حضرت غنی عثمان سوالیاں نے ناہیں رد سوال انکار کیتے منصب ہفت ہزار خطاب دیکے تے غلام آزاد سردار کیتے
دل تے کسے دے رنج نہ دین دتا بڑے عاجزاں نال پیار کیتے نیک بندیاں سبق قرآن دیکے راہ حق اندر خبردار کیتے
لایاں دولتاں نے اچھے کم اُتے کیتے اچھے جو کاروبار کیتے لیکے شرع محمدی ہتھ اندر ابوجہل کافر شرمسار کیتے
تھیوں غنی اوہ جگ جہان اُتے فیض جہاں تے رب ہزار کیتے اوس دین نوں سوختہ کی گھاٹا جتھے آپ ہیں کار سرکار کیتے

صفت حضرت علی رضؓ

علی اسم ہی اسم سبحان اللہ نام رب تے علی دا نام آیا بیٹھے حق دے راہ تے تخت دتے علی سخی سخاوت امام آیا

علیؓ شیر خدا ہے شیر مرداں لیکے نبی نوں وحی پیغام آیا
علیؓ نام لیاں کفر دُور ہووے اسم علیؓ دا پاک کلام آیا

وڈے کافراں دے مان تان توڑے کردا کفر نوں علیؓ قتلام آیا
بُت سوختہ ڈگے آ وچ قدماں سوہنا جگ تے دین اسلام آیا

صفت حضرت حسنین علیہم الصلوٰۃ والسلام

حضرت حسن حسین امام زادے لال علیؓ دے ہن اُچی شان والے
لخت جگر پیارے بی بی فاطمہؓ دے بولن جھوٹ نہ پاک زبان والے

نانا پاک محمدؐ دی شان اتوں صدقے ہون پئے دو جہان والے
ست پیڑھیاں پشت با پشت دوہے حسب نسب عالی خاندان والے

سخی بلی بھارے دولت زور اندر رلے حق نوں حق پچھان والے
کہیا آپ ملائکاں فلک اُتوں امت نانا دی ایہ بخشان والے

اسیں کون ہاں اساں دی جا کتھے رتبہ اے شہادت لیجان والے
صابر صبر وچہ جان قربان کردے گوشے بیٹھ کے ورد کمان والے

عشق حق اتوں صدقے جان والے غیرت وچہ اعلیٰ مان تان والے
حد شرع تھیں باہر نہ پیر دھردے پکے مذہب دے بڑے ایمان والے

ہر دم رہن راضی رضا رب اتے دھوکہ نہیں ابلیس دا کھان والے
سادی وچہ پوشش حرمت رب بخشی چڑھت آئے آن بان والے

کوئی ذکر نہ طول فضول کردے کردے ربدا ذکر رحمٰن والے
بُری صحبت تھیں بڑا پرہیز رکھدے نیڑے بدی دے مول نہ جان والے

عاشق مست ہن ربدی ذات اندر راہ رب تھیں سیس وکان والے
کس تے سوختہ فیض احسان کر کے فیر نہیں احسان جتان والے

ایضاً

روز محشر نوں حسن حسینؓ پیارے آپ رب دے ساہنے جاوسن گے
دیکھ نانا نوں امت دے غم اندر بڑے آپ امام گھبراوسن گے

کوئی گلہ نہ امت دے ظلم والا اگے رب امام سناوسن گے
نال عاجزی سوختہ رب کولوں امت نانا دی آپ بخشاوسن گے

مناقب حضرت محبوب سبحانی

کہواں مدح محبوب سبحان تیری تیریاں پیریاں وچہ خدائیاں نی
ڈُبیاں بیڑیاں تساں ترائیاں نی میں قربان جاں پار لگائیاں نی

تیرا ہے خدا خدائی تیری دیگ فلک دے دیس بلائیاں نی
دولہا پیر توں کھول دکھائیاں نی جنہاں گلاں اندر پیا پھائیاں نی

تیرے دوار اُتے آیا قطب ہویا چڑھکے چور نے عزتاں پائیاں نی
کوئی گھر ناہیں ایسا گھر جتھے خوشیاں تیریاں جان منائیاں نی

تیرا جگ خادم دو جہان خادم خبراں غیب دیاں تینوں آیاں نی
بدھے بند خلاص ہو جان کیوں نہ جیہنے تیریاں ملن دہائیاں نی
تیری ذات تھیں پیریاں جگ پایاں تیریاں اسیاں نیک کمائیاں نی
داہیاں موڑ نہ بھیجیاں فیر کس نے قلماں تسانڈیاں جیہنے واہیاں نی
عبد القادرے تیرے پیارے نام اتوں رب وار دا ہیا خدائیاں نی
تیرا نام لیاں دفع دور ہوون لکھ زحمتاں اوہن بلائیاں نی

اکڑ جاں وڈے تیرے دوار اُتے کر دی جاوند سیس نوائیاں نی
توں ہیں پیرانداپیر سرتاج وڈا تیریاں پیریاں دُھن سوایاں نی
توں ہیں آپ پیارا پیارا رب تیرا وچہ وِتھ نہ فرق جدائیاں نی
موڑے کون کیہڑا ایہے پرواہیانوں تیریاں رب بنھے بے پرواہیاں نی
اساں عاصیاں نوں ل جے توں جھڑک دیویں بھلا ہور دس کیہڑیاں تھائیاں نی
تیریاں سوختہ ناز انداز دیاں گلاں سچیاں الیں بنائیاں نی

ایضاً

غوث اعظما پیاریا محبوبا صفتاں تیریاں شان اچیریاں نے
احمد ہمت والا بیڑا غرق ہندا رکھیا ہتھ دیکے تیریاں پیریاں نے
پھلاں کوڑیاں دے دِنداں ہیٹھ ہیکے دتے مزے ایسے مز شیریاں نے
چوراں لچیانوں تساں شاہ کیتا دیکے عزتاں ملک جاگیریاں نے
کشش نگاہ دی نے اوہن کم کیتے کمیڈل جو ہویاں ہویاں میریاں نے
سینے منکراں دے نور و نور کیتے تیریاں سچیاں خواب تعبیریاں نے

کِتے پیریاں پیر فقیریاں نے ہر جا تیریاں ای دستگیریاں نے
سخت دلاں تائیں الیسا زم کیتا بول مٹھڑے سخن اکسیریاں نے
اجے تیک ہے چاشنی دلاں اتے کیڈے کرم کیتے سُراں دِیریاں نے
تساں اُنہاں دے بھی گناہ معاف کیتے جنھاں کیتیاں بہت تقصیریاں نے
دکھاں والیاں دے دُکھ دُور ہو گئے لگے ہتھ بناں ایہ تاثیریاں نے
رستے حق اتے اندا سوختہ نوں تیریاں پیریاں اصل فقیریاں نے

صفت حضرت داتا گنج بخش صاحب رحمۃ اللہ علیہ

صوبہ شہر لاہو پنجاب اندر جیتھے وسدا نور ہے لج میاں
جیہڑے آن ڈگے اس در اُتے لبا رحمت الٰہی نے کج میاں
چلو نال میرے کرو دیر ناہیں دیکھو اس در دی سج دھج میاں

گنج بخش پیارا اوسے شہر اندر رہیا شیر خدا دا گج میاں
خطا والیاں تے پردے پا دتے میں قربان جاواں رکھی لج میاں
ولی پیر دہوون پیر پیرا سد لاوں اکھیاں ندنال بھج میاں

مکے گیاں باجھوں گل مُک جاوے جیکر اس در دا کریں حج میاں
سچ بول توں سوختہ آنچ ناہیں کہندے وچ بیعت نے گج میاں

بیان فریدالدین چشتی رحمتہ اللہ علیہ

فریدالدین پیارا خاندان چشتی ذات حق اندر نور و نور ہے جی
روشن قطب تارا دو جہان اندر ہویا رب دا نظر منظور ہے جی
پہرا دار ہے چمن محمدی دا پھل توڑنا کیہڑا مقدور ہے جی
ہر دم آونا فقر دی جھونپڑی نئیں ہو ہو دا پیا فتور ہے جی
جھکے بول زبان دے جگ اتے ایسی باس نا وچہ کچور ہے جی
منتہا ہے دا عشق سبحان اللہ وچہ اکھیاں نشہ سرور ہے جی
الفت شفقت محبت پیار والا ہند سندھ پنجاب مشہور ہے جی

عاشق شہر بیکنٹھ دے رہن والا تن سو سٹھ ۳۶۰ دریا عبور ہے جی
ثابت قدم ہے رب دی رضا اتے بیقرار نہ وانگ منصور ہے جی
گھوڑے نفس نوں صبر دی واگ دے کے کیتا بھکھ پیاس نوں دور ہے جی
سانس چوی ہزار ۲۴۰۰۰ ستار دے دا ہو ہو دیوچہ بھرپور ہے جی
اڈ اڈ مرن بھنبیریاں مکھڑے تے لباں آئیاں شہد انگور ہے جی
چوپے پریم رس نخل کھجور چڑھ کے نہ او قسمتوں بلعم لعور ہے جی
سوہنے سوختہ فقر نوں جا صدقے جہدا نام لیاں دکھ دور ہے جی

شروع قصہ

دل نے بیٹھ نوں کے کہیا اک دن کر کجھ دوستا حق ادا دیویں
اگے شاعراں نے ہیراں لکھیاں نے توں بھی لکھ کے ذرا دکھلا دیویں
اکڑ والیاں دے توڑ مان دیویں ایسے بنھ سمندراں لا دیویں
وارث نواں قرآن کوئی کڈھیا نہیں قصے وچہ قصہ ایسا پا دیویں
بھاویں جان جاوے تاں وی جان دنیا پر نہ قول اقرار گوا دیویں
محمدالدین تیرا کیہا نام سوہنا ایسے نام نوں لاج نہ لا دیویں
کن پا کے تے رکھیں خوب رکھیں ڈورا ہو نہ جگ ہنسا دیویں
اگے کرے نہ طول فضول کوئی ایسی حد سکندری پا دیویں
عشق وچہ نہ ذات کو ذات کوئی فرق ذات کو ذات نہ پا دیویں
توریت عیسیٰ دی کرے جے کوئی جھگڑا کھول پاک قرآن دکھا دیویں

قصہ ہیر رانجھا وارث شاہ کولوں اچھی طرح سنوار بنا دیویں
چھیڑ شاہ شہور عرتے دریا وارث ایسی لکھت نوں نرا چکھا دیویں
سر جھکا دیویں دل نہ پا دیویں رستہ حق دا صاف بتلا دیویں
ہون صاف سینے بغض والیاں دے سکہ دلاں تے ایسا جما دیویں
جند عشق قصائی دی چھری ہیٹھاں رکھ کے بکرے وانگ کوہا دیویں
کر کے ہاں رفیق نہ بدل جاویں ساڈی گل نہ منوں بھلا دیویں
ماضی حال اتے مستقبل والا سچو سچ ہی حال سنا دیویں
رشتے رہن زنار نہ تسبیحاں دے ایسی نیڑ دیوں گل مکا دیویں
دو سر ملدیاں نوں نہ اکا دیویں ضامن وچہ رسول خدا دیویں
ایہ رنج پیہ دی پت بھرا ساڈے ایہناں فقہ اصول سمجھا دیویں

بھُں کہیا بیٹا عیسیٰ رُوح اللہ مرسل رُوح دی شان ودھا دیویں
پیر لگ محمد دے کہیں جا کے پہلاں عیسیٰ دی قوم بخشا دیویں

عکس رب دا پیا ہے وچہ پانی شکل حق تے آدم بنا دیویں
بندے رب دے نوں کہویں رب ناہیں ربی نور ہے بھاویں فرما دیویں

تینوں کسے وے باپ دی ڈر ناہیں اُچی بول لا ریب صدا دیویں
واقف ہو گئے انہاں طوانیاں دا پچھلا حال منصور سنا دیویں

غیر شرع نا ہیں فتوے کفر لاون سچی شرع توں اکھ دھڑکا دیویں
جو ٹھٹھے ٹکریاں دے کھان والیاں نوں مجلس اپنی وچوں اُٹھا دیویں

وڈو میاں بگڑیاں ویکھ نہ کہیں عالم منہ کالے کر سگاں در کا دیویں
فضل منگ مونہوں بیڑے پار ہوون قصہ سوختہ توڑ چڑھا دیویں

سوال شاعر

یارو بنی مشکل کرو کجھ حیلہ دل دی مت کیسی وانگر بال ہوئی
کہے گل دل تاں پرے ہو بیٹھا سانوں جتنی گل محال ہوئی

ہوئی ظاہر غمی خوشی وچ مینوں میرے نال تاں خوب کمال ہوئی
رشتے ہڈ دے مار فنا کیتا زال پت جیویں رستم نال ہوئی

کھلا ہاں خاموش ہیں وچہ پانی بھڑکاں مار دی ٹھنڈی ڈال ہوئی
قصہ جوڑنا کوئی مخول ناہیں کراں ہاں تے جان حلال ہوئی

سر سر لا باری پھیراں سر نومیں جیکر پھراں تے صاف خلال ہوئی
ایہہ سوختہ گل محال دسدی مشکل لبھنی عشق دی چال ہوئی

جوابِ دل

اُس یار کولوں پرے ہٹ جایئے کر دا دوستاں نال جو ول ہووے
تینوں عشق دی چاٹ ناہیں کوئی لگی تیر نال کی کملیا گل ہووے

جنہوں عشق دے بھیت دی خبر ناہیں لگڑا اکھ کو نا اجل بل ہووے
اُو دہم کردیاں نوں محنت مل جاوے مشکل منزل مقصود دی حل ہووے

لگے واہ تے لا کے دس دیئے باہیں اپنی وچ جے بل ہووے
کر و شروع قصہ پڑھ الحمد للہ دلدا شغل اچھا گھڑی پل ہووے

رکھو اَج دا کم نہ کل اُتے غفلت کرو ناہیں جی ہیکل ہووے
کل کل اندر کال ہو جاسی انت کال پچھتاوڑا اسل ہووے

دھو نسہ آپ دے جے تن اپنے دا منزل عشق اندر لبھی کھل ہووے
نخل الفت اندر ہووے اُف ناہیں لگا سوختہ صبر دا پھل ہووے

سوال شاعر

یارو دل سیراج نال میرے زور دا دری دی اکھ لڑان لگا
کڈھ لال کتاب تے دس مسئلہ پچھے رن نماز پڑھان لگا

اگے الف دے ہو نہ کجھ آوے ملاں سر ایہ کن پھڑان لگا
کِڈی نک لکیر کڈھان لگا ہو سکے سنگھ کمبخت اڑان لگا

ہس دے جاوندے نوں اگوں مار دھکا دیکے ڈانگ دی بج ٹھہران لگا
مکتب عشق دے وچہ سوختہ وار میلیوں رنگ سہو دی کھنب چڑھان لگا

ایضاً

محرم حال پیاریاں دوستاں دا حکم موڑ نہ گل گوا لیئے
زور اور اں دے معلے وچہ پھسکے بازی جِت کے ہار رہنا لیئے
اپنا آپ فنا کر عشق اندر بارہ برس دا چِلہ کما لیئے
لغلوں کڈھ کے یاد خدا کریئے اپنے سامنے یار بہا لیئے

دُنیا عشق شطرنج دی کھیل اندر نال دماں دے بازیاں لا لیئے
بیڑا اٹکیا شوہ دے وچہ میرا تُلے صبر تھیں پار لنگھا لیئے
کریئے نیک صلاح دا کم کوئی پہلاں رب رسول تہا لیئے
سوہنا سوختہ رانجھنے ہیر والا قصہ جوڑ محبوب بہلا لیئے

شاعِر دا کہنا واسطے دُعا دے دلنوں

دِلا تھ اٹھا دعا کر توں بارہ برس دا چِلہ کماوساں میں
چھڈ محل تے ماڑیاں شان شوکت چال فقر دی لنگ دکھاوساں میں
کھا کوار گندل اک جڑی بوٹی جنگل وچہ منگل بیا گاوساں میں
روزی حق حلال دی دیکھنے نوں ناہیں حق حرام نوں پاوساں میں
اپنا کٹ کے ماس ہی کھاوساں میں غیر گلے نہ چھری چلاوساں میں
بوجھے بناں نہ لبھدی گل کوئی بھجو بناں نہ یار بناوساں میں

مر دے چھڈ کے جگ جہان والے اپنے آپ وچہ خاک ہو جاونیں
چھڈ پلنگ رانگلے چھا دیاں نوں اپنا خاک تے بستر لاوساں میں
جھنجے خور زبان دے چسکیاں نوں کوڑے صبر دے گھٹ پلاونیں
اپنے چاہڑ وجود نوں سیخ اُتے آتش عشق تھیں بھن لے آوساں میں
دو گز تیڑ لنگوٹ دے گھیر اندر اپنے آپ نوں پیا لوکاوساں میں
عاشق سوختہ مر گئے تاں پاواں بکر جیوندیاں ای مر جاونیں

عِشق دا ہونا تے شاعِر دا تحفہ بھیجنا یار نوں

میں نہال ہاں او نامراد ایسا موسم آئے بہار بھی نہ پھلساں
اچھا عشق محبت نوں پھل ناہیں ناہیں نہ سہی عشق توں نہ ٹلساں
نبی غذا پتنگ دے وانگ کرساں کبھی مڑن کو یونہہ میں ہتھ ملساں

پھولے پھلکے کھیتی ہیر پاپ سندی میں بے ثمر نہ جگ دنال رلساں
صبح اُٹھ کے گل دی بھال کرساں راتیں شمع رخ تے جا ملساں
عشق یار دی بنسر اں ہار نوں مشرق دل مغرب ہر روز جلساں

صبح عمر جوانٹری دی چڑھیاں شام عمر جوانٹری دی چہ ڈھلساں

ہر اک قسم دی سوختہ گل لکھ کے تحفہ نظر منظور ہیں یا گھلساں

الیضاً

شاعر اچھڈ خیالاں پچھلیاں نوں واگ قلم دی ذرا چا موڑئیے جی

سارے ہجر نوں عشق دی اگ اُتے دوسر وچھڑے سر انہوں جوڑئیے جی

خاطر یار وڑکے باغ عشق اندر شہد واکھیوں عشق نچوڑئیے جی

کریئے عشق جیہڑا کریئے ظاہر ہوکے باطن عشقنوں پر جھنجوڑئیے جی

گھوڑے شوق اتے طبع اپنی نوں ذرا تخت ہزارے نوں لوڑئیے جی

جدہر یار آکھے اودھر اُٹھ ٹریئے نت یار دی حاضری لوڑئیے جی

دیئے عشق دا بھیت نہ احمقانوں مِتی وچہ پیشاب نہ روڑئیے جی

ایسی سوختہ رمز دی گل کریئے الفوں لبھئے میم مروڑئیے جی

فاتحہ خیر دینا

میرا فاتحہ خیر پہنچا دیئے قاصد کوئی ہزارے نوں جان والا

لکھ پگ والا وڈے بوڑ والا ہے اوہ نیک بندہ مان تان والا

لگدی واہ تے لا کے دین دیندا۔ سچی گل اُتوں مر جان والا

ان دھن دتا رازق بہت اُسنوں ناہیں غیر دا حق دبان والا

کمین ذات صفات دوار اُتے ڈگے رہن نہیں پر ہٹان والا

دسدا یار ہمسائے دا عمر تاکر کیتا نہیں احسان گوان والا

اوسے شہر ہزارے دے وچہ رہندا موجو چوہدری ہے وڈی شان والا

پتر پوترے دوہتر بھین بھائی جایاں آیاں دی شرم رکھان والا

کوٹ عقل دا سخی ہے وانگ حاتم۔ باہیں بل ہے شیر جوان والا

در تے آیا فقیر نہ جھڑک سٹے کُتا آئے بھی نہیں دُرکان والا

بُرا بول نہ آکھدا کسے تائیں اچھا مرد ہے نیک زبان والا

سوہنا سوختہ باپ ہے رانجھنے دا نیڑے حق حرام نہیں جان والا

تخت ہزارے دی صفت

لکھاں تخت ہزارے دی صفت کی میں صفت وچہ عجیب دے آیا جی

جگہ جگہ اُتے قدرت کاملہ نے بوٹا بچہ درخت لگایا جی

اوس دیس تے رزق دا کی گھاٹا جتھے آپ رازق بھیرا پایا جی

گھر گھر کریدے جٹ بادشاہی جتھاں مرکے ملکھ [illegible] جی

شہر تخت ہزارہ پنجاب اندر قطعہ جنت دا رب بنایا جی

جیہڑا شہر پنجاب پنجاب وچ ہے چول راوی نام جنہاں لکھایا جی

زمینیل بھیٹ کنکاں چڑھیاں جوبنے تے نشان رب نے کیا بھایا جی

چل [illegible] دیکھیئے نیں جتھے موجو چوہدری راج کمایا جی

کُنبہ موجو چوہدری دا

دو بیٹیاں تے اٹھ بیٹیاں ندا موجو چوہدری باپ سنیندڑا اے
ست بڑے بیٹے کم کار لگے چھوٹا عشق دی گود کھلندڑا اے

راوی پیر سید وارث شاہ میاں پرچہ پیدائش لکھیندڑا اے
میاں رانجھن ہے سوختہ نام جسدا حضرت عشق تھیں سبق پڑھیندڑا اے

مقولہ شاعر

جیہڑے آہلنے تھیں ڈگ پین پنچھی مُڑ کے آہلنے وچ نہ جاوندے نے
عاشق پار سمندروں رہن والے پر چھل نہ جی پرچاوندے نیں

جنہاں عشق گڑتی ملی گکھ اندر یار ڈھونڈیاں تھوہ اوندے نیں
ملدا دا نہ سوختہ لوک سانوں اپنی ہستی تھیں رب پاوندے نیں

موجو چوہدری دے حالات

موجو چوہدری دا گھر باہر اندر بڑا سلسلہ کاروہار رہیسی
کوئی لاوندا باغ باغیچیاں نوں کوئی کٹ دا کھیت تیار رہیسی
کھلا کوئی راکھا پھلاں پکیاں تے نگھبان لئے خبردار رہیسی
مٹر موٹھ کوئی زمیں بیج رہیا کوئی بیجدا کنک جوار رہیسی
کوئی کھوہ اُتے ماڑے ڈھگیاں نوں نیدا گال تے گال ہزار رہیسی
کوئی چور چکار دے خوف سیتی اچی دیوندا پیا للکار رہیسی
کوئی گھاتائیں رنبہ لاونے نوں بیٹھا آنکے کھیت کنار رہیسی
رہیا دیکھ کوئی کھیت چھولیاں دا رتیں سجلی دا شکار رہیسی
حکم شاہ اگے پہریدار کھلے بیٹھا تخت تے آپ سردار رہیسی

تھاؤں تھائیں لگے کم کار اُتے سوالکھ نوکر خدمتگار رہیسی
پانی لاوندا کوئی کیاریاں نوں ہل واہوندا کوئی تھلار رہیسی
کوئی طوطیاں اتے چمگدڑاں دی توڑی مار اڈاوندا ڈار رہیسی
کوئی لا رہیا جھونا چار رہیا جیتھے پانیاں خوب کھلیار رہیسی
کوئی دیکھے کیاہ دے ٹینڈیاں نوں کیڑے لگ جیتھے کیتی مار رہیسی
کوئی کھیت سوہاگڑے کھیت والی زمیں کردا پیا ہموار رہیسی
کھیت داتری تے کریں لدنے نوں جوہڑ آوندا کوئی چمار رہیسی
کردا وارسی کوئی بنیریاں نوں کھتا کھا نہ جائے ہشیار رہیسی
جنہاں بوٹیاں نوں تیلہ مار جاوے اوتھے کم ہویا تیار رہیسی

کتھوں تیک میں حال بیان کرساں گھر جٹ دے بڑی بہار رہیسی
رب آپے سوختہ کرنہارا بندے کوئی بھی خبر نہ سار رہیسی

موجو دا مر جانا

موجو چوہدری اپنے وچ کنبے بیقرار نہ کوئی مجبور رہیسی
ہر دم خوشی سی بھرے پروار اندر نہ بیمار نہ دل رنجور رہیسی

آن اکھیاں وچ مقام کیتا اصلی گھر جیہڑا دسدا دور رہیسی
آخر سوختہ ربدی ذات وِلوں او نا موندا حکم ضرور رہیسی

موجو دے پتاں دا حال

موجو دم دیکے دم ہار بیٹھا آئے دم نہ دم گئے ویر دے نی
سنجی ہوئی سراں وجود والی کلّے پے گئے یار سویر دے نی

بھائیاں دا لگا بدلہ لین والا اکھاں نال رنجھیٹے دی پھیر دے نی
چھویاں جیباں چڑھا کے سان اُتے سخن کرن لگے میر تیر دے نی

بھائی یوسفے دی رانجھن یوسفے نوں کانی مجھ دیوانگ پے ڈھیر دے نی
جٹ راٹھ کاہد جیکر بیٹھ چھپڑن چڑھے دیہڑ پور سوا سیر دے نی

اندھ راج یارو تے بیداد نگری ظلم جٹ تے ہون اندھیر دے نی
چور چوہدری سد پنچایت جوڑن چینا کُکراں وچہ کھلیر دے نی

گھیر گھت کھلے اک جنہدڑی تے حصے دین نہ تھال جنگیر دے نی
دیکھ سوختہ گھاٹ فرات اُتے کافر جیویں شبیر نوں گھیر دے نی

رانجھن دا بھائیاں نوں جواب دینا

سخن زباں وچوں رانجھا کڈھ آکھے تساں کہاں ہٹیاں چائیاں جی
سیلا کفن ناہیں اجے باپ ہویا ماتم کفنیاں گلوں کیوں لاہیاں جی

چالی دناں تا کر ذرہ ٹھہر جاؤ فیر کرنیاں حق رسائیاں جی
سدلیاں گئے پنچ برادری دے ٹک جان جیہڑیاں ستھاں پائیاں جی

بھائیاں نال پیاریاں ویر کرنا باتاں بھیڑیاں کسے سکھائیاں جی
اہ تاں اگے ہی مینوں معلوم ہین جیہڑیاں کیتیاں تساں کمائیاں جی

تساں دولتاں دے دمان تان اُتے آساں میریاں سبھے ڈھائیاں جی
گلاں سوختہ اپنے نج دیاں گھروں کڈھ کے باہر گوائیاں جی

مقولہ شاعر

خاندان جاں کسے دا بگڑ جاوے اُٹھ جگ توں جان سرداریاں نے
کوٹھے ہین خالی پل وچ دولتاں دے ندناں اتفاقیاں ہین خواریاں نے

لگے قدرت نئیں اگ تے جل جاون چھتاں جھاڑ فانوس سنگاریاں نے
رہن فرش غالیچیاں نمیں تابیں نہ او نقش دیوار گلکاریاں نے

ہتھ ملن نہ دولتاں ہتھ آون فیر ملن کنتھوں کرن زاریاں نے
یار دبا ہجھ اعتبار دے کون دیوے لبھن ہت رانجھے خدمتگاریاں نے
گھروں بھرم گیا دلوں دھرم گیا جیونا باہجھ ایمان ہنیر اریاں نے

ملے موت بہانڑے باہجھ ناہیں ملسن دولتاں باہجھ نیاریاں نے
دوزخ پیٹ نہ لین آرام دیندا فاقے پیٹ مصیبتاں بھاریاں نے
کرکے جنہاں تھیں سوختہ فلک کینے کرکے بس خاموش بیکاریاں نے

جواب دینا بھائیاں دا رانجھے نوں

اسیں رانجھیا کھٹیے توں کھاویں ساتھوں ایہ وعدے ناہیں ہوونے
ساتھوں کسے دے دھونے نہ جان دھو اساں ایہی دھو دھوونے

اساں کسے دے رونے نہیں رونے اساں اپنے دکھڑے رونے نے
نہیں ہور ہنا دنیا وچ وڈے جھگڑے سوختہ چھڈ کھلونے نے

جواب رانجھن دا دینا بھائیاں نوں

میرا رزق تساڈے ہتھ ناہیں کیہڑی گل دے تساں نے ویر چائے
تسیں کہو نہ رزق ہے محنتاں تے روزی وچہ وسیلہ نہ رب پائے
کارساز ہے اوبندہ کون کوئی جیہڑا دیندیاں رزق نہ چھپائے
اساں واہنے ہل نہیں گاہ گاہنے بیوقوف جو محنتاں کرن جائے

رازق رب ہے کل مخلوق سندا جیہڑا دیندیاں رزق نہ ڈھل لائے
تسیں دیکھیا نہیں ہناں محنتاں تھیں پتھر وچ کیڑا اسنر یات کھائے
جنگل وچ منگل فقراں کر دیندا کھانے غیب وں لیں بھیجے من بھائے
رب وہلیاں نوں جیکر رزق دیوے پتھر چکیاں سوختہ کیوں لائے

جواب بھائیاں دا رانجھن نوں

بھنن ہڈ نہ محنتاں کرن جیہڑے انہاں کسے نوں کھٹ کھوا دنا کی
بھیڑاں پین دیوے نہ کم آون تے نگلیاں ساتھ لداوناں کی
گذری عمر ہے جنہاں دی بدی اندر جلیاں اگ وچ پاک ہے جاونا کی
دتے رب باہجوں ہے نہ ٹھور آدے مارشیخیاں وقت لنگھاونا کی

جیہڑے ننگ خدائی دے ہین وڈے انہاں مجلسیں بیٹھ شرماونا کی
پلے جنہاں دے نہ آن ایمان ناہیں انہاں شہدیاں زہد کماونا کی
مت ہو کھاں دیونی برا کرنا متھا پتھراں نال گھساونا کی
دولتمند دیاں ویکھکے دولتانوں وانگر کافراں جگر جلاونا کی

مان ہے مزا اشناک جہان والے آئی خزاں تے فیر گھبراوناں کی
جگ سوختہ ملک فنا دا ہے ایتھے حال پکار دا پاوناں کی

جواب رانجھن دا بھائیاں نوں

اساں اپنی دکھری واہ کھانی ساڈی کسے دنیاں بھیاں ناہیں
سُر وڈھ کے ہتھ پھڑاونال آکھانی کسے توں کرڑی وی گال ناہیں
سَت گلاں دا ستیاناس کرنا کرنی ہڈ شریک دی بھال ناہیں
ندی رُہڑ دیئے آتش ڈال دیئے راست گو نوں کتے زوال ناہیں

بہرہ نوکری دیونی نہیں کسدی ہونا کسے دا مول میٹھیاں ناہیں
مت کسے دی نہیں منظور سانوں وہو کہ کھاونا نال بلال ناہیں
دینی ہیچ اکھاڑہ ہے دشمناں دی سانوں خوف سرکار خیال ناہیں
یاراں سوختہ چوراں ادھا لوآں تھیں جھگڑا اجننا امر محال ناہیں

جواب بھائیاں دا رانجھن نوں

نکل لُچیا اچیا باہر گھر تھیں مونہہ دیکھ جا جو جُھٹیاں ٹھوٹھیاں دے
تیرے درگیاں دے چالے جانئے ہاں مونہہ سر منیاں بھیڑیاں لوٹھیاں دے

اچھی نہیں نماز امام باجھوں سجدے ہتھ نہیں باجھ انگوٹھیاں دے
لکھ پانیاں سوختہ پاک کریئے سچے بول نہ ہوون جھوٹھیاں دے

جواب رانجھے دا بھائیاں نوں

کون جمیا جو گھروں کڈھ دیسی گھروں کڈھیا بڑا فساد ہوسی
حقدار جدوں چڑھے حق اُتے دھن مال تے جان برباد ہوسی
جیہڑے پنڈ دی شتے ترک دے اوہ بے وقت نہ کوئی امداد ہوسی

جدوں تیک لحاظ ہے اکھیاں دا تدوں تیک نہ بھید ایجاد ہوسی
ست پُشت تا کر چھڈن وَیر ناہیں دلوچہ کھنا جٹاندا یاد ہوسی
راست گو نوں سوختہ خوف کاہدا چور یار نوں خوف دی لاد ہوسی

رانجھے دی فریاد سُن کے پنڈ والیاں دا جمع ہونا

سنی جدوں فریاد رانجھیٹڑے دی پنڈ پیر جھ سارا جمع آن ہویا
وسّو جگ جہان فنا اندرا ایتھے ہسیا کون تے کون رویا
چاہ کھیت دے ونڈ بھیال اُتے بیل پتیاں نال ہے کس جویا
طبلے ٹھاپ تے بجی ستار کس دی اتے راگ الست ہے کس چھویا

موجو گھر آ کے لوکاں پچھیاں ایتھے جمیا کون تے کون مویا
کتنے رج کھادا فاقے رہیا کیہڑا رسیا جاگدا کون تے کون سویا
کھادی کنے مٹھائی تے زہر کس نے دُدھ کنے پیتا کھادا کس کھویا
قضا صبح دی کس نماز کیتی اتے شام دا کس ہے مکھ دھویا

اوہدا معاملہ کیہو سرکار ناہیں جس کھیت تے امر داپا چویا ۔ پچھلی جو بیتی اچھی خوب بیتی اگے ظاہر کرد ہو یا کی ہویا
زمیں باپ دی تے حصے وچ قصے نیکی بدی دابی ہی کس بویا ۔ اسیں سوختہ اوسدی گل کرنی جیہڑا یار نہ یانوں دے ٹویا

جواب دینا پنڈ والیانوں رانجھے دی بھایاندا

یار وساد تائیں نہیں ہے غم کوئی دہوکا چور نوں گل لوکا ندیا ۔ ہود پیٹ دا روگ تے وید اگے ناہیں رکھنے کم چھپاونے دا
موہری ہووے انگشت تے وڈھ دیئے آیا حکم ہے جان بچاوندیا ۔ رونداچھڈ آپئیے بھون کیڑیاں تے ول آوندا بال پرچاونے دا
مونہہ نوں کھولیئے نک تے جان آئی ویلا نہیں رہاں دباونے دا ۔ دنداں ہیٹھ ہے پیس اولادتیا بھاندا سکھنا رہیا غم کھاونے دا
ساڈی رانجھے نال ہے سانجھ جیہڑی کم کجھ سانجھ نباونے دا ۔ اینہوں کسر مرگی پیندی روزمرہ جھاڑا کرے گو کسر گواونے دا
کھیت جاندیاں نڈیاں ڈھالیندا رکھے خوف نہ قید ہو جاوندیا ۔ تسیں کرو اوپائے ہو سکے ویلا آگیا ہے داہ لاونے دا
دانے ہو رعلاج نہ کرن کوئی چھتر پھل دی جگہ سنگھاونے دا ۔ اسیں ہے علاج جے کوئی اچھا دسی دیہو ندوقت شرماونے دا
اچھا ہووے جے رانجھنا تساں کو بول رٹ سکھنے خوشی مناوندیا ۔ بھائی بیاہ لیئے سہرا لائیے کر چالیئے مرجاونے دا
نیک ہو جاوے دھنے دہو جاورہے افسوس ناہیں سہرا گاوندیا ۔ پھیر سوختہ ملک فنا اندر کریئے کاج کجھ خاک سماونے دا

جواب پنڈ والیاندا

یار واساں نہ کسے نوں جھٹ کہنا وڈی قسم سانوں احمد پیرزی اے ۔ اساں کسے نوں ہول نہ شہ مینی رگھی گل کرنی لذت کھیر دی اے
گھوڑ چڑھانہ پت سردار ہووے ٹٹ گئی کمان جاں تیر دی اے ۔ دسیوں کڈھ غریب نوں نہیں دینا ناہیں پوچھنی گور امیر دی اے
صحبت بری کو یوں پر ہو جانا صحبت بھلے تھیں سانجھ شبیر دی اے ۔ اٹھ دوڑ آئے نس بھج آئے جدوں سنی فریاد اسیر دی اے
موجو لعد شاہی یار رانجھنے نوں کیوں اِنّی ملی قندھار کشمیر دی اے ۔ تساں ظلم امیر کبیر کیتا گمٹی شان امیر کبیر دی اے
مکھن دہی پلیا جسہ خاک رلیا رنگت چہریوں گئی سریر دی اے ۔ اکر واسیں ظلوم تے ظلم ناہیں سنو گل معصوم صغیر دی اے

جو کجھ بجھنا اے سو یہ وڈ نا اے ساڈی دانیاں گل اخیر دی اے
اساں وس خمیر نوں پہنچنا اے مٹی سوختہ جس خمیر دی اے

بند ہوئے جہان دے کارخانے سورج جدوں ویلے پچھم گٹھ آیا ۔ رکھ وِنج وہار نوں کل اُتے بنیا سانجھ کستوری تے کٹھ آیا
چُلھے اگ سوانیاں بال دتی دیوے بلے پتنگ بھی اُٹھ آیا ۔ ایسی سوختہ رات سیاہ ڈِین کالی دن سفید ہاتھی جیویں مٹھ آیا

ایضاً

گھروگھری آرام کر جگ ستا سُکھاں والیاں عیش آرام ہویا ۔ حلقہ بنھ کھلا مسجد وچہ اقصلی چن تاریاں وچہ امام ہویا
پہرہ بدلیا فجر دے سنتری دا شام سنتری دا آمقام ہویا ۔ دُکھاں والیاں سوختہ سون کتھے بگڑے بخت آرام حرام ہویا

رات دا گذر جانا تے فجر دا آنا

صبح اُٹھ کے گھاٹ دریا اُتے دھوبی لد کے لیگیا لادیاں نوں ۔ پلٹی صدی زمانڑا ہور آیا چھڈ چور گیا نامرادیاں نوں
روزی پیٹ خاطر غلہ پینے نوں جو نئے بیل خراسیاں گاہدیاں نوں ۔ دیکھے پنج مسافر تے اُٹھ ٹریا کن سن وچ کنجراں عادیاں نوں
اُٹھ جگ جابن کاروبار کیتے چھڈ گئے گھبیار آبادیاں نوں ۔ بدھا ہلدا نہیں سی چور وانگوں چھٹا جھاگڑ کڑے استادیاں نوں
نِسترآدن گلاں میاں رانجھنا او ذرہ کھول زبان آزادیاں نوں ۔ نوکر حکم عدالتاں انگریزی حاضر سامنے کرن فریادیاں نوں
جھبے بولیا جھوٹ تے سچ ہووے اتے پین پولے بریاں وادیاں نوں ۔ لکھیا کس کتاب دے وچہ آیا رناں اکھنا رانجھیا وادیاں نوں
دُور دوں ویکھ کے ست سلام کریئے تیرے درگیاں مرشدا ہادیاں نوں ۔ صندل گھس لائیے سر در دا اُتے گھاں کٹ کھوائیے آبادیاں نوں
دوزخ پیٹ دا ظالم کڈے کم کیتے غیبی آہن خبراں مرزادیاں نوں ۔ اپنا سوختہ کدی نہ بھید دیئے چوراں یاراں تے ٹھگاں فسادیاں نوں

مقولہ شاعر

فجرے فیر جھیڑیاں دا ہوآن گلاں جنہاں گلاں تھیں کالجہ دھڑکدا اے ۔ جٹ جھگڑیاں دے تیجے کھول بیٹھے صلح باجھ فساد نہ اڑکدا اے
چڑھے جٹ ہوا دے گھوڑیاں تے ویکھاں غیب دتوں کیہڑا ابھڑکدا اے ۔ کون چڑھے سولی کیہڑا قتل ہووے نال پھانسی کیہڑا لٹکدا اے

دِگڑے جٹ نہ آوندے گل اُتے کوئی ڈرکدا تے کوئی کڑکدا اے
صبر کیتیاں سوختہ رہن ناہیں جٹاں وچہ سینے بغض رڑکدا اے

جواب رانجھن دے بھایاں دا

نکر رانجھیا کم فرعون والے جنت دسدیاں نوں دوزخ واڑ ناہیں
متھے نال شیطان ننگار ناہیں ساتوں ٹلے سرکار دے چاہڑ ناہیں
موجو چوہدری دار وح خلیل اللہ رکھ کے چخا نمرود دے ساڑ ناہیں
دشمن ہڈ شریک ہو جاون گے گھت وچ بارود جھنگاڑ ناہیں

تائے بھنڑ کے کوڑ کہانیاں نوں کر کے مار آسمان نوں پاڑ ناہیں
جھوٹ بولنا قسم ایمان کھانی سر تے چک توں اگ پہاڑ ناہیں
خاندان دے نام دا واسطہ ای ست گلاں دی بیخ اکھاڑ ناہیں
دکھ سوختہ رب دے خوف کولوں اگر جاندے بن گراڑ ناہیں

جواب رانجھن دا بھائیاں نوں

میں بھی ہاں پتر موجو چوہدری دا ایپر تسیں شریک بھی ہڈ دے او
ورثہ باپ تھیں کر دو محروم مینوں حقدار دا حق نہ چھڈدے او
تساں حکم دے وچ تقدیر نائیں گل گھٹ نہیں تا بھاہے ووڈہداو
شکر کرو نائیں روزی رب اُتے جھنڈا روز ناشکری دا گڈدے او

کر کے لے وارثیں باپ چیلے مینوں وانگ نمانیاں کڈدے او
سدا کسے دا رہیا بکار ناہیں کیہڑی گل پچھے آنے اڈدے او
ڈھٹے نہیں سانسی اساں دیکھ لیندے تسیں مفت دے مال تے تڈدے او
تسیں سوختہ حرص بلوان وانگوں مجھی دے ڈبھی ملے نہ چھڈدے او

جواب بھایاں دا

ورثہ باپ تھیں مکھ بھنوا جٹا سُتی کلا نہ چھیڑ جگا جٹا
اندر واڑ کے دے جا پھاہ جٹا۔ باہر نکل نہ گل گوا جٹا
آپ کھاتے اساں کھوا جٹا۔ اچھا مار ٹرا وقت لنگھا جٹا
مار شیر دی ہار کے کھا جٹا۔ گیدڑ وانگ نہ دم دبا جٹا

بگل مار کے کھیت نوں جا جٹا گھر وچ کوئیت نہ پا جٹا
صبح شام نی روز منا جٹا۔ ہل واہ جٹا۔ حلوا کھا جٹا
پنڈاں بنھ کے دولتاں پا جٹا کار خیر وچہ ڈھل نہ لا جٹا
وڈے بھائی ہاں باپ بجا جٹا چاہڑ پلنگ تے پیر دبا جٹا

لک بنھ تے محنتاں پا جٹا۔ تیرا کیا ہے سخت سبھا جٹا
دانگر سوختہ رب تہا جٹا۔ بھواں ہسدیاں گل سنے آ جٹا

جواب رانجھن دا بھاباں نوں

ونڈ دیہو حصہ نہیں تاں پے قصہ اچھے کم ناہیں بے ایمانیاں دے
بہتر باپ تے ماں بھائی آپ دا ہاں کرو ونڈ نہیں بدگمانیاں دے

کتھے لکھے سرکار ہن باپ وی لوں چھٹے چڑھے ہیر نافرمانیاں دے
خدمت وڈیاں دی ہر دم رہیا کردا رستے جو ہیں مسلمانیاں دے

حکم باپ تھیں باہر نہ پیر دھریا منے باپ دے حکم سلطانیاں دے
بھن دیانگا اگر ان حکمتاں تھیں منیوں نہ تسیں نہ زور جوانیاں دے

کھنگ تاپ بیماریاں لادیاں جھگڑے چھیڑ کے چپ دیوانیاں دے
ڈھول وچ جاسی مزہ بجھ جاسی صدقے ہوگئے عید قربانیاں دے

بھیاں کچیاں پکیاں ریکڑاں دے چھٹے ہتھ ہن باپ نشانیاں دے
ڈنگر مال ڈھانڈا سبھ قرق ہوسی بیبا دا سجال اہل طرنیہ دے

منہ بھر کج کشمیر نوں اٹھ نسو مٹکے رہن نہ بھر خرمانیاں دے
قصے سوختہ جگ تے عام ہوسن جت ہین گئے بڑے حیرانیاں دے

جواب بھایاں دا رانجھن نوں

اساں جگ نوں کد لعنہ دکھال دتا چھٹا باپ لکھیا جھوٹا یار ناہیں
تیرے دا باپ نے سطے ایہ لکھیا نافرمان بیٹا خدمتگار ناہیں

ہے بدکار وڈا چور یار وڈا ہیر کہے انتے برخوردار ناہیں
ہیر حکم تھیں باہر ہے بیر اسدا گولا ہے غلام سردار ناہیں

برے کم کردا ہیر نال لڑدا بے حیا ہندا شرمسار ناہیں
دیوے جو اودھار کوئی اس تائیں ایہ دائیں ہونا ذمے دار ناہیں

میں بے دخل کیتا جیوندی جان اسنوں دھوکہ کھاوے استوں جو ہشیار ناہیں
ہیر زر زیور محل ماڑ یاندا ہیر کے بعد بھی ایہ حقدار ناہیں

جائداد موروثی نہیں ہے میری بیٹا کرے جھگڑا اختیار ناہیں
ونڈ باپ تھیں رہیا محروم ہاں میں رکھدا پاس اپنے اک تار ناہیں

پیدا کی ہے جائداد میری اتے ہور کوئی خود مختار ناہیں
جو کوئی عمل کرسی ہیر لکھے اتے ہووے اوہ خوار لاچار ناہیں

کھول کناں دیاں کھڑکیاں رانجھیا او لکھیا باپدا اجے بیکار ناہیں
مونہہ سر من کے نکل جاویں چوں بری گل کوئی سوچ وچار ناہیں

تیرے حق اندر تو کجھ باپ لکھیا پختہ خوب لکھیا بے اعتبار ناہیں
شرع سوختہ اتے قانون آکھے ورثہ باپ دا توں حقدار ناہیں

جواب رانجھن دا بھائیاں نوں

ہیں کجھ باپ لکھیا میرے حق اندر جھوٹے تسیں کہن ہندا ئیاں دے
راتیں خواب وچ فلک نوں سپ لڑے یا بو جھوٹ وبال تمانیاں دے

جھوٹ بولیاں باہجھ نہ ہضم ہوون کھانے نعمتاں دودھ ملائیاں دے — تسیں اُمت محمدؐ دے وگ ناہیں تسیں چھیڑو ہو وگ سودائیاں دے

کھڑے رہن نہ اک زبان اُتے اساں کم ڈٹھے ہرجائیاں دے — زور آوری محبتاں رہن ناہیں جے کرہین نال رسائیاں دے

تساں ظالماں انت پچھتاونا ایں لیکھے پے جاسا ڈیاں دائیاں دے — بڑا سوختہ اج زمانڑا اے شکل آوسن دن بھلیائیاں دے

مقولہ شاعر

انہاں صحبتاں تھیں پرے ہٹ جایئے جہتوں خلق محمدی ہٹ گئے — اوہ نہ ہوون منظور حضور اندر جہناں دلاں تھیں شرک نہ وٹ گئے

مشرک بن دیوی نال مومناں دے دبدی کرن تعریف ال ہٹ گئے — سید ذات صفات دے نام تائیں چھج چھانی گھت کے چھٹ گئے

مُنہہ پا نیک بند وچ بکلاں دے بھلا برا زمانڑا اکٹ گئے — بُریاں صحبتاں سوختہ بہن والے منہہ کالکاں جگ توں کھٹ گئے

جواب انجمن دے بھایاں دا

عقلاں اون جا سدھیاں رب پاوے لگ جاوے نہ بھاگ بدکاریاں نوں — ثابت کرو جے کرتاں ہیں ہاں جھوٹا کتے مبریاں جوریاں یاریاں نوں

دیدے مست نہ نشے دینال کتنے کھادا ہیں نہ پان سپاریاں نوں — میں غلام ہاں سوختہ بھابیاں دا تسیں رکھو لو خد منگاریاں نوں

مقولہ شاعر

اک وقت برا ایسا آونائیں ہوسی جگ اُتے قتلام رانجھا — ہنھ ظالماں ظلم دی تیغ ہوسی ہوسی تیغ نہ وچہ نیام رانجھا

جسدے پاس لاٹھی اسدی بھینس ہوسی جگ ہوسی سخت کلام رانجھا — ایسا آوے اندھیر جہان اُتے اللہ اللہ ہوسی رام رام رانجھا

جگ جھوٹ نوں سچ دے پرلاوے اتے سچ نوں کر بدنام رانجھا — چھڑ جاوسی جنگ جہان اُتے لگسی کل جہان تے لام رانجھا

اندر بادشاہاں آپو دھاپ پیسی کرسن اپنا پے انتظام رانجھا — آمد رفت سوداگراں بند ہوسی بند ہونگے حکم احکام رانجھا

حد بندیاں تے فوجاں چڑھ جاون کرکے دسنوں ست سلام رانجھا — ہوسی جنگ نہ قہر خدا ہوسی بھُلے ہوبداں نوں الہام رانجھا

بیٹا باپ تھیں جدا ہو جاوسی گا ہوسی آقا تھیں جدا غلام رانجھا — غم تھیں زرد ہوون منہہ بہادراں دے فخر چھڈ بہسی خاص عام رانجھا

سُن کے جنگ دا نام نہ رو پین جیہڑے بنے ہیسن رستم سام رانجھا — نشے والیاں دے نشے اُتر جاسن بھل جان جمشید دے جام رانجھا

پےسی کال وبال او جگت اُتے ہر کا نام ہوسی ہر کا نام رنجھا ۔ ہر کوئی ہو بہسی اپنے دا اُتے بانگی چور تے ٹھگ امام رنجھا
روزے دار نا ئیں فاقہ روز رہسی کھاسی نعمتاں تخم حرام رنجھا ۔ جو کوئی جیہو سی سوختہ دیکھ لیسی جنگ ہو وسی عبرت مقام رنجھا

جواب رانجھن دے بھایاں دا

خدمتگار ہاں رانجھیا اسی تیرے تُساں دل اُتے کہیاں لائیاں نے ۔ سبھو مال دولت گھر بار تیرا صدقے تد توں مجھیاں گائیاں نے
صوبیداریاں تیریاں لام لشکر گڑھ کوٹ تیرے حکم روائیاں نے ۔ اوہ بھی تیریاں ساڈیاں تیریاں نے جیہڑیاں ڈیاں کیتیاں واہیاں نے
توئیں ہیں مالک کھیتیاں پکیاں دا تیرے باجھ نہ حکم کٹائیاں نے ۔ تیری چلے بھیال ہے اودھ اُتے اساں ست بھیال لیا پائیاں نے
سانوں ہے گھاٹا ہر گل دتوں تیریاں گھاٹیوں دون سوائیاں نے ۔ جیہڑا اہس نہیں بولدا نال ساڈے اہو دوستا سخت جدائیاں نے
صورت ربدی جاپنیں فرق ناہیں اکھیں گنھڑیاں شان خدائیاں نے ۔ کڑیاں کواریاں ساڈڑے دیس دیاں تیرے باجھ نہ جان ویاہیاں نے
گیت گاندیاں تیرے فراق والے کر کر لسیاں اچیاں بائیاں نے ۔ سانوں سوختہ عیب ثواب دیاں تیریاں خفیہ چٹھیاں آئیاں نے

جواب رانجھن دا

سبّو جانا جان پہچاننا ہاں عقلمند نوں گل سمجھاونی کی ۔ جنوں یار ملیا گھر ماپیاں دے دھی سوہریاں دے گھر آونی کی
جس بے دید نوں آن ایمان ناہیں اکھ اس بے دید نال لاونی کی ۔ رضا رب دی پر شاکر ہو رہیے قسمت نال تدبیر آزماونی کی
ذات رب رسول تیں کون وڈا اپنی ذات صفات چھپاونی کی ۔ اوہ ہے چڑھ بخیل دے صد اکرنی بنا لی جھڑک روزی مل جاونی کی
درد اتساں کول دلیل نکل جاوال سہتیں ہور چنگی ہن کھاونی کی ۔ پیا کال وبال ہے جگ اُتے سونی ہاڑی سوختہ کھاونی کی

جواب بھایاں دا رانجھن نوں

تیرے رانجھیا درد فراق اندر نین شل جھلار آندو گدے نے ۔ دن عید دا آ لگ گلے ساڈے سجن سجناں دے گلے لگدے نے
ہاں دن سکھ نہ او جیہڑے اساں وتوں تیرے دلوں ستاو ٹھگدے نے
تیرے سوختہ جھگڑیاں وچہ سانوں طعنے جیون نہ دیندے جگدے نے

جواب رانجھن دے بھایاں نوں

نہ میں ہاں شیعہ نہ میں ہاں سُنی کُنی کس دی تسیں لگاوندے او ۔۔۔ سانوں دسّنی گل ضرور ہے جی کس دے پیر مرید کہاوندے او

کون مر گیا تساندا آکھو کوئی روندے کس پیارے نوں جاوندے او ۔۔۔ کالے ماتمی کپڑے کیوں کیتے کسدے گیت فراق الاوندے او

دس روز دی نعمتاں کھاونے نوں پیٹ والے گل چھپاوندے او ۔۔۔ رنگ سُرخ لا سوختہ انگلی نوں ہو شہید حسین توں جاوندے او

مقولہ شاعر

دھیدو جھوٹیاں جگ دیاں ہین گلاں دُکھ نے دا کوئی وی یار ناہیں ۔۔۔ دُکھ نے جنوں سو لو جاندا اے انہیں ہور وچار وچار نائیں

جہدے نال پیار سی مدتاں دا اوہ بھی آکھدا کوئی پیار نائیں ۔۔۔ اُٹھدے جوبن نوں گردش نے پیس دتا اسدا پینا گیا بیکار نائیں

رہیا رعب نائیں او بلکار نائیں ٹوپی سر تے بیر پیزار نائیں ۔۔۔ لبھدا کتھوں پھیر در بدر ہندا ملدا کوئی کتوں روزگار نائیں

بگڑ جائے تقدیر تے فیر اس تے چنگا آوندا کوئی بھی وار نائیں ۔۔۔ در دے سوختہ رب دے وعدیاں توں ہویا لعب بھی ہندا چھٹکار نائیں

جواب بھایاں دا رانجھن نوں

ساڈا ابو ہا اچیڑ ہے جگ کھادا یار آدن جیوں رن تھلے دی نی ۔۔۔ ایہیں نک کی دیوے پنڈ اندر چوہدری تیرے ہر اک میل دے نی

اکھ لال اتے کھانسی کُھرک لُتے ہن نہیں کھاوندے گلگلے تیل دے نی ۔۔۔ بابو جیوندیاں دہیاں کھا دتا ہیں ہن نہیں آ سنے دنت دہیلدے نی

بے نبیڑ جیکر اہیچے نال ساڈے نہیں تاں ہین ملے جیل دے نی ۔۔۔ اونہاں نہیاں اک دن ہو وناں ایں نڑ تو بے کمبلاں جیہڑے کھیلدے نی

پٹے خشک نہ کھنیں کسے دیلے کنگھی واہو نے نال پھلیل دے نی ۔۔۔ ایسا سوختہ رات ہیا تیلہ پٹے ہو تیا سڑے ریل دے نی

جواب رانجھن دا بھایاں نوں

نیکی اک نہیں رکھدا جگ اُتے کھوتا لدیا ہاں برائیاں دا ۔۔۔ ہو کا سُنے میرا جو ہیں دیکھنا ہاں سودا دیکھنا ہاں بدراہیاں دا

کُتا ہاں بر والیاں نائیاں دا بنا سادیاں پینچ کڑمائیاں دا ۔۔۔ پے پندھ مسافراں لُٹ لیساں حافظ رب ہے جاندیاں راہیاں دا

نیک بندیاں دے گلے کٹنے نوں چھریاں ہن ووٹ قصائیاں دا
ہیں بے صبر دا کوئی مقام ناہیں اُڑدا پھرن فانوس ہوائیاں دا

اُڑدی جگ دی گل اڑادیاں ہے ایہہ وچہ نہیں بھید سمایاں دا
شرم بھرم رکھے میری کون کوئی جھوٹا ہیں کمبخت خدائیاں دا

کملا جٹ خدا نوں چور لگیئے پتلا بن گیا جھوٹ ادائیاں دا
پہرہ دیاں ناہیں کسے گل اُتے میرا ہے ایمان سپاہیاں دا

شیطان نس دا اے میری واہ کوئی نوں واقف ہویا جا میریاں واہیاں دا
کھڈاں نکراں دے وچ وار دیاں پالا ہیں ایسا چھماہیاں دا

اپنے دا اُتے پورا ٹھگ ہاں میں بھیڑیا جال تے بال سودائیاں دا
ایسے برے نوں سوختہ رب بخشے سودا ہے کیسا بے پرواہیاں دا

جواب بھایاں دا

ساڈا گھُٹ کے سنگھ تے لے جاویں مرن جیو جوانپا جوڑنے ہاں
سانوں فیر دی رب ہے رزق دیندا کھا کے نعمتاں مچھ مروڑنے ہاں

سرنوں ڈھک کے نکل جاویں وچوں اسیں بُرا فساد نہ لوڑنے ہاں
نسّے نیّت نہ سوختہ صاف تیری ایسے واسطے معاملہ توڑنے ہاں

جواب رانجھن دا بھائیاں نوں

مینوں جہنیاں نال کیہوں ساڑے دا اوکی ہے تساں ہیں مشکل پئی ڈھیری
تساں ساڑ کے بھن کباب کیتی لُس لُس کردی نازک دیہی میری

کسے دم بھی نہ گندڑاں کھول تے بازی دما دنیاں ہی رہی میری
موہیا باپ تے تساں دے عیش ہوگئے جیہڑی گل ہیسی گل گئی میری

نگاہ تساں اندر گنہگار ہاں میں کالی ہوئی اعمال دی بہی میری
بھلے سوختہ دن میں آون دے غیبوں فال سعید ہے پئی میری

جواب بھایاں دا رانجھن نوں

تینوں رانجھیا اسیں نہ جھوٹ کہیئے دنیا وچہ مصیبتاں بھاریاں نے
صدا فقر دی نہیں منظور سانوں دنیا داریاں بہت خواریاں نے

دل مرنا ہیں دنیادار تائیں دنیاداریاں کی مارو ماریاں نے
مالوہ مارنے دوریاں ہون پیاں سترے چھلیاں تھہ بہاریاں نے

منزل اوس اُتے دنیادار بیٹھا جھنڈے ہون نشان ہلکاریاں نے
دنیادار نے صبح تقیش شام نیکر من بنیاں مجلساں ریاں نے

روگ پیٹ دا ہے اک فقر تائیں دنیادار نوں لکھ بیماریاں نے
دنیا وچہ وڈے سُکھ بھل جاون جیہڑیاں چڑھیاں مست خماریاں نے

تلکن پوڑیاں ہن دنیا داریاں چڑھکے دس جے لا دنیا یاریاں نے
بنا خبر دے سوختہ ڈگ مرسیں انہیں ہون نہ محل اُساریاں نے

جواب رانجھن دا بھائیاں نوں

اساں کسے دے دھو دتے نہیں دھوسانتھوں ہون نہ ہین خدمتگاریاں نے ۔ اپنے دماں دے نال ہے سانجھ اپنی کاہدے سی کرساں مارو ماریاں نے
میں بے سمجھ نہیں ہاں اپنے آپ وچوں تیر بادشاہ نوں سمجھیاں ساریاں نے ۔ باراں ورہیاں نوں وید کی بوک آکھن تسیں نہ آکھو شرمساریاں نے
میں نہیں خواب اندر کسے خیال اندر پیا جاگدا خوب ہوشیاریاں نے ۔ بن حرام حلال پچھاناں ہاں آئیاں رب ولوں خبرداریاں نے
جنھے تساں لکھی نہیں تے ظلم والی اُتے ہون نہ محل اُساریاں نے ۔ جھوٹی بات نہ سوختہ آکھنی ایں ساڈے سچ اندر صفتاں بھاریاں نے

مقولہ شاعر

ٹھکراں ٹھکراں کی بناں بھائیاں سناں تے رانجھے رووناں ایں ۔ اُس ملک تھیں ننگیاں ہوٹرنا جھتوں کفن دے ملن نہ ہووناں ایں
دنیا دار نہ کٹناں فاقیاں نوں ہلیں شیر نوں کسے نہ جووناں ایں ۔ روز حشر نوں سوختہ رب اگے کینے باجھ رسول کملووناں ایں

جواب بھائیاں دا رانجھن نوں

پُتر نوح دیوانگ لنجھیٹیا او ساڈے اوپر بہتان کی جوڑناں ایں ۔ بھائیاں باجھ نہ آدمی کم کوئی کاہنوں جھوٹیاں گلاں لوڑناں ایں
مرکے جگ جہان نوں چھڈ جاندل توں کیوں جیوندیاں تھیں اوڑناں ایں ۔ نیکی کردیاں نال نہ ہس بولیں نیکی وچہ پیشاب دے روڑناں ایں
بے لگام ہوا دا اسپ چڑھکے بڑے تیر طوفان دے چھوڑناں ایں ۔ خوف رب تھیں سوختہ ڈریں ناہیں بے پیر کم تھیں منہ نہ موڑناں ایں

جواب رانجھن دا بھائیاں نوں

کوئی کسے دی گل نہ سنے کوئی کسے خوف نہ آوندا رب دا اے ۔ اُٹھ گئی محبت جہان اتوں کوئی یار رفیق نہ لبھدا اے
درد والڑی چیخ نہ سنے کوئی کون مرگیا کوئی نہ دب دا اے ۔ اج چیب دا آدمی آدمی نوں بجو جیویں مردار نوں چبدا اے

بھابی نویں ویاہی تے بولدی اے بھکھا کھلا دوار تکبدا اے
چل چلیے سوختہ اوس در تے پالنہار رزاق جو سب دا اے

مقولہ شاعر

پھرن چیتھڑے وچ جاوندے جگ اُتے پلّے خاک نہ جنہاں نگلیاں دے
زمیں اُتوں پہاڑ نوں چک دسن مارن شیخیاں نال چاہلیاں دے
جنگ توڑ دیوے نہ سن مول ناہیں جوبن گبھرو بھاریاں تھلیاں دے
نرمی کیتیاں گل نہ آدن ناہیں حجت سوختہ یار ہن کھلیاں دے

صبح دا گذر جانا تے شام دا آنا

صبح گئی دوپہر بھی گذر چکی وقت شام قریب بھی آن ہویا
لائے جوڑ ہالیاں ڈھگیاں نوں ہل واہ کے خوشی کسان ہویا
ٹُھی ڈھوندا صبح تھیں شام تیکر تھک گیا مزدور حیران ہویا
منگی ملی مزدوری جاں مالکاں تھیں پلے بنھ مزدور دیوان ہویا
ساہوکار گماشتہ بہی کھاتہ بنھ روکڑاں گھریں روان ہویا
سبھو کاروبار ہو بند گئے کل دلاں وچ امن امان ہویا
سورج شام زوال وچ ڈب مویا پہرہ شام سر تے حکمران ہویا
چڑھیا آوندا سی جوبن پھیر اندرا گے شام جوبن پشیمان ہویا
بھواں ونگیاں تے راجپوت بانکا لشکر تاریاں چاہڑ سلطان ہویا
چولا کافوری پہن بھگت صورت فنیں مست عاشق مہ تابان ہویا
ہری ہر ہو گئی وچ مندراں دے ہر جی بول سن کے ہر قربان ہویا
بالمیک دا چونترہ پوجنے نوں تخن چوہڑیاں وچ گھمسان ہویا
دیا بالیاں سکھنا سکھ تریاں مویا پیا پنڈت سوادھان ہویا
وضو شام کر زاہد مسیت اندر یاد رب دی وچ غلطان ہویا
ہتھ جوڑ کھڑا اقصدار وڈ الہندا راگے ناتوان ہویا
قضہ بانٹنے دا رسہ گل ریشم گلو لال وناں نہیں آسان ہویا
پنجاں وچ سطراں گنڈاں پنج پیاں پنجاں وچ پکار برہم گیان ہویا
ایہہ گل ہے سوختہ ویکھنے دی ہور طول فضول گمان ہویا

رات دا ہونا تے رانجھن نوں بھائیاں نے مارنا

رات پئی جاں رانجھنا گھر آیا اگے بھائی کسے اِٹ پھڑی ہے جی
کسے ہتھ کونڈا کسے ہتھ ڈنڈا کسے کھچی کرپان دی چھڑی ہے جی
کسے ونڈ کی آکھے گل بکی ویکھی بہن چپیڑ بھی جڑی ہے جی
جیویں منکر نکیر آ قبر اندر گنہگار نوں دیوندے تڑی ہے جی
پین چانگراں کوک آسمان جاوے لتھی رانجھنے دی مستی چڑھی ہے جی
گھرو گھریں سنے لوک اُٹھ دوڑے ادھی رات کس دی پھڑو پھڑی ہے جی
اک گھر بیٹھے آکھن گھر جو چتر کھیل ہوندی کسے لڑی ہے جی
اک کہن بھیالی دے وچ رتن دال گلی ناہیں ہی کھڑی ہے جی

اک کہن سردار ہن آپ وڈے اِنہاں کسے دی نہ ری کی پڑی ہے جی
لوکی کہن میاں رانجھنے دی نال جھیتراں دے دھوڑی مڑی ہے جی
دھندوکار جہان اندھیر ہویا ہتھ دندے دا رگی خوب جھڑی ہے جی
رانجھا الکھ منا دیاں منے سماں حشر دا بال دی اڑی ہے جی

اک کہن جو کرن سو کرن پئے حاکم رب کیتے عزت بڑی ہے جی
رانجھا مار کھا کے لاغر ہو بیٹھا لجا بانس دے وچہ جیوں پڑی ہے جی
رانجھا بال انگیٹھیاں ہڈ سیکے سردی خشک سیال دی کڑی ہے جی
پیا سوختہ کبھڑیاں کھیڑیاں نوں لت دو پیر دی کوئی نہ کڑی ہے جی

مقولہ شاعر

اٹھ شاہ جگت نوں گھوڑا کیہ ل سیکر کھانے نوں کجھ پاس ہندا
گئے گئے تے پھنکڑی لگ جاندی کاہنوں لاڈلا پت اداس ہندا
خلقت رات کاہنوں بے آرام رہندی ہے نہ کنجراں دے وچہ داس ہندا

گوشے بیٹھ کے ربدی یاد کردا جے بے صبر نوں کجھ دھواس ہندا
بتیں نپڑجے پت دیاہ دیندے جھنڈا کراں تے سدھار ہن ہٹدا
جس کھیت نوں سوختہ واڑ نائیں اس کھیت دا انت نوں ناس ہندا

لوکاں دا آنا موجودے گھروں

جیہڑے لوک آئے رانیں گھر موجود وہاں دھر انہوں گل سمجھان لگے
اپنی گرہ اندر ہتھ پان لگے میوے پھلیاں یار کھوان لگے

سر توں اپنی پگ لوہان لگے باندر رچھ دی صلح کران لگے
پینچ سوختہ وچ بہان لگے رٹھے دماں دے یار منان لگے

جواب دینا پنڈ والیاں دا رانجھن نوں تے اوہدے بھائیاں نوں

یارو جان دیو لے جھگڑیاں نوں ہتھ جھاڑیاں رزق نہ ہک جائے
کھانے اپنے کھتیں جیہڑا دنڈ کھاوے رحمت ربدی اوس تے ہک جائے

ڈھلدی رات فقیر ہے صدا کیتی ایسی صدا تھیں سنجی نہ اک جائے
نہیں تاں سوختہ رزق بخیل اُتے صبح اٹھ شیطان بھی ٹھک جائے

جواب دینا پنڈ والیانوں رانجھے دی بھایاندا

باپو جیوندیاں پت سردار ایسی میّا باپ تے پت سردار نائیں
یوسف حسن ہے مصر بازار وکیا اساں وچ پچھاناں مصر بازار نائیں

دفعہ دور ہووے گھر دل نکل جاوے چٹا چم ساڈے درکار نائیں
کوئی مفت بھی لیندے دیئے ہندا کوئی اِسدا طلبگار نائیں

ایہدیاں خصلتاں نوں جگ جاندا اے حیا ہے اثر مسار نائیں
لبھن لگیاں کتے نہ لبھدا اے سپ چوردا کجھ اعتبار نائیں
کھاون دے ہلیاں بہے تے آن بہندا کہے کم تاں پیر کھلار نائیں
ہڈ پیر ستھرے پہلوان انگوں اعضا کوئی بھی سست بیکار نائیں
مویا نہیں کسے معشوق اتے ہویا زندگی تھیں اوازار نائیں

شکل نہیں اُتے اکھاں پھیر لیندا طوطے چشم بن دا پھیر یار نہیں
فرصت ملے تے ملے ہے آن سانوں فرصت باہجھ نہ ملی سرکار نہیں
بس گیا اوگیا نہیں فیر مڑدا وسّے اکھیا نوچہ دلدار نائیں
اندھا نہیں کانا لولا نہیں لنگڑا ہویا کوئی بھی ایس آزار نائیں
سچ ہے سوختہ قول سیانیاں دا دنیا داروں کتے کھلار نائیں

جواب دینا پنڈ والیاں دا رانجھے دی بھابیاں نوں

تسیں نیک سارے گنہگار رانجھا ساڈا ٹھیک پرشن ایہ بولیا اے
نیت صاف نہ کسے دی جگ اتے جس نے تولیا گھٹ ہی تولیا اے
بستی اوہ نگری آباد ہوسی جتھے منہ بگھیاڑ نے کھولیا اے
کنڈا اسک ہویا غم تھیں پھل چہرہ مکھن دہی جس خاک رولیا اے

ہر کوئی بھولدا عیب ہے دوسرے دا کسے اپنا عیب نہ
دوار رب تھیں ہس کے نکل ٹریا جدوں عمل شیطان دا ڈولیا اے
چھڑ کے کیسر پوشاک رنجھیڑے تے کالا ماتمی رنگ گھت لیا اے
تسیں چھڑک دے کے ٹھنڈ اٹھار کیتا کدی ہس جے سوختہ بولیا اے

جواب پنڈ والیاں نوں دینا رانجھے دی بھابیاں دا

یارو پیٹ دے پورنے پونے نوں کافر ہو رہیا مسلمان کوئی
پیٹ واسطے اٹھ تیار ہویا ڈھال رکھ کے تیر کمان کوئی
ظالم پیٹ دی اگ بجھاونے نوں بہے بہے پھردا پریشان کوئی
پیٹ واسطے کوئی صدا لاوے سخی دل نال کرے دان کوئی
پیٹ واسطے کسے دا گول ہویا پیٹ واسطے گیا زندان کوئی
پیٹ واسطے دندیاں گھس رہیا کھلا راہ دیوے حیران کوئی
پیٹ واسطے چھڈ کے دیس ٹریا سید شاہ سرکار سلطان کوئی
پیٹ واسطے صبح تھیں شام تیکر ہل واہوندا پیا کسان کوئی

رکھ کے ہتھ قرآن تے پیٹ خاطر اپنا ویچ ہی رہیا ایمان کوئی
خاطر پیٹ دے جان گوان لگا بھیٹی عمر کوئی نوجوان کوئی
پیٹ واسطے جھڑک تے جھنب کھاوے دنیا دار تھیں فقر نمان کوئی
پیٹ واسطے چھڈ کے یاد اللہ سٹے توڑ نماز علوان کوئی
پیٹ واسطے کوئی بے جان ہویا پیٹ واسطے کرے بہتان کوئی
پیٹ واسطے کسے دا نے بندہ توڑ اپنا شان گمان کوئی
پیٹ واسطے پیچھے نال دکھے اپنی چھیڑ بیٹھا داستان کوئی
پیٹ واسطے چھڈ کے بال بچہ بیٹھا جنگل آباد ان کوئی

آن والیاں دی رکھی رہنی ناہیں لالی شرم حیا تے آن کوئی
اج انہاں دی جھونپڑی کون تکے جنہاں پاس نہ ہی پا پان کوئی
جنہاں پاس نہیں ڈنگ دا کھان جوگا باہجھ مطلبوں رکھے نہ انہاں کو کوئی

جیہڑے ہاتھیاں دے جھوجھولے لدے سن اج پاس نہ انہاں دے سامان کوئی
کون کرے سایہ ذات رب باہجھوں جنہاں پاس نہ ہی سائبان کوئی
ہر کوئی سوختہ مونہہ تے آکھ دیندا کرے کسے تے جے احسان کوئی

جواب پنڈ والیاں دے رانجھن دے بھایاں نوں

یارو کہیا جو کجھ تساں ٹھیک کہیا کہنا حق دا منناں آیا اے
اُٹھ گیا اے ورثہ باپ اُتے موجو چوہدری دا انجھا جا یا اے
گنڈ لے نہ تسیں دسو ناحق چڑھن والا پر چہ کوئی نہ کڈھ دکھایا اے
لکھ لعنت تساڈی زندگی تے پیو دا پُت نہ کدی بنایا اے

بات سچ اتوں غصہ آجاندا کہنا سچ ہی رب فرمایا اے
اپنی عمر نابالغی بالغی دا پرچہ کڈھ پیدائش لیایا اے
تساں قہر دیدہ کیتا اوس اتے بانکا پُت نہ کدی ہسکایا اے
ساڈی سوختہ آدے نہ عقل اندر جیہڑا تساں نے بھید چھپایا اے

جواب دینا رانجھن دے بھایاں دا پنڈ والیاں نوں

پڑھ کے ٹلے سرکار دے اساندیاں رانجھن کی نوں الیا کھوسی
چار کنیاں نوں گنڈاں مار کے چھوڑ دولت نخچرا تے بنھ ڈھیلسی

اگے مرگیاں دا ماتم بیٹھ کردا ہن تاں کھڑا ہو رزق نوں رولیسی
ساڈے سوختہ وچ مقابلے دے اڑکے آخرت دے ڈھیہو ڈھیسی

وکھا جواب سُن کے رانجھن دے بھایاں توں پنڈ والے آپس وچہ گلاں کرن لگے

مونہہ جوڑ کے جگ تے کرے گلاں خشک گل ویو چہ نرتری ہے جی
لاڑھا نظر نہیں آوندا کوئی ایتھے وچھی کھٹ تے اگ کئی وسی ہے جی
بیٹا باپ دا بھائی جے نہیں بھائیاں گھروں کڈھ دیون گل کھری ہے جی
انہاں مار دھاڑ اما ل سانبھ لیتا انہاں خوب کیتی دلبری ہے جی

ہن کوئی بولدا نہیں ہے جگ دا تا سب نوں پئی طاعون ہی ہے جی
میاں بال ہی بچہ اجھے رہندا دولت انہاں دے ہتھ اگر پئی ہے جی
نہیں تاں دین جے حصہ حقدار تائیں نہیں تاں نہیں فیر رہی ہے جی
کسے مار کے ہضم ڈکار لیتا جھوسی کسے بے شرم نوں سری ہے جی

اج میاں لالنجھا بھورا اندر بیٹھا جیہڑا اہین دا سی زری ہے جی
جھوٹے سنن ناہیں دا زسچ دیوں گل سوختہ نے کیتی کھری ہے جی

جواب رانجھن نوں دینا پنڈ والیاں دا

ستھاں جوڑ ناہیں رانجھیا کاس لئی جٹا معاملے بہے کر کے جھیڑ دے نے
اکھن کوئی بھیا لی نہیں نال تیرے بھائی بیڑ یوں گل نبیڑ دے نے

نو لکھ ٹا نکا پیوندی گودڑی دا ظالم جہنیاں نال اکھیڑ دے نے
تیرے پیٹ اتے پتھر ہین بدھے آپ دودھ ملائیاں لبیڑ دے نے

تیرے کھیت نوں واہوندے بو دے نے ویہاں نال اندر کھوہ نوں گیڑ دے نے
تیرے واسطے ہین تخیل دو ہورا واسطے ننگے نہ تیڑ دے نے

دولتمند دی ہر کوئی گل کر دا تے غریباں نال اک جھیڑ دے نے
اکھ جہیاں رانگلیاں دسدے نیں جیتھے لگے نشان جہیڑ دے نے

کی اعتبار ہے مذہب لوکاں بیاں دا جیل جو چپے جھیٹھیاں پھیڑ دے نے
ظالم جان کے سوختہ جہنیاں تھیں تیرا آہر زمان نوں چھیڑ دے نے

جواب دینا رانجھن دا پنڈ والیاں نوں

بھائی ہڈ شریک ویر چھڈ ان کی سنوں اپنا دکھ سنا دساں میں
پتلے زور ناہیں باہیں بل ناہیں نہ زور با بجھ کیویں زور دکھاوساں میں

زورا ولاں دا سامنا ہے مشکل کرکے سامنا جان گنواوساں میں
میرا ہے جھگڑا بھایاں نال جیہڑا ایسے جھگڑیوں ہتھ اٹھاوساں میں

وڑتے باپ نوں ہتھ دہو بہساں نہ سر من کتے نکل جاوساں میں
تسیں دس نہ کوئی جگہ ایسی جتھے اپنا آپ لکاوساں میں

بھن بھائی نشان نہ ملے مینوں ایسی جگہ محفوظ کوئی پاوساں میں
باقی زندگی سوختہ ہے جیہڑی یاد رب دی وچ مکاوساں میں

جواب دینا پنڈ والیاں دا رانجھن نوں

ایہیں رانجھیا زور لگا نہ کے سپ سینہ نکل تے آوندے نے
روزہ داروی عید مناوندے نے تے بے روزے گھر نہ جاوندے نے

تیرا نام لیاں زبان دھو لیندے دیکھے بانگ شیطان نسا وندے نے
جھک کے سوختہ رب دی یاد اندر سینہ پھل تے جیدیں جاوندے نے

جواب رانجھن دا پنڈ والیاں نوں

بابو جیوندیاں تے موجاں مانساں سی یا باپ تے بھائیاں ونڈ کھیڑی
کھیتی نہ ہوئی بنجر زمیں اتے میرے بابے دی کھس گئی روٹی

خالی ہتھ ہو صف صفا بیٹھا دیسے داد غریب دی کون کوٹی
انہے جھوٹیاں سگوں قرار دتا کسے نال جو دکھ دی گل چھوٹی

کیہڑی جا ہے کار فریاد کرساں ہیر صبر نوں کتے نہ ملے ڈھوئی — کچا ویہ پایا ناہیں نال ہیرے کلاں تیک جاوے کیتا ویر سوئی
میرے حال تائیں کوئی پچھ دیکھے اج کرے کیہڑا ہیر ساڈی دلجوئی — رکھے نصیب دشمناں دے جو کچھ سوختہ اساں دے نال ہوئی

جواب پنڈ والیاں دا رانجھن نوں

کھیل کود وچ رانجھیا رہیں لگا ہنوں آپ تُدیا کدھ سوالیندا — بیقرار نہ ہو ہندا انت ویلے پارہ اگ اُتے ذرا ڈال لیندوں
[illegible] پیر پھر کے گنہگار وانگوں ہر اپنے وقت نوں ٹال لیندا — مور کدے منزل مقصود تے پہنچنے نوں اسب عقل دی بھی کچھ چال لیندوں
اٹھ [illegible]ٹیا تیز رفتار ہو کے تیز چال دی واگ سنبھال لیندوں — مر گئے کُشتہ اکسیر کردیں ونیدوں محنت عشق اندر ڈھگال لیندوں
گیئے [illegible] سی بھیال جے نال بھابیاں کتنے ہو جا کر بھیال لیندا — نہیں تاں نکل کے سوختہ دیس وچوں رنق وانگ کونجاں کتے بھال لیندوں

جواب رانجھن دا پنڈ والیاں نوں

ملدا رزق جے نہ اپنے دیس اندر رزق ہور کتھوں کیہڑا جا بھال لیندا — مُرن لگیاں اتے ایہ گل تساں دسی پہلوں دسدے تے کرکجھ خیال لیندا
کسے نقلئے دا حیلہ بن ہندا ہر اک سر اد پراد دی تال لیندا — لوری وانگ بھرائیاں دے کوئی نوں کوچڑ اپنے کسیدا بال لیندا
مونہہ سرکر کالا خاندان والا اپنے سر اوپر کھڈال لیندا — ایہہ بھی نہیں تے نہ سہی ہور کوئی کدھ جگ توں دکھری چال لیندا
برقعہ شرم حیادا پاڑ ایتھے بے حیائی دا سلسلہ نال لیندا — کسے راہ کھیڑے پھندلا ہندا کوئی رن پرولی ہو وال لیندا
منٹھی چاپیاں تھیں لاہ تھکاں اُسدی آئے گھر مہمان بہال لیندا — سنجی شوم دی کرٹیرتاں لیندا انہویں پیٹ نوں کسطرح پال لیندا
پہلاں اپنا خون پیال اسنوں پچھوں پچھیاں تھیں ٹہ بال لیندا — جیکر کھیل شطرنج دی جاندا اُس پھر کیویں بھائیاں تھیں صاف خلل لیندا
جیہڑا اول پیا ہیری وچ قسمت اُہدا کسطرح ول نکال لیندا — ہین نہ سوختہ علم نجوم جاناں ایویں کدھ کتھوں اپنی فال لیندا

جواب پنڈ والیاں دا رانجھن نوں

ایہہ کی رانجھیا تساں نے گل کیتی ساڈی گل ہو گئی خشک تری ناہیں — تیرے دشمناں نال جو گل کیتی اساں کوئی کیتی بے پری ناہیں
پنڈ والیاں تے اُلٹا گلہ کیتو ساڈی گل لگی تینوں کھری ناہیں — جے نہ ایہی ہندے نہ ہندوں کی ہندا اچھا بھلا ہویا ڈانگ وری ناہیں

تُوں بھی کر کوئی اساں کہیا تینوں ہویا کی پنچایت وچہ پھری نائیں — ایسے گل دا الم چوڑا کیتیو تیرے وچہ ڈِٹھا صبر ذری نائیں

ساڈے سچ تائیں سُولی ٹنگ دے تو مدد والڑے نوں کیتا بری نائیں — تیرے دادا دی نہیں جاگیر لیندی تیرے بابا دی کوئی بھی دری نائیں

ہرے گئی قسمت تیری رب وَلّوں تیرے دشمناں دی قسمت ہری نائیں — دغا سوختہ کردیاں عمر گذری خواہش نفس شیطان دی مری نائیں

جواب رانجھن دا پنڈ والیاں نوں

خوف رب دا جگ توں اُٹھ گیا لیندا کوئی بھی کسے دی ہٹ وا نائیں — میرا دن ویہواس دے وچہ گذرے اتے غماں دی گذر [illegible]

سُکھے لوگ خوشامدی لیس والے سنن ہین غریب دی بات نائیں — تیرے ہاں جیہڑے میرے نال ہین کوئی ہین دل گھٹ دلچہ [illegible]

جسدے در جاوے ادھوں ملن دھکے اکھ نال تیرے ملاقات نائیں — اپنے بخت نوں سوختہ آپ رو وال اکھاں [illegible]

پنڈ دے لوکاں نے آخر جھگڑے نوں وچہ رہن دتا

لوکی پنڈ دے جمع ہو کرن گلاں غیر جھگڑیوں اکھ چرا لیئے — کرکے کسے دی گل نہ بھلے بنئے برا اپنا آپ بنا لیئے

ہوئے سمجھ رانجھا بھایاں نال آپے سہیں کسے دی کیہوں بددعا لیئے — بددعا غریب دی بری ہندی رگ اپنی جان نوں لا لیئے

دغا صفا کریئے جیکر کسے اتے بھاری آپنی گور کرا لیئے — بھیڑ والیاں دے جتھے وچ آ کے کاہنوں آپنے ہڈ بھنا لیئے

موجو شیر دی جیبھ دے وچہ ڈر کے کاہنوں جان حرام گوا لیئے — پیڑی اپنی ہیٹھ تاں ڈانگ دیئے فیر کسے دے پنج کہا لیئے

ایویں کسے دا عیب نہ ہتھ آوے جیکر اپنے عیب چھپا لیئے — عیب سوختہ ویکھ لیئے کسے داتاں جدوں اپنے تے نظر پا لیئے

مقولہ شاعر

چڑھی غرب توں آندھی قہر والی دہند کار اندھیر جہان ہویا — نیلے تخت اُتے سُرخی چھا گئی لہو لہان کیسا آسمان ہویا

میدان زمین اودیاں تُھڑ لیاں صبر دوبا ہجے کیہڑا شادمان ہویا — اُٹھیا خلق محمدی جگ اُتوں کافر کوئی بھی نہ مسلمان ہویا

بیٹی ماں کو دل کرے ہو بیٹھی بیٹا باپ کو لوں نافرمان ہویا — مرشد حکم نوں ربیر دیکھتا جھک گیا نہ رد شیطان ہویا

رانجھا جنگ اُتے تنکے ہو بیٹھا مارن کن تھیں خوف نہ جان ہویا — شہنشاہی دی ہتھ کمان لیکے بھائیاں نال مقابلے آن ہویا

پانی بہہ سُکے ندی نالیاں دے کوہ ہمالہ وی خشک داہان ہویا
فتح عید دی خوشی مناونے نوں روزے داراں نوں بڑا گمان ہویا
کیہڑی جگہ تے وسدا رب ناہیں کیہڑی جگہ تے اوہ نہیں جان ہویا

عجب ڈھنگ فوجاں دے پرنجھ کھلیاں ویکھ شاہ فرنگ قربان ہویا
تے بے روزنیاں بھی اودھیاں قدماں تے روزیدار کولوں وڈا مان ہویا
جس نے سوختہ نقطہ ایہہ حل کیتا دعویدار وڈا اوہ سلطان ہویا

رانجھن دی بھایاں نال صلح نہ ہوئی

اُٹھ [illegible] نظر نہ آوندی سے اپنی ضد اُتے ہو جوان بیٹھا
گئے [illegible] ساز و سامان کر کے نال کے بندیاں روک سلطان بیٹھا
تھڈ [illegible]ستان لہرا رہیا لہر بحر دا جھاڑ طوفان بیٹھا
پکڑ شاہ خوباں رکھ ہتھ ہے اوپر قرآن بیٹھا

فتح تخت ہزارے تے پاونے نوں سرحد ہزارے تے آن بیٹھا
تنبیہ کرنے رسول دے منکراں نوں کڈھ میان تھیں تیغ بران بیٹھا
دیو ابلے ناہیں نال کے بندیاں نے حکم افسری بھیج فرمان بیٹھا
دینا بھایاں نوں بڑا دشوار ہویا منگے سوختہ جنگ تاوان بیٹھا

رانجھن دے بھایاں دا شرارت کرنوں نہ ٹلنا

لڑن بھڑن والے بھائی رانجھنے دے اجے تیک نہ مورچہ چھڈ دے نے
ڈیکے جنگ تاوان ایہہ رانجھنے نوں چیں بھاہ فساد نہ وڈ دے نے

تیس مار بنکے قلعے کوٹ اُتے جھنڈا سرخ لڑائی دا گڈ دے نے
جد تک سوختہ آپ نہ غم کھائیے مکن ویر شریک نہ ہڈ دے نے

مقولہ شاعر

یارو ٹھوہراں کرو بات ناہیں جنگ قہر الٰہی ہو جاوناں اے
رانجھے وچ صلح جینے آونا ہے اوہنے اپنا سر کٹاوناں اے
پہلوں قدم سنبھال جس رکھیا نہ منہ دے بھار اس زمیں تے آوناں اے
کھٹے ذہد ہویاں مزا کی آیا شیریں شیر دا مزا گواوناں اے
گرج توپ دی سنکے گوز نکل جاسی نہیں نہیں دا شور مچاوناں اے
شکر گھی دا مزا بے مزہ ہوسی تین نین نہ کسے بجاوناں اے

ضائع خلقت خدا دی ہو جاسی ہتھ کسے دے کجھ نہ آوناں اے
پہلاں ہٹ جائیے بری بات کولوں جیکر پھیر ٹکے پچھتاوناں اے
فلکوں آب ستاریاں گم ہوسی دنداں موتیاں خاک رل جاوناں اے
ایسے جنگ عظیم دے وچہ پھسکے دل بہادراں زور گھراوناں اے
کسے نسدیاں راہ نہ پاوناں اے آکھا کسے دا کسے اڑاوناں اے
کسے پُت کولوں رخصت ہون ویلے رو کے نال کلیجے دے لاوناں اے

کسے زلف معشوق دے خیال اندر پریشانی دا حال بناوناں اے
کسے آکھنا ہے حافظ رب تیرا بھائی بھائی تے آنسو بہاوناں اے
دلاں والیاں نے سینہ ڈاہوناں اے تے بزدلاں نے مکھ چھپاوناں اے
کسے فاتحہ آکھنا نہیں کسے دا ایت ڈھیر نہ کسے دا پاوناں اے
سدا رب دے گھر ہے بادشاہی فتحمند کی رعب دکھاوناں اے
عبرت کیتیاں باہجھ نہ سُرگ ملسی سچا دانیاں قول فرماوناں اے

کسے ماں کولوں پت لاڈلے نے ہتی دہاں شمشیر بخشواوناں اے
اپنے بادشاہ توں کسے لڑ مرنا ہے کسے نمک حرام کہلاوناں اے
کفن کس دینا لاشاں رلدیاں نوں خاک خون دا کفن بن جاوناں اے
سیجاں مخملاں تے سون والیاں نے اکا داں کیتیاں تے ماں کھاوناں اے
نازاں ہوناں ہیں کس گمان اُتے اکدن تساں بھی خاک ہو جاوناں اے
روئے زمیں تے بیکسی چھپا جاہی کسے سوختہ نہ مسکراوناں اے

جواب دیناں انجمن دا بھایاں نوں

بگل مار کے دیس نوں چھڈ جاساں دشمن کہیں ہو میری جان دے او
میرے دل اُتے میرے جگر اُتے تنبو دیر والے پتاں دے او
جے میں آہی آن تے آجاواں منوں جاندے تسیں پہچان دے او
مچھاں کٹ کے داڑھیاں پٹ ساں ملوں چشم بے دید جہان دے او
لکڑ الفیض کوہاڑ دے سک ناہیں تیشے کسے بخیل ترکھان دے او
دند پیسدے او میرے دم اُتے لکھے کیڈ کمین بلقان دے او
دوسر ملدیاں نوں دیہو ملن ناہیں چغلچور مرید شیطان دے او
مذہب دے ہر پاسے دے مٹے کھول بیٹھو سر دم ریدی شان نوں لکاندے او

تسیں دو لتاں دے ماں تاں اُتے پے غریب نوں دگدی ران دے او
رکھو صاحب سلامت نہ نال ساڈے کیڈے بھر ہنکار گمان دے او
ٹرے سمجھ لحاظ کجھ آوندا اے نہیں تاں نہیں تسیں کیہڑیاں دے او
فاقے کشاں دے حال تے ہس چھڈو کیسے خشک بانکے ہندوستان دے او
رناں کول بہکے ٹہکاں مار چھڈو کھسی ساہن نہ مرد سید آندے او
تنگی وقت نکے دے کم آؤ کیہے پیٹ دے یار کھان دے او
ہر اک عیب ثواب تاہیں کیتے چھڈدے او کیتے جہان دے او
جیوندی جان نہ سوختہ جاندا ہے مرن لگیاں رب پہچان دے او

جواب بھایاں دا انجمن نوں

ہوگئی صبح دی قضا نماز تیتھوں مسجد چڑھ شیطان کی جھیٹناں ایں
دھولی ہوئے اُتے نت رہے بیٹھا اک پاناں ایں اک سٹناں ایں
روندے ہاں تینوں اسیں ایس گلوں من توں مار کے کم نہ ڈٹناں ایں

چنگا کھائیں پہنے گھور گھار چھڈیں لڑن بھڑن تیں موں نہ ہٹناں ایں
خوشبو کھلی ہے تیری جہان اُتے وہی اپنی بشک پلٹناں ایں
رونق بندیاں دے چہرہ نہ بیٹھناں ایں پر داں نگ گھیار دے چٹناں ایں

جتھے میل بھنڈار ہو کواریاں دا بادیں کھلیاں تے کچھاؤ ناہیں
بھلا دیں سانوں سود عشق اندر جھوٹ سچ ملا کی کھٹ ناہیں
کناں کھٹنیں جھوٹ تے سچ کناں اکے مول وچوں سارا گھٹ ناہیں

ساڈے نال نہیں واسطہ کوئی تیرا ویلا اپنا توں اچھا کٹنا ایں
پاک صاف ستھرا کھانا چکھنا ایں اکے جُوٹھ مردار دی چٹنا ایں
سے نال نہ ملن گے پنج پیسے کہیاں سوختہ گھوریاں وٹنا ایں

جواب رانجھن دا بھائیاں نوں

لاکے عشق سودا اوہے یار اُتے دیدیار کریے ہو کھٹناں کی
جھوٹ سبر وچوں سچ رائی جیہا پلے بنھ شیطان نوں چھپناں کی
جنہاں آکھے سودی ونج کیتے انہاں لگے بیاج دے پٹناں کی
دسویں دواتے چاڑھکے یار تائیں جگ کے نیں اُتے فیر سٹناں کی

مویاں باپ دے باجھ نہ بیل ملسی اوہیں حرص دے تھوں چٹناں کی
اوہدی روح امانت ہے پاس ساڈے بھلا اس امانت دا ٹٹناں کی
جتھے یار دے اچھے ہین سوہلاں کہیا یار تے یار تھیں ہٹناں کی
جس یار دے سوختہ وس پینا اس یار کولوں ہتھاو ٹناں کی

جواب بھائیاں دا رانجھن نوں

اُس جگہ اتوں ہٹ جان چنگا جس جگہ اتے یار مار ہووے
دولت ہنڈیاں دا ہر کوئی یار ہندا تے کنگال دا نہ کوئی یار ہووے
دیئے اپنا بھید نہ رن تائیں بھاویں نیک کیڈی خدمتگار ہووے
کریئے مال تے جان قربان تہوں جیہڑا دکھ ویلے مددگار ہووے
مگروں لتھ لنگلیا چھڈ پچھاتاں ہو نہ جوت پیہ زار ہووے

رزق والڑے پاس جا بیٹھیے نہ جیکر آپ نوں رزق دی ہار ہووے
صحبت غریب دی لبھ لیئے دولتمندے نال نہ پیار ہووے
پچھے اوس نماز دا کریئے جھوٹ چھڈ جیہڑا ایہ وزیدار ہووے
واہراں منگیاں کم نہ اون تیرے جے نہ آپنے وچ بلکار ہووے
بھیڑے زانیاں سوختہ چغل خوراں مردی دار نہ دید سرکار ہووے

جواب رانجھن دا بھائیاں نوں

باہروں اون ضبانفساں زور پاؤں ہو گئے گھر جیکر رزق کھاونے نوں
بھاویں فاقیاں نے لگھاں اون فاجی ہی کردا کردا امر جانے نوں
زمیں ملک شاہواں گھیٹی کراں باندی نائے بھل جاوں چھپاونے نوں

ہو گئے گھر جے نہ رزق کھاونے نوں پچھے کون کنگال نتھاونے نوں
ہیر عشق ہو دن جیکر دیہو تیں تھوڑی جیہی جگہ سر لکاونے نوں
ہیر باپ دے کا سنے بار اندر کڑیاں کڈھ لیساں جھگی پاونے نوں

جھگی سمجھ کعبہ کراں حج اکبر اُدناں تُسیں بھی میں نواونے نوں

نیکی کیتیاں دا بدلہ نیک ملسی آیا سوختہ گل سمجھاونے نوں

جواب بھایاں دا رانجھن نوں

ساڈا رانجھیا کالجہ ساڑ دتو سڑ جائیں توں جیہا ستاوناں اے

ایہیں بھونیاں جگدیو وچ گلاں جیہڑیاں بھونیاں پیا توں ولے ہوناں اے

قسمت باہجھ نہ ملے مراد کوئی اویں حرص دے دند گھساوناں اے

آپ کھاوناں منج پرونٹھیاں نوں ساں نوں لوہے دے چنے چباوناں اے

ڈنڈ پٹ ہی پیا دکھلاوناں اے اوکھرنے نہ ساتھ لداوناں اے

نگاہ نال پہاڑ نوں ڈھاوسیں گلاں نال پلا پکاوناں اے

تیتھوں اگے ہی ساں نوں معلوم ہووے جیہڑی گل توں ساتھوں لکاوناں اے

تیر توڑ کے حکم حکومتاں دے ٹانڈے وچ کمان چلاوناں اے

دھیاں بھینیاں لتے بھر جائیاں دے منہ بناویں سانگ چالاوناں اے

پیر بڈھیاں وچہ چا مار دھرنا مرگیاں دے گیت الاوناں اے

ہو جائیں الوپ توں کم ویلے ڈھونڈن لگیاں ہتھ نہ اوناں اے

واری ہال نہ کھولی نعہ یدو تا کم کار تون جی چراوناں اے

چنگا کھاوناں ایں چنگا ہیوناں ایں ہل وہون تیں پلا کھسکاوناں اے

نیکی بدی اُتے پانی پھیرنے نوں ساں نوں سوختہ برا بناوناں اے

جواب رانجھن دا بھایاں نوں

ویروں ویکھ کے ٹھبیاں بگڑیاں دا اج آگیا عتبار مینوں

میں بے دخل ہویاں وڈے باپ پچھے نہ شرع کرسی حقدار مینوں

دولت باپ دا لا حصہ منگناں ہاں قرضہ دیو نہ کرو خوار مینوں

اللہ حق ہے دو زبان میری تسیں کی کر سو بھل مار مینوں

گنہگار ہاں میں چور یار ہاں میں جیکر بخش دیوے بخشن ہار مینوں

بنہاں شیراں دیاں کھلاں لاہ لیاں کپتھوں ملے لوسترایہ مکار مینوں

تسیں دیو حصہ نہیں نال پیو قصہ اچھی وزدی نہیں لار مینوں

اچھی گل ناہیں پچھی پھیرناہیں کرنی گل ہی آخر وار مینوں

دوزخ باپ دا نہیں جنت آپ دا نہیں کرو کس گلوں شرمسار مینوں

شرمسار ہو سوختہ تسیں ہو سو جے نہ رب کرسی گنہگار مینوں

جواب بھائیاں دا رانجھن نوں

پُتر جٹاں دے رانجھیا ایکھ کیویں کر دے محنتاں نال ایمان دے نے

زمیں کھیت اندر جا کے ہل جوون دولت پاؤندے نے سوجا ماندے نے

کراں بیٹھے ہرنالیاں ہل واہون چھاؤں منہ نہ دھپ نال جاندے نے

صبح پہر دو پہر تے شام تیکر جھوتا کٹدے رنے جیہا چھاندے نے

ایسے بال سانوں چنگے لگدے نے جیہڑے ولے یار نہ کھاندے نے — تیرے جیہے ڈٹھے اساں کئی بانکے دربدر ہندے مٹی چھاندے نے

لقمے حق حرام دے کھاونے نوں پے غریباں نوں دگد راندے نے — کسے نال سلوک نہ مول کردے تنبو بدسلوکی دے تاندے نے

ساہوکار درنے گھڑے رہن ہر دم لیندار سپاریاں پاندے نے — جیہڑے سوختہ محنتاں کرن ناہیں اور مجبور ہوسن قبرساندے نے

مقولہ شاعر

بھنے تلاں وچہ رانجھیا تیل ناہیں پیا کاسنوں وندیاں ولکنا ئیں — تیرے پاس نہ ڈنگد اکھان جوگا کیہڑی گل اتے پیا چلکنا ئیں

اوتاں کسے دے کم نہ اون والے نالا جنہاں نے رکھیا ڈھلکنا ئیں — ساڈا سوختہ ٹھیک ہے پرشن پیندا ننگا ہو تن وسیں تھیں تلکنا ئیں

جواب رانجھا

کراں اپنا آپ قربان انہوں میری سنے جیکر داستان کوئی — کوزے وچہ دریانوں بند کرساں کرے جگدی بند زبان کوئی

چھوٹے بڑے دی نہیں پرواہ مینوں میری عمر ہووے میراہان کوئی — کوئی دل ہووے میری جان ہووے کوئی جگر ہووے میری شان کوئی

میری مٹی ہے احمد دے نور وچوں سمجھ سوچ والے پہچان کوئی — سر سرلا بازی کوہل مینوں دیکھ اپنا نفع نقصان کوئی

عرش فرش کرسی لامکان میرا خریدار جے ہے لیے آن کوئی — دتیج اپنے ننگ ناموس تائیں لے خرید میرا دین ایمان کوئی

شجرہ ذات دا پیش نہ کرے کوئی ہووے کوئی ہووے مسلمان کوئی — جھگڑے وچہ نہ رب دی ذات ملسی میرا نہ ہووے نافرمان کوئی

بیوطن مسافر دا حال سنکے اج ہو جاوے شادمان کوئی — ملک عدم دیوں ننگے تن آیا میرے پاس نہ ہور سامان کوئی

میرے سنتر ڈھکے کمبل بستر تھیں سودا ہے نہ کرے احسان کوئی — ہستی اپنی نوں میرا ہے سجدہ جیکوئی روک ہے کرے بیان کوئی

جیکر یار دی جگہ ہے میں اندر سجدہ کراں کسنوں ہے دا آن کوئی — جدھر کہے کوئی اودھر جھک جاوال پورا ملے مینوں جے نشان کوئی

مغرب ول سجدہ اکے ول مشرق کراں ہیں جے کرے فرمان کوئی — اساں سوختہ جگ نوں چھان ڈٹھا ملیا نہ سانوں رازدان کوئی

جواب بھائیاں دا رانجھے نوں

سانجھ لے کھال ہیون خیال کیہڑے جیہڑیاں اسانے ویہان تریانے — سوبال ساڈ یا ہتھ پھڑ اساڈے تیر یال کھانگڑ اک دل لوریاں نے

اداڑنگ سوریاں حکمتاں بھتیں جھیڑیاں آکھنیں بیس سیریاں نے
جھکیاں اونہ سوختہ ہیریاں نے جھیڑیاں ڈباں جھکیاں ہیریاں نے

جواب رانجھے دا بھابیاں نوں

رانجھا آکھدا بڑے بلکار ہوئے ہوئے خاک دیچہ فنا پئے
تدوں عزت دا پتہ معلوم ہووے کسے نال جاں کسے دا واہ پئے
قدر منزلاں دی وہو جاندا اے جیہڑا وچ مسافری راہ پئے
کرکے سوختہ خاک کھال دسی جس جگہ یتیم دی آہ پئے

جواب بھابیاں دا رانجھے نوں

چھڈ ہل پنجالیاں نٹھ ناہیں چڑھدی عمر کیہل ہڈ گھبرا گئے
بوہے دوزخ دے لنگھ تاں سرگ پاویں وانگ بھونہ گل فرما گئے
واہ لے ایس وجہ نوں بال وستا ناہیں کالیاں لیاں تھیں چٹے آگئے
چڑھدی عمر وچہ سوختہ روون والے ڈھلدی عمر اندر مسکرا گئے

جواب رانجھا

سُتے سوں گئے پنڈ دے لوک کیسے ساڈا ستیاں گھول کرا دسن گے
پیٹ پیڑ تھیں انہاں نے رونا اے جیہڑے کچیاں گلیراں کھاونگے
پیادے شاہ دجال لبہے آن بیٹھے تدوں کی جواب بناونگے
ہنے سوختہ دیکھنا روٹی وانگوں تندی چڑھ سیکے پنجے جاونگے

جواب بھابیاں دا رانجھے نوں

پنڈ بجھ کی جادناں رانجھیا او کتے کاں بگھیاڑ دے خون اتوں
تینوں رزق دی مار چار گئی ایں ساڈے حق حلال دے لون اتوں
کسے چڑھ نہیں آونا اساں اُتے تیرے جیہے شیطان ملعون اتوں
اتے سوختہ جہاں میہنے بھاگ بھریاں رن سنڈ جھکی کیڈی سون اتوں

فریاد رانجھا بدرگاہ رب العزت

ہے فریاد میری ہے فریاد میری ہے فریاد میری ہے فریاد میری
پیدا کیتیاں دی رکھیں لاج سائیاں ہے فریاد میری کر امداد میری
ہے فریاد میری دلیوں داد میری ہے فریاد میری دیوداد میری
نامراد قسمت کردی شاد میری ہے فریاد میری ہے فریاد میری

دکھ درد ونڈیں تیرے باہجھ کیہڑا اے فریاد میری بھلی یا بُری
بلبل جان ہی ہتھ صیاد میری ہے فریاد میری کر آزاد میری
ہستی تن دی ہوئی برباد میری ہے فریاد میری کر آباد میری
چار روز دی سوختہ زندگانی ہے فریاد میری کردے شاد میری

جواب بھایاں دا انجمن نوں

کل خلق دا او ہے رزق داتا اک تیرا ہی یار خدا ناہیں
تیری سنے فریاد نہ سنے ساڈی تہمت رب اُتے ایسی لا ناہیں
چور یار ہووے بُرا بھلا کوئی اوہدے در دا کون گدا ناہیں
تیرے کیہاں بلند اقبال ساڈا دیوے خاک دا ایہہ ملا ناہیں
ساڈی ایہہ دعا ہے رب اگے تیری کرے منظور دعا ناہیں
برا منگیاں شرم نہ آوندی اے منگیں رب توں نیک خرا ناہیں
تیرے ہاں بھائی کوئی غیر ناہیں ہووے غیر بھی ظلم روا ناہیں
برا منگیاں کسے دا آپنا ایں دلوں ربدا قول بھلا ناہیں
ناکر توڑ وچھوڑیاں نال ساڈے دلنوں راہ کوڑے پا ناہیں
ساڈی سوختہ شرم ہے ہتھ تیرے عزت باپ دی رکھ گنوا ناہیں

جواب انجمنے دا بھایاں نوں

میری سنے فریاد ہے کون کوئی باہجھ رب دے ہور درگاہ ناہیں
توبہ کرے بندہ رب معاف کردے بندہ کر معاف گناہ ناہیں
اوتھے اپنا حال کی ظاہر کریئے ساں جتھے ملن دی کوئی بھی راہ ناہیں
نیکی بھید کیہ جان گواہ ساں ہیں چور یار دا کجھ وساہ ناہیں
اساں عاجزاں دی کتے جا ناہیں جیکر سنے فریاد الله ناہیں
تساں دل شیطان گمراہ کیتا مومن دل میرا گمراہ ناہیں
سدھے راہ رسنے تر سے چاہوندے نوں دسو ہور کوڑا راہ ناہیں
کدے دل ملک او سوختہ وسنا اے جس ملک اندر بادشاہ ناہیں

مقولہ شاعر

حکمت رب دے نال نہ مل سکے بندہ کرے بھاویں پیا لکھ چالے
ولی پیر فقیر دی جا ناہیں غیبوں آئی تقدیر نوں کون ٹالے
ورنہ گئی تقدیر پیغمبراں تے مالک ملک جو سن دو جہان والے
کربل وچ تقدیر شہید کیتے دوہتے پاک رسول دے ناز پالے
کون جیہا موڑ تقدیر دیوے اساں کئی شٹنڈرے دیکھ بھالے
زحمت ربدی نہیں سدا محروم رہن پیٹ واسطے کرن جو منہ کالے
رب سچیاں دا جنت واس کرسی اتے جھوٹیاں نوں دوزخ وچ ڈالے
توبہ باہجھ چھٹکارا نہ ہوونا ایں جھوٹ سوختہ جڑھ ایمان گالے

ایضاً

بیڑا عاجزاں دا ڈوبنگے وہن پیا، رب کدی تاں پار لنگھا دیسی — اوہدے کرم توں کیوں مایوس ہووے، انت خوشی دکھلا دیسی

بگڑ گئی تقدیر تے کی ہویا، بگڑی کدی تقدیر بنا دیسی — اوہدے رحم دے بھرے دربار اندر کوئی میری بھی عرض سنا دیسی

جیہڑا کسے دے کاج سنوار دا اے، اوہنوں رب ہزار جزا دیسی — اک سواک گالی کڈھن والڑے نوں میرا دل اسیس دعا دیسی

جتھے اج اجاڑ ہے پئی دسدی، اوتھے کل بہار اوہ لا دیسی — ایہ گل سوختہ کسے نہ منی ایں، اپنے بندہ نوں رب بھلا دیسی

جواب رانجھے دے بھائیاں دا

تیری توبہ نوں اسیں کی جاننے ہاں، اساں توبہ تقصیر توبہ کراونی اے — دیکھ لئیں توں کسے اخبار اندر تیری اساں تاریخ چھپاونی اے

جنہوں دیکھ کے کرے جہان عبرت، اساں اوہ تدبیر بناونی اے — تیریاں نیکیاں تے سرخی پھیرنے نوں تیری بدی ظاہر کراونی اے

مونہہ نہ دین جوگا رہیں جگ اندر، تیری اساں اوہ خاک اڈاونی اے — تیرا سب چالا سانوں دسیا اے، ایناں گنڈیاں رن کھسکاونی اے

اساں پہلاں ہی کر دکھلاونی اے، جیہڑی منہ اتے گل آونی اے — سانوں سوختہ دے پورا اعتبار ناہیں، بے حیا دی اکھ شرماونی اے

جواب رانجھے دا بھائیاں نوں

اساں کسے دی رن کھسکاونی ایں، بھابی مار کھچے لے جاونی اے — تساں توبہ ہر نوں توبہ کراونی اے، ہن ایہ موت تساں نوں بھی آونی اے

اساں عید دی خوشی مناونی ایں، تساں ماتمی صف وچھاونی اے — توکاں لبھنی عقل دوڑاونی ایں، تساں ٹھیکری چھپاونی پاونی اے

اساں غماں دی کند اج ڈھاونی ایں، تساں غم دی کند بناونی اے — پھیر ویکھیئے سوختہ جگ اتے کسدی جگ نوں اکھ شرماونی اے

جواب رانجھن دے بھائیاں دا

پرے دور ہو سر کی کھاونا ایں، بول تول نہ سیچ بے انیاں دا — اسیں جاندے نہیں کتھوں چھیڑ بیٹھوں، گیا گذر یا وقت یارانیاں دا

تیرے جیہا پیدا نہ کوئی رب کیتا، دکھا سمجھنا ہے نقطہ دانیاں دا — کیہڑی مرض تے تیل کڈھن لگوں، جیہج وٹیاندا اتے سیانیاں دا

رکیا تیر کمان تے چڑھے ناہیں. کنب گیا کیوں تیر نشانیاں دا
منہہ سر سُن کے نکل جاوسیں وچوں ویلا وقت نہ رہیا بہانیاں دا
مگر لگ نہ انت خوار ہوسیں سُن لے آخری بول مستانیاں دا

تیرے کل وجود دی ناڑ اُتے لگ رہیا ضماد ہے طعنیاں دا
اساں ایہ تماشہ ڈٹھا نہیں شمع حسن تے جلن پروانیاں دا
آویں باز نہ سُنیسہ جھگڑیاں تھیں ٹرا ایچ ہیں کسے زمانیاں دا

مقولہ شاعر

رانجھا باز نہ آوندا جھگڑیاں تھیں اکو وار سبھنوں مار باڑ دیو
شمع اکھیاں دی نگاہ رکھنے نوں سایہ ہیٹھ سنگیناں دے تاڑ دیو
رکھ کے اک تھاں تے دوہاں ہستیاں نوں لا کے پھونک ہوا نال ساڑ دیو

ظالم ہن دیہہ توڑ تاڑ دیو. وڈے سورمے دی کنڈ جھاڑ دیو
ظلم ظالماں دا صبر صابراں دا. کنڈے اُتے انصاف دے ہاڑ دیو
بھیو سوختہ کم ہو جان چنگے جیکر غفلت دی اکھ اگھاڑ دے او

جواب رانجھن دا بھائیاں نوں

سر اہو جے حکم منظور منیوں میری ہوونی ہند زبان ناہیں
سولی ٹنگ دیو سار پھوک دیو میری جان چھپاونی جان ناہیں
ہو کے کسے دا نہیں غلام رہنا چھٹی دیونی جنگ توان ناہیں
جان جائے تے جائے بلا سیتی اچھا جاوناں دھرم ایمان ناہیں
ثابت قدم رہنا اپنے ہٹ اُتے چھڈنا اپنا مان گمان ناہیں
جوانمرد دا کم نہیں چپ رہنا. تیغ رکھنی وچ میان ناہیں

گلے ہے حاضر رکھاں تیغ ہٹیاں. اُف کراں تے صاحب ایمان ناہیں
ہاتھی پیر اگے بنہہ کھل سٹو اساں تُساں حکم فرمان ناہیں
ملک مذہب تو جان قربان کرنی کرنا کسے تے کجھ احسان ناہیں
نامرداں نوں خوف ہی بزدلی دا اتے مرداں نوں خوف کجھ جان ناہیں
ایہیں حکم کمان نہ ہتھ آوے جد تک ہووندی جان قربان ناہیں
سچ ہے سوختہ قول سیانیاں دا ہووے باجھ رعایا سلطان ناہیں

جواب بھائیاں دا رانجھے نوں

نافرمان نہ رانجھیا ہو ساتھوں سمجھ جا جیکر بھلا چاہونا اے
حلقہ گھت غلامی دا کن اندر گیا وقت مڑ ہتھ نہ آونا اے
کڈھ ویکھ حدیث قرآن اندر اساں جھوٹ نہ بول سناونا اے

برا ہے مقابلہ بادشاہ دا ہتھیں اپنی زہر کیوں کھاونا اے
حاکم وقت دا حکم عدول ناہیں اساں حکم رسول نبھاونا اے
وگڑے جٹ تائیں نال ہو ٹبیاندا اساں ہنجو غلام بناونا اے

لایاں زور بھی آونا ہتھ ناہیں جیہڑے ملک انہیں سینہ ڈاہندا اے
کرے کم تھیں سوختہ ہٹ جاندے جیکر ہیر مڑ کے پچھوتاوندا اے

جواب رانجھے دا بھائیاں نوں

کیہڑی گل دا کراں گمان یارو چار روز بہار تے مان ناہیں
اپنے ساتھ آندا نہیں کجھ عدم وچوں سکے کوئی ایجاد فرمان ناہیں
روشن نور دیدہ کسدا ہووندا اے میری نگہ پرواز آسمان ناہیں
اپنا دل بھی اپنے وس ناہیں بندا باجھ وزیر سلطان ناہیں
نگری ہے سنسان وجود والی اجڑ گئیاں دا کوئی نشان ناہیں

چپ چاپ ہاں میں اپنے آپ اندر میرا اپنا کجھ سامان ناہیں
جیہڑا بولدا اے میں وچ بولدا اے میرا اپنا بول زبان ناہیں
اپنا روح اُتے اختیار کاہدا شکل بنی تے جان پہچان ناہیں
اوتھے اپنا راز کی کراں ظاہر جتھے اپنا کوئی بھی ہان ناہیں
دساں سوختہ تھوہ مکاں کیہڑا میرا کوئی بھی تھوہ مکان ناہیں

جواب بھائیاں دا

سانھوں سنی رنجھیٹیا کن دھر کے ٹیئے جوہ نہ شیر پلنگیاں دے
مٹھے ہون ناہیں نال حکمتاں دے مرے اون نہ پھلاں گڑ ٹنگیاں دے
جھوٹے مرد زبان توں پھر جاندے سچے ہین واز سرسولنگیاں دے
جیکر زور قوت نہیں ہے پاس تیرے ڈھٹھ جاویں بناں اڑنگیاں دے

کھوٹے کھرے دی پرکھ پہچان لیئے بنئے یار نہ یار تلنگیاں دے
شان عالی فلاں وچہ رواناہیں مگر لگنا مست ملنگیاں دے
صحبت نیک دا ساتھ لدا لیئے کریئے پند نہ نال لفنگیاں دے
پاویں عزتاں سوختہ محنتاں تھیں پاویں ذلتاں نال بےڈھنگیاں دے

جواب رانجھے دا

منت کراں کسدی پیر پواں کسدی ساڈا کوئی بھی بس نہ کھاہندا اے
قاضی اتے ملاں ڈھونڈ بھال ڈٹھے کوئی صاف نہ گل مکاوندا اے
باہواں والیاں دی ہر کوئی گل کردا اتے غریباں نوں تک بھواوندا اے
کوئی دور رہیا دھوتس نے دستاندی کوئی ہک دا زور دکھاوندا اے
رت سنگھنے دا کوئی رڑکنے نوں اٹھ کے وچہ کوہ بیٹھ جاوندا اے

بیڑا اپیا میرا منجدھار اندر ناخدا نہ پار لنگھاوندا اے
بھٹھ جیٹھیاں باجھ نہ مڑن ہوسی جیہڑا مکدا الفر نہ آوندا اے
بھائیاں وچہ انصاف دی گل کتھے کوئی ہسدا تے مسکراوندا اے
کوئی آکھدا لاڈلا باپ دا اے کوئی آکھدا دلبیاں کھاوندا اے
سب دے وار لگن وار دے وار میں نوں ہیر اوار مخول ہوجاوندا اے

سندی کوئی فریاد وگھر ناہیں ساڈی آسرا ربدے ناوندا اے
چلیا سوختہ آ وسے در اتے جیہڑا عاجزاں نوں بنھے لاوندا اے

جواب بھائیاں دا

عزت بابا دی رانجھیا چھڈ ناہیں تھوں چھڈ دے کم غداریاں دے
بگڑ جائے رعیت تے کی کریں ہو جاوسن کم خواریاں دے
مال جان تے ملک برباد ہوسی لگن دکھ ہزار بیماریاں دے
گلی چوک بازار تے راہ گھیرے وجن ڈھول تے پھٹکاریاں دے
اگ کول بارود نوں کھڑ ناہیں کرلے اجے بھی کم ہشیاریاں دے

پتیسر بھیاں نوں ایہ کی آکھ لگے اچھے کم ناہیں بدکاریاں دے
تاج تخت دلوں تہہ دہو بیٹھیس خت پین مصیبتاں بھاریاں دے
ایتھے ظلم دا تلک رہے حشر تا کر بھل جاوسن مزے خماریاں دے
تیری جگ دے نال ایہ گل ہوسی لکھے پے جاسن بے اعتباریاں دے
کم اونہاں دے سوختہ راس ہوئے جنہاں کم کیتے نیکوکاریاں دے

جواب رانجھے دا

ساقی جام فنا دا دے مینوں نہیں پیر ہوواں نہ جوان ہوواں
ملک عدم دا وسنا لاں ہے اچھا نہیں جگ تے آن حیران ہوواں
مرنے جمنے تھیں سکدوش ہوواں بے نشان نہ نام نشان ہوواں
سر مار کھوا کے نام اپنا گھروں نکل کا نہوں لہولہان ہوواں
نہیں زلف معشوق دے خیال اندر در بدر ہوواں پریشان ہوواں
نہیں کسے زمین دی خاک ہوواں ہند سند نہ مصر ایران ہوواں
بے بنیاد ہستی فانی جگ سارا کیہڑی گل اتے شادمان ہوواں

چھوٹا بڑا ہوواں نہ میں رب کولوں نہ شریک نہ رب دا ہان ہوواں
بے جرم ہوواں جرموں پاک ہوواں ماں دے شکم نہ قید زندان ہوواں
منہ تھیں قم باذنی نہ صدا ہووے انا الحق نہ ورد زبان ہوواں
نہ پروانڑا شمع خمار ہوواں بلبل گل نہ میں بوستان ہوواں
پیدا نہ ہوواں کسے دین اندر بندش سخت اند نہ بے آن ہوواں
نہ ہوا آتش باد نہ آب ہوواں قوت زرع نہ وجہ طوفان ہوواں
رہاں سوختہ پرے دو فرقیاں تھیں نہ برہمن نہ شیخ ملوان ہوواں

جواب بھائیاں دا رانجھے نوں

سنیں رانجھیا رب دے حکم کولوں گیا ماریا جو بدگمان ہویا
آدم کھا گندم مارا کم کیتا نکل جنتوں باہر حیران ہویا

عزازیل استاد فرشتیاں دا درغ لون تھیں نام شیطان ہویا
جاہ حشم نوں ویکھ جمشید بھلا تخت تاج نوں چھڈ حیران ہویا

نوں زور بازو دے کہے تے رہیا ناہیں سر گیڈا کے لہو لہان ہویا
نوں رنج گیا پڑے ہٹ گیا فتح مول ناہیں انگلستان ہویا
مگروں لہہ لگیا پھڈ پچھا جیہڑا نیویاں سو آبادان ہویا
رب جرمن دا توڑ ہلکارد نا پشیمان ہویا سرگردان ہویا
رب کیسدا ار کھیا مان ناہیں جس نے مان کیتا سو تیان ہویا
اہدے کو بول کی سوختہ مت لینی جہدا سچ نہ دین ایمان ہویا

مقولہ شاعر

کسے نہیں رہنا ایس جگ اتے جدوں حکم خدا دا آوناں اے
اوتھے کسیدی جا نہ بولنے دی اوہنے اپنا امر بلاوناں اے
جیہڑی بات قیاس تھیں باہر ہووے اوہدے واسطے کی گھبراوناں اے
ہتھ جان جنگار سے کم کولوں جیکر انت ویلے پچھوتاوناں اے
جیہڑے اکھیں آپنے نہیں تیر کسے ڈھیر تے نہ تھکن آوناں اے
ظالم مرن دا کسے انس ناہیں ہنجوا کن کسے بہاوناں اے
آپو اپنی سب نوں پئے جاسی کہنے کسیدا درد ونڈاوناں اے
حکمت ربدی نال نہ چلنا اے جتن لکھ بھاویں کسے لاوناں اے
وقت نزع اتے خوف حشر کولوں چہرہ پھل گلاب کملاوناں اے
کسے سنگ نہ ڈھکنا انت ویلے تساں صاف ہی سنگ ہو جاوناں اے
پلے ناہیں تے نہیں کوئی ساک تیرا دو گز کفن بھی کسے نہ پاوناں اے
دیکھ سوختہ عبرت دا ہے ویلا رونا آپ تے جگ ہنساوناں اے

جواب نخے دا بھائیاں نوں

سچ ایہہ بیاں گر ہووی نظر آوے بول سچ دے نوں دوزخ نار ناہیں
بے اعتبار ہووے دولت باہجھ بندہ دولت باہجھ معشوق اقرار ناہیں
دولت باہجھ انسان نہ تیر جہاں دے لنگ گیا جنہا ہر دوار ناہیں
دولت باہجھ نہ کال زبال جاوے ہو چہا شاہ بندا مددگار ناہیں
دولت باہجھ ہے عقل حیران میری نامراد قسمت کسے کار ناہیں
جیہڑے مان ہنکار نے بھر گدے اور رہنا ایہ ہمیش ہلکار ناہیں
چھپن عیب جہاں دولتاں ہون پلے باہجھ دولتوں عیب سردار ناہیں
دولت باہجھ جورو پتر بہن بھائی نے غلام لونڈی خدمتگار ناہیں
دولت باہجھ رعایا نہ بادشاہ دی تاج تخت نے حکم تلوار ناہیں
جگت ہوو شادی دولتاں نال دولت نہیں تے کوئی بھی یار ناہیں
تسیں ڈہراں کردے کہو ہنیوں شیشہ کو ہجیاں نوں کار ناہیں
اچے ہون وا لے آخر ہووے نیویں رہیا کسے دا گرم بازار ناہیں
دولتمند لئے لعنت رب برسے جے غریب دی سنے پکار ناہیں
تختہ زمین ڈولے کشتی آب اندر رہندا سوختہ رہیا ہموار ناہیں

جواب بھائیاں دا رانجھے نوں

جس مرد نے رن دا ویس کیتا اوہدے کول کی رن نے وسنا ایں
مرد لبھنا کھوج نہ لبھنا اے ایویں دوڑنا بھجنا نسنا اے

اوہدا گھر برباد ہو جاوندا ایں رن ہور تھاں تے جا وسنا اے
بن سی سوختہ گل تماشڑے دی ہور گھر روونا تے لوکاں ہسنا اے

جواب رانجھے دا بھائیاں نوں

یارو عدم تھیں آنکے جگ اُتے اچھا میں ہویا بے اعتبار ہویا
اج کون پچھے میں ہاں کون کوئی پھیرے پت سردار خوار ہویا
ملک عدم اندر ستا مست ہیساں پیر آکھیوں سونا ناگوار ہویا
واپس لے امانت اپنی نوں. اہدی سانبھ کولوں دل بیزار ہویا

اوہدے پھیرے دربار وچ عالما نے بندہ کسے نہ وچ شمار ہویا
کیہا بھلا ہوندا جے نہ میں ہندا امیرا ہوونا کس درکار ہویا
تیری روح امانت دا بھار سر تے. سانوں چکنا بڑا دشوار ہویا
اوس جوہر دا سوختہ رکھنا کی جس جیڑ تے نہ اختیار ہویا

مقولہ شاعر

یارو دوزخ دی اگ بجھاونے نوں لگے کسر نہ کسے قصور دی اے
پر کدے وچ منصور دے ہو کوئی صدا دیوندا رب غفور دی اے

انا الحق بولے زبان حق کلمہ نہیں نہیں آواز منصور دی اے
ہٹی سوختہ کر دکھا دنا ہیں ہٹی خاک محمد دے نور دی اے

جواب بھائیاں دا

ساڈی رانجھیا صدا ہے رب اگے تیرا دیس اندر نہ نشان ہووے
اسیں خوشی ہو وسیئے دیس اندر تیرا دیس تھیں کوچ روان ہووے
اکھاں سامنے روندا دیس سانوں بدگمان وڈا ناتوان ہووے
دیکو دل جس نوں اور نہ دل دیکو دہو وجان تھیں تہ ہیجان ہووے
ابراہیم دی سنتوں ہے منکر نامراد نمرود بے آن ہووے

بے اولاد ہووے دل نہ شاد ہووے تخم ظلم نا میں آبادان ہووے
رہے دیس اتے نہ فرمان تیرا ساڈا دیس وچ فرمان ہووے
کسے زلف معشوق دے خیال اندر دربدر ہووے پریشان ہووے
سر درد ہووے درد دل ہووے کوئی مرض ہووے پشیمان ہووے
چھڈے جھوٹ رب نوں سوختہ ہیں پئے روح خلیل اللہ شادمان ہووے

جواب رانجھے دا بھابیاں نوں

وقت آخری باپ نے کہیا ہیسی۔ تساں بھل گیا قول ہا دینا ہیں
سدھ پدرا ہے میر امیاں رانجھا ہویا عقل نادان استاد ناہیں
اپنے آپ جے کم خراد لگے لگے لاد ناکم خراد ناہیں
جان مال برباد ہو جاوسیگا سننی کسے سرکار فریاد ناہیں

چھوٹا بھائی ہے خدمتاں کرن لا کرنا ہیں ونیال نساد ناہیں
بھلی ہیتے تاہیں رستہ دین دینا اچھا دینا ناہیں جلاد ناہیں
میرے بعد تسیں میرے قول تاہیں دیکھو چاہڑنا اپر خراد ناہیں
جھوٹے سوختہ جگ دے کارخانے شکل نبی دے کوئی مراد ناہیں

مقولہ شاعر

بدی کیدی کریں تے پیٹ پالیں مرجا دبر ایمان والے
رہویں دور رہت کے مجلس عاجزاں تھیں اچی مجلساں دیچ جاوان والے
تینوں روز شیطان استاد آکھے ترے بول سنکے ور غلان والے
عیب عیدا ویکھ کے ہسن ناہیں اچا ہو نہ خاک سمان والے

نکھی نکت تے بہن نہ دینا ہیں اچی ذات والے وڈھی شان والے
اچھا تر تے تور انیر ابداں اندر ظالم جھوٹ دا ملک وسان والے
کد تک کاٹھ دی ہانڈی چڑھاوسیگا روز جشن نوروز منان والے
او نہ سوختہ کسے تے ظلم کردے عاشق ربدی ذات نوں بھان والے

جواب بھابیاں دا رانجھے نوں

باپو جیوندیاں اساں نوں گھورنا سیں ہویا باپ تے شکل گدا ہوئی
ہویا ویس وچہ وسنا ہیں تیرا پوری عاجزاں اج دعا ہوئی
سورج چن تارے سجدہ کرن تینوں تیری اتدی نہ خطا ہوئی

شانہ زلف سنوار نا گیا کتھے خوشبو عطر پھلیل ہوا ہوئی
توں برباد ہو یوں اچھا خوب ہویا مستجاب ساڈی التجا ہوئی
او تھے سوختہ پیش نہ جاندی اے وارد جتھے تقدیر خدا ہوئی

جواب رانجھے دا بھابیاں نوں

فخر تساں دا سب منظور کیتا ساڈی عاجزی بھی منظور ناہیں
برا کرن تسیں وصل غیر تساں کیتی بھلا کرن تسیں ہوئے مجبور ناہیں

تساں دور کیتا رب اساں کو یوں ہویا تساں کی لوں رب دور
برا کسے دا منگیاں بھلا ناہیں ہویا یونس دریا عبور ناہیں

او ہے دل کا ہدا جیہڑے دل اندر ہویا وانگ لوہے صبور ناہیں چھڈ و سوختہ جھوٹ اواڑیاں نوں شان عاقلاں وچہ فتور ناہیں

جواب بھائیاں دا رانجھے نوں

تینوں رانجھیا کمی نہ دولتاں دی گنڈھ چوراچکڑے یار تیرے لیکن پورے ہے بر ڑتے کج بانھ سانسی چوہڑے یار گنوار تیرے

ظالم ظلم کرنوں ڈرن مول ناہیں دیکھے ہین بھابا یار غار تیرے تیر حکم چڑھیا موڑے کون کوئی ستمگار ظالم یار مار تیرے

کانوں پہنچی نہ نرکھان گڈے ہے گڈے سخت ہین حکم سرکار تیرے ہتھ بنھ کھڑے تیرے رعب اگے سونا پرکھ صراف سنیار تیرے

مارن دم غریب دم اندر جاون عرش تھیں پار للکار تیرے جتھے کرن انکار نوں کواری اوتھے ہون نہ پھیر اقرار تیرے

بابا علی ہیں توں علی بلی ہیں توں جالی جو ہین نال اسوار تیرے بخش لے سانوں عرضاں ہاریاں نوں ہتھ بدھڑے ہاں خدمتگار تیرے

جو کجھ کریں سو کریں نہ عذر سانوں وچ گھتے پنج بہار تیرے ایہ لے سانبھ لے مجھیاں سنے کھونڈی دکھ سکھ دے بھائی ہاں یار تیرے

زمیں کلری تے پالے ماڑیاں نوں واقف جگ دے ہین معمار تیرے ساڈا سوختہ علیش ہے وچ کمبل دہنے کپڑے نہیں زردار تیرے

مقولہ شاعر

کون کسے نوں جاندا کون کوئی سبھ پاپے سکھاں نوں لوہوندے نیں دنیا جگ دی کھار ڈا دیکھ شیشہ منہ لگدیاں دے مکھڑے دہوندے نیں

دولتمند دی دیکھ کے شان شوکت خواہشمند پے جان نوں کھوندے نیں اگر ٹھگاں مساں آ کر ٹہور ہوئے خواہشمند مر گئے پتھر ڈھوندے نیں

دولتمند دی ہر کرک اسمان پاڑ جا غریب خوشامدی ہوندے نیں اینہاں باتاں سر سوختہ خاک پاکے عاشق مست ہو پر کھلوندے نیں

رانجھے دا حال پکار کرنا

رانجھے کوک کیتی پنڈ والیاں نے بھائی نال ساڈے پالسیٹ گئے گھا و گھپ یار دیتہ دین ناہیں دولت باپ دی کتے سمیٹ گئے

آؤ دیار وچھو آؤ دیکھو نقدی مال تے مار لپیٹ گئے رکھکے دولتاں تنگ قارون تہے ہو گم ایسے زمیں ہیٹھ گئے

نگاہ قہر کر دتا اڑ جھاڑ دیکھو غار گور کنار کس لپیٹ گئے نہ کوئی رہیا آنکے جگ اتے آئے جو آئے بھکھے پیٹ گئے

صندوق اپنے نام دا دیکے نوں جاہڑ کسے غریب دی بھیٹ گئے برے کرم نوں سوختہ کرن والے ہتی جگ توں نام سمیٹ گئے

بھائیاں دا جواب

بوہے بوہے کی پھردا پھیر رانجھا کوجو رپنچیت تے آجائے
لینا لے جاوے دینا دے جاوے جائے روزدی کلا مکا جائے
جوٹھا دیکھ برتن ساڈا نہ دہووے لتے اپنا صاف کرا جائے
ہاتھی لومڑی نال ویاہ جاوے اتے شیر نوں بکرا کھا جائے

مزہ گلدا آدے پنچیت اندر ساڈی سنتے آپ سنا جاوے
لگی کسے دی کون بجھاوندا اے لگی اپنی اگ بجھا جائے
جُتے پنڈ نہیں جاوندے نال گلاں پیاوندان اکھڑے پا جاوے
ھفسے سوختہ جواہیں گل کولوں کھوتے چڑھکے ہار منا جاوے

پنڈوالیاں دا اونا

رانجھن کوک سنکے موجود اُتے پنڈوں چڑھ پنچاپتاں آئیاں نیں
اک کچھاں وچ جاوندے اُٹھ آئے مار کھلیاں تے ستھ پائیاں نیں
خلقت ہم ہما کے ڈھک آئی پرے بنھ پنچاپتاں لائیاں نیں
جیویں روس اُتے فتح پاونے نوں جرمن شاہ ترکی فوجاں دھائیاں نیں
ملن ترکی تبر کی جواب لگے جیہڑے بزدلاں زرہاں چھپائیاں نیں
اک ڈٹ گئے وچ مقابلہ دے جنہاں نمک حلال کھائیاں نیں
دوسر ملدیاں نوں ملن دین ناہیں یا دن وڈتے سخت جدائیاں نیں
سچی کوئی جھوٹی قسم کھان ناہیں دیکھو لکھ شیطان بدراہیاں نیں

اک پنچ تے اک کھڑپنچ آئے ہون لگیاں حق رسائیاں نیں
اک ہیں جیہے ٹھوکراں کھا گئے ساتھی چھڈ گئے سالدائیاں نیں
ڈانگاں سمم چڑھیاں ہتھاں وچ پھڑیاں تیبی سان نوں صاف کرائیاں نیں
ہردو خوب مقابلہ دے وچ آئے چھڈن گئے بارود ہوائیاں نیں
اک بھج گئے سینہ کج گئے طلباں چھڈکے سال چھپائیاں نیں
اک بن فسادی نیہہ بیٹھے چڑھن دین نہ کرڑم کڑھائیاں نیں
اک صلح صفائی دی گل کردے بریاں عادتاں جنہاں نہ پائیاں نیں
اچھے سوختہ جگ تے ادا چھے جیہڑے لوک نہ کرن سختائیاں نیں

ایضاً

چلو چلو یارو چلو دیکھ آئیے موجو گھر پنچاپتاں آئیاں جی
کیہڑا اوہدے دیاں دا گھاٹا پے جاسی رب کریگا دو سوائیاں جی
رب بھاگ جاگن میاں رانجھنے دے ہون لگیاں صلح صفائیاں جی

چھڈ واج دا کم موقوف رکھو روز کرنیاں واہیاں گاہیاں جی
چھڈو مال ڈھانڈا رب آسرے تے جسدے آسرے نوں دلنا پایا جی
پرے بنھ پنچاپتاں آن بہیاں موجو گھر آ رونقاں لائیاں جی

چلو اُٹھ دوڑو نٹھس بھیج جا کرو دیریاں نہ پچھتانیاں جی
بھٹی موہم اندر اگ بالنے نوں عقلاں دانیاں خوب دوڑائیاں جی
پرچے جی نہ جنگ تسلیاں نہیں سجن ملن تاں عید منائیاں جی

فوجاں نہر سویز تے ہند دیاں پانی باہجھ نہ رہن ترہایاں جی
کنداں ریت دیاں اُسر جان کیویں دل وچہ جگہ دے خام سمائیاں جی
زور اداراں دے معاملے وچہ پھسکے سنے سوختہ کرن دہائیاں جی

رانجھے تے رانجھے دے بھائیاں دا پنچائت وچ بہنا

بھائی رانجھنے دے سنے رانجھنے دے لگی ہوئی پنچائت دے وچہ آن بیٹھے
اک بیٹھے نیں ڈھال بنا سینہ اک تان کے تیر کمان بیٹھے
اک ہار رہبر گاڑس پہنے چھپکے کرن پستول نشان بیٹھے

اک ہاں نوں چھڈ کے پرے ہو کے اک نوں ہاں ہاں پہچان بیٹھے
اک آئے سنگیناں نوں ہتھ پھڑ کے اک تیغ نال کھ میان بیٹھے
دیکھ سوختہ ترک جوان بانکے ملک منہ ہتھ توں لہن قربان بیٹھے

پنچائت دا رانجھے تے سوال

سوہنا نوں کھول رانجھیٹیا دھڑک ناہیں جو کجھ ہڈ بیتی تیرے نال ہوئی
کیویں ہوئی رانجھیٹیا نال تیرے جیویں نال رسول دی آل ہوئی
بھایاں او کیتی بھاویں نال تیرے جیہڑی یوسفے دے نال حال ہوئی
گھول ہون منگے مچھ داڑھی پھیر پچھنا وار دی بھال ہوئی

ست کلاں تاکر جیہڑی نال جاوے ایہہ بھی دس سانوں کیہڑی گال ہوئی
پیا وخت پیغمبری کی تینوں اتے پاس تیرے کی شال ہوئی
غفلت ہوئی کی وانگ جمشید تیتھوں آ کے ہیٹھ کیوں جال ٹال ہوئی
ایسا براکی سوختہ کرم کیتو قسمت اجے نہ تیری ابدال ہوئی

رانجھے دا پنڈ والیاں نوں جواب

سانوں پنڈ دے وچ نہ رہن دیندے ساڈے ہڈ شریک جو انگ دے نی
ساڈے نال نہ نفر جو بیلدے سن ساڈا بول اوہ اج اولنگ دے نی

مطلب باہجھ نہ باپ بنا لیندے کردے معاملے اپنے ڈھنگ دے نی
اج اُنہاں دا رزق ہے عرش اُتے کھنی کھاندے جو کھنی منگ دے نی

پلے بنھ کے کوڑ کہانیاں نوں کمیکے ریت دی کند توں لنگدے نی
جٹ سوختہ ہین کمذات وڈے دیندے گڑی دی گال نہ سنگدے نی

پنڈ والیاں دا رانجھے دی بھابیاں نوں خطاب

بولو تسیں بھی چپ کیوں ہور ہے چپ کیتیاں گل نہ مکنی اے
میدان سچ اندر سچ بولنے تھیں گنہگار دی جان بھی لکنی اے
جھوٹ بولنے دی جڑھ رہے ناہیں انت شاخ ایمان بھی جھکنی اے

حقدار نا ہیں نہیں تاں حق دیہو ساڈی آکھ نوں زبان رکنی اے
اگے وڈیاں نہ ہو سچ بولنے دی جنہاں قسم ایمان دی چکنی اے
روز حشر دا سوختہ نام سنکے ساڈی ونڈیاں ہنج نہ سکنی اے

رانجھے دے بھابیاں دا جواب

کر بیٹھے گل کچہری کوئی سنے ناہیں پایا جگ تے لکھ دا پایا جی
رانجھا بالشویکاں دیوانگ چڑھ کے کرے نال ساڈے سختائیاں جی
جس دے پیراں تھیں اٹھ فساد گیا اوہنوں ونیاں چٹیاں آئیاں جی
ہو کے منصف تے منصفی ٹھیک کرنی اگے واسطے اوہوں صفائیاں جی
نالے نصف حصہ اوہدا دے سانوں جھیڑیاں کیتیاں اسیں کمائیاں جی

اوہ ملک دے سو کدوں وسنا اے جتھے ہوون ہر روز لڑائیاں جی
تکھل ویدے کتے سارہان منگے خبراں جھوٹ جاسوس اڑائیاں جی
ساڈی منصفی رہی اے تساں اتے اگے منصفاں سیس نوائیاں جی
رانجھا ہزار تھیں باہر ہو کے پھیر ساڈیاں جشن منائیاں جی
چھیٹے سوختہ کرن نہ گل کوئی نذراں ڈھیاں چڑھ پایاں آئیاں جی

دلیل شاعر

رانجھا وچ پنچایت دے گل سن کے مٹھی وچ لیکے دل نوں بے گئے
حق ادا حق جان رد کیتا دو عرش دے کنگرے ڈھے گئے
تخت مہر نبوت دا گل پا کے تیر قاتل دا حلق تے سہ گئے

گیا رنہ بھوٹیاں دی کھیں گھٹ سر مہ ست دیہاڑی دی مال تے بے گئی
صبر اصغر معصوم دا ویکھیا نہ پانی پیونے نوں اوپرے گئے
دیکھ سوختہ یار دے حوصلہ دا اپڑ جبت بہادری لے گئے

جواب پنڈ والیاں دا رانجھے دے بھابیاں نوں

ظلم تساں دا شاہ یونان والگوں جیہڑی چال آیا بری چال آیا
لائی چوٹ نقیب جا ل چوٹ اتے پھیر چال انہاں کیسا حال آیا

ایہہ پر ظلم یونان دا روکنے نوں رانجھا مصطفےٰ پاشا کمال آیا
سینہ ڈاہ کے ملک یونان وچوں بانکا ترک فساد نکال آیا

تسیں ظلم چھڈ دیو راہ سدھے توبہ کر جے بُرا خیال آیا ۔ دیکھو ظلم دی ہستی کس کم آئی شاہ روس تے کیا زوال آیا
ایسے مرض مریض دے حال اُتے بندہ کوئی بھی نہ پرسا حال آیا ۔ نہ او روس نہ تخت طاؤس رہیا ہویا خاک بلند اقبال آیا
گلشن سُک گیا پانی دیندیاں دا سیم چڑھے بھی پھُل نہ ڈال آیا ۔ جس قوم نے ربدی پا چھڈی اوس قوم تے سخت وبال آیا
نیت بد کرکے کس تے ظلم کیتا ہویا کی جے ہتھ کجھ مال آیا ۔ اک دو گھڑی پہلاں اُسدے مال نائیں قہر سوختہ ربدا جال آیا

رانجھن دے بھائیاں نے پنچیت دے جواب سن کے تے ایہ جواب دتا

اس جگ تے رہیا کون آکے جدھر دیکھیا ہیں کوئی شاد ناہیں ۔ لہو لعب دا خاک ہے اڈ رہیا کوئی کسے دی سنے فریاد ناہیں
اپنے پاس قارون دی نہیں دولت اپنے پاس بہشت شداد ناہیں ۔ زمیوں اُٹھ بہشت شداد گیا رہی زمیں تے بیخ بنیاد ناہیں
دولت گئی قارون دی زمیں ہیٹھاں جھگڑا مٹ گیا رہیا فساد ناہیں ۔ اساں اپنے مطلب دی گل کرنی جیہڑی تسیں آکھو کسے یاد ناہیں
رانجھا شاہ جیہڑا رن زور لاوے کرنا اساں سمندر آزاد ناہیں ۔ بحری وچ طاقت اسیں ہاں کامل بحری وچ طاقت استاد ناہیں
دولت ہفت اقلیم دی ملے کتھوں کیکاؤس رتبہ کیقباد ناہیں ۔ جیکر سوختہ ہوون نہ بھاگ اچھے حکمت کیتیاں ملے مراد ناہیں

جواب دینا پنچائت دے رانجھن دے بھائیاں نوں

دھوکا دے سر دیاں تے کہی کیتی آسٹریا تے ظلم کما گیا ۔ جرمن اُٹھ کے برلن تھیں وانگ آندھی روز زمین تے افترا پا گیا
کل طاقتاں دے رنگ فق ہوئے طاقتور جاں سامنے آ گیا ۔ شہنشاہاں دا شاہ اُستاد کامل ہائنس اپنی خوب رب کھا گیا
خبردار ہوشیار بنا گیا رستے راہ سدھے سب نوں پا گیا ۔ نوجوان بہادر سپاہی بانکا کسے گل توں ناہیں گھبرا گیا
نقشہ جنگ نواں رنگ ڈھنگ نواں نواں ساز و سامان بنا گیا ۔ کسے شاہ نہ کیوں تسلیم کیتا اوہ اپنا ٹھیک منا گیا
جیکر ہوئیا سمندر آباد ناہیں ہویا کی کجھ طعن نہ آ گیا ۔ اپنی بگڑی دیکھ سپاہ نائیں ہے سوختہ مکھ بھوا گیا

رانجھن دا تے رانجھن دے بھائیاں دا جھگڑا مک گیا: جیہڑی پنچائت آئی اُٹھ کے چلی گئی

ہر دو طرف دا جھگڑا مٹ گیا نوں جیہڑی بیٹھی آسی اُٹھ گئی ۔ تنبو جھاڑ کے بستر بنھ لئے کلے پٹ اُجاڑ کے گھٹھ گئی

جیہڑی گل ہوئی کن سن اندر جس ہتھ آئی اُسے مُٹھ گئی
خریداریاں سوختہ بند ہویاں مہنگے بھاہ بازار ہو گُھٹ گئی

دلیل شاعر

یارو عدم نہیں آن کے جگ اُتے جیہڑا آیا نہ گھٹ کھا گیا
بچیا رہیا او جگ دے طعنیاں تھیں جیہڑا اپنا عیب چھپا گیا

مہتر نوح دی پُشت تے چڑن والا خانداں دا نام گوا گیا
ظلم کرن والے ظلمیں باز آجا نیڑے دن قیامت دا آ گیا

مکے گیاں بھی کدوں مکا دسی گا جیہڑا ایتھے نہ گل مُکا گیا
چلدی چھری زبان کمین کولوں دانشمند زبان دبا گیا

چار ہڑ سود غریب دے سر اُتے دولتمند احسان جتا گیا
بیوقوف جولاہے دی توڑ تانی نکے گدھا شیطان کھا گیا

گیدڑ بیٹھ کے شیر دی لاش اُتے اپنا آپ بہادر بنا گیا
جیوندی جان نہ بولدا اڑ کدا سی مویاں گیا ناڑ گلہ سنا گیا

اپنا خوب اوسکہ جما گیا سر دے اُتے پہاڑ اُٹھا گیا
سمجھے سوختہ با ہجھ ایہہ گل کیہڑا استا فتنہ فساد جگا گیا

رانجھن دے بھائیاں کولوں پنچایت نے کجھ لالچ کھا کے تے رانجھن دی گل دا چھڈ دینا

اج تک ہوندی رہی سی گل میری کل تے پئی زبان دبا گئے
لالچ بُری بلا دے وچہ پھسکے پھانسی گل غریب لٹکا گئے

روزی حق حلال ہر خاک پلکے لقمے حق حرام دے کھا گئے
کر کے مار گئے جھنب جھاڑ گئے میرا بخت منحوس بنا گئے

روز یاد دی عید بے عید کر کے تے بے روز دی عید منا گئے
یارو ویکھو خراس دے بیل وانگوں گردش وچہ سوختہ پا گئے

رات دے ویلے اک بچے دا وِلکنا تے ماں دا بے چین ہونا

دو ڑیلدیاں تے چپ چاپ ہوگئی شام شوکدی آوندی تے ڈری اے
سورج جا چھپیا مغرب گُٹھ اندر کفنی پہن کے دیتو زردی اے

ادھی رات نوں چن بھی جا چھپیا چادر اوڑھ تے سر اوبر دی اے
کم بند ہو گئے دنیا داریاں دے پوجا ہون لگی ہر ہر دی اے

اک عورت دا بچہ ہی بلک رہیا دیندی لوریاں ترلے کردی اے
اماں بابا نہ جس دا بھین بھائی سنے صدا کیہڑا ایسے پردی اے

بچہ بلکنوں باز نہ اوندا اے جہندا روے تے جاندی مردی اے
پلے ٹھردی ٹھار نہ ٹھردی اے آگ بلی اتے اکھ تردی اے

ایس گل تائیں اوہو جاندا اے جہدے اتے بلا کو دردی اے
کدیں سیوندی پیر فقیر تائیں کدے مگھ سکھناں باہر دہردی اے

صبح ہوندی نذر نیاز کرساں دم پھیر لگند او دا ابھردی اے
ڈے ہیں جاں صدقہ کتھوں ملے مینوں تیر دکھ دی سار نہ تری آ
کسے کو ہیں ہمسائے نہ پچھیا اے صدا درد آوے کیہڑا دردی آ
اج آیا اوہ وقت ہے جگت اتے الکھ کسے اتے کسدی کھردی اے

کالی رات اندھیر بلا اندر کی کی دکھ مصیبتاں جردی اے
ہیں اکلڑی باپ گھر تیرا میری ہوئی قسمت بیوہ پردی اے
کھیتی واڑ نوں جاوندی چردی اے واڑ کھیتی نوں جاوندی چردی اے
دور نگ زمانے دی چال اتوں میری سوختہ جان پئی ڈردی اے

رات دا گذرنا تے صبح دا ہونا

آمد صبح دی جاں نمودار ہوئی پہرہ چھڈ گیا چند تاریاں تے
بجیا بگل شاہی شاہ حسن لوں کھوڑ کچہراں سنکیاں جا پلیاں تے
لکھ کے نیں سلے مراہتھ دتے چڑھیا حکم سرکار ادواریاں تے
پنڈاں گھاس پھڑیاں دفتراں چڑھیاں ہویا جرم ثبوت گھسیاریاں تے
جائے پھیر ناہیں ایسا کم کرناہیں نے ہے ثابت جرم ساریاں تے
روز ختم ہویا افسر اٹھ بیٹھے لگے چڑھن ہوائی غباریاں تے
چالاں بانکیاں کچہراں ناز بھریاں آون باز نہ ذرہ پچکاریاں تے
ٹھہر صبر ذرا ناہیں کاہلی کرو ناہیں ہٹو بچو آواز پکاریاں تے
آمد دیکھ سواںیاں خوشی سیتی کھنڈوں جھک گیاں تلے بھاریاں تے

مشرق طرف لوں آفتاب چڑھیا چڑھیا جوبن بہار پیاریاں تے
سطراں بنھ کھڑے شرگاں پکڑ نیزے حکم افسری ہویا ہرکاریاں تے
پکڑ بنھ ڈھیے شاہ حسن اگے گواہ بھگت رہے ڈھارے ماریاں تے
پنج ست لاپرواہ کیتے خوب ہولے کیتا رحم سرکار بیچاریاں تے
شفقت نظر ناہیں کیتی پھیر کسے تے عضاں ہاریاں نے ذرہ دھاریاں تے
گھوڑے بگیاں ہوٹراں آن کھلیاں حاضر نوکر آ ہوئے للکاریاں تے
ہٹو بچو لوکو پرے ہو جاؤ رستے چھڈ کے پھر و کناریاں تے
گھر در اندر افسر آن پہنچے ملے ہتھ آ ہتھ وساریاں تے
گھر ہور نہ سوختہ منگ ڑیا کھلار رہیا کنجل دے لاریاں تے

رانجھے دا ولی پاپ کرنا تے کسے دا سار نہ لینا

روندا پھر بھوندا شہر نگر اندر ویلا گیا مڑ ہتھ نہ آیا اے
نقشہ بن ڈھہگا اگے اکھیاں دے جو جو جگت تے ظلم کمایا اے
بندہ نہ ڈریا خوف رب کولوں ہوندے زور نہ زور سمایا اے
برے عمل اتے بخشش منگنے دا جگت خوب مخول بنایا اے

چڑھدی عمر نہ رہدی یاد کیتی بڈھا ہو کے چور پچھتایا اے
زہبول اٹھے یتیم دی آہ گئی ڈریا عرش ربی تھرتھرایا اے
جیہڑا دل جرم ہویا ثابت آپ اتے پھیر کہیا شیطان بہکایا اے
اوس گل اتے پہرا دین ناہیں جو کجھ حکم رسول فرمایا اے

کسے کیتی نصیحت دی گل جیکر الٹا او سداخا کہ اڑا یا اے
عزت پگ کھوا کے اٹھ نسا ہیر ادیکھ کے جی گھبرایا اے
کسے داڑھی پھول کے پکڑ جھنجوڑیا اے کسے اٹھ کے گلا دبایا اے
الٹی سوختہ چال زمانڑے توں اساں اپنا آپ لوکایا اے

پنڈ دے چوہدریاں دا قاضی دے ذمہ فیصلہ پاکے چلے جانا

چور چوہدری کل احوال سنکے قاضی شرع تے فیصلہ پایا اے
دولت گدھی تاں ہیں گبن کرن خاطر گھوڑا اگلے لتے ہنہنایا اے
جگ ویکھ شیشہ بول سکیا نہ باندر پے ہو کے مسکرایا اے
لاکے اگ غریب دی جھونپڑی نوں پانی اوپر دل کسے نہ پایا اے
سٹ رہبوں زمین تے ظالماں نے عرش بغل دے وچہ لکایا اے
نیا کرن بدلے لڑا دیاں داہرن ختن والا بن کے آیا اے
اساں رچھ قلندر دے گھول ویکھن ملک الموت لنگور بنایا اے
سارے پھوک کے سوختہ رانجھے دا حق خاک در خاک رلایا اے

دلیل شاعر

پیے رہن دے مفتی قاضیاں نوں اہ کی کسے دا بھلا سدا ر دے نی
اساں جگ اللہ دے کے دیکھ لیتا کی کی لوک لپار لپار دے نیں
کتے کھوہ نوں وقف کرالیندے کتے مسجد دی زمین نوں مار دے نیں
اہ نہ اساں دے دہڑہن دے وچ آئی جیہڑی اہ نماز گذار دے نیں
ایہہ ہن ظلم دے زمین تے بی بوئے ایہ نہ پھل تے جید گلزار دے نیں
کتے تکیہ سر اتوں لاہ مردے کتے جھگڑے ہون مزار دے نیں
دیکھ خانہ خدا برباد کرکے اتھے اپنا محل اسار دے نیں
مومن ہین پر سوختہ مومناں دے کم خوب ہی سوچ وچار دے نیں

رانجھے دے بھائیاں دا قاضی دے گھر جانا

گئے گھر قاضی بھائی رانجھے دی گھرات نوں اساں کے نہ دو ناجی
کدے ڈب تھیں جون ماری ہے اساں نہیں پلا دے پکا دناجی
دیگ پگ تے گھیو نہ کھاوناجی پلہ دیکھ کے ہتھ دھوانا جی
سانوں رانجھے دکھ ہے بڑا دتا اساں دکھ دا روگ گنوا ناجی
تسیں غیب دیاں خبراں جاندا وہن بھیت کی اساں لکاوناجی
رکھا لتے مسّا ٹکڑا اساں نوں تسیں آن ضرور اج کھاوناجی
سر دا اپنے جو کچھ اساں عاجزاں نوں اگے رکھ کے سبق لوادناجی
ہن ہاں ہی رکھنی آ نیدی ہاں نال نہ سبق سناد ناجی
گلوں لتھ جاوے کفر دور ہووے دیکھے بانگ شیطان نس دناجی
ادرہن تے سوختہ مال کاہدا جس جس نہ خاک ہو جاوناجی

قول شاعر

ایس جگ اتے اوہین لوگ اچھے گئے بیٹھ جو وقت گذاردے نیں
میل جول کردے کسے نال ناہیں لیندے مزے اِہ موج بہاردے نیں

اساں مسلماں نوں چھٹ چھپان لِتا اپنے کم ایہ خوب سنواردے نیں
کھاندے نہیں حرام پر سود لیندے ایسی لت قرآن نوں ماردے نیں

کافر نہیں پر کفر دے کم کردے اِہ مال کافراں تے پئے پیاردے نیں
پنجے وقت نماز گذاردے نیں اِہ تہجد توں ہل نہ ہاردے نیں

اکھاں میٹ وچار وچاردے نیں کدے دوست ایہ پروردگار دے نیں
کسے دی رن کھسکا کے نس جاندے کتے ہور جا ٹکراں ماردے نیں

دوسر ملدیاں نوں ملن دین ناہیں اپنے مطلب دی گل اُبھاردے نیں
پہلوں سوختہ عزت برباد کر کے پچھوں مسلیاں تھیں سینہ ٹھاردے نیں

ایضاً

اپنے لئی نصیحت نہ کوئی رکھدے ہوراں لئی ایہ فرض اتاردے نیں
دیکھ مومنوں کم نہ اوہ کرناں جیہڑے کم نہ ساڈے درکار دے نیں

کھاناں مال یتیم دا مول ناہیں کیڈے مکر دجال کھلاردے نیں
اک دو کڈھ آنسو بیوہ عورتاں تے اپنی گل نوں خوب سنگاردے نیں

لوکی چار دبھیڑاں تے ڈنگراں نوں علم والیاں نوں عالم چاردے نیں
لڑن مرن قرآن دے مسلیاں توں خاطر پیٹ دے جھگڑیوں ہاردے نیں

کوئی کجھ آکھے کوئی کجھ آکھے بول تول اِہ خوب نتاردے نیں
سچی پاک کلام رحمان دی نوں نال ڈانگ دے خوب سنواردے نیں

منہ سر پاڑ دے نیں یار یار دے نیں بری طرح دے نال للکاردے نیں
حاکم وقت اگے پھیر اُٹھ تُردے اتھے جا کے عرض گذاردے نیں

ہیں بلہار جاواں سدی چوہدریاں دے جیہڑے کم کیتے کیتے کاردے نیں
ایہ نشان قیامت دے ظاہر ہوندے عاشق سوختہ جھوٹ نہ ماردے نیں

موجو چوہدری دے گھر قاضی دا آونا

عصا ہتھ موسیٰ قاضی حضرت صورت گھر دِں ٹکدی چال تے آگیا
موجو گھر گویا چند عید چڑھیا روزیدار دی بند کھلا گیا

ستر گز دا پہن کے انگرکھا سبز پگڑی شان دکھلا گیا
چالی گز پاجامے دے گھیر اندر اپنا آپ نہ وچ سما گیا

بندہ دیکھ بندہ صورت حق صورت کتا اتے مردود بنا گیا
کیہڑے فعل تھیں سوختہ رانجھنے نوں جھاڑ جھنب پرے بہا گیا

مقولہ شاعر

کل میاں قاضی ہو جو چوہدری دا گھر جنت نشان بنا گیا
رب باجھ کیہڑا خطا معاف کرسکی بندے ہتھ جو معاملہ آگیا

اتے رانجھے نوں کڈھ بہشت وچوں کھیڑاں وچ دوزخ دے پا گیا
زباں بندی دا سوختہ حکم دیکے منہ تے مہر خموشی دی لگیا

مقولہ شاعر

اج پھیر پنچایتاں جوڑ بیٹھوں کل کھنڈ وچہ کم ہی کڈھ گیوں
دولتمند دیاں ویکھکے دولتاں نوں تے غریب دی گل نوں چھڈ گیوں
او کمبخت بیگار دے بیل پھڑکے شاہ بادشاہ دی کڈھ رڈ گیوں

پھڑکے ہتھ قرآن تے چڑھ ممبر جبر اپنے آپ ہی وڈ گیوں
سٹے بھن گوڈے نال سوٹیاں دے بال پچھیاں سیک نہ ڈھگیوں
محمدالدین مردار دے کھاونے نوں ایویں گودا انگلوں منہ ٹھڈ گیوں

قاضی دا رانجھن نوں کہنا

قاضی کول بہالکے رانجھنے نوں آکھے کہوں بیبا جی من جاونا اے
جیکر شرع دا حکم عدول کیتو اساں بنھکے سولی چڑھاونا اے
متھا نال پہاڑ دے لاونا کی سر ٹھکراونا جان گنواونا اے
سوچ سمجھ کے کنک دا بھا کر توں شیطاں وچ دلال ٹھہراونا اے
ذرہ کھول زبان معلوم ہووے چپ کیتیاں ہتھ کی اونا اے

دولت حرص نوں لت سولت لگے درکنار ہو جاے کجھ چاہونا اے
مار نفس شیطان دے سر سوٹا ان کھاونا فکر کی لاونا اے
بھور انگڑی چک کر گھاس کٹھا جبہ فقر دا گل جے پاونا اے
دیکھیں نفس آدم تاہیں ورغلا دل ظالم اپنا سکہ جماونا اے
مڑہ سوختہ توں دنیا دار والا کے مڑہ فقر بیا پاونا اے

جواب رانجھن دا قاضی نوں

میں بھی کوئی تعویذ گل پا لیندا جیکر طعن سی ڈراکنواریاں تے
اک تھڑ زمین تے جاوندا اے اک ہتھ ہے جاوندا تاریاں تے
اساں سہنا کھیڈنا جگ اتے ساڈوں ناز ہے یاراں پیاریاں تے

جند جاوندی اے ادکھن والیاں دی جد دل آوندی پینگ ہلاریاں تے
توں کس خیال اندر پیا مورکھا او چار روز جوانی ہے ساریاں تے
مسجد دل نہیں سوختہ موہنہ کرنا بھنا نہیں ہے مکر دے کاریاں تے

جواب قاضی دا رانجھن نوں

دولت کسے دی سیت نہیں ہال وانگوں گھڑی گل دے نہیں خیال بیٹا
سو ربیر دی جان گنوا دیو دولت جان دا جان وبال بیٹا

نیندر کچی ناہیں دولت والیاں نوں ساڈی سمجھ تے گل سمجھال بیٹا
اکھاں میٹ لے بری بلاکولوں پیسہ نہیں ہے پت کنگال بیٹا

سر ودھ کے لال نبا دیسی جہندا ناؤں ہے لال گلال بیٹا
کھچ تنگ تے ٹنگ نشنگ ہوکے دولت والیاں نوں کی گل بیٹا

اٹھ کے چلا جا توں راتو رات ایتھوں کوئی ہور جگہ ڈھونڈ بھال بیٹا
پچھے ہو کے مارلے پڑھیاں نوں اگے ہو کھاہیں بھول دھال بیٹا

تینوں کسے دے باپ دی ڈر ہی کا ہدی اپنی سیک توں دکھری ہال بیٹا
مونگی موٹھ مسر ہر سروالی پانی کنڈ ڈھہن ہے دال بیٹا

تیری جگ توں دکھری چال ہووے ملے نال نہ کسے دے چال بیٹا
ست پنڈ تیرا باپ چھڈ گیا اٹھواں رلیا نال ورھال بیٹا

ست لگیگے جو ہین ست دا ولے توں دجا دندار ہیں کھڑتال بیٹا
باقی کھیت رہے سو بھی کھیت رہے ست بھیجیاں تے ستاں نال بیٹا

جدول سوختہ ہین پڑوال اکھیں پھر پیٹ دا موجنا وال بیٹا

جواب رانجھن دا قاضی نوں

تیریاں حکمتاں نے فلکیں پار کیتے تے دچاٹر فانوس ہوائیاں دے
اوتھے گل لہا بھی جانا ہیں جتھے آندے دل چڑھیاں دے

بیٹ پالنے نوں عیسی بن بیٹھوں پنڈ سنگد اپھریں مرزائیاں دے
چڑھی دمن جہاں آن کے تکیاں تے بھل گئے حساب اکائیاں دے

دناں وچ قارون بخیل ہویوں ملے معاملے جدول چھمائیاں دے
ساڑ پیٹ دا آن نہ کھادناں ئیں ڈ دینے کھادنیں پیا ملائیاں دے

جنہاں دُدھ دتے اونہاں پُت تے ساڈے ہوئے نہ کم بھلیائیاں دے
نقد دلنقد سودا ہویا خوب ہویا اچھے ہوئے علاج برنائیاں دے

سنگ گاٹیاں دے لگے مجھیاں نوں تے اتجھیاں نوں لگے گاٹیاں دے
ہمدی پلٹی زمانڑا ہور آیا حکم فارثاں نوں چڑھے پھائیاں دے

تاہنگاں روندیاں پا آسے دٹ گیاں ناں ٹٹ گئے اکھاں لائیاں دے
جیہڑے سوختہ ہندے نے کم کیتے اوتاں ہوگئے کم خدائیاں دے

جواب قاضی دا رانجھن نوں

جٹا چھڈ اڑنگ ٹنگیاں نوں منہ توں چھڈ کے تک تقیں کھا ہیں نا ہیا
نقلاں الہی ہوئیں وانگ میراثیاں دے کریں شرع اپاس حیا ناہیا

چکڑ بھری زنانی دی وانگ جے تی چھپٹاں گئیاں ندا اُتے پاناہیں — جس گل دا مار یا پھریں بھبندا چھڈدی کیوں ہوش بجاناہیں

دولتمند دیاں ویکھ کے دولتاں نوں پیا اپنا آپ جلاناہیں — کفن دفن بھی آپنے دیس اندر ایہہ وی ہونا باجھ رضاناہیں

چھڈ دین طبیب اتے رضا اتے جس مرض دی کوئی دوا ناہیں — لئے دم ناہیں جنہاں جگ اتے اوہ پیر تنہاں تکبیر وا ناہیں

اتے پیراں وگیاں زنانیاں نوں توبہ کیتیاں باجھ جزا ناہیں — ٹھاسوختہ پھیر منادنے ٹل ڈھول سکھنے تھوجا ناہیں

جواب رانجھے دا قاضی نوں

سانوں تخت سکندری نہ ناہیں اتے تاج جمشید دا چاہ دناہیں — کمبل اپنے وچہ ہاں مست بیٹھا چھیڑ سٹ نہیں جان گنواناہیں

ہستی اپنی نوں پیر لے ہے سجدہ کرنا غیر نوں سجدہ روا ناہیں — مذہب نہ دسے ہے عاشقاں صادقاں دا پیری سمجھ تے گل سمجھاناہیں

تیرے ہتھ نہیں سلسلہ جگ دا توں انہیں بل کے مغز کھپاناہیں — تینوں کس طرح پیشوا من لئیے بندہ ہیں توں کوئی خدا ناہیں

اہدا منناکی ہے موڑ کھاوے جہڑے ہتھ جزا سزا ناہیں — سن لے سوختہ ساڈڑے مذہب اندر گکڑی ہوونی بانگ روا ناہیں

جواب قاضی دا رانجھے نوں

جیہناں جاندا جان گنوا ناہیں تینوں نال پیار سمجھاونے ہاں — جیہڑے شرع محمدی نال منے اوہنوں اپنا ہٹ وکھاونے ہاں

ساڈے حکم تھیں باہر تقدیر ناہیں ہیں سد تقدیر بلاوندے ہاں — بادشاہ نوں لاہکے تخت اتوں اوتھے چاکنگال بہاونے ہاں

عزت حکم کنگال دے ہتھ دیکے دولتمند تھیں پیر دھواونے ہاں — آوے بازنہ جو برے کم کولوں رسہ گل پا جان گنواونے ہاں

کسے جیوندی جان لٹکاونے ہاں کسے وچہ دیوار چناونے ہاں — کدھ لال کتاب تے دین مسئلہ تیرے جیہاں نوں خاک رلاونے ہاں

ڈنگر آدمی اسیں بناونے ہاں پھڑکے کوہناں دی جگہ لاونے ہاں — جیہڑا کہے اشار نوں نہ منے اوہدا خوب ہی چم ادھڑ وانے ہاں

اڑی خوردی اڑی نوں بھن دیئے تاکے لوہا پتا اوہاں بلاونے نوں — اسیں سوختہ نال پرانیاں دے مارن لگیاں رحم نہ کھاونے ہاں

جواب رانجھے دا قاضی نوں

توبہ معاذ اللہ کراں گل کی ہیں تسیں آپ ہی گل سمجھاوندا او — اگے ویکھیا نہ ہن دیکھ لیتا تسیں رب ہی رب کہاوندا او

ماں باپ بھی ربدا کدھرے کے ٹراں ہی مار گنواوندے او
تساں حکم یقیں باہر تقدیر ناہیں موئے اپنے موڑ لے آوندے او
کہنے جھوٹ زبان تاں ساڑ سٹو تسیں سچ ہی سچ سناوندے او
روئی وانگ منصور دی لاش تائیں تسیں بنج کے راکھ بناوندے او
تڑپن دیندے ناہیں تسیں کسے تائیں گوڈا رکھ کے گلا دباوندے او
سانوں روزہ ماہ رمضان والا اٹھ پہر دا تسیں رکھاوندے او
سوبان گھیاں دے جا کے چا لیئے تے حلوے منڈیاں دے گیت گاوندے او
صدقے جند میری ایسے مومناں توں گدی خوب رسول سجاوندے او
بلی وانگ مسکین بن جاوندا او کھاں سبیٹ کے لباں ہلاوندے او
گھاس پات حیوان کھا پیٹ پالے تسیں آدمی نوں کھا جاوندے او
جو کجھ تسیں کردے او نہیں رب کردا اجڑ گیا ملک وساوندے او

اساں پچھنی گل ضرور ہے جی دس ایہو کی بھید چھپاوندے او
سانوں رو دو ناپیا ہے حشر تائیں کر ساڈے موئے نوں موڑ دکھاوندے او
اپنی گل نوں چاہڑ کے عرش اتے ساڈی گل نوں خاک رلاوندے او
جیہڑا ہتھ آیا جھیڑا ایہڑ دا ایہ کسے جان تاں خوشی مناوندے او
اج میں غریب دی شمس وانگر کھل لاوندے متا پکاوندے او
اتے ساڈڑی جان دے دشمناں نوں جند عید دا چا وکھاوندے او
رب پاک ہے کہاوندا کجھ ناہیں تسیں رب بنائکے کھاوندے او
لبھ یا بجھ نہ لبھدی گل گوئی پنج رنگ اندر نظر آوندے او
جنہوں روک رکے کاواں ملے اوتھے ہل ہل کے جھٹیاں لاوندے او
کہا کے آپ ہی مار دکاندسو خوشبو مردیاں دل پہنچاوندے او
پھر کی سوختہ مارنا جیندیاں دا جیکر موئے وی تسیں جواوندے او

جواب قاضی دا رانجھے نوں

جتا شرع شریف دے وچ اندر دل سکھ ناہیں گھٹ تولنے دا
اُچیا شرع دا پلڑا عرش کولوں جھک جاناہیں وقت ہے ڈولنیدا
پچھے جنہاں نے لگ ادھک آیا تنہاں حکم ناہیں برا بولنیدا
لگا شرع نوں جندرا عشق والا کس دا حکم ہے سوختہ کھولنیدا

جواب رانجھے دا قاضی نوں

عاشق مرد ہو رب دی یاد والے ہومن تسیں رسول ایماندے او
پڑھ کے اوپر شیطان لاحول ہر دم پئے او بیں غریباں نوں راندے او
غیر نگ نہ کسے دا دل ویکھو تسیں خاص محبوب رحمن دے او
افلاطون ہو عقل دے کوٹ وڈے ہر اک عیب ثواب نوں چھپاندے او

اساں اندھیاں نوں کجھ خبر ناہیں واقف پاک کلام قرآن دے او
غیبت کسے دی کرو نہ جھوٹ بولو پنجتن دی شان پہچاندے او
فتوی تساں دا چل دا عرش اتے تسیں شاہ نجیب بلاندے او
لسی دودھ وچوں مکھن کڈھ دسو ایسی نبض بیمار پہچاندے او

چھاہ وکھری تے بھاہ وکھری تے شمع اپر پتنگ نی تاں سڑدے او — وعظ کردیاں منہ تھیں پھل کردے بلبل آپ بوستان وگے ا
تیں مریض غریب نے حال والا دارو درد دا جے جاندے او — جیکر جاندا او کرو مہربانی نہیں تے سوختہ بھوت مساندے ا

جواب قاضی دا رانجھے نوں

جھا زبان نوں رکھ لگام دیکے نہیں تاں نہیں لگام لگادیساں — لباں او پر خموشی دی مہر لاکے پتلا کاٹھ بیجان بنادیساں
لیکے شرع محمدی ہتھ اندر نال دریاں چم اڑادیساں — نقشہ موت دا کھچ دکھادیساں پٹ پیٹ دی خوب دوا دیساں
لتھو چادر جاہی باغی ہوونیدا زندہ وچ دیوار چنادیساں — عبرت سوختہ دیکھکے جگ کرسی تیرا ہستی توں نام مٹادیساں

جواب رانجھے دا قاضی نوں

ویلا وقت کیہڑا تسیں ویکھدا او حاضر گلک ہے سیس جھکا دیساں — دل حشر نہ میں کوئی حجت کرساں ایہہ بھی چاہو تحریر لکھوادیساں
جلدی کرو تقدیر مقابلے تے بیٹر جٹ ہاں جان لڑادیساں — زمیں زر تے سوختہ زن اتوں ہوویگی جے سر کٹوادیساں

جواب قاضی دا رانجھے نوں

رازق رب ہے کل مخلوق سندا ماں دے شکم اندر روزی نال دیندا — اپنا حکم جتھوں واپس لیندا اسدا زمیں نوں رزق اٹھال دیندا
بھلے برے تائیں ذات رب باجھوں ہے رحیم کیہڑا اور بہال دیندا — توں کہیں بات اتاں جھگڑ نال ہے میں نہیں اگ اتے پارہ ڈال دیندا
اساں جگ تے کئی قوال ڈٹھے جھی کوئی بھی نہیں ٹرتال دیندا — جے نہ اڈ جہان تے گل جاندی پھیر کس طرح گل سمبھال دیندا
کراں کی کجھ چلدا نا ہیں میرا وس ہندی گل ٹال دیندا — دیکھ شاہ فرنگ بھی ڈنگ ہندا ہیرے دشمناں نوں ایسی چال دیندا
دیندا لب ہے شکر شیر والا تے کسے نوں زہر کھوال دیندا — جتھا حسد اصول دے علمد وچوں کڈھ کنڈیوں پھل وکھال دیندا
کن پاٹیاں جوگیاں ننگ سدے پاکے اون اندر ہڈ گال دیندا — عابد جرم کرکے نافرمان اتے باراں بھتوں باہر نکال دیندا

لیندا نام نہ کوئی باغی ہوونیدا حلقہ کن غلامی دا ڈال دیندا
آخر فیصلہ تے تینوں سوختہ ہیں اُپر تخت ہزارے بہال دیندا

چلو چلو مسافرو چلو ایتھوں کیسی صدا اِہ پیا گھڑیال دیندا
رب باہجھ کیہڑا کرے درد دارو بگڑی کون تقدیر نوں ٹال دیندا
پیٹ پیٹ اُتے ٹکی بنھنے نوں پیا اپنی صدا ابدال دیندا
کشش کسے ناہیں مقناطیس وانگوں بیر اکدھ نہ کوئی سوال دیندا

کسے قید ہفتہ کسے قید ماہ دی کسے حکم سنا دو سال دیندا
اساں لکھ جہان تے ولی ڈٹھے خبر غیب دی کوئی نہ بھال دیندا
جگ غرق ہویا کفر شرک اندر نہ کوئی بانگ ہے دا گلال دیندا
چال یار دی سوختہ ہتھ کس دے ہر کوئی اپنی دکھری چال دیندا

جواب قاضی دا رانجھے نوں

یار پاس ناہیں ان عیددا ہے باہجھ یار دے عیش ہنادناں کی
جنہے دوزخ دا راہ نہیں طے کیتا او ہنے جنت دے در نوں پاونا کی

رضا رب اُتے شاکر ہو رہنا مشکل بنی تے پھیر پچھتاونا کی
کر دسے سوختہ بند زبان ایتھے دنیادار نوں ہور سمجھاونا کی

جواب رانجھے دا قاضی نوں

اکھیں ویکھدے تے پتہ معلوم ہووے گل دا جیہڑا نہ بھاسا وندی اے
اوتھے کرن طبیب علاج کاہدا جتھے نبض بھی تھہ نہ آوندی اے
بگڑ دسے جا جال سلسلہ رزق والا اوتھوں عقل بھی جان چھپاوندی اے
لینے دار کولوں ڈر دی جان اینویں جیویں تتو توں جان گھبراوندی اے
پہلے مار کے بھار رزق والیاں ندولت رنہوں جان چلاوندی اے

سر تے آن تقدیر جاں کوکدی اے عقل نس وجود توں جاوندی اے
جنہوں مرض سودا دا مرض ہووے او ہندل گل نہ کسے دی بھلاوندی اے
ہار رزق دی بری بلا ہندی در در دی بھیک منگاوندی اے
رزق وا آکڑ پاس کھلکیے تو حکیر عقل غریب دی کھاوندی اے
سانوں سوختہ کوئی نہ گیت آوے خلقت دولتاں دے گیت گاوندی اے

جواب قاضی دا رانجھے نوں

کرن محنتاں وشتاں ملن تینوں رب نہیں اسمان توں سٹدا اے
ایسا مار دے توں ہن اپنے نوں روزہ دار جیویں روزہ کٹدا اے
راضی ہو کے بل جا واہ جتا جا تیرہ کھاوندا اے جیہڑا اکھٹدا اے
حصے وچ ہانڈی توں بھی پا حصہ چھڈ دے قصہ جیہڑا اوکھا اے

جی چرانا ہور کھا محنتاں توں بزرہ مانناں چیر کھٹ دا اے
وڈکے جگ اندر الیا زم ہو جا انگ نرم ملیم جواں ٹٹ دا اے
ہتھ بنھ جا کے گنہگار وانگوں بیٹھیا تاں بھائیاں غصہ ہٹدا اے
آئی راتدی خواب سنانا ہیں تینتاں ہو جاسی ٹھٹھا بندا اے

سستی کیتیاں کم خراب ہوسی نفس شیر نوں مارنا چھٹ دے آ
دیکھ سوختہ سورج دی چال وانگوں جاندا دن جوانی دا گھٹدا

جواب رانجھے دا قاضی نوں

بیٹھا مست ہاں میں اپنے آپ اندر کسے نال میری بات چیت ناہیں
جھوٹھے ہین جہان دے کارخانے بندا کوئی بھی اپنا میت ناہیں

جگ گاوندا گیت ہے دولتاں دے سانوں آوندا کوئی بھی گیت ناہیں
پلے پیسیاں تے رتیاں ہین خوشیاں تے بے پلیاں دی کوئی ریت ناہیں

کراں مان پیا کیہڑی گل اتے میں دن عماند جاوند بیت ناہیں
خاطر راہیاں مسافراں لئی اندر اساں پائی سرا مسیت ناہیں

میں بھی ول بہندا محل ماڑیاں نوں اپر نال بھائیاں بد نیت ناہیں
سچ بول جے کرے غریب کوئی پھر بھی جگ کردا پرتیت ناہیں

پتھر چیت کوئوں سہاوٹ جاندے نگ میکدے نال پریت ناہیں
بھلا سوختہ توڑ نبھاں کتھوں جنہاں کھوٹیاں دی اچھی نیت ناہیں

جواب قاضی دا رانجھے نوں

تیرے بھلے دی سانوں گل کیتی جھنگی گل کیتی اہہ بھی بری لگی
کریں منتاں دولتاں ملن تینوں کیتی گل کاہدی وانگر چھری لگی

بھل گئے ہاں بخش دے اساں تائیں سیکر حق دی بات بے سُری لگی
پہلوں ویکھیا نہ پچھوں ویکھیا اے زردو جیہی تھوم دی تہی لگی

کمر کس نوں کس پئی لک اُتے کچے سب بیٹھیاں جیہن ہے کھری لگی
ہوئیں خوش نہ توں سانوں خوش کیتو کیہڑی کرمن دی سوختہ بھری لگی

دلیل شاعر

رب خیر کرے اساں سٹ دیتی اپنی گل اج لمبیاں داڑھیاں تے
کتے ہور نہ قید کوئی لگ جائے ساڈے دوہاں جھنبیاں جھاڑیاں تے

لالچ بری بلا دے جیہے بھکھے ڈگ پین نہ ہین ڈوہاں کاڑھیاں تے
کوئی حکم نہ دوزخ دا لے آون پچھو سوختہ نوں جنت واڑیاں تے

رانجھے نوں قاضی دا کہنا

تری رانجھیا گل سکا دسیاں دی بول دم جیہے وڈھیا چیریاں دے
پنج تن دی قسم نہ جھوٹ آکھاں نیڑے دے لیا پنجاں پیراں دے

ایسی بری کر ساں تیرے نال بھائیاں غضب لیندے پھرن جہانگیریاں دے
رٹا پا میں تینوں کھال دسیاں رہین جیوں چکشمیریاں دے

ماز گوز کرساں تھچ اُنہاں جھبیڑے سنگھدے گوز ہن سیریانے
سرو چہ گھرلی اُتوں ہین پو بھل جاوسن نازا میریاں دے

میداں صفاں ایں کر دکھادیساں دیاں تخم اڑا بے پیریاں دے
پھر سوختہ زرم گدیلیاں تے ضرہ لین نہ کلچ خمیریاں دے

جواب رانجھے دا قاضی نوں

جگ مطلبی گل ہب کی کرسا نہیں کوئی بول زبان دا پال جاندا
اگ گھاٹ تے بھیڑ بگھیاڑ تائیں پانی کون ہے اج پیال جاندا

جھوٹا رووناں جگدا مرگیاں تے مرگیاں نال کوئی نہ نال جاندا
لگدے دا تے بندے نال بندہ آپو اپنی کھیل ہے چال جاندا

کسے نال جیکر کراں گل کوئی میری گلدا سیس ہے لال جاندا
رووَن بھائی مینوں اکے ہیں بھائیاں لکھیا سا ہے نہ کوئی ٹال جاندا

ہریا بخت میرا لگے دشمناں دا ایوی کدھو نہ کوئی سوال جاندا
منصف ہو کے منصفی کرے کوئی نوجوان کوئی پیر زال جاندا

کوئی دن ہے خوشی دا آوندا اے جیہڑا دن جاندا برے حال جاندا
میرے دشمناں نوں ہے کوئی ٹالدا اے جیہڑا اوندا اے مینوں ٹال جاندا

کہندے جاندے جاندا سر صدقہ تھوں تیر لوچے بنگال جاندا
ساڈا پرش ایہہ سوختہ ٹھیک کہندا اساں جگدا کال شہ بال جاندا

جواب قاضی دا رانجھے نوں

ہر کوئی ہس کے جاوندا توڑنے نوں کلیاں جد دل بہار تے کھلدیاں نے
لکھ وار بھاویں گلاں گال ہو دل باہو لٹیاں اُتے نول ملدیاں نے

تیرے حال اُتے سانوں رحم آیا گلاں کھول سناکی دلدیاں نے
کردی سوختہ بھری پنچائت اندر جھیڑیاں روز ہی کالجہ چھلدیاں نے

جواب رانجھے دا قاضی نوں

نہ جھیڑا ہے ظلم دا تیز بھائیاں آچھے ملے ہین ڈھٹ قصائی مینوں
نیت نیک گئی گھے ڈنڈ دین ناہیں دولت بابدی نال رسائی مینوں

ایک اک پانی دا تے ہو ہین ہو من آکھن مردود مرزائی مینوں
مینہ کھیتی رسول برباد کیتی آل نبی دی قسم دہائی مینوں

بھلے لگدے نہیں ہر جائی مینوں ہے برا لگدی نہیں علیائی مینوں
کوئی کہے پیغمبر زردشت بنیاد دین آتش پرست ہو سائی مینوں

لڑکی اپنی نال ہم جفت ہویا ہمیں کہن کمبخت سودائی مینوں
ساڑن ہڈ میرے نال طعنیاں دے مار سٹیا ایس رسوائی مینوں

سبد ذات صفات تھیں کون وڈا اینجا کہن کمین پکائی مینوں
چپ چاپ پھر بھی ہاں خاموش بیٹھا کرنی آوندی نہیں برائی مینوں

بھائیاں دا نگ ہیں سجی بیصبر ہوندا وہندا رہندا سار خدا مینوں
جو ہڑا کرے نیکی پاوے رب تائیں سچی خبر رسول سنائی مینوں
بھائیاں چار کوٹاں مل ول لیاں دیندا اک بھی نہیں چھتھائی مینوں
چڑھ گئے آپ ہوائی جہاز اُتے رُوندا چھڈ گئے ظالم بھائی مینوں

ایہہ پر رب نے بڑا ہی صبر تا اچھی رب تھیں ملی بھلیائی مینوں
صلح کل جیہی موج بہار ناہیں فرقہ بندی دی ریت بھائی مینوں
رکھ کے ہتھ قرآن تے ٹال دیندا ایسی کر کے دس صفائی مینوں
ایہی سوختہ منزل تے پہنچ جاندا دیندا رب حقیقت ہوائی مینوں

جواب قاضی دا رانجھے نوں

اکھیں تیریاں تر دیاں جان پیاں جیویں ترن سمندر ان راہ بیڑیاں نی
چارے کنیاں کھول وکھال سانوں تیرے سچیاں گلاں کیہڑیاں نی
چھٹ چھان ناہیں قسمت اپنی نوں سبھے دیکھ تیرے پئیاں تیڑیاں نی

پانی اتوں زمین سمیٹنے نوں کیہیاں نال فرشتیاں چھیڑیاں نی
اوتھے جھوٹ بھی ہو رہیا ہے سچ تیرا اجے مفت دیاں گیاں تیڑیاں نی
دیکھ سوختہ رنگ زمانڑے دا نال ہالیا نہ دھیاں بھیڑیاں نی

جواب رانجھے دا قاضی نوں

قاضی چھڈ دے جھگڑے جھگڑیاں نوں ڈاہڈی روز کی حکم چلاونا اے
رشوت کھا کے تے گلہ کی پھیر تیرا گھر دے چور نے مار مکاونا اے
تہمت نیں ادب شیطان تائیں تینوں لغل بے چور بھجاونا اے
جیکر اوس بو ہیوں خیر ملے ناہیں جتھے حرص دا ہتھ پھیلاونا اے
اک دن جوک چور دے دیوے پیراں ڈنکا موت دا گھر کد آونا اے
دھاڑ مار کے دیس پرائیاں نے کدنک اپنا دیس سجاونا اے

تھوڑ حرص ہو وے تے چاہڑ تینوں دل نئے ٹھگیا نہ دل لاونا اے
ظالم ابلیس دیاں پیلیوں منہ مشکاں تینوں جنہیں شیطان بناونا اے
کنداں رہت دیاں اسر جان ناہیں ساڈا دانیا قول فرماونا اے
ایسی حرص کو لوں پرے ہٹ جائیے جیہڑی حرص کولوں پچھتاونا اے
جیہڑا اپنے پیشاب دے نال دیوا ایہہ پیشاب بھی خشک ہو جاونا اے
آخر سوختہ حرص محمود دا گوں خالی ہتھ جہان تیں جاونا اے

جواب قاضی دا رانجھے نوں

برا بول کمبخت نہ عالماں نوں برا بولنا کتے نہ آیا اے
حد شرع تھیں پھیر جس باہر دھریا اوس قرب حضور نہ پایا اے

کرنا بھلا نہ ساہمنا عالماں دا تینوں حکم رسول فرمایا اے
حد دو ٹپ ناہیں نوح دے پت وانگوں حد ٹپیا جو پچھتایا اے

رکھدا رب نا ہیں کوئی شریک اپنا تساں کون شریک بنایا اے ۔ آدیں بار نہ سوختہ جھگڑیاں توں بار بار میں تدھ سمجھایا اے

جواب رانجھے دا قاضی نوں

مالک تسیں ہیں آسمان دے اور تساں ندے نت ٹگے بھردا ۔ کل مخلوق دا سلسلہ ہتھ جس دے ڈردا اوہ نہ تساندی گل کردا

جلد جل چاہو جد اکر دیو اسنوں جو کجھ حکم ہے تساں دے ہی گھردا ۔ دور ہیں وڈے تسیں رب کولوں اساں ویکھیا تساں نہیں بردا

اساں ڈٹھا تساڈے سہاریاں تے لج جاوندا پیارے رب تردا ۔ ایہہ نہ سوختہ کسے دے ہتھ آیا پانی تساں نے پیتا ہی جس سردا

دلیل شاعر

قاضی وڈھیا چیریاں کھاونے نوں ظالم نفس پلید نہ ماریا ئیں ۔ گلیں بھیر چھیڑیا نال رانجھنے دے ہو دبرے تھیں بھلا نہ کاریا ئیں

آکھے رانجھنا کس لنگوڑے نوں بھائیاں نال کی خیر گزاریائیں ۔ آدیں بار نہ نال نصیحتاں دے لڑن بھڑن توں گل نہ ہاریا ئیں

گھوڑ چڑھے اسوار دہیر اتوں رستے جاندیاں پگ اتار نا ئیں ۔ ننگا ہو کے نچنا ئیں وچ ویہڑ کڈھ ابھنہ چھنکار کھلار نا ئیں

کھیت جاندیاں کنواریاں جاتکاں نوں دردوں ویکھ کے پیا پچکار نا ئیں ۔ کھوتے شان وجود نوں زیوراں تھیں کسو سطے پیا سنگار نا ئیں

بھریا اندر ہے گندگی نال تیرا باہروں نال پھلیل سنوار نا ئیں ۔ اپنا آپ جج تخت بہالنے نوں عرش نیناں دے ایہہ اتار نا ئیں

تیرے چالیاں نوں اسیں جاننے ہاں اوہلے ہو کے شیخیاں مار نا ئیں ۔ اک اپنا آپ ہی تار نا ئیں ست کلاں نہ سوختہ تار نا ئیں

جواب رانجھے دا قاضی نوں

پہلے کہاں میں حمد ہزار اسنوں جیہڑا ہے رب العلمین قاضی ۔ سب جگ ہے اوسدے حکم اندر اوہ ہے حاکما ند احاکمین قاضی

عیسیٰ مذہب او موسیٰ مذہب او ہندو مذہب او مسلمین قاضی ۔ نہ اوسورج پرست نہ اگ پوجے نہ پتھر پرستاں دے دین قاضی

لاشریک ہے پاک گناہ کولوں شرکوں دور وسے خالقین قاضی ۔ اوہدا کوئی شریک نہ زمیں اتے نہ اسمان تے عرش برین قاضی

پیدا کسے نہ کیتا ہے اوس تائیں پیدا خود ہی او حکمتین قاضی ۔ حکمت اپنی تھیں پیدا آپ کیتا احمد نور سرور مرسلین قاضی

دیکھ مہر نبوت دی پشت اتے نبیاں منیاں تخت نشین قاضی ۔ جدے سوختہ رب نے ناز سے آہد جیہا ہی کون حسین قاضی

دلیل شاعر

بس ختم نبوت ہے نبی اُتے ہور نبی ناہیں لگے ہوونا اے
کتے باب ایرانی نے واہی کرنی کتے قادیانی مکھوا جوونا اے
دن بدن بُرا دن آوناں اے کسے نال آرام نہ سوونا اے
جنے جھوٹیاں نوں نبی من لیتا اودھنے دین ایمان نوں کھوونا اے

اگے نبی جیہڑکر کسے ہوونا آ اوہیں صفت داروونا دہوونا آ
اوا اپنا سب بنے سدھ کرنا کسے بی محبت نہ ہوونا اے
کسے نال تحمل نہ بولنا اے جس چھوونا آ جھگڑا چھوڈنا اے
ایہہ سوختہ عاشق رسول دے جو انہاں جھگڑیاں پر کھلوونا اے

جواب قاضی دا

تیری رانجھیا گل منظور ہوسی مڑ گل نوں توڑ چڑھاوسن گے
مہدی وچہ نماز شریک ہوسن عیسیٰ فلک توں اُتر آوسن گے
دلاں منکراں نوں خبر ہو جاسی ایسی بانگ بلند سناوسن گے
جھوٹھے او ظالم سزا وار ہوسن جیہڑے صاف نہ گل مکاوسن گے
راس عمل دی جنہاں دے پلے میلہ اوہ شبرات منا وسن گے

اگے کئی پنجاپتاں جمع ہویاں ہن تاں سب جھگڑے مک جاوسنگے
بند نیک نہ کسے نوں بُرا کہسن گیت اللہ رسول دے گاوسنگے
حج صابراں صبر تے ہوسنگے روزیداراں نوں عید کراوسنگے
بُرے رو دے بندے رہن گے قسمتاں نوں سچے اپنے حق نوں پاوسنگے
اتے سوختہ جیہے گنہگار بندے دھکے بھیڑ اندر پئے کھاوسنگے

جواب رانجھے دا

عیسیٰ مہدی دی تانگ اٹھاؤ دل توں چھڈ خیال بس انہاں دے آوندا
بے اعتبار کسنوں اپنی زندگی تے اچھا کم نہ وقت لنگھاوندا
تُسیں روک ہو ملک الموت تاہیں تاں ہی راہ دیکھیاں یار آوندا

تانگ بُری ہوندی وقت نزع کولوں لارا دیہو ناہیں دل پرچاوندا
پیر ٹھہر کیا نہ کسدا جگ اُتے ہر دم ہے خطرہ پھسل جاوندا
تساں کھلے بازار اج بند کیتے دل سکھیا گاہک بھجلاوندا

کروظاہر ہو کے جیہڑا کم کرنا کر وکم نہ بھید چھپاوندا
روزیداراں نوں سوختہ حکم آیا چند دیکھکے عید مناوندا

قاضی دا رانجھے دے بھابیاں نوں کہنا

قاضی کہے رنجھیٹے دی بھابیاں نوں نہیں رکھدا کسے دی آڈ رانجھا
بوٹی بھنگ اولنگ نہ جاندا ہے اوملنگ ناہیں بھنگ گھوٹ رانجھا

عاشق مست ہے ربدی یاد والا کی ہے جاندا اللہ دی ٹور رانجھا
بیبر اعلم ہے نسدا اوس کولوں اوہ ہے علم توحید دا کوٹ رانجھا

چڑھ کے نگہ انصاف تے تُل گیا پنج منیاں دا پورا روٹ رانجھا
فقر ہے ابدال یا غوث کوئی جتی ستی ہے پاک لنگوٹ رانجھا

نازک جسم ہے پھل گلاب کولوں ڈِل ڈول بے شرم نہ موٹ رانجھا
ہسدے نال متھے ملے سوختہ نوں دل وچہ رکھدا نہیں کھوٹ رانجھا

رانجھے دے بھاباں دا قاضی نوں جواب

دل جاندا قاضیا جھوٹ ناہیں رانجھا چور نوں سبق پڑھاوندا
اسا کار ہے لنڈ مسٹنڈ یاندا کھرا کھوج تدن ساد پھڑاوندا

ہتھ ٹیک کے زمیں تے بہ جاندا دل جاندا رن ٹھراوندا
اوہناں پیراں دے کھڑا نہ ٹھر کردا آئے جادوگر ہے اکھ لڑاوندا

نشہ شام فہیم دا صبح تاکر لتھا نہیں ہے پینگھ چڑھاوندا
کاریگر ہے زمیں اسمان ہیٹھاں ادھ وچہ پتنگ اڑاوندا

نامراد وسواس ہے ایہہ کوئی نیک رُو حال دے فتوڑاوندا
گتاں باہجھ نہ سوختہ مزا آوے بناں سُراں تھیں سنگھ اڑاوندا

جواب قاضی دا بھابیاں نوں

یارو نال رانجھن تساں کی کیتا اجے آکھدی او کوئی ول ناہیں
ماں دی گگھ اندر رکھی رہنے ناہیں جادو تساں دی بل ناہیں

تساں مار دتا ہیو دیت ناہیں کسے غیر کنیں جا پہاڑی گل ناہیں
اودہا اکال ہیا کل کل اندر رکھی تساں والی کل کل ناہیں

ترلے رہیا کردا ایویں ہیا مردا اوہنوں ملی کوئی ٹھٹی ہل ناہیں
منہ دے مٹھیاں تے دل دے کھوٹیاں دا گیا سینیا تیں گھڑی پل ناہیں

کھنگی لگیاں تے پاٹ جان والی ایہہ زبان کوئی ململ ناہیں
جیہڑی گل کرئیے اوہو الٹ ہوندے لگے سوختہ دل نوں سل ناہیں

جواب بھابیاں دا

کیہڑی چیز رنجھیٹے نوں نہیں دتی تسیں آکھدے کیہڑی گھٹ دتی
[illegible] اسدی اساں نہیں رکھی بھاویں سن تی جبلے در رودتی

وکھو وکھ سن لوتیں اساں کوں بوری مجھ اسنوں سال چودتی
پنڈ وچ کینے ایسی مل ماری توڑی سٹری کھادی ماڑی بھوداِ

جانوراں دے دنت اڑادے نوں اساں اوہن تائیں رہ ہو دتی
خوش رکھنے نوں خوش مزاج تائیں ہلاہل دتی کو کوداِ

بیج سٹ دتا مٹھاں مار مٹھاں بنجر زمین والی بیلی بو دتی
کچا کھوہ جھلار دادا ہنونوں لگی اگ ڈھکی اساں جوہ داِ

کنڈے چھپا پیاں نھیں چھپایئن پیریں مہندی نال سے واسا گوتی
گرمی سردی دا رہو بچا اسنوں اوپر چالیاں دی پٹی داِ

کرے لکھ بیماری دادر دادا رو نپڈ بنھ کے اساں ملکو دتی
دتی ہنگ جوین تے مال کنگنی انبر ویل پیلک تے گلوداِ

اساں بیرداو رنغرا نہیں کیتا جیہڑی چیز منگی اساں سو دتی
پنجے وقت نبی بندگی کرن خاطر دھر اسخ دی مالا پروداِ

کڑچھی لوہ دتی متا موہ دتی راہی جاوند دی بگ گھوڑ دتی
ساڈا سوختہ ایہہ بھلا شگن ہیسی ہر چھی او سدے سینے چبھداِ

دلیل شاعر

پلٹی صدی زمانڑا ہو آیا نویں روشنی دے کیکر بن لٹے
چھوٹی ہستی دا چڑھے اوچ اتے سکے کھیت تائیں آکے کون چ

اج انہاں نوں عطر عبیر لگا جیہڑے روز رلدی ہسن وچ گھٹے
بھجی جھکی اتل بن بیٹھی گئی بوٹے سیہ پاکے چینا کون چ

نونہال کیتا کھبیتاں سکیاں نوں مار صدی نے رحمت دا آن چھٹے
نرم بستر ملے جال مخملاں دے چھیڑیاں محنتاں تے پٹ گئے

دھس مار کے دولتاں گھوڑیاں لمبے پیادی ہی اکڑ گئے بیٹھے
پاسا پلٹنا بھی مشکل جان ہویا مرض نہی کھاونے پے ر

کھلی گنڈ بھی وکھو کھ ہوئی بدھے سن اتفاق دے جیہڑے گٹھے
کردے سوختہ جیدی توہین ہیسن جوٹھے پھیرن اوہدا

جواب قاضی دا بھائیاں نوں

ڈٹھے دسے ناہیں کتے جھوٹیاں دے آئے نظر نہ پنڈ گراں کہیڑے
کیتوں آوے آواز نہ بال دی اے بے اولادیاں دی سنجے ہین و

اڈ دی سی نہ گرد غبار سانوں کتھوں فوج یار دے لتھے آن ہیڑے
ہور نظر سانوں کجھ بھی نہیں آیا دسے جھوٹیاں دے تھے ہین

اوہدے بدن وچ خون کدھو وندا جھیڑا ڈودے نوں رو رجھیڑے
کدول سوختہ ملک اوہ وسدا اے ہوند رہن جیہتی ہر دم مٹھ پھیڑے

جواب بھائیاں دا

تھوڑی جیہی ساڈی ہو رسن لینا پھر تاں جواکھہ اسیں ہن لیئے ۔ سِدھے رستیاں تول اسیں اُکّیٔے نہ ڈِنگے رستیاں توں نِھڑ کون لیئے
سدپچھ دیکھو تسیں رانجھنے نوں مڑ کے گنڈ اتفاق دی بنھ لیئے ۔ اک ہتھ اُتے سورج رکھ لیئے اک ہتھ اُتے رکھ چن لیئے
جھبرے وچہ میت دے چل وڑیئے رانوں رات ہی جندرا بھن لیئے ۔ جینگی سوختہ ہو رہے گل کیہڑی رب دے گھر وڑ کے مال دھن لیئے

قاضی دا رانجھے نوں کہنا

توں بھی کر رانجھیٹیا گل کوئی تساں کی خموشیاں وٹیاں نے ۔ تیرے اَلّھڑے گھاہ کلیجڑے تے کسے ہول نہ بھیا پٹیاں نے
داکھے ستھ نہ تساں دا ہنیچیائے تاہئیں مٹھیاں ہو گئیاں کھٹیاں نے ۔ خوشبو شیشیاں عطر پھلیل دیاں مکھن نہیں ہی مشک پلٹیاں نے
باپ مرن پچھے تریاں نال بھائیاں گلاں کی ہویاں ہن کھٹیاں نے ۔ آدے چڑھ ٹنڈاں بھائیاں پک گئیاں رہیاں تیریاں کچیاں مٹیاں نے
جڑھیا تیلی نہ بھاگ سہاگ والا بھرن بھابیاں کیوں متھا وٹیاں نے ۔ محنت کردیاں سوختہ عمر گذری بنیاں آج نہ خس دیاں ٹٹیاں نے

جواب رانجھے دا قاضی نوں

خادم سمجھ حسین دا مار دیں بھائی بن کے شمر لنگور مینوں ۔ میرا فیصلہ رہیا ہے تساں اُتے جو کجھ کہو سو گل منظور مینوں
پوری دین تسلی تے آجادے کسے گل تھیں صبر صبور مینوں ۔ پھانسی دین جیکر ہے تصور میرا ایویں دین نا ہیں قصور مینوں
ڈھنگ دشمناں تھیں خبردار ہاں میں تسیں ملو نہ سب انگچور مینوں ۔ خوشی ہووے تے یار نوں یار ملدا ہے ایہہ جگ دا یاد دستور مینوں
مکھ یار دلدار دا خاص کعبہ اچھا لگدا بیت المعمور مینوں ۔ جل گیا محمد دے عشق اندر ہن تاں مل جاوے رتبہ طور مینوں
دو ہن لفظ میرے جے منظور ہوون تاں منظور ہے صلح منظور مینوں ۔ مکدا مک جاوے جھگڑا روز والا برا لگدا پیا فتور مینوں
جیکر تساں بھی ٹھل دوہاں و نال آ تاں پھر ہن دیو پرے دور مینوں ۔ شروع گل ہیری ایہہ ہے تساں اگے ملاں زاہد نوں باندری حور مینوں
میری باشنا کھلے جہان لتے ہنگ دشمناں دیو مجبور مینوں ۔ سنگے سوختہ نام منصور میرا تسیں دیو نہ دار منصور مینوں

دلیل شاعر

یا روم شام دی بھال وچہ ستیاں نوں میرے بھاگی خواب نصیب ہوئی
ہتھی سرکا سہرہ وچ مسجد کتنا ہیا گل عجیب ہوئی

ہیا بے پردہ پر دیدار اتے ہوئی خوشی کہ غمی رقیب ہوئی
دسے سوختہ خواب تعبیر کوئی اچھی ہوئی سوختہ کہ

قاضی دا رانجھے دے سوال سنکے غصہ وچ لال ہونا تے

پنڈ والیاں دا اونا

ایہ گل رانجھنے توں سنکے میاں قاضی جل بل کے تی وانگ اگ ہویا
کس نے نال ملاں چھیڑ چھاڑ کیتی نیڑا اٹھ آیا کٹھا جگ ہویا

وکیں آن پچھن قاضی صاحب تائیں رانجھا کس طرح نال چھپلگ ہویا
کد بدل زمانہ دا دور گیا کو بچ نال رشتہ کدوں ملگ ہویا

ابراہیم وانگوں کدہ چمکیا اے آذر کدوں نمرود دی رگ ہویا
ایہ گل سوختہ اساں معلوم کرنی چھوٹا کون خدائی دا ٹھگ ہویا

پنڈ والیاں دا رانجھے نوں سمجھونا

بڑہکاں مار دا رانجھیا رہیوں انہوں کسے جگہ ہسنی فریاد گئی
ادکھے وقت دا ساتھ کوئی لبھ لبیندا ویں رائیگاں عمر برباد گئی

صبر ملی نہ کوئی اللہ ملن والی کیتیں بھل محمد دی یاد گئی
نعیبی کوئی بھی نہ پیدا ہوئی تیتھوں تری آہ بھی نامراد گئی

الٹی تساں اتے پئی آہ تیری ہسا جگدا بن بنیاد گئی
دیکھ سوختہ رب بال حکمتاں نی اہتھل خبث بھی کھس شداد گئی

قاضی دا پنڈ والیاں نوں کہنا

اچھا ایس محاورہ خوب بدھا آپ چور تے باندری دسانوں
اجیہڑی دسنی گل نہ عالماں نوں اوہ کیکڑ دکھالدا اے سانوں

سارے قاعدے دے حرف حفظ اسنوں پچھو الف تے وسدا ایہ سانوں

اسیں ایسی ہی سوختہ نال کردے جٹاں والی جے آوندی بے سانوں

پنڈ والیاں دا قاضی نوں جواب

میاں سچ کیہا تساں سچ کیہا کیہڑا کرے برابری نال انہیاں
آؤ ویکھ لو ساتھ ساتھ جاندی اے اوہ دی صابری نال انہیاں

ایہ او گھر ہے جنہوں جگ جانے خدمتگار ہی باری نال انہیاں
عزت سوختہ رب عطا کیتی کرے کون اکابری نال انہیاں

مقولہ شاعر

بنے آدم توں پہلاں دے چلے آئے کوئی اسیں کوئی نویں گل دی نہیں
پیر تلکیا ٹھہر گیا او گئے پیر دا ہیں کوئی چکنے تل دے نہیں

شبنم لکھ بھاویں کرامات سیے مرشد حکم باجھوں گل کھل دے نہیں
مٹی سرخ سفید سیاہ اندر مختلف ویکھو رنگ ملدے نہیں

کہ ہے کوئی تسلیاں ہو جاون اسیں نور محمدی دل دے نہیں
کیتا نیناں دا فرش مہماں خاطر کنڈ راہ اندر پیر چھلدے نہیں

سب کجھ من بھی ہے ہیں جگ اتے دریا کیہڑ سمندر نوں ملدے نہیں
سالہیا تیر اکہ ہے کون وڈا چھپڑ ہور یا نداچکڑ جلدے نہیں

بری بتاں باتوں اسیں کلدے نہیں تھوڑی بتاں باتوں وٹے رسلدے نہیں
نال صبر دے سوختہ کم کریئے مرشد حکم باجھوں کتے ہلدے نہیں

قاضی دا رانجھے نوں کہنا

نیڑا رانجھیا کم سنوار دیسا جیکر دوں تیرا شرک دور ہووے
جس جگہ تے شرک مقام کیتا اوتھے دواس شیطان ضرور ہووے

ملسی ربدی ذات نہ شرک اندر شرک دے تہ فیض گنجور ہووے
ہووے سوختہ پیا اندھیر جتھے شرک چھڈیاں نور ظہور ہووے

رانجھے دا قاضی نوں جواب

تسیں عقد اتے بنھ عقد دیو عالم تسیں وڈے گنجی بار دے او
کھاؤ مال حرام تے جھوٹ بولو جنگے لاڈ لے پروردگار دے او

اینویں نام بدنام ہے ڈاکواں دا ڈاکو تسیں شریف سرکار دے او
فتوی تساں تے کوئی نہ چلدا اے پیسے دا سطے خون گذار دے او

گھوٹ گھوٹ کے پگ سنوار دے او متھے تلک محراب سنگار دے او

اونہ سوختہ کسے دے ہتھ آئے جیہڑے تسیں پیسے دا ڈ مار دے او

جواب قاضی دا رانجھے نوں

جٹا غیر دے پھولنے پھولنا ایں پہلاں ک رلے اپنے توں گھر دی
بر غیر دے پیچ نوں جاندا ایں ویکھ اپنی پگ ہے کس بردی
ہلکا روٹی دا بوجھ نہ ہوونا ای ایتھے دیکھنی ہے اسا عقل خردی

پہلوں اپنی دس نبیڑ کے توں پھیر سار لئیں وستا غیر دی
نہیں تاں نہہ سمندر نوں لگ جاسی جیکر نہیں ہے شرم تینوں واہ
ایہہ گل سوختہ ہے برکت پیچ والی دیکھاں ڈبدی ہے یا کہ

جواب رانجھے دا قاضی نوں

بقرعید اُتے تسیں لڑ پیندے۔ بُری طرح غریب لتاڑ دے او
سُود دا کر کے دی گھروی کھا روٹی اونہوں مل نہ جھنبد جھاڑ دا او
جیکوئی منگے حساب تے اوس ویلے اکھاں نہر یاں کڈھ کے تاڑ دا او
محنت رب نے لکھی نہ تساں اُتے دین ہوکی دل ہے ساڑ دا او

اوغریب جیکر دیو کھل ناہیں فتوی کفر لا دو زخ وا
تسیں آپنے نذر نیاز کر دے دتا کو کاندا خوب اجاڑ دے
محنت تسانوں کر دیاں عار آوے مال مفت تے پئے جنگھاں
نذر ہور ہا تے سوختہ اکھ رکھو تسیں اپنی نذر کی چاہڑ دے

مقولہ شاعر

جیہڑے رب دے حکم احکام چھڈ کے اپنے آپ اوچہ مغرور ہوئے
ایسی جھڑک نازل ہوئی رب ولوں کئی رچھ باندر تے لنگور ہوئے
نور چمکدے دید بے نور ہوئے بکھڑے راہ پیکے چکنا چور ہوئے

ذات ربدی نے پھر نہ گلے لائے ایسے ربدی ذات تھیں دو
غیرت سینیاں تیں کچھ لئی سب دی شکلاں بدل گیاں دیکھو
جلنے سوختہ تیرا فتور کاہدا ایتھوں وڈے اگے فتور ہو

جواب قاضی دا رانجھے نوں

ساڈی گل تینوں جٹا بُری لگی سکھ مت لیکھاں کسے ہان کول
اپنے مالک دا حکم جس منیا نہ کتنا ہے اچھا اس انسان کولوں
دکھ بندیا ایتہ سب لگ جاندا اچھا کون ہے اپنی جان کولوں

مالک اپنے دا حکم توں منیا کی کچھ ویکھ کھان خان دیاں
ادکھے وقت آیا جینگا کم ناہیں اچھا کچھ ہے لال مرجان
ساتھوں ہے پر رکھے چپ کیتیاں نوں ال خطرہ ہے سانوں کم

ہردم ظلم ہووے جیہڑے ملک اندر اوتھاں ہے بھیڑا بیابان کولوں
جس تے دینی دلیل روا ناہیں پرے ہو جانا ایسی شان کولوں
سلیمان دا حال جے پچھنا ای جا کے پچھ حضرت سلیمان کولوں
لکھ لعنت تری ایسی بندگی تے کی ہنگنیں بت بے ایمان کولوں

جا بے وید ظالم پرے دور ہو جا کاہدی نفرت ہے تینوں قرآن کولوں
قدر احد دی پچھ رسول کولوں تیہا محمد دا پچھ رحمٰن کولوں
ہو جا رہدی چھیڈ کے غیر ہو جا ایہ کی سکھیو سبق شیطان کولوں
بس آ سوختہ دوستی بس ہوئی ڈرہے لگدا ترے ایمان کولوں

جواب رانجھے دا قاضی نوں

دنے اٹھ چورستے دیو چہ بہکے لتاں حگدیاں پیا پاڑنا ایں
لک بنھ بہیڑول برے کم اتے بھلے کم نوں پرا پچھاڑنا ایں
رکھی ظالما شرع محمدی دی کاہنوں بدی بنیا دا کھاڑنا ایں
ہوراں دا سطے پتھر داہیں پتھر اپنے واسطے اکھ اگاڑنا ایں
چنگے بھلے سودے کم جگدے نوں ایسی نال مٹھاس بگاڑنا ایں

جان کڈھنیں جاندیاں راہیاں دی راہیں شیر وانگوں پیا دھاڑنا ایں
اپنی دیکھ ڈاڑھی بیوقوف وڈی لا کے پھوک موآتڑ اساڑنا ایں
ایہ گل کسنے ایسی دسی ہے تینوں ابر رحمت نہیں گردنہ جھاڑنا ایں
مال مفت دا ملے تے ہے اچھا ایہ گل علم نجوم دے چ تاڑنا ایں
ایسی سوختہ مار نوں مارنا ہیں تسرٹے ہوئے دل سنگوں لتاڑنا ایں

مقولہ شاعر

بے نیاز دے ناز بھلا دتے اپنے آپ ہی توں بے نیاز ہو یوں
گھون ہون ہنک کے مچھ داڑھی جتھی ستی لنگوٹ جانباز ہو یوں
اسپ عقل دی ہلکی نہ چال کیتی ایسا مور کھا تیز پرواز ہو یوں

دعویٰ تیرا سی پہلے پیغمبری دا مگروں ہور بلند آواز ہو یوں
ایڈی جلدی سوراج دے باوے نوں کانگرس تیار شاباز ہو یوں
واقف ہوکے لہائی چڑھائی دا توں پھیر کیوں سوختہ دکھاندا ساز ہو یوں

جواب قاضی دا رانجھے نوں

گلاں نال ہی ڈھا پہاڑ دیتے کدے کم کیتا تریاں کاہلیاں نے
اک نور روشن چہرے چمک رہیاں اک بہت بریاں منہ کالیاں نے
اساں لکھ لہا چڑھ کیتے سدھے نال نہ ہویاں بے تالیاں نے

دس نہ الیاں نے اک جگ اتے اک نہیں گلاں وس والیاں نے
انہاں جڑاں اندر شکر شیر دتا پھیر بھی ہیا کوڑ تناگا لیاں نے
چھپیاں رہن دتیاں نہ چ پردے ترے دکیاں ڈوم ڈھالیاں نے

کسے گل جوگا ناہیں رکھیا اے نامراد پریم ہیالیاں نے ۔ ایسے خواب غفلت اندر غرق کیتے ٹھگے سوختہ جیتے نا[…]

جواب رانجھے دا

رب باغیر کرے مگر دل لتھدا نہیں لگا مگر ہے میر حیڈال پردا ۔ کسے وقت حرام اے کھا جاسی قاضی بھیدا ہے ساتھوں […]

اچی ذات دے نال ہم وصل کیسے دیکھو بگڑ ہے گیا دماغ خردا ۔ ہووے سوختہ ادھے اوپا ناہیں جیتے کُتا شریک ہو جائے گھر[…]

قول شاعر

چھڈو جان دیو بُرے جھگڑیاں نوں ذرا خاک نوں تجلی بخشش کرن دیو ۔ شان احمد دی عرش تے چڑھن دے داو رنگ نور دا اٹھی وچ بھرن […]

ہوندا درد دلاں نوں ہوندا ہوون دیو تہ سانوں اہوں دکھ جرن دیو ۔ اہناں چھڈ دیو ایہد حال اتے جیہڑی کردا خدائی ہے کرن د[…]

پانی اتے سجے پھرتے پھرن دیو ہووا اجے تریہ اہی ترن دیو ۔ اینویں کُشتہ اکسیر نہ ہوونا ہے جز دے نال ہو کے جز نوں ان […]

بندہ مولا وچ فرق نہ کوئی دسا جتھے دھر دا ہے سیس تے دھرن دیو ۔ آدم جیہی نہ سوختہ کوئی ہستی مینہ دو جگ تے وسدے رہتے ورن د[…]

قاضی دا رانجھے دیاں گلاں سمجھ کے چپ ہو جانا

قاضی سمجھ لیاں گلاں ٹھیک ہویاں ملے آن سجن خیر خواہیاں دے ۔ باراں کوہاں دی ٹٹ وا توں ملگئے بھلے راہ مسافراں راہیاں د[…]

پکے حرص دے پیر بھی ٹھیڈیاں نہیں رستے ملے جاں آن ہلائیاں دے ۔ جد دل سوختہ رب دی مہر ہوئی دُدّ سنگھنے ملے ملائیاں د[…]

رانجھے دا واویلا

جیکر من بدنامیاں گھر دلاں نوں باہر ول لوک بھی کی ان آہدیاں نی ۔ ساڈا اج کی رہن دا پنڈ اندر بھائیاں کمینیاں جو نامرادیاں نی

زمیں باپ دی چھڑاں ہٹھ لیکے میں نال کرن شریک استادیاں نی ۔ اکراں گل کی میں نہیں اوڑ نہی الکھ ہیریاں پھیریاں کھادیاں نی

اج آن ڈریاں ٹر کے پاس ساڈے گیاں گنڈریاں کل جو تادیاں نی

بدقسمتاں آن مقام کیتا لویا سوختہ ہویاں آبادیاں نی

رانجھے دا بھایاں کولوں حصہ پتی منگنا

بخارات اُٹھے ہین زمین وچوں دیکھو خاک دا کیا خمیر اُٹھیا ۔ وکھو وکھ شکلاں ہو گئے روح پیدا کئی لکھ کروڑ سر اُٹھیا

پانی بھریا الٰہی چڑھی اُتے پلے وچہ لیکے بدل نیر اُٹھیا ۔ جوہ شیر دی جاں سرسبز ہوئی کھوتا خواب ہی کر تحمیر اُٹھیا

باند رنجیا ہار سنگار لاکے لوٹر مکر دا بن کے پیر اُٹھیا ۔ ہر ہر رنگ اندر وجد ہون لگا کوا سے اک ٹکڑا پیر اُٹھیا

چلن جگ سے کار ہار لگے زمیں شک ہوئی اگ دا نیر اُٹھیا ۔ لگن لون لگا زخماں تا زیاں تے جنگ پیر نال کرن فقیر اُٹھیا

اِکدی مدد کارن چڑھیا وانگ آندھی کوہ قاف تند ہا کشمیر اُٹھیا ۔ دیکھ سوختہ حشر میدان اندر رانجھا اپنی لین جاگیر اُٹھیا

مقولہ شاعر

لگدا کنڈڑے تے نظر آوندا نہیں اتفاق دا ڈول ہی رہیا بیڑا ۔ کسے دودھ چاول کھنڈ گھیو کھادا کسے ہضم کیتا لٹھ نال چیڑا

جیتھے منہ کا ہوئے پار سادا اوتھے کرے غریب دی گل کیہڑا ۔ کجھ نہ ملیا اجنالہ تحصیل وچوں منگدا رہیا رانجھا چھوٹا پترا تیڑا

جیہہ بھولیاں نوں نال دشمناں دے ڈھو ہیا سخت سر حد تے منھ بھیڑا ۔ شاہی سوختہ چھڈ برباد ہویا آیا وچ مقابلے جم جیہڑا

جواب بھایاں دا رانجھے نوں

ساڈی اک نہ سنی توں جھل منڈیا جیہڑا کیتیاں من نیا منیانی ۔ بکتے رناں ہڈاں دا پھریں بھوندا کتے پریم پیالیاں پیتیاں نی

ست گلاں دے نام نوں گال دِتّا ایہہ کی تمہیں پھڑیاں رہ رنیانی ۔ کھادیں ہمیاں جگ لوں گھورچھڈیں ایہہ کی سوختہ دِرہم اینیانی

جواب رانجھے دا

بیشک ٹھیک کیہا تساں جو کیہا بول سچے نوں سہر اسچدا اے ۔ پھر بھی سچ کہنا گل آوسی گا جیہڑا گند گیا دل لج دا اے

بندے ہتھ آئی گل اُڈ جاسی پردہ سب رب ہی کجدا اے ۔ مجلس وچہ نیکلاں اکدن ہین پئے بول نکھوٹا دانت نوں بھجدا اے

اساں لکھ دتہا نے دید ڈٹھے باہجھ حرص دے کوئی نہ رجدا اے ۔ کیہڑا اپنے دردو نے نہیں روندا آسنوں پاس نہ اپنی ٹھیدا اے

برکت ماہن دی نوں آپیں جانے ہاں کیہڑا آڑتے آن نہ گجدا اے
ہمجنس دی چوٹ ہمجنس کھاوے اہرن تے ہتھوڑا جیوں وجدا اے

بال پمرن پچھل سیر حال اُتے کیہڑا اکم کیتا تساں چجبا اے
ہن آن تقدیر ہے بوہے بیٹھی دیلا رہیا کی سوختہ پجدا اے

جواب بھائیاں دا رانجھے نوں

منگ رب تھیں رزق رنجھیٹیا او ایہیں رب تھیں رزق نوں پانے ہاں
کار جیہڑے محنتاں پانے نوں ایہیں اب رب تہا دینے ہاں

لک بنھ چڑھیے جد محنتاں تے نال نفے پیٹ نوں نڈور کھاوے ہاں
چار پہر تا کر نال محنتاں دے دیہاڑ نواں دا نور چالاونے ہاں

کر کے محنتاں تے ڈگے بنھ پلے خوشی عید ہر روز مناونے ہاں
کر کے محنتاں نوں گھر دیو پیہ بھکے صبح شام پلاؤ پکاونے ہاں

شادی بیاہ اتے مرنے جمنے دا ایہیں محنتوں وقت لنگھاونے ہاں
نیک محنتوں ہاڑ سیال والا لیبڑ النتڑ اخوب بناونے ہاں

اُتے گھر اندر رنگ ساک نائیں ڈیکے پلنگ تے ہتھ نہاونے ہاں
دودھ دہی اتے کھنڈ گھیو چاول کجھ کھلاونے ہاں کجھ پلاونے ہاں

لاگی نائی اتے جھیر ماشکی دا محنت حق نہ کدی گنواونے ہاں
بخشے رب ہی دولتاں بہت ساہنوں ہتھ پیر جا ذرا ہلاونے ہاں

اڑکے نکول پیسے کوٹھے دوہتا ندسن کیسے لبلی شریک مرجاونے ہاں
بندہ نہیں ہے سوختہ ان داتا کارساز دے ہی گن گاونے ہاں

جواب رانجھے دا

جیہڑا ہس دلاسے ہسن دیوا دے سہولی جیہڑا رو وندا اے اوہنوں رلن دیو
اکنوں پھل خوشبودا ہون دیو اکنوں داغ محبت دا داہون دیو

بھلے برے دی جے ہستی وکھنی ہے بی نوں کلری زمیں وچ بون دیو
پھیر اوکر لیگا جگہ بیٹھنے دی پہلاں سوختہ ذرہ کھلون دیو

جواب بھائیاں دا

اک پھرن ہدا لوسے جگ اتے دسغے نال کماوند روٹیاں نی
اوہناں کر نیاں محنتاں کٹھن ہویاں جنہاں ہتھ رنگیلیاں سوٹیاں نی

چھلے مچھے رنگیلڑے خشک بانکے کھا دیا لنگار پیار یا چھوٹیاں نی
کتے پی کے مست الست بھوندے بھنگاں رگڑیاں دو ریاں گھوٹیاں نی

سیجاں مخملاں تے لبھن ہیریاں نوں جو مفت دے توڑ دے بوٹیاں نی
کمل جٹ کی جاند گنجیاں نوں گاڈں سوختہ ساڈیاں موٹیاں نی

جواب رانجھے دا

اساں جگ نوں نظر وچہ چھان ڈٹھا میا جو بھی پور ایمان دا اے
باہجھ لاچوں کوئی نہ سنگ دی جیہڑا یار ملیا پا کھان دا اے

سینہ اوہدا بھی طمع تھیں بھریا جیہڑا اوکھیا حافظ قران دا اے
اپنے دُکھ دی جس کتے گل کیتی مالک بنگیا اوہ جہان دا اے

کنّوں پھڑکے تے سامنے کردا جیہڑا مالک زمین آسمان دا اے
بناں تھماں تھیں سوختہ جائے اڈدا تخت ہوا تے انسان دا اے

جواب بھایاں دا

بُھلّی رانجھیا ربدی یاد تینوں بیٹھے چڑھ ہے جیوں ملے دو سانگڑاں دے
کم کار بول چھڈ ڈشنگ ہوئیوں ڈھے ملے جا مجھیاں کھانگڑاں دے

مُشکے ساہن وانگوں بھریں سُنگھدا نوں جدکے جنہاں گنوار ٹاڈانگراں دے
سکھاں سکھ ہُدلناں آیاں نی جاچڑن چوریے تیریاں لانگراں دے

تن تے لگیاں زخم نہ ہون اچھے اینہا توت دا باہیں چیکاں چھانگراں دے
اتھے دس چھٹرا اوسی کمیں تینوں جدو ہیں معاملے چانگراں دے

دلے واہندڑاں کے یار بند تیر دے رگیاں پلے لفانگڑاں دے
رتے مرشلاں دے ملن راہ ناہیں ٹٹو گھوڑیاں نال پلانگراں دے

ہتھ گھسے سخا دتاں نال ساڈے سکے منہ ہن سنگیاں کانگڑاں دے
خشک لوک تے سوختہ اکھ میلن رکھے دیکھ لیا دیس بانگڑاں دے

جواب رانجھا

ہوکے رہنا ہے کسے توں نہیں ہٹنا جیہڑا کم خدائی دا ہوونا اے
اوتھے حکمتاں سب ہوسن ضائع جتھے ربدی ڈانٹ کھلیونا اے

خطرہ خوف ہٹا کے جان اوتھے جنہاں بی محبت دا بوونا اے
اساں سوختہ تھوہر دی ڈال اندر ڈکے رسا انگور دا چوونا اے

مقولہ شاعر

حق کسے غریب دا مارنے نوں جیہڑے بدی دی نظر دھر ہیندڑ نے
سو انہاں دی شکل توں ہے چنگا جیہڑے کتے دے حق نوں وہندڑ نی

کسے جگ نے تنہاں دا بھلا ہونا ظاہر وچہ جو بھگت کہیندڑ نی
روز حشر دے پول سب کھل جاسن جیہڑے یار سا روپ دکھیندڑ نی

ظالم چوڑ کے جھوٹیاں مجلساں نوں نا ہیں سنگ دے بڑا کریندڑ نی
ایہہ ہے جگ مٹھا اگلا کس ڈٹھا حالا ددھ ملائیاں لیندڑ نی

اِٹّاں مارد نے اُچے محل جڑ کے جیہڑے کول غریب وسیندڑے نی
حقدار دا حق نہ دیندڑے نی اکھاں نہریاں کرکے وہندڑے نی

کرکے قول زبان توں پھر جاندے لُٹے دیکھ وو بنا پیندڑے
دیکھ سوختہ دور زمانڑے دا چھپٹر نال سمندراں کہندڑے

جواب بھایاں دا

چھڈ رانجھیا بھیڑیاں صحبتاں نوں جھگڑے چھیڑ کے جگ ہسانا ہیں
چار روز بہار ہے جگ اُتے اس بہار دے مزے گنوانا ہیں
ایہ کم نہ کریں پچھتاوسینگا ہونا ایس دا حق ادا نا ہیں
ساتھ باجھ پینڈا مشکل مکدا ہے ساتھ باجھ جزا سزا نا ہیں
اپنے واسطے بخشش دا راہ کرلے ساڈے واسطے کرنی عنا ناہیں

ملت جیڈ نہ ہور ج بہار کوئی دِلنوں راہ کولڑے پانا ہیں
سر دے اُتے قرآن اُٹھاناہیں ہورن دلاں نوں ہر بھکانا ہیں
کرنہ پند کھوٹا منزل پہنچینے دا ہو ساتھ کولوں وکھ جانا ہیں
وکھ ہوکے جگ جگاناہیں پیا کونج دیوانگ کُرلانا ہیں
ایہ گل کہانگے سوختہ تساں نوں گنہگار بندہ بے خطا نا ہیں

جواب رانجھے دا بھاانوں

سدھے تسانے رب نے کم کیتے گیت خوشی دے بھابیاں گوندیاں نے
دولت حسن جوانی دے مان اتے مینوں ویکھ کے تے سکروندیاں نیں
منہ سر منگے سار سوار چونڈے وگے چیر گدھ کیتیاں ہوندیاں نیں
ایہ نہ جاندیاں ولال چھلاں تائیں ایہ پیاریاں بات تے موندیاں نیں

راتیں بھاگ سہاگ دی سیج مانن دنیں اُٹھ دریا تے نہوندیاں نیں
چُلھے چونکیوں پرے بہال مینوں ٹُک دین تُوں کونیاں لوندیاں نیں
ایویں رہن ساتھوں پرے پرے جیویں گنگا گیاں نہ ہڈیاں وندیاں نیں
حکمت دیاں سوختہ کم آیاں جیہڑیاں بوٹیاں سکیاں چھوندیاں نیں

مقولہ شاعر

گل روندا سی سارا پنڈ پیا سنکے درد والی التجا تیری
جیہڑی گل تے ہے نہیں جھوٹ کہی انہیں اُٹھنی پھیر ہوا تیری
اکھر گل جاندا گوار جھول پھیر نہ ہوونی اوسدھے دا تیری
جیہڑا گے زمانے ادنیٰ الا او ہنے دنی ہے مرض دوا تیری

ٹھنڈے تا لگی گل گئی گذی جیہڑی ہوونی ہی تے تا تیری
جتھے سلسلے پل وچہ بدل جاندا اوتھے کنیں سننی ہے صدا تیری
ہوندا پھر مینگا ٹکراں مار دا ایں کرنی کنہیں منظور دعا تیری
توں ایہ کہنا اے چھڈ دے گنتیاں توں اصل سوختہ چھڈ دی جا تیری

رانجھے دے مہنے سُن کے بھابیاں دا جواب

اکھ مار کے منہ چا پرے کیتو بریاں صحبتاں توں ناہیں ہٹناہئیں ‏‏— پرے مرجا ر بدمار یا دے سر تے بھار گناہ دا کھٹ ناہئیں

فانی عمر اتے جھوٹا نبھ دعویٰ ملک الموت نوں گھُوریاں وٹناہئیں ‏— کڑیاں کل کلی پونیاں دیکھ دور دل نظر مار کے پھیر پلٹناہئیں

کُتّے نفس نوں صبر دا مار سوٹا ہانڈی عاجزاں دی بھن سٹناہئیں ‏— کھاویں انّ ناہیں گھر ٹھوٹ ہویوں صابر پیر دا چھلیہ پیا کٹناہئیں

پنج پھل تو لیا ماپیاں جیو نیا اودن بد جاندا ذوں گھٹناہئیں ‏— ڈھائی حرف سکھے کتھوں ڈین والے آئے گئے دا کالجہ چٹناہئیں

اماں حوا تائیں ورغلاونے نوں کنک بوہے بہشت دے چھٹناہئیں ‏— سادے نال نہ سوختہ کریں جھگڑا کوئی دن آرام جے کٹناہئیں

جواب رانجھے دا بھابیانوں

ڈر قہر خدا تھیں کرو توبہ اماں حوا ہے جگت دے جنن والی ‏— پُتر ہو کے ماں نوں ورغلاواں ایہ گل نہ اساں تھیں بنن والی

تانی تنی شیطان نے توڑ دتی جیہڑی جگہ اتھے نہیں سی تنن والی ‏— ایہ گل سوختہ توں جا کے پچھ دیکھ کیہڑی رگنی جھوٹی جنن والی

جواب بھابیاں دا رانجھے نوں

کدے اکھ جگر اپنیرا دکھیا اے آپاٹ گیاں تاں ناہیں سیوناہئیں ‏— اپنے اتے نہ جرم لگاوناہئیں ہوراں اتے ہی جرم نوں تھیوناہئیں

چاروں طرف ہے نور ظہور تیرا کی کجھ کھاوناہئیں کی کجھ پیوناہئیں ‏— بندہ سوختہ اکے خدا ہیں توں کسے بات اتوں ناہیں نیوناہئیں

جواب رانجھے دا بھابیاں نوں

ہویا دفن نہیں اجے گور اندر فضل نال خدا دے جیوناہاں ‏— مہنے بھابیاں تھیں سینہ چاک ہویا ایہیں بیٹھ نویکلے سیوناہاں

اگوں سیوناہاں تے پچھوں پاڑ جاوے انت تلخ صبوری دے پیوناہاں ‏— شیریں شیر دے مزے اڑاونے نوں لگے رب دے سوختہ نیوناہاں

جواب بھابیاں دا

ماں باپ سوہنیا ساولا او تساں کیتیاں نیک کمایاں نی
لباں ہسدیاں کدا وصال ہوسی ایہکاں نہیں آگیا دا ایاں

ہن تاں رکھ سنبھال کے اکھیاں نوں ربلیں جنہاں جنہاں نے لا لیاں نی
اجدی رات آرام دی نکل جاسی دنے پھیر لگن کچھو تائیاں

کل نگھیاں بُکلاں لبھسیں گا جیہڑیاں اج توں نگھیاں پائیاں نی
جیکر اج نینوں گھروں کڈھ دیئے سبھو بھل جاون چترائیاں

ٹکڑے منگدا پھرینگا وچہ گلیاں کی کرینگا ہس خدائیاں نی
جادو کر ٹونا کی پلائیا ای نیر ادکھ سن رون ہمسائیاں

کچیاں مٹھیاں کنواریاں نازھر ماں جڑیاں سر پاکھول کھڈیائیاں
سوہنا سوختہ ویکھ کے شام سندر گلے گیا لگ دیاں آئیاں

جواب رانجھے دا

کیڑ چھان کی بھابو گردہو یو میرا دیکھیا کی آزمالیا ئے
ہتھ بھل جے چولی نوں لگ گیا کرو معاف کیہی مکھ چھپالیا

نیندر وچہ انسان نوں ہوش کاہدی نیندر راہیاں نوں مار کھالیا ئے
باغ حسن نوں رب آباد رکھے میں توڑ انار کوئی کھالیا

رسا نبتوآں دا دل بیمار ناہیں ہویا کی جے ذرا چکھ لیا ئے
پھو رہیا نہ ہیں دہاڑے مارنہ نیں نہ ہیں سجدیو کس پیس اکالیا

نہیں ورغلایا اماں حوا تاہیں برے فعل توں ہتھ اٹھالیا ئے
فلک تے مستیاں دے چہرے ہوڈیہیاں نے اساں شکر کر وقت لنگھا

اساں موڑ جواب پھیر دتا بھابی سجرا جو ملیا کھالیا ئے
جیہڑا لگ گیا کیتا عذر ناہیں مار اہوڑا کپڑا پالیا اے

دسنا زور جوانی دا نہیں اچھا اساں سمجھیا تساں سمجھالیا ئے
حد ستر جی چاہے میرا چلیا جاداں عمر پٹھ نہ تساں لکھالیا

اساں منگیا حق تے تساں سانوں پلے نہیں پایا تلیہ پالیا ئے
ہیں قربان جاداں مکر عورتاں توں سُتا پیا محلہ جگالیا

جہنے گل کرنی کرنی عورتاں دی کیہا سب نے ورغلالیا ئے
پھیراں ہیٹھ ساڈ کنڈے چوبنے نوں اپنا آپ گلزار بنا

ٹھنڈا پیا ہمیسی دوزخ مدتاں دا اہر تساں نے اج تپا لیا ئے
دلعنے آتش فراق دے جھلنے نوں اساں سوختہ جگر بنا

جواب بھابیاں دا رانجھے نوں

تساں صابراں صبر ہے بڑا کیتا باراں برس دا چلہ کما لیا ئے
ایڈا حوصلہ کیہے دا دکھیا نہ اک تیلا بھی چک نہ کھالیا

پھر پیٹ تے بنھ پیغمبراں نے فاقے پیٹ نوں ذرہ سمجھا لیائے

کھادے باہجھ نہ جگ نوں چین آوے کھادے باہجھ تساں پیٹ پا لیائے

تساں کھان توں ہتھ اٹھا لیائے تساں پیٹ نوں کیہیں پرچا لیائے

سانوں نام مولا دسکے جا ویر انسخہ تساں جو ڈھونڈیا بھا لیائے

بیریں اوسدی اسیں بھی لگ جائیے سینہ نال جنہے تینوں لا لیائے

تساں اَنّ نہ کھادا تے کی ہویا مزا ہو رہی کوئی اڑا لیائے

جنتی جو گیا نواں اساں دکھلائے مٹی راکھ کھا وقت لنگھا لیائے

کجھ نہ کجھ دنا ہوسی پیٹ تائیں شبنم چٹ کے پھل ہنسا لیائے

آفرین تیرا آفرین تیرے توں تے قدماں تے رب نوا لیائے

باغ حسن اپنا اساں دکھیائے تساں کوئی انار نہ لا لیائے

کھٹا کھادیاں کالجے ضعف آوے مٹھا چھالڑا سے لنگھا لیائے

جاہن دور ہو جا ساڈیاں اکھیاں توں پلے بھاند نوں ٹھوک وجا لیائے

پچھلا فتنہ ہٹ گیا جان دتا اتوں ہور ہی فتنہ جگا لیائے

جد دل لگ گیا اونہاں کا اونے نوں کیتی نفرت نہ لقمہ اٹھا لیائے

ترے معجزہ نال نہ کوئی رلیا سب نوں وٹ توں پرے بہا لیائے

کیتا تساں نے جو ساتھوں نہیں ہوندا رہوندا رہیا نہ بال ہوا لیائے

بجھن والڑا نہیں جانن دین والا دیو نال کسے دیوا بالیائے

ساڈے نال نہ دغا کما جاویں اساں پہلے ہی واسطہ پا لیائے

سچ آکھ دنیا فاقے پیٹ تائیں چوری دُدھ دا گھٹ لوا لیائے

خالی پیٹ نوں رکھیا ہے کس نے اساں دیکھیا خوب ازما لیائے

اساں کتے بھی دیکھیا نہیں ایسا جیہڑا تساں نے کر کے دکھا لیائے

کھان پین والا ایہو وقت ہیسی چھوٹی عمر تے ایہ کی بنا لیائے

ایہہ جوبن جوانی دے سینیاں نیں ناشپاتیاں نوں ہتھ پا لیائے

زشتی نال جیہڑا نشہ اتر جاوے مٹھا کھا کے دونا ودھا لیائے

اک دور کھے انگور جیہڑیاں دے انہاں اتے بھی جی بھرما لیائے

اج توں سوختہ اساں نے نال تیرے گھروں نکل حساب چکا لیائے

مقولہ شاعر

دو منہہ والیاں سپنیاں نال تیرا بھلا کیکر پو جاوڑے بجھنا ئے

سر توں پیر تاکر اساں دیکھنا ئیں تساں دا انگ بھڑوے دسے سجنا

ہو جاوے پر توں ایسی بلا کوئوں بری مرض اندر کاہنوں رجنا ئے

چڑھدے جوبن نوں رکھ سنبھال کے تے دیوار کھونہ اپنا بجنا ئے

اونہاں کرکے خمیر دکھال دنیا ہنے دیکھ لویں آٹا گجنا اے

ڈنگیا اونہاں دا ہوو نہ کوئی اچھا رہو چاہی دا و جنا بھجنا اے

ترے پاس کھلونا کسے نا ہیں ہو یاد و ستا کم پھر گجنا اے

ایتھوں اٹھ کے نکل جا دور کدھرے ساڈا سوختہ اکھنا اجنا اے

جواب رانجھے دا بھابیاں نوں

مگر دل لتھیاں لاہیاں دور ہویاں پھیر مگر آپیاں کوپتیاں نی
اکّو وار کر و القمہ ساریاں دا ایہہ پر دل ڈردا اجے ہتیاں نی
مرداں چمک رہے ہے پہر نور روشن کالے منہ دیاں ایہہ نار تیاں نی

کھلیاں پھرن بے وارثاں وانگ ناتوں ڈھل جانیاں ہین
چھلے پین زبان نہ سٹر جاوے نہیں تاں کرلیندا دوڈ
آون کسے نوں بھی ایہ نہ ویں اندر بریاں سوختہ ایہ

جواب بھابیاں دا رانجھے نوں

پرے منہ سنبھال کے رکھ اپنا ساڈی ایس کول اچھی ہے آڈی
اپنا چک آلا گھر دل باہر ہو جا گلی وانگ کشمیریاں کُٹی گڈی
دودھ دہی پیال نہ خوشی کیتو رکھی سپ دے منہ دیوچہ ڈڈی
اونہاں ڈھاہاں نوں تر کے لگا دے چند گڈھ دتا گھر گھر دے ڈڈی
تیرے کھاونے نوں لج او آن بیٹھی اژدہا بن کے گو منہ ہڈی

نینوں جھاڑ یا جھنبیا گئی واری تیری منڈیا کتے دی ہڈی
وڈا لاڈ پیار سی نال تیرے پیو مرن اتے کتی کی وھڈ
انہاں کئی پنچاں تاں سدلیاں چند آیا جولاہیاں دی وچہ کھڈ
تینوں سب پنچاں تاں نس گیاں بد فہم بیشرم جا
تیری عمر دے ختم سال ہو گئے چل سوختہ توں اتھوں چک گڈ

جواب رانجھے دا بھابیاں نوں

رستہ روک کھلو تیو کیہوں میرا ایہ دیوار بدھی اہنوں ڈھا دیوُ
بیرے عمل پچھے خود لیجان مینوں تسیں کوئی بھی نہ ہمراہ دیوُ
میں اک اپنی گندھ بنا دنی ہی میری حد اتے لیک واہ دیوُ

دوزخ لنگھ بہشت نوں جاونا ہے اتھوں لنگھنے دا مینوں راہ
میرے نال ہین اپنے گواہ ہیر جھیڑے نال نہ مینوں گواہ دا
رحمت رب تھیں سوختہ ہمان جھیڑے دے جیکر لکھ سے میتوں گناہ

جواب بھابیاں دا رانجھے نوں

سدھا ہو کے کم جے کریں جٹا تینوں جٹڑی کوئی لیا دیئے
کریئے ذرا دریغ نہ تدھ کولوں تینوں گھراہی جھگا پا دیئے
گنڈاں بھیج پیاریاں سجناں نوں باجا دھول کرانٹ بجا دیئے
میلی رنگ برنگیاں بھ پنگاں آون گھر تاں جنج سجا دیئے

کسے ہڑ شریک دی دیکھ بدھی تیرے نال او ہدا دعدہ پا دیئے
کیسر بھر کے پوشاک شہانڑی نے تیرا خوشی دا کاج رچا دیئے
کوچے گلی تے ایس پردیس اندر تیرے بیاہ دی خبر پہنچا دیئے
سبھے دن جاون جدوں ویاہ والے ڈٹھی کپڑے تن بنا دیئے

ہیرے جڑت جڑے وہٹی پہن پاوے گہنے پنج تے ست لیا دیئے
حلوہ پوری کچوریاں باہمناں نوں شردھ شگن دے وار کھوا دیئے
عاماں بس ہووے کھاون خاص آ کے گکڑ کڑاہی پلا پکا دیئے
تینوں رانجھیا ہری دے پتنے تے ملکے وٹنا خوب نہلا دیئے
چندچڑھے دی نند پروان کریئے مولی گانڑا ہتھ پہنا دیئے
تیرے دلوں جو اٹھے او گل کریئے ہیں ہور نہ کوئی ول پا دیئے
باراں برس توں اساں دے چار لیلے ایہہ بھی کھیل دے گل سنا دیئے

کرنی او کریئے جس نوں جگ ویکھے دم چوری نہ رہی لا دیئے
اتے کمیں برو الیاں نی ڈوہال مٹھے چاولاں وا کر جا دیئے
تیرا سر صدقہ کریئے لکھ واری لپٹہ گری بادام لٹا دیئے
ہتھیں چھج نہ چڑھے تے زور کاہدا مہندی ایہہ دلوں تے لا دیئے
تھک کے چٹنا اساں نی الحج لگے نہیں کڈھ نہ گل گنوا دیئے
جاو جی دا اہیل کمایا نا ہیں رکھکے شبنم دی گو دنہا دیئے
جہیڑے سوختہ تساں نوں عیب لگے کرکے بیاہ او عیب چھپا دیئے

جواب رانجھے دا بھابیاں نوں

گلاں جو کہیاں تساں ٹھیک کہیاں ہی او من لیاں من بھائیاں جی
پہوال روز میں ودھ ملائیاں نی کھاواں روز جلیب خطائیاں جی
بہیاں تبیاں نوں پرے دور کرساں کھاں او جہڑیاں من بھائیاں جی
جاواں روز میں میلیاں گیلیاں دے پاواں روز ضیافتاں آئیاں جی
ہر ہر سنیاں توں اٹھے گل میری ہر ہر پاسیوں ملن وداہئیاں جی

میں بھی دس پواں گھر باہر ہیرا ایہو جیہیاں جے ہتھ بھر جائیاں جی
کر کر مٹھیاں مٹھیاں ہون پیاں ندان میٹھ جاون بھر کھائیاں جی
لاواں روز بہار میں گھر اندر چاہڑاں روز میں کڑم کڑاہیاں جی
آون جان بہار ہر تھاں کھل جاوہن الفتاں دون سوائیاں جی
سینہ سوختہ دا نساں سانجھے نوں نویاں ہٹیاں گھس تپائیاں جی

مقولہ شاعر

خوشی جگ اتے ایسی ہوندی اے اکھ ہسنی پھر بنے رووندی اے
سدا رہیا زمانہ نہ اک جا تے ہونی ہوندی ایں کہانی چھوہندی اے
پھر بھی حرص نہ کتے کھلوندی اے مٹی نور محمد وچ گوندی اے
تسبیح جنجو دی وچ پروندی اے آب زمزم دنیال چاہ دہوندی اے
قیمہ کر قیمہ اساں کو ہوندی اے جان سیخ اتے چڑھکے سوندی اے

ایہہ تاں ہیر قیاس توں باہر آئی جہیڑی ہسنی ہے آد تاں روندی اے
ممتا ہوہنی اے ڈھگی جوندی چار کوٹ تے واہیاں کی ہوندی اے
خاک دے جیہ توحید ہمووندی اے پھر بھی ایہہ رنی سنگ جوندی اے
تاں بھی دنیا نہ اک جا ہوندی ایں جگ نے دونگی رنگی ہوندی اے
جیکر ڈک گئے تے ڈکی رہے نا ہیں تڑ تڑ پھیر بھی بس ہوندی اے

سٹول پنجابیاں موڈھیاں لتاں پیلی چھڈ دیوکاہنوں بوہنی اے
کنگھی نال پٹی ٹھیک ہاونی اے سرنہ واہنونی اے سرنوں کھونی اے

سنجی شوم دی کی پڑتال کرنی دنیا دیکھ لتی کیسے ٹوہ کے
پکے سوختہ کوئی نہ لہیں کولوں گڈی وچ جو رے دی تھوہ کے

جواب بھابیاں دا

غفلت کیتیاں رانجھنا ملن ناہیں تخت تاج تے حکم سرداریاں دے
بناں محنتاں دے سیجاں مخملاں تے بھل جاوسن ناز خماریاں دے
گدھے نال پیار نہ ہون سدھے مجھاں بھڈیاں نال پچکاریاں دے
دنے چین نہ رات آرام آوے سونا سولاں تے مزے بیکاریاں دے
رناں اٹھ ترسن پرے داریاں نوں بھوجھن رہن ناہیں پردے داریاں دے
دوزخ پیٹ نہ لین آرام دیو دکھ سنے کیہڑا کرماں ماریاں دے

جیہندی جان جے حرص نوں چھڈ دیوے چین کم ناہیں دنیا داریاں دے
بیوقوف اناڑیاں کم ہوندا تے دانیاں کم ہشیاریاں دے
پوے قہر خدا دا جگ تے بند ہون جان کاروباریاں دے
آپو اپنا فکر پے جائے سب نوں لیکھے پین جاں ہجر بہاریاں دے
جنہاں پاس نہ ڈنگ دے کھان جوگا کتھوں کرن علاج بیماریاں دے
وختاں والیاں نوں ملن سوختہ نہ بھٹ جھوکنے کتوں ہتھیاریاں دے

جواب رانجھے دا بھابیاں نوں

اگے محنتاں کیتیاں مل گیاں پتے بدیاں نہ ستھر لہ گیاں
ووہ گھٹ کرے اوہتھے کدن کوئی لکھتاں تساں نہ جیہڑے سہہ گیاں
گیاں نکل ہتھوں اونہ پھیر ملیاں خبر کس دی رہنی جاہے بہہ گیاں

ہور یاد دیندا ج دی گل اتے تساں نوں نہ باقیاں رہ گیاں
میرا قسمتاں ہی پیر پشپیاں وکھ دردناہیں میرا سہ گیاں
میرا پر پرزہ بھن توڑ کھادا ایسی سوختہ مارکے بچھ گیاں

مقولہ شاعر

ہنے جٹ دنیا کی دل اندر آخر پینا معاملہ ڈنڈ دا سی
رن اکھدی سی دنیا دے شاہ دا ادہوں روز بیچار نوں بھنڈ دا سی
جیہڑا جان کے پیوے حرام ہوندی پیتی دوا کرکے دل ٹھنڈ دا سی
ان اوا تھ آیا لینے درتے بیٹھا وچہ پنچائت دے پنڈ دا سی

مفت مال دی کیتی پرواہ ناہیں لیٹر التٹرا خوب ہی ہنڈ دا سی
جیہڑا اچھے شراب تو کیوں پیتی اونہوں دینا جواب اوکنڈ دا سی
جسے بلغمی لئی نسخہ ہے اچھا کوڑا مزہ پہلاں پچھوں کھنڈ دا سی
بن نہ کیہا ہیسی اماں دیئے ناہیں بابا کیوں ہویا فضان سنڈ دا سی

سونے جا کے دیو محل اوہدا کیویں ساہ کھادا ایسے لنڈا سی
اوہنے سوختہ کسے نوں دیوناکی جیہڑا مدہوں نخیل اک ٹنڈا سی

ایضاً

سن کے حال لکھار رنجھیٹر یدارناں ہنڈدیاں کیٹھ کرآگیاں
عجب دیکھ تماشے دی بات اوتھے وڈیاں چھوٹیاں سب گھبراگیاں
دیکھن کی ہنڈا تڑپے زمیں اُتے چھمکاں تن اُتے لاساپاگیاں
مارکٹ کے سوختہ رانجھنے نوں پرے بھابیاں مکھ بھنواگیاں

ہنڈدیاں عورتاں دا رانجھے دی بھابیاں نوں جواب

ایہ کی گل بھیڑی تساں روز دی اے ساڈا کم ناہیں ہنڈا کردا اے
پانی بھرپیا ہے ہور نادے پانی بھرے ناہیں ساڈے گھردا اے
بہے ہورناں دے جاکے دے پہرہ کتا ہوکے ساڈے در دا اے
کھوٹے پیاں تھیں یوسف حسن وکیا کھری پیاندا ساڈا بردا اے
گل کردیاں ہی وچ بول ٹک لینا ایہ شاگرد کسے زرگردا اے
ایدا ہوعلاج نہ کوئی ساتھوں رہندا روز ہی پھڑکنا پھردا اے
ایس ہرگئے لیس کو ٹپڑے توں بی ہیجیا سی ہرہردا اے
پھر بھی دندکر کچھوں رہا ناہیں نسخہ دتا للاران دے پردا اے
بیٹھا کس وی ہیہنی وگیا کس وی ہیہنی پیتہ لگے نہ ایسیدے سردا اے
ٹریاں نال مقابلہ نبھنے نوں بگڑ گیا دماغ ہن خردا اے
عقل دس حصے کھاتے کھوہ پاکے آوے روڑیاں تے پیا چردا اے
کردا کسے دی عقل پسند ناہیں اپنی عقل تے سوختہ مردا اے

جواب بھابیاں دا ہنڈدیاں عورتاں نوں

بہاں ساتھوں اپا نہ کوئی ہوندا کم کار کوئی ہنڈا نسدا اے
اہدی ہر گلوں مونہوں پھل کردے جھوبھر لئیے جدوں ہسدا اے
اباطلبا بولے بھینا بھائیاں نوں مزہ خوب آوے آہر رسدا اے
اہدا کریئے دساہ تے جان جاوے سپ چور دا انگوں لنوں ڈسدا اے
ساڈے دال سولے ایھیں وچ گھٹے آپ عطر پھلیل سر جھسدا اے
تو کاں کھائی بھلی اکیے تائی بھلی ہرکوئی نام کوادہ جسدا اے
مسجد مندر اہدا استھان گرجا آیا گیا راہی اوتھے وسدا اے
بھرتی لام سرکار وچہ ہودنے نوں مچھاں تاؤ دیندا اکھر کسدا اے
فجرے اٹھ جاوے شوں شاں کردا پوے شام تے گھر آدھسدا اے
شہد کھاوندا ان نہ کھاوندا آچاٹے لگیا کسے مگدا اے
دیکھیے ایس ہوڈھے کدی ادس ہوڈھے ساڈوں زور جوانی دا دسدا اے
بڑے سوختہ ڈرن شاہ زوراستوں پہلوان ہنڈا اٹری کسدا اے

جواب پنڈ والیاں دا

نت چھنج پوے ایس گھر اندر کوئی گل نہ مکدی ٹھکدی اے — وسدا اس اندر کرنی پے جاندی چڑہی گل منہ تے نا ہن رکدی اے

پھرے ڈسکدا رزق دی مگر بھوندا اوس غریب دی ہنج نہ سکدی اے — کئی وار کٹھا پنڈ پڑھ ہویا نظر مہر نہ تساندی جھکدی اے

صورت کوئی امید دی نہیں دسدی کوبول لنگھ رہی جاوندی تھکدی اے — آیا جو سو توڑیاں ہار گیا کیتی کسے بھی نہ مک جھکدی اے

دکھاں والیاں دی نکلے جان کھتوں اوندی لباں تے جاوندی رکدی اے — زوراں وراں دے معاملہ وچہ پھسکے ماڑی جان پئی سوختہ لگدی اے

جواب رانجھے دی بھابیاں دا پنڈ والیاں نوں

جاؤ جاؤ بھیناں زور لاؤ تو ساڈا واسطہ کسے دینال ناہیں — اسیں دیکھ لانگے زور سینیاں دے ساڈے واسطے کوئی محال ناہیں

اساں ڈرنا کسے کوتوال کولوں اساں جھلنی کسے دی چھال ناہیں — تسیں جوش دیکھاویں لکھ واری سانوں اونا پھٹا ابال ناہیں

رسکھ مت لیئے اسیں کسے دی کیوں سب جاننے ہاں کوئی بال ناہیں — کرنا تساں توں ہال پلال آوے ساڈے وچہ بھی کوئی بے تال ناہیں

مرجانے دا نہیں دریغ سانوں ساڈے پاس رکھی حال حال ناہیں — تساں پاس رکھی حال حال جیہڑی کسے کچھ دیکھو او مثال ناہیں

ہکی اپنی تے مرجاونا اسے لکھیا مٹ جائے کسے حال ناہیں — ہتھ نے جھلی تقدیر پیغمبراں نے دنیا کسے تقدیر نوں ٹال ناہیں

ہنے اگ لگے بل بل جاوے رہو باغ ہستی پھل ڈال ناہیں — اوہدا سوختہ جگ تے کی ہونا ڈٹھا جنہیں کمال زوال ناہیں

جواب پنڈ والیاں دا رانجھے دی بھابیاں نوں

لگے کھیل با ہجوں جیہڑا رہیا جگ تے ایہیں گل کہنی اوہن رکھدی اے — چھیڑ ہمار نشتراں تھیں کروسی اجیہڑی چھالیاں تھیں جیہ رکھدی اے

وا بروا سبا بنا اوہدا جگ اتے جبتے نہ آئی گنڈی سکھدی اے — مال ہے نہ باہجھ کد سوختہ پرچدا اے جنہوں لگی بھکھ لگھدی اے

مقولہ شاعر

سن کن دہر کے چھڈو جھگڑیا نوں کرنی گل ہے سانوں کھری بابا — اج انہاں دا نام نشان کتھے جیہڑے لیندے سن اپر زری بابا

خالی تخت گئے ذوالقرنین وانگوں دولت ہوڈیہاں تے گئی بھری بابا
جیہڑے دعوی خدائی دا رکھدے سن اوہناں ڈکیں خدا دی بھری بابا
مارے شرم دے تن نوں کھل اُڈی لیر لیر ہوئی ذری ذری بابا
کسے بُت شکنی کیتی جگ اُتے اتے کسے کیتی بت گری بابا
دا اپنے تے ہر کوئی ہے بیٹھا ڈھول رہی ہوندی ہر ہر سری بابا

اک دوزخ اندر جلکے خاک ہوئی وقت نزع خیرات نہ سری بابا
منہ منہ رہے تکدے وانگ عاجزاں دے داد کوئی بھی گل سری بابا
لیکے آدم نوں جد دم ناگر بھنور وچہ کشتی کدی تری بابا
سجن مرسلاں دے دشمن مرسلاں دے گل کسیدی کسے نہ جری بابا
ساڈی سوختہ عقل منظور کسنوں آپو اپنی عقل ہے کھری بابا

جواب بھابیاں دا پنڈ والیاں نوں

دنیا نہیں مثال ہے وانگ شیشے جیہڑا منہ دیکھے سو یو جاندا اے
بد شکل تاہیں کوئی پچھ دیکھے خوبصورتاں نوں پیاران دا اے
جدھی رب تعریف بے حد کیتی اوہ بھی نہ ہویا کسے دے ہان دا اے

حسن اپنے تے ہر کوئی ہے نازاں کسنوں کوئی نہ جہان پچھاندا اے
اپنے نال رلاوندا کسے ناہیں یوسف حسن نوں چھنڈ چھنڈا اے
بے داغ نوں بھی داغی جگ کردا سچا سوختہ قول زبان دا اے

رانجھے دی بھابیاں دا جواب سنکے پنڈ والیاں دا آپس وچہ گلاں کرنا

چلو چلو بھیناں اتھوں اُٹھ چلو پختہ کار ایہہ ہنڈیاں گنڈیاں نے
کیہڑا منہ بھنے ایناں چاتراں دا بھنے منہ تے پیند یا لھنڈیاں نے
انہاں کسے دی عزت دا پاس کاہدا جیہڑیاں آدنوں لٹّد ملنڈیاں نے
چھیڑ دیکھو ایہناں جٹیاں نوں چھوہیاں سپاں نے ایہہ بے پھنڈیاں نے
منہ پاٹیاں دے پڑہن پا گئے سنگھ چوڑیاں انہاں گھنڈیاں نے
کھوہ دکھانہول بھی بیٹھیاں تھے ہو گیاں بھار رانجھے دی جیہڑیاں ونڈیاں نے

ایہ نال انہاں نوں جھنڑ کھال گیاں جنہاں ملکاں تو آئیاں جنڈیاں نے
پرے سرک جاو دور ہٹ جاو ہتھیں آپ ایہہ سٹنڈیاں نے
لگے جھگڑے کئی صفن صفا کیتے نامراد ایہناں دھپٹ نہنڈیاں نے
لخت جگر جنہاں اپنے ہین کھاندا ایہ کد سنیاں ہیو سن ٹھنڈیاں نے
پیر رکھنا خوف دا سامنا اے اُجڑ گئیاں اجاڑیاں ہنڈیاں نے
بن گیا دا سوختہ عام رستہ جنہے پے گیاں کچھ ڈنڈیاں نے

اک ہور عورت دا اونا

پنڈ والیاں گلیاں سن جے اوتھے اک ہور ڈھمی اوتھے آگئی
پایاں انگلاں سب نے منہ اندر اوتاں ہو رہی جند چڑھا گئی

ہے ہے مرے پُتر ہوجو چودھری دا رنودی پڈی افترا پائی گئی
الفوں ییے تاکر بیماری سوختہ نوں ہڈ بیتی جو کھول سنا گئی

اوس عورت دا واویلا

بھیناں ہنیں پوے موجوبت تائیں مینوں ابا طبع کڈا بولیا سو
بد بدی اس سینہ دا زور لاکے میری مجھ دے دودھ نوں چولیا سو
غیرت بھر دیے ید منہ منہ رہے تکدے اصلی وارثاں دی کو لولھیا سو
اُتّو سِدھ ہویا سدھ پدھر دا ساڈے اتنے ہی آکے بولیا سو
بنا کے معاطے دین اُتوں ساڈی وچہ پیلی بی نوں بولیا سو
کھوانوں جھلا رنوا واہنو نوں اونہے اپنے بیل نوں جولیا سو
دیکھا ایتھے طبیب دی عقل وانگوں بند بند مریض دا ٹولیا سو
کمیں چھڈ کے پنڈ نوں جان کیتھے اچھا سوختہ گھولنا گھولیا سو

رانجھے دی بھابیاں دا پنڈ والیاں نوں کہنا

لو دسن لوو بھیناں جاؤ ناہیں ساڈے جھوٹ دا رب نے سچ کیتا
کیچ بچ ساڈا اُہن سٹیا سو براکم ناسی اج بچ کیتا
سوچ سمجھ کیتا دیکھ بھال کیتا اکھاں نال کیتا ہتھیں چج کیتا
واگ اچھی ہے اپنی ہتھ لپنے ہتھ دوجے دے آئی نہ بچ کیتا
آہد سینے نوں بھی لگی اگ ہیسی ساڈے نال اکھاڑا مچ کیتا
ساڈے سامنے اونسنوں پٹ جاندی جبنے نال اسدے کم کچ کیتا
دنیا وچہ بھیڑا ایچیار ہیا ناہیں کھانا جو کھادا بے پچ کیتا
رکھی گل نہ سوختہ ملن والی ساڈے نال جو کچھ ایس کھچ کیتا

رانجھے دی بھابیاں دا شکائت کرن والی عورت نوں کہنا

بھیناں کی کرئیے ایس نڈ رہے دا ساڈی سب توں اکھ اواوندا اے
جس بندے تے رحمت رب ہووے اونہوں جگ توں کون اٹھاوندا اے
بگڑ کے دی جا جے رب لوں بھاویں اونسنوں جگ بچاوندا اے
اچھے بے کی فال نجوم والی جتھے فال نجوم گھبراوندا اے
اسیں راہ اودھے کنڈے سٹنے ہاں اودھا راہ گلزار بن جاوندا اے
داہو داکر دا جا بد آدنا اے کھلی آونا اکھ چرا ونداا اے
ہوگئے لگے دعا بددعا ساڈی اسیں کی کرئیے مر نہ جاوندا اے
اک ٹف ہووے بھاویں جگ سارا اودھا کون پھر نام مٹاوندا اے
رب رکھے تے اوس نبدے دا ہتی جگ نوں نام گنواوندا اے
اسیں کیہی ہن رنگ نگاد کھیے رنگ اوس تے کوئی نہ آوندا اے
جادو کسے دا زور کی لاوے حسن اوسدا جگ نظر پاوندا اے
مرنا سوختہ اوسدا آکھدی اے جیہڑا آپ ہی مرد جاوندا اے

اوس عورت دا جواب

بھیناں رانجھے داہی خدا جیہڑا او کل مخلوق دا او خدا ناہیں
جنگے وقت ہویا ہے معلوم سانوں ایہ گل مننی پئی خطا ناہیں

تساں راہ سدھے سانوں پادتا اساں جاوناہن ہٹھے دا ناہیں
جدا جدا خدا ابھی ہووندا اے تساں دسیا کیتا ولا ناہیں

لچھے نیڑیوں مل طبیب گئے اگے مرض دا ہویا دوہا ناہیں
ایہ گل سُنکے پٹنا بس کیتا پئی جگ دے اُتے کہا ناہیں

ہن تول رانجھن دے اساں خدا اگے اپنے دُکھ دی کرنی دعا ناہیں
دولت والیاں دی اوہے سدا اسدا بھکھیاں دی وسدا ناہیں

جیہڑے لسنے غریب دی صدا ناہیں اوس ربدی آوے ہوا ناہیں
پھیراں نال ساڈی گل نوں رٹھ دتا گل کردیاں آیا حیا ناہیں

تساں کیتا پیغمبری ہے دعوی بُری باتاں توں چڑھے تا ناہیں
کل خلق دا اک ہی رب سنیا کیتا کسے اُلٹا پھیا ناہیں

اپنی عزت دا سب نوں پاس ہوندا اصلی ربدی شان ہٹا ناہیں
جنت لبھدیاں نوں دوزخ ملے ناہیں ساڈوں وچہ ہواس دی پا ناہیں

سدھے راہ رستے ترے جانداریاں نوں کھڑا راہ کوئی ہور دکھا ناہیں
وارد ہوے بلا کوئی آپ اُتے پھیر تکئیے کیہڑی دعا ناہیں

حال حال ہووے اندر باہر پیا آوے مزاجے ہووے اُبا ناہیں
پنڈ اٹھ آوے بہے تساں اتے پردے داریاں دا رہے چا ناہیں

خطا دے سرد ہی سولی ٹنگ دیو کرو آپ جیہڑی او خطا ناہیں
اسیں سوختہ دی بھنی بہن دے آ گلاں نال سانوں ہٹی سر کا ناہیں

پنڈ دیاں عورتاں دا کہنا

بھیناں جان دیو چھڈو جھگڑیاں نوں پایا کڈا فتور بڑ بولیاں نے
اُٹھ گئے پردے اندر بیٹھیاں دے مار سٹیا اینہاں بڑ بولیاں نے

اندر بیٹھ کسے نہ سٹر سک گیاں منگے در اڑنگیاں کھولیاں نے
گل انہاں دی سوختہ کی کرنی جیہڑیاں منہ چڑھ کسے تی بولیاں نے

رانجھے دی بھابیاں دا اوس عورت دی گل سنکے رانجھے نوں

ایہ گل بُری سُنکے نال رانجھنے دی ہوگیا مقابلہ بھابیاں دا
ساڈا ایہو ہا کھلا رہیا رات ساری دے توں کیتا کی کم خرابیاں دا

گھر دیوچہ سوہا جے کوئی پیہ جاندہ اتخت تاج نہ رہندا نوابیاں دا
تساں جاوناکی سی گھر وچوں ہٹا بوٹ ستے تلا گرگابیاں دا

ساری ذیل گرداوری گھسر جاندی نیلا ہوندا رنگ ئنا بیاں دا
ساڈے معاملے پیندے تے پھیر وہندل پورا توں حساب کتابیاں دا

ہوکا دین وا لے ہوکا بھل جاندے ہر پھلاں اُتے ہوکا چھابیاں دا
نشہ اُتر جاندا آمار چھتراں دے تیرے ورگیاں ابہاں شرابیاں

کاہنو وال دے چھنب تے تیرے ہوندا خوب شکار مرغابیاں دا
توں جس منہ لگوں اوہدا ہو رہوں چھٹا ساتھ نہ آبیاں گابیاں

آئے دل تینوں اسیں روندے ہاں جھمبر گھیل کھیل رابیاں دا
ساڈا جگر کباب بناوندے نوں گھر دبھکے آیوں کبابیاں

آئے نت دے روز الاہمیاں توں کالا منہ کرا نہ بھابیاں دا
میدان جنگ توں سوختہ ڈرن والا گھوڑا ہنکیا کتھے دابیاں

جواب رانجھے دا بھابیاں دا

کنہیں بری اے خبر اڈا دتی میں تاں گیاں ساں اپنے ویلنے نوں
میں کی برا کیتا سو آچھڈ بیٹھی ہیں گیاں ساہن نال میلنے

سید کچھ دیکھو میں نہ جھوٹ کہندا میری خبر ہے نال تیلنے نوں
ڈیل ڈول ہے چست چالاک ہندا سیر باغ گیا ڈنڈ پیلنے

آئے گئے مسافر سن تنگ ہوئے نند دریا وچ کشتی رکھی ٹھیلنے نوں
گلی ڈنڈے دی سوختہ شرط اندر سنڈیاں نال گیا ہی کھیلنے

جواب بھابیاں دا

وے توں دنیا ئیں کیہڑے فریب نوں سیں جاننی ہاں تیرے چالیاں نوں
لکھیا ایہ نہ کسے ہی لکھنا اندر نبا خصم لیبیے بیٹھیں پالیاں

تیری روز نے جیہڑے حمائت کردے انہاں سدکے کھاں اُرہر سالیاں نوں
کیہڑا انہی محنتاں وندڈ دیہے کم کار توں رہن سکھالیاں

اساں ہیں دنیا کجھ بھی نہیں دینا کچے پیٹھیاں تے ولاں والیاں نوں
جُوآں بھیر بھی سوختہ لڑنیاں نے تیرے ورگیاں تخت ہزاریاں

جواب رانجھے دا

فجر و فجر مشٹنڈ یو گرد ہوئیاں آندی رن کیہاں نہ دیلنے نوں
چھوٹی عمر اندر پہاکوئی پاونا نہیں اجے جی کردا ساڈا کھیلنے

جدھر جی چاہے ساڈا چک کھڑے مگدر رکھیا ہے ڈنڈ پیلنے نوں
دیا سیر خاطر نال سوختہ دی چیپے نوں آئے نند کشتی ٹھیلنے نوں

جواب بھابیاں

اڑیو دیکھو نی ساڈا تیرا رک وڈا پتر بگیا لڈن جھیلنے دا
اند کولوں زمیں آسمان کنبے دل چاہندا اے گل میلنے

ساڈے سامنے ہی پیا بولدا اے بگڑ گیا دماغ ہے لیسلنے دا
کوڈھو پیسٹر سٹوڑا سا چوہیں گنڈ دے پتر سد گھڑو پرلے تیلنے دا
ایہہ چپے وجود دے بھن سٹو نیزہ جیکھا سے کشتی ٹھیلنے دا
ایہدا شرم لحاظ اٹھ گیا سرتوں چوڑا سر کردیو سُہیلنے دا
ستیا ناس کر دگر دسنے اسدا دہو کا کھاؤ نا ہیں الیں چیلنے دا

چھری پھیر دیو قیمہ کرو قیمہ گوشت کرو گوشت ڈنڈ پینے دا
اُڑے تیلنے دا پتر یار اسدا شاید کرے لحاظ کجھ کھیلنے دا
پوری پوری کرو ایہدیاں پوریاں نوں کتے چٹ جاون پھوک دو ملینے دا
مارو ڈرو نا ہیں پھڑ اٹ وٹا رکھو تخم کرو نہ کیلنے دا
شاہ عالم تے سوختہ ظلم کرسی بُرا کرم نہ رکھو رہیلنے دا

جواب رانجھے دا

بھل گئے ہاں لکھ سو لکھ واری غصہ گلہ کاہدا جتنہاریاں نوں
تسیں کرو نا ہیں دربار نوں دیکھے دہوڑیاں بد بلا ماریاں نوں
کوئی کہے تے کہے بلا سیتی پلے بنھ نہ جھوٹ اواریاں نوں
اوہن کون واپے جیہڑے نہیں کھدے آکھے سیلنے دنیاں نکاریاں نوں
اکھیں سیت کے وقت لنگھائی جاندے دہندے نہیں ساڈے کرے کاریاں نوں
ڈبن لگے تے بانہہ پھڑے دعا کیتی ربا رکھ لئیں ساڈے پیاریاں نوں

اگے واسطے برا نہ کم کرساں کرو معاف ساتوں عرضاں ہاریاں نوں
اپنے آپ اندر تساں خوشی ہونا ہیر دیکھنے کم سواریاں نوں
ایویں جھک گیا ہیں ہاں تساں اگے جیویں دیکھ لو جھکیاں تاریاں نوں
لیسے لنگڑیاں نوں اندھے کانیاں نوں ہٹ دین جگر دی پاریاں نوں
مہتر نوح دا پت جہاں جگر بیٹھا تنہاں نہاں بنھ دا اُبھرا کھاریاں نوں
ایہ گل سوختہ نوں چلو پچھ ویکھو جے یقین ناہیں بے اعتباریاں نوں

جواب بھابیاں دا رانجھے نوں

جنگ نور دینا اساں رکھنا نہیں نہیں ہے پکھینا چیتڑاں بھاریاں نوں
کُڑاں جٹاں دیاں جاون نال جٹاں ساڑ سٹدے کھیت کھلواڑیاں نوں
تیرا پنڈ دنیاں سلوک ناہیں توں سمجھا جاویں اکھاں تاڑیاں نوں
تیری بھول اندر پتھری پئین دیئے جو توں اکھ جاویں بکھنی اڑیاں نوں

اساں نہیں پچھوں پڑتال کرنی اپنے سانبھ کی جاہیں مزاریاں نوں
کرنی وار نہ اساں ہنیریاں نوں اساں ڈکنا نہیں نزول رہیاں نوں
شاید تیرا لحاظ کجھ ہے جاوے شکل نبی تے ہر دلگاریاں نوں
ساڈی کی لگے کرنی ہل داہی حاکم وقت اللہ اسراں اریاں نوں

دوجہان دی ملدی ہے بادشاہی حاکم وقت دے کم سواریاں نوں
دین دنی سب سوختہ سوہر جاوے خوشی کریں جے سجناں پیاریاں نوں

جواب رانجھا

میرا واسطہ نہیں جے نال گھر دے اوہیں نکل جانا آئے نہیں رہندا
تسیں رکھو سنبھال کے جوبنے نوں جیہڑا آپ اڈ جاندا ہی وہندا
تسیں مگر پیاں مگروں لہونا ہیں چڑھیا سورج بھی جاوندا ہے لہندا
تسیں گل کرنوں آؤ باز ناہیں میں تاں سنگدا رہنا ہاں گل کہندا
ٹڈول دکھ بیمار نہ جاونا اے جیکر نہ کھاوا او نہیں سہندا سہندا
گو دیکھنی رہے نامراد والی اساں دیکھیا نہ پھل پھل پیندا

پھول بیٹھنے نوں کتے ل جاسی اجڑ جاونا نہیں چڑھدا ہی
اکدن ایس نے بھی ڈھل جاونا ہے ساڈے نال رہیا جیہڑا روز کھ
وقت شام اودھی مغرب گٹھ اندر تساں ویکھیا نہیں جا کے ہی
میرا لڑن لوں ڈر وا دل رہندا ہے اس لڑن اوپر رہندا دل ڈ
جیہڑے ہوئے اچے آہناں نیونا ہیں اساں ڈٹھا مغرور نوں سوں
خزاں موسم بہار تے آجاندی کگھ ٹٹی تے سوختہ نہیں

جواب بھابیاں دا

رب رکھے سلامت ہے مالکاں نوں کتے نہیں جاندا اساڈا جھوں تہندا
ساڈا قائم ایمان ہے جگ اتے تیرے ورگیاں دا نہیں ایمان رہندا
لج کوئی دیکھدا نہیں وہلا ہے ویلا پایا ترنوا لاجے منہ پیندا
حاکم وقت توں ہیں کرے حوصلے نوں گل گنی گندری پچھو کون کہندا

جنہاں رب دی تی خوشبو پا دنی ای ملے کدوں گلاب دے نال گیند
اوہے تیرا ایمان پر دلیاندا اہے بوہے پھر دا کتے نہیں بہ
اک ہتھ لنجا نہ لگا ساتھوں دو دو نال ہتھاں کسے نہیں دیں
اج سوختہ چاچوا تیرا اہتے دیکھ لویں کیویں ہے لعن

جواب رانجھے دا

ترس جاوندے ہے مگر لگ تریاں کیکناں نیاں رہن نہ ٹھلیاں نی
ایہ تاں نہاندے نل کھڑ کا گیاں جنہاں پیر دوائیاں ٹلیاں نی
ایہ اکو اسیاں میاں جہان اندر ایہ نرکسے توں گیاں اٹھلیاں نی
میں کون ہاں کی ہے بساط میری ہلے اکھ تے پولے تر ہنملیاں نی
ٹو بچو اکو ہڑ اوان دگا نہراں اچھل پہاڑ توں ہلیاں نی

پیڑ ہدی عمر جوانی دے زور اتے بھلا کس طرح رہن نچلیاں نی
ولاں ولیاں نی گلاں گلیاں نی تل ہلیاں نی چھل بلیاں نی
لگے زور کیمہاں لگے لانداں ہے ومنہ پاٹیاں کرن سولیاں نی
جے گل دا دل نہ او ندا اے ماپے آکھدے ال ولیاں نی
پیڑ مدی عمر سورج دھپاں ڈھل گیاں دھپاں ایہ نہ سنگنہ ڈھل

جواب بھابیاں دا

اینہاں اُتے کی دھوڑ مسان دتو کُڑیاں تو ہے اُتے رہن کھیلیاں دے
تیری وچ اڈیک دے تک رہیاں ہویاں پکّاں اِل ٹلیاں دے

آئے منتری کئی جادو ٹونیاں دے سگوں دُونیاں ہین ترتھلیاں دے
رل سکیا نہ جادو نال تیرے سبھو کر گئے نے تنگاں کھلیاں دے

اندر باہر ہوگا تیرے نام دا اے ایہ نہ دسدیاں تیریاں جھلیاں دے
جے تیں نکل جاویں ویرا دیس وچوں ہو جاون سنجیاں گلیاں دے

مالی خال باجھوں رہ نہ سکدیاں نے ہنے جان کملا ایہ کلیاں دے
نلی نہ ماریں تلیاں جان گیاں تیرے ہجر وچ پھیاں ملیاں دے

پانی وصل بھر یا تیرے ہونے نوں کھلیاں لاہ وچہ کوریاں ٹھلیاں نے
جد تک کر نہ لین دیدار تیرا بولن ایہ نہ گل دیاں ٹلیاں دے

دودھ ہونے نوں مکھن کھاونے نوں تیری لئی ایہ جھوٹیاں پلیاں دے
ستے سوختہ جاگے نے بخت تیرے تیریاں قسمتاں ہویاں سولیاں دے

جواب رانجھے دا

تیرے مارنے نوں کڑے کم کیتے ایہ کپتیاں ٹھوکیاں چھٹیاں نے
کتھے عقل دے کھول وکھال دتے ایہناں پستیاں مدہریاں مٹیاں نے

لاکے بیڑیاں ہر دلیتاں اتے کیتے ناز نخرے گُناں کٹیاں نے
مینوں حال قوال کھلا دتا شاہ مدار دی دھونیاں وٹیاں نے

تیرے نال مدا پٹرا آن بدھا چنگا موٹیاں چھوٹیاں ڈٹیاں نے
باراں نچھراں نوں کڈھ باہر کیتا باراں وسنیاں تے بارا ٹھٹیاں نے

کیہڑے بازو واتے ہو ہو جاواں پر کتر دتے چھیک پھٹیاں نے
عقلمند طبیب جلاب دتا اٹھن جوگا نہ چھڈیا ٹٹیاں نے

ٹرپاں دکھاں دیاں عقلمند ہین تیرے واسطے ہو گیاں لٹیاں نے
جیوں جیوں کیتا علاج جتے ہور ودیاں مرض اِل سوختہ گھٹیاں نے

جواب بھابیاں دا

گل وچ پاکے کیہڑا تعویذ رکھے ایہنا سجنا ٹھیل ٹھیلیانوں
دوے مفت بھی کوئی تے نہیں لینے اساں کی کرناں ہے کھپر ملیانوں

ساڈوں کھاونے نوں دتا جا نہ انہیں ایہ گپتیاں وانڈھ بادلیانوں
کتھے جگہ دیے سون ہین جوگی اجے لبھیا چوڑیاں گیلیانوں

لالی اکھاں دی سانوں دکھانا ایں دتیاں رکھ سنبھال کے ڈیلیانوں
ہنے لاکے ہتھ پھڑا دسانگے چھوی نال تیرے ڈنڈاں ہیلیانوں

ہونہار پنچ کھڑ پنچ ہین کون کوئی ہیں ہانہ ہیں سرا ملیانوں
کی ہے وخت پیا گلدے نال لاہے گھر دکھیا ہوڑیاں ریلیانوں

دوجی وار ڈٹھا ناہیں پھل لگدا کوواریں لگدا کیلیاں نوں
کام کاج بیکر تیتھوں نہیں ہندا اینگا ہوکے جاتوں بیلیاں نوں
جاندا رہی کوڈی کوڈی پا پیسے دیگا ہتھوں ہتھیلیاں نوں

اگے گھٹ کوڑ ہیسن ہور اتوں چڑھی توبے دی چھڈ کریلیاں نوں
تیرے دکھ تکلیف دے کم آون پلے بنھ بے زرد ہلیاں نوں
ڈہلدی عمر تے یاد کرا وساں گے چڑھدی عمر دے سوختہ ویلیاں نوں

مقولہ شاعر

جیہڑیاں لگیاں تے رہیاں لگیاں نہ ہنے لگیاں نے ہنے ہٹ گیاں
بہیاں ہسیاں لگیاں کرن گلاں ترکے پل منہ ہتھیں کٹھ بیٹ گیاں

اگے رکھیاں نعمتاں نک وٹے چڑکے تا الٹے کھاوٹ گیاں
لگیاں سوختہ سن نال محنتاں دے ون گڑن لگیاں نے جھٹ پٹ گیاں

پنڈ دیاں عورتاں دا رانجھے نوں کہنا

کجھ بھی بنیا نہ رانجھنا ہے تیرا اوویں گیا جو حال پکار کیتا
کسے نال جے دکھ دی گل کیتی اونہے سگوں ہی تینوں خوار کیتا
الٹا اثر پیا اوس دوا دا بھی جس نوں ہے علاج بیمار کیتا
بے حساب ہی رہل توں جگ اتے تیرا کنے حساب شمار کیتا

چنگے بخت لیکے آیوں عدم و لوں کسے ایتھے بھی تینوں نہ پیار کیتا
ہندو کسے ہمسائے نہ مول دتی تساں منگی تے صاف انکار کیتا
انہے ہور ہی دکھ ودھا دتا اٹھن بہن ہتھیں بھی اوازار کیتا
اج اینہے بھی سر ہے پھیر دتا جس نے سوختہ گل اقرار کیتا

جواب رانجھے دا

دل رانت دی چنتانے مار لیتا کراں ظاہر کی بیتی چال کیہڑی
چھڈ کے تر گئے ساتھی ساتھ میرا ساتھ باہجھ سیدکاں بین حال کیہڑی
ہنے ملاں گے حشر نوں پھیر مڑکے دیکھو پیش کیتی ہے مثال کیہڑی

کوئی ساہ نہ سکھدا گذر دا اے ہور ہیونی اس ساڈے نال کیہڑی
ایتھے بادشاہیاں کئی ہوگیاں گلی کسے دی کسے نال دا کیہڑی
اجے ہو بھی حشر کوئی ہونا ایں پچھیاں کنوں میں کراں ٹرتال کیہڑی

میرا وقت تھوڑا ایں بھی جاونا ایں رہے گل کسدی سو سال کیہڑی
جتھے نوین حاکم نویں گل ہوسی اوتھے سوختہ کراں ہے بھال کیہڑی

مقولہ شاعر

ایہ اتفاق رہندا نظر آوندا نہیں ہُنے دیکھ لینا مُسکا بھج جاسی
ہووَن جمع کیڑے شہد کھاونے نوں مکھی کھلِ ہونڈی اج بج جاسی

پنڈ شہر گرائں تے راہ کھیڑے گھر در اندر ڈھول وج جاسی
گنہگار بھی سوختہ ہیں جیہا اپنی شرم اندر منہ نوں کج جاسی

رانجھے دا غصّے نال گھروں نکل ٹُرنا

در تے جھاڑ جُتی چادر مار کچھے رانجھا نکل گھر تھیں اُٹھ کھڑا ہویا
جتھے جی کیتا اوتھے جا بیٹھا فاقہ فکر کا ہدا اللہ چھڑا ہویا

بھاباں بھابیاں دے طعنے مہنیاں توں ٹھنڈا دل و یہلا اگر گڑا ہویا
ما بیو ہوندا تے کدوں جان دیندا ماڑا کم ایہ سوختہ ٹُرا ہویا

مقولہ شاعر

ماں پیو ہوندا تے رانجھا جاوندا کیوں او نہ جاندی دسنو ویل دیندے
اوہدی جان اتوں اپنی جان تائیں سر دھڑ لا بازی ہا کھیل دیندے
چاروں طرف اسدی ڈھونڈ بھال کردے گھر آوندی صدق دے نال دیندے
گھر آوندے نوں کر کے بسم اللہ سردل اُتے اُتے ڈول تیل دیندے
ہندی آئی اے مدھ قدیم اتوں غلطی رن دی تے یوسف جیل دیندے

کشتی نہ ملدی کشتی زندگی دی اِنتاں وچ سمندر اٹھیل دیندے
رستہ روک لیندے بھجے جاوندا اوڈے سو رنگ کھیل دیندے
تخت جگر دے تہ دل دی ڈھو ڈ اتوں منہ نوں بخش او ڈھنڈ کھیل دیندے
منہ سر چُمید چند گل لو ندے بھایاں نال کر یوسف دا میل دیندے
جھیٹے عشق نوں سوختہ پاس کر کے سچے عشق تائیں کر فیل دیندے

رانجھے دے بھایاں دا رانجھے دیاں بھابیاں نوں پچھنا

رانجھا نظر جاں آیا نہ بھایاں نوں گھروں چھڈ کے رانجھا گیا کتھے
تساں کی جادو اُس تے دھوڑ دِتا مکھی کر چھپایا ہے کس وتھے
اساں کرنی کڑمائی بیاہ اسدا لاگی کھوہ تے آیا دن مِتھے
تسا نا چڑھیا تساں کیوں ایڈا دناں نٹھ آئے دے گئے جتھے

اک دھ پھیر اکھدے پاوندا سی اج گیا منڈا ادسو کس تھے
ڈھونڈ بھال کر کے اسدی پنڈ اندر گھورے آئیے پوسے وس جتھے
اگوں کہن سوانیاں گھر دچوں تسیں ہوندا اید کیوں چھتھے
ایس دے بن دیچ آئے اگے پتہ ناہیں ہوئے گئے کتھے

تسیں ڈھیر نشان جا لبھ لینا جانا عورتاں دا بُرا ہے جھٹے

جیہڑے سوختہ ہون نہ دیوندے سن اج اسانوں او نوواں نال رہے

ایضاً

جیکر نہ دسو پتہ رانجھنے دا چلو نکل جاوو گھروں دور ہووو

جال سٹنا کم تساڈڑا اے بھاویں اگ ہووو بھاویں نور ہووو

اپنے نفس تے اساں حرام کیتا جاوو بیٹھو بازار مشہور ہووو

لگن تاں اُنٹے کھلاں نا چڑیاں آپس وچہ ہی جل منور ہووو

دیدے تساندیاں پتھر پاڑ سٹے ایہ نہ رہن دیدے تے بے نور ہووو

منگی ملے امداد نہ کسے کولوں منہ دے بھار ڈگو بے صبور ہووو

گلہ کسے دا رہے نہ کسے اُتے جدوں ساہمنے حاضر حضور ہووو

اُڈو پھر و ہوا دے وچہ پیّاں ساڈے واسطے جاووگا فور ہے

ماڈے تساں دے وچہ ایہ گل آئی رکھے دس دیوو بے قصور ہے

اج توں منہ نہ اسانوں لاونا ایں بھاویں مٹھیاں شہد انگور ہے

رکھے رب بلند اقبال ناہیں تخت بخت دولوں جا معذور ہے

ہتھیں پھڑو ڈنگوریاں کھاو ٹھیڈے دیدے گوڈیاں تیں ل چکناچور ہے

جیکر دس دیوو پتہ رانجھنے دا پھر بدنام نہ روز نشور ہووے

رحمت رب دی پھیر نہ ہووونی ایں جیکر سوختہ وانگ مغرور ہے

جواب رانجھے دیاں بھابیاں دا

سانوں گھور دے جھنبے جھاڑ دیو اساں کھیا واسطہ نال کسے دے

وانگر دانیاں دے کیتی سہی ناہیں پھر بھی بُرے ہوئے پتھر نال اسدے

دیر صاحب عبداللہ سر ہیٹ پلکے گھروں نکل گیا نال حون مسدے

لیٹن زمیں اُتے چھاتی نال لائیے کسے بات توں جیکر بال پھسدے

ساڈے صبر دی حد بھی ہے کوئی ادبھی نہ بنیا دے تے پہیر جساں

اپنے آپ نوں ساڑ وکھال و بندے ایس وچہ ڈٹھے جدوں بانس گجے

چڑھکے دودیں ہوائی جہاز اتے نظروں غیب ہو گئے ڈٹھے نہیں دسے

تسیں دیکھ لو بال پرچاونے نوں رہندے سوختہ دے ہر دم ہتھ گسے

مقولہ شاعر

بچپنے نوں اساں عجیب ڈٹھا ایہ نہیں جاندے کسے نوں راج رانا

چال ڈھال اسدی پئی دکھ دسدی اکھاں رونا تے ہونٹاں مسکانا

پیسہ لیتے کھلونے مٹھائی انوں اسدا اوپر زمین دے لیٹ جانا

اس تے کوئی یار دے حکمران ناہیں ایہ کسے توں بھی ہوندا نہیں کانا

ایہ تاں کسے دے تہہ نہیں اوس والا اسدا سب توں ہی وکھرا ہے بانا

او ہو بابیاں نے گل من لینی کھانا ایں کھانا جیہڑا اس بھانا

ضد کر لینی مار کھا لینی جانا نہیں سکول نوں نہیں جانا
ساڈے بتھ نہ سوختہ طرز آئی جس طرز دا الیس دا ہے گانا

جواب رانجھے دے بھابیاں دا

ویلا تک ریاں تسیں کوئی ویلا ملیا ول دا انساں نوں اج ویلا
ملے کون تساڈیاں حکمتاں نوں کیتا مار کُشتہ نانک شاہی دھیلا

سحر سامری بھی قدیں آن لگا دتا مر دینا ہے تساں لیلا
اکھاں ساڈیاں توں پڑ دیر کیتا زری نال مڑ یا کھس گیا سیلا

ہو یا کی جے لڑیا سی نال ساڈے پیو دا پُت ہیسی نہ سی پتیریلا
گرو خوب ملیو تسیں اوس تائیں جگت گرو تائیں کر لیا چیلا

مار ملیاں تے کیہڑی مل ماری اجے کول اُسدے ہی چُھپاں کھیلا
ساڈے واسطے جگ اندھیر ہویا باجھ سوختہ دے ہے اُجاڑ میلا

جواب رانجھے دیاں بھابیاں دا

کیہڑا آؤ سے قانون نوں پہنچ سکے رب جیڈ کوئی ٹری سرکار ناہیں
کئی جگ تے ٹکراں ہار گئے کیتی کسے بھی سوچ بچار ناہیں

ڈونگھے وہن اندر غوطے رہے کھاند ملیا کسے نوں بھی آر پار ناہیں
ایتھے کئی کاٹھاں ملیاں خاک اندر پھر بھی مرن توں رہیا بیمار ناہیں

نہ ہی نیک ملاتے جیکر ہو وے رحمت رہے زمیں تے پھیر بدکار ناہیں
مالی خبر لیندا جے نہ بوٹیاں دی ہوندی کنڈیوں پھیر گلزار ناہیں

سبے دوزخ دے راہ توں لنگھنا اے اوہ پچھ کیسدا ہو چھکار ناہیں
جدوں رن آوے اپنے ہٹ اُتے مانے مرد نوں نال بیزار ناہیں

تُساں آکھیا جاؤ بازار بیٹھو ایسی گل کردے سمجھدار ناہیں
کتھوں دھاڑپی کی سہے ظلم ہویا کتوں اُٹھیا کوئی غبار ناہیں

کاہلی نال نہ ہو وناکم کوئی حال چال اوہنی کسے کار ناہیں
گتوں بگڑ کے تے کڈھ دیا باہر گھر تھیں جیکر ہووناپھیر خوار ناہیں

وقت گیا ہتھوں مڑ نہ ہتھ آوے پھیر تار اُتے آوے تار ناہیں
ایہ گل سوختہ نوں جا کے پچھ دیکھو ساڈی ہوئی جو گفتار ناہیں

جواب رانجھے دے بھابیاں دا

چھلو دفع ہووو دفع دور ہوو تساں نال رانجھیٹے ڈُبری کیتی
پہلوں نال نازاں پال بکرے نوں پھیر اوسدول ہے چھُری کیتی

اپنے آپ اندر آیا رحم ناہیں جیہڑی گل کیتی گل بُری کیتی
گھر وچہ بیٹھیاں ہی کر دا دیلا مجھے چور دے مگر نہ کھُری کیتی

فقراں باہج ناہیں نقطہ حل ہووے پور طور جنہاں غا نہ پُری کیتی
تسیں کدوں آواز بناوندے جیکر سوختہ وانبے سُری کیتی

جواب رانجھے دیاں بھابیاں دا

ہونا نہیں ہونا کدیں نہیں ہونا ظالم جھوٹیا مدا بیڑا پار ناہیں
ہکے تو ردیو جنہے جی چاہے حاکم وقت کو ہوں انکار ناہیں
اک جرم ایسے حدوں باہر ہندے جنہاں دے واسطے رحم درکار ناہیں
جانے جاؤ آرام دے نال بیٹھو ساتوں کرو تسیں اوازار ناہیں
تساں ہتھ کوئی تیر کمان ناہیں ساڈے ہتھ کوئی بھڑی تلوار ناہیں
ماں کراں اُتے رہو تسیں قائم اساں ویچنا حسن بازار ناہیں
اکھ پرت دیکھن کسے ول ناہیں دیپک راگ توں جھول ملہار ناہیں
اپنی گرد گلی دیکھو کردیاں نے کعبے گرد طواف درکار ناہیں
کھانا حق حلال دا کھا لیئے کھانا خوک حرام مردار ناہیں
اڈی جے کریئے کسے گل اُتے ہنیا پھیر بھی بخت بیدار ناہیں
اپنا صاف حساب کر اُٹھ تریئے سانچھو ہوندی رہے پھٹکار ناہیں

ایسے وہم اندر گذرے عمر ساری خانہ جنگیاں توں بے اسوار ناہیں
اپنے وطن وچوں جلاوطن کردے توبہ کیتیاں بھی چھٹکار ناہیں
لگے شرع دی حد تے چپ ہو کریے طول فضول تکرار ناہیں
سچ آکھنے توں اساں نہیں ڈرنا ساڈا کوئی رانجھا صوبیدار ناہیں
اکو وار ہے تریاں نوں نیل چڑھدا چڑھنا جگ اُتے دو جیوار ناہیں
رب جنہاں دے پاک ایمان رکھے خصماں باہجھ اوہ کرن سنگار ناہیں
شاکر رہن ہر دم رضا رب اُتے اچے ٹلے اوہ نے مارن ڈھار ناہیں
اوہناں نال برابری کرے کیہڑا جیہڑے صاف شیشے نی زنگار ناہیں
دسیوں باہر کڈھ ہو ساتوں رانجھنے توں ساڈا کوئی بھی غمخوار ناہیں
اپنے آپ جیہے گن لپیٹ لیئے ایہو جیہی کوئی موج بہار ناہیں
جس دیس وچ جیہ سوختہ عمر گذری اوتھے پلدی ملے گھاہار ناہیں

مقولہ شاعر

رانجھا نکل گیا گھروں باہر ہویا سارے دیس اُتے گل اُڈ گئی
تھمی جائے ناہیں تیز روح ایسی جیہڑی طرف گئی اُدھے پڑ گئی
جڑ ماں اُتوں درخت اُڈا دتے ڈیم فول کر دی مار ٹھڈ گئی

ہوا اُٹھ دوڑی جگہ جگہ اُتے دوڑی کی جیہ چھپاں دی گڈ گئی
ہتھ خوب میلے بات باتاں توں کر دی رانجھنے نوں ویہی گڈ گئی
ڈٹھا سوختہ رنگ نے مانسٹر اوہنیں ساہن نوں مار کے ڈھڈ گئی

رانجھے دے ہانیاں دا آونا

ہانی رانجھنے دے موجو گھر آ کے پچھے پچھدے نیں رانجھا گیا کتھے
پنج ست دن ہوئے اساں دیکھیا نہ پنڈ چھڈ کے ہو رجا رہیا کتھے

نیڈوں باہر اوکدیں نہ جاوندا سی نواں گور مکان اس کیا کھتے
لکھ شہر گراں وچ بھال کریئے سخی بلی ملنا او ہدے جہا کھتے

جدھے کو لول پہاڑ سر کجدے سن ایسے سورمے نوں ڈہاڑ پیا کھتے
ساڈے کن بھی سوختہ بھنک پیندی بھایاں بھابیاں نوں کیہا کھتے

رانجھے دے ہانیاں نوں رانجھے دے بھاباندا جواب

اسیں دسیئے کی یارو تساں تائیں کیتا کم ماڑا زناں ستیاں نے
شہروں باہر ہی گڈھ کے چھڈیا اے نامراد اینہاں بار اں لستیاں نے
کتوں او سدا ملے نشان ناہیں ڈھونڈ بھال کیتی فوجاں گشتیاں نے

رانجھا جادو دا پھل بنا لیتا اینہاں بلبلاں حسن پرتیاں نے
دلوں ربدا خوف بھلا دتا ظالم چھیاں لمیاں ہستیاں نے
دو رنگ سوختہ سانوں کھال دتے خریداریاں منگیاں ستیاں نے

رانجھن دے ہانیاں دا آپس وچ گلاں کرنا

رب رکھے آباد اس سورمے نوں اوہدا باجھ کیہڑا انیڈ وچ ٹھیلے
سندر چھیل جوان نہ کوئی ایسا ڈٹھا جگ اتے اساں کئی پھیلے
گنج حسن اتے ناگ پیلد اسی اینہاں مار او ہنوں کے مار خوب بیلے
کدوں ظالماں نوں رب یاد آوے آپے یاد جاں کوئی وباپھیلے

وڈا انیڈ وچہ چور چکار ناہی او ہدے رعب کو لوک سارا ملک ڈیلے
ہوراں حسن تائیں نہ ملن پچھوں رانجھن حسن تائیں نہ ملن ہیلے
او ہدا مار ناکوئی مخول نہ سی کیویں مار لیا چھتر نال سہیلے
اج رانجھن حسین دے غم اندر عاشق سوختہ پھردا ہے ویس میلے

جواب بھائیاں دا رانجھے دے ہانیانوں

چلو تسیں ہی دیو ومکا ساڈی ایہ کوئی کریئے ول چھل ناہیں
لڑکے بھابیاں نال اوہ اٹھ تریا او ہدے جاون دا سانوں سل ناہیں
رکھے رب او ہنوں ست گلاں تاکر اوہدا مکھ جاوان جل ناہیں

ساڈے سر اتوں لتھ گل جاوے رہو سر ساڈے کوئی گل ناہیں
ساڈے دل تائیں کوئی پچھ دیکھے بھلے یاد اوہدی گھڑی پل ناہیا
بھواں ہسدیاں پچھ لو سوختہ نوں ایتھے مارنا کسے بتھل ناہیا

جواب ہانیاں دا

کدے نال اہن ایں مکا دیئے کتنے رانجھنے دی نہیں ہے درد پینیدی

لبھ ہا دسکے ہیں اوس تائیں او ہدے پیر اندی گئے نہ گھس پیندی

ڈھاواں اسمان تے نہیں دسدی جیہڑی لنہدی حسن دی لِس پیندی
اوہدا کالجے نوں لرزہ آوندا کیوں گھروں ڈین والی جے ججھس پیندی
رکھے جاوندی جیکر بحال کرکے پھیر لوکاں نے کیوں گھٹ مس پیندی
کرکے قدر کجھ ہٹ شریک والی اوہدے لبھنے نوں واہر نس پیندی

اوہدا جاوناہندا کیوں دیس وچوں بدلی حسن دی کیتے جو ...
پورا تول نہ تولیا بھابیاں نے رہی تکڑی نوں ہردم کس پیندی
جگ تساں نوں بڑی تعریف کردا کاہنوں سر تساڈے بھس ...
کہے کوئی سوختہ جے اتفاق والی کھیتی سڑی بھی سوختہ ...

جواب رانجھے دے بھائیاں دا

سدّ پدھر اسیں کی جاننے ہاں کیہڑی سینوک خبرے کتھوں لگ جاندی
اُچے ہو بیاں تکبر کی بول ہوندے اوناہ اجیہے کیہڑی رگ جاندی
نیویں ہوکے جو رب یاد کردے کہندے ٹھگی شیطان دی ٹھگ جاندی
بُرے فعل اُتوں چھری اجل والی غیبوں آوندی تے کٹی رگ جاندی

اسیں او درخت ہن چڑھ ڈٹھے جنھے سور دی لنھ پٹ جاندی
سر نوں سٹکے تے منہ دبھار ہیٹھاں اُٹھ جڑھاں چہل لگ اگ ...
مورکھ آپ ہی کے کہندے ہو رناں نوں جنہاں مارخدادی وگ ...
اکھیں دیکھیاں بھی تو یہ نہیں کردے بُری عادت نہ سوختہ جگ جاندی

جواب رانجھے دی ہانیاں دا

اوہ اٹھ کیوں جاوندا گھروں چوں ایہہ مگر جے کوئی مکس پیندی
جُوتھے چونکیوں کیوں بیٹھا باہر رہندا جیکر کلی غریب دی بدوں پیندی
اوہ رک جاوندا بڑے کھلجگن اندرا نہوں پھیر ناہیں کوئی جِس پیندی
لک درد والوں بچیار ہوندا اوہدے منہ جیکر گمر کس پیندی

ترش رو کولوں پرے رہندی جا لگ مٹھاس تے کھس ...
اندر باہر پیا جیں ہیں ہوندا ہوندا بال بچہ تے گھٹ مس پیندی
پنڈاں ٹہیو وے نوں اوہندا وار ناہیں جیہڑی رو وینار سی قسمت ...
او درخت کیوں سوختہ سک جاندا پھلاں پھلاں اندر جد ...

مقولہ شاعر

تیریاں توں جاننے لگے پتہ ناہیں تساں کسطرح دے زور شور کیتے
اک تریے بنانے نہ بنے بیترے ایسے جگ اُتے ہین منہ زور ...
تیرے نام نوں جگہ نہ دین کدھرے اکل ایسے دل کٹھور کیتے
پھر کی سوختہ طول ودھا ناہ اسے اپنے آپ جیکر تساں کور کیتے

جواب بھایاں دا

اسیں بھل گئے ہاں بکھڑے راہ پیکے رستے راہ سدھے سانوں پاؤ ناجی
اُٹھے کنیاں نہ ہندنگ ہے اتوں سانوں اَن حرام ہے کھاو ناجی

جس مال دی نکلے زکوٰۃ ناہیں اوہنے اندر ہی اندر گل جاؤ ناجی
تساں سوختہ کیہا نہ جھیڑ کا نوں ہیشک ربدا ایہہ فرماؤ ناجی

جواب رانجھے دے ہانیاں دا

جلیہ جان دا پُسرنہ کھاؤ ساڈا مرگی پیندیاں دی منہ تھیں جھگ جاندی
تساں جیہا تکبر ہے کنہے کیتا پنجے کپڑی لگ ہے اگ جاندی

کنیں سنیا تساں نے ہنڈ وچوں رکھی ہٹیچ چتر وڈی پگ جاندی
دگی مار نہ ربدی کسے تائیں مار تساں تائیں مری وگ جاندی

جدوں کرے نصیحت دی گل کوئی بن عقل تساڈڑی سگ جاندی
ہر اک تائیں دوڑ دوڑ نے نوں جنگی ٹھگی شیطان دی ٹھگ جاندی

تساں ڈٹھا جیکر ہے شیطان تائیں سچ اکھنا تہمت نہیں لگ جاندی
خبر تساں نہ بھیر بلکا والی کچھ سوختہ نوں اُڈ جگ جاندی

مقولہ شاعر

سچیاں سن گلاں اپنے آپ اندر بھائی رانجھے دی ٹبر اگھروں لگے
حکم رب رسول دا منیا نہ ایس بات توں پچھوتون لگے

قبلہ رو ہو ڈگے وچہ سجدے توبہ واسطے ہتھ اُٹھون لگے
کھیہ چھپائی بن انسان لگے گنہ اپنا معاف کرون لگے

صبح گئی دوپہر بھی گئی گذری شام ہوئی تے سیس جھکون لگے
پلٹی صدی زمانڑا ہور آیا ہن شیطان نوں برا بنون لگے

اپنا خلق نوں عیب چھپانے نوں ڈاوس غریب دوں لگے
دیکھ سوختہ رانجھے دے غم اندر جھوٹے مکر دے آنسو بہون لگے

رانجھے دے بھائیاں دا آپس وچہ گھور مسوڑا کرنا

بوجھ دانیاں نے کہیا ٹھیک کہیا نسی دادی لگی جے آئیے
دو جگہ آکھے جگ دا ناتا ہتھ جوڑ دیئے پیریں پے آئیے

ڈھونڈ بھال کرکے گوگل بن اندر اوہنوں گوردنا کے لے آئیے
جیہا اوسدا سوختہ بن جاہیے دمیلی اندار تائیں کسے ٹے لیئے

رانجھے دی ڈھونڈ بھال

واہراں اُٹھ تریاں لبھن رانجھنے نوں گھر وگھری اپے پکار گئی
ساکے زردچہرے ہوئے غم اندر ادہدی طبع کیوں لسی وسار گئی

سنجا تخت پیارا نت شاہ باہجوں کلدی گم ہو گئے
غزال کدھروں آنکے ہوئی وارد دلسیل سوختہ اٹھ

رانجھے دا نہ ملنا تے ڈھونڈیاں واپس اونا

ڈھونڈ بھال آئے تھک ہٹ کتوں رانجھے دا نہیں نشان ملیا
اوہدا لبھنا سخت محال ہویا جیہڑا وچہ گرداب دے ہے ٹھلیا

شاخ نال لگا کلی بن ٹٹا شبنم وچہ گودی ناہیں گل
اوکد سوختہ ملدا ہے زخم جیہڑا گیا تیر جدائی دینال

رانجھے دے نہ ملن توں بھابیاں دا غم کرنا

کرکے جگ وکھالا بھابیاں نے گھر وچہ ماتمی صف وچھالیتی
ظاہر دنیا نہیں آکھ نوالیتی باطن وچہ دنیا پئی کھالیتی
جنہاں عاجزی کیتی ہے رب اگے اونہاں رب دی رحمت ہے پالیتی

گھڑی پل تکلیف اُٹھالیتی مگروں عید شبرات
جھاکا دیکے باغ بہشت والا ممتا موہ وچہ دنیا پھن
دیکھ سوختہ نبی نے عاجزی تھیں امت اپنی سب بخشا

رانجھے دے ہانیاں دا آپس وچہ گلاں کرنا

چلو مک گئی مک جگ گئی ہو یا گیا نوں لگ کوئی وسار دیندا
اوہ بیل نہ کسے درکار جیہڑا کم کرن انوں جھٹ ہے مار دیندا

ہر کوئی کنڈ اوڈھدا اوس تائیں جو درخت نہ اپنی بہار دیند
دہلے وانڈھ بیاں سوختہ جھوٹیا نوں باہجھ محنتوں نہ کوئی

مقولہ شاعر

جاندا راہیا مسافراں بیلیا نوں گھروں نکلیاں دے یو پیار کیہڑا
رلے وال گھسے کسے بے پردے منہ سر جھکے دیکو موار کیہڑا

اپنے داؤ تے ہر کوئی ہے بیٹھا نال مطلب دے بنداہی یار
بیڑکسے نوں کسے دی ہے کاہدی گرکنڈ دے لیے دیدے گلزار

دیوے جگ تسلیاں جھوٹ دیاں تے بختاں نوں کر بیدار کیہڑا
اپنے وچہ کھلے کیہڑا زہر پیاوے پنی دیندا ہے سمج بہار کیہڑا

بگڑی جنہاں دی ہر ول تقدیر آہی اوہناں آوناہی چنگا وار کیہڑا
جنھے آیتہ کریمہ منہ موڑ جاوے اوتھے سوختہ کرے گفتار کیہڑا

ایضاً

شاعرا چھڈ حوالیاں پچھلیاں نوں ذرا رانجھن دی خبر لیا کدھروں
جلدا جی پیا اوہدا ہجر اندر آوے اسانوں سرد ہوا کدھروں

جگ جھاڑ دا جھنبدا ہے سانوں ساڈی ہووے معاف خطا کدھروں
سبھو سوختہ مشکلاں حل ہوون آجائے جل مشکلکشا کدھروں

ساقی نامہ

ساقی اٹھ دے جام وصال والا سرتوں ہجر دی دور بلا ہووے
رب دور رکھے ایسے دکھ کولوں ناہیں کسے دا یار جدا ہووے

ہجر یار دا جھلیا جائے ناہیں استوں وڈھکی ہور سزا ہووے
سبھو سوختہ کم ہو جان چنگے جیکر یار دا میل ملا ہووے

مقولہ شاعر

گھروں نکل رانجھیٹیا کیوں آیوں کیہڑی گل اتوں کٹی چڑ ناہیں
تینوں دی بابل گھتوں جگہ بیٹھنے نوں میرا اپنا ہی گھر در ناہیں

اک ملک سی رہیا سو سیں ہینوں جیہڑا ملک ہویا میتھوں سر ناہیں
میرا ٹھوہ ٹکانا نہ ہے کدھرے میں اس گھر ناہیں اس گھر ناہیں

ناہیں سہیا کسے دے جمنے تے مر گئے تے دیدہ تر ناہیں
صرف اک کلڑا واحد ہاں میں رکھدا ساتھ اپنی کوئی ور ناہیں

باہاں ہیں الیاندی ہر کوئی گل کردا میرا واسطہ نال بے پر ناہیں
منزل ہے مشکل دنیادار والی کدیں سوختہ ایہ ہوئی سر ناہیں

رانجھے دے بھایاں دا پچھتاوا

اللہ معاف کرے گناہ عاجزاں دے کیوں ذلیل ہوندے انصاف کردے
گندی پانی دے وچہ کیوں تہہ دھوندے جیکر دنیا ہیں جہل کا فکر دے

صابر ربدی رضا تے ہو بہندے بری طمع دلوں سینہ صاف کردے
موچھے دوزخ دے سوختہ کیوں بندے جے یتیماں تے نظر الطاف کردے

شاعر دی گل

جگ کسے دے مارنے لئی بھاویں ول چھل پیا لکھاں کردا اے
دوجیاں اوہندا برے کم اتے نہ خدا دے قہر تھیں ڈردا اے

دن رات رہندا ایسے فکر اندر سبب دے جہی جاوندا اور ردا اے
ایپر سوختہ جسنوں رب رکھے اوہ نہ کسے دے ماریاں مردا اے

موسم بہار

چلو چلو یارو سیر باغ دی نوں کلیاں موسم بہار نے کھڑ پیاں
شاخ شاخ اُتے پھل پھل اُتے نغمہ کرن اں بلبلاں چہچہاں

پھکاں مار کے چچ تھیں صاف ہو کے اندر پنجرے دے جھنگا چڑ پیاں
پھٹے قد اُتے چھوٹے دلاں وہاں کرن پدنیاں بھی پڑ پڑیاں

جھاڑی گرد گئی پتے بوٹیاں نوں کنیاں ابر رحمت کر کر پیاں
گھاس پات پا پھاڑ اعام ہوسی او دیکھ لو تتراں تڑ پیاں

جنہاں بوٹیاں توں شاخاں جھانگیاں سن ہو دو نیاں او شاخاں کھڑ پیاں
چھٹیاں چھپانیاں رہیاں گاہیاں نے اجے چکیاں نہ کنکال پیاں

ہاڑی سونیاں نے سونی ہاڑیاں تے چڑھیا جوبن جوانیاں لڑ پیاں
دیکھ سوختہ رنگ زمانڑے دا نال ہاتھیاں تھنیاں بھڑ پیاں

مقولہ شاعر

اکھاں اچھیاں ہون نے دیکھ لو وو رانجھا آساں سامنے ہے بیٹھا
عاشق مردے ہے ربدی یاد نالا سہونڑ لال کرکے

کسے نال نہ ویر ورودھ اس دا فخر الدین رانجھا اندر رہے بیٹھا
اوہ نہ سوختہ کسے دے ہتھ آئی عاشق مست جیہڑی پی گئے

رانجھے دا مل جانا

توبہ کیتیاں دا گنہ معاف ہو یا رب کرم کیتا رانجھا مل گیا
جیہڑا دل تھیا ہیسی تاں دا دیکھو وانگ شگوفہ دے کھل گیا

نقشہ عاجزی دا عجب کھیل ہویا جنہاں ڈیکھیا کالجہ ہل گیا
غیب سوں سوختہ بند دا امداد ہوئی سنے دیو جیہا انتار دکھی ٹھل گیا

مبارک بادیاں

دیس دیس توں دیکھن رانجھنے نوں آئیاں ٹر پیا ٹھیر نہ ماہیاں نی — اچھا بھلا ہویا چھوڑ اگھر آیا سبھناں نے تیاں آن وداہیاں نی
رانجھے باجھ نہ بہار اجاڑ ہیسی اٹھ ہوئیں نہ کسے جدائیاں نی — شکر رب دا لکھ سے لکھ واری بھلے بھکیاں نے موڑاں پائیاں نی
سجن جنہاں دے وچھڑے نہ آئے اوہناں سوگ نے مال چھپائیاں نی — چند وچ چمکے چہرہ حسن نور روشن، جنہاں چہر یار دیاں چھائیاں نی
اکھیاں گئیاں گندھیاں بگت تیاں مٹیاں خاک سمائیاں نی — سکھاں والیاں دے رب من رکھے دکھاں والیاں نوں گھیریاں تھائیاں نی
اوہناں کیہ پتہ ملیاں کسے کولوں جیہڑیاں لکھت اندر لکھائیاں نی — ہر گئے رنیاں سوختہ دیکھ لینا دیندا انصاف قرآن گواہیاں نی

رانجھے دے اون دی خوشی

رانجھا گھر آیا بڑی خوشی ہوئی گھر دے پیشی دے ہون سامان لگے — نال دیگ دے دیگ کھڑکون لگے کجھ کھلاون لگے کجھ پلاون لگے
گھر دے گھری سدیئے بھیجے جان لگے نوروز دا جشن منان لگے — کھلنے واسطے ہتھ دھلان لگے دسترخوان اخیر اٹھان لگے
سد لبھن نوں آیا فقیر فقرا موجے پتنوں ہون قربان لگے — پہلوں لکھ سو لکھ اسیں دیکے پچھوں ان لئی ہتھ دہان لگے
جمٹے نال کھڑتال وہاکے نے لچھی بنتو دے گون سنان لگے — غزلاں ظفر دیاں درداں نال بھریاں ڈھولک نال ستا بجان لگے
طبلا تھاپ نے ہتھ سنگلاں لگے گتاں واسطے سراں بنان لگے — سنگے قافیاں تابے قوال دیاں چشتی صابری حال وچہ آن لگے
بازیگر بھی بازیاں پان لگے نٹ کسب کمال دکھان لگے — دعا خیر نوں پڑھن ملوان لگے اکھاں بیٹھ قرآن سنان لگے
حاکم وقت دی صفت ثنا لکھکے اج شاعر انعام ہن پان لگے — بخت اپنے نوں ہک دھک لاکے بخت سوختہ جا بھی جان لگے

منگتیاں نوں خیرات دینا

جو کجھ منگیا فقراں منگیا فقر دیندا اسیس تے چلے گئے — جیہڑے شام آئے اٹھ صبح گئے جیہڑے صبح آئی دن ڈھلے گئے
اک آئے پہلا گھڑے کھڑے گئے اک آئی پچھوں ہتھ ملے گئے — جنہاں بخت ہوئے اچھے رب ولوں او تاں بخت آئے کھوہے پہلے گئے
اک اوآئے پور کشف دے ایسے شمع حسن رخسار توں جلے گئے — اکناں کھا چوٹاں کیتی سی نا ہیں نام یاراں توں تلے گئے

اک نیج ہو خاک بہشت ہوئے سب تھیں او اپڑ چنگے بھلے گئے ۔ دیکھ سوختہ احمد دے حسن اگے جادو والیاں دے جادو چھپ گئے

لوکاں دا حسد

لگیاں ٹٹ جاون اللہ کرے ناہیں جنہے نویں بھرپن ہن لگے ۔ ہن مول ناہیں بیٹھے رہن اوتھے ساڈے بیلیاں دی جیتھے نین لگے
یار وکسے دے ناہیں نصیب ہوئے کسنوں چنگی دی چھوڑ دیہن لگے ۔ ایسپر جگ نوں ناہیں منظور ہیسی ہڑکے خانے امید دے ڈھین لگے
بھری بدی ہیسی جنہاں دلاں اندر من رانجھنے دے ساک سین لگے ۔ اپنے پیٹ دی اگ بجھاونے نوں بھائی بھائی نوں کرن ایہہ
ظالم ظلم کرنوں آون باز ناہیں اک دوسرے دی دوڑ لین لگے ۔ بیٹرا بدال دا سوختہ غرق ہووے خوشی وچ جلکے پاون وین

حسد والیاں دا رانجھے نوں کہنا

آرانجھیا بھاکی بنی تیرے چہرے خند نوں کیوں نے گھن لگے ۔ پر سرک جاتوں دور ہٹ جاتوں ایہ گل اسیں تینوں آکھ
کھانا اج تک دکھرا کھالے توں دو دو یتھیں اتھے کھان ہن لگے ۔ او نہاں سوختہ مار مکاونا ایں جنہاں صحبتاں جہ تیں

جواب رانجھے دا

ایہ کی تساں نے خبر اڑا دتی کدھے واسطے او کیتھا میل کرسن ۔ میرے بھائی نیں باپ بجائے میرے میرے نال کیوں او برا
تندی چاہڑ کماں تے میں وسے کیوں نشان دی لئی گلیل کرسن ۔ ایہ گل سوختہ نوں چلکے پچھا ہاں نک شیر دے دیکھ

جواب جاسداں دا

سچی گل اساں تینوں دس دتی اگے من نہ من رضا تیری ۔ ساڈوں فکر لگا دل بے چین ہویا اساں سنی جا گرم ہوا
ستاں پردیاں وچ کڈ باہر آندی جیہڑی ہوئی لکا چھپا تیری ۔ مرض گھسن دا او ہے اپا کیتا ڈھونڈ بھا لکے آندی دوا
او حکیم کاہدا جیہڑا نبض دیکھے نال دھیاں ہووے شفا تیری ۔ جے نہ ہن نالا ہوندا ملن کول ساڈے پھر نہ اکھدی آئی قضا
گھر وچ بیٹھے اسیں سن ایتھے کوئی جاوندا گل سنا تیری ۔ یاد رہدی کبھی بھل گئی ساڈوں بھی گل ہو تت گنوا

نکل گئی سنہ بقیں رکی رہے ناہیں لگے ایس بھی دیند اڈا تیری
پتہ دنیا د اسوختہ کی تینوں ولاں جیلانوں جانے بلا تیری

جواب رانجھے دا

دغا صفا کرسن او کی نال سے ہیر دوہاں دھراں قرآن تے ہتھ رکھے
دوہاں ولاں نوں دیکھو صلح کرن بدے آپو چہ ایمان تے ہتھ رکھے

جے کجھ جھوٹ ہندا انھ لیل پیندے سب ربدی شان تے ہتھ رکھے
ہتھ رکھے قرآن تے کی رکھے ملکے رحمت رحمن تے ہتھ رکھے

گنگے بہریاں نوں اساں دیکھ لیا کیتے سود نقصان تے ہتھ رکھے
جیہڑا سوختہ کاروہار کیتا۔ کیتا بڑے گمان تے ہتھ رکھے

جواب سدال دا

تدں ہیں دیکھیا وڈے ایمان والے رکھ کے ہتھ قرآن تیں پھر جاندے
لالچ دچہ پھسکے دغا کرہند کیتی اپنی بان توں پھر جاندے

کرتے فیر دیدہ فیض والڑکتے او ہند کیتے احسان توں پھر جاندے
توں کی چیز ہیں سوختہ کون کوئی بندے رب رحمن توں پھر جاندے

جواب رانجھے دا

میں او سمجھ لیاں تساں ٹھیک کہیاں جیہڑیاں گلاں شیدو پیس رازدیاں
کوئی کسر ناہیں سچ بول رہیا ساراں ٹھیک ہن ساتے آوازدیاں

ہیبر دل اُتے جان جگر اُتے چھریاں چل جاسن غمے دی بازدیاں
کیہڑا سوختہ او ہدی برابری دا خوشیاں ہو جاسن حسد نازدیاں

مقولہ شاعر

تیر دغے دا لگیا رانجھنے تے ایسا چل گیا پھٹکا نہ کھان دیندا
او ہلے او تیں ہویا سکار ناہیں تیر لنظر نوں ہوئی زجان دینا

پیر مرشد دی نک تکمیل دیکھے کر حیوان نوں پھیر انسان دیندا
سچی ربدی ہوئی کلام جھوٹی کدھ اپنا لوان قرآن دیندا

علم اپنا دیندا او رانجھنے نوں رکھی رڑک ناہیں پن چھان دیندا
اپنا دل دیندا اپنا جگر دیندا اپنا دستا ہیں مان تاان دیندا

رہیوں چک کے چاڑھیا عرش اتے بلدی بہت وچ رب رحمان دیندا
دناوا سوختہ ہیل نے بولنے ڈابن بیکے سہنے ذکر سلطان دینا

ساقی نامہ

ساقی دے اک جام مدائی والا جس تھیں دل بیزار ہووے
اک تلیے دا سایہ نہ ہووے سر تے ہٹی چھپان دا پھر خوار ہووے
سر ٹکراوندا پھر جہان اُتے بھاویں کوہ ہووے کہسار ہووے
ایسا خزاں والا آوے دور ددہ نہ بہار آوی نہ گلزار ہووے

اٹھن بہن جو گاکتے رہے ناہیں کوئی درہووے نہ دیوار
جس جس جگہ اُتے اسدا قدم آوے زمیں سڑ جاوے سنجی
سر توں پیر تاگراگ بل اُٹھے دھواں دھار درخت چنار
اُتا سوں ہاوے نگر سوختہ دی دلاں نہ خوشی دا پھیر

حاسداں دا رانجھے دے بھایاں ول جانا

چل چھڈ خیال رنجھیٹر یدا ذرہ پھیر کے جہان دا سر لیئے
غمی خوشی دا جتھے نہ کم ہویا ڈھونڈ بھال اج او گھر در لیئے
ایسا ملے مرشد جگر سخت والا سدن بھوں دا دل صبر کر لیئے
ہے نقصان وڈا زردی طمع اندر گال وچہ ڈھبالی زر گر لیئے

اٹھ رانجھے دے بھائیاں ول چلو انہاں نال بھی گا
کسے نال نہ کیندا رچیا اسیں میچنے دا سکھ ر
پھڑ کے پیر تے کیندی ٹہل کریئے کتھوں ہجھ سر غاب دا
سارے ملک نوں سوختہ سر کر بیٹھے ٹر دو ہیلے جیکر

حاسداں دا رانجھے دے بھایاں نوں راہ نال کہنا

یار د رانجھے دے بھائی بھی ہن سچے اوہناں کھدیں گل نبی ہے
نا اتفاقیاں تھیں بھج جان والی رب شرم رکھے ہل نبی رہوے

بیٹھی مٹھ رہے ہو کھل جاوے ناہیں ساڈی جگہ اتے بھل نبی ر
ہووں سوختہ نہ وکھو وکھ پرنے ایہ اتفاق والی گل نبی ر

رانجھے دے بھایاں دا کہنا

ایہہ گل دد سنو اساں نے من بیتی حصے پتیاں ہو ودد ناہیں
اندر دار کے تے پھانسی پھاہ دیوے باہر رنجھد اڈھنڈ ناہیں
یاراں ملدیاں میلے اٹے کیلد بے بے سیلیاں دی کنڈ ناہیں

بدی رہو اتفاق دینال ساڈی ہو جو چودھری دی کسے گ
بیٹھے اتے نند نیاز اندر زہر کر دیو کھیر کھنڈ
مرنوں مرہی سوختہ بھاویں پھر بھی جٹاں دی ہیر دی

حاسداں دا کہنا

یارو منزل مقصود تے پہنچنے نوں کرو گل ناہیں پچھوتون والی
حکمت والیاں دی حکمت کی کرسی غیبوں آئی تقدیر نہیں بھون والی
ودھ جائے ہے جھوٹ زنا جتھے اوتھے گل کریئے کی بخشون والی

اٹھو ہوش کرو چھڈو غفلتاں نوں عنقریب قیامت ہے آون والی
چار روز جس جگہ تے موج مانی اوہ نہ رہی جگہ ایتھے سون والی
رحمت رب دی سوختہ مہر کرسی ٹٹے دلاں دا جگت تے کون والی

رانجھے دے بھایاں دا کہنا

رانجھا من دا نہیں تے نہ منے اپنی دکھری کتے جبیال کرے
دیو چھڈ پرانیاں جھگڑیاں نوں کوئی نویں دنیا ڈھونڈ بھال کرے
ویسے دیکھ پید الشی اموات نابیں ہویاں جھپاندی پڑتال کرے
ادے ننگے مرد میدان اندر جھے ونڈ اپنی دال وال کرے

ساتا شام دا صبح دوپہر ہوئی اپنے آپ دی سرت سنبھال کرے
کفن دفن کرے پھول مر گیا ندا حال جیوندیاں تے حال حال کرے
جیکر جاندا شرع شریف ناہیں ساڈے نال سیاسی کوئی اچال کرے
زنگ سوختہ فلک دا بدل جاوے ساڈے واسطے اکھیاں لال کرے

حاسداں دا رانجھے نوں کہنا

توں تاں رانجھیا بھائی نوں بھائی جانیں پیر بھائیاں نوں نہیں پرواہ تیری
بندہ کون ایسا جو ہمراہ کرسی رب دوستاں کرے ہمراہ تیری

پورا وقت ویلا جد وہل گیا عمر گردش خاک سیاہ تیری
گل ایہ سوختہ سچ ہو جاونی اے دشمن روک کھلو دسن راہ تیری

مقولہ شاعر

جٹ بابیاں دی کرد گل ناہیں مٹھی گل بھی ایہناں دی کڑی بابا
جاندے پیئے اتوں ہوڈھے کھتے اتوں رسنے دیہ اتوں چھیڑ کے کھڑی بابا
چوہڑ گمس اتوں سابل بل نوں آئی چوٹ نقارے تے جڑی بابا
بوہے داتوں مٹے جڑاتوں گنے گلی اتوں گھوین کڑی بابا

بچکے دور رہیں اینہاں عقلاں توں ایہ کی جاندے لکھتی چڑھی بابا
تھوڑی گل اتوں ہل مل اتوں ایہ دہاڑے دیندیں گل بڑی بابا
پانی آڑ اتوں بیلی واڑ اتوں جھٹے کھوہ اتوں پگڑی پڑی بابا
رکھی یاد دیندے بیٹھے کون کیہڑا اگلی دیہہ چوہڑ ستے نے اڑی بابا!

نجاب وچہ سرکار دی لگی دانگوں ہو نگر جٹ دی عرش تے گھڑی بابا
نس بھج جاندے جدھر وچہ جاندے پولس آن کردی چھڑ دھڑی بابا
ہیضے مرض دے لکھ ایا کھتے تن سو دو دفعہ ہو گئی گھڑی بابا

سکار بر سکار اکد وجان مارے ڈانگ کھڑک پیندی ہو ...
دارو دردے دا اون طبیب لگے چھپے کاغذاں دے نسخے ...
ادہنے سوختہ ڈول او کھپنا اے جیہڑی انگل تے چڑھ ...

ایضاً

لگے زر لگے دو دو پر لگے موڈھے اتے وکالت دے پر لگے
اٹھ تڑپ تے تتے کھڑپے دیکھو بار برداری نوں خر لگے
اک کر گیتی بیتی نہیں بیتی اک ہو راتوں ڈھہن دن ور لگے
جنہاں غبار دے جھگے سن ہوک سیکے ہن ہائے اوہو کین گھر لگے

بچن چر لگے گھر در لگے وگن دو تنال دے سر توں ...
باندرہ ایلی مثال نوں پیش کر کے لکڑ وچ دیکھو گ ...
ولی ہو گئی بھولی ہو ہج گئی ساہو کار ہو ون تر ...
پہلوں سوختہ خاک دے خاک ہو کے پھر پنچیت اندر مارن ...

رانجھے دے بھایاں دا رانجھے نوں پچھنا

بھائی سد پنچیت وچہ رانجھنے نوں ایہ گل کہن لگے سچو سچ کہنا
ساف گل کرنی سب توں ہے اچھی دس دو ساڈوں کتھے ہے بہنا
کول وسدیاں دے برڑے مان ہوندے گھر وچہ گھر بنا وندا ہی کہنا
چک بل پنجالیاں چل کھوہ تے ساڈے نال جیکر دکھ درد سہنا

الغی گل فقیری دی یاد وٹی ایں آتے دنیا دا پہنناہے ...
گھر اپنے وسنا ہے اچھا اتے برانہے دیریاں وچ ...
کسے لکھنت اندر آیا نظر ناہیں بھائیاں نال مقابلہ کر ...
سن سوختہ ربدی ذات باہجوں سدا جگ تے کسے بھی نہ ...

جواب رانجھے دا بھائیاں نوں

اچھے ہون والے نظر آوندے نہیں چھوٹی عمر اندر لگے دکھ جیہڑے
بناں پتہ اتوں کردا بھال کیہڑا عدم پتہ وچہ کھاوندا کون گیہڑے
ہے مک جانی پل نوں مک جانی جیہڑی گل نہیں یاونی وچہ رہڑے
لنگھا چھڈ دینا نبھا لنگا چھڈ دینا پھر کسلیک صلاح اندر منجے رہن چیہڑے

دکھ درد میرا دے ونڈ لیندا ماں باپ جے دسدا ہوندا ...
اساں نیٹرویں گل مکاونی ایں اساں چھڈنے طول فضول ...
ناہیں رکھنا پیر زمین اتے تسیں گھر دے سو ایں وچہ دہر ...
لگے بنجھ کے جٹ دی ذات تائیں دودھ پیتے اوہو جیہڑ ...

آبدہ تساڈیاں کشتیاں نے ڈوب نیکیاں دے اگے کئی بیڑے
آئے تساں دے خواب خیال ناہیں دیکھے سوختہ جگت دے رنگ جھیڑے

جواب بھابیاں دا

ٹنی جتی وانگر و دھیا جاوناایں لیناایں کیاں ساڈے نال کھیہاں
پلے وچہ پلکے پلنے مگر پچھے جیہڑیاں تیریاں بوریاں ہن جہیاں

بدھی نپڑ باہجوں اٹھ جان کتھے ڈھاں گوڈیاں نوں جسھیڑیاں ہن ہیاں
جے کجھ ہو بھی نکل داہے تیرا اچھل نہ ایڈا ویکھ لے وہیاں

کھاتے پتے چوپڑے پنڑنے نظر آدا ان پیاں ہن سہیاں
اوتھے لکھیا حساب بھی گل جاسی جنہے قسمتاں تیریاں گل گیاں

تینوں رب دی تی کوئی تی ناہیں اساں دیناں میں نوں کئی دسیاں
رب سے سو کرے ہے جگ داتا ساڈیاں کیتیاں نے قلماں پھر گیاں

جو جو چینبڑ تیرے حصے وڈ آوے اوہو ونڈ لے توں لگیاں ہتھیں
گنڈاں بدھیاں توں ہل جل جاوے پھر توں اکھناں ایہ کی ہو گیاں

اساں پھیر ہونا ذمہ دار ناہیں ہن تاں تاز یانے پچھوں ہو بہیاں
اوہو سوختہ سہن گے مشکلاں نوں ایہ مشکلاں جنہاں نے سر پیاں

جواب رانجھے دا

بس کرو جی ڈھکیاں رہن دیو دیکھے منہ اساں بھرابنیاں دے
جیہڑے تساں دے نیں قرضہ دار وڈے پینچ اینے آئیاں پیایاں دے

رکھو منہ نوں ذرا لگام دیکے چھیڑ دے جھگڑے نہ تولیاں ماسیاں دے
کتھوں لبھکے ایہ طبیب آندے ویلے لنگڑیاں گیٹیاں ٹانسیاں دے

پاسہ آپنا پلٹنا جاندے نہیں کیہ کرن علاج دو پاسیاں دے
سدکچھ باہجوں بول تول دیند طور نظر آون اکواسیاں دے

اساں دوروں ہی دیکھ پہچان لیتے لمبے ڈاڑے ہن جنہاں مراثیاں دے
ایہ ہن خیر خواہ انہاں دے جنہاں کیتے بیڑے بنی دے پاک اسیاں دے

انہاں کولوں سلوک کی ہوونا اے جہیں آکے چیتڑاں کھاسیاں دے
اگدن سوختہ شہر چھڈ ادس گے تو احسان نہ کوئی کدواسیاں دے

جواب بھابیاں دا

جٹ وگڑیا کل تے آوندا نہیں ایدا اجل آئی سانوں دسدی اے
دار و لکھ کیتے پھنسی چیتڑاں دی ایہ پکدی تے نہ ایہ پھسدی اے

اوہیں پیسے دی نظر نہ آوندی اے آداب بیٹھ آیاں گنک پسدی اے
اہدی جمع جوکھوں کل نہیں ہے پاس ساڈے جوکھوں ایہ منگے تسدی اے

اہدی ہنے حسرت ہاری نکل جاسی ٹھنڈی ہو جاسی زہر دی وسدی اے
سری سپ دی باندر دے ہتھ آئی ہنے دیکھ لیں سوختہ گھسدی اے

جواب رانجھے دا

گلاں جھل جنہاں کیہی ئی کرن گلاں سر ہنی ٹی ڈالما ست ناہیں
دس مال نہ دھاڑیاں مار ماندا کیکن بوریا تھیں کجھ گھٹ ناہیں
ظاہر شکل مومن باطن دل کالے جیوندے جان گنہاؤندے وٹ ناہیں
فاقہ رہاں جہاں نہ کال جاوے جڑ جان چھوڑیا مٹ ناہیں

لڑن واگ ٹنگ کشمیریاں نال ہیر پیر بگڑیاں بھی چھٹن ناہیں
آدم خور حرام دے کم کردے سدھا نال نصیحت دے ہٹ ناہیں
ہن پھبدے نہ حکمت نہ کھرے انگ سہاوندے پٹ ناہیں
سچا سوختہ قول سیانیاں دا کدی کھسر یاں نوں چھبر کھٹ ناہیں

جواب بھابیاں دا

کوئی ایس دے نہی اگے نہیں وگیا جہیڑی وہنی دریا ایہ وگدا اے
کرداں نہیں بھر ہوراں نوں دس بندا چور یار اخد ایہ لنگ پکدا اے
اپنی لاہ دے بنے پیر ال ہیٹھ رکھی دنیوں ہو لحاظ کس پکدا اے

اک بوند تھیں بنگیا اود دیکھو پانی اتے ایہ بلبلہ جھگدا
او دوستو تساں نوں دس دیوان جیکر دیکھیاں نہیں کیڑا لگدا
ربدا جاریا سوختہ بچ رہندا لبھدا نہیں جو ماریا جاگ دا

جواب رانجھے دا

دیس چھڈ کے نکل جاں دور کدے رہگا جرم جیکر مینوں عام کوئی
تساں وچ ہے غوث ابدال کوئی دلی پیر تے جگت امام کوئی
منزل صبح دی مار حیران ہال ہے میری کٹ دیو نہ رقم کوئی
جھک راہ دے کھڑا دیاں ہو گا کرے اپنا مینوں غلام کوئی

ہیر جیہا نہ کوئی برا جگ اتے تساں جیہا نہ ہے نیک نام کوئی
کوئی کیمیاگر حکیم کوئی مرزا قادیاں دسے الہام کوئی
کشتی اک اتے چاہے پار کرے میرا کفر تے میرا اسلام کوئی
دل ہے جہیں نوں سوختہ ہیں آدسے پھیر تو محبت دا نام کوئی

مقولہ شاعر

اٹھ رانجھیا اٹھ چل ایس بوہیوں مرشداں رنگ اتفاق دا لگیا
کھڑکاں اوچیاں تینوں وانگ کتے جیہڑا بد اتوں لاہ ھکل گیا

ایتھے رہی نہ ہیں جگہ ہن جوگی انبر بیل دا نگوں کیوں پھل گیا
شمس کھل لبھی کسے کم آئی رنداں گجیاں پانر تھل گیا

نوں نہ ہویوں اچھا کوئی اپا کیتے آیاں حکمتاں بھی تھہ ملکیاں ۔ جواں پھیر بھی سوختہ لکلیاں نہ پا ادھر تیرے سنبھل گیاں

جواب بھایاں دا

رب دکھ نہ دتا ہے کسے تائیں دکھ درد تسیں اپنے آپ لیندے ۔ اوکد بہنیاں رب دسیاں نیں تسیں بہنیاں جھیڑیاں آپ پہندے

بندے کم ونے نہ ہسے جاوندا اے بھلے کم اُتے نہیں ہن دل ڈہندے ۔ بھلے کم وٹے تسیں جاوندے نہیں جیکر جا کتے جاو دل ڈھیندے

جیکر قائم رہندے حکم رب تے ایسے بُرے معاملے کیوں پیندے ۔ بیفکر ہوندے ہائے ہائے کرنوں دکھ درد مصیبتاں کیوں سہندے

اوہدی کارگذاری ہے کی کسی آئے جگ اُتے سچے حکم جیندے ۔ جے کجھ سوختہ نیکی دا کم کردے نامراد جہان تے کیوں رہندے

جواب بُڈھے دا

بس کر جی مار نہ شیخیاں نوں کی اوچا ہڑ سانوں اُپڑل آیا ۔ ایدھر روح ہو یاد اخل وچ جسے دیکھو ادھر تقدیر بڑھل آیا

لچا توڑ کے ہی شاخوں ہضم کیتا اجے جو بن تے نہیں سی پھل آیا ۔ او منصور نوں دار نے چاہڑ دتا اوشمس دی لون نوں کھل آیا

بند مارنے دا آیا ول آیا ۔ بیت نال نہ جاندا دل آیا ۔ عدھوں بھیج کے اسانوں جگ اُتے پھیر جگ نوں ل پون تے ہل آیا

کسے دین جدائی دا سل آیا دل تے رکیدی اپون کرڈل آیا ۔ آہے اتے نہ عائد کوئی ہوئی کونسل اوہدے کول کا ہدا بھرل آیا

رکھیا ایہ نہ کسے سرحد انوں کیکر لنگھ کشمیر دا اڈل آیا ۔ پانی بیٹھیاں دے گل گل آیا پانی اٹھیاں دے گل گل آیا

مٹھی نیند آرام نہ کرن دتا اہنوں چین ناہیں گھڑی پل آیا ۔ رو کے ہسیا سوختہ پھیر رویا اپنے آپ ہی مار اچھل آیا

جواب بھائی دا

توبہ کرو توبہ اجے ہے ویلا رب نے کسے نوں نہیں ہے مار دتا ۔ گریبان اندر دیکھو منہ پا کے او ہنے کسنوں ہے در کار دتا

تساں اکواری اوہنوں یاد کیتا او ہنے لکھ سے وار پیار دتا ۔ دعوی نال کیتا پیدا انسان تائیں ایسا مار نہ کسے بلکار دتا

سن لو تسیں سنبھول ذرا کن دھر کے دعویدار نہ دعوے بسار دتا ۔ دعوی نال کیتا جنے کم ایسا اس تے پھیر بھی گلہ گذار دتا

تسیں تے جب تک ناہیں سنبے اُسدے نقشہ دس جسنے آر پار کیتا ۔ لعنت لکھ ہی تساں دی زندگی تے اوہدی ہستی نوں کر مردار دتا

مٹھی خاک اُتے سارا زور لا کے اپنا آپ خدا نے وار دتا
ایسا کسے دا نقش سنواریا نہ جیسا آدم دا نقش سنوار دتا
پتلے خاک دے وچ اپنا جوہر بھر کے دو جگ دا اکر مختار دتا

ل کے اکھاں نہ ڈٹھا ملائکاں نے جیہڑا انسانوں
ادہ رنگ چڑھیا نوری ناریاں تے جیہڑا خاکی
دسو اوس بھتیں سوختہ کون وڈا جنہوں ربّ

جواب رانجھے دا

اساں عجب تماشے دا رب ڈٹھا اُتاں کسے دا بھی ناہیں ناس کردا
دوزخ پیٹ نہ لین آرام دیندا اکھیں بیٹھے تے کون وِچھر داس اکردا
اُلٹا ہے گلہ سگوں اساں اُتے پیدا کیتا نہ اُجھ تاں پاس کردا
ساڈے دلاں اندر جبدا اوس ناہیں کیہڑے دل اندر آوے داس کردا

محنت کیتی غریب دی ملنے ناہیں جیہڑا سچ آکھے اوکو
گیا در اُتے دھکے پیئے پلے رہیا عاجزی بڑی
ڈٹھے ہویاں نوں ہور بھی ڈھاوندا اچھی نال
تسیں دس جاوہ ایہ گل سوختہ نوں کوڑا پھل بھی کید

مقولہ شاعر

تساں طول کیتا بُرا کم کیتا او دیکھ لو چھیریاں چل گیاں
تساں اوہناں دا حکم عدولیا نہ جو زبان تے پا کئی ول گیاں
تیرے بل نوں اکّ ول آیا اوتاں ل پاکے ول چھل گیاں
توں تاں رہیوں تکدا اوہناں منہ ولے تیں مار کھاتی مار مل گیاں

ہیں تاں کیہا ہیسی شاخاں نہ چھانگو ہن سیٹ اوو
تیرے بل نوں خاک در خاک کرکے اپنے بل آیا
رستہ راہ کیہڑا رہیا لنگھنے نوں شاخاں ہوڑیاں کیہڑی
داد و پنتھ اتوں پھُدّ و پنتھ ہویوں اچھی سوختہ اوبا

جواب بھایاں دا

بس کے کنڈیاں دے وچہ پھس گیا جنہے صبر دنیاں ہی داس کیتا
ادھوں سب پنچیتاں اُٹھ گیاں بشیر منے جد بھُراس کیتا
نفرت بھاپڑے نے کیتی تساں کولوں جل ماں نہوں اکیدی نو ماس کیتا
لکھ لعنت ہے ہنرے زبان دے نوں اک جند لئی ذبح پچاس کیتا

توں بے صبر یا او ناہیں صبر کیتا اچا ہوکے تے اپنا
سبو ز و چلا کیاں نکل گیاں جد داگ دل رخ
پرے دے نال کردیوں اچھا کم ہوندا ایہ نہ کم کوئی تساں
جنہاں بچیاں دے ماں پیو گئے ماری اوہناں کس طرح نال

اوہ بھی مک گئے آس امید اندر وسدے کول بیاس نہ پاس کیتا
دیکھ سوختہ رہے اولاد والے بے اولاد نہ خوف ہراس کیتا

جواب رانجھے دا

ساڈا حسن سردار نہ وکن والا یوسف حسن وانگوں بردہ ملدے نہیں
لکھاں شکلاں اون جے سر اُتے صبر والیاں دے ہونٹ کھلدے نہیں

ساڈی کوشش دے وچہ اساں وسنا اے ساڈے معاملے کوئی ہر کدے نہیں
ویلا تکدے نہیں انجوڑ والا فیض والے گردا فیض پھلدے نہیں

اس حسن نے انت فنا ہونا اوس حسن اتے اسیں ڈولدے نہیں
مرکے اُٹھاں گے در توں جاوندے نہیں کسے ہور در تے اٹھ چلدے نہیں

ایہہ مستانیاں کوئی بناوٹی نہیں ایہہ کوئی مجاور بنکلدے نہیں
نام رب توں جان قربان کریئے اپنے نام توں اسیں گھلدے نہیں

ایسے نال بھیال نہ کھودی اے حصہ دار ہیں کسے چلدے نہیں
ہوو ہو نہیں کرنا ہالا نہیں پھر نا ساڈے سوختہ کھیت پڑلدے نہیں

مقولہ شاعر

تسیں جھگڑدے او کیہڑی گل توں بیحد کیوں شور مچایا اے
جسدے منہ دے وچہ زبان ناہیں اوہ بھی گالیاں تے اُتر آیا اے

جسدے کن تے جوں نہ سرکدی سی اج اوہنے بھی کن ہلایا اے
گونگے بولے دا میل کرایا اے ایہہ کی حشر دا سمہ دکھایا اے

تھوہ بتا اُٹھی ہر اک طرف ولوں کوڑا نیم دا گھٹ پلایا اے
نکھی بٹنے دا نہ آیا کیتا اک دو بوند نہ شہد چٹایا اے

ایہدی مرض نوں روکیا کسے ناہیں جنہے ویکھیا دگنا کیتا اے
آیا ول نہ ابر بناوٹی دا اُٹھیا جھگڑ تے مینہ نہ آیا اے

تسیں حکم اس تے رہے قائم ناہیں جو کجھ رب نے حکم فرمایا اے
کسے مذہب تے رکھی انگشت ناہیں کسے کیوں نہ اٹھ سمجھایا اے

کدی نہ کوئی خوبی ہر اک مذہب اندر ہوندی کیوں غضب اٹھایا اے
چھوٹا کوئی نہ بنیا ہے جگ اُتے جیہڑا آیا سو بڑا کہایا اے

چھوٹا رہیا او کسطرح جگ اُتے نقطہ ایہ نہ کسے سمجھایا اے
جیہڑا بنیا او گیا وڈیایا اے پھر کیوں سوختہ یار پچھتایا اے

جواب بھایاں دا

سن بے سائیو رانجھیٹا کن دھر کے بُرے وقت دے وچہ گھبرائیے نہ
بُرے وقت اندر جیہڑا کرے نیکی اوہدا کدی احسان گنوائیے نہ

ثابت قدم رہئے ہر حال اندر یاد ربدی منوں بھلائیے نہ
غمی ہووے تے ہس وکھا دیئے خوشی ہووے تے ہس وکھائیے نہ

ہووے عقل جہان توں باہر جسدی اونہوں گل لہال سمجھاویئے نہ
ودر دل دیکھ کے نذر گذار دیئے کچھے اپنے چور سواویئے نہ
دشمن ہووے تے سو جپہ بنھ لئیے اپنی جوہ تھیں کدی لنگھاویئے نہ
چڑھے توڑ ناہیں یاری بیسوا دی ساڈی گل مخول سناویئے نہ
عقل کھوجڑ دی پلے بنھ لئیے کر بیئے کم منکھٹ کہاویئے نہ
مطلب ہنے دی کرے گل جیہڑا ایسے یار نوں یار بناویئے نہ

ہر وقت دے کانیاں ہور رہیئے مرد کسے ہمسایہ دی
پرے کن لپیٹ کے ہو جلیئے متھا نال کمذات دلادی
جاکے دیکھ لے پتہ معلوم ہو سی سد پچھ بابچوں کتے جاندی
جاکے لئیے پناہ انگریز کولوں اتے ہور کسے دا ہوکاں
اچے محل چڑھ کے زاغ ایم دانگوں چڑیاں وسدیاں کو
دولت حسن جوانی دو ر رب اتے اپنی سوختہ شان دکھاندی

جواب رانجھے دا

رہیا شرم دا ہیں پتلہ درم دا ہیں کسے مل نہ لئی حیا میری
اوہناں ڈوہریاں دے کنیں چڑھی ناہیں جو بی معانہ اجے خطا میری

سکھ سان پچھی کسے ہول ناہیں کولوں لنگھیاں گئی
مطلب جگ دے سوختہ مل ہوند جیکر سن لیندا الہ

جواب بھاباں دا

سنیا رانجھیا رب نوں تاپ چڑھیا ادہدی آئی قضا خبر ناہیں
کیہں حرام دکھاتے لک بدھو جاتا کیوں حرام نوں غیر ناہیں
گھر باہر تے دیس پردیس اندر بناں دولتوں ہوندی سیر ناہیں

اسیں آکھیئے جھوٹ دے پیر ہندے کیہں آکھدے جھوٹ دے
کیہڑی گل تے پہاہ لیکے مرن لگوں تیر نال ساڈا کوئی
کیہڑا گل ایہ سوختہ کہن والا رب کعبہ دیکھیا تے دیرنا

جواب رانجھے دا

ودو بہنے اسٹر اسرا تے جھوٹ موٹھ دا کرنا سامان ناہیں
میں عیسائی ناہیں میں یہودی ناہیں نہ مذہب دا میں مسلمان ناہیں
میں پاس گرنتھ تانگ ناہیں میرے پاس کوئی وید پران ناہیں
میرے پاس ستان اتر ناہیں لئے کنفیوشی نایں الہ ناہیں

نکلے گل منہ تھیں جیہڑی گل نکلے ہووے عاشقاں جیہڑا
میرے پاس توریت زبور ناہیں میرے پاس انجیل قرآن نا
بدھ مت دی سندھ نہ پاس میرے جین مت دا کوئی اعلان
ہمدرس ہودی نہیں رہیا میرا امیر یار سقراط لقمان

سُنی ژند پاژند جاما سپے تون کدیں بیٹھکے وچہ دیوان ناہیں
پڑھی نہیں تحریر اقلیدسے دی منطق ارسطو دی لوک زبان ناہیں

پنتھاں نال نہ واسطہ کوئی میرا دھوئے کسے دی بھی آستان ناہیں
ہم تو ہیں نیارے تین لوک کولوں کسے کول ساڈا اون جان ناہیں

جھیڑے چھیڑنے نہیں فرقہ بندیاں دے کرنی کسے دی بھی پُن چھان ناہیں
الفت پیار کولوں پرے ہو بہنا ہندو ستان دا کھانا پان ناہیں

سویاں گیاں دے رونے نہیں رونے لینا دان ناہیں دینا دان ناہیں
اچھی نگہ تھیں سب نوں دیکھنا آں اہدے جیہی کوئی گل پریشان ناہیں

اپنے آپ اندر رہنا مست ہو کے اہد جیہا کوئی ہور مکان ناہیں
چھڈ دے سوختہ طول فضول تائیں اپنے گھر جیہی آن بان ناہیں

مقولہ شاعر

چھیڑ کلا او کھانہ ترکتاں نوں جھیڑے چھیڑنے کم شیطان دے نی
بُرا آکھنا کسے دے دین تائیں آئے حکم نہ رب رحمٰن دے نی

تیرے دین نوں اوہ برا دین کہن ایہہ بین ترنس تیں بری شان دے نی
لگے راہ نہ کفر اسلام ہوئے ابو جہل نہ قائل قرآن دے نی

جنت واڑیاں کفر تھیں جل جاون بیٹے باغ بہشت مکان دے نی
بناں لگ مرشد بے خبر مورکھ راہ رسم نہ منزلاں جان دے نی

کچھ ڈنڈیاں صابراں ملن ناہیں عابد عمل با ہجوں ہی جھاندے نی
اکھاں میٹکے عرش تے پہنچ جاندے مٹھ وچ نہ لعل ہیجاندے نی

اپنی ہستی نہ عبد قربان کردے ہستی غیر نوں دُگدے رانددے نی
پانی ممالے توں اساں نہیں لینا خشک رہن نہ کھیت ہماندے نی

کیہڑی گل تے جھیڑ بولنا ایں بول ایہہ سچ بیان دے نی
پرے دور رہندے بدی کرن کولوں ساڈے سوختہ یار جوان دے نی

جواب بھاباں دا

کسے نہیں رہنا سدا جگ اتے اک دن روز قیامت دا آوسیگا
آپو دھاپ دے وچہ رُجھیٹیا او کوئی کسے دے کم نا آوسیگا

کیہڑا کسے دا روونے روسیگا ہر کوئی آپنے دکھ سناوسیگا
کوئی کسے دا مول نہ ساتھ دیسی یار یار تھیں جدا ہو جاوسیگا

خاوند رن کولوں ماں دھی کولوں بیٹا باپ تھیں لکھ چراوسیگا
سرداجا و نار اسی گل جو کسے اتے اج اوہ اپنا آپ بکاوسیگا

ایسی بری بلا دردے کینے نوں نہ طبیب کوئی پھیر آپاوسیگا
جس مرض دی نبض نہ ملے اوتھے بیوقوف طبیب کہاوسیگا

ٹُٹنے زمین اسمان دے اُڈ جاسن پربت نال پربت ٹکراوسیگا
اگ موت اندر سر تول پیر تاکر ہر کوئی اپنا آپ جلاوسیگا

رہسی گلہ نہ کسے دا کسے اُتے نہ معشوق عاشق تیجھاوسیگا
کوئی کسے دا دکھ نہ ونڈ دیسی ہر کوئی آپنی کوک سناوسیگا

تیرے رانجھیا اسیں توں ساڈا ایں ڈیرے بیٹھیاں کون بلا وسیدگا || جنت ملیگا سوختہ اوس تائیں جیہڑا ہوت دے سکر ادیں

خدا دے حضور رانجھے دی فریاد

ملک عدم دی خواب وچہ ستیاں نوں میں کیہیا سی کرن بیداریاں || نیک ولا تو جیہ وسنائیں پتہ ساتوں نیک ولا ہندا ہیں بخشنہاریاں

کہندے خوب تسلیاں ہوجاون تیرے نہیں بندے گنہگاریاں || جیکر غیر دی جگہ نہیں میں اندر پھیر میں ناہیں خطا واریاں

جیہڑی جگہ اُتے ہی مقام تیرا اوتھے بدی نوں نہیں کھہاریاں || روزیدار نوں نیر تے مان وڈا تے بے روز نوں بھی

گنہگاراں توں باپہ چھڈاوناہیں بخشنہار سبکے دعویداریاں || گنہگار بھی بخشش دی آرزو تے بیٹھے ہین ایتھے دوار

جیکر انہاں دی کیتی نہ دلجوئی پھر توں ہیں کاہدا یار غاریاں || جو کجھ جی چاہیں کریں پیا اوہو تینوں کون ڈاڈھا بھجدار

ایہو گل ساڈی سر کے نہیں گنی جیہڑی کر چھڈی اکواریاں || کو سلام اخیر ہے سوختہ دا کرنی روز دی بُری تکرار

مقولہ شاعر

کسے بات دا رہے نہ خوف خطرہ جیکر ربدی راہ تے چلے کوئی || رحمت رب ہووے نازل اوس اُتے برسے کرم کرنوں جیکر ٹلے کوئی

منگے رب کولوں جیہڑا بے گناہ تا عزت کسیدی دیکھ نہ جلے کوئی || ہووے نہ ورتے رہے منور ہوگے دیکھو نال نہ کسے نوں جلے کوئی

پکڑ ربدی قہر بلا ہوندی برے عمل دی وچہ نہ گلے کوئی || رستہ نیکیاں دا کیوں نہ ہل جاوے جیکر نیک دے سنگ رلے کوئی

توبہ کردیوہ اجے ہے ویلا گذر وقت تے ہتھ نہ ملے کوئی || ہووے وانجھ وسیلے دے کم ناہیں انہیں سوختہ نہ پہلے جا

جواب رانجھے دا

بس کروجی گل نہ کرو کوئی کیہڑی عرض نوں اسیں نہ جانئے ہاں || اسیں نال حکمت لکھاں کوہ اُتے ایہناں دی قبر پہچانئے ہاں

غیر نوں جا کتھیں ہتھ اٹھاونے نوں مرشد حکم وچہ پیچ نہ ٹھانئے ہاں

دو جگ دا سلسلہ ہتھ جیہدے اسیں سوختہ اوسنوں مانئے ہاں

جواب بھایاں دا

کیسی پیٹ نارضگی ہوئی تینوں دارو کتے لاعلاج ہویوں — ایسا برا تکبر کی لبل بیٹھوں تخت تاج نوں چھڈ بے راج ہویوں

ھتھوں ٹٹ ادھکم کمان گئی اج محتاج دا بھی توں محتاج ہویوں — جنہاں سوختہ کیتی توفقیر تیری اج انہاں دیوچہ بی لاج ہویوں

جواب رانجھا

تساں سچ کہیا جو کجھ آکھیا ای میں محتاج دا بھی ہاں محتاج ہویا — جیہڑا کل ہیر تخت تاج ہیسی اج غیر دا ادتخت تاج ہویا

کسے سنی نہ سچی آواز میری سولی حکم منصور حلاج ہویا — اوتھے کرے کیہڑا میری دلجوئی جتھے جھوٹ دا سوختہ راج ہویا

بھایاں دا جواب

اک وقت ایسا جتھا اوناآ بندے بندیاں نوں بیٹے کھاونگے — چڑکے حرص ہوا دے گھوڑیاں تے ظالم ہمیں خدا کہاوسن گے

عالم چھڈ کے رب دی یاد تائیں کلمہ اپنا چک بناونگے — چھڈ اصل معبود دی بندگی نوں وچ مسجد اں کفر کماوسن گے

فرقے نویں تے نویں ہی بات ہوسی قصے کئی عجیب بن جاونگے — بقچہ بنھ کے ظلم تھیں دولتاں دا ظالم اپنا قدر ودھاوسن گے

نیکی حج زکوٰۃ نماز روزہ تدوں اُٹھ جہان توں جاونگے — مٹھی سمجھ کے حرص نوں شہد وانگر حالاں نہیں وی پچھتاونگے

دیدر ب تھیں سدا محروم رہسن جیہڑے کسیدا دل دکھاونگے — برے کم تھیں سوختہ ڈرن جیہڑے اوہو قرب حضور دا پاونگے

جواب رانجھے دا

منہ تھیں نکل گئی رکھی مدتاں دی جیہڑی نال کہانی ہیں چھوئی — ہیر نال تمادی گل ہوئی اک اکھ ہسی اک اکھ روئی

اگے لوک کئی ٹکراں مار مرگئے ایس بات نوں سمجھدا کوئی کوئی — ہیر جیہا بندہ ہے کوئی جگ اتے دوزخ وچہ بھی جنہاں نہ ملی ڈھوئی

اوتاں ہور ہی لوک کر چٹ گئے جیہڑی اساں کھیتی جنت وچ بوئی

کدے بخت یاور ہون سوختہ دے عزت ہتھ جے آوندی پھیر کھوئی

مقولہ شاعر

دنیا بنی مثال ہے وانگ رسی سڑ جائے پر دٹ نہ کھلدے نی
آپ اپنی عقل دے ڈراوے نوں پیراں ہیٹھ آہے دانے رُلدے نی

ایتھے کھائے چکر عقل دانیاں دی بار و پیچ بھی الجھے دا
پھر بھی ہتھ نہ آئے اسرار ایہہ اگر گئے سوچنا گل نوں

جواب بھابیاں دا

اُڈے آدمی پھرن ہوا تے ایہہ بھی نسخے ایجاد ہن بندیاں دے
اپنے آپ اندر ہوند اغرق جاویں دیکھیں کم جو کیتے اندھیاں دے
کرکے پدھرا اُنہے دکھال دیسن دیکھیں منہ جے چنڈیاں رنیاں دے
ایسا نور روشن تیں بھی ہو جاندا دل کر دل قدر جے کول بندیاں دے
جیہڑے اسیں لبا چڑھ دیکھے آئے ہتھ نہ وڈیا کھنڈیاں دے
شاکر رہیں ناہیں تقوے رب اُتے روزی پاؤ ناہیں نال پھندیاں دے

او بھی ایس جہان تے ہوئے بندے سنگ جنگیاں دے چنگے مندیاں دے
تیرے دل دے کئی فتنے کر دیتے سن مزے دیکھیں جے نرم پسندیاں دے
روشن نور محمدی تیں ہوئے روشن دل دماغ جہان دے وانڈھیاں دے
ترش رو کی آکھ جگ نہ ہندا اے پیسے کھرے ہن زرم
سدے پئے پئے تیرے جاند بہانوں دل پانا ہیں گل رکھ
دنیا جہ وڈے کئے ڈٹھا سوچنا ایہہ سمجھ کم نہ پیٹ دے دھندیاں دے

جواب رانجھے دا

میرا جسم ادھیڑ کے ہڈ کڈھے کتھوں آئے سوداگر ایہہ چرم دے نی
بدھوں آئے کی آئے ہاں جگ اتے کتھوں لیکھ لکھے بھیڑے کرم دے نی
وقت نزع بھی لین نہ چین دیندے کھولن عیب تیرے وڈی شرم دے نی

اکھاں ساتھی ان ہو جو نہ ہو برسے باپ کیتے بُرے کرم دے
ویکھاں کیہڑا ایل ایہہ ڈال دے نی سیتھے چڑھے فتنے
اچھے ہو وند سوچنا نہیں دسدا دل تے زخم ہوئے بھیڑے درم دے

مقولہ شاعر

محنت نال بدھی جیہڑی تیلیاں تھیں لایاں زور بھی ڈل نہ بنی رہی
تیلے نال تیلا وکھو وکھ ہویا صدی پلٹ گئی پھل نہ بنی رہی

نا اتفاق بنے آن مقام کیتا اوہ اتفاق دی گل نہ بنی رہی
تویاں پریاں دے ٹھوٹھے ہو ڈھے گئے جب چھڈ گئے گل نہ بنی رہی

جیہڑی چھل آئی او بے سود گئی چھل موتیاں دی چھل نہ بنی رہی
دمڑوں جاتی زمیں ہیٹھ گئی او حکومت دی ٹل نہ بنی رہی

اکو زمیں لگی پھل پھل والی ٹپی جڑہاں توں ول نہ بنی رہی
دیکھ سوختہ ربدیاں قدرتاں نوں ٹٹن لگیاں تے پل نہ بنی رہی

بھایاں دا قاضی نوں کہنا

قاضی ریڑ کا رکھنہ گل اتے ساڈی مکدی گل مکا جاویں
ساڈے ڈھہ شریک دی اج اتوں حصے پتیاں دی ونڈ پا جاویں
تک جھوٹ داوڈھکے چاہڑ کھیتے خراسان دیول پہنچا جاویں

تکلا سہہ دا رانجھنا دے ساتوں ساڈے گھروں ایہ کدھ بنا جاویں
تینوں واسطہ نبی کریم دا ای ٹھنڈی جان تسیں سنا جاویں
چڑھکے سوختہ کھیت تے عاجزاں دے درن لگیاں ڈھلن لا جاویں

ساقی نامہ

ساقی پیال پیالہ ایسا وصل والا دوسرو چھڑے یار ملائیے جی
دیکے وصل دا جام بیاریاں نوں لگی ہجر دی اگ بجھائیے جی
جوکجھ بھایاں رانجھنے نال کیتا نقشہ او تصویر بنائیے جی
عقلمند ناداں دے وچ جھگڑے ذرا ریچھ قلندر نچائیے جی
ورثہ بابلے دا حق چڑھے جنہوں حقدار نوں حق دلائیے جی
اڈدی جان جہاں ہووے ٹھکوریاں تے ملاں سیدیں سنائیے جی

بیڑا ڈولدا پیا گرداب اندر نام ربدے پار لنگھائیے جی
بھایاں نال اج یار رنجھیٹیڑے دا انگر یوسفے میل کرائیے جی
اپنی کیتیاں تے جیہڑے ہون نادم انہاں وچ وسواس کی پائیے جی
گلہ کسے دا رہے نہ کسے اتے آموں سامنے یار بہائیے جی
جیکر ہووے مریض کوئی مدتاں دا عقلمند تھیں نبض دکھائیے جی
وگڑے کم سب سوختہ راس ہوون گل کلی وزدی جیکر مکائیے جی

قاضی دا پنچائتاں نوں سدنا

قاضی ہیل پنچائتاں سدلیاں چوکیداراں تے بھیج بروالیاں نوں
جمع آن ہوئے نتوا تے کتھو لگی ملن پنجاب اج کالیاں نوں

جما جودھری گیا بلاونے نوں بھایاں رانجھنے دی سوہرسا دیانوں
لگن ڈنڈ لگے کیسے گنڈھ لگے نیفے گنڈھ ڈھکیاں ایانوں

دن حشر اندر گنہگار بندے آپو اپنے بھرن پئے حالیاں نوں
کددوں سوختہ ربدی ذات ملسی بے کرم کمین رذالیاں نوں

سدّے

قاصد تیز رفتار ہوا ہو جا گھڑو گھڑی ایہہ خبر پہنچاوناجی
جھگڑا نال بھایاں جو ہے رانجھے دا پُوچھی اندر مکّ جاوناجی
تساں قسم ہے رب رسول والی ہاسے وچ نہ وقت گنواوناجی
نالے یار رحیم کریم تاہیں کن وچ جو کیہا سناوناجی
ہیکر ہینج گلاب نہ گھر ہووے انہوں باغ تھیں سد بلاوناجی
نتھو بانئے تے جیل کھتری داہی کھاتہ بھی نال لے آوناجی

رانجھے نال بھایاں صلح ہون لگی پنڈ والیو ساہبی ابناجی
چڑھدی عمر دچہ رہدی یاد کرنی بیری تِتناہیں کھوناجی
شاہ حسین نوں آکھنا اسان لئی اسغر دا اکھ دکھاوناجی
محمد شاہ اتے نادر شاہ والا پانی پنت تے میل کراوناجی
ہنیے سیٹھ نوں بھی جاکے آکھ دینا ذرا انساں بھی کرم کماوناجی
نہنے دار دسوختہ بوہے چڑھکے بینے دار ڈھول بجاوناجی

پنڈ والیاں نوں سدا

پنڈ والیو چلو ثواب کھٹو سر تُوں بھار والی لاہن پنڈ دیو
مُڑکے اوہ ن جو گا رہے نہ پنڈ اندر استغفار پڑھکے اوہنوں ڈنڈ دیو
اوہو اُئی طاقت جیکر رکھدا اے دس ہڈا دی بھی ہن کنڈ دیو
تیلے نال تیلہ بھڑکے جوڑ دیو بالن واسطے اک نہ ٹنڈ دیو
اوہو کرنی جلاہیا نے ہے کرنی بھکھے تسیں جیکر کھیر کھنڈ دیو
گنجھل رہے ناہیں حسد وچہ مڑکے توڑ جوڑ الیا گھنڈ چنڈ دیو

اہنا کم شیطان کر چلا گیا ٹٹی تانی جلاہیاندی گنڈ دیو
اوہدے جیہا ناہیں چلت باز کوئی جتھے مل جاوے لاہن ڈنڈ دیو
نک نال لکیراں اوہ کڈھ جاوے رکھ سر تے اگے ہی پنڈ دیو
مک جان جھگڑے پیے مدتاں دے ہن نال جیکر ہان ہنڈا دیو
تار تار ٹٹی ہے جڑ جاوئی ایں گھڑو گھڑی شریکیاں نوں ہنڈ دیو
کتے سوختہ دشمنی ہنڈیاں تھیں وڈ شاہ دا گڈھ دا دیو

پنڈ والیاں دا جواب

اسیں آونے ہاں تساں نوں عذر ناہیں پوری طرح جیکر حصے ونڈ دیو
جنہاں پھوک ہو اتڑا اگ لگی اوہدے سینہ نوں بھی ذرا ٹھنڈ دیو
اوہنے نکل جانا گھبانیاں توں بھادیں لا پہرہ چار کھنڈ دیو

پنڈ نال اوہنوں پنڈ ونڈ دیو ٹنڈ نال اوہنوں ٹنڈ ونڈ دیو
جیہڑے مال نے رکھیاں نہیں رہنا ہو یا کی جے اوہ ن نوں گنڈ دیو
دگڑی ڈُس امیر دی ہٹ کیہے گنتو چوریاں تے گھیو کھنڈ دیو

دیو بال کے منتاں من دیکھو صدقے کراستوں جھوٹی سنڈ دیو
پھر بھی بخت بگڑے گھروں آوے نہ صبر نال بیٹھو بانہہ ڈنڈ دیو
صبر جیہا ناہیں مزہ ہور کوئی دھرے دل بیبے صبر نوں ماڑ پچھنڈ دیو
اساں سوختہ ایہ معلوم کرنا کوئے حیلے دے کرکے جنڈ دیو

رانجھے دے بھایاں دا پنڈ والیاں نوں کہنا

ساہنوں قسم تساڈڑی جھوٹ ناہیں، اساں گل تساڈڑی منی اے
اہلا گردیاں ٹانٹڈ منڈ تکے روڑی وچ پنچایت دھنبی اے
مرنا جمنا کدوں پھیر ہوونا اے گل اگلے زمانے دی منی اے
لڑکے دھوواد سدیر ناہیں سب دی سوختہ جو جگت جنی اے

پنڈ والیاں دا جواب

ساڈی قسم کھاؤ آپنی کھاؤ ناہیں ایہ تاں گل کوئی دلفریب دی اے
جس بنیاد اتے تساں ہے بدھی اساں دیکھ لئی کندا ریب دی اے
ہنسے ڈگ پئی پل نوں ڈگ پئی جھینی گا جس تے بڑی شیب دی اے
اوس رن توں رب ایمان بخشے جیہڑی سوختہ صاف جیب دی اے

جواب بھایاں دا

جیہکر کہو تسیں نال رانجھنے دی اک ہور ایں گل کر دیئے
جیہکر اوہ سدمن دیو چہ آوے اڈو کھرا کوئی گھر دیئے
اُہلے اکھاں تو ہووے نہ چھیل منڈا کتوں لبھ نہ رب پر دیئے
شاید ہٹ جاوے منڈیاں بھینیاں تو کسے ہان دیاں نال بیچ بردیئے
رہے روندی دھووندی مائی قدلال وہدر ہن جگ گا قول سر دیئے
ماپ نکل جاوے مٹھی اگ ہووے جوش ابلے نیں جیہکر ٹھر دیئے

پھر بھی سوختہ ہنکنوں نہیں رہنا زری نال سنگھار جے خر دیئے

جواب پنڈ والیاں دا

ہتھوں چھڈ دے نہیں گنڈ ہوں کھوے لد نہیں جاوے بد کھینے ہاں دکھیے منہ سجے
انگ ونگ ترنگیاں تاندیا پایا بیاں بھاریاں کون بجھے
گل کسیدی کرے کون کیہڑا آپ اپنے کماں وچ سب رُجھے
اج انہاں دی کون برابری دا جتھے ہوونداہن الہام گجھے
لکھ لعنت تساڈڑی زندگی تے پتر پیو دا کھاوندا ہا سجے
بیل پیا مٹھا کم کار کرنوں نال سوٹیاں دے چتڑ ہین سجے

تسیں کرواوہو لو سلام ساڈا جیہڑی آپ نے سوختہ گل سمجھے

بھایاں دا جواب

ز جی نہ جاؤ ٹہرو ذرا ٹہر واساں پاونا واسطہ ربدا اے
ہر اک گل بھری سینے وچہ آہد کیہڑی گلنوں بندہ نہ لبھدا اے
اپنے دِلوں بندہ کیہڑا جاندا نہیں جیہڑا کم کریئے کرئیے ڈھبدا اے
ڈر دا جن فرشتہ بھی لنگھدا نہیں جتھے پیر آیا اُسے آہد رب دا اے

وقت نزع دا لباں تے جان آئی کفن دفن کرنا کم جو
ہویاں گیاں تائیں پچھیں دیکھدا اے حالاں جیوندیاں نوں
بند جہیا رتبہ نہیں کسیدا بھی اُٹھا نہیں استاد ایہ سبدا
سوہنا سوختہ سوہنیاں لگدا اے زیور کوہجیاں نوں نا

جواب پنڈ والیاں دا

کیوں جی اسیں جایئے کیوں اُٹھ ایتھوں بلے واہ ساڈا کوئی ہکار نا ہیں
اوس اکھ نال اکھ کی میلنی اے جس اکھ ہونا شرمسار ناہیں
سچ آکھنے تے غصّہ آ جاندا ہے رانجھا سینہ وچ رڑکدا خار ناہیں

سنگھدے پھرن جتھے پتر لساں وِر گیا اے نہ جنہاں ویلیاں نوں کوئی
دو جہان اندر پھر کے دیکھ لو وہ ہونا ظالماں دا ہیڑ
حکمت والیاں نے اوتھے کی کرنا جتھے سوختہ کوئی

جواب رانجھے دی بھایاں دا

کلکل کم جاوے جیہڑی روز دی اے رب گھر دے سر نوں بھن لیئے
جس طرف نوں صدا بانگ آوے اوس طرف نے کر کن لیئے

کلمہ حج زکوٰۃ نماز روزہ دلوں صاف ہو کے پنجتن من
اکو ار اچھی کرتن لیئے مر کے سوختہ بری کرتن

جواب پنڈ والیاں دا

اک مکدی نہیں اتوں ہور تسیں گل وچ کوئی گل پا دیؤ
فطرت مادری توں سمجھے رہو نا ہیں ہر اک گل مخول بنا دیؤ
بکاہ ناں نامیں تکا ویکھدا دگا سینے وچہ تیر چلا دیؤ

کانے گھنڈ وانگوں منہ تے پا پلا کر کے جھاتا بال
آوے کون تساڈی گل اندر آئے گئے دا مغز
جھوٹ بول کے قسم ایمان کھا کے تسیں نبول بھی

روزی حق حرام دی پاونے نوں ایسا فتنہ فساد جگا دیوُ
تھوڑا دیونا نہیں بہتا دیو جتھوں اک کنکری پکڑ اُٹھا دیوُ
دیکھ دیو جتھوں کچھ دیو کر کے خوشی دے ڈھول کھڑکا دیوُ

گُنجھل وچ گُنجھل تسیں پا دیوو کتے صاف نہ گل سُنا دیوُ
آپے چک لیگا رانجھن یار تائیں پلے وچہ پہاڑ نوں پا دیوُ
سبو سوختہ کم ہو جان چنگے رستے نال جے زہر کھوا دیوُ

مقولہ شاعر

فرقے بنے ہن کئی تے کئی ہوسن اساں کسے دی لینی داد ناہیں
اوہے رب کا ہدا جسدا ارب اگے رہا دعویٰ خدائی دا یاد ناہیں
آپ بُرا ہو جا گہ نہ کسے تائیں بُری بات دی کوئی بنیاد ناہیں
دیکھ شیشے قرآن دے وچہ جیہڑا ذات ربی وچہ فساد ناہیں
اوہناں ربدی کدی نہ دید ہوسی جنہاں صبر اُتے اعتقاد ناہیں

ہن فرعون ناہیں ہن ہامان ناہیں ہن نمرود ناہیں ہن شداد ناہیں
جگ مُک گیا جیہڑی گل اتوں جیکر کچھ دیکھیا کُمن یاد ناہیں
کرلے بڑا پرہیز اس کھاونے تھیں جیہڑے کھاونے وچ سواد ناہیں
ہے خدا دی اوہو کلام سچی جیہڑی بشر توں کو امداد ناہیں
اوس جگہ اتے رہنا ہی اچھا جیہڑے ملک اندر شاہ بیداد ناہیں

سُن لے سوختہ قول سیانیاں دا خانہ ظلم دا کدیں آباد ناہیں

پنڈوالیاں دا رانجھے نوں کہنا

کوئی دل جبر دے نال توں بیٹھ جٹا ایتھے کم ہو گئے نویاں شادیاں دے
چھلکے پوہن توں ناہیں دریغ کردے گجھے رہن نہ پُت حرامزادیاں دے
نقدی مال لٹ دو تیری لدنے نوں اودیکھ آئے میل لادیاں دے
پھل اک دوے انب ہو جاندے جتن کیتیاں نال استادیاں دے

جیہڑیاں پہلیاں کیتیاں واہ لیاں ہن نہ مزہ آوندے سو کوریاں دے
حضرت میاں قاضی تیر نال بھابیاں ملکے ہو گئے وارث آدیاں دے
کد دل نال نصیحتاں ہون سدھے جنہاں ٹھرک لگے بربادیاں دے
آکھو اپنی سوختہ ہی سب نوں سندا کوئی نہ دکھ فریادیاں دے

جواب رانجھے دا

کوئی گھگڑی نہ خیر دی گذر دی اے میرا آؤ نا ہویا کی جگ اُتّے
انگل کرن ولوں پھیر بھی رہن ناہیں جیویں ہووے انگل کسے ٹھگ اُتّے

اپنی ٹری سچائی ہے ظاہر کیتی ہتھ رکھ کے دسیا اگ اُتّے
اک میں اکلا پنڈ سارا چلے زور کاہدا الگ بمگ اتے

بندہ کوئی بھی نہیں دسدا وس اندر کراں ناز پیا کیہڑی بگت اتے
میں آکھ کے سوختہ جان جاواں چھرا رکھ دیندا گھنڈ

پنڈ والیاں دا کہنا

بیٹا دیکھ تماشہ توں پرے ہو کے آپس وچہ جہان نوں لڑن دیؤ
دوزخ رہے سٹر دا کیاں مدتاں دا ہن تاں جنت نوں

لا کے انگلی تے رب دس دیگا آہدے وچہ شیطان نوں وڑن دیؤ
ایہ شیطان بھی ہستی ہی بڑی رکھدا اہنوں اپنے رتبہ

اہدی داؤ دا پتہ سب لگ جاسی اک ہول دے بیہ گل نوں جڑن دیؤ
دیکھو ہے جگ دی کاہاں پلٹ ویسی اہنوں وچہ

جنت وچ بدبخت نوں گھڑن دیؤ جرم پا رسا سر تے مڑن دیؤ
توبہ ہوندی ہے سوختہ گنہ پچھوں حلال پیا شیطان

جواب رانجھے دا

ایویں منیلی بھی چین نہ اوندا ہے جدتک فیصلہ میرا نہ ہوندا اے
بھابیاں نال کدوں کلکل مکنی اے اپنی کیہ دا کون

دیکھاں ڈاہ سینہ کیہڑا نال میرے پرچھتر دے وچہ کھلوندا اے
دیکھاں رزق کسدا زمیوں اٹھ جاسی دیکھاں کون

دیکھاں کھا اگے ڈھیر دولتاں دے کیہڑا ہسدا اے کیہڑا روندا اے
دہیاں لال دے سوختہ کھوہ لُٹے دیکھاں شیر نوں

مقولہ شاعر

جو کجھ دیکھیا جگ نے او کہنا ہوو چنگیاں پیا دین متدیاں نی
اکھاں اوہناں دیاں جیہڑیاں من نور روشن اتے جگ دیاں

سدھے منہ نہ ہوو دے گڑیا نہ جدتک ہوندیاں نہیں نندیاں نی
ساڈے معاملے دا پتہ لگ جاسی جدوں ہے گیاں

پکے پھل غریب دے توڑ کھاوے کیہڑا اتھے کیتیاں یار قندیاں نی
رانجھن سوختہ دماں جان اتے دھاوا بول دتا

پنڈیاں عورتاں دا کہنا

اُٹھ ربا خوف ہے گیا جگ توں کیہڑی گل نا ایہناں گھنڈیاں نی
سدا بادشاہی گھر رہندی ہے اکدن ہو جانی ہو

سدا کسی دیاں نہ نبھی دنیا پھر کیوں چکیا اڈا شتنڈیاں نی
اکناں جوڑنیاں تے اکناں کھاونی ہی بجی کھلنی ان

تہ دیوندہ پیو دیت تائیں پایا روز دا کیا کھنڈی نی
نجھ ہونا آ سو یہ ہونا آ پانی ہفت دی ایہناں کی ڈنڈی نی
ٹھگ گئے مسافراں روز دیا کڈھ چھڈنا ایہناں دا چنڈی نی
پر یا منہ ناہیں لگی جا انجیباندا ہے وڈا جا دل کھنڈی نی
نجھے وانگ ڈ ہو ہساں تکیئے داریا نیوں کوئی ہو جاوے وچوں رنڈی نی
ریا نہیں رہنا بریا نہیں رہنا وکھ جا دسیگا کر نبھنڈے نی
جا کو لاڑیاں نوں کنہیں ویونی پاسے پھیر گھنڈ اندر کھیڑ گھنڈی نی
بچے کو دکھلاویاں ہن ایتھے وچوں نکل جاوو رن سنڈے نی
تے ہا بہت کھلجگن تے کی ہویا ایہناں کو لوتے سکھی دلنڈی نی
نچی ہو رہا ہے وڈے دل والا نہ کلمیان کردا ڈنگر ہنڈی نی
سکے منہ کا نگڑا ایہ خبیل وڈے پایا پہنیا ایہناں کی چھنڈی نی
تیر گھسیٹے پٹے بلنے دی چھتی تھاؤں پائی ہونی گنڈی نی

ماں نے ہو جلال دے چم چھیڈ کدوں ایہ حرام دی پنڈی نی
اک آ ہندا ہی اک جاوندا اسے لولی خانہ کی ننگیا منڈی نی
اک اک آدمی دا اسدا بھیجیا نہ بوہے آن بیٹھا انڈ گنڈے نی
آلسی جیہ کیڈی ایہناں ات چکی اکدو مر جاون کو ٹھنڈی نی
جے کوئی نال رانجھے اٹھیا پنڈ وچوں پھیر نہیں رہنی مرکنڈی نی
جیکر گل اتفاق دی بنی ناہیں رہنا مول نہ انہاں ڈنڈی نی
جیہڑی ٹک وڈی ایہ ٹکڑے نیں ایہناں آکے نی ادھ ہوندی نی
ایہناں لٹ کے جگ نوں کھاتا اجے اکھدے نے گلی چھنڈی نی
جتھے بیٹھ کر یار رنگ لاوندا رنگ سنگ ساتھی اچھا نڈے نی
پہلوان ستھر اڈیلی ڈول ویلی سوہنا خوبصورت ہر اک نڈے نی
کچھاں تھوڑتے اوہن آگئے بری مار سیال دی ہینڈے نی
کوئی ٹلہ چیلے دا سوختہ بال سکن کدی بالیا نہ ایہناں جنڈے نی

جواب بھابیاں دا

منہ پھیر کے بدلاں نوں صاف کیتا ڈاہڈا ترس نوں ایہدا آیا اے
کیہی سلوک کیتے اساں نال ماسد اپنے رو کر کے پانی پایا اے
اسیں نہیں ہویا اسدے دل تائیں ساتھوں ہم ماہی منگن آیا اے
قدماں وچ پھڑ کے ساڈا آن ڈگا اساں ڈگیاں نوں سینے لایا اے
پھر بانیاں ساڈیاں کھیکے تے اپنے آپ دی وچ شہر پایا اے

اڈ دی گل جہان تے اڈ جاندی اساں کی ہی نہ گلہ چھپایا اے
گھر لسا نکلیا تے رہندا نکلیا اے پھر کیوں آیا پچھتایا اے
مر جیون دا اسدا نال ہیسی پھیر نواں بھر پینا پایا اے
اساں پچھلا رنگ نہ ظاہر کیتا دیکھے پیار تے کول بہایا اے
پچھلے پٹے اتے لیک پھیر دتی اگے نواں ہن پٹہ لکھایا اے

پچھلا زمیں دا معاملہ بخش دتا اگے واسطے اساں سمجھایا اے
ڈر یا سوختہ رب دے قہر کولوں توبہ کیتیاں تے جنت پایا اے

مقولہ شاعر

لو جی ہور اک گل ہے نویں نکلی آئی لہر تے بلبلہ جھگ آیا
ہن پینچ بن کے پتاں کیاندا است لہر یا نبجہ کے پگ آیا

اصلی پت ناہیں موجہ چودھری دا ماںوں دے نال تیہ ...
بجھی سوختہ اگ ایران دی نوں مڑکے پھیر جگاونے ...

پنڈدیاں عورتاں دا کہنا

چلو جاندیو جھگڑے رگڑیاں نوں دھیا طول نے پھیر مٹنا اے
چیڑہدی عمراتے نگت جسن ماری ہویا ساف ستھرا کاہنوں جھٹنا اے
آیادد ستے کدی نہ آیا ہویا کی کاہنوں مٹھا وٹنا اے

پتھر چیٹ کے پھیر جے ہی مڑنا پتھر کاسدو اسطے چھٹنا ...
ہراک ماہ پچھول تساں دیکھیا نہیں ہویا چیندا اودہنا ...
کرنا سوختہ اوس تے گلہ کاہدا جسدے نال ناہیں پورا ...

بھابیاں دا جواب

اپنے آپ نوں چند بناوندا اے منہ دکھیونی الیدا چندورگا
ڈاڈا الگ جلاب ایہہ گیا سانوں مگروں لتھدا نہیں گلقند ورگا
کھاتے سردیا اے گدھن جاندا اے شکلوں جاپدا اے گور کند ورگا

اپنا آپ منحوس بناوندا نہیں چٹا کھر دہتا شیر تندا ...
لکھاں ہوئں جنداں قربان پیاں کنہیں ہونا رسول اے ...
لونا منہ نہ سوختہ ہو چھپیا نئوں لونا ہونا ہیں کچی تندا ...

قاضی دا رانجھے دے بھابیاں نوں کہنا

او ہتھے نرخ نہ ہنگ دے کھل گئے جتھے اج کستوریاں کھل گیاں
بھریاں شیشیاں عطر پھلیل دیاں عرش شان رنجھیٹے دی ڈل گیاں
بیاں کن جدوں رنجھن یاد یاں قاضی اکھیاں مٹیاں کھل گیاں

باتاں حق دیاں حق والیاں نے اوہ پرنگہ انصاف دے تل ...
اتے جھوٹیاں زنیاں چغل خوراں غیبول قہر اندھیریاں ...
پھیر تک رنجھیٹے دی بھابیاں ول آکھے کرو کیوں کیتیاں ...

پلے ہے تے دیو جواب کوئی نہیں تاں عزتاں خاک وچہ رل گیاں
باتاں سوختہ سچ قرآن دیاں دو جہان اندر پلکے مل گیاں

بھایاں دا قاضی نوں کہنا

قاضی پیر بغداد دا واسطہ ای جیویں مکدی آساڈی مک جاوے — دیندے کول صندوق دکھا لینے ہاں جیہڑی چنیر رکھیٹے دی ڈنڈ آوے

کڑے کنٹھیاں تے مجھاں لنگیاں نوں مکھن دہی رکھ بیٹر انگ لاوے — مہراں اکبری تے ٹکے منصوری ایہ بھی ونڈ کے تے کنی وچ پاوے

رکھے اکھ جس تے اہنوں کر دیئے جیہڑی منڈھڑی نوں اہدا جی چاہوے — حد لا گھت کے محل ماڑیاں نوں کرے گل اوہو جیہڑی من بھاوے

نبھدی نہیں بھیال جے نال ساڈے وکھری آپنی کر کے واہ کھاوے — نقشے لے بنا پٹواریاں تھیں رہیں ونڈ کے نام تے لکھواوے

چینا چیچ کے چوگ چمونیاں دی رہیں معاملہ نیں ناہیں پچھتاوے — محمد دین چپا کے ہڈیاں نوں لے کتا آپنے خون دا مزہ پاوے

قاضی دا جواب

اوتھے سنے غریب دی گل کیہڑا اوہو راج جتھے یار وا ہنے — چھوٹے بڑے دی رکھن پرواہ ناہیں اک رو وکھر نوں بھلا کون منے

کتے اونہاں دا ٹپری داس ہو وہ رہن باہر ہنڈدہ ہاں ہی گھر گھنے — اوہو کرکے گل وکھال دیندے جیہڑی گل اتے ڈلا ہین انے

عقل جنہاں دی نوں رب پر رکھے ہو جاوناہے جنھنے ہر بنے — جے کوئی پچھ ویکھے زمیوں فلک تائیں گرا کمن ہاں اسیں پرونے

اسیں وچ کچہریاں رہن والے ساڈے لکھے سرکار وچ ہین پنے — ساری ذیل ساڈی اوکھڑ بیل ساڈی رکھی نہیں گردی اس کسے گنے

ہو نگر اساں دی عرش تھیں پار جاوے پھڑ کے چڑی ناہیں ساڈے بنے بنے — مڈھوں چک مارے تھے من کر چھٹے جنہاں سو دا کی اساں نی دربنھے

جھوٹے اساں نے اوہن نھن چھنڈ پھڑ کن گن ناہیں کیتے کن کھنے — اوتھے سوختہ کرنا سوال کاہدا جتھے اوکڑ دے بھی ملنے نہیں گنے

رانجھے دے بھایاں دا جواب

دھروئی ربدی قاضیا سنی ساڈی پیاساکھوہ نوں ریوڑ نہ لیاونا جی — جیہناں نال سکندر دے خضر کیتا تساں ایہا نہ کرم کماونا جی

اوس گل دا چھیڑ سناونا کی جے نہ آبحیات پلاونا جی — اوس اگ دا اغنا پونا کی جنھے ساڑ کے راکھ بناونا جی

جیہڑا آپ بیجان ہے جان کو ہن لگے اوس کی سیس نواونا جی — آیا وچ قرآن حدیث ناہیں ہریاں کوں مرادنوں پاونا جی

کسے اپنا رزق نہ ونڈ دینا اساں بول نہ بھرم گنواونا جی — گنہگاراں دی بند خلاص ہووے بخشش واسطے ہتھ اٹھاونا جی

چنگا ہٹ جانا ایں کم کولوں جیہڑے کم کولوں پچھوتاونا جی
چغل چور فقیر کمین کتا مرجاونا منہ نہ لاونا جی
بریاں نال نیکی جاناں بجھ کرنی نیکاں نال ہے براکماونا جی

فتنہ جاگیا ملک فنا کرسی ستا نہیں کہندا...
نیکاں صادقاں دے صاف سینیاں نوں کندوں پڑ...
رانجھا سوختہ نہیں ہے پیر ساڈا رنگڑ ذات نہ پیر...

مقولہ شاعر

کل تے ہئی نے فیصلہ کی ہویا اپنی اج ضمانت جو دیندے نہیں
ہیں کی کہاں کی اوہناں دا حال ہوسی کجھ بھی نال دیانت جو دیندے نہیں

رکھی کدی امانت اودیونگے کدی ربدی امانت جو...
روندے پھیندے سوختہ ہن دیکھو میری آپنی ویدا جو دیوندے...

قاضی دا کہنا

یارو آنکے عدم تھیں جگ اتے کی کجھ آخرت دا ثمرہ جوڑ لیا جے
روز ازل دا جو روزہ رکھیا سی رہیا رکھیا نہ تساں توڑ لیا جے

فقر گھر آیا تساں پکڑ باہوں بری طرح دینال جھو...
لعنت لکھ ہے سوختہ تساں اتے برے کم تھیں نہ...

ونڈی دا پینا

بھایاں سد پٹواری نوں حکم کرکے کل زمین تے کچھ پوا لیئے
چالی بگہ زمین دا رانجھے نوں کاغذ وچ ایہ عہد لکھا لیئے
شاہ چڑھ ہے سرکار جت آئے بھلا زمین اتے قبضہ پا لیئے
جیکر ہے منظور تے لکھو کاغذ ایہ بھی رانجھے نوں گل سمجھا لیئے
جو صلاح آودے سو کرے وصیاد و کسے ہور نوں پچھ پچھا لیئے
رانجھے ہس کیہا ہیں منظور کیتا جو چاہے سو کوئی بنا لیئے
ہنڈ مجھ دیوا ہیں نال ادھیڑی گھر وچ ہی چھیڑ چھیڑا لیئے
دس ماہ پچھول سوا مجھ دیکو گجر پیسر نوں سد دکھا لیئے

جہراں لاونے نوں کاغذ اجل اتے سارے شہر دے پنچ سد...
جیکر فیر نڈھا کسے رن پچھے کسے شاہ تھیں قرض...
اسیں فیر قاضی مالک مال دے ہاں ساڈی گل ایہ کا...
ساڈے نگراں دے کوئی دن کھاونے نوں ایہ بھی کھیت...
قاضی خضر منظور اکھے من بیٹا ایہ بھی غم رنجیٹیا کھا...
قاضی رنز والا اکھ مار آکھے رانجھا تو بھی عیش ا...
ہیاں رکھنے دا اہنوں شوق وڈا کسری ہند کے...
کمن آپ کماوے لسی ہمایاں کو کوئی روز تک دے...

پُٹے ترے نال اکڑ حبٹ وگڑیا دھون بھنا لئے
گھٹ پنجالیاں ڈاہ کے جھوکے پریم دے گاہدی تے جالئے
کسیا انگڑاں کسیدیاں چلھے کسیدے روٹ پکا لئے
پاگناہ دی رب کولوں اوہناں ڈوہاں گناہ بخشا لئے

جلدو پھیر ہے ڈھول نس جاوے ناسا وٹھ کے نتھ پالیئے
ایس آدم وجود تے نفس ظالم ڈاہڈی روز تک حکم چلا لیئے
اک روز آخر لکھیا دیونا ہے بھاویں قرض کتنا سر پالیئے
اوہناں سوختہ محشروں کی ہوئی منہ کالے کرجنہاں چھپا لیئے

مقولہ شاعر

قاضی جاندا سی رانجھا ہے سچا پھر سچ دے نکتے حل کیتے
کے علم قرآن کتاب تائیں ورتے اوس اتقش تحمل کیتے
مسلم عہد اندر کڈ اقہر کیتا اوہنے حرف قرآن دے ٹل کیتے

بخت رانجھنے دے ستے سول گئے ابر رحمت تاہیں جل تھل کیتے
اجہل کیتے گھڑی پل کیتے حال سال کیتے دل جھل کیتے
کدہیر دل آئی آواز ہورا رانجھنے دی ایسے کھڈ چلے سوختہ ٹل کیتے

ایضاً

رانجھا رڑے دے اتے بہادتا قاضی صاحب نے ٹرے فساد کیتی
من مل کجہ ہوونتاں تائیں دیکھو کس طرح نال ناشاد کیتے
پھلکے لاکھے صاحب بنا دسے صلح کل نہ خوب خراد کیتے
کدہے جگر انہی صاحب درگا جیہڑے کم کیتے خداداد کیتے

کجھ لحاظ سیاست دا رکھیا نہ خانے اچھے آباد برباد کیتے
بے بنیاد کیتے نامراد کیتے بے آباد کیتے نہ آزاد کیتے
نبی صاحب سیاست نوں منگے تے دیکھو محشر کالے دے ارشاد کیتے
ہوئے سوختہ کسے توں حل ناہیں نکتے اور سول صاد کیتے

گرداور دا او ناتے پٹواری دا رانجھے نوں فریب دسنا

دانشمند پٹواری نے گئی کیتی اکہ جہاں لائیاں جھنڈیاں جی
ڈنگ سد ہدی کیتی پرواہ ناہیں کتنی چھڈیاں نہ کجھ ڈنڈیاں جی
ہاڑی کدوں لگی ساونی کدوں لگی بھودا کیٹھری بہار چنڈیاں جی
کسے پیسیاں گھوڑیاں چھانیاں نہ ایہ انچھا تیا ہی پیا وڈیاں جی

ڈنڈاں خوب پائیاں جھلے نے کھو پائیاں خوب کیتیاں گنجیاں کھنڈیاں جی
رڈہ بھودا ایہ کیہیں سبھے ہو گیاں اک ہنڈیاں تے اک ہنڈیاں جی
داہیا بیجیا ریجیا سیجیا نہ کیویں آئیاں طرا وتاں ٹھنڈیاں جی
بن تاں اوہناں دے حال نوں جاننا ہاں آکھو چھنہاں گانڈھاں گنڈھیاں جی

اودوں ملے معشوق اپنے لگ جاسی جاں وپایا منکر نے بھنڈیاں جی
کیتی ہانگاں اینہاں ندی غور نا ہیں بہ نہ ہیا سہاگناں رنڈیاں جی
جھوریا اک نشان خدا دی آہیں جیا ہیا جھوٹیاں سنڈیاں جی
اک بنجر باراںنیاں ہور رہیاں کیہڑی نسلاں تے کرن ٹھنڈیاں جی
بنا بار شہوں سڑدیاں جان بیاں ہون بار غماں تے سینے ٹھنڈیاں جی

اک دیندیاں پھل نہ دیندیاں سن ڈھو رہیاں اوہ لنڈ ملنڈیاں
آساں وچہ ہی بڈھیاں ہو گیاں پائیاں پہنیاں سنڈیاں
اکناں اچھیاں ہوواں دے ناز اتے اوچیاں تلکے ونڈیاں
اک سوریاں خدمتاں کئی ہویا مالک گھاٹے دیندے رہے پھنڈیاں
جیباں سوختہ لباں تے بھر دیاں نیں ہویا خشک پیالہ قنڈیاں

رانجھے دا گرداوروں نوں کہنا

بھا یاں سیتیاں ہن نال وگلاں جھیاں کوڑ سفنے دے نال کیتیاں نی
ہوون سوم نہ نال نصیحتاں دے جنہاں نیندیاں وچہ بنتیاں ہانی

کھوٹے درم لیکے کاردان کولوں راتو راتہی گنہگار کیتیاں
نہیں سوختہ کہیاں یہ عبیر دیا اساں جو کہیاں ہدیاں

جواب گرداور دا

اکھاں والیاں نے کی کمال کیتا کہڑے معجون پھکار یا اندھیاں نے
گل تک نقشیاں دی کر پڑتال لیاں کی فتور پایا جعبندیاں نے
گل ہٹواریاں دی خوب خبر لیا توں بھی سن لیں جنگیاں مندیاں نی
ایس بات دی کرشن کمان کرسن جسکر کیا کجھ بھی جرا اندیاں نے
ہوہری کیتی پیدا جتھے لگ گئیاں نامراد زہریلیاں دیاں نے

تو نہ رانجھیا کجھ معلوم کیتا تینوں دسیا نہیں سر بندیاں
گل جہاں تے پاوبادتی اینہاں موریاں نالیاں گندیاں
سدھ بدھ گھر نوں نہیں مار دینا منہ سوار دینا جھڑیاں کھنڈیاں
اللہ واسطے دا نہیں کوئی کم کردا منہ ٹڈیاں ہے گورکنڈیاں
دیکھ سوختہ ملک فنا کیتا اینہاں روزدیاں جتھے بندیاں

جواب رانجھے دا

بھا بیاں غیر کیتا ادھے نال ہیر جیہڑا ادب حسین دے نال ہویا
ادہو مجھ اتے دیر دینیاں اجیہڑے دبر تھیں دارا بیحال ہویا
ادہو دبیر آیا دانگ زلزلے دے نادرخاں داجسطرح کال ہویا

ادہو دیر ہویا میری جان اتے جیہڑے دیر تھیں علی جلال
ادہو دیر چڑھیا بدل زانگ ور ہیا عیسیٰ نال جو دیر کی
ادہو دبیر فرشطن نخیل کیتا موسیٰ نال جو دیر ملال

اوہو دیر ہابیل مظلوم اتے برادر قابیل چنڈال ہویا
جٹاں جہان نہ دیکھیا دیر کدھرے جھٹرا دیر بھیڑ اکلاں گل ہویا
اوہو دیر ہمایوں وینال ہویا یوسف نال جو امر محال ہویا
ہیر حال تے سوختہ باجھ تیرے ہر ساں کوئی بھی نہ محرم حال ہویا

گرداور دا پٹواری نوں کہنا

دانشمند پٹواری توں کہی کیتی دتی ڈھگی دو ٹنگی توں رانجھے نوں
چل ہوتھ تے ہیں بھی دکھ پیساں دتی کھیڑی نہ سنگی توں رانجھے نوں
کیتی کوئی نہ بات انصاف والی ملیوں خوب کسنگی توں رانجھے نوں
گھوڑے حرص اتے چڑھکے دیدتی کانی گھوبجڑی لنگی توں رانجھے نوں
جھنگی ونڈ کیتی ونڈ چھنڈ کیتی دتی زمین نہ چنگی توں رانجھے نوں
سند راہ رستے ادھے کی پینیا جھیڑی دتی ارڈنگی توں رانجھے نوں
مینوں نقشیاں توں سب کجھ ظاہر ہویا چنگی بانی کر ٹنگی توں رانجھے نوں
اوہدا سوختہ کی کجھ ویکھیا سی کہیا کیوں سر بھنگی توں رانجھے نوں

مقولہ شاعر

ہستی بندی دی رہی ہے نال بند ہیں ربدی ہستی نوں جانی ہاں
زمیں فلک دا او بحر بردا او دہی سیچ والا عاشق مانے ہاں
رنگ سادیاں نے حسن والیاں دا اچھی طرح خدا پہچانے ہاں
باقی ہتکہ دے جھوٹیاں دے ہویا نوں بری طرح نال سوختہ دانے ہاں

گرداور دا کارنامہ

الہ یار گرداور نے نقشیاں دی اچھی طرح دے نال پڑتال کیتی
اوہنے ہور دی بھی پول کھول دتے ونڈا اگو دی اکھ جاں لال کیتی
ساری گڈھ لکے باہر و کہال دتی دانشمند جھیڑی بری حال کیتی
سن لئی سوختہ سب نے کن دھر کر جھیڑی باندی ہی ڈھونڈ بھال کیتی

ایضاً

الہ یار صاحب قاضی کول بہکے پیدا جگ تے فوٹوگراف کیتا
ہر اک چیز دی ونڈ ونڈا دتی نال رانجھن دے بڑا انصاف کیتا
کالے منہ ہوئے بدی والیاں دے کہیا سوہنا کم اشراف کیتا
پردہ پا دتا ہر اک بات اتے جرم والیاں دا جرم معاف کیتا
لکھی نام تے زمین زرخیز اسد نالے وچہ قبضے کوہ قاف کیتا
کعبہ دیکھ خلیل دے ٹکڑے نوں سب نے سوختہ اٹھ طواف کیتا

مقولہ شاعر

بدل گئے زمانے ہور ہوئے نویاں شوشاں تے نویں گل ہوئی ۔ بولی بدل گئی دیس اپنے دی ساڈی دیس نوں چلو چلی

حاکم وقت بھی دیکھ نہ سکیا ساڈی بندگی بھی انگریزی ہوئی ۔ ستھار گر پیا محراب مٹھے مشکل سوختہ نہ اجے حل ہوئی

بھابیاں دا ٹھٹھا

ٹھٹھے لتے مخول تھیں رانجھنے نوں دیکھ بھابیاں نے گدھا پایا اے ۔ جوتی جھاڑ کے ڈیوڑھی تھیں نکل جاویں جھدرن نے کھیا

واہیا ہل نہ جوتر الایا اے پانی کیاریاں نوں کدوں لایا اے ۔ وانگ سوختہ آئی تقدیر تیری ناواں فرج دیچہ لکھیا

رانجھے دا کم کرنا تے اللہ ولوں بھی پینی

طعنے جگر نوں لگے جاں رانجھنے نوں پنج رکھ کو کم کرن لگا ۔ پڑ جتنے نوں کمر کس تریا تاری بحر جھنادی ترن لگا

ایپر رب نوں نہیں منظور ہیسی کھیت رانجھنے تے گڑا اہرن لگا ۔ نا امید کسان ہو وضو کرکے سر نوں سجدے دیچہ ہی دھرن لگا

حالت جٹ دی نوں کون پچھے ویکھے کنکاں پکیاں تے پتھر ٹرن لگا ۔ اگ قدرتی کھیت نوں دیکھ لگی رو رو واویلا وہاکرن لگا

جیویں مرد پچھے رن تتی ہووے ایویں جٹ نچاتے بیٹھ کے سڑن لگا ۔ پھل پیا دانہ پھل پئے گلشن قسمت نال رنجھیٹر ا ہرن لگا

گدڑ گنیاں وا جمعدار ہو کے مالک وا زناں دے نال لڑن لگا ۔ ہاتھی نفس بھکاڑ کے کھیت اندر میرا پیٹ بھیا پیٹ بھرن لگا

گردش فلک تھیں سوختہ تنگ آکے گھول نفس تھا مند زمال کرن لگا

مقولہ شاعر

کیڈا جھوٹ قاضی اودوں جوڑیا سی ہو جو چوہدر دار ابا پت نانجا ہیں ۔ یوسف عشق اندر رکھاں جتین کیتے ہو یارام زلیخا دا بت ناہیں

نویں رنگ زمانے دی چال بدلی کٹے وال گئے رہی گت ناہیں

ادھے سوختہ خوشی کدہو وئی ایں آئی جتھے بہار دی رت ناہیں

ایضاً

پنڈا مخملی کدی نہ کھیت جاوے ہویا قسمتاں ہو بھی ہیٹھیاں نی
کجھ رب سبب بنا دتا کجھ کامیاں نے موجاں لٹیاں نی
جنہاں وچ سفنے ڈٹھی مجھ نہ سی مکھن گھت کے چوریاں کٹیاں نی

لگی مدت دی اوڑ نہ مینہہ وریہا کھیت رانجھن تے آندہیا چھیٹیاں نی
ڈہلا ویکھ میدان تے بھیڈ بھڑ کے وار و وار لاون خوب جھٹیاں نی
اوہدا سوختہ کسے تے گلہ کاہدا اجڑاں آپنیاں آپ جس پٹیاں نی

دیگر

بوندان برسیاں سکیشاں خوشی کیتی گل گلے لگے آیا وقت سیاں ن
سر وچ گھتا ادکیل اول واہون جیہڑے عطر پھلیل عبیر لاون

شکر سیویاں جنہاں نوں رب دیوا دکیوں عید دے روز نوں ان کھاون
جے او سوختہ دیوا انگ ڈھون نیڈاں جندجان جوانی توں وچ جاون

شاعر دی خدا نال گل

آخر ہو کا ماں لے ہیا بھلیا ندا دا واقدرتاں تیریاں نیاریاں نی
جوبن اڈیا ڈھور دے بدلاں نوں سٹر کے آیا نہ ہو کراں ماریاں نی
تساں رکھیا کیہ دا مان نا ہیں کھویاں رعبیاں تھیں سرداریاں نی

نقشہ ہور دا ہور ہی بدلیا اے بھل گیاں چالاکیاں ساریاں نی
کوڑا ڈھونے نے اُتے لادتا پیاں رانجھے نوں شکلاں بھاریاں نی
کون کہے تینوں لیں دی ایویں کر دی گلاں سوختہ سچ تاریاں نی

بھابی دی رانجھے ولوں شکائت

دیکھ بخت نال گھلدیاں رانجھنے نوں بھابی گھر آ ذکر اذکار کیتا
رانجھا چھیل بانکا ساڈے کم دا نہ ساٹوں ایس نے بہت خوار کیتا

تینوں تیوں وگڑ دا گیا نہ راس ہویا جیو جیو بال دنیال پیار کیتا
سید زادیاں دے گلدہار ہو کے کم خام کی جٹ گنوار کیتا

جھگی وچ وڑیا دوروں ویکھ مینوں باہر نکل کے جال لکار کیتا
اچی بولکے سوختہ ظاہر ہویا پاک ذات وچلا گنہگار کیتا

شاعر دی گل

کھیتوں نردیاں ہی بدشگون ہویا قسمت رانجھنے دی بیدار ہوئی ۔ اجھی سہی ہوا جنگی زمیں بھی سی کھیتی پھیر بھی نہ نرواں ہوئی
جو تی جھاڑ کے ڈیوڑھی وچ وڑن لگا اگے وڑدیاں پول بیزار ہوئی ۔ بوہے جنت تھیں نکل کے نس تریا سر تے اجل مرالی مار ہوئی
خطا اپنی تے ہویا نہیں نادم رو رو کہے بیداد سرکار ہوئی ۔ دھاڑ مار کے رانجھا دی بکے کیکر ایہ گل سوختہ بڑی دشوار ہوئی

ایضاً

اج کسے دی شامت اعمال آئی بیل آکھدا گھوڑ نیوں جٹ نا ہیں ۔ اُٹھنے وقت نزدیک ہے اون والا اچھے ماپواں سنبھلنے پٹ نا ہیں
سنگھاں نال کسیاں پھانسی پھاہ لیناں نال رکھنی آپنی گت نا ہیں ۔ غازی مرد ہو گئے سوختہ دے کریں دو سیناں ذرا بھی ہٹ نا ہیں

بھابیاں دا رانجھے نوں مہنا دینا

ساڈیاں اڈیاں نہیں پسند تیرا کوئی کر لیا ویں اچی دیکھ ادی ۔ تلکن بازیاں توں ناہیں تلک جاویں کوئی ڈھونڈ لیاویں اجہی نے
لکھی پڑھی ملائت دا پاس ہووے نوری لین والی لاڈو کوئی لڈی ۔ ملے ہان دے نال فیر ہان ایسا جلھے چونکیاں توں جیہڑی ہووے
کوئی وقت نہ دل دا ملے تینوں ہر وقت رہے پولکھیل اڈی ۔ نویں ہار سنگار دے جبنے تے رہے بھیت پریت دی اگہڑی
جگ آن مبارکاں دے تینوں تیری جگ اتے ہووے گل وڈی ۔ گھر گھر تیریاں ہی دھمالاں پین پیاں جھینبے سب مار
تھہ پیر ملکے وین ناہیں تینوں مل جاوے کوئی گور کڈی ۔ رہے نرم گدیلیاں وچ لیٹی نازک نرم جیہے والی
جسنوں کرے سلام اوہ آکھ دیوے ہووے شان دونی اتے عمر وڈی ۔ ساڈے کول آپکے دس جاویں تینوں سوختہ گل ایہ کہہ

جواب رانجھے دا

کیہڑا کم انسان نہیں کر سکدا مشکل کم توں نہیں گھبراوندا ہیں ۔ اپنے آپ نوں دکھاونا جیہا پادشاہیں بلی تساں دی پالدی کھاوندا ہیں
راوی بیاس جھناں ستلج وہل ڈہی کوئی بیاہ دیاوندا ہیں ۔ دھرنا مار شہر لکالے دوجیہا جہلم ول بھی جہلم تے جاوندا ہیں

سوہنی پدمنی نرم گفتار والی گوڈے ڈھ لیا بھلا وساں میں ... کھاوے حسن تساڈا شرم جستوں ایسے حسن دی قسم اٹھا وساں میں

ایسی مار کے مار لے آوساں میں آہد حسن اُتے وک جاوساں میں ... بدنظر دی نظر نہ لگ جاوے ستاں پردیاں وچہ لکاوساں میں

دل بہلاوساں کول بٹھاوساں میں ایسا سوہنا معشوق نہ ڈھ اوسیگا ... جے اوہہے تے گلے لگا وساں میں جے اوُرسے تے فیر منا وساں میں

مڑے وصل جدائی دے پاونے نوں اوہدے کولوں نہ اکھ چراوساں میں ... اوہدے ستیاں تے جو کوئی ملن آوے کچی نیند نہ اوہنوں جگا وساں میں

جے اوہ لٹھے تے پیر دبا وساں میں جے اوہ کہے تے سیس نوا وساں میں ... بے پرواہی دے سوختہ خوف کولوں ہر دم اوہدے دی گن ہی گا وساں میں

مقولہ شاعر

جدتک نبی ہیسی سبدی نبی رہی جدبولا گڑ گئی بری اکھ ہو گئی ... جیہڑی بدھی اتفاق دی گنڈ ہیسی کھلی رہی ناہیں وکھو وکھ ہو گئی

اپنے ولوں کسے گلزار کیتی نا اتفاق اندر کنڈ اکٹھی ہو گئی ... رہا سوختہ مزہ کی اوس گل دا ہر زبان اتے جدی چکھ ہو گئی

جواب بھابیاں دا

تیرا رانجھیا حال معلوم سانوں سر خاک پا پیا پچھتا وسینگا ... نکلے پر کی چیونٹی دی ہوتیت آئی شیخی مار کے جان گنوا وسینگا

چھڈ بھکھیا بس کر بہت ہوئی بہتی کھا روٹی آپھر جا وسینگا ... اچھی فال نہ تتر بولیا اے اجا کنواریاں دے مزے پا وسینگا

اچھا شگن ہو یا جھبدے دوڑ ایتھوں نئیں جو بنے نوں گلے لا وسینگا ... اسیں مناں گے تیری بہادری نوں جے توں چوچک دی بیٹی لے آوسینگا

جس ملک دے بول نہ انہیں واقف اوس ملک کی بول فرما وسینگا ... سودا لاکے حسن بازار اندر ہوکا کسطرح نال سنا وسینگا

حسن والیاں نوں پاتوں مل لتا پالتوں آپ ہی نفع وچہ جاوسینگا ... نومن بھارا حسن ہیر دا اے دس کسطرح چک لے آوسینگا

اسیں رہیاں سمجھا نہ سمجھیوں سدھا ہو کے روٹیاں کھاوسینگا ... آخر شمع رخسار دے گرد پھر کے وانگر سوختہ دے جل جاوسینگا

رانجھے دا گھروں ٹر پینا

جی اوس کیتا کیوں وطنیاں نے میل ہو نہ تے ورد پکار یا اے ... پکڑ دھندی نسری حکم بدمعاروز حشر نہ امیولا کار یا اے

رزق ملک گیا جنہاں ہندیاں دا اوہناں جوت گوبیلہ اماریا اے ... رانجھا اکیلانہ اک پل اوتھے حسن وطن وچہ عشق گند ریاست

دیکھ تخت ہزارے وچہ کال پیا بری نگہ کر دیس وِل تاڑیا اے
پنجرے تن دی تیلیاں توڑنے نوں طائر روح نے پر سنواریا اے

جمع کر اسباب وجود والیا اگ لا سیالاں توں واریا اے
الفی گل پا وال سنوار منہ تے سوہنا سوختہ فقر سدایا اے

رانجھے دے بھایاں دا رانجھے نوں روکنا

رانجھا جاندا ویکھ کے بھائی دوڑے روکن لگے من دی مار ناہیں
اٹھکے بیلیا اوئے تیرے حوصلے دی ساڈا ذرا کیتو انتظار ناہیں
کوئی گھر بھی ایسا نہ ویکھیا اے نرم سخت جتھے گفتار ناہیں
کیہڑا اوہ بنج سوداگری کرن چلیوں کوئی نال تیرے خدمتگار ناہیں
جس وطن اندر پلیوں پوسیوں توں اوس وطن کیتی منوں ہار ناہیں
بندے اسیں تیرے توں ہیں رب ساڈا مویاں جمیاں دی لیہ سار ناہیں
ایسا جرم کی اساں توں ہو گیا اے ہوندی معاف خطا سرکار ناہیں

کتھے چلیوں کی ہی دخت پیا چل گھر انہوں کر خوار ناہیں
جیکر بھابیاں بولیاں کی ہویا دس کھا تیریاں اوہ خدمتگار
گھر وچ دو بھانڈے رہندے ہین کھیندے گھروں نکل کے پھیر
اج رہو مہمان کل چلا جاویں تینوں پئی کوئی بڑی بگار
ہل واہیں ناہیں بیلی گاہیں ناہیں کھاویں بلیاں تے کر کار
روح بھلیا مار تقدیر دی گی سدا ایہ بندہ خبردار ناہیں
کیتی سوختہ نے توبہ کئی واری پھر بھی توں نہیوں بخشنہار

جواب رانجھے دا بھایاں نوں

ہے نخل محبت اوہ نخل یارو جس نخل نوں کوئی بھی پھل ناہیں
سانوں حکم ہویا مرشد اپنے دا ایس نگر دے وچہ ٹھہرنال ناہیں
کھیتی آس امید دا رب راکھا کس جوترا واہونا ہل ناہیں
کلمہ قسم باجھ نبی کیونج کھاں منہ نفیں جیکر تن اتے انہی گل ناہیں

اوہناں کہن بھاکے پائے پیٹھے جنہاں ڈگیاں دی وچہ
چلو چل کہا دلنے لکھ واری پیا صاف زبان تے دل ناہیں
ایویں کوڑ تسلیاں لوک دیندے ساڈی باجھ پیار یار گل
ہور کون کوئی بھانبڑ بدھے لوئی رو در حشر نوں سوختہ ٹھل ناہیں

رانجھے دا بھائیاں دی گل نہ منّنا

رانجھا لکھ منائیاں رہیا ناہیں بھائیاں کئی اسے ہیر پھیر کیتے
پہلوں جتنے اسی لا یا گھیو ناہیں پچھوں سجناں دے ول ہیر کیتے

رہے ڈرکے رانجھے دے وچہ سینے جیہڑے بھابیاں ہیر تیر کیتے
مرگیاں دے نال نہ کوئی مریا سب نے سوختہ رنگ جیوندے

بھابیاں دا رانجھے نوں منون جانا

گیاں بھابیاں بھی مگر رانجھنے دے آکھن ہوئی کی ساتھوں خطا ویرا
جو ہوئی خطا ہے اساں کولوں پھیریں پیاں تائیں بخش جا ویرا

توں کی اساں دا ایسا گناہ کیتا ساتھوں چلیوں مکھ چھپا ویرا
جھوٹی سچی منہ رکھنی کر جاندوں ساڈے نال سلام دعا ویرا

آئیاں اسیں سگوں معافی منگنے نوں اپنے گل اندر پلا پا ویرا
شرم تدھ کولوں اساں کھاونی سی توں تے اساتھوں گیوں شرما ویرا

جیہنے چلیوں مڑ نہ آونیدی گیوں دیس ولوں قسم کھا ویرا
ساڈے رکھیاں سوختہ رہن ناہیں اچھا جیویں ہے تیری رضا ویرا

رانجھے دا بھابیاں نوں جواب

آیو وچ اجاڑ کوئی لٹ لیگا حسن جیہنیاں منہ تے وگدیاں او
کنے رنگ بدلا کے صقل ہو تسیں خاص پیدا کوئی اگدیاں او

ہو کا مار کے کینے جے لوک کٹھے تسیں نال راکستارے ڈگدیاں او
ایہ نہ اون والا کسے گل اتے دل ناداں ناہیں جنہوں ٹھگدیاں او

اسیں شیر دی جوہ وچہ سون والے تسیں زینتاں جشتاں جگدیاں او
کیہڑے لاڈدی سوختہ ہوئی آند تسیں وانگ تو پاپہیا وگدیاں او

بھابیاں دا کہنا

اسیں اک تینوں چھین گل آئیاں تساں کاہنوں اڈی چپیڑ کیتی
کڑی ڈھونڈ دبر وادی گھر آئی جسے نال توں چھیڑ چھیڑ کیتی

بہین نال مائی آر کھبیڑ کیتی اکے نال بہین دے مائی بھیڑ کیتی
پاک صاف چادر اوہدی لاہ سرتوں بد وبدی کیوں اپنے ٹیڑ کیتی

کیتی صلح صفائی دی گل کیہڑی اوہدی گل ولیل چپیڑ کیتی
کالی نال نکسیر بھی بھل گئی تعز عید نوں بھی جھٹکا بھیڑ کیتی

چہرہ جن اوہدا داغدار ہویا اڈی کیہاں تیں ٹری کھبیڑ کیتی
خطرہ خوف اٹھا کے دل اتوں نال جھنگ دے جنگ ہمیڑ کیتی

جواب رانجھے دا

عیب کے دادے نہ لائے میرے مینوں یونہہ سہار ہناں میاں دا
ڈنڈا ونڈدے نیں آکے دن مینوں مینوں سمجھ چیلا چینت میاں دا

آیو مفت دی دھونس کی دینے نوں ٹکا دتا ہی کتھے سلامیاں دا
کار خیر کی سوختہ ہو ایتھے آیا قدم زوڈیاں حامیاں دا

مقولہ شاعر

تساں جہی نہ کسے کرتوت کیتی ست کلاں دا معاملہ ماردتا
دہو کاکینیاں فتح نہ ہوئی حاصل دغا باز دا اوڑ بلکار دتا
جنہوں رب رکھے اونہوں کون مارے اپنے ولوں تے تساں نے ماردتا

اپنے ہڈ شریک دے رہن خاطر جنگاں دا کوٹ اساردتا
صد حیف ہے شرم دی بات اُتے پلہ بھیر بھی نہ شرمسار دتا
صلح نال کی دناہے سوختہ نوں جو کجھ دتا سو نال تلوار دتا

رانجھے دے جان تے بھابیاں دا خوشی کرنا

رانجھا دیس نوں چھل جدوں نکل ٹریا بھابیاں خوشی دیاں لاں بانہ چھنڈیاں نی
دھونی دھوپ دے کھلکے گھر اندر گھیو گھر بن شرینیاں ونڈیاں نی

ویچ وقت جھیڑیاں تڑبن دین ناہیں کمار یکتے چھیڑیاں چنڈیاں
اج سوختہ دیس سہاگناں دے دمال مفت اتنے گیتے رنڈیاں

رانجھے دی بھین دا اونا تے رانجھے نوں سمجھونا

دیس آپنا چھڈ نہ جا ویرا مشکل بہت ملیے تدھ نوں بہن گئے دسے
حب وطن جیہی کتے بہار ناہیں غیر دیس والے ایہو کہن گئے دسے

تیلاں باہجھ تے مشعلاں بن ناہیں درداں باہجھ کیہڑے دکھ سہے
تیرے سوختہ داغ جدائی والے ساڈے سینے تے رڑکدے رہے

رانجھے دا جواب

پیچو پیچ سنلے بھیناں اساں کوں جیہڑے کرم نے ہو کے رہنگے نی
چلے کیدی کوئی تدبیر ناہیں قطب غوث ولی ایتھے دھینگے نی

جو جو کسے دی لکھت دے دوجہ آئے لیکھے اوسنوں ایدیا گے
غیبی سوختہ کون تدبیر موڑے غم یار رفیق ہو بہن گے

جواب بھین دا رانجھے نوں

ویرا دکھ پردیس دے برے ہوندے آپنے دیس جیہی کتے بہار ناہیں
اگے پیر دھر اکدوں باہر گھر نفیس تینوں ڈھونڈی سیج بچھار یار ہیں

او بھگت کرنی کسنے دیکھ تینوں جتھے کوئی رفیق غمخوار نا
کتھے جاکے چار دن کٹ آویں ایویں جاونا کتے درکار نا

کس نے بھیج چٹھی تینوں سدیا اے سد بنا جانا مزیدار ناہیں
پلے بڑے بھار ملاقاتیاں دے ملاقات نوں آوندا وار ناہیں

اپنے جہی کو شستن حسن دیس دی نہیں اوس دیس جانا برخوردار ناہیں
ایسے دیس جانا غم دا سامنا اے جتھے کوئی بھی سوختہ ٹھار ناہیں

جواب رانجھے دا بھین نوں

پوے وخت تے دیس نوں چھڈ جانا پردیس وچ بھکھیا منگ لینی
جھولی اڈنی نہیں آن چھٹنی نہیں خیر منگ لینی نال ہنگ لینی

رنگڑ یار والی اکڑ منجھ چلے ٹنڈا ڈانگ ڈنیال ہے تنگ لینی
ظاہر شکل بنا کے موناں دی ست نام والی کفنی رنگ لینی

اکھاں میٹ اجاڑ دے وچ بہہ کے گھوٹ چھان لینی پی بھنگ لینی
موڈھے اتے منہ تے گل تسبیح ہتھ فقر الله بہن ڈنگ لینی

ہتھوں ست لنگوٹ دا چھڈنا نہیں کوئی سنتنی بھی لا انگ لینی
ان سیر کھلکے پار کھنا کی سوا سیر ڈنیال کر جنگ لینی

کنڈے ندی اتوں مڑکے آونا نہیں سارا پار دریا دے لنگ لینی
او گل سوختہ جگ نوں دسنی نہیں بلی وانگ جھڑی کر تنگ لینی

رانجھے دا جواب سنکے بھین دا واپس آجانا

سنی گئی نہ بھین دی گل کوئی پلکے حال پکارتے چپ ہوئی
صبح گئی دوپہر بھی بس ہوئی وقت شام ہویا ٹھنڈی دھپ ہوئی

سورج اپنی جانفری چھڈ بیٹھا دن دی روشنی شام وچ چھپ ہوئی
جسا چھڈ کے روح پرواز کیتی کلا چل گئی توپ ٹھپ ہوئی

رانجھے دے دل دی آواز

چل رانجھیا اٹھ چل الیس نگروں جتھے کوئی بھی کاروہار ناہیں
مطلب اپنے دی ہر کوئی گل کردا باہجھ مطلبوں یار غمخوار ناہیں

اساں ڈیکھیا ملک ہے اک ایسا اوتھے کوئی بھی رہیکار ناہیں
آپو اپنی محنتاں دل ویکھن غیر محنتاں تے مارن دھار ناہیں

ہر ہر دے دہر بول رہا کھی میل والا کوئی یار ناہیں
ٹلکے دور رہند جھگڑے رگڑیاں توں ہوندا کسی توں کوئی شرمسار ناہیں

نقد ونقد سودے لین دین دے نی کلوکال دا کرن ادہار ناہیں
نہ کوئی اوتھے حکیم نہ جوتشی اے اتے کوئی بیمار لاچار ناہیں

اپنے اوپر چکوتاں آپ کردے اوہناں اتے کوئی قید سرکار ناہیں
لکنے کہی تے دو جے نے من لتی کردا کوئی بھی لہ دا انکار ناہیں

او اعتبار والے ہیں اعتبار دا بے اعتبار کوئی بے اعتبار ناہیں
او تاں سوختہ دیس جد ڈٹھا اوتھے حد کوئی قہقہ دیوار ناہیں

ایضاً

چل رانجھیا اوس جا چل وڑیئے جتھے رات دن حمد ثنا ہووے
برکت بندیاں تھیں تیری سیاں جتا اللہ کرے منظور دعا ہووے
جیہڑی روزدی چھننک ہے تدھ تائیں جاگن بخت تے دور بلا ہووے

ایسے بندیاں دی چل ٹہل کریئے ساڈی ٹہل تھیں زرا کھوہ
چل دیکھ نشان تے ٹھیک بیٹھے تیر عاملاں دا نہ خطا ہووے
اونہوں خوف کی سوختہ دشمناں دا پیشوا جسدا اسعد

مقولہ شاعر

عدموں آکے دیکھیا جگ اتے ہستی جگ ہے بڑا قمار خانہ
ہے اسرار خانہ ایہدا وچ مشرق اتے وچ مغرب ہے گفتار خانہ
ایہدے وچ ہی جنگی نیار خانہ ایہدے وچ ہے صلح دا کار خانہ
ایہدے وچ ہی الفت پیار خانہ ایہدے وچ ہے جوت پینر ارخانہ
کتے ڈھاسرنگی ستار خانہ کتے ہی تکیہ تے مزار خانہ
ایہدے وچ ہے قول اقرار خانہ ایہدے وچ ہے ناز بردار خانہ
کتے دیکھیا نڈی بازار خانہ کتے دیکھیا ہے ستر دار خانہ
عجب رنگ اسدا عجب ڈھنگ اسدا دکھ سکھ دا ہی مزیدار خانہ

لگے پتہ ناہیں ایہدیاں گھمنڈراں دا ایہہ ہے بڑا احبار
ہر اک نن فریب ہے ایس اندر ایہدے جیہا نہ کوئی مکار
ایہدے وچ ہے سوچ بچار خانہ ایہدے وچ ہے حال پکار
ظاہر جاپدا پیا سنگار خانہ باطن وچ ہی بڑا جھبٹیا
لکھاں پیچ اسدے ہر پیچ اندر ایہدے وچ ہی لکھ
ایہدے وچ ہے موج بہار خانہ ایہدے وچ ہی گل گلزار
ایہدے وچ دسیا بے اعتبار خانہ ایہدے وچ ہے با اعتبار
ایس جگہ تے سوختہ کوئی دسے کیہڑی چیز دا نہیں

ساقی نامہ

ساقی پیال پیالہ ایسا دل دا پی کے پیر جوان ہووال
اک میں غنی ہووال غنی وانگ حاتم سخی دل دا سخی دان ہووال
بیقرار ہووال دل عاشقاں دا تے کٹھن معشوقاں دی جان ہووال
انجے تخت ہزار تے بیٹھ کہا جیہیں اج یار سلیمان ہووال

چھڈاں سخن منہ تھیں تار جھڑن پلکوں ذہن وچہ ایسا
ابرو یار دے دیکھ کے کراں سجدہ جھک کے وچہ محراب کمان
کافر عشق تباں دے زنار وکھن اک میں مومن مسلمان ہووال
جاوا جھنگ لیکے فوجاں توپخانے سیر بری بلقیس دا

اوہدا دل ہوواں اوہدا جگر ہوواں اوہدا جسم ہوواں اوہدی جان ہوواں
اوہ معشوق بھاویں نا فرمان ہووے میں اوس ولوں نا فرمان ہوواں

ہلی وہ ایہا نہ جاوندا ہی شکل پیا تخت ول ویکھ حیران ہوواں
کھیتی آس امید دا رب کھانیں بیل ہوواں نہ کسان ہوواں

کھوہ سک جاون پانی ملے غیبوں نیر یا قدر نا ویکھ قربان ہوواں
موڑاں گل تے سوختہ لاج لگے اک سخن میں اک زبان ہوواں

رانجھے دا اپنے پنڈ دی جوہ وچوں نکل جانا

دا ہوڈا کردا رانجھا اُٹھ ٹریا گھر در دے سٹ گئے تکیا نہ
جہدا رزق جہان توں اٹھ گیا کھانا اوسدا کسے توں پکیا نہ

حال حال مگروں حال حال ہوئی پنڈ والیاں توں رہیا ڈکیا نہ
کہے کسے دے تے رہندا رہجاندا ایہہ بھابیاں نے پردہ ڈکیا نہ

رج دے مگر نکا جبہ اُٹھ ٹریا پنڈ دے کرن کوئی فرا کیا نہ
پہلی منزل تے آن مقام کیتا عاشق سوختہ کسے توں جھکیا نہ

رانجھے دا مسیت وچ پہنچنا تے بختاں نوں رونا

رانجھا مار منزل اچھی رات گئی گھڑا یوہے مسیت دے آن ہویا
اپنی حالت نوں دیکھ خراب خستہ اپنے بخت اتے بہکے خوب رویا

کسے پہلو نہ لبن آرام دما اپنے آپ نوں پٹیا سر کھویا
سارے جگدا سوختہ چور کیتو میرے واسطے ایہ اچھا بیج بویا

مقولہ شاعر

نہ کوئی غم ہیسی کیہے بخت ناہیں گھر وگھری شہر نیا ونڈ داسی
کیکر بیٹھ شیطان دے ڈلگ گیا جبھڑا اوس تائیں روز چھنڈ داسی

ستھیا صاف ستھرا کوئی نہ جنبڈ داسی کھوٹا مول جھنگیار انہ ٹنڈ داسی
شوق کھدا سی پنج ماں نے دا وڈا سورما او دست کھنڈ داسی

پڑھی اج تہجد نماز ناہیں غفلت کر بیٹھا موسم ٹھنڈ داسی
بیٹھن دا نیاں وچ او جاندا سی واقفکار نہ لنڈ مشٹنڈ داسی

اوہدے وچہ مقام نہ ہدی داسی اسنہ بگڑیا نہ دہندا چنڈ داسی
غیر نگہ نہ کسے ول ویکھدا سی جتی ستی مزدور اک پنڈ داسی

بہندا دولت دا نت چھنکار ہیسی دھوکا اوس نوں کسے دے ٹنڈ داسی
نیکاں واسطے رحمت دا مینہ ہیسی بداں واسطے او پالا ٹھنڈ داسی

اوتاں اپنی جھبی نہا گیا جبھڑا یار سا ڈا کھیر کھنڈ داسی
ساتوں چھڈ گیا پچھے رودنے نوں ہتر سوختہ جوا کو رنڈ داسی

رانجھے دا مسیت وچ داخل ہونا تے خدا گلہ کرنا

رانجھا وچ مسیت دے جا وڑیا اپنے رب اتے دیدہ تر کیتا
تیرے قادر قیوم کی تھہ آیا گھروں کڈھ مینوں در بدر کیتا

کیہڑا ابر انکبر ہس بل بیٹھا جیندے لئی مینوں بے زر کیتا
او بھی سوختہ دشمناں نے لیتا جیہڑا ملک میرا ہیسی سطرہ خوف کیتا

خدا کی طرف سے جواب

ہر کوئی رکھدا طمع ہے میں اتے ایہ کی تساں تماشہ لگا دتا
برا کیتا کی تساں نے حق اندر میں حیوانوں انسان بنا دتا

مشکل نبی اتے گلہ کرو میرا ایہہ کی تساں نے افترا پا دتا
دلوں تساں نے مینوں بھلا دتا ایہہ نہ تساں نوں لول آئی ہے

اجے آیا نہ تساں دے خیال اندر جو جو اساں نے کر کے دکھا دتا
دیکھے جاہلاں نوں سبق توحید والا تسیں دسو نہیں عالم بن گئے

بدخلق تاہیں سدھے راہ پا کے اساں پھل اخلاق سنگھا دتا
وڈے ظالماں نوں سینے نال لا کے کرنا عدل انصاف

ڈھیر دولتاں دے رکھ کے ڈاکواں نوں نگہبان محافظ بنا دتا
اتے وحشیاں نوں دا ارو دید دیکھے میں مہرباں نال رلا

بھیڈاں ڈنگراں دے چارن والیاں نوں شہنشاہی دا تاج پہنا دتا
جیہڑے عمل نہ سن پردہ پولن والے اساں انہاں تے پردہ

پھر بھی برا بنا کے تساں مینوں کیہڑی جگہ نہ ڈھول بجا دتا
مینوں جانکے تساں تا چیز ہستی میرا سوختہ نام

جواب رانجھے دا

جو کجھ کہیا تساں بیشک ٹھیک کہیا اس کوئی بھی منہہ دا ٹنے لی
لکھیا وچ قسمت او بھی ملے ناہیں ایسے دا ہی سطلے بے

ساڈا رب ہوندوں ہوندو نال ساڈے ایس بات لوں جاندے گھٹنے
کجھ جواب ناہیں ساڈے تھپلے غیر مسلماں توں ذلت گھٹنے

بل کوہ دریا جنگل جھیل ٹاپو تیرے نام نوں کتھے نہ رٹنی ہاں
آئے جگ تے ہیں تے کی آئے فاقے کٹنے ہاں پتھر جیہے

پھر بھی اساں نے گلہ رکھنا ہیں کیہڑی جگہ اتے تینوں تھٹنے ہاں
بے نیازی دے سوختہ خوف کولوں تیری یاد اندر سر نوں سٹنے ہاں

جواب خداوندوں

سب کجھ دتا ای تساں نوں جگ اتے ایہہ پر تسیں نہ شکر گذار ہوئے
اساں پہرے تے لایا فرشتیاں نوں پھیر تسیں آرام وی نال سوئے

خطرہ خوف تساں نوں رہے کوئی نگہبان بہائے نے پوئے پوئے
تہاڈے ستیاں تے اسیں جاگنے ہاں تہاڈا دل ہلا نہ کوئی چھوئے

جو کجھ دتا ای ہسکے ہے دتا ای رو ایا نہ تسیں خود آپ روئے
پھل لہاندا ہی لگا کھاونا سی جہڑا جگ تے تساں نے بی بوئے

ایہہ نام دا ہی کوئی بیج دیندے پھیر کیہوں ہوندی جگ تے ہوئے ہوئے
جہڑے تساں نوں کدی نہ لتھدے سن ساڈی رحمت نے داغ او وی دھوئے

ہنا جرم تساں دے بخشے نیں کئی واری کھادے پھیر بھی تساں نے کئی ہوئے
ساڈی رحمت مخول بنا دتی جان بجھکے تے کیتا تسیں توئے

من نہ کسے علاج توں ہون اچھے شیشے نال دیکھ گل گئے کوئے
رستہ صاف ہموار ہی سیاسی پایا آپ تساں آہدے وچ ٹوئے

گئے فجر دے باہر کیں لگئے آجا ونا سی گھر نوں ہوئے اسے
مین نہ ماریا سوختہ کسے تاہیں اپنے عملاں اتے تسیں آپ موئے

جواب رانجھے دا

عدموں بھیجکے اسانوں جگ اتے بھلا ایتھ کی تساں نے دا پائے
اچھا اسانوں تھل تھل کیتو پانی وچ تنور تپایا اے

میری سنی آواز پکارناہیں پھاٹنگ کے خوب تڑپایا اے
اک نہ میں ہوندا تیرا حرج کی سی ایڈا کاسنوں بھار اٹھایا اے

میں جس مزاندر تسامست ہیساں ستا رہن دیندوں کیوں جگایا اے
میں نہ چاہوناساں اونا جگ اتے تساں نے وردا نیوں کیوں لایا ای

میرا اونھوں دا منہ اگنایا اے کیہڑے ٹل تے ایتھے چڑہایا اے
میرے ملک آزاد تھیں کڈھ میتوں اچھا چہ غلامی دے پایا اے

اچھا تساں ایہہ کھیل رچایا اے چنگا تساں مخول بنایا اے
پھر توں آکھنیں نیت دے مکدی اے کتیا نیت نے اسانے پایا اے

سر منوایا گھون کروایا اے پھیر بھی تیرا ہی نام دھیایا اے
تساں تھاں تھاں تے ڈیرا لایا اے اسانوں بنناہرجائی نہ آیا اے

تن پچھوایا لون چالایا اے پھیر بھی تیرا ہی شکر بجایا اے
لا تقنطوا من رحمۃ اللہ ایہی تساں نے حکم فرمایا اے

سانوں فاقیاں تے فاقہ آیا اے اساں پھیر بھی نہ شور مچایا اے
ہونا تیرا ہی اساں بتلایا اے پر جا غیر تھیں مکھ بھنوایا اے

تیرے نام دا مرد گمایا اے دساں کی میں کتھے چھپایا اے
ڈردا سوختہ کرانہ گل کوئی تیری شرع نے گلا دبایا اے

جواب خدا دا

میں بنا کے گھلیا تساں تائیں تسیں آپ سیتھوں نافرمان ہوئے
ہیں ملوہیں کسے نوں نہ ہے کیتا اپنے آپ ہی تسیں حیران ہوئے

ہر ہر بار رحمت بھیجدا ہیں تسیں پھیر بھی نہ شادمان ہوئے
پھیر ہی شان اتوں پھیر نام اتوں اگوار بھی نہ قربان ہوئے

بھیجے جنہاں نوں کھانے اسمان اتوں اوہی ہیں اتے بدگمان ہوئے
اسیں پھیر بھی گتے نہ ظاہر کیتے سماں کے بندیاں تے جو احسان ہوئے

جنت رہن نوں تلنے رہے ناہیں پھیر حکم نوں توڑ نادان ہوئے
ہیں نہ کسے تے سوختہ قہر کیتا تسیں آپ انساناں نوں جہان

جواب رانجھا

عجب بات زمین توں سے جاویں سینے زوری دنیال آسمان اتے
اپنے کولوں کی اساں نوں دیونا ایں ایہو منصفی رہی

چنگا بنیوں رزاق مخلوق دا ہیں حالاں ساں نوں ہی بیٹھا ہیں کھان اتے
اک جوں بھی سوختہ مار کے تے اپنے کولوں نہ بھیجیں

مقولہ شاعر

عاجز رب نا ہیں کسے بات ولوں اوہنوں تیری وزارت دی لوڑ ناہیں
منن والڑی گل کوئی دس سانوں گلاں سفلیاں دا ملی

ربدی آئی رضا تے رہ شاکر لالے نال سینے ایہنوں موڑ ناہیں
جھوٹا سوختہ پینٹھ بناونے نوں رحمت ربدی نوں لا

مقولہ شاعر

کتھے گئی حکومت اور رعب کتھے گیا او زور جوان تیرا
تیرے بخت لئے رحمت ربدی سی ہر اک مذہب جیسی

خوشبو دار پھلاں وانگر مہکدا سی ہر ہر سینہ وچ خوش بیان تیرا
کل سی صدا غریباں دی در اتے باوا رہے دا علم آستان

او ایران تیرا او توران تیرا اور یونان تیرا او بلقان تیرا
او جاپان تیرا جرمن جان تیرا اٹلی چین تیرا انگلستان

روم روس تیرا ہندوستان تیرا اج خاک ہو گیا سامان تیرا
اٹھ گئے خوشامدی در اتوں جہیڑے کہندے سی زمیں آسمان

ہوش ہاں رنگ چڑھا کے چلے گئے جنہاں لئی سی لکھ دا پان تیرا
اج مہمان تینوں کسے رکھیا نہ کل مہمان سی سارا جہان تیرا

اج کہڑی تنہائی دیو چہ بیٹھوں جتھے کوئی رفیق نہ ہان تیرا — اج او گیا کتھے پہرہ دار دردا خدمتگار نوکر نگہبان تیرا
چاروں طرف اندھیر جہان ہویا بجھ گیا او روشن نشان تیرا — اڈدی خاک ہے در و دیوار اتے پیندا نہیں ہے کتے گمان تیرا
کل جگ تے جاری فرمان ہیسی اج کوئی نہ جاری فرمان تیرا — کسے در دیوار تے نہیں ملیا اشتہار اعلان چسپان تیرا

کل سوختہ جان پہچان دا سی اج بخت نہیں جان پہچان تیرا

ایضاً

کیہڑی گل رنجھیٹیا دل لگی ایتھوں جی کردا نہیں ہٹاونے نوں — آیوں رات دا صبح دوپہر ہو گئی کنوں کہ آیوں ایتھے آونے نوں
اگے جاونا کہ پچھے جاونا ای کاہدی سوچ پئی پچھوتاونے نوں — کجھ بھی وگڑیا اجے نہ ہے تیرا بندہ ہی بنیا غم کھاونے نوں
اگے گڈنا ای ایس جگہ کلا سچی گل کیہڑی من بھاونے نوں — صاف صاف کہدے جو کجھ اکھنا ای آیا میں ہاں تینوں سمجھاونے نوں
غیر دیس اندر جگر نہیں تیرا دھکے پینگے گل ہکاونے نوں — حامی کسے بھی ہونا نہیں تیرا رونداں لگا وقت وہاونے نوں
جلدی کر حیلہ ایتھوں اٹھنے دا بیٹھا کیوں ہیں گھل لہاونے نوں — دیکھ گیڈیاں نوں تہبند بنھ اجائے شرع دا آئے فتویٰ لاونے نوں
خلق جھنا انہاں نے سکھیا اے نامعقول شیطان بناونے نوں — کنڈ حجرہ دی پاڑکے نہس جا توں آرہے ہور کوئی قسم کھاونے نوں
تینوں ویکھیا اے جہنے جانے پھڑیا لگے جرم آ دسر جاونے نوں — تو نہ نظر آویں کسے مرہ ہے سزا ملے زبان ہلاونے نوں
تیری آئی جہڑی ادہدی آئی ہووے بیٹھی قدرت ہے رنگ دکھاونے نوں — جن بھو دی ہو و مثال تیری آوے سوختہ جگ ہساونے نوں

مُلّاں دا رانجھے نوں کہنا

کنوں پچھ سیت وچ پیر پایا کہڑی سمجھ سراتے سوں آیو ایں — او شیطان ملعون توں باہر ہو جا دلاں میں بھنانوں وی غلواں ایں
ابراہیم دی سنت کی پاس تیرا ایں دیکھنے توں عالم کون آیوں ایں — تیری چال نہ وانگ مسافراں دے ڈنڈی بندی کوئی کھسکون لویں

ایس دیکھ لانگے کرامات تیری کہڑا توں محمد بن عون آیوں
میری پھڑ کدی سوختہ اکھ دسے کوئی نواں فساد جگون آیں

جواب رانجھا

کیہڑی گل دا دسیں مان سانوں ایہہ سر اجے نہیں تے ہور کی اے
لکھاں لٹے ایتھے لکھاں گئے ایتھوں عید اُٹھی ایتھے زور کی اے

پہلے ہیو دادا تیرا رہیا ایتھے پچھوں تیں ملیٹھا بار
کوئی سدا نہ سوختہ رہا ایتھے اگتل سمجھیں موت گور

جواب مُلّاں دا

پچھے جگہ نہ ملی کوئی بیٹھنے نوں ایتھے ویکھ وہلی جگہ آن وڑیوں
مکے دل کرو ہیر پسار ستوں نکل جا کیوں ایتھے شیطان وڑیوں

تینوں پتہ نہیں سی کچھ ہوونی ایں کیہڑے حوصلے تے
فتنہ سوختہ نال جگاونے نوں جان بجھ کے کیوں

جواب رانجھا

فجر د فجر پیا ٹھیڈے کھاوناہیں منن والڑی ایہہ تیری بات ناہیں
مشرق مغرب جنوب شمال میاں کیہڑی جگہ تے رب دی ذات ناہیں
دولتمند دی جے ہی گل کردا تے غریب دی کیوں پچھدا بات ناہیں
تیرے ورگیاندی نبض ہتھ ساڈے سانوں دس کوئی کرامات ناہیں

سورج کھڑا ہویا نیزے سوا اُتے دن دی ہی بس نکل گئی رات
کیہڑے دل اندر اوہلے وسناہیں کدے نال اوہدی ملاقات
تساں ول کردا نظر مہر ہر دم ساڈے ول کدوں گھتے جھات
بھلے سوختہ رب دے گھر اندر ساڈے نال کوئی کریں گھات

جواب مُلّاں دا

خوبی کوئی بھی نہ تیرے ہتھ پلے سبق سکھیو کیہڑا مجیب والا
خوبی ہووی تے نازاں ہوناہیں تیرے پاس نہ صبر ایوب والا

بیصبرا دے پنڈ گراں کیہڑے تیرا منہ نہ کسی بھی
چوٹ لگی تے سوختہ دیکھیا نہ اساں رونا تیرا بیقور

جواب رانجھا

وضو نال شراب دے کرن والے شغل مستاں دا سینت دے حجرے رکھدا او

جیہان رکھدا و دل رکھدا و خنجر رکھدے اوسر لکھدے

ایویں کدی نسلیاں ہوئیاں نہیں جیکر جگ نوں ایہہ نہ آکھدے او ۔ کڈھ لکھ دیو کجھ نہ جھکھدے او اپنی بھکھدا او وکھو وکھدا او

مڑ مڑ بولنے دی صد البس ہووا کوار جے بول الکھدے او ۔ جگر سور دا بھن کباب کر کے لیاؤ سوختہ دی اگے رکھ دیو

جواب مُلّاں

پیدا خوبیاں جنہاں نے کیتیاں نیں او نے جگ دے اتے خوشحال ہوئے ۔ سُراں اچھیاں تے واہ واہ ہوئی مارے گئے جو سُر وبیتال ہوئے

گلدا ہار بنکے گلدے نال لگے پھل کنڈیوں نکل نہال ہوئے ۔ آپ ہوئے چنگے ملے چنگیاں نوں اچھے چنگیاں نال وصال ہوئے

اگے دوستاں دے ڈھیر آن لگے رحمت رب کیتی مالا مال ہوئے ۔ تسیں پڑ رہے صحبت نیک کولوں کیوں نال کسے پرساں حال ہوئے

کوئی گل تاں ذلیدی کموئی سی جہدے واسطے آپ کنگال ہوئے ۔ اُتے تیڑ ناہیں پردہ ہووے نوں دکھاں وچہ چھپیا کتنے سال ہوئے

کتوں فال نجوم کڈھ دنی سی زرقوں جیہڑے مہینے دس بال ہوئے ۔ دکھو دکھ مرضاں سب نوں لگ گیاں رنگ زرد پیلے چہرلال ہوئے

جیوں جیوں کیتی دوا نہ ہوئے اچھے تھوڑ روز دے خواب خیال ہوئے ۔ اساں نال گئے سوختہ دس تیرے باقی دس کتنے ساتھی نال ہوئے

جواب رانجھا

سینوں خوف ناہیں کسے بات دا اے گور وچہ بھی نہیں گھبراوسانگا ۔ نکیر ین جے میتھوں حساب منگن میں تصویر محمد دکھا وسانگا

او محمد دی منگن تصویر جیکر میں دیوسا خاکہ اڑا وسانگا ۔ آپ ہسانگا او نہاں رواوسانگا گورستان میں مارا ہسا وسانگا

مشکل نال ایمان ہے ہتھ لگا ہتھوں چھڈ کسے تے پچھو وسانگا ۔ رکھا سوختہ سبق سنا وسانگا اتھا وٹکے پیرے ہو جاوسانگا

دلیل شاعر

گل بات کیہڑی کراں کسیدی میں جیہڑے مر گئے سو ہو مر گئے ۔ اک جمدیاں ہی ڈگ آ پئے تو اں چھڈ اپنا او گھر در گئے

اک نال بداں ہیکے بد ہوئے اک نال نیکاں لگ کے تر گئے ۔ ایتھے کئی خوشامدی آن ڈگے جتھے دولتاں دے ڈھگ سر گئے

باہاں والیاں دی ڈھونڈ بھال کیتی کسے پچھیا نہ جو بے پر گئے

سدا سوختہ زندہ ہین او بندے اچھے کم جو جگ تے کر گئے

جواب مُلّاں

استغفار توبہ کر لئی اکواری استغفار توبہ کتے ہور بھی اے
بنی جگ تے حسن ہباح والی دیکھو اودیکھو نیں کو ربھی اے

اساں عجب زمانے دی چال ڈٹھی سجدہ حق بھی اجے اداہا
بنی سوختہ سٹھر یازواگ ساڈی سچی گل دی چوٹ کرائی

جواب رانجھا

دوزخ جنت ڈٹھا اساں جگ اتے دوزخ جنت وسیوں کتے ہور بھی اے
ایتھے آدم بھی اتے ابلیس بھی اے ایتھے سب بھی اے ایتھے مور بھی اے
وقت نزع بھی اے ادن حشر بھی اے میت کفن بھی اے امائی گور بھی اے
ایویں رہے لما چڑھا ہوندا جتھے خوشی بھی اے اوتھے شور بھی اے

کیداآہ داد ہولے اوڑ ہالائی بدلا کتے گھنگو بھی اے
خرد جال بھی اے عیسیٰ روح بھی اے دید روشن بھی اے چشم کو
ایتھے عشق بھی اے عشق ہشک بھی اے ڈہلدی عمر زنانی
کہڑی چال نہ سوختہ جگ اندر اچھی تو بھی ابری

جواب مُلّاں دا

بس کرو جی ڈھکیاں رہن دیوو ہے مزہ ناہیں گلاں ہاسیاں دا
وقت نزع دے رب ایمان رکھے کی بھوگناں جو ناں پچھتاں یاندا
بیڑا وچہ گرداب رہے پھسیا سبق سکھو کول کرو اسایندا

کوئی اپنی دلیل بھی دیوا یتھے چھڈو کم ہا نیاں گمایاں
گلوں لا کے سرخرو ہو جاؤ گل نہ پاؤ جنجالی سوالیاں
اس متدی آس پچھاونے نوں خیر خواہ ہے سوختہ ہاں

جواب رانجھا

نظر کرم کرنی ذرا اساں اتے تینوں رب نے صاحب اقبال کیتا
ہیں قربان جاواں ایہہ حوصلہ توں سر سبز تیرا بھلا
تیرا بیڑا چا ہویا زمیں کونوں لگی اوڑ تے پھیر نہال کیتا تو
مالا مال ہو کے جاویں بھلی ناہیں تینوں سوختہ جنہے خوشحال کیتا

جواب مُلاں دا

لکھاں لکھ کروڑ ہیں صفتاں سدی جنہاں دی شان وچہ قرآن آیا
کیتے معجزے لکھ کروڑ نبی تے او لکھ کروڑ دے شان آیا
ادنی معجزہ نبی کریم آیا چند ٹکڑے ہو وچ فرمان آیا
جہن قدم آگے ملک فلک اتوں نبی پاک رسل دو جہان آیا
وہ چند حسن سوہنا یوسف حسن کولوں یوسف حسن نہ وچ گمان آیا
لیکے مہر نبوت دی رب کولوں شاہ قریش وڈا خاندان آیا

جتنی صفت ہیں کراں تے ہے تھوڑی احمد جگ تے شان سجان آیا
مشرک کرن سوال نہ رنج کردا ایسا طبع حلیم زبان آیا
مشرق مغرب اندر احمد نور روشن صورت وچہ صورت الرحمن آیا
پیر عقل دا صدق وچہ صابر رستم علی جیہیں شیر جوان آیا
جہدے در دے گدا شاہنشاہ وڈے ایسا سخی سخاوت سلطان آیا
کرسی امتی امتی روز محشر بنیاں اتاں دا مان تان آیا

دل وچہ سوختہ بغض دی جاناہیں رضا ربدی ستے جانی جان آیا

جواب رانجھا

روز ازل دے اسیں ہاں مست بیٹھے ساڈی کی غذا ثواب دے نال
اجے میری امانت ہے پاس تیرے تسیں پچھدے کی ہو عتاب دے نال
رتبہ ستاندا کوئی لقمہ ترنا ہیں حلقوں لنگھنا نہیں شتاب دے نال
پیسے عرش کولوں ہے دماغ ساڈا رکھیا شغل نہ کسے کتاب دے نال
ساڈیاں سراں تے گناں نوں کون جانے نہیں گونا ستار رب دے نال
اپنے جہیا تینوں اساں کر لینا جز وسیل دینی اساں آپ دے نال
دعوی نال کی نا جو کجھ کم کرنا کرنا ہے سوال جواب دے نال

اکوار سلام ہے کر لتاہن کی واسطہ رہا جناب دے نال
نالے دیوناں لے گھور نا ہیں سنبھالاونا کی بے حساب دے نال
اکوار جو کجھ پڑھیا پڑھ لتا کھنی دستی کی ہی بیتاب دے نال
مزدنیا دے دنیا دنیاں رہن نا ہیں الفت شراب کباب دے نال
کلی ٹٹیاں تے اساں نہیں رونا ناہیں سنا پھل گلاب دے نال
چلیہ ٹوہ بجھ کتے نہیں کرنا رہنا کیدی نہیں رکاب دے نال
ننگے سوختہ آئے ہاں عدم ولوں ہستی جگ توں جانا حجاب دے نال

صبح داہونا تے رانجھے دا مسیت نوں دیکھنا

صبح اٹھ رنجھیٹے نے غور کیتا نقشہ مسجد دا ویکھ قربان ہویا
کاریگر معمار دی شان اتوں ہر ہر بار سبحان سبحان ہویا

چار دنطرف اہدی صدا گونج اٹھی نقشہ عاجزی دا جو بیان ہویا — آہد جہا کھڑا اہو در گھر ہیسی جتھے رانجھنا اج مہمان ہویا
بری نگاہ رکھے اس تے کون کوئی اللہ آپ جد انگہبان ہویا — دیکھ سوختہ ربد یا قدرتاں نوں سارا پنڈ مرید ہے آن ہویا

منڈیاں دا پڑھنا

بڑی رونق سی جا خدا اندر اک طرف سن حافظ قرآن بیٹھے — اک دیکھ کے پڑھدے قرآن ہیسن اک کردے سن نوک زبان بیٹھے
جہڑ الفظ بھلے اک دوسرے نوں رلکے نال اتفاق دہران بیٹھے — اک دیکھن تفسیر کبیر تائیں اک معالم دے سبق نوں پان بیٹھے
اتقان حسینی تے قادری دے سوچ نقطے پن چھان بیٹھے — اک مخازن دے ماہر استاد آئے لیکے ہتھ وچہ جوہری کان بیٹھے
اک ہدایہ قدوری تے کنز اتے دل وچہ جتھیں ہو قربان بیٹھے — اک اصول شاشی نے تلویح تائیں اچی نال آواز سنان بیٹھے
جیہڑے ربدی یاد وچہ محو ہوگئے اوتھاں سب کولوں شادمان بیٹھے — اونہا کولوں کی سوختہ مت لینی جہڑے آپ آگے پشیمان بیٹھے

ایضاً

کوئی پڑھے بخاری تے کوئی مسلم کوئی ترمذی سوطا الا وندا اے — کوئی ابن ماجہ تے نسائی اتے اپنا دل ہر روز بہلا وندا اے
بھل گیا ہے معنے حدیث جنوں اوتاں واسطے نبی دا پاوندا اے — پچھن سوختہ ملاں نوں جاوندا اے مار کھاوندا تے پچھوتاوندا اے

ایضاً

کوئی علم منطق تائیں پڑھے پیا قطبی شرح تہذیب نوں یاد کردا — ایسا غوجی میزان مرقات اتوں اپنا دل ہر روز سی شاد کردا
نثر نظم دے حرف بحرف تائیں خوشی نال استاد صاد کردا — سدھے راہ تے سوختہ یاد کوئی بھلے ہویاں نی بڑی امداد کردا

ایضاً

کوئی شافیہ کافیہ دیکھدا سی باب صرف دے کسے ایجاد کیتے — کسے شرح جامی رضی جاربردی کسے حرف زنجانی دے یاد کیتے
کسے نحو میر نفیسی قانون پڑھکے نسخے اپنے ولیل ایزاد کیتے — کسی شرح چغمینی تے توضیح نے مند ہیئت دیو چہ استاد کیتے

کسے شعر حماسہ دے یاد کرکے کند ذہنی دنبال برباد کیتے ۔۔ کسے سوختہ ابن خلدون پڑھکے کیتے یاد جو تومال فساد کیتے

ایضاً

کوئی مناظرہ لئی تیار ہو کے رسالہ عضدیہ پیا پکاوندا اے ۔۔ کسے خیال ہے بناں خطیب کامل اچھے خطبیاں نیچے تے پتا وندا اے

مقامات حریری تے ہمدانی ادب وچ ادیب بناوندا اے ۔۔ کوئی جبر مقابلہ سکھنے نوں خلاصتہ الحساب لیے اوندا اے

پڑھکے کوئی تحریر اقلیدس دی ارشمیدس دے قانون آل اوندا اے ۔۔ کوئی جر ثقیل دا علم سکھے کوئی مناظر تے نظر ٹکاوندا اے

کوئی ہیندی صدرا شفا پڑھکے طبعیات نوں سکھد اجاوندا اے ۔۔ کوئی علم کلام دے سکھنے نوں عقائد نسفی لے تے ڈیرا لاوندا اے

کوئی اخلاق جلالی تے ناصری نوں پڑھکے صاحب اخلاق ہو جاوندا اے ۔۔ پڑھے سوختہ معجم بلدان تائیں علم جغرافیہ جہد بن بھاوندا اے

چھٹی داویلا تے منڈیاں دی آلسو چہ گل بات

چھٹی مسجد بقیں ہوئی جالڑکیاں نوں اکدے نوں پیا پکاردا اے ۔۔ آدیں سا جیا اوسنی ماجھیا او ملاں چل توحید گلزار دا اے

اک آکھدا یار توں جھوٹ آکھیں کدھے اُتے او جان لیس وار دا اے ۔۔ انہوں موت کبھی آوندی نہیں کدھروں ساڈاں روز رہندا او تا مار دا اے

جے اوہ ملانی دی بین سنے مزہ آوے عجیب گفتار دا اے ۔۔ رُول رُول دی نکلے آواز منہ تھیں گے کھچیو پیا جھلار دا اے

اکو دن دی سانوں بھی ہووے چھٹی جانے باغ نوں موسم بہار دا اے ۔۔ ایں بری ہو لتاں گھٹنے توں ایہ تاں ایویں ہی پیر پسار دا اے

مطلب بابا ہجھ نہ کردا اے گل کوئی ہر کوئی اپنا کم سنوار دا اے ۔۔ اوہنوں سوختہ جاندا اے اچھا جھڑا اوہدیاں مہیاں نوں جہار دا اے

منڈیاں دا موسم بہار نوں بیان کرنا

پھگن ادھ اخیر جاں گندہ چکار لکھے بوٹیاں نوں کرن گوڈیاں نی ۔۔ ململیاں مڈھاں نوں ٹیاں آئے شاخاں چھانگ کیتیاں روڈیاں ہو ڈیاں نی

آئی جوبن بہار جوانڑی تے ہر ہر شاخ تے لگیاں ڈوڈیاں نی ۔۔ سبز پتیاں تے پھلاں نال پھلاں شاخاں بھاگ بھریاں لیا ڈیاں نی

بندے کو کلے ہار سنگار لا کے بنگیاں صرافاں سوڈیاں نی ۔۔ تشبیہ حسن معشوق دی دیکھے نوں ناشپاتیاں لگیاں ٹھوڈیاں نی

جدھر جاؤ معطر دماغ ہووے مہکاں عجب شگوفیاں چھوڈیاں نی ۔۔ پتے سبز تے سوختہ نال پھلاں گھر گھر بال بناؤ منڈ ہوڈیاں نی

ملاں دا منڈیاں نوں چھٹی دیکے رانجھے نال گل بات کرنا

سچ کہاں تے جگ نوں اگ لگے بت پرستیاں پیر پرستیاں نی
کلمے کیاں نے اپنے بنا لئے ایہہ بھی اساں نے دیکھیاں ہستیاں نی

ننگھن پیٹ چتڑ ہیراں اگر لگے پھر بھی ہٹن ناہیں سنگ دستیاں نی
پیر رہ گئے سوختہ گھوک سوندے تے مریداں تائیں نا دستیاں

جواب رانجھا

ٹھیٹھولی وچہ تو منے دے سپ ٹنگے ڈنگ مارین جاں ندیار اہیاں نوں
میں نہیں کہا میں نہیں ایہہ کی کرن لگوں وارے اج جدی چھیڑ

سرہ ساں تے رکھ نہ صقل کرتوں ٹال ابل دے نہیں سپاہیاں نوں
اڑنا نال فقیراں دے نہیں اچھا پچھتاویں چھیڑ سوداں

ڈگ جاوندے وچہ جادو ڈوڑیوں ٹنب بیٹھے مجیباں گائیاں نوں
سانہہ گروہ بے جٹ دی وچہ بیلی وڑکے کھا گیوں پھل

دلن ہیں بھلی پکڑ دھایا ای سنے اہدیاں کون بدھیاں نوں
کتی رن اجاڑ دی وچہ سولی فکر چاکنوار یا ویاہیاں

تیرے نال میں علم دی بحث کرساں آنداں نال قرآن گواہیاں نوں
غیر شرع دا بھی بڑا قدر کیتا بخشہاریاں چھیڑ ریائیاں

ساڈوں وچہ میت نہ بکن دیویں آجاندے چھڈ خدائیاں نوں
روز حشر نوں سوختہ رب اگے لے جاوندا نہیں بھلائیاں

رانجھے دا جواب سنکے ملاں دا غصہ وچ لالولال ہونا

لہو لہان ہویا لالو لال ملاں سوٹے وجے جاں فقر دے چتڑاں تے
اک گل پھول نوں باہر ہوئی اوڑک پہنچ پئی نوبت جھ

پڑ بجھ گیا گھول دیکھنے نوں بازی اپروں بھی لگی تتڑاں تے
اوہ بھی ڈر گئے ڈرب وچ ڈرکے تا ز ملاں نلما بھی جھ

راہی نفل پڑھکے اٹھ راہ پیا ملاں مار کھاکے بیٹھا وتڑاں تے
رکے پڑھن صلوٰۃ توں رہے ناہیں الکد جی دی سختہ پتڑاں

پنڈ دیاں عورتاں دا رانجھے نوں فقیر سمجھکے دیکھن آونا

اٹھو وہٹیو صبح دا وقت ہویا چلو خواجہ پیر منا آئیے
رب نوں چڑھی جوانی وچہ یاد کرنا ہیں الیسی مراد

میاں توڑکے چولیاں پاڑ دیئے انہوں دیکھیے یہ برچا آئیے
دولت حسن دی نوں حسن والیاں تے کریے عذر نہ ذرا

اوہدے سینے نوں سمجھ محراب مسجد سجدے وچہ جا بیس جھکا آیئے
کعبہ بکھ دے سوختہ گرد پھر کے ایتھے اپنا آپ بخشا آیئے

مقولہ شاعر

اج شہر کی پیا ہے پنڈ اندر کون کسے کچھ لیگیا ہے نی
زمیں دوز وجود دے چمن والا رستہ کس طرح نال ملگیا نی

تن سے سٹھ سپاہی بھی کوہ اتے پہرہ دیوندا جاگدا رہیا ہے نی
ڈھٹا چار دیواری دے گرد پھر کے کوئی سنھ بھی لا گیا ہے نی

پھر او گیا کتھے کیہ نور ہیرا کون دہاڑوی اندر دل پیا ہی نی
کہڑا بھیا واقف دہاڑے مار وڈا اپہلوں حال جو تاڑدا پیا ہے نی

تساں وچہ کہڑا ایہ گل سمجھ سکے ایہ گل بھید ادکھا مشکل تہاہے نی
کہڑا ایہگا بھیاس دے گرن والا چار کوٹ دا سیر کر رہا ہے نی

تسیں تاڑ لو و اسپ نگہ چڑھ کے جے او منز لو منز لی پیا ہی نی
نگاہ نال جے نگاہ دا میل ہویا پھیر او چور چہ ٹا پکڑ لیا ہی نی

جسنے رلیں مقصود نوں پالتا اونہاں رب دا بھید پا گیا ہے نی
ایہ گل سوختہ نظر بچار دیکھیں مور کھ رووندا موت مریا ہی نی

ایضاً

مایاں ووہٹیاں کنواریاں جمع ہو کے دید فقر دی پاون آ گیاں
اکناں دیکھ صورت سوہنے سائیں دی پڑھ کے سورت اخلاص سنا گیاں

اکناں دیکھ متھے چمکے قطب تارا تارے توڑ اسمان دکھلا گیاں
اکناں دیکھ ابرو پڑھ کے بسم اللہ نگے فقر دے سیس جھکا گیاں

اکناں نیناں نوں دیکھ کے پیر کامل ہو نہاں منگی مراد جہ پا گیاں
زیاں چوٹیاں فقر دے گرد ہو کے نوری رنگ تے نیل چڑھا گیاں

کھول انگیاں چھاتیاں دسکے تے سینے فقر تے تیر چلا گیاں
اک شرم آ گیاں شرما گیاں اک اکھ نال اکھ لڑا گیاں

اک ہیں جہیاں کرماں ہاریاں بھی دگ کے زمیں اتے غش کھا گیاں
اک نیک بختاں بخت پا گیاں اک سادھ اک چور بنا گیاں

اک خشک روٹی لیکے آ گیاں اک چوریاں کٹ کھوا گیاں
اٹھ رانجھیا مسجد وچہ بیٹھ رہوں ایہ تاں سنیاں کلا جگا گیاں

تینوں کن وچ کی فرما گیاں کیوں چہرے تے لالیاں چھا گیاں
اچھا نیک تارا تیر اچمکیا اے آویں گھر او بول بلا گیاں

تیری پچھلی عبادت دے سر خاک پا کے سر سجدیوں چک کا گیاں
رنجیا اج شیطان چڑھ عرش اتے فرق بندگی وچ کی پا گیا

کڈھ کھول قرآن میں دسناں جہڑا حرف کمبخت بلا گیاں
زماں سوختہ رب دے پیاریاں نوں چاہ بابل وچہ گھت لٹکا گیاں

شام دا ویلا

شام پئی ہے پئی رہے حشر تاکر اونا پھیرنا ہیں دن گل جھا
مزا دانیاں دی گل دانہ آوے بیوقوف نوں اپنی گل جھا
نال ہوریاں کڈھ وکھال دیساں پے گیا اناج نوں دل جھا
نازاں ہونہ سوختہ کسے اُتے مزہ نہیں ہے اپنے بل جھا

رانجھے دا مُلّاں نوں کہنا

ایہ مسیت تیری تیر بابدی نہیں ایہ تاں وقف جگہ سارے جگدی اے
دولتمند دی آ غریب دی اے لولے لنگڑے دی چوڑھک دی اے
اسے ہن لے جاسی پنڈ ویکھ لیگا تینوں نہیں عزت جیکر پگدی اے
کلّے بدھیاں ہی دھنی جاونی اے جہڑی بڑکدی بوکدی گدی اے
تن لکھ مسام نوں باہر کے ہونی گنت بری جھنی رگدی اے
جھیری رہی آ اوتاں سب دی آئے گئے دی الگ بھگدی اے
جھوٹی ایہ مثال نہ جگدی اے سچی گل کہاں اگ لگدی اے
ہالی اُٹھ گئے نیں ہل جوڑنے نوں خلقت آوندی جاوندی وگدی اے
اوئیں باز ناہیں ذرا جھو گنے توں تیر وچ پئی روح سگدی اے
سانوں سوختہ ایہ معلوم ہویا مُلّاں ملدا ایہ کسے کلگدی اے

مُلّاں دا پنڈ دیاں عورتاں ول خطاب کرکے کہنا

آکو نکل کھڑے جھگڑا کرن لگے قسمت ویکھ اس حال نوں رُنی جرنی
میں لکھاں انسان شیطان دسا جہڑے کہن خدا نہ کوئی جرنی
سجدہ آدم نوں کیتا ابلیس ناہیں انہوں ملی دربار ڈھوئی جرنی
ڈاڑھاں نکلیاں زلف سفید ہوئی پھر بھی سوختہ حرص موئی جرنی

رانجھے دی ول نال صلاح

رکھکے بانہہ سر کہے عشق ستا اٹھ چلئے یار منا لئیے
کے دھوبی معشوق نال پیار پا کے کھُنبے چاہڑ سفید کرا لئیے
اساں عشق نگہباں دے دیس جاناں سیدھ عقل نوں ذرا نجھا لئیے
پہنے ناں معشوق دا حسن تکیے منہ اٹھا ولا دید پا لئیے
چالی سال دے بعد ہن زلف اپنی ولا اٹھ سنوار بنا لئیے
سرتوں پیر تاکر جیا کفن پلکے ذرہ آپنا آپ سجا لئیے
اوتھے بھر دربار وچہ عالماں دے دیں آکھ نہ تان کہا لئیے
شربت ہی وصال دا یار کولوں تلخی عشق دی پیاس بجھا لئیے

رناں اینکلچو گناں مگر پہیاں ٹھٹھے وچہ نہ عشق گنوا لیئے
تُوئیں مرشد بن سوختہ کر حیلا کیویں دید محبوب دی جا لیئے

رانجھے دا مسجد وچوں نکل جانا

رانجھے نکل مسیت تھیں شکر کیتا صبح اُٹھ کے تے سدھا تیر ہویا
گھر چوہڑیاں دے وچ شادیاں عمر کھا ساری چوہڑا پیر ہویا

روز عید دا گذریا خوشی اندر پھیر نہ عید آئی دلگیر ہویا
پتر راجیاں دا اچی دیکھ خالی آکھے کاسنوں میں فقیر ہویا

رب دیکھ مینوں منہ پر کیتا گنہگار پورا پُر تقصیر ہویا
چالی برس تک بھی سجدہ نہیں کیتا کافر حسن نوں دیکھ تصویر ہویا

رن ہیر پچھے رانجھا عشق ہیر اچھیڈ بادشاہیاں ذات ہیر ہویا
رن تے وار کر تیغ میاں کیتی اچھا ہیں یارو سور ہیر ہویا

ہن میں آکھناں ہاں قسمتاں پنی نوں جو کجھ ہویا سو نال تقدیر ہویا
گردن سوختہ مڑے نہ نال آکڑ موٹا سور دیوانگ سیر ہویا

رانجھے دی مسافرت

اکھیں ڈٹھیاں دی میں اک بات کرساں پینڈے پیا مسافر اک جاندا سی
کالی رات اندھیر بلا اندر چاندا اپنا آپ دکھلاوندا سی

بجلی کڑکدی سی بدل گجدا سی اللہ کوک ناہیں غم کھاوندا سی
بدل ہیٹھ آئے لک چھپ گئے تارا اک بھی نظر نہ آوندا سی

اوہدے پیراں دی صدا سی دس رہی سر پہاڑاں دے نال ٹکراوندا سی
اپنی منزل مقصود تے پہنچنے نوں کھڑے راہ توں نہیں گھبراوندا سی

جس ہولنے بھن درخت سٹے اس ہوا نوں پرے ہٹاوندا سی
ڈرے او کیوں سوختہ کسے کولوں رستے عشق اتے ٹریا جاوندا سی

رات دا گذرنا صبح دا ہونا

اوس حکم دیکے چپن چپن سوہنا سوہنی شان تے کری فرمانیاں نی
تارے دین پہرہ کھڑے دست بستہ افسر حکم دیاں کلمہ رانیاں نی

تب تھیں دین پہرہ ہوئی صبح صادق کرن نیند دیاں آبادانیاں نی
تھکے راتدے پہر تھیں چور ہو کے منہ تے فجر دیاں چادراں تانیاں نی

ہاں پی پیہا بول بول رہا پیا گھر آیا مہربانیاں نی
چڑیاں منہ کھولے چیں چیں کیتا کیتے کوچ ایہنا پریشانیاں نی

قسمت والیاں رڑکناں دی پایا آدی پی آواز مدھانیاں نی
جنہاں بھاگ اچھے اچھے رب سکنے مکھن گھت وچہ چوریاں کھانیاں نی

ہر جا کرن شنوا دیو چہ آئے جنہاں بہمناں جوتاں جگانیاں نی
لتے پڑھن نماز اُٹھ گئے مسجد کھاں جنہاندیاں لیاں نی

رات نشے کتنے جنہاں نشہ بازاں گلاں جے ابھی کرن مستانیاں نی
لیکے صبح اتوں دن ڈھلے تاکرا کھیں چاہڑ کھوہ بے جوگا واہنیاں نی
اجے خبر کی ہے کم کاروالی ایہہ من رانیاں بال ایانیاں نی
آیاندی کنارے تے بہا آکھے لجے بخت تیریاں سرگردانیاں نی

کئی ٹوکری پکڑ تیار ہوئے جنہاں کرنے دور بیا کھانیاں نی
کھینو کھیڈن نوں اٹھ تیار ہویا سکلا ہو گیا عمر نادانیاں نی
رانجھے نکل مسیت تھیں شکر کیتا دیکھ قدرتاں رب حقانیاں نی
زوراوری جے چڑھا تے کھاں لیے کر کجھ سوختہ توں پانیاں نی

لوکاں دا رانجھے نوں دیکھنا تے آپسو چہ گلاں کرنا

اچے ماہی دے ٹلے تے ہون گلاں اج کوئی فقر چناں تے آ بیٹھا
کلے ناگ نوں چھیڑ بے عقل لڈن آپی پھٹکری پھل کرا بیٹھا
ٹٹے نیناں دے ڈنگ دے سڑ آیا دل نوں وچ چناب ڈبا بیٹھا
لوکیں دیکھ آئے کرامات اسدی دو دولانداں خدا بیٹھا
سنیا تخت ہزارے دا اودیا دیس دیس تے نور چمکا بیٹھا

بلدی اگ ملاح دے وچہ چلھے ہانی گھت فقیر بجھا بیٹھا
وچ پلکاں دے لا کے نک گرٹے بیڑا ترناہیں غم کھا بیٹھا
ندیاں پٹ پچھے چالی قدم اتے گھٹیا کانیاں دی سونا پا بیٹھا
جنیا جس بڈھی وہن بھاگ اسدے بھاگ والڑا پرس سدا بیٹھا
بادشاہ دا دست ولائت دا اے سایہ سر تے کرے ہما بیٹھا

چل چلئے سوختہ اسیں اوتھے جتھے یار سوہنا دھماں پا بیٹھا

مقولہ شاعر

جھاکا دیکے کلی ہے لک گئی آیا ماریا پھل دی جھڑی دا نی
چپو چالی میلہ سب دا ہو ونا اسے کجھ وساہ ناہیں پل گھڑی دا نی
مطلب نکلیا تے توں ہیں کون کوئی مطلب باہجھ ناہیں پتہ پھڑیدانی
جھوٹ بولیاں تے جگ خوشی ہوندا سچ بولیاں نے سٹ پڑیدانی

اتھوں اگے خبر کتھے جاونا سو وقت دیکھدا اساں ہی گھڑی دا نی
کھلاں ساہ بھریاں آیا دم آیا نہیں تال ہے بندہ ڈھیٹھی ڈی دا نی
سچی گل پھر بھی موہنوں نکل جاندی لکھ وار زبان نوں پھڑیدانی
سچ بول نوں سوختہ ہون آپے جھوٹ بول بلندی تے چڑھیدانی

رانجھے دا چناب توں پار ہون دی صلاح کرنا

رانجھا کھڑا ہوندی توں کی دیکھے اک وڈا بیڑا اک جاوندا اے

رستہ خوب ہے پدھرا ادس قصان دا ٹھوکر کوئی بھی نہ ادتھوں کھاوندا اے

ہر کوئی دیکھے پیسے ملاح تائیں خواجہ خضر دے گیت ہی گاوندا اے
ملاح رجیا تے شوکاں ماردا اے خاطر تلے نہ کسے لیاوندا اے

مفت کسے نوں نہیں چڑھاوندا اے ایس بات دی قسم اٹھاوندا اے
ندیوں رانجھنا بھی پار جانے نوں نال سوختہ مثل پکاوندا اے

رانجھے دا لڈن نوں پار لنگھون لئی کہنا

پتن گھاٹ دے مالکا سنیں ساڈی بیڑا اسانوں بھی بنّے لاونا جی
ساڈی عاجزی ول دھیان دھر کے اللہ واسطے پار لنگھاونا جی

لوکیں دین محصول تے پار لنگھن اساں نہاں محصول دے جاونا جی
نیکی کیتیاں دا بدلہ نیک ملسی ساڈے اتے بھی کرم کماونا جی

دووی پوے برکت تیرے کم اندر سانوں رکھا نہ بول سناونا جی
کم دنیا دے سوختہ مکے ناہیں کہڑے وقت توں رب دھیاونا جی

جواب لڈن دا

اجے فجر دی ملی نہ بانگ ہے جے مفت خور ہو یا منوں ایس کیا
صورت خضر تے ریش سفید اتے برے کم پیغمبری دیس کیا

اٹھ کرئیے مقابلہ نال اسدے چوڑ یار تونوں ٹنی گھیس کیا
سانوں سوختہ برا معلوم ہو یا فجر وفجر جھڑا کلمہ ایس کیا

مقولہ شاعر

مینوں خوش کیتا نہ توں خوش ہو یوں نامراد ایہ قسمتاں ہیریاں جی
چکی پھران زمین نوں ہوڈ ہیاں تے میرے بھاغبار اندھیریاں جی

اڈ اڈ جاندیاں ہن اسمان ولے روز ہوندیاں ہیریاں پھیریاں جی
اپنی شامت اعمال دی کہاں کسنوں میرے اتے ہی آن کے دیہریاں جی

مینوں بخشش دا رہا بھی دسیا نہ خالی ہتھیلیاں رہیاں تھیریاں جی
ہیراں گوڈیاں توں چکنا چور کر کے مارسٹیا اینہاں مکیریاں جی

جدھر نکھ گئے گئے حکیم اودھر کیتا کی اپا پند ہیریاں جی
گیاں گذریاں اگلیاں کھوہ کھاتے اتے کیتا کی پھیر پچھیریاں جی

اوہی اٹھ گیاں ایس جگت اتوں منہ موڑیا رزق دی ڈھیریاں جی
پورے وقت تے کم نہ کوئی کیتا مارسٹیا کاہلیاں دیریاں جی

گودی پل پاکے نونہال ہویاں او دیکھ تو بھکیا ہیریاں جی
گیا وقت مڑ ہتھ نہ آیا سوچاں سوختہ کرے بہتیریاں جی

لڈن دا رانجھے نوں جواب دینا

تین گھاٹ انوں اُٹھ کے پرے ہو جا پیسے باجھ ہوئی ڈیری ناہیں
تریا جاندا بیڑا کسے روک دتا ایہہ تاں گل ہوئی اچھی کھری ناہیں

چور آیا ر اتے ٹھگاں ہدایاں نوں کتے غیب ولوں پیندی مری ناہیں
بانی سوختہ پتھر دیوانگ ہو یا بیڑا کرے ایتھوں جنبش ذری ناہیں

رانجھے دا پتنوں پرے ہو بہنا تے لڈن دا پیریں پینا

تین چھڈ کے تے رانجھا پرے ہویا بنسی پکڑ کے راگ سنان لگا
کرامات فقیر دی دیکھ کے تے لڈن پیر اتے سیس نوان لگا

خلقت ہم ہما کے جمع ہوئی پنڈ اپنا وکھرا پان لگا
لیکے سوختہ نوں آیا وچ بیڑے تے بربول دا گنہ بخشان لگا

لڈن دا رانجھے کولوں معافی منگنا

بھل گیا ہاں میں بخش دے مینوں برا بول کرکے پچھوتا ناہاں
نہیں تے رووندا رہاں گا عمر ساری تیری مہر ہو دی مسکاوناہاں

مشکل نبی مینوں کر دے حل میری ردکریں نا سطر داپاوناہاں
چلو ساتھ مہر نال سوختہ دے تے جھک کے پار لنگھاوناہاں

غربت دا بیان اک غریب دی زبانی

دھن رسم ایہہ جگ دی ترسی آئی سچی بات لگدی سنیں کوڑی بابا
صدا آوندی ہے سنو کن دھر کے کسے بڑی مصیبت ہے پڑی بابا
سکھ اون جاندا نہ معلوم ہووے گھٹی جاوندی نہ دکھ دی گھڑی بابا
گھر کھان جوگا کجھ ناہیں رحمت بدی آئیں تے بڑی بابا
لولا لنگڑا ناہیں ہٹا کٹا ہیں توں عادت منگن دی کی تینوں پڑی بابا
ستی خلق تاہیں بے آرام کیتو کیسی بری آواز ہے کڑی بابا
پھڑے گئے گداگر گنتی لکھاں تینوں ہوئی ناہیں پھڑ و پھڑی بابا

کسے بے سہارے دی صدا سنکے کسے بانہہ ناہیں کولوں پھڑی بابا
عدموں آئے کی آئے ہاں جگ اتے قسمت ایتھے لکھی ہے سڑی بابا
دوزخ پیٹ خاطر بچے بلکدے نیں منگن کھان نوں کر دا ہڑی بابا
منگن گیاں خیرات بھی نہیں ملدی جھڑک جگ دی سنا کھڑی بابا
محنت کر جا کے کتے مر جا کے تینوں سد دی نہیں گور مڑھی بابا
لگی مارشل لا سرکار ولوں تینوں نہیں لگی اک بھی گھڑی بابا
محنت کر جا وال محنت ملے ناہیں قسمت ایڈ بلندی تے چڑھی بابا

اُتھے ہور داہو سبب بند امحنت کل اتے جاوے پڑی بابا — کل کل مکنی نہیں اساں مکھ جانا آخر موت بھی ہے سر تے کھڑی بابا
ساڈی رب نے سنی فریاد ناہیں درد ہجر تے پر خیر نہ پڑی بابا — دولت والیاں نوں مستی دولتاں دی مستی فقیاں دی سانوں چڑھی بابا
مرتوں ٹلی ناہیں عدسوں ساتھ آندی دکھاں والیاں دی چار گھڑی بابا — بگڑی سوختہ نہیں تقدیر ناہیں ہار رزق دی ہی بُری ترٹی بابا

جواب رانجھے دا لڈن نوں

تیرے حق وچہ کراں دعا کی میں بندہ ہاں میں کوئی خدا ناہیں — تیرے کولوں کیہ اج جدا ہویا رب کسے توں ہونا جدا ناہیں
اپنے واسطے روز میں منگناہاں ہوندی میری منظور دعا ناہیں — تیرے واسطے سوختہ کراں کی میں بندہ تقہ جزا سزا ناہیں

لڈن دا رانجھے نوں کہنا

چلو اٹھو ایتھوں سنو گل ساڈی تساں توں ہین جان قربان کرساں — اج توں قسم مینوں نینہ دی آکھے اپنی زبان کرساں
آوے کوئی مسافر جے پاس میرے قدر اوہدی میں وانگ مہمان کرساں — تھُتے ڈکدیاں توں جھگلاں کھیاں تے دھکے عرش توں بھی اچی شان کرساں
گھر اپنے نوں کدھاں باہر ناہیں ساری عمر دا انہوں مہمان کرساں — اگے سوختہ بندہ دا پیکے آوے موہجی تے سلیمان کرساں

رانجھے دا لڈن نوں جواب

میں کی کہیا مینوں کھیڑے پئے کیوں فقراں نال نہیں چھپی رکھ پھیر کرنی — الی بچھ جاسی سنگلاں نکر کسے تاں توں جیکر چیڑ کرنی
فقراں جوگیاں راہیاں سافراں ایسے کسے گا سدا واسطے پھیر کرنی — جھڑ اسوختہ گن لپیٹ جاوا دہے گمر کی پھیر پچھیر کرنی

عورتاں دا رانجھن نوں دیکھن اونا

کئی پنڈاں وچ آئیاں رانجھن دیکھنے نوں سبھلیاں بھلیاں ماں تیاں جانیاں نی — کتھوں آئے ہو تسیں کیتھے جاونا اے صدقے لینیدیاں لین بلائیاں نی
اک صورت فقیر دی دیکھ کے نے لکھاں صورتاں گھول گھمائیاں نی — اک کہن ایتھوں ہن نہ جاونا جی ساڈے نال نہ ہین جدائیاں نی
اک اکاں توں ناہیں پچھ تریاں دو سو دیکھ کے تے کمسک آئیاں نی — اک کہن چلو تسیں گھر ساڈے گھو تو چا نپو سرداییاں نی

قدم فقر آوے جس گھر اندر اوتھوں ہوندیاں دور بلائیاں نی ۔ پانی جیل دیکے نہال کردے آس مند نہ رہن ترہائیاں نی

اوہلے ہو کے نے اکھاں ساڈیاں توں اُٹھ جائیں نے کرن سختائیاں نی ۔ لاکے نیونے توڑ نبھا جاویں لگن سوختہ نہ بچھوتائیاں نی

مقولہ شاعر

بڑے کے دی بگڑ تقدیر جاوے جگ گھر بیٹھا سکر اوندا اے ۔ اودوں اکھیاں نیر وہاوندا اے جدوں آپ نے نیویلا آوندا اے

دکھ سکھ دی گل سناونے نوں اُسے سید تے پرسے جاوندا اے ۔ مطلب باہجھ نہ سوختہ گل کردا مطلب ہووے تے کول بہاوندا اے

بڈھیاں دا آپسو چہ گلاں کرنا

اسیں ہیاں بڑا چلا انہوں ایہ نہیں بولدا سر ہلاوندا اے ۔ کرنی چاہوندا اے پر نہیں کرسکدا اپنی گل کرنوں شرماوندا اے

اوپر زباں دے گل لیاوندا اے پھیر بھی کرن کولوں رک جاوندا اے ۔ کھلیاں باہجھ ناہیں پھل رہے ہرگز حال وچہ سینے چھپاوندا اے

رنگ ڈھنگ نواں دیکھ جگ دا لا لیا آپنا آپ چھپاوندا اے ۔ دکھ سکھ اساہوڑ اسن لیندا اپنے دکھ دی نہیں سناوندا اے

کدیں روندا تے کدیں ہسدا اے کدیں وچ ہوٹھاں مسکاوندا اے ۔ پارہ تھاں اتے اڈ جاوندا اے اوہ حسن گمی کھیل دکھاوندا اے

اکھاں وچہ اسد ہے لحاظ کیڈا اجے اکھ کرنوں شرماوندا اے ۔ اگے کسے الزام دیوچہ پھسیا زناں دیکھدا تے گھبراوندا اے

کوئی آکھدی چلو جی گھر ساڈے اوہ نہ جاوندا اکھ چھپاوندا اے ۔ کوئی آکھدی صبح بھیں شام ہوئی کجھ دیکھیا کجھ نہ کھاوندا اے

ہر اک بشر نوں نال اشاریاں دے کئی لکھ سلام بلاوندا اے ۔ پلے نال پلہ ناہیں لاوندا اے ساتھوں آپنا آپ لکاوندا اے

ادھی رات ڈھلیاں کوئی پتہ کوئی گھڑی جگہ تے سیس جھکاوندا اے ۔ ایتھوں سب کجھ اساں معلوم ہوسی کتھے سوختہ جا ڈیرا لاوندا اے

رانجھے دا اوہناں بڈھیاں دی گل سنکے کہنا

کدہا جی کردا ناہیں سانبھنے نوں آن باجھری تن لگ دی اے ۔ پھر بھی گلہ ہونا رب تے نہیں رہندا ٹلدا دل ناہیں جیہڑی چکدی اے

ملن جگدے کاروبار ناہیں کسے کسے نہ لگے جیہے جھوکدی اے ۔ کلے ٹھوکدی اے انوک جھوک دی اے ہر دم عقل نہ ہندی سر پھوکدی اے

قسمت ہلدی نہیں جتھے رہی بیٹھی جندا اوسنوں بکدی ہو کدی اے ۔ گل سڑکے خاک سواہ ہوئی ٹھیکی کنک لگی سڑ پھوک دی اے

ڈھونڈ بھال کرکے کنوں لے آ اوسانھ باہجھ نہیں بگڑی بن کدی آ — اُدھوں سوختہ دس دا جناں کی جو دوکان ناہیں اجے تھوکدی اے

کجھ بڈھیاں دا وپس آکے بیندیاں بڈھیاں گلاں کرنا

اڑیو تساں ڈٹھا فقر جو گڑے نوں سارا پنڈ چڑھکے دیکھن آیا نی — جسنوں دس حصہ حسن رب تا جگ دیکھ کے سیس جھکایا نی

سادے پنڈ اندر اوہدا قدم آیا عرشوں فرش تا کرسید اسایانی — اپنا حسن دیکھے یوسف حسن تائیں اوہنے مصر بازار سجایا نی

ستر پردیاں وچ چھپایا نی پر بھی اوسدے حسن تڑپایا نی — اک رات لئی کسے بھاگ بھری اونہوں اپنا مہمان بنایا نی

بجری اٹھ کر اوس نے ایس نگروں چلے جاندا ابول سنایا نی — جنہاں سوختہ اوسدی دید کیتی اونہاں قرب حضور دا پایا نی

مقولہ شاعر

عشق ننگیاں کردکھاں دیندا سر ٹوپیاں تے ٹیر لنگوٹیاں نی — کھلی شمس دی عشق نے لاہ سٹی تے منصور دی کیتیاں بوٹیاں نی

عشق شاہ حسین نوں کڈھ دیسوں کر بلاسٹ نہ تیاں روٹیاں نی — تدں نہ بھل جاویں شکلاں چٹیاں تے رناں نیلیاں کالی دی کھوٹیاں نی

دغے نال جہان نوں ٹھگ لیسن جھڑیاں مہریاں مگنیاں چھوٹیاں نی — تن تے لگیاں چم لوہیٹر دیسن نہ بھین مٹھیاں تو ت پاسوٹیاں نی

دیویں دل نہ کسے خوار ہوسیں لیکے دل نہ بھدیاں چوٹیاں نی — اج مست ملنگاں دے ہتھ آیاں بھنگاں رگڑیاں دوریاں گھوٹیاں نی

خانے اونہاں دے کر برباد گیاں جنہاں پیر مٹھیاں ناں لوٹیاں نی — ہتھ لون باہجوں بھیج جاندیاں نی ایہ تاں سوختہ کچدیاں گوٹیاں نی

برسات دا موسم

رب خیر کرے بدل اُٹھیا اے وریا باہجھ ناہیں ایہ تاں ٹھلن والا — چھپر کسے دا آیا اڈن والا کوٹھا کسے دا آیا ہے ڈھہون والا

چلھے کسے توں اگ بجھون والا کوئی کڑی سباٹ ہلون والا — ایہ لہائی چڑھائی تے پھر جاسی ایہ نہ کسے توں اے ترسون والا

آیا پودیاں نوں پانی پون والا اتے گلاں دے دکھ دہوون والا — جھنڈے بازاں نوں غم وچہ لون والا تے شرابیاں عید کردن والا

آیا بوند تے بوند وسون والا ماہر جنگ دا نہیں گھبرون والا — ندیاں سکیاں نوں جل تھل کرسی پانی ملکاں دے اتوں لنگھون والا

طاقت ور وڈا ایہ ہمالیہ دا تھکن والا نہ ہی کملون والا — خوشی کرن کساناں نوں آیا اے اجڑے کھیتاں نوں پھیر وسون والا

چھا گیا سارے اسمان ہنیھاں سورج چند ستارے چھپون والا ۔ مغرب گنٹھ ولوں دھر دا چلا آیا ٹوئیاں ٹبیاں نوں رنگ لون والا

ڈڈو خوشی دے نال ٹرون لگے ابابیل بھی ہویا ہے گون والا ۔ دو ہواواں نوں سوختہ نال لیکے ملیا نہیں مشر طرف اوس والا

رانجھے دا ہین نوں جان نوں تیار ہونا

بنھ بوریا بستر افقر اٹھیا اگے جاندے لئی تیار ہویا ۔ لڈن بیر بھیر کے ہتھ جوڑ بیٹھا برابو لکے تے خطا وار ہویا

بندہ بندے کولوں معافی منگنے نوں گنہگار ہویا شرمسار ہویا ۔ چھڈ سوختہ شاں گمان تائیں شکل نبی اتے خدمتگار ہویا

پنڈ والیاں دا رانجھے نوں بیڑی وچ چھڑونا

سارا پنڈ گیا چھڈن رانجھنے نوں تین گھاٹ تے لگ لنگار گئی ۔ نزاں گئی گدڑی دفع دور ہوئی موسم آئے نی لگ بہار گئی

ٹر کے لڈن دی اچھی تقدیر ہوگئی کرامات فقیر دی تار گئی ۔ جگ سوختہ سارا خوشحال ہویا دعا عاجزی دی عرشوں پار گئی

رانجھے دا بیڑی وچ چڑھ جانا

بیڑی وچ رنجھیٹے نے پیر پایا نال ونج لایا بیڑی ٹھل پئی ۔ خلقت فقر دا نام پکار اٹھی کھوبے وچ گڈی گڈی ہل پئی

آئی غیب تھیں رحمت دی داؤ ایسی کلی مرجھائی دیکھو کھل پئی ۔ دیکھو سوختہ ربدیاں قدرتاں نوں بنے جا لگی جھٹ بیڑی چل پئی

مقولہ شاعر

دار در دردا کسے توں پچھ لیئے کہیں ہین ہاں سل تراتیاں دے ۔ ہائے نہ بھند لسار ہن ناہیں ٹاپو بین ناہیں ٹراں باٹیاں دے

اوس ملک دی یاریوں نس جائیے جتھے ونج ہو ونت گھلٹیاں دے ۔ مارے سو ٹیاں دے دسدے ہون ناہیں بگڑے سوختہ بھیڑیاں جائیاں دے

ہیر دے باغ دا بیان

مہر چوچک نے اپنی دھی خاطر اک گھرا باغ بنا دتا ۔ رکھی تھوڑ ناہیں کسے بات ولوں ہر قسم دا بوٹا لگا دتا

ہر حوض فواریاں نال اسنوں اچھی طرح دینال سجا دتا
لاکے دولتاں ڈھیر اوس اُتے نقشہ جنت دا سارا دکھلا دتا
سارے جگ نوں درغ شیطان لایا تے شیطان نوں کنے بہکا دتا

مونہنی پدمنی ہیر دے بیٹھنے نوں اک تخت طاؤس وچھا دتا
آدم گدھ کے لیے بہشت وچوں اوتھے ہیر دا اسکہ جما دتا
پچھ دیکھیا سوختہ دانیاں نوں ایہ نقطہ نہ کسے سمجھا دتا

ایضاً

جدوں ہیر داجی اداس ہوئے اٹھ باغ دی سیر نوں جاوندی سی
حکم ہیر دے نوں بھلا کون موڑے جسنوں کہ بھیجے چلی آوندی سی
سنبل زلف بھی گل رخسار اُتے اپنا آپ سنوار بناوندی سی

خوش اپنے جی نوں کرن خاطر لیکے نال سہیلیاں دھاوندی سی
نرگس لاجونتی اتے گل عباسی اپنی خوب بہار دکھاوندی سی
ڈر دی داؤ بھی سوختہ ہیر کولوں ادب نال سلام بلاوندی سی

ہیر دی اک سہیلی دا ہیر نوں کہنا تیرے باغ وچہ کوئی اوپرا آدمی آیا ہے

گلشن جالکہیا جا ہیر تائیں تیرے باغ اندر اج کوئی آن وڑیا
اپنے آپ دی سدھ نہ ہے اوہنوں ہوئے فنا گنوار نادان وڑیا
پریزاد اکے جن بھوت ہے او جہڑا ہو تینتھوں نافرمان وڑیا

اوتھے مرد دا جاونا بند ہیسی کتھوں آ او مرد جوان وڑیا
جیتھے پر جبریل بھی جل جاوے اوتھے دیکھ چلکے بدگمان وڑیا
ایہ گل سوختہ کولوں معلوم ہوسی کسدا بھیجیا آن مہمان وڑیا

ہیر دا سنکے بے سُدھ ہونا

ہیر سندیاں ساری ہی تڑپ اٹھی منہ وچ رکھ انگشت حیران ہوئی
حرکت کرن توں ناڑیاں بس ہویاں ملیاں باچیاں بند زبان ہوئی

تھر تھر کمب کے زمیں تے آن ڈگی بھلی ہوش حواس بیجان ہوئی
اوہ نہ مرے تے سوختہ کی کرے جسدے باغ دی شان ویران ہوئی

ہیر دیاں سہیلیاں دا ہیر کول اونا

کڑیاں ساریاں جھنگ سیال دیاں پاس ہیر دے آن موجود ہویاں
واہ قربان جاواں ایس اتفاق تیرے باناں کوئی بھی نہ بیہوش ہویاں

صدقے ہیر دی شان توں ہون نوں دل وجان تھیں اک وجود ہویاں
جہڑیاں سوختہ بااتفاق تو ماں اوہ نظر منظور معبود ہویاں

ہیر دا ہوش وچ آونا تے باغ دی تیاری

لایا جتن تے ہیر نوں ہوش آئی ہلیا ناڑیاں تے حرکت کرن لگی ۔ کر کے کٹھیاں سب سہیلیاں نوں تاں ہی بجز عمیق دی تاں لگی
چنگی بھلی ہو کے اٹھ ترپئی جان چیک دی شتو نال لڑن لگی ۔ ہٹکی سوختہ تُوں ہول ہی ناہیں اگے عشق دے تے پیر دھرن لگی

مقولہ شاعر

تن سو سٹھ کنواریاں سنے ہیر اکو جیڈیاں نظر وچ آئیاں نی ۔ اکو جہیں پوشاک کر مرد صورت شکلاں عجب ہی حسن سجائیاں نی
افسر حکم دے ہیر حکم تیرے جان وار دے لین بلائیاں نی ۔ ہیر اٹھ تریں کنوار پنے اندر گیاں غرتاں ہتھ نہ آئیاں نی
عشق رکھ کے ڈھاکے بیخبر ہوویں پانیا ماں کانال جدائیاں نی ۔ نی ہدا لنے آپ ہدال ہوویں اجڑ گیوں کی عشق سکھائیاں نی
اٹھ سکے بیر بتا لنے عشق تیر خبراں اڈدیاں نہیں چھپائیاں نی ۔ اکھ کھچ دے تیریاں دیکھ چالاں گنداں عرش دیاں تھرتھرائیاں نی
انت دیلیے نہ اینہاں نے ساتھ دینا بریاں ٹولیاں جو بنائیاں نی ۔ تسیں رہیاں نہ سوختہ اُنہاں کولوں جنہاں پردیاں وچ لکائیاں نی

ہیر دا باغ دی سیر نوں سہیلیاں نال اونا

حکم ہیر ہویا چاہو چلی ہوئی لیس ہو کے تے آیاں ساریاں نی ۔ مُنن گل نہ عمر اداں کوئی سبھے پنج کھریاں دید ڈاریاں نی
کھول ہیڈ ہیاں سادکے چونڈیاں نوں کیتا غضب دی ہی لوڑ ماریاں نی ۔ ہتھیں ہی قینچیاں پکڑیاں گتاں کٹیاں خوب سنگاریاں نی
بلل وانگ مٹیاں زلفاں مکھڑے تول لہا ہیا ماحمکاریاں نی ۔ اساں لُٹیریاں اینہاں سوہنیاں توں جنہاں وچ اکھیں نیداریاں نی
جھٹریاں ٹرپن تکبیر نہ کرن جھٹکا ایہ سوہنیا صورتاں پیاریاں نی ۔ چڑھیا عشق دی سان دے ہنان ہیاں تکھے منہ ایہ تیز کٹاریاں نی
ہویا کی جیکر چوری نس آیاں دسو عشق نے کتھے جھٹیاریاں نی ۔ جھٹریاں سوختہ عشق توں وکگیاں ادسنا دلالاں تے پردیداریاں نی

ہیر تے ہیر دیاں سہیلیاں دا لڈن ول اونا

چاؤ چاؤ بیباں چلو طرف لڈن جس نے بڑا ابلکار گمان کیتا ۔ چور چودھویں رات دے او ٹھگ دیندیں ہانگ سیر تے جا ہیر ٹھان

ڈُگی لُٹی ہیر سنے ساڈے دہاڑے مار نوں خان دیوان کیتا — چور اسی جون پھر نکلیا امر بی اک جگہ نہ بیٹھ دھیان کیتا

کتے شیر بن بکری پاڑ سٹی کتے باز بن ہرن حیران کیتا — کتنے رن بن مرد دے لئے صدقے کتے مرد بن فخر جوان کیتا

کتے ہسناتے کتے رونا اے کتے ڈسکنا طفل نادان کیتا — بیٹھ حرص دے تخت تے سور وانگوں نفس شہوت پرست سلطان کیتا

کیسے نیت دی تے برا آپنا اے رب وچہ قرآن فرمان کیتا — ایہ گل دیکھئے چلوا چنبڑے دی گدھوں رب نے کیوں انسان کیتا

سبھو بھوگ کے پھیر حیوان جو نال حق حق انسان انسان کیتا — ساڈی سمجھ اندر ایہ گل نہیں اوہندی سانوں سوختہ کیا ماتان کیتا

ہیر دا لڈن نوں غصہ ہونا

سن کہیں لڈناں حکم دے زیر سائے کرنی مالکاں نال برابری وے — ہر اک رنگ وچہ وس ہووس ہوویں ایدو ہو کی ڈونکاری وے

لائے مالکاں دے مڈھوں پٹ بوٹے ڈھٹی کنے ہی بری اجاری وے — صوبیدار آیا گھر امتاں دے تائیں چڑھے اقبال اکابری وے

گھر بیٹھیاں ہون اشنان لگے گنگا نہوں نوں گئی نہ بھاڑی وے — کوڑا پھوکدے نوں رب بھاگ لایا ملیا خان خطاب نوابڑی وے

جتھے جی کیتا اوتھے ہو بیٹھوں تیرا دیکھیا مذہب رکابڑی وے — اکے وزن ادہ سیراں آن کھادا دل ملی نال ایوب دھابری وے

چھابڑی دا ہتھ کمذات لیکے پایو ملک تے بڑی خرابڑی وے — عادل ہو جے کیتو انصاف ناہیں تیری پھیر رعایا نہ بری وے

نرلی بادشاہ نہ وزیر تیرا نہ ایہ ملک نہ حکم عتابری وے — چھمکاں مار کے جم ادھیڑ دیساں جہڑی ہو خستہ توں کیتی جابری وے

لڈن دا جواب

ہیر سارنا اساں ہکساں تائیں دیکھ رب کی ساز و سامان کیتے — ساڈے پاس ہے عاجزی بخش سانوں اساں کوئی نہ کم بے شان کیتے

او دیکھ جھنگے اوہناں سوہنیاں دے جنہاں حق تے سیس قربان کیتے — اج آئے او گھر مہمان ساڈے اسیں ترگئے اوہناں احسان کیتے

جو کجھ پچھیا ایں انہاں حق اتنے رکھو وچہ قرآن فرمان کیتے — جے ہیں پچھیا آدم دا حال اوہناں پنج صورتاں وچہ بیان کیتے

جے ہیں پچھیا آدم ہے حق صورت اوہناں ہاں ہاں حق پچھان کیتے — ہمہ ہی خوب بنا انسان ہندی مختلف شکلاں وچہ انسان کیتے

اک سرخ رخسار اک سیاہ چہرہ اک سفید صورت مہ تابان کیتے — اک عقل والے افلاطون کیتے اک ہیں جے عقل نادان کیتے

سبھ نوں عزت دی آپنے قدر جوگی اک دوسرے تے حکمران کیتے — اک تخت بہال سلطان کیتے اک اوسدے زیر فرمان کیتے

اک زیر فرمان سلطان کیتے اک زیر سلطان دیوان کیتے
او دیکھ جھگے دیوانا ہیں جنہاں ابد سے رد فرمان کیتے

او کسے بھی ہستی تے رہے ناہیں جنہاں سچ لتے بدگمان کیتے
اک فقر کیتے چور دل قطب کیتے اچا پایہ عالی شان کیتے

اک ولی کیتے ولی غوث کیتے سخی دل حاتم شاہ مردان کیتے
اک ملنگ کیتے پورے ڈھنگ کیتے کھتی رنگ وچہ خوب بیان کیتے

اک مانگ مجنوں تن ظاہر عاشق زرد رنگ چہرے زعفران کیتے
اک معشوق کیتے جنہاں کٹھن جگر سے ماز دس سمہ شاد لنبان کیتے

اک مخملاں سیج وچھاسنے اکناں بھوریاں وچہ گذران کیتے
اک کھان مٹھایاں تے کرن موجاں اک فاقیاں مار حیران کیتے

اک جہانہ کسے نوں رکھیا سو عجب سلسلے عجب سامان کیتے
اک گڈھ قبر دل اوویں قبر پائے اک گڈھ قبر دل نو جوان کیتے

بابجھ رب دے فاتحہ کون پڑھسی جہیڑے شکم مادر وچہ بیجان کیتے
بس کر سوختہ اساں تھیں او چنگے جہڑے جمدیاں عدم روان کیتے

ہیر دا لڈن نوں جواب

سنیا لڈنا اساں دے چمن اندر شاہ بہلول دا پوترا آ بیٹھا
جھگی منیا تے پیسا درد دارو کون جاندا کون بلا بیٹھا

عیسٰی روح ربی جایا مائی مریم کیہیں پت خدا کہا بیٹھا
ایہہ اساں یقین نہ آوندا اے پو پوس اپنے دلوں بنا بیٹھا

کتے بیٹیاں نیناں دا دادو لایا کتے اٹھ پکھنڈ جگا بیٹھا
ایہہ تاں اپنے پیٹ دے پورنے نوں نواں اپنا پنتھ چلا بیٹھا

دربدر ہوندا راہوں کھنچ آیا نیناں ماریا بھیس وٹا بیٹھا
قرضے دارو دا لینے دار نکے سر سجدے بول چک اکا بیٹھا

اپنی کیتیاں آپ سمیٹ لیندا رسا گل شیطاں کیوں پا بیٹھا
ہندی ہوں دیندا جو تقدیر ورتی کیہڑی گل دا فقر آ پا بیٹھا

جے توں دیکھیا اے نیندر ساڈوں نہاں دیکھیاں نے ٹیوا لا بیٹھا
نہاں وچہ وڑیاں تیہ لگے ناہیں کہڑی مرض دی بن دوا بیٹھا

دسے نہاں نہ پتہ معلوم ہووے چور دا ڈردی اکے اشنا بیٹھا
کی معلوم ساڈوں نال ستھریاں دے وجٹ ورگڑ یا موں منا بیٹھا

نہالاگ مرشد سچا جاپدا نہیں کدھا بن چیلہ بے نوا بیٹھا
کی ہے بھید ساڈوں کنہاں وچہ بھگے گیتا گرد گیان منا بیٹھا

سکے پڑھ پاڑھا نال منڈیاں دے پھر کے گرد دا نام گنوا بیٹھا
ہتھو ہتھ بدلہ ملیا کی پایا چھڈ سوختہ وطن پچھتا بیٹھا

لڈن دا جواب

ہیر نال غلاماں دے جنگ کرنا ائی شرم ناہیں تساں لڈ دیاں نوں
شرم ہاتھ دوڑی بوہ شرم تے چوں پکڑ لئو ابرادھ کی کر دیاں نوں

ت آدم توں لیکے اج توڑی ایہ دن آئے حالے بھر دیاں نوں
ی حرام کھوال گو لچھ گیوں نیولی کرم وچہ سادھنا کر دیاں نوں
ڑے سخت زبان نہ کٹھن جگرے نہ کم کومن جانی ہر ہو تر دیاں نوں
یوں نگھتیں مار کے جھاڑ ہوئی سنہہ سر منیاں منگتیاں در دیاں نوں
اوہناں نال کی دس سلوک کیتو گھروں کڈھیائی جرن ہیڑ دیاں نوں
چیتن جر پھڑ کے سیونک جگر دی ادھو دی آلی سانجیا سر دیاں نوں

کھڑے کھو وچہ سٹ غرباں ہوویں ستر سو کنوار دے پردیاں نوں
کتنے ذبح کیتو گسے دکھیا نہ عملاں جو گیاں شرم وچہ مردیاں نوں
عشق ہتھ بوچڑ دے کی ڈیوٹی ہیں واہ کی مفت دے بردیاں نوں
جنہاں لکھ سے لکھ ہی برس ہویا ہیر نال تیر دے دکھ جردیاں نوں
سر وڈ کڈھ ٹیکا ٹیکا مارے پوڑی عرش اتے لیکھا چڑھ دیاں نوں
بیریں لگ تریوں چھپکو چھپک گردی سر پکڑ ڈھا بوڈھے گھر دیاں نوں

بو ہے پیر تھیں کڈھ نہ سار لیئو گیا وچہ مندر ہری ہر دیاں نوں
دلدی لوح توں سوختہ چاہڑ لاہیو نا ماہر محمدی جڑ دیاں نوں

مقولہ شاعر

مورکھ ایس انساں نوں خبر ناہیں کتھے لائیاں تے کتھے چھل گیاں
بدیاں مار چھنبر نیکیاں دے چڑکے چوہ دھوئیں ہدی تل گیاں

بدیاں تخت تے بیٹھ کے حکم کیتا فضل نیکیاں پیر انو وچہ رل گیاں
بدے سلسلے آگئے جا بدیں حاکم نیویں سرپا نیکیاں جھل گیاں

لاغر نیکیاں ہوئیاں کٹ فاقے بدیاں کھا حرام آتے جل گیاں
آئے دنیا تے سوختہ رہے ابدیں فاقے کشی اندر آسا رل گیاں

ہیر دا لڈن نوں پچھنا میرے باغ وچہ کون آیا ہے

سچو سچ دس لڈنا کون کوئی میرے باغ اندر ڈیرے لا بیٹھے
بولا ہیر داد یکھکے خاص کعبہ دلوں صفا کر سیس جھکا بیٹھے

تیریاں پیریاں توں قربان جیہڑے پیریں لگ سلام بو ہے آبیٹھے
ساتوں بخش لویں کرماں والیا وے سُرا بول جو بولی پکھتا بیٹھے

لے ہن عمل ہیر تیرے وچہ قدماں ڈک واسطہ ربد اپانی بیٹھے
سجدے چار کر سوختہ چار طرفوں پنڈ جھگڑیا ندی سرتوں لاہیے

لڈن دا جواب

ہیرے سر دیکھے اک سو سر پایا گلاں سکھیاں نے لیں اُستاد دُور دیاں
فاتے کٹنے ربدی یاد کرنی مشکل منزلاں صبر صبور دیاں

جلوہ ہسیا یار دا وچہ پردے خبراں پائیاں جاں کوہ طور دیاں
کالے دل منکر رو سیاہ ہوئے دیکھ قدرتاں رب غفور دیاں

پچھلے پور آئے استغفار پڑھدے ڈبیاں بیڑیاں جان پہلے پور دیاں
دبدوپہ پر چڑھیا ہویا بھاگ بھریاں تنجے پور آیاں زمراں گھور دیاں

جنہاں خصم دی سانجھ نہ قدر مرشد رہیاں رونداں عمروں جھور دیاں
ہیرے گھڑی جگہ دو نفل پڑھسیں ملیاں بانگاں جماں حشر دے سور دیاں

مشکل منزل اندر باددیں پیر ناہیں فسہیا ماریاں گئے منصور دیاں
لایاں سر شیطان کی غضب کیتو گلاں آپنے وچہ قصور دیاں

ایہ بھی بھید اوکھا ایہنوں او پایا جھڑ کاں سہے جو نظر منظور دیاں
مینجا نہ وچہ بیٹھ نہ ظاہر ہویاں رمزاں ٹھنڈیاں نار سرور دیاں

نی او گئے جہان توں ہتھ خالی گلاں چھیڑیاں جنہاں فتور دیاں
آئے گھر مہمان نہ لڑیں ہیرے نیڑے رکھ سانجاں نہ کر دور دیاں

ہیرے چھیڑ نہ رب تھیں دور ہو دن نازک نیکیاں بلعم باعور دیاں
جیہے تیغ زبان دے زخم لگے پٹیاں کاٹ نہ کرن کافور دیاں

ہیرے باشنا او ہو کر گم گئے بھریاں کھتیاں جنہاں کچہ ر دیاں
پچھ سوختہ توں میں نہیں جھوٹ کہندا اڈاں لبھ نہ سب [illegible]

ہیر دا جواب

سانوں کی سناویں مور کھا او اکھ ست وچہ رنگیاں دور دیاں
تنی تسبیحاں بھر دیاں اگ گیاں تبی سر چڑھیاں [illegible]

ایس گل نوں سمجھکے دمیں اگے چھریاں تیز نیں نگہ مخمور دیاں
منتاں ماریا جائیں انہوں کدے ہر آون شامتاں نظر مغرور دیاں

پہلی عمر جوانی نہ ٹٹ مویلے ہیری دقت پایا خبراں حور دیاں
گذری عمر تے رن نوں چھڈ دتو قدراں ہوئیاں کی نظر منظور دیاں

پئے صبح وچہ جھکے رنگیوں وانگ لمیاں شب دیجور دیاں
فراغ بوم صوت حوراں وچہ پہلو بہ کی لذتاں پائیاں انگور دیاں

تیریں نظر کو اول لنب دے سکے تیر وچہ نیں خصلتاں سور دیاں
سانوں نہ یاد دیں پلے جھاڑ چاہے ایہ سمتیاں نیکیاں جھور دیاں

چڑھکے نقر دے ٹلے تے گدڑا او الیں پا نفیریاں طور دیاں
توں کسید اکریں لحاظ کاہدا نیریاں اکھیاں ہین بے نور دیاں

بھول اتھ تیں چپنہ تن کاتنے فاقے ستیاں مانیاں جھور دیاں
ڈاسوختہ گرد گیاں پورا اُستھے نیکیاں چٹ میں [illegible]

جواب لڈن دا

جھگڑا کرن توں کنوارے رہیے گئیں ناہیں کی توں نال سہاڈے کجھ ویر چائے
تدوں عشق قلندر راز غیب والوں ہر کے ملیبل پکڑ ہو تہر آئے
کاٹھی پا کے عقل حیوان اتے چار کوٹ دی سیر نوں کرن جائے
اکھا وسی دل سونیاں نوں تینوں پرے بہال کے ترسائے
گھنڈ چک کے دس کھاں مکھڑے نوں اجے حسن کا ہد اجیہڑا اشرمائے
حسن والیاں دی حسن والیاں نوں آپ سوچ کیہ کہ کی نظر لگ جائے
مرد گل نوں توڑ نبھا دیندے چھڈن سر ناہیں بھاویں سر جائے
بدل جائے زمانہ تے بدل جائے ساڈے سچ ناہیں کہڑا جھٹلائے
ہمہ اوست اندر پانہ فرق کوئی جھوٹی ہو جائیں جیکر فرق پائے
کراماتاں نوں قہر ہو جاسی ایسے کم گئی دکھن وچ آئے
نی اوہ پنج حواس انسان سندڑے نور وجود دے وچ لائے

بددعا جے اساں نے کوئی کیتی کیتے قہر نزول نہ ہو جائے
تیرے کنواری دی آب سب جاتی کرسی وانگ چھنی نکیل پائے
در در دی بھیک منگاونے نوں نویں ناز نخرے تینوں سکھائے
جے توں آہدا اشار توں باہر ہندیں پھیر ویکھ توں تیری کھل لائے
خوبی ہووے تے کڈھ وکھال ہے کوئی جیبل خوبیل مار مار ڈھائے
اساں اج تماشہ ایہ دیکھنا اے کوئی روے تے اتھے کوئی مسکائے
ران کسید کہے تے ملے ناہیں کرے کم اوہو جیہڑا من بھائے
ہن بھی مڑ جاتوں اوتھے جاویں تھیں جیہے لنگھ جا تیر تڑوائے
جیہڑے جوبنے تے پئی تڑکنی ایں تینوں چھپایا بنا جے ادھ ڈھائے
نی تیل پچھ سینوں جیکجھ چھپنی ایں گھریں ساندے جنہاں نے پیر پائے
اوہنے کملی دے وچ چھپا لئنے آئے سوختہ جو لوہے میٹھ سا لئے

مقولہ شاعر

جے نہ بولیاں بھابیاں ماردیاں آیندہ خت رنجھیٹے نوں کیوں میندے
گھروں نکل کاہنوں دربدر ہوندا پھیر سودائی کاہنوں لوک کہندے

دل تیں اٹھدی اگ نہ عشق والی اوہدے کول نہ ہیر دا نام لیندے
تھداسہ نخیتہ کوئی سوال ایسا مورکھ کرن جواب لڈن چپ رہندے

ہیر دا جواب

عقل لڈن نوں ست سلام ساڈے ڈنگا سلام ناتاں ہو کے
دیکھ وقت نازک سمے سیہے والا گوشہ وچہ بیٹھا نوجہان ہو کے

بیوقوف نوں ہمت نہ کوئی آئی ایویں ماریا گیا نادان ہو کے
اوہ پچھان دا ہی جانی جان دا ہی اکو شکل ہو کے اکو آن ہو کے

رب وڈری لگا اوہنے دیکھیا نہ جسہ وچ انسان قربان ہوگئے ۔۔ لکھ لعنت ہے اوسدی بندگی تے مرشد دا نٹھیا پیر کسان ہو گئے

رب ٹھگیا کبھی رب ہو یا ہیٹھا رہے جا عقل حیوان ہو گئے ۔۔ دربار توں سوختہ ملے دھکے اور ٹک رڈیا گیا شیطان ہو گئے

جواب لڈن دا

بچہا چھڈ دے مگر نہ پوہنا اگڈانی گئے بھونڈیں واسطہ ای ۔۔ پردہ پھول نہ شرم دے ماریاں دا سوآں کُڑھ نہ سوندو اسطہ ای

اپنا آپ گنولئے پھیر پلیے مرشد لبھ لئے ہونڈیں واسطہ ای ۔۔ برہم گیان آئے بھنگ پانا ہیں نی ملنگاں دی کوندیں واسطہ ای

سر دل پکڑ جھنجوڑ نہ دے سانوں نین وچ جھلونڈیں واسطہ ای ۔۔ اکھ مست وچہ بیٹھکے رڑک نا ہیں نی دکھاں دی چونڈیں واسطہ ای

رکھ دیہ قدماں بخش لے سانوں زلف ہیم دی کھونڈیں واسطہ ای ۔۔ حال سوختہ تے کریں مہربانی ٹل جا ڈھڈھ کھرونڈیں واسطہ ای

ہیر دا جواب

ساڈیاں جنیاں دے وچہ ہین والے ساڈے نال مقابلہ بن بیٹھو ۔۔ دشمن واڑ پہلاں ساڈے گھر اندر پچھوں آپ ہو بدظن بیٹھیں

گھر ساڈڑے دی منگی خیر ناہیں رکھے نال اوہدے لاس بیٹھو ۔۔ اوہنوں کتھے چھپاکے رکھیا ای ایہ کی سوختہ نوں چاہڑن بیٹھیں

جواب لڈن

ہیرے کیہوں اداسیاں روح بھڑیاں ٹے ٹنگنے لیف نہالیاں دے ۔۔ ہیرے زمیں وجود تے ہل واہکے ہرنے چکے بوجھ ہڑنالیاں دے

جی بیکل ہو یا وچلا وچل گیا لبھے مک گئے شاہ دیوالیاں دے ۔۔ ہیرے بناں نہ دوریوں دور ہویوں ڈہگے واہ انت نوں لیاندے

ہیرے لاہاں دا انت معلوم ہو یو بھانڈ ٹھہکے انت جا جا نیاں دے ۔۔ ہیرے حکم کمذات دے ہتھ دیکے کوڑ گھٹ کر صبر پیالیاں دے

ٹکر کا ہلیا کرن تی کرن پیٹے افسراں کم نہ کا بلیاں دے ۔۔ ہیرے نیونیاں سوختہ وانگ چلنا راہ حق ایہو کرماں والیاں دے

ہیر دا جواب

زاہد ٹھپ رکھے کول نصیحتاں نوں دل لگی دہیں گلیں تا رلیا نی ۔۔ لہیتا کھا حرام نہ درک دیویں پیٹ وچہ ہودن ناساز یاں نی

گھر آئے نوں کون تکلیف دیندا قہر وچہ مہمان نوازیاں نی ۔ قہر وچہ نہ عقل تکلیف آکھے اگے اوہدیاں جو بے نیازیاں نی
ہیں کہا سی آدم بنا اوہنوں آپے کرلیاں حیلے سازیاں نی ۔ پھر سوختہ جور جفا کرسی دیکھے خاک تائیں سرفرازیاں نی

لڈن دا جواب

کہے چج کوں جچے بچ کیتے حسن متے رنگ رنگیلے نی ۔ سونے تل جڑکے کالے منہ ہویوں رنگ رتے سکو پیلے نی
بندہ عاجزاں نوں لیکھے لے لتے نی تہ زمینے حکم تحصیلے نی ۔ کئی رنگ گیوں دل تے عاشقاں دے دھواں ٹھنڈے نین مریلے نی
پہلو وچہ ہی بہندیاں دھس گیوں تکھی تیز بہاری دی تیلے نی ۔ نین ڈاکواں دے ڈاکے مار لئے منہ بتیں مٹھیں جیبھ رسیلے نی
ایہ کی غضب ہویا پھر بھی ٹھٹھ ہویوں تاں سین دی گئے ہیر ٹیلے نی ۔ بہے ہند کر بیٹھیوں ہانبھ دولت سنجی دا تے ہتھ گھیلے نی
لشو لشو کرا ٹھ کیوں گل ہیول سڑے جگر دماغ کر ڈیلے نی ۔ جبیر داں نہ اساں نوں دیو نا ہے ایہیر کا سنوں اٹھ جھگڑ بیلے نی
لاہے گھگری پنج نہ وچ وٹہرے ہونٹ چبیے توم رذیلے نی ۔ کہتے سوختہ توں ناہیں بہن دتو واہ رلتے بخت بخیلے نی

ہیر دا جواب

توں نہ ظالماں ٹٹن دا نام لتو بار بار میں تینوں سمجھایا اے ۔ صمدی چودھویں دے تو نہ کم دیکھے وڈے عالم نوں ہو دکھوایا اے
رستہ نیکیاں دا استیں پچھناں کی جھٹرا آپ ہی گیا بہکایا اے ۔ جیوندی جان نہ سوختہ جاندا سی ہرن لگیاں ہی کچھو نایا اے

لڈن دا جواب

ہیر کی دسو اس ایہ اٹھیا ای رب لفر نوں تخت بہایا اے ۔ نی توں ویکھیا نہ دلوں صاف ہو کے شان ربدی دا اچا پایا اے
نی دل کچے کچ کھڑ چیئے نی جنت دیچ آرام نہ بھایا اے ۔ نی توں جہدی پیدائش سیں اوس تائیں مار دھکیاں باہر کڈھیا اے
نی فقر نے آدی دی پیرنے نی در دردان گھوایا اے ۔ اک جگہ نہ بیٹھ کے منگیو ای لمبی حرص کر ہتھ ودھایا اے
قائم نہ رہیوں حکم ربدے تے گندے پانی وچہ پار رڑھایا اے ۔ نی کل تار نسوات کمہار نے نی لعل لبھیا قدر نہ پایا اے
نی مونہہ کھلے بیٹھ کے رذے لاتے چنگا حرص دی زمین وں لایا اے ۔ پیٹ بھرناہیں لگی بھکھے کیکر بری سوختہ حرص ستایا اے

مقولہ شاعر

آیا موسم بہار تے نظر آیاں اڈل گلاں دے انے بھنبیریاں نی
گل کرن دا ول نہ آوندا اے اجے ڈڈ دیاں وندیاں کھیریاں نی
چٹے پت نہ انہاں دے ہرے ہوئے جہڑے کھیت دیاں ایہ بیریاں نی
رب دا نہیں ہی ناس کیتا گھر کشمیر تاں دے ڈاہل پیریاں نی
ہیر ہرنیاں ناز دکھون پیا چال کالیاں نکیاں سوہنیاں ہیریاں نی
کھیسے سوہنے بھاگ سہاگ گا دن ہر بول نہ شان امیریاں نی
آخر ڈھیہ کے نکلیاں نکلیاں او چھتاں ہیٹھ جو آیاں شہتیریاں نی

ہتھ لایاں ہی نازکاں ہو گیاں ایہ کمانیاں دوہریاں تیریاں نی
گوڈے سج گئے بناں ہو یاں توں سنگھوں لتھیاں کلپج خمیریاں نی
انہاں ملک تے ملک فنا کیتے چپ کیتیاں جہڑیاں ڈھیریاں نی
وڈھ گیاں دلاں تی عورتاں تھیں جنہاں اکھاں وچ کا آیا دھیریاں نی
روپ نگ وچہ مست الست ہویاں ایہ تاں سیکیوں بھگت کبیریاں نی
عشق انہاں نوں بھی ٹھپ دے گیا جنہاں نہراں پہاڑتوں چیریاں نی
ہر اک گسب وچہ سوختہ تاک ہو کے سب بھیں نکلیاں نٹنیاں ہیریاں نی

ہیر دا تین توں باغ نوں جانا

اٹھ ڈھوڑیاں تن توں باغ دے متانہہ غریب تے آئیاں
کشتی ناف تے شوخیاں حسن دیاں پلکاں نال اشاریاں دا پیاں
کدیں پار سمندر دں جا پیاں کدیں پار سمندر دل آپیاں
کاہلے کم کیتے کڈھے کاہلیاں نے متھے لگدیاں ہی سکرا پیاں
جنی ستی لنگوٹ نہ تکدے نیں ہماویں کرن ایہ لکھ ادا پیاں

آ ہو اکھ سوہنے عاشق مست اتے اکھاں بھریاں ٹٹ کے جا پیاں
بحر حسن اتے نیلے پہن جوڑے اکھاں کرن مرغابیاں چا پیاں
حب وطن تے تاریاں عشق دیاں پیاں لیندیاں نیں الٹے دا پیاں
بھلا کدوں منن نین پارسا دا اکھاں گنڈیاں پون دی باپیاں
سارے ربد سوختہ ہیٹھ بھکے اکھاں اچھیاں کرن حیا پیاں

رانجھے نوں دیکھ کے ہیر دا حیران ہونا

قلعہ کوہ اُنے فتح پاونے نوں صوبیدار دی فوج روان ہوئی
گل رخسار کھڑیا باغ حسن اندر جتی زرد جہڑ زعفران ہوئی
کفر ٹٹ گیا مان بھج گیا .... جیت وچہ کے نموجھیان ہوئی

رانجھے اٹھ کے دید مرید دتی ہیر پھیر مرید ناتان ہوئی
جہڑا مان سی حسن دا ہیر نا ئیں سبھو کھو بیٹھی پشیمان ہوئی
جال زلف واللیل دی یاد اندر میڈھی کھول بیٹھی پریشان ہوئی

کملی ہو کے کملیاں کرن لگی عقل ہل گئی نادان ہوئی
تن سوہنے سریلیاں سراں اتے ہر ہر رگ وچ لوں پن چھان ہوئی
جٹ مختاں کیتیاں ور آیاں مہربان قسمت مہربان ہوئی
ٹپی آندی سی مار و مار کردی صلح باجھ نہ وڈڑی شان ہوئی

اکھ مست نوں دیکھ کے وجد ہویا پیہرے ڈھیہ ڈگی ہکی آن ہوئی
کوک وچ نجلی تھیں صدا ہو نکلی تان سین نوں بڑی گمان ہوئی
بیٹھ مصحف رخ دی گود اندر پیر سورت یٰسین قربان ہوئی
دیکھ سوختہ زاہد نے حور لبھی وچ جنگلاں شان سبحان ہوئی

مقولہ شاعر

یار دخیر ہووے جراں ل گیاں اگ بلاں دے وچوں بھڑک اٹھی
خوفناک ڈروٹی آواز سنکے گوشے وچہ بیٹھی جان دھڑک اٹھی

رگڑ نال آکے جدوں رگڑ لگی سینے اوپر و پیڑ دی تڑک اٹھی
بہلوں سوختہ گھنڈ وچہ رہی بیٹھی پیکے کسے اتے بجلی کڑک اٹھی

ایضاً

ہیر پرے سبدھے پرے خوب بدھے شاہ ہوشنگ دس جیوں فرسنگ بدھے
رن بھڑن لگے زمیں ہلے توں ابا سینیاں اٹلیاں جھنگ بدھے
باجے بگل قواعد وچہ آئے طبلہ ساز آواز مرجنگ بدھے
کراں کسیاں تے لام لیس ہویاں تیغاں کو کرے تیر تفنگ بدھے
ہانی خشک ہوئے مارے خوف سیتھیں جیہوں سیحوک ستلج جمنا گنگ بدھے
جنوں دیکھ کے عقل حیران ہووے نویں ناز نخرے شاہ فرنگ بدھے
دلیں والے اکڑ بھی وہون بیٹھے دابن گھلس اتے ڈانہدانگ بدھے
وڈے خان جاسوسیاں کرن والے عجب طرح تھیں ہنگ دہڑنگ بدھے

ساتھ ہنیاں دا ہان نال ہویا آپو اپنے سب نے سنگ بدھے
نقشے ہند بدھے چالے ہور کیتے ہر دو طرف نے پکڑ پلنگ بدھے
جنگی گیت دیاں سراں لاودنے نوں نسیں ڈھولک تارتے چنگ بدھے
بختاں سامنے آن سلام کیتا حسن والیاں نے فراں تنگ بدھے
دبے وچہ ڈربے مرغ رہے بیٹھے اکھاں پہر یاں کونج کلنگ بدھے
کنھوں چڑھ آئے کتھے آن لتھے جتھے آن لتھے ادھو دھنگ بدھے
جہڑے کم کیتے حکمت نال کیتے رستے روک فقیر ملنگ بدھے
اڑنگ بدھے تے نہنگ بدھے سور بیرادپور لشنگ بدھے

کھنے جنہاں نوں زمیں اسمان ہیسی اہڑے لتیاں نے ادپلنگ بدھے
رہا کسے دا گلہ نہ کسے اتے چنگے سوختہ جگ دہو رنگ بدھے

ہیر دا غیر مرداں نوں منجے تے دیکھکے غصہ کرنا

غیر مرد ستا دیکھ پلنگ اتے جھٹی ہیر نے بڑا عتاب کیتا ‏ وے توں کون ستوں میری سیج اتے پیتی بھنگ کہ نشہ شراب کیتا

نقمہ نال شراب دے کھاونے توں ہیرا جگر کیہیں بھن کباب کیتا ‏ رکھیا سوختہ کوئی حساب ناہیں جھڑ اکم کیتا بے حساب کیتا

رانجھے دا ہیر دی آواز سنکے اُٹھنا

سنکے رانجھن نے حال پکار تائیں منہ توں پلے نوں لاہ دھیان کیتا ‏ ہو وطن مسافر دے حال اُتے گلہ کیہوں ہے ہیر جوان کیتا

لڈن چھڈ گیا مینوں باغ اندر میں نہ کسے دا کوئی نقصان کیتا ‏ پلکے پچھاں ہیں سوختہ اوس تائیں جنہے آپنا مینوں مہمان کیتا

مقولہ شاعر

یارو دیکھ لو کوشش کیتیاں بھی ڈھکے رہن نہ زور جوانیاں دے ‏ پچھکے لوں لاون سینے عاشقاں دے ایہہ منہ زوریاں ناز حیانیاں دے

ودھ مان تائیں سرو لک ڈھکے تے سٹن زمین تے حکم نادانیاں دے ‏ بٹر کال ہو چکیاں سوختہ مار ناہیں الٹا تخت دیون سلطانیاں دے

رانجھے دا کہنا

میں نہ پچھیا ایہہ ہے باغ کسدا مینوں کھچنے دی اڈی لوڑ کی سی ‏ لڈن روز مشتاق دا یار رہیسی ہیر نال اوہدی انجوڑ کی سی

چھوہ چھیا کر کے میں ہٹا دیندا ساڈی نظر اندر مرض کوڑ کی سی ‏ اکو الف نیں سوختہ بنہہ پلے ہور گلاں دا کرنا نچوڑ کی سی

مقولہ شاعر

رب کیتا غرور دا سر نیواں ٹنگاں ٹٹ گیاں گھڑمس دیاں ‏ شیر ببر جد بولیا ئی اگے سراں بھل گیاں نس دیاں

کم کرن والا کم کڈھ گیا اپنا آپ رہیاں رناں کس دیاں

گیاں سوختہ روندیاں پنڈ دے لے گھر بلیاں ہن سیاں سہدیاں

ایضاً

ہیر نے سہیلیاں رانجھن دی دیکھ عجب نقشے تار دنگ ہوئی
پھیر کسے تے تیغ دا زخم آیا نگہ ملدیاں ہی بد رنگ ہوئی
آپ چھلسی رڑکی خوب گئی پانی کولوں بھی پتلی لنگ ہوئی
ایسا عشق نے گھونٹنا گھوٹیا اے چڑھی مرید کیک پھبنگ ہوئی

افسر حکم دی کیتی پرواہ ناہیں نگیں حسن الول سب دی جنگ ہوئی
اگھ سیدی اُٹھی تے سر پا تالنگی کسے مسکین دی ٹنگ ہوئی
اگ چڑھی کمان بن تیر اتے لگی ہتھ استاد پتنگ ہوئی
اگے ہیں جادو نال اسدے اگے سوختہ تنگ دھڑنگ ہوئی

ایضاً

گھر دلی آیاں سن نفر دے مارنے نوں ہویا من کی ستیا ہو گیا
ہے عدم دیوں آیا جگ اتے نہ ہوگتے جھول موں گیاں

دھپیا دانگ جوانیاں ڈھل گیا کندا دھونڈیا دھونڈیا دھو گیا
ایہہ جو سد چہ سوختہ رہ بیٹھا کھڑے راہ دیوں پچھے نبھو گیا

ایضاً

بل چڑھیا سی مار و مار کردا تھوڑہ ڈنگ کے خاک وچہ رل گیا
جوبن ہیر دا رانجھے دسے حسن اگے رنہد کھنڈی گینوا کی گل گیا

جنہوں رب رکھے اوہ نہ دل کی ان مارد یکھو ہور شگوفہ ہی کھل گیا
جہدا دل سی سوختہ لین آیا تھوں اپنا ہی دے کے دل گیا

ایضاً

ماہی سکی ہو کے غیر بن بیٹھی جدنال بھنوں دیونی دیل آئی
اوہی پھل گئی جگ تے اوں والی جھری پھٹی اوہ سوا اندر بیل آئی

ڈگری بی آدی عاقل ہو جاندی ایہہ پر اگ گئی ہو کے ذیل آئی
سمار بڑو دچہ اوہ خوشبو گئی لیکے ہیر چنبیلی دا تیل آئی

گلاں پہلیاں دے ناز اڈادنے نوں رکھے نال سہیلیاں کھیل آئی
دتی ہین نہ سوختہ پودیاں تے راتو رات ہی جھٹ تریل آئی

رناں دا حال

بار رپ چھونہ رناں دا حال میتھوں جدھر دیکھیا چوڑ ترٹیاں نی
باہر مٹھیاں نے شکر شیر وانگوں اتے گھر وچہ کوڑیاں کھٹیاں نی
باہر جاندیاں ہار سنگار لاکے گھر وچہ ٹٹیاں کھسیاں ڈھٹیاں نی
ست کلاں دا سنیا ناس کیتا پا یا دخت اڑنگیاں کٹیاں نی

باہر کلکلی پوندیاں نظر آون اتے گھر وچہ ڈھلیاں مٹھیاں نی
باہر نال خوشی ملن سب تائیں گھر وچہ سن سنیاں وٹیاں نی
ہتھ مالکاں لا یا نے پھس گیاں دنن بالٹی ناز کا سنیاں نی
آئے سوختہ مرداں دے ہتھ ناہیں کیتے کسب جو اپنیاں مرہیاں نی

ہیر دا رانجھے نوں کہنا

بکھ میرا خیال تے بیٹھا ایتھے کل باغ وسے پھیر آوسانگی
جبکر بابلے نے منی گل میری تینوں پھیر کی میں نا دسانگی
کدیں نال سہیلیاں لڑ پیساں جے اوکہن تے میں دکھا دسانگی

اج میں گھر دی بیچہ صلاح کرکے تینوں پھیر اتھے بلیچا دسانگی
کدی سینے دینال لگا دسانگی کدیں اکھیاں وچہ بٹھا دسانگی
تیرے نام دا سوختہ دیاں ہوکا ہور کسے نوں منہ لا دسانگی

جواب رانجھے دا

ایہیں من لیا جو کجھ تساں کہیا نیا لگیاں دا بڑا زور ہوندا
بہلوں پہل ہوندا بڑا ناز نخرہ پچھوں دیکھیا اے دیدہ کور ہوندا

تلخی ترع دی پا سے بھن سٹے باقی رہندا حساب وچہ گور ہوندا
ایہ گل سوختہ توں جاکے پچھ لے کھاں جہڑا استاد ہوندا اور ہوندا

جواب ہیر دا

میں قربان جاواں اڈے دجیہے توں کدیں ہس بہندا کدیں رو بہندا
کدی رکھ شیشہ اپنا آپ دیکھے کدی نال تکیے لاکے ڈھہ بہندا
کتے دے ڈھکی میں دل دکھیندی کتے برچھی دی انی پچھو بہندا
کدی سٹھیاں چاپیاں بھر بہندا کدی حاضری وچہ کھلو بہندا

کدی وچہ پہلو آکے لیٹ جاندا کدی خفا ہو پرے ہو بہندا
کتے عاشقاں دا دل کھاونے نوں غیر اوچہ جاکے گلاں چھو بہندا
میرا دل بھی سوہنیاں وچہ جاکے بیندا اٹھن دا نام نہ جو بہندا
کدی سوختہ پریاں بناونے نوں کھیل یار خاموشی گو بہندا

جواب رانجھا

اگے زناں دے حال نوں جاننا ہاں انہاں کئی تماشے دکھلا دتے
ہن بھی زناں کولوں ڈردا نس آیا تساں ہور ہی بول سنا دتے
دو دھکے مرداں کولوں تساں کم کیتے آپ جیہے پہاڑ ٹکرا دتے
تساں اکناں دے دل ودھا دتے اتے اکناں دے جگر کھوا دتے
اکناں کوثر دے جام پلا دتے پانی گھٹ توں اک ترسا دتے
دو سر دیاں تساں ہٹا دتے سودے ہوند تساں بھکا دتے
جہڑے بے آزاد ن جگ اتے جہڑے دیس کے پنجرے پا دتے
کعبہ جاندی لوڑ نہ رہی کوئی اپنے گرد طواف کرا دتے
مکڑی وانگ تساں تناں تاں اتے پھندے خوب مفت دے لگا دتے
بڑے بڑے بلکار ہکار والے صفحہ ہستی توں نام مٹا دتے
تساں ذات صفات نہ کوئی دیکھی اوچ نیچ سب پار لنگھا دتے
اساں لماں دے مان توڑ سٹے اپنے درد دے ہجڑے بنا دتے

وڈے پارسا جہڑے کرن بنے بیٹھے ایہناں اوہناں دی گلھ اڈا دتے
چاہ بابل دا حال میں دیکھیا اے آساں اوہ فرشتے لٹکا دتے
چالا دسکے ایہ شطرنج والا شاہ دینال پیادے لڑا دتے
اکناں وصل دی دید نہ ہوئی پوری چتر در تے بیٹھ سکا دتے
اکناں ہویاں اندر روح پا دتے اک زندہ ور گور سوا دتے
اکناں دوزخ دے کنڈھے چھہا دتے اکناں جنت دے پھل کھوا دتے
کم کار کوئی کیتے ڈھو تھے ایسے تو تھے بیکار بنا دتے
جادو اکناں تے ہوئے گنوا دتے اکناں جادو دے پھل سکھا دتے
جہڑا لنگیا بچیا نہ رہیا کوئی ایسے مکر دے جال پھیلا دتے
دولتمند دی شان تے خاک پا کے زری بافتے خاک رلا دتے
تساں حکم کمذات دے ہتھ دیکے خاندان اشراف اٹھا دتے
اساں پڑھکے دیکھیا سوختہ نے ناول تساں دے کئی چھپا دتے

مقولہ شاعر

ہیر جگ بنایا جو کھیل ہاسے اوہدے کھیل دا انت نہ آوندا اے
دولتمنداں نوں کرے کنگال کردا تے کنگال نوں رنگ چا لاوندا اے
اکناں جاگدیاں دی کو رزق ناہیں اکناں ستیاں رزق پہنچاوندا اے
دھبر کسیدا زمیں توں چک لیندا اتے کعبہ دا ڈھیر جماوندا اے
اوہدی شکل نہ پر ظاہر ہو جاندا بندا دیکھ جے عیب چھپاوندا اے

کتے دیچہ اجاڑ دے باغ لادے کتے باغ اجاڑ بناوندا اے
کتے ہتھ غلاماں دے بادشاہی دیکے شاہاں تھیں بھیکھ منگاوندا اے
اوہدی عقل نوں عاقل نہ پہنچ سکے پیا لکھ تدبیر چلاوندا اے
کتے مرن دا سانگ بناوندا اے کتے بیاہ دا سانگ رچاوندا اے
رکھدا کوئی شریک شناں اپنے رب لاشریک کہاوندا اے

میں ہی میں ہاں بولدا اندر تاں دا بندہ کون آ صمد سناؤندا اے
بیبے کھیل نوں کوئی بنا دسے جنہوں خود خدا کھیڈاؤندا اے

میں ایہ کھیل سامان ہے جگ کیتا ایسا کھیل نہ کوئی بنا بیٹھا
دیاں پیسیاں جہاں نوں پل اندر چکی میٹھ دا جیویں اڈا بیٹھا

اوہ سوختہ کیسے ہتھ آیاں جہڑا ہاں او ستانیاں کاوندا اے

جواب ہیر دا

برا رناں نوں کہ نہ بھلا ہووے رناں بیتیاں حشمتاں گھر دیاں نی
تا منگاں مرداں دیہ چہ لفظاں یک جاوں فا مرداں دی صبر کر دیاں نی
چڑھے جوبن جوانی سر غاک ہاں دم انہاں دے ہی پیا بھر دیاں نی
رناں جیہے نہ حوصلے مرد کر دے جان دین تیں مول نہ ڈر دیاں نی

رناں ہیر دا نگھٹواں گر لگ کے کی کی دکھ مصیبتاں جر دیاں نی
ایہ بہر تاں فراق وچہ کٹدیاں نی پھر بھی ہٹ اوہ نا ہیں ہر دیاں نی
گھٹی رناں دی کھاوندے مرد دیکھے تینوں کی سدیا گلاں گھر دیاں نی
جہڑی کسے نوں سوختہ نہیں آوندی رناں اوہ تاری پیا تر دیاں نی

جواب رانجھا

جنگل وچہ تپسیا کرن والے رکھی منی کئی تساں اٹھا آندے
ببنجے ڈگ دیاں نوں دتا ڈگن ناہیں دیکھے اوریا گو دکھلا آندے

لگا پتہ نہ اوہناں دا کسے تائیں ایسے اکھیاں وچہ چھپا آندے
اپنا سوختہ سبق پڑھا کے تے یاد رب دی دلوں اکا آندے

جواب ہیر

ڈھونڈن مرد تائیں رناں جان آدے جتھے سر دیاں تی بر نا جہدیاں نی
بجلی کڑک بدل جھکڑ مینہ کولوں ایہ ہوا او سول نہ تھمدیاں نی

بھڑکی اگ محبت دی بجھے ناہیں ہنیا جاندیاں تپلیاں غمدیاں نی
تینوں کنجے ایہ سوختہ دسیا اے رناں پھیر بھی کسے نہ

نی

جواب رانجھا

پیاں جدنہ کھیان دے کم آیاں ادہناں دفع کر دہنیر اسیاں نی
نٹھ آ واسطے رب دے رکھ بیاں سر وگنجیاں ٹٹیل کھیاں نی

اوہناں خفتی چوڑ آ نوں کی کرنا رنگ بات پیا ہو یا میاں نی
رناں گند رگیاں دیہ دھل بابجوں دوہا دھر اودیا آنا ہیاں نی

اساں ڈھلں توں ہو قربان جانا جھڑیاں جگ توں گھیاں سیانی ... جھڑیاں سوختہ ہو رہیاں ہین جگ اتے اینہاں جھیاں نہ جنت جیڑ دیسانی

جواب ہیر دا

ہیا بول گنوار نہ عورتاں نوں بد زبان کیوں کرے کمینیاں نی ... دینداری نہ ہوندی ہن باہجھ رناں رناں باہجھ ایمان بے دینیاں نی

رناں نال حلال ہم جفت ہوون صابر حق تے ربّ یقینیاں نی ... رناں رنیتاں رنگ محل وچ ہیاں ہٹی رونقی کیتیاں جینیاں نی

ہکلاں اٹھیاں جوبن تے مست ہویا بھریا پیالیا حسن فریفیاں نی ... رناں باہجھ ہو دے پھرن ڈھوندے رناں باہجھ نہ ہون وسکینیاں نی

مرد اک دی جڑھ لتے خشک تھیے رناں تسندناں شہر بینیاں نی ... لنگ ورد اتے خوب کم آون رناں سوختہ کی جوب جینیاں نی

جواب رانجھا

راتیں نال ہکلاں لگے یار سوونے اُٹھ کے خاوندلاں را دیاں ... ستر ماپیاں تے بھلیاں سوہریاں دے ڈیریاں دیندیاں دہوڑ ماں دیاں

عیب اپنے پھول نہ دسدیاں نیں اتے ہوراں دی عیب نوں چھپاندیاں ... ایہہ متانیاں عقل دیوانیاں نے گھوگل کنیاں کجھ نہ جان دیاں

اینہاں کول بے کھبر بیٹھے حکمتاں دے دسیاں ٹاکیاں زمیں اسمان دیاں ... جو کجھ ہتھ آیا چک ہل واہیا اوچ نیچ نہ ذات پہچان دیاں

راجہ کون تے کون کمین پرجا رناں نہیں نہ مغل پٹھان دیاں ... نہ پیر جیڑھیا اوہنے چک گھڑیاں ہیں ہیں کر دیاں جو نیاں تاندیاں

اینہاں گھول نصیحتاں پیتیاں نیں ہو سمجھیاں کد زبان دیاں ... ڈریا سوختہ اینہاں مکر ولیاں توں نساں کدھ ایہیں جواب دیاں

جواب ہیر دا

کنھوں جمیوں توں تے آیوں کنھوں کھڑی ماں پیو ولی توں کنب گیوں ... تو ماہ جہری جھکی پھری تیوں لوہدی صورت نوں ویکھ کے نپ گیوں

اکھاں میٹ کے تے ادھوں اٹھ آیوں پھر کے چھری کیا جنب گیوں ... حکمت سوختہ دی ساری ماں کر کے ایں ہو کنھوں گورہ بھ گیوں

جواب رانجھا

جہڑا دم آوے ہر ہر دم اندر پئے ربدا ذکری ہیں تے ہاں ... ہک واٹنے ہاں کدی مختاں توں کدی خاک توں گھوں کے پیونے ہاں

دکھ سکھ دے مزے ادا ہونے نوں جیوندے مر سمال مر کے جیونے ہاں
جیوں جیوں مین پوے دنیا وچہ وڈکے تیوں تیوں سوختہ ہوئی نیوا ہاں

جواب ہیر دا

ایتھے عجب تماشے دی گل ہوئی وصل وچہ بھی رنگ جدائی دا اے
ادہ جھوٹ نوں کوئی بھی چھپدا نہیں ہاڈے سچ دا گلا دبائی دا اے

اوہو دعوی خدائی ہے کر بہندا اجہد کے پیر تے جھک جائی دا اے
میں کون ہاں سب نوں لٹ لیندا حسن یار دا ڈھنگ خدائی دا اے

ڈھہے پھیر بھی ادسدے ہو دہونے ہاں غیر ہو جاتوں ہتھ اٹھائی دا اے
ہو دے سوختہ ادس ہرجائی کولوں پھر بھی کم نہ کوئی رسائی دا اے

جواب رانجھا

اساں عجب ہی تیرا ہن کھیل دیکھے عدموں آن کے ایہہ جہان اتے
ہن واڑی قوم تے قہر دیدہ نظر رحم دی ہے نافرمان اتے

سکھ سان تے اونہاں دے جاونا ہیں آوین ہیکاں دے نہ مرجان اتے
جے میں سوختہ بری کوئی گل کرساں دھبہ لگدا اے تیری شان اتے

برسات

اوس جھڑی نہ حال ہیں کی دسا مونکل بن جبر ذمی جمعرات بہ گئی
وظیفہ اوسدا گیا خطا ناہیں تسبیح ہنجواں دی پھڑ برسات بہ گئی

اٹھی کوہ توں وادی مار کھا کے کالے بدلاں وچہ آفتاب بہ گئی
دریا دن جان بجلی دی کڑک سن کے گودی وچہ لپکے ڈنجوں ہے رات گئی

کوٹھا کسے دا کوئی سالم بہ گئی تیمن واسطے اربابی ذات بہ گئی
کلن خاں دا کتے اڈ گیا چھپر اس غریب دی سب کاشتات بہ گئی

میونمد خاں پٹواری دے ستے بستے پانی وچہ اج قلم دوات بہ گئی
لبھدا پھر حساب کھتونیاں دا گرد و فرسٹر گئی نجات بہ گئی

جانماز عظیم نہ لبھدا نہیں ایہ شوہدی آئی سوغات بہ گئی
بستر بوریا ٹاٹ کلاہ میری لکھیا قسمت دا میری برات بہ گئی

پوپٹ پھٹے جالندھر دے ملنا ہیں اچھی وچہ سیلاب شبرات بہ گئی
ملے گل نا ہیں سجن سجناں دے جتھے جتھے ہیسی ملاقات بہ گئی

دریا آئے طغیانی تے پل ٹٹے سکی جبالہ راتو رات بہ گئی
لیناں ریل دیاں ہو خراب گیاں بارہ وردی بھی ان قناعت بہ گئی

ڈنگر بال بچہ کئی نپڈ رڑھ گئے پولیس لکھن تے واردات بہ گئی
دان ہتیاں با ہجہ نہ چھنڈ دی گھونگٹ دے وچہ کا ہدی ہنات بہ گئی

بارش کی ہی قہر خدا ہیسی جتھے عاملاں دی کرامات بہ گئی
ایسی بارش تھیں سوختہ ادڑ جھنگی جھنگی دانیاں دی دلی بات بہ گئی

مقولہ شاعر

یار بربد با حکمتاں رب جانبے او آدم دا پُتلہ سجا دتا
شاہ جنت دا اوہنوں بنا دتا سجدہ نوریاں کولوں کروا دتا

دیکے پیہ تے بال پرچا دتا دیکے جھڑک تے پرے ہٹا دتا
پہلاں عرش دے اُتے چڑہا دتا پھیر خاک دے وچہ رُلا دتا

گل وچہ طوق تقدیر دا پا دتا جنت وچہ ہی دوزخ دکھلا دتا
کرنا اپنا کر سمجھا دتا سپ مور دربان اٹھ دتا

کتے والی مثال نوں پیش کر کے سب نوں ٹہڈی دا مزا چکھا دتا
دکھو دکھرے جرم دی قید لا کے لکھیا آپنا حکم سنا دتا

در جنت تے سوختہ او دیکھو شہتار اس نواں لگا دتا

الیضاً

لکھاں ہیر دے حسن دی صفت کی میں کراں کم نہ کوئی ثواب دا جی
لکھاں رن دی صفت تے شرع توڑاں ایہ تاں کم ہے سبب عذاب دا جی

جے میں جھوٹ نوں سچ کر دس دیواں لبھا پھیر نہ پر سرخاب دا جی
مینوں نہیں مشکل ایہ گل پئی مشکل بڑا خوف ہے رب جناب دا جی

ایہ پر بناں تعریف نہ کم ہوندے بڑے ڈھنگ تڑپے دل بیتاب دا جی
دل آپ تھیں نکل کے باہر ہویا پردہ رہیا نہ وچہ حجاب دا جی

او دیکھو تساں نوں دس دیواں اجڑ گیا گھر خانہ خراب دا جی
مورکھ کر غیبت کمان بین لگا گشت سور دا نشہ شراب دا جی

پہلاں تھو پھک کے پھیر پھول لایا کا بجے پھل گلاب دا جی
دیکھ سوختہ پیراں وچہ رلن لگا رتبہ افضل قرآن کتاب دا جی

مقولہ شاعر

کناں جنت دا جے دربان ہوندا آدم جنت تھیں نکل نہ خوار ہوندا
اپنے مالک دے حکم توں لڑ مردا اک شیطاں کی بھاویں نزار ہندا

جنہاں کیتی تعظیم سی اوہناں اگے تاں دم جنت دا نہ سردار ہندا
پودا گندم دا جنت تھیں باہر ہوندا کیسا سلسلہ ایہ نہ دید اپنا ہندا

کوئی چور ہندا نہ کوئی یار ہندا نہ کوئی جرم کر کے سزاوار ہندا
پیندا طوق نہ کسے دے گل اندر جنت آدم دا سکن نہ اوہندا

بندہ اک اکلڑا او احد ہندا دل نہ چوراندہ بیقرار ہندا
اپنے خون نے سوختہ کسی کیتی جو انال ایہ رنج بیمار ہندا

ایضاً

جھگڑا کردیاں عمر ہے گذر جانی جھگڑے جگ دے کدی بھی مکنے نہیں
بنھ لگیاں بھی لگے رہن ناہیں خوشی غمی دے سلسلے رکنے نہیں
بھلے بُرے دا ساتھ لدا نے نوں چلنوں تیر تقدیر دے اکنے نہیں
عمل جگ دے سوختہ رب اگے کوئی لکھ لکا دے تے لکنے نہیں

رانجھے دا قول

راہی راہ پوے اگے جاونے نوں راہ نوں چھڈ کراہ نہ جا پوے
پچھے چھپیا تے ٹوئیاں ٹبیاں تیں تسیں دس دیو کیہڑا دا پوے
رب دور رکھے ہر بلا کولوں اپر کسے دے وخت نہ آ پوے
اہدی سوختہ کیہڑی دوا کریے شبنم پیالے جے بھل کھلا پوے

ہیر دا پچھنا

کاہدا وخت پیا کی ہے بنی تینوں ذرا کھول کے گل سنا سانوں
عقلمند نادان دی دوستی دا کیہنے لگا ہے زخم دکھا سانوں
ذرا دنگا ہے کناں کناں ہے چھڑتا تم کرو اس لکھا سانوں
کتھے رڑکدا تیر جدائی والا ایہ گل سوختہ دیں سمجھا سانوں

رانجھے دا جواب

کی سناواں میں تساں نوں حال اپنا دردوں بڑی ہے داستان میری
ہردم میری دعا ہے رب اگے روح پرواز ہووے نکلے جان میری
مونہہ ٹھیس ہنگیاں بھی دیوے موت ناہیں اوہ بھی من دا نہیں رحمان میری
ٹھگ چور کہنوں کسے اکنا نہیں ایسے لٹی ہے بند زبان میری
پیراں ہیٹھ تاں جگ نے رولنی ہے جے ہیر کہانگا اچی ہے شان میری
جے میں ایہہ کہیا بندہ کجھ بھی نہیں پھیر ہو بھی گت زبان میری
کوئی کھچے پلا کوئی دکھ دے کے دھکا مارن پیپیا تے اودن پال میری
لگن ہگر میرے مارن توڑیانوں کرن خوب ہی ہٹی ویران میری
پھیڑ پھیڑ پھیر سب سوختہ نہ جاسی کرنی کسے بھی نہیں پچھان میری

ہیر دا جواب

دسدے دیس اندر کسے سنی ناہیں تیرا کتے بھی نہیں پرچار ہویا
ایہ کی قہر ہویا ایہ کی غضب ہویا دیدہ ہر طرفوں شرمسار ہویا
ہیڈے رہوں گھاندا اک جگہ اتوں تیرا راہ نہ کتے ہموار ہویا
اوہناں نے کسے نوں ہول اٹھا جیہڑا اوہناں سر تیرے سوار ہویا

مشکل بنی اتے تیرا جگ اندر اج کوئی بھی نہ مددگار ہویا
تیری جان زادیری جہان بنیا خطرہ خوف دا گرم بازار ہویا
آیا ربدا رحم بھی کتے ہاری پھیر بھی کھیت تیرا نہ گلزار ہویا
رہیا رڑکدا سوختہ وچہ سینے قاتل تیر نہ جگر تھیں پار ہویا

مقولہ شاعر

یار دکھیا زمانے دا دور پھریا جیہڑا یار بنیا یار مار ہویا
جنوں پچھ ڈٹھا سو نظر آیا نویں روشنی دا حامی کار ہویا
دیکھو دوستو حسن صباح والا جنت جگ تے پھیر تیار ہویا
رہیوں غیرت دا نام نشان مٹیا تے بے غیرت دا کاروبار ہویا
نسخے حکمتاں دے پچھے کون کوئی نہ بیمار نہ کوئی بیکار ہویا
جوگی منبلاتے بیٹھا دردار وچ سیداں وچ شمار ہویا
عقلمند دی مٹی خراب ہوئی بیوقوف پاگل سمجھدار ہویا

بیوقوف ہن جگنوں متے دیندے سادے جیہا نہ کوئی ہشیار ہویا
پردہ شرم حیا دا رہیا ناہیں زناکاری دا گرم بازار ہویا
کسے کتنی نصیحت تے سنی ناہیں جنہوں کھیا تلخ گفتار ہویا
ہن نہ بشر کوئی کدھروں کھائے ٹھیڈے رستہ زندگی دا ناہموار ہویا
راجپوت بہادری رہی ناہیں مہر جو ہڑ لتے سنج چھپیا رہویا
سچی گل ڈبی لکی کمہ کھلتے ہا سا جگدا عرش توں پار ہویا
نیک روحاں نوں سوختہ پین لوے لتے بداں دا ہر کوئی یار ہویا

خزاں

یاراں نال بہاراں گذر گیاں گلشن آس دے سب کملا گئے
بھریاں مجلساں کل ہیں دیکھدا ساں اج او مجلساں یار اٹھا گئی
شمع بل بجھیاں حسن نا زبریاں اپنی غذا پتنگ نہ کھا گئے
چھائی بیکسی در دیوار اتے جھنڈے خزاں دے خوب لہرا گئے

گل خار ہوئے خار پوس ہوئے کھلیاں باجھ ہی اج مرجھا گئے
گل کلی اتوں صدقے ہون والے بلبل بھوز ناہیں پھیرا پا گئے
شام وقت مداریاں وانگ ناہیں جگنو کھیل عجیب دکھلا گئے
ایس باغ جہان دے وچہ بڑے آئے جو آئے بچھوتا گئے

جنہاں نال سن عیش آرام مانے جانندی وار نہ اوہ سکرا گئے
خوشبو عطر بھرے لائے گل اسے اڈ قمقمے نہ وچ ہوا گئے
مشرق مغرب جنوب شمال اندر ڈھونڈ بھال رہیا کہڑی تھاں گئے

ملے گل ناہیں سجن کل ناہیں ہولی رنگ گلال اڈ گئے
لبھد اپھراں پیا پتہ ملے ناہیں کہڑی جگہ دیو چہ سما گئے
کھرا کھوج دا ملے نشان ناہیں ایسا سوختہ کھوج مٹا گئے

جواب رانجھا

پرے وچہ تاں گل دا مزہ آوے پہلاں آپنا آپ سمجھا لئے نی
سبھو مجلساں سوہنیاں ہو جاون جے کمذاتاں صحبت مجلسوں ٹالئے نی
ڈرے ربدے سچیاں وعدیاں توں ہوند زور نہ زور دکھالئے نی
گھر سدنہ سجناں نال لڑیئے مصری گھول نہ زہر پیالئے نی

جنہوں ملے نشان جا لبھ لیئے مرشد نیک صحبت سجن بھالئے نی
لبھدے کدوں مطلب ملے ہین مشکل الفت نال کمین نہ پالئے نی
نازک وقت نوں دیکھکے بیٹھ گوشے نال جیو دے دکھڑ جالئے نی
تھاں تھاں دی صحبتاں وچہ بہکے وانگ سوختہ غم نہ گالئے نی

جواب ہیر دا

وے توں وانگ ایمان شرابیاں دے اک جگہ تے نہیں کھلو ونائیں
کیویں دسیا بنا معلوم ہووے چوہڑا کے ساسی کون ہو ونائیں
جیکر ایہ سوال توں کڈھ دیویں اساں پھیر تیرا پانی ڈھو ونائیں تیں
وگدے سر انیماتوں نسائیں پیا ہتھ گندے پانی دھو ونائیں

بیٹھ گرد شیطان دے راہ لٹے نیک بندیاں دے عمل کھو ونائیں
تیر سب دے جو دگھر باہر وچوں کون مر گیا اے کنوں رو ونائیں
کوئی ویکھ جے لوینگا مار دسیی نال بھنی دے کا منوں چھج ونائیں
چھترا مار سر سوختہ نیکیاں دے بدی حق دے کھیت وچہ بو ونائیں

جواب رانجھا

نی میری مصیبت نہ سر توں جڑ ہبا سوڑ دیہہ پھیر بھٹی ہل گئی
کھبیں گنت آتش ساڑ پھوک سٹی چڑھدی عمر جوانڑی گل گئی
جس باپ پیار رہبا اوس باپ دے میری قسمت نہ پاسہ نقل گئی
خزاں بعد بہار نہ آئی مڑکے لکاں گئی بہار مڑ پھل گئی

پیو دے سر اُتے موجاں ماند اساں اوہی رہا ناہیں میری گل گئی
ہین دیکھدا رہا نہ آئی مڑکے او تاں دے مینوں ہو کا چھل گئی
سک وانگ پنجر میرا تن ہویا لیتھ لتھ پانی ان میری کھل گئی
ایسی بخت میرے مینوں نٹی ماری جند وانگ کچودے تل گئی

ہوراں لوکاں دے بھاگ سہاگ جاگے ہیر بھاگ نوں ویکھ کے گل گئی رحمت ربدی نے جل تھل کیتا سارے جگ اتے پا کے ڈھل گئی
ہیرا وقت گیا مڑ نہ تھہ آیا گراں مان کاہدا گذر گل گئی احد اکم ہیں رکھیا کل اتے میری سوختہ نہ کل کل گئی

جواب ہیر

اک جگہ کھلو کے منگ روزی در در دا رزق نہ بھالئیے جی دیا تمنا دی دیکھ کے شان شوکت ہوئے خوشی تے جیو نہ جالئیے جی
طلیش وچہ خدا دا خوف کریئے جھوں نیک ہو کے غصہ ٹالئیے جی جے توں بدی دینا چاہنا ہیں نیک مرد نوں کول بہالئیے جی
کسے مذہب دی جھنوں نہ خبر ہووے اوہنوں سدا بہال کھوالئیے جی توں ہی جھگڑیاں توں پلا پاک کر کے لا مذہب نوں کول سوالئیے جی
پکی قبر نہ دیکھ کے بھل بہیے کچی قبر اتے دیوا بالئیے جی ایہ گل سمجھ کے پھیر توں وہیں اگے جیہے خبر نئے گل سمجھالئیے جی
رتبہ دوسرے تے ناراں نہ ہوئیں کوئی آپنا جوہر دکھالئیے جی گلے گھٹ کے سوختہ عاجزاں دے نال ٹھگیاں پیٹ نہ پالئیے جی

جواب رانجھا

جگدے نال نہ معاملہ کوئی میرا ایہی ہیر دکھری کتے مزار ہووے جہڑی جگہ اتے مینوں گڈ دیو میرا ڈھیر نشان ہموار ہووے
میرا ڈھیر نہ پھیر بدنام ہووے جے نہ وچہ حساب شمار ہووے علم غیب نوں سوختہ کون جانے زمیں وچ جے میری دیوار ہووے

جواب ہیر

لگے نیوں تے جگ وچ چار کرداٹٹ گیا تے جگ دا ہاسڑا دے لگن اگیاں تے لگا ندر کیڈا ٹٹن لگیاں ہو یا پتاسڑا دے
چار روز دے حسن بہار اہنے نوں دے دیونا سی ذرا پسڑا دے رن دے ہٹ توں زمیں آسمان کنبے دینا مرد نوں برا جھا سڑا دے
اوہدی کسے پیاس بجھاونی کی جہڑا اگے ہی ہووے پیاسڑا دے دارو دردے والا آیا لبھنے نوں کسے بھٹ دا کھا کے بھرا سڑا دے
لیسے نال کا ہنوں ہتھ لا دناسی جہڑا ارہنا سی جیب دا آسڑا دے در تے آئے نوں ست سلام کر کے دنیا تو رسی دے کے دلاسڑا دے

گیوں کیٹیں پیسوں چھانیوں توں کھیڑے وانگ ہو گیوں نکھاسڑا دے
ایسی مرض کی سوختہ بری لگی تیرا ماریا گیا اک پاسڑا دے

جواب رانجھا

کی کہاں میں ہویا کی نام ہیرے کیتا فلک نے خانہ خراب میرا
گراں گلہ میں کی کا ہدا کے اتے ہیر اتے ہی پیا عذاب میرا

سرو دیتال دے جدوں وگدے سن میلو میلو ہسی یار رتاب میرا
اج کوئی بھی نظر نہ آوندا اے اگا ماجا ماجمال نواب میرا

ڈبھی ہیں کو ہوں بچے ہو گیا اے صلاح کاری دہر گلاب میرا
جدوں بخت میرا ہیسی اوج اُتے پانی بھر دا ہیسی آفتاب میرا

کوئی آجا دے کھا ہی جاوے میرے دل سی جد اوہا سب میرا
کہا اودوں سے کسے نوں بول مارا ادبھی ہو گیا سی لاجواب میرا

رکھیا کوئی حساب کتاب نہ سی جہڑا کم ہیسی بے حساب میرا
کسے بات دا سوختہ فکر نہ سی ہر دم شغل سی چنگ رباب میرا

جواب ہیر

صدقے جاں میں قدماں دی دہوڑ اتوں جیو آیاں سجناں آیا نوں
اکھاں وچہ بیٹھو دل دے وچہ وسو گھر دیدے نیک جایاں نوں

سارا باغ وجود ویران ہو سے جے نہ دیکھیے دلاں کملایاں نوں
دیکھے وصل دا جام تے خوش کریئے پالی گھٹ دے داتوں ترسایاں نوں

بہیلوں عرش دے اُتے بہال کے تے دیئے کیہں دمن بھائیاں نوں
بندہ سوختہ ہے فضل سب کو دوں رتبہ مل جاندے چار پایاں نوں

جواب رانجھا

سانوں جان دیو لگے ایں نگر دوں اساں کم ضرور دی اک جاونا اے
بول سجناں دار ڈرکے دچہ سینے اساں ادسنوں ہاں کی کھاونا اے

لگی تا ہنگ ڈاڈھی آوہ جانے دی جتھوں اپنا علاج کراونا اے
اس جہم اتوں بھاویں جان جاوے خطرہ خوف تیں نہیں گھبراونا اے

جسنے قوم دی بہتری نہیں دیکھی اوہدا جگ تے کا سدا آونا اے
پلے بنھ توں بھی الیس بات تائیں سچا سوختہ قول فرماونا اے

جواب ہیر دا

دسے باہجھ نہیں سانوں پتہ لگے تسیں کون کوئی ذات پات اوے
ادبھی کم جہان دے آجاندے جے کیڑے مکوڑے برسات دے اوے

کتے محنتاں بھی کرن جاندے اداکے منگتے ہی حج ہبرادی اوے
صبح شام دا میل ملا دیکھو لوکر دلن دے ادا کے رات دا اوے

اسیں آوندی نوں سینے نال لائیے ذرا اپروہی سانوں جھات پاوے ہو
پوجا رب بقیں سوختہ پڑھ کے منن والے ڈر لات منات دے او

جواب رانجھا

اسیں جٹ سردار قدیم دے ہاں سادے کم ہن کھیتیاں بارے پاندے
پھل پاوے موسم بہار اُتے پھل کھاوے سہیلیاں ہاریاں دے
دیوے رہن لئی جگہ کمیانوں مالک زمیاں دے محل ماڑیاں دے
کلے سوختہ بنھ کے مجھیانوں دُدھ منگھنے پیوے گاڑھیاں دے

جواب ہیر دا

ایسی کنے ماری بولی ہے تینوں جدوں سٹے جان بھی جاونی اے
مار ہوراندی مار نہ کھاونی آ ماری شیر دی مار ہی کھاونی اے
تتا تا چڑھیا مٹھا ہووندا نہیں ایڈی گل کی پئی ہاونی اے
اوتھاں سوختہ کدی نہ ہوونی ایں جہڑی گل توں گل چھپاونی اے

مقولہ شاعر

لکھاں وِیچ جہان تے ہین بیٹھے میری سن کے التجا کوئی
بے جرم داس اقبال تھیوں دیوے داد میری بے خطا کوئی
کسے کول جے ہووے تے دس دیوے گنہ دی کری دوا کوئی
سبو سوختہ کم ہو جان چنگے بند کوزی وچہ کرے ہوا کوئی

جواب رانجھا

تسیں پچھنو باہجھ نہ رہندیاں ہو ایسا حال کیوں اپنا بنایا ہیں
حسن ہیر دی نال تعریف کیتی سن کے ہیر دا نام گھبرایا ہیں
مال دی لکھ وچوں ستے عشق تائیں ایتھاں آن کے اج جگایا ہیں
سارے ڈھیر شریکاں دے مہنیاں نے پنڈ چھڈ کے تے اٹھ دھایا ہیں
جدا حسن جہان توں ہے اعلیٰ دید اوسدی کرن نوں آیا ہیں
تُس لگا سی جس شہر میداں وچوں اوہ سوختہ بنھ بہایا ہیں

مقولہ شاعر

ایس موقعہ تے کرنی گل آہی جس تے دل گیا اسدا دل آیا
دن جس نوں رونق دا میل ہونے حالا خواب دا بھی پل آیا

لمبا سفر آسمان داٹے کرکے آیا گھر وڈے لانہ ڈھل آیا
عشق سوختہ ست سمندراں توں دو دلاں تائیں لیکے ٹھل آیا

جواب ہیر

مفت کھان دیاں کتوں لبھنا ہیں نوکر ہو دینہہ ڈنگراں لیلیاں تے
پچھلے موئے گئے ہندی گل کر توں ناناں ہو نہ پٹکیاں سیلیاں تے
سر لکا دنے نوں جگہ نہیں ملنی ہتھ رکھنا ہیں انبر ملیاں تے

اونٹ چھتاں اُپر جیکر نہیں پھر دے ملسن پیر یا نرم گدیلیاں تے
اون وانے زمانے دی کر کوئی خاک پا پرانیاں ویلیاں تے
نویاں پوشاکاں دا ایں رنگ ڈٹھے سرہسے دے سوختہ میلیاں تے

جواب رانجھا

دعا بھلی کیتی اپنے واسطے میں میری بھلی بھی بری دعا ہوئی
ملی بیٹھنے نوں کتے جگہ ناہیں وادر دے وانگر التجا ہوئی

دوزخ ول بھی گیا تے پے پوے ایسی حد توں ہر خطا ہوئی
اوتھے سوختہ پیش نہ جاوندی آ ادر دبدی جتھے رضا ہوئی

ہیر دیاں سہیلیاں دا رانجھے نوں مخول کرنا

لیا ہتھ تے رکھ کی رکھنا ہیں نینوں ہیر دی دید کرا دیئے
لیکے روز جاویں سیر باغ دی نوں جیکر کہیں تے نوکر رکھا دیئے

اکھاں سکدیاں نوں ٹھنڈ پا دیئے اوہدی کنڈ دیکھ بہا دیئے
نہیں تاں سوختہ بھکیاں شہدیاں نوں سوہلی دیکھ نہ اکھیا دیئے

جواب رانجھا

کوئی خیر پاوے واساں عاجزاں نوں ہیں وطن مسافر لاچاراں میں
کسے وقت دا بولیا فخر کیتا آیا پیش ہے سر سزاوار ہاں میں
کرے رحم کوئی بے حال اتے ہر اک فن اندر خبردار ہاں میں
کسے کم اتوں غفلت کراں ناہیں وفادار غلام ہوشیار ہاں میں
حاکم وقت دا حکم جے رد کرساں پھانسی گل پاہی گنہگار ہاں میں

اپنے آپ منگیاں ہوت آوے ایس زندگی تھیں بیزار ہاں میں
نحوستاں سٹ تقدیر نے لت ماری اج کین کھیے صوبیدار ہاں میں
کمر کس کے حاضری دیاں پہرا رکھے کوئی نوکر خدمتگار ہاں میں
اپنے مالک دی حکم تعمیل اندر مشکل بنی تے جانثار ہاں میں
نیکاں واسطے پھل گلزار ہاں میں بداں واسطے کوہ دا خار ہاں میں

روز ازل توں لیکے اج تاکر رب شرم رکھے روز ریندا رہاں میں ۔ ہیر صدا تے تسیں ہمیشہ آپنے لوکو جو ہویا ہموار ہاں میں

ہیر دچہ بھی اک ہے عیب وڈا بُرے عمل تے سخت گفتار ہاں میں ۔ جھہڑا کم کرنا دعوی نال کرنا ایس بات ولوں ہوشیار ہاں میں

ہیری سوختہ کرے آزمائش کوئی پیسہ باجھ ہی رہا بیکار ہاں میں

ہیر دیاں سہیلیاں دا رانجھے دی گل سنکے ہسنا

ہیر سنے سہیلیاں ہیر دیاں سبھو کھلیاں مار کے ہس پیاں ۔ اک لس گیاں کر کس گیاں اک آدھی ہی پون گھڑ ہس پیاں

اک کہن نہ ڈیکھیا مرد ایسی انہوں ڈیکھیا تے اسیں دس پیاں ۔ دیکھ سوختہ ربدیاں قدرتاں نوں اوڑوچہ بھی ڈالیاں رس پیاں

مقولہ شاعر

جے کجھ سمجھ رکھیں ہیکے سن ساتھوں اچھی خزاں اے رت بہار کولوں ۔ بھس جائیں نہ مذہباں دی آڑ اندر رہیں توں ایس سنگار کولوں

ہر رنگ نوں ویکھ نہ بھل بیٹھیں رکھیں بڑا پرہیز گلزار کولوں ۔ ایہ گل سوختہ دی پلے بنھ لینا بچناں شریک دی مار کولوں

رانجھے دا باغ دی بات پچھنا

ایہ ہے باغ کیہندا ذرا دس دیہ ساڈے من لگا چنگا جاپدا اے ۔ تسیں پچھدے کی ہو رہو ساتھوں ایہ تاں باغ بہشت لبس آپدا اے

جیہدے لئی تیرا دل لوچدا اے ایہ سامان سارا اوہدا باپدا اے ۔ ہیر جو چک ہے سوختہ نام جسدا کرے کم نہ کوئی بے پاپدا اے

جواب رانجھا

ایتھوں ہو گیا اے مقصد حل میرا اگے جاونے دی ہی لوڑ ناہیں ۔ رب خوش رکھے تنگ والیاں نوں ہویا نال ہیر جوڑ توڑ ناہیں

صاف سینیاں نے کدی باہر دلتوں کسے گل دی بھی رکھی اوڑ ناہیں

ہیر اپروں حوراں قربان ہویاں دتا سوختہ کسے وچھوڑ ناہیں

ہیر دا واپس گھر نوں اونا

رن آئی سبھی تے گل نہ کوئی کیتی رب خیر رکھے گھڑی گھڑی گئی ۔ کیہوں جی ہیر دا سواہن جھوٹ ہویا گھر بیٹھیاں ہی بہت ٹٹ ہی گئی

ہن ایہ معاملہ دور تے پہنچ گیا آئی وچہ مقابلے اڑی گئی ۔ لگی رن دے پیر نوں ہڑی ناہیں لگ دے پیر نوں ہڑی گئی

دہواں بن اٹھی آتشکدہ وچوں بدل آنگ ہوا تے چڑھ ہی گئی ۔ بیتھوں اک چھیڑ نہ چھڑی گئی ہوا دھول بعینہ گگن چڑھی گئی

پولس والیاں دے مون ہتھ لگی اچھی طرح دیکھو چھٹی چھڑی گئی ۔ لایا بند سمندر نوں کسے ناہیں نکلی گل زبان توں پھڑی گئی

مرشد اک اکلڑا واحد ہیسی خندق اک خاطر فوج ٹری گئی ۔ نچی گھگری گھمت دے وچہ دہر کیے جل سوختہ اوہل جھڑی گئی

ہیر دا پیو نوں کہنا

بابا کول بہکے ہیر کہن لگی جے میں رسی تے تساں منایا اے ۔ جے میں روپی کسے تا باتوں منیوں سینے دینال لگایا اے

نال مرض ہوئی جیکر میں اتے جلدی نال طبیب بلایا اے ۔ جان دین اتوں نہ دریغ کیتا جیکر جی ہیر اگھبرایا اے

رکھکے اکھیاں دے اتے دیس دتا میں جو کہا نہ موڑ دکھایا اے ۔ ہن بھی موڑنا نہ ہیر کہے تاہیں تینوں رب نے کیا وڈیایا اے

تسیں گھر نہیں سو عاجز اک بندہ نوکر پاس ساڈے رہن آیا اے ۔ بے وطن غریب نے در اتے پھیرا اج ہی سوختہ پایا اے

ہیر دے پیو دا ہیر نوں کہنا

ساڈے کول اگے نوکر ہین کرڑیے اساں کی کرنا بہتا ہیڑ پا کے ۔ نوکر نمک حرام ہین ہو جاندے ساڈا حق حلال دا لون کھا کے

پہلاں بہل اوڑ مسکین ہوندے پچھوں ہین مقابلہ وچہ آ کے ۔ بھر کے پیٹ جدوں کھانا کھا لیندے پھیر مالکاں دی سن

بری اکھ کرنوں نہ رہن ناہیں بل فقیر دے سر توں جان چھا کے ۔ غیراں وچہ بہکے بات سوختہ دی جھٹری نہیں کرنی ادب کر

ہیر دا پیو نوں جواب

بابا چھڈ پراں ایہ کی گل کریں ایس جگ تے نیک بھی ہین بندے ۔ جیکر نیکی نہ ہووے جہان اتے پھیر سیاں سارے دنیاں رندے

رب جنہاں دے قائم ایمان رکھے اونہ اون شیطان دے وچ پھسندے
بھاویں پوریاں پوریاں کر سٹو چاہے سوختہ بدی دے نہیں کردے

جواب چوچک دا

گھیرے پئے ناہیں متی جان دیکھاں سوچیاں کی نہ بتاں کریئے
شان کسیدی دیکھ کے رکھیے نہ پلے ہووے تے عید شبرات کریئے

الکن بڑی دا نظر آثار آوے جہدے دل جگر اچھی جھات کریئے
جنہے رزق دینا جے اوکھوہ لوے پھیر دس کیہڑی کرامات کریئے

لنگ گئے دا کم سنوار دیوے اپنی کسطرح بسر اوقات کریئے
اللہ دا خرچ دیکھے راہی تور دسیاں تیری گل نوں سب نہ اثبات کریئے

تیرا سر صدقہ سر تولا ہکے تے بیٹھی ہے تو ہن تیں دور آفات کریئے
پچھو سوختہ تیں کہیے جھوٹ ناہیں گل نال کسے ہم ذات کریئے

ہیر دا ماں کول جانا

گلا بابی دی گل نہ گئی سنی ہیر اٹھ کے تے ماں دے کول گئی
لگے عطر عبیر نہ خاک پا کے گھٹے وچ اپنے وال رل گئی

ٹھی لے ہنجی منہ دے بہار دگی بہل روز دے جہیل کلول گئی
چڑھدے پانی دیول روز جان والی ماری سوختہ کہیں بھل گئی

مقولہ شاعر

اوہناں لکھیاں نوں ہووے دور کیکر گل نال جہیڑی کر کلول آئی
کوئی رکھی نہ بات دکا والی سارے بھونے اپنے بھول آئی

اوہدے نال بھوں دا قول کر کے پورا سچ والا بول تول آئی
داہیں سوختہ لیندیاں شرم آوے دیکھے اپنی جو کشکول آئی

ہیر دی ماں ملکی دا ہیر نوں پچھنا

ملکی دیکھ کے ہیر دے حال تائیں آکھے کی ہویا صدقے ماں واری
تیرا کنے کلیجڑا جھب لیتا پئی سر کیہنوں بلدی انگیاری

بھل میں تینوں باغ بہشت بیٹھی ہیری اپنی تینوں گئی ہت ماری
بدنظر دیندے پتھر پاڑ سٹن ڈٹھے رہن ناہیں ہن سرکاری

اوہنے اپنا رنگ دکھالنا ہی جہیڑی جگ اتے پئی بیکاری
تینوں چھڈ اودھے آپ نس آئیاں جنگی کیتی سہیلیاں غمخواری

جادو ٹونیاں والے سد بھیجاں ہووے جو میتھوں کراں او کاری
چھلکے سوختہ نال صلاح کرساں کرے رب تیری دور بیماری

پھر بھی سینہ اوں بجھی اگ ہیں بنار بدلے ہیسہ رہا تی ۔۔۔ چڑھ ہیا دن سوختہ بے ہی دیا منزل غم سفر دی گئی رہا تی

ہیر تے ہیر دی ماں دا باغ نوں جانا تے رانجھے نوں گھرے اونا

پھرے اُٹھکے ملکی تے ہیر دو دیں اپنے باغ وِل ہو گیاں ۔۔۔ اکھاں وچہ گھسا سبد پا گیاں جگتوں پا آپ بے پا گیاں

رانجھے حسن اُتے چھپایا بارے نوں جھیڑا دا سدھ لر گیاں ۔۔۔ گے سوختہ ہویا معلوم ناہیں لیکے رانجھے نوں گھیر آ گیاں

ہیر دا ماں نوں کہنا

اماں کیا سوہنا منڈا لگدا اجے لوں کہیں نہیو کا نا رکھ لیئے ۔۔۔ بھلے برے دی پرکھ پہچان کرئیے اکھ نال منہ سیں اکھ لیئے

پنے جیو دی کھول سنا دیئے ایہہ جیو دی بھی در بھکھ لیئے ۔۔۔ جہیڑے نال رلئے پھیر مڑا کی اے جیگرا دے سدنہ چین رکھ لیئے

رد کرن دا دل بھی آوندا اے کسے کو بوں احسان نے لکھ لیئے ۔۔۔ کرکے سوختہ بھوگ کھال دیئے رسا کڈھ سوادھی چکھ لیئے

مقولہ شاعر

مینوں پچھن دی کوئی بھی لوڑ ناہیں جو کجھ ساں کیتیا اومیں جان گیا ۔۔۔ جتری چو کدی کن آوارہی کھرا کھوج دی چال پہچان گیا

قابو وچہ رکھیا رہیا دل ناہیں رات و رات ہی نکل مہمان گیا ۔۔۔ ہیر پیراں ہیٹھوں دھرتی نکل گئی اتے سرتوں سایہ اسمان گیا

جہڑے زور تے لا ول ماردا ساں او ہو اٹھکے میتھوں اماں گیا ۔۔۔ نعل وچہ بیٹھا سینہ نال لگا اوہے اکھیاں توں او ہو ترآن گیا

میں کیوں ہور کسے اتے جھوٹ لاواں میں ہی اپنا چھڈ گمان گیا ۔۔۔ بدھا سوختہ دستاں دنیاں ہیسی کھو و کھ ہو میرا مان گیا

ایضاً

ہیر کی مار نجھیٹے نے ہوئی صدنے ملکی آپ اس تے مہربان ہوئی ۔۔۔ چک زمین توں کالجے نال لایا رہی آوندی گڈی شاں ہوئی

جھنے جمیا سی ادھوں پیئے دیکھے ایتھے آکے گل پروان ہوئی

دیکھ سوختہ نبی کریمؐ توں دو جگ دی جان قربان ہوئی

ہیر دی ماں دا ہیر نوں جواب

ہیر کاہدی وچار ہے پئی سانوں تیرا باپ تاہیں ہیں سمجھایاں
لگے دا جھگڑا او ہو دا گر ساں جاویں کسطرح ہو وے منالیاں

تیرا زور لگا آیا کم ناہیں ہن ہیں اپنا زور لگالیساں
اج سوختہ نال صلاح کر کے دا نجھن اپنا پت بنالیساں

ملکی دا چوچک نوں کہنا

اپنے پتی تائیں ملکی کہن لگی ربّ کیتا تیرا ہے عالی
بنیا پھل ناہیں ہرگز کلی اتوں پانی بوٹڑے نوں دیندا رہیا مالی

دھیاں دھن نماناں ہووندا اے پر پت ولوں گھوں خالی
پیر ہوئی نے سوختہ کی ہویا پھل باجھ میری سک گئی ڈالی

چوچک دا ملکی نوں جواب

جو کچھ تساں آکھیا بیشک ٹھیک کہیا بند وش رہا اے بھنا
دا وچہ میر بھی ایہ خیال ہیسی ایہہ گذر گیا کی ہے غم کھانا

بھاویں کجھ ہوندا اسک مٹ جاندی ولا لنگڑا ہوندا پت کانا
ساڈے گھر ہے رب دی دتی بچھن سوختہ گول ہے کی جانا

جواب ملکی دا چوچک نوں

سجن وسدے کول سن مدتاں دے راج کر گئے توڑ وچھوڑیاں نی
شمع صبح دی تے میلے زندگی دے بیری تنت دے تے آساں تھوڑیاں نی
سانوں بھاگ نہاں دے دیکھنے دی جنہاں باجھ اولاد دوڑیاں نی

اپنے ویکھیاں جنہاں دے گذر دسی ونہاں سال گذر تا ہنگا وڑیاں نی
دندہو بیکار نہ مزہ منہ دا لگا گھن ہڈیں دا ڈھال کھوریاں نی
کی پھر سوختہ رب نے قدر کیتا جھڑیاں بے آسا کر کے موڑیاں نی

جواب چوچک دا

پالے ہو کا فراں اولاد پچھے جھڑ نہیں کرنے او ہن کم کردے
جھڑی راہ اندر پئی دکھ ہووے او تھے جانے نوں ذرا نہیں ڈردے

پوجا پاٹ دھرتا دی کرن جا بلسم ٹھاکر اندے گے سیس دھردے
اک گنڈے دی پیٹر نہ دیکھ سکدے دیو بولیاں ستر جاندے سن دے

کے دتت ناہیں سکھ اساہ لینے جاوے پھیر فقیر اندر بن بھرجاوے ۔ پھر بھی سوختہ ربدی مہر باہجوں ڈب جاوے ندتیر اک بھی نہیں تردے

جواب ملکی دا

ساڈے دکھ ناہیں لتھوں دور ہوئے اساں پھیر فقیری گھتاں مارلے ۔ جیہڑے رب دے کہے توں باہر ہیں اساں وکیتے اپنے آپ کارے

پھر بھی خیر جھولی کتھوں پئی ناہیں لگے جنڈری نوں اڈے ہند کھیار ۔ دھیاں پلکے تے اگے تو ردیئے پت باہجھ کیہڑا ساڈی گل تار

اڈاں بادشاہی کسے کم دی نہ ہیئے ڈنگرا نوں جے نہ شیر چاہے ۔ اوہدی سوختہ شاہی برباد ہوسی جیہڑا پر رعایا ناہیں جند وار

جواب جوچک دا

میں کی کراں خدا نوں منگ جاکے اوہدی مہر ہووے پت مل جاوے ۔ تیرے حق اندر میں بھی دعا کرساں دکھ دور ہووے ہٹ سل جاوے

سکے بوٹڑے دی شاخ ہری ہووے دلدا پھل کملایا کھل جاوے ۔ ہچے سوختہ بری بلا کولوں اٹھ بنے اتوں اڈ ال جاوے

مقولہ شاعر

رن آئی بگھارتے چے چڑی ہی ست گلاں دی بیج اکھاڑ دیوے ۔ جیکر رب بھی اوہدے ہتھ آوے ایہ تاں اونہوں بھی مار باڑ دیوے

کئی تھیں کندنا ہیں ڈھٹھے مردکو بول سہوئی پھر ڈھا ہار دکوے ۔ بہیراں ہیٹھ لیکے کوہ طورتائیں وانگ نمدیاں خوب لتاڑ دیوے

ڈوسور دا پاپ بول اٹھے ایسی نگہ والی اونہوں تاڑ دیوے ۔ ہٹنا نہیں آوہ اپنے ہٹ اتوں وسدا سوختہ گھر اجاڑ دیوے

جواب ملکی دا

ساتھوں ڈنگراں دا کم نہیں ہوندا کریں حکم جے تو ں چھیڑ ورکھ لیئے ۔ اسانوں رزق دی کجھ پرواہ ناہیں ست روٹیاں دا لیٹرو رکھ لیئے

پچھلے سال آیا جیہڑا پاس ساڈے پہاڑیا نا اڈھیرو رکھ لیئے
جیکر اونہ سوختہ من بھاوے پھیر نویں نینڈ اکیٹر ورکھ لیئے

جواب چوچک

لگے ہیر نے بھی مینوں کہیا ہیسی ہیر اَندروں بھی ہتھاں نکل ہویا
ہر دو ہیر اسر چکر اوندا اے بکنا بولنا روز دو ہار ہویا
بنے اپنے مطلب دی گل کیتی کدا مالک اوہ مختار ہویا
جاؤ جاؤ آرام دے نال بیٹھو ہن مینکا میاں وی ہوشیار ہویا

میں جھوٹھ کہیا او منہ چہچہے کہاں ہیر کا میا یوں جی ہیر ہویا
کر دے بھلا ناہیں مالک پنے دا جھیڑا دیکھیا میں خطادار ہویا
اگے نکاں وی یار دے پیچھے گھائے پھر بھی نہ اکھ بیدار ہویا
پہلے سوختہ نے سوچی گل ناہیں پچھوں سوچ ہی جدولا چار ہویا

ہیر دا ملکی نوں جواب

نوکر گھر آیا بابل رکھیا نہ اوغریب تجا نہ سندڑا سی
منڈے لاٹ نے فتح لاہو کیتا کی وس میں اوہدے منڈڑا سی
سوہنی خوبی والا اوڈی شان دا لا بابا ستیر تو سر نوں سندڑا سی

لاہا ہر سور نوں سی شہر ستادرا کہاتے پیا پردہ گھنڈڑا سی
جنہیں دیکھ کے عقل حیران ہو وے منڈ نال نشانہ پھنڈڑا سی
کو ہمالہ دے سوختہ رہن والا پانی پیندا اجھارنہ گنڈڑا سی

جواب چوچک دا ہیر نوں

میں تاں دیکھیا نہ تیر مونہوں سنیا جھیڑا اے زخماں نوں گھنڈڑا سی
خیرے کی بلا سی اوہ اندر کرنے آکھنی این پیرہ دا گھنڈڑا سی

اتے تیر ناہیں کیہاں ہتھ دتے کی وسا لیسے لنڈ منڈڑا سی
جے ایہے ایتھے دسو سوختہ نوں ٹنڈ نال کیکر سر منڈڑا سی

مقولہ شاعر

دیکھو کم خدائی دے ہوون لگے اپنے پیراں توں اٹھن فسادِ نگا
چڑھے غیراں دے سنگھن توں ہن ناہیں عشق مشک دا جہنا سوادِ نگا

اکل شرم گئی پڑدے شرم وچوں وسدا گھر اج ہو برباد نگا
ہتھ جوڑ شیطان آکھڑا ہو یا اگے رناں دے کرن فریاد نگا

میرے اوپر نہ جرم کوئی سڑھ دینا بلبل چڑیاں نوں ہو صیاد نگا
ہن بھی سوختہ توں جا کے پچھ ہو ونا ری تساں دی کرن امداد نگا

رانجھن دا چوچک دے سامنے اونا

رانجھن تتھ جھکے اگے چوچک دے حاضر وچہ دربار دے آن ہویا — چوچک دیکھکے ادب آداب اوسدا شان ربدی تو قربان ہویا

بر سال حال ہکے ہوا اونہوں تکھدا اج توں توں میرا مہمان ہویا — ہر اک کم کیتا ایں سیہر ویتر سچا سوختہ سخن زبان ہویا

رانجھے دا خدا دا شکرگذار ہونا

کراں شکر کیوں لکھ لکھ وار تیرا اپنی غریب تائیں تاج تخت دتا — دتی حشم تلوار تے رعب گھوڑوں گڈ کے لے شاہی تخت دتا

بگڑے ہوئے ساں اپنی حسن تو ہ کے تے میرا چیر پنگا کر بخت دتا — بیر قربان جاواں تیرے توں صدقے توں سارا سوختہ دا کٹ تخت دتا

ایضاً

توں رحیم ہیں توں کریم ہیں توں قہار ہیں توں غفار ہیں توں — ہر اک جیوں دا توں ہر اک چیز توں نگہبان ہیں توں پروردگار ہیں توں

نا خدا دی رانجھے نہ پیش جاوے ادہناں سیر یا منور کردا پیا جی تول — دیکھے سوختہ کہیں عیب تیرے ہر اک بات اندر خود مختار ہیں توں

مقولہ شاعر

کل ایاز پیا خاک چھاندا سی اج محمود دا منظور نظر ہویا — اکھ سیں گیا نبی بن آیا مہربان جاں رب غفور ہویا

جھکے اُچے پہاڑ بھی اوس اگے موسیٰ ہویا تے رتبہ کوہ طور ہویا — سبھو سوختہ کم ہو گئے چنگے جدوں کن دا نو ظہور ہویا

ایضاً

سبھاں سپرد کر رانجھے دی گھر والے آرام تھیں ہوون لگے — امر دنیا بال بوجھ وچ بیٹھے تر نیند رادی گاڑ اون لگے

سر رنگ اندر دن اندر ہی ہون لگے ساہ رانجھیم دا تلعہ دی خصلت لگے

مینوں سوختہ پئے بھا لگے نے جھنگ پین توں ہنگھ نہ ہون لگے

ایضاً

پہلاں پہل کجھ شرم دے نین سین من کجھ ہیر آنداتے کھلون لگے ۔ اکھاں کھلیاں پھیرن لوچہ وڑکے دیکھو کم کجھ ہو رہی ہون لگے

اپنے ہتھ وچہ سارا سامان لیکے ہل وہن لگے بیج بون لگے ۔ کھیتاں پلیاں تے پانی دیونے نوں کھودی گل ہدی نیاں ڈھون لگے

کیڈے رب نے بخت بلند کیتے گایاں مجھیاں دا دودھ چون لگے ۔ حرص بری بلاد لوچہ پھسکے کوڑا عشق محبت دا ڈھون لگے

اکہ دوسرے دی من نوں موہن لگے ہیر رانجھنے دی جھل ہون لگے ۔ ادھلے ہوکے سوختہ جگ کولوں آپو آپنے دکھڑے رون لگے

ہیر دا رانجھے نوں کہنا

ہر ہر رنگ دیاں ہر ہر ڈھنگ دیاں تیرے واسطے سیج لگاسیاں دے ۔ لا جو تیاں سفتیاں بہت بھریاں تیتھے لایاں ہی جان گھلائیاں دے

چار روند دی شان بہار اتے زری بافتے نال سجائیاں دے ۔ چمبا موتیا نرگس رویل لیکے اساں جھلراں گرد لگائیاں دے

جیکر گولیاں کم خراب کیتا مار چابکاں خوب ادائیاں وے ۔ آئیاں سوختہ پھیر پسند ناہیں مڑکے جھڑ تا ٹھیک کرائیاں دے

جواب رانجھے دا

برہاں لگدیاں چا چاودیاں مزے ہین آپے گلاں کوریاں دے ۔ جمنے موتیئے نال سلا ناہیں خوشبو دین ناہیں پھل توریاں دے

لگا جنہاں نوں عشق ہی کلکھ اندر رکدو ل پر جیڈنے نال لوریاں دے ۔ کرہے عشق جھڑ اظاہر ہو کرے لائیے جھٹ نہ سوختہ چوریاں دے

جواب ہیر دا

چلی کوہ نہ بابا تہائی مرگئی آ عشق منزل پینڈا دور دا اے ۔ تیرے نال گدسا ڈا انھا ہوسی ملنا مفت نہ رسا انگور دا اے

الوین تر نوالہ نہ منہ پینا جھڑ رب کیتا وعدہ حور دا اے

تیرا حال او سوختہ ہو وناں اگے حال کی ہویا منصور دا اے

جواب رانجھے دا

ہیر ڈرکن نہ کسے بلا کولوں دکھ درد مصیبتاں جرن والے
رکھ تلی اتے جند آوندے نہ جیکر مرن ولوں ہوندے ڈرن والے
مشکل منزلاں مار کے آن پہنچے سر تیری دہلیز تے دہرن والے
مر کے اٹھانگے سوختہ جاوندے نہیں تیرے در لتے صدا کرن والے

جواب ہیر دا

باراں برس دا چلہ کما جا کے شاہ شرف دے انگر ہو سنج مویاں دے
مسجد مندر اندر دہرنا پیر نا ہیں سن لے ساڈیاں ایہ گلاں گوریاں دے
مخمل بافتہ پٹ نہ پہناای گل بستر ٹاٹ نہ بوریاں دے
پالے پوہ دے پین تے جنگلاں تھیں جانا تساں نا ہیں لبھ کھوریاں دے
بھورا چوبرا چھیچ بیگانڑی تے گلی گلی پھر یوں لیندا لوریاں دے
توں نہ ڈیکھیا عشق چٹیاں دا جیہتے ہونیاں نے سینہ زوریاں دے
کئی ڈکرے کر کے روہڑ دتے کئی لٹکا دتے وانگر توریاں دے
ساڈے عشق دے وچ سوختہ رحم نا ہیں اساں کیتے کئی پوریاں لوریاں دے

جواب رانجھا

تیرے بول توں موہنہ نہ موڑ بہسا جتھے نہیں جانا اوتھے جاوساں گا
مشکل جو نا ہیں حل ہوون والی کر کے حل اوہ مشکل دکھلاوسانگا
ترے ساہمنے ہی ساڑ پھوک سٹاں اپنی لانبڑی نوں اگ لاوسانگا
غم نوں آپنے پاس نہ اون دیساں دا انگ سوختہ خوشی مناوسانگا

جواب ہیر دا

ہوڑ گھبر نہ کریں تے من لویں تیتھوں چنگا جی جگ دا رخت ہووے
لوہے کوہے تے چڑھ نہ خوار ہوویں اپنے آپ نوں پیا جے دخت ہووے
سوہل پیڑ نہ گتے جگا بیٹھیں اوچ اتے جے کسید ابخت ہووے
پتھر ہین بھی ذرا نہ سی کریئے ایسا سوختہ جگرا سخت ہووے

مقولہ شاعر

پئے رہیے کمین دی دوستی توں دور دیکھ کے تے پاسا وٹ جائیے
خطرے خوف والا رستہ چھڈ دیئے ول پاکے تے رستہ کٹ جائیے

غصہ وچہ دلنوں کر مضبوط لیئے ہوندزور تاں گھٹ ٹٹ جائیے
اٹھن بہن جوگا شریک ہے ناہیں ایسی مار انہوں من دی سٹ جائیے
باہروں گھر آئیے بدھا مار بہیئے جلے باہر کر چھڑ چوپٹ جائیے
پرے وچہ بہکے ڈھڑکے جیبھ ناہیں ہاویں پی شریک سٹ جائیے
پھل پھل نہ لگدا نظر آوے بوٹا جڑھاں توں وشمن دا پٹ جائیے
ایسی سوختہ سوچ بچار کریئے حکمت نال زمانے نوں چٹ جائیے

جواب رانجھا

چڑھیا دار تے یویں منصور ناہیں اوہنوں مار یا اوہنے گفتا ہیرے
جسدے سینوں فتنہ فساد اٹھے ہووے ایسی نہ اکھ بیدار ہیرے
ساڈی جان قربان ہے تدھ اتوں اسیں ہاں تیرے خدمتگار ہیرے
عالم وقت دی سنی صدا ناہیں کیتی ذرہ نہ سوچ بچار ہیرے
ہتھ بدھ کے ٹکر قدماں دیناں لگے بھاویں مار تے بھاویں نہ مار ہیرے
کردے معاف جو ہویا گناہ ساتھوں عاشق سوختہ ہی خطاوار ہیرے

جواب ہیردا

جیکر لائیاں تے توڑ نبھا دیویں نہیں نال کریں بدنام نہ تھائیں تھائیں
سچی گل اکرنا لوکا ناہیں اویں لکھ واری بھاویں آکھ جائیں
اوہناں اکھیاں مڑ نہ رہندیاں نی جہڑیاں لگدیاں نے پہلو چائیں چائیں
اپنے دلنوں سوختہ پچھ لے توں مناں ہو جاویں کتے چھائیں مائیں

جواب رانجھا

لا کے نیوں جے توڑ نبھا دساں نہ پیا جگ دے وچہ خوار ہوواں
اپنے جرم دا آپ اقبال کرساں سزاوار ہوواں گنہگار ہوواں
کہیں ٹھپکاں دین تے میں روواں ایسا تدھ دلوں شرمسار ہوواں
روز حشر نوں بھی بدلاں چہ اٹھاں میں نہ عاشقاں وچہ شمار ہوواں
گواہ شاہد دی لوڑ نہ ہے جیہنے حاضر ایسے میں وچہ دربار ہوواں
کرے کوئی بھی رحم نہ مجھ اتے وانگ سوختہ دی سنگسار ہوواں

جواب ہیردا

ساہو زادیاں دینال نیوں لونا ایہ تا رانجھیا نہیں سکھنا لڑادے
جہڑے گھر اندر عشق وڑ جاوے اوتھے کدی نہ ہووا جالڑا دے
لیا ہتھ ملاتوں نال ساڈے جیکرہ ہو نا زہر پیالڑا دے
تختہ پھانسی لتے اپنے کی چاہڑ دتا گیا نہیں دیس نکالڑا دے

منزل عشق نہ کسے نے طے کیتی سانوں ایس گل دا پیا پالڑا وے
پلہ پاک نہ ہوونا ایں کولوں ہدا مر کے بھی دیونا حالڑا وے

کسے نہیں ہونا مددگار تیرا اپنے آپ دا کریں سمبھالڑا وے
پچھوں ہوردا ہو نہ ہو جاوے حالاں لکھ تیرا اللہ بھالڑا وے

اگے کئی اہناں چڑھا دیکھے ہوندا رہیا ہے جگ دا گھالڑا وے
ساڈے سر نہ سوختہ خاک پاویں کریں پا منہ نہ کالڑا وے

مقولہ شاعر

ہیر رانجھنے نے اسپو چپہ بہکے جھیڑے سخن کیتے مزیدار کیتے
نہوں لا دے توڑ نبھاونے دے بڑے سوہنے قول اقرار کیتے

رکھی کوئی رکاوٹ نہ رستیاں دی ایسے عشق دے راہ ہموار کیتے
اگے سوختہ جو چاہے رب کرسی اپنے دلوں تے خوب وہار کیتے

ایضاً

پے دسدیاں دی بڑی چاہ ہیسی جدوں کول آئے کُھل بول گئے
عشق مشک چھپائیاں چھپے ناہیں اہر بہر تھاں تے وچ ڈھول گئے

جھوٹ بولنے دے بولی نیں اتوں سچ بولنے دے بول تول گئے
زبیں زر تے سوختہ رن اتوں وڈے مومناں دے عمل ڈول گئے

لوکاں دی نند وچار

دن بدن رانجھیٹے دا قد ودھیا کدا آ ادّ رب نے کرم کیتا
رانجھن باہجھ نہ کوئی چوچک گل کردا ایس بات دا لوکاں نے بھرم کیتا

بالو ہیر دا بڑا کرخت ہیسی اینہوں ایس ہنڈ نے کیکر نرم کیتا
اگے پچھے پیا اے پھر سوختہ دے اودہے نال اینہے پورا ہرم کیتا

لوکاں دا رانجھے نوں پچھنا

ایہ کی وخت پیا منڈیا ہے تینوں صورت شیر دی کوماہ کنعاں ہیں توں
چھڈ وطن اپنا کیوں بیوطن ہویوں اجے بال نچونگا نداں ہیں توں

چال ڈھال تیری سانوں دسدی اے خدمتگار نہ پُت سلطان ہیں توں
گل کردیاں دا لہجہ کجھ لینیں ایسی مٹھی رسیلی زبان ہیں توں

تیرا کنہے ایمان اے کھولتا جدھے دا واسطے ہوئیا حیران ہیں توں
کتھوں کڈھکے پرانی واقفی نوں چوچک گھر دا ہویا مہمان ہیں توں

تینوں جاندا اے اچھا ہیر کولوں ایسی چوچک دی ننگیاں جان ہیں توں
گھر بیٹھیاں ہی رب میل دتا سوہنا سوختہ ہیر دا ہاں ہیں توں

جواب رانجھے دا

توبہ کرو توبہ ڈرو رب کولوں ہیں کون ہاں کی اوقات میری ۔۔ اپنے محل دے اکھاں کڈھ لیندے اوتھے گھتیاں کھووے کی جھات میری

چٹی چوکھنڈی آئی آواز کتھوں کسی ڈٹھی ناہیں اجے رات میری ۔۔ پچھے رنگتی لگے وسمی ناہیں بھایا نال سی عید شبرات میری

پیا وخت تے آ ہکے راہ پیا چوچک نال ہوئی ملاقات میری ۔۔ پچھا تخت ہزارا ہے وطن میرا دساں کی ہے ذات صفات میری

موجو چوہدری دا پت چاک ہویا اگے سبھ تو گل بات میری ۔۔ لا کے سوختہ دینال کھل بیٹھا بازی ہوئی شطرنج دی مات میری

مقولہ شاعر

لوکیں آکھدے عشق کرنت ہوندا ایہہ جہان کوئی بھی بھولڑا اے ۔۔ سب کجھ کڈھ کے باہر وکھال دیندے رکھے کسے دا ذرا نہ اولڑا اے

لیٹ جاوے زمین تے بال وانگوں کٹھا جگ کر کے پا دیوے رولڑا اے ۔۔ ہر ہر رنگ دا ویس بناونے نوں پہنے سوختہ سیراں دا چولڑا اے

جواب پنڈ والیاں دا

بیشک پت ہیں توں موجو چوہدری دا ایہہ سبق پڑھا نہ قاریاں نوں ۔۔ جھیڑیاں لگیاں نے اوہلا ذکر کرتوں ذرا کھول پوشیدہ بیماریاں نوں

حالاں ہیر دے پنڈ دا چاک ہیں توں تو بچھوں لوانگے دیکھ سرداریاں نوں ۔۔ ایتھے سوختہ لین کافور تا بس آیوں لے کر منزلاں بھاریاں نوں

جواب رانجھا

تسیں چیک کے رکھ لو بھڑا اے جہڑے ست گئے گدہے پلانیاں نوں ۔۔ چلن جگدے کار وہار ناہیں جیکر ست دیے ادھورانیاں نوں

دیو نظر نیاز جے دیونی اے کو لنگیاں اندھیاں کانیاں نوں ۔۔ پھر بھی کدی نہ ہتھ پھیلاوندے نیں پوجدے راجیاں رانیاں نوں

جان مال دا کر نقصان دیوو اپنے پاس نہ رکھو میوانیاں نوں

کہنا سوختہ دا سنو کن دھر کے پچھے مفت دے نال ملوانیاں نوں

مقولہ شاعر

بن چھان دی لوڑ نہ رہی کائی گل رانجھنے دی ستھری صاف ہوئی
دکھ سکھ اوہدا کنے کٹنا سی جدہی جندڑی چیو اعراف ہوئی

کیتی رب نے بھی اس تے مہربانی جدو جگ دلوں خطا معاف ہوئی
اپنے آپ ہی سوختہ مٹ گئی جھٹڑی جگہ تے ہستی شگاف ہوئی

ایضاً

بڑے نال آرام دے دن گذرے اپنا دلبر رانجھیٹے نوں مل گیا
رستہ صاف ہویا دل جان والا پردہ شرم حیا دا کھل گیا

جھیڑا دل اداس سی روز رہندا ہیر نال ایسا مل جل گیا
لبھن لگیاں سوختہ لبھیا نہ پانی وچہ پتاشہ جیویں گھل گیا

کیدو دا رانجھے ہیر دے عشق توں واقف ہو جانا

رانجھے ہیر دے کیدو نے دیکھ لئے تے آپسو چہ نظارے ہوندے سن
دکھ لگدے نظاہر نہ ہوندے سن وچوں وچہ ہی جانوں کھوہندے سن

ہسدے باری وچہ کھڑے معشوق ہیں عاشق ہیٹھ دیوار رووندے سن
گڑا سوختہ پیا آ غیب والوں اجے بی محبت دا بوہندے سن

رانجھے تے ہیر دا کیدو دی آگاہی توں بیخبر رہنا

رانجھے ہیر دی اکھاں تے چھائی چربی اوہناں چھپیا نہ کیدو والوں نیں
تاڑ والیاں نے دوروں تاڑ لینا جھکیندے نعید شہر آشناواں نوں

کنے ہے بچایا کوئی آن دسے شمع اتے پروانے جل جاوندے نوں
چور حسن دے نوں چھپڑیا سر توں بودا ہیر دا سوختہ واہندے نوں

مقولہ شاعر

مرگئے لبھدے قدرت قانوناں نیں اوہ قانون ناہیں کسے ہتھ آیا
ابر نیساں نوں آوندا دیکھ کے تے گوشے وچہ بیٹھا سپ اٹھ آیا

قطرہ وصل والا لیکے اوس کولوں جھبوں اٹھیا سی اوسے گھٹ آیا
ایسے ہور اک مصرعہ لگاونے نوں اج سوختہ بھی ساتھوں رٹھ آیا

کیدو دا چوچک نوں کہنا

چوچک کہڑی نیندرے ہیں ستا ذرا غفلت تھیں اکھ اگھاڑ میاں
حاکم وقت اتے کوئی جرم ناہیں غیر شرع نوں اگ وچہ ساڑ میاں

ہیر بالغ جوان ہٹیا رہوئی ور گھر کوئی اچھا تاڑ میاں
اسنوں کدکھے تے منہ نہیں باہر ستھو دکھیدا وزرہے جہڑی آڑ میاں

پہلوں سنکے تے فیر کہیں سانوں کسے گلدا پاویں نہ پاڑ میاں
تیرے حکم نوں سوختہ رد کیتا جسنوں چہ جنت دے تو وار میاں

چوچک دا کیدو نوں پچھنا

کی بلا آئی ساڈے سرا تے ساڈی نال کسے سانجھ اگدی نہیں
ساڈی ہالکی ہے ساڈے نیند اندر شمع نال کسے ساڈی جگدی نہیں

ساڈے اپر کہڑا چڑھے اوسی گل کسے نال جیکر ساڈی نگدی نہیں
ساڈی خیر رعایا پئی منگدی اے امد رفت ایتھے چور ٹھگدی نہیں

آئی بھوکن دی فیر آواز کتھوں کسے آئے تے نوکری سگدی نہیں
چل سوختہ اوسنوں سد کریئے جہڑی کھوہ اتے جھوٹی وگدی نہیں

جواب کیدو دا

سنیا تساں نہ قول سیانیاں دا خانہ دکھرا دکھری گور ہووے
اپنے مال دی آپ پڑتال کریئے براسادہ نہ بھلا کوئی چور ہووے

اوہنے کیہ اکہدا لحاظ کیتا جہڑا اکھیاں توں آپ کور ہووے
اوہدی سوختہ صفت کی لکھنی اے جہدے حسن دی بانکی نہ تور ہووے

جواب چوچک دا

آخر کہ بھی کجھ اسیں دیکھے لئے کہڑی قلم ہے ساز آواز والی
کل رازوالی تخت تاج والی اوہدے وچہ کی صفت ہے نازوالی

ادبھی چیز ہے ایس جہان اتے تھکدی نہیں جو وڈے پرواز والی
اجتک سوختہ دی لگی ہتھ ناہیں رمز عشق محمود ایاز والی

جواب کیدو

اوہنے کیدے کم کی اوناہیں جسنوں فکر ناہیں اپنی بہتری دا
اندھے عقل دے نیوں کجھ نہ ہتھ آسی مالک ہووسی اجڑی کھیتری دا

دکھّن دا ہے نہ علاج کیتا وعدہ اجے ہیگا تیتری منیری دا
پچھے ول بھی سوختہ خیال کرتوں اگا دیکھ ناہیں ویونت تیری دا

جواب چوچک دا

ہیر تھے جے آوندی گل کوئی پھریں اوسدا پورا علاج کردا
سمہ پلٹ جاندا بھادیں لکھ واری جو کجھ جگ کہندا اوہ وچ کردا

بہندا تخت اتے تخنہ ملدا یاں بھاہی گل نہ پیندی یاں میرا راج کردا
دو دِل گلاں وچوں اک ہو جاندی یاں محتاج ہندا یا معراج کردا

منہ ہستی اتے ہیرا نام رہندا سینہ ڈاہ جے قوم دا کاج کردا
ہیر اہوں نہ سوختہ ڈب جاندا الفت جے نہ نال بیاج کردا

جواب کیدو

الکدن پول سارا کھل جاوسیگا بدھی گلے اتے جھوٹی اپھریدا
بدلن چلیا پاٹ علاج باہجوں نت ڈھلائیاں لا بھیری دا

لبھیاں کھوج بھی ملنا نہ کھوجیاں نوں ٹنڈ منڈ نہ رہنا کھا پھر تیدا
لوکاں ہسنا سوختہ آپ ونکسے سنہ نہ بھننا تسا بھیری دا

جواب چوچک دا

کیدو دور ہو جا ہیر یاں اکھیاں توں الیں چھٹدے پیر سیار ناہیں
بنیریاں دے مال ٹھیں ٹک پیسہ لگی پیٹ دی اگ سنوار ناہیں

لگی رہن دلگی نوں جنتر تا کر رازق دین والا خبردار ناہیں
سچ قول ہے سوختہ دانیاں دا اگل طفل دا کجھ اعتبار ناہیں

جواب کیدو

سہو چوچک تائیں کیدو کہن لگا گھر رکھنا برا ہے بیٹڑی دا
گودوں لاہکے تے پرے سٹ دیو دھیا موہنہ نہ دیکھو پھٹیڑی دا

پنڈوں نکھرام نوں باہر کڈھ وکرو کم نہ کوئی ایسڑی دا
بھلی بات لو جلکے سوختہ توں سکھو سبق نسادوں ٹٹیری دا

جواب چوچک دا

دل کھانہ فقراں دا مہنیاں تھیں کتے عرش معلیٰ نہ ہل جاوے
ہوئے شرعدیاں شاہاں نال لگا فقر پھل مٹھا کوڑا پھل جائے

روح مومن دا بیٹھا ہے چپا اُتے دیکھیں تُسیں بچا نہ جل جائے ॥ بانگ سوختہ مندر دی وچہ ہووا تے وچہ مسجد کھڑک ٹل جائے

جواب کیدو

سچی گل میری اوہو جھوٹ ہو گئی چھری وانگ زبان پر چل گئی ॥ اٹھی سینہ اتوں وٹہ از ور کرکے اوہو گل میری کھاول گئی
بناں حیل حجت کسے معاملے توں سر تلی پیسر تا اگر لنبہ کھل گئی ॥ دیکھ سوختہ رعب سرکار اگے نقطہ حل ہویا کرنہ حل گئی

جواب چوچک

ال بجھ جاہی اوہدی جگ اُتے کسے گل اتوں جھیڑا چڑ جائے ॥ اوہدے جہا بندہ نہ کوئی جگ تے جھیڑا چپ کرکے جت پڑ جائے
تھڑے ہوئے دے پلے کجھ پے جاند ادیکھے ہین اوہنوں جھیڑا نہیڑ جائے ॥ اوہدے نال کی سوختہ گل کرنی لوٹے وانگ جھیڑا ہر دم رڑ جائے

مقولہ شاعر

عدموں جو آیا ہستی جگ اُتے ثابت قدم نہ رہیا اے پیسر ہویا ॥ صلح کل دی سنی آواز ناہیں جھیڑا اپنا سی ادھی غیر ہویا
مشرق ول دو ڑے مغرب نٹھے ہر اک جگہ اتوں سبھ نوں فیر ہویا ॥ اگے نہیں سیسی کشتی نوح اتوں بلی چوہے داسوختہ ویر ہویا

جواب کیدو

سچی گل کریئے پرے وچہ بہکے جنہوں گال دیئے استوں گال لیئے ॥ پہلا دل وچہ خیال وچار کریئے مورکھ مت نوں ذرا سنبھال لیئے
کڈھیئے باہر نہ جوہر بہادری دا دسے دیلے نہ ساڑ لکال لیئے ॥ سینہ صبر تے دشمن دا وار کھا کے پھر بھی دانیاں وچہ جھٹیال لیئے
جنہوں ویکھکے من جہان جادے تھاں وچہ اوکسب کمال لیئے ॥ اپنی سوختہ چال دکھاونی نوں سکھ اہل فرنگ توں چال لیئے

جواب چوچک دا

یار دمڑ دے پیر نوں پے دھکے آیا ران دا پیسر تے کھٹ گیا ॥ بوہے ڈڑ دیاہی دہو پیسر گئے زری بافتہ تے پہن پٹ گیا

ویر مرد دا انھیا مار کھاکے پگ ٹانگ جیتی ادھے سٹ گیا ۔ مرشد سوختہ آپ تے چالنھا لگا گل مرید تے وٹ گیا

جواب کیدو دا

ساڈا ہیر نے ستیا ناس کیتا ڈنا کوڑے دا ناس گال میاں ۔ سانوں مار کے اوس وکھال دتی جھڑکی کسے نے نہ ماری چھال میاں

کیہیں سنیاں تے اکھیں دیکھیاں دی تساں کرلینی پڑتال میاں ۔ لانبھ چانبھ سارے خبر ہو جاندی جدوں ناساں نوں چڑھے انسیال میاں

جیکر جھوٹ نکلی میری بات کوئی ڈنا کھو لینا جیبال میاں ۔ نہیں تاں ہوراک نال ملا دینا جھڑا اوس دالیا ہے تال میاں

تدوں تساں بھی ہوش سنبھالنی ایں جدوں وچ پئی کھڑتال میاں ۔ کھان پین بھاویں دکھو دکھ ہووے ایپر دکھ وی ملے مرتے نال میاں

جھڑا فرق پاوو دوزخ وچہ جاوے تیری اساں دی اک ہے گال میاں ۔ اودھ اپہلاں ہی کر علاج لیئے جیکر بھول کرنی ڈھونڈ بھال میاں

دیکھو سال نوں لکھکے زمیں اُتے ظاہر نہیں ہووسی حال میاں ۔ ذرا سوختہ توں سکھ مت لیکے ونگ سدھ دا فرق نکال میاں

مقولہ شاعر

روز محشر دے صور جگا دتو اجے ہنے میری ہسی اکھ لگی ۔ ہو یا گیا اودو کتھے رہا ہیسیں جدوں نزع دی چوٹ سی لکھ لگی

ملی تھک ناہیں منزل سفر والی سینے ہور تیر بلدی گکھ لگی ۔ اک وار نہ بھگتنی پئی مینوں سنر سوختہ جو دکھو دکھ لگی

جواب چوچک دا

تیرا موں کھا خا خراب ہووے تینوں آوندی شرم حیا ناہیں ۔ جھڑیاں گیاں نہ پاس دھیاں دے داد منہ کنواریاں نوں تہمت لائیا

اودے کسطرح کال آ کے بولیا جتھے چڑی بھی پھڑکن دی جا ناہیں ۔ چپ کر جا ڈنڈ توں پاناہیں سنتی خلق نوں پیا جگا ناہیں

کنہیں جگ چڑہی گل اڈ جاسی میرا اپنا دل جلا ناہیں ۔ ایتھوں اُٹھ فساد کوئی ہو جاسی اگے سوختہ گل ودھا ناہیں

جواب کیدو

نیوں سا نہرکی ہی موکھ عورتاں دا پردے وچہ رہس جاندیاں نی ۔ بے پردہ شرم حیا دا لاد منہہ توں پھیر سانہے اگد ھاپاندیاں نی

انڈے بچیاں توں نس جاندیاں نی اپنے آپ ہی پیا کڑکاندیاں نی ۔ اڈو ویکھ لے سوختہ آندیاں نی گتاں کٹیاں ہتھ پراندیاں نی

جواب چوچک

نال دل سچے سارا ہیر والا جو کجھ دیکھیا حال سنامنیوں ۔ تینوں قسم ہے رب رسول والی دسیں جھوٹ نہ ذرہ چھپاونیوں
دوہاں گلاں وچوں اک ہو جاوے یار وا سینوں یا ساتھیوں ۔ عقل کسے دے سوختہ ہیو دی نہیں دیکھے مت ہشیار بنامنیوں

جواب کیدو

کیتی گل دا جے نہ اثر ہویا مٹر کی کرنی گفتار میاں ۔ کیا بھاہ دیکھاں کتے ویاہ دیکھاں کڑی ہوئی جوان ہشیار میاں
دہیاں رہن ناہیں گھریں بادشاہاں ایس گل نوں سوچ وچار میاں ۔ ساڈی سنگ تے ہو جا اک پاسے ہور چھڈ کے کار دربار میاں
سدنائی مراثی نوں گھر اندر دیس دیس تے پا پکار میاں ۔ اپنے آپ جیکر چنگ بھڑک اٹھی فیر ہووسی کم دشوار میاں
سڈا کنوار دا حشر وکھال دیسی کتے مار نہ بہیں بلکار میاں ۔ عملاں اتے نہ سوختہ مان کریئے بندہ ہے ہر دم خطاوار میاں

جواب چوچک

اجے ہیر کتھے بالغ ہوئی پوری توں تے اکھدا ہیں گئے بھاہ دیکھاں ۔ سد پچھ با ہجھو ڈھونڈ بھال باہجوں ایویں کیسے دینال ویاہ دیکھاں
آدے پڑھن تکبیر نہ کوئی اتے لکھوں ڈگدیاں لین نہ شاہ دیکھاں ۔ رستہ سوختہ روکن دی بات کر توں اوہنوں لنگن دا ملے نہ راہ دیکھاں

جواب کیدو

روح آئی جو لیسی جہان اتے اکدے کولوں اوگھٹ کہاوندی اے ۔ ہونٹاں وچ پئی ہوہاں کردی آپ مسند خلقت ہساوندی اے
دن بھی چڑھن دی لوڑا وکھدی نہیں نویں صبح دی تاں مٹو دی جاوندی اے ۔ عمل پاوندی پھر بھی سناوندی اے جو کجھ گل زبان تے آوندی اے

کچھڑ وچ ہی نانی کہاونے نوں سب دے نال ہی نظر ملاوندی اے
لگے بھکھ تے سوختہ روکے تے دیکھو کسطرح شور مچاوندی اے

جواب چوچک

ہیری جگ تے گل خوار ہوسی جھگیرا بھائی تیری گل موڑ دسیاں
کوئی ہڈ شریک جے گھر آوے پھیر نال کسے رشتہ جوڑ دسیاں
ہیری لون دی وچہ بہالکے تے اویں ہیر کیتھے سن روہڑ دسیاں
جتھوں سوختہ ملے نشان ناہیں کھیڑے کھیہ کھا اندر بوڑ دسیاں

جواب کیدو

جو کجھ جی چاہے تیرا پیا کریں اگے کیدی گل توں کدوں منی
چڑھ گئی کیدو دی چھٹے سرکار لتے عقل گئی تیری منی ہڑتی
مندی اساں کولوں ناہیں سدی اجھڑی جھنگ گردے دی دیوار بنی
اگے چڑھ آیاں کئی بادشاہیاں شیریں کسے نہ سوختہ کند بھنی

جواب چوچک دا

بھیج وچہ پلک کے چھٹاں ہیر تائیں کتھے لکھیا ایہ دستور ہے جی
بکل وچہ تو میں دیکھ مونہہ چا کے ایہ گل عقل شعور توں دور ہے جی
ہوگا دیندا پھراں بازار اندر جہڑی گل دا پیا فتور ہے جی
مٹرنی ہو نہ سوختہ کسے کولوں جہڑی رنھوں گل منظور ہے جی

جواب کیدو

رکھی دھی کی گھر بلا رکھی ہیرا تے پھلوانڈی چھٹ دی اے
جیکر ٹھاکناں ہاں کسے بات اتوں مینوں گھور دی مار دی کٹدی اے
ہیریں پیاں بھی نہ چھڈ سٹ تائیں الیسی وانگ گلالناں جھبدی اے
داؤ پیچ کرنے ایسے جاندی اے سو لکڑ کے زمیں تے سٹدی اے
چڑھی جائے ہوا دی پشت لتے چاک نال نپٹی گڈیاں لٹدی اے
اکھاں نال چل سوختہ دیکھ لیکھاں کمین ذات دے پیریں گھٹدی اے

جواب چوچک

ہیں نہ گھر اندر نوکر رکھ اساں کیدو ملکی دا خانہ خراب ہووے
اکھاں سامنے آوے تے خوش ہووا ایسا اونہوں دکھ عذاب ہووے
جہا اوس میرا جگر ساڑیا اے استوں دُدھ کے جگر کباب ہووے
سول پیٹ نہ لین آرام دیوے اللہ کرے سو سینے شتاب ہووے

پہلے شرم حیادا اٹھ جاوے ایسی جگ تے بے نقاب ہووے
جہڑی آپ تے جھنکدی منکدی اے دولت حسن دی آب بیاب ہووے
دربدر دی خاک پئے سرسدے پید اکتوں نہ پرسر خاب ہووے

مارن ٹھکراں وید حکیم آکے لایاں لگے نہ کوئی جلاب ہووے
آئی لباں اتے نکلے جان ناہیں بددعا ایسی مستجاب ہووے
ویکھن والڑے بھی توبہ توبہ کرسن ایسا سوختہ نازل عتاب ہووے

جواب کیدو

اج پیرس دی شان ہے ماحکیتی ہندوستان دیاں گتاں لنڈیاں نے
لائے بیڑیاں ہر دو پستان اتے شاہ کنگال کیتے زناں گنڈیاں نے
گھوڑ دوڑ اتے آپ سوچیے دیاں دتا ناس کر بدھیاں گھنڈیاں نے

ساہو کاراں دے گو نکال دتے پایا وخت کی درشنی ہنڈیاں نے
او نہ کسے علاج تول ہوئے اچھے جتھے چھیک کیتے ایہناں سنڈیاں نے
نیہرے بازاں نے سوختہ زور لایا پھر بھی گھیاں نہ کلیاں پھنڈیاں نے

جواب جوچک

بددعا کراں ملکی حق اندر ایسی جگ دے اتے خوار ہووے
پاگل ہو جاوے جند کھو جاوے شرمسار ہووے خطاوار ہووے
ہتھ حکم دی رہے تلوار ناہیں سرتے تاج نہ پیر پیزار ہووے

دا ور ولا بنکے لوٹے خاک اُڈدی کسے جگہ نہ اوہدا مزار ہووے
نکلے گھر وچوں اٹھے در وچوں اپنے محل دی رانی بدکار ہووے
کھاوے سوختہ کوئی نہ رحم اس تے جہڑی طرف جاوے سنگسار ہووے

مقولہ شاعر

تلمے دے کبوتر نوں بھیجیا اے جیک سنہیا نہ زاغ لایا
شرق غرب تاکر جدھی روشنی اے اودھے سامنے بال چراغ لایا

ہنے سب معلوم ہو جاوسی گا جہڑا ہیر تاہیں تساں داغ لایا
جنہوں ویکھ کے عقل حیران ہووے کتھوں سوختہ ایڈ دماغ لایا

جواب کیدو

اپنے آپ نوں گگی تے رون لگوں جاواں میں تیر وارے بلہارے
لگی لام سرکار تے چلے گئے جہڑے جگ تے پھردے سن بیکارے

ایہو جہیا کمال ہے کنے کیتا کلجگ اندر ست جگ تارے
دنیا نال کی اونہاں دا واسطہ اے اپنے سوختہ جنہاں نے من مارے

جواب چوچک

مت نال بھی سند نہیں سانوں اج او کس گئے ٹیں پیر یار یار
ہے کھڑکدی ڈانگ ہے سر تے میری گل نائیں جھیڑا جھیڑا رے

سکھاں والیانوں کوئی پچھ ویکھے وکھاں والیاں تے کہر اجیندا دارے
او پرا ہناں دے موت بھی ہسدی اے آگئے جنہاں ند سوختہ بخت ہارے

مقولہ شاعر

تاں اکثر بھی تاڑ رجاونگے بھاویں لکھ او بھید چھپاونگے
اپنے پیراں تے کہڑے ہو جاونگے گل نوں نہیں گھبراونگے
ادھ وچ سمندر دے گھڑے ہو گئے انہی آوندی نوں ڈپ پاونگے

سو سو ول فریب جگاونگے سر دے اُتے قرآن اٹھاونگے
اپنا عیب معشوق بناونگے قسم رب رسول دی کھاونگے
وپھر سوختہ آپ پچھتاوسن گے جیہڑا کسینوں بُرا بناونگے

چوچک تے کیدو دا گھر نوں اونا

کیدو چوچک نوں لیکے کھو اتوں دوویں گھر دیوں لے واں ہوئے
سچے سخن دی خاک اڈاونے نوں نتہ جھوٹیاں دے قہر وا ہوئے

رکھی گل نہ کوئی بھی ولن والی آپسو چہ ایسے بد زبان ہوئے
دیکھ سوختہ اج پیار دے ہندوستانیاں دے کھٹے پان ہوئے

کیدو دا کہنا

بھل گئے ہن جٹ ونگار بیٹھے منہوں بول عاصی پھوتیاں دے نی
اگی ہتاں جنہاں سر توں لاہ لیاں ساڈی کند اوہ رکھ دکہاوندے نی
لگے منگدیاں نوں آوے وار ناہیں ہن اور رج الاہمبڑے لاہوندے نی
پھڈ باہمناں دیس پردیس ملے چوہڑے تلک دے ہری بنے آوندے نی
لگے پچھنہ حال کشمیریاں دا او تاں خاص خدا کہاوندے نی
تھہری مجلسیں جاکے شریک ہوون او تھے غیر نوں بُرا بناوندے نی

جنہاں اپنی شرم دا پاس ناہیں او دوسرے دی کند وچا ہوندے نی
آپ کھاڈ بے جُوٹھ ساہنیاں دی ساں نوں جوٹھ ڈکونت کھواوندے نی
نائی شیخ یاں مغل پٹھان ہو گئے کھوجے کھتری پے چھتر کھاوندے نی
سید بنے جولاہے قریشیاں نوں اج عرب دا حال سناوندے نی
مذہب کی رباہیاں پاجیاں دا غیر شرع نہ شرع نوں پاوندے نی
سنہ تے نک نہ وڈ ہیا بنہ پگاں راجپوت کپوت کہاوندے نی

لکھ لعنت ہے سوختہ اونہاں اتے جہڑے بیٹیاں مار مکاوندے نی

جواب چوچک دا

تیری اگے بھی ہیر نال لگدی سی عصمت پاک نوں تاہیں بہتان لایا
تسیں او سدے گھر کیوں پے گئے او جیکر کسے تے کوئی ایمان لایا

سنکے سخن تے دینا جواب ہیسی جگہ جگہ تے کیوں دیوان لایا
وکیا ہو بردا منصر شہر اندر حسن یوسف دا جدوں گمان لایا

او ملائیکاں دے دائی پتہ ناہیں جہڑی جگت تے چیز انسان لایا
پھڑ بانہہ مرشد دی باجھ نہ لبھدی اے رونا کا سدا سوختہ جان لایا

جواب کیدو

ہر کوئی اپنا سنگار دکھالدا اے مویا باجھ کہڑا اسنوں کج جائے
پھر کہے کتھے میں ہاں رہیا بھکھا جہڑا گھر وچوں بند ہو رج جائے

ادہو ہاں ہے کسے پسند کرناہاں نال جہڑا ہاں ہسیح جائے
اونہ روونے توں بال بازا آوے گود وسٹ جدوں اماں بھج جائے

جہدا روح اداسیاں پھڑ لیاں اکدن ویکھو بن کسے بچ جائے
بھی گل نہ سوختہ کن پائیں کتے اک نہ ساڈڑی بج جائے

جواب چوچک

رستہ کھنجیاں نوں ستے رہا تو سو سو وار میں جاں قربان تیرے
اکھاں وچہ رکھاں سینہ وچہ پا واں کہڑی جگہ تی رکھاں احسان تیرے

تیری شان اتے ہیں ایمان اندا سچے ہیں خدائی بیان تیرے
ہر کوئی ہے راضی صلح کل اتے موڑے سوختہ کون فرمان تیرے

مقولہ شاعر

یار و عجب تماشے دی گل ہوئی ادھی رات نوں فقر جا بیٹھا کتھے
ظالم پیٹ کٹے رات نہ سونو دنتا بے صبر دا صبر ہے گیا کتھے

جنہاں روز تازہ کھانا کھاونا ایں اونہاں لدھرادی گھرین ہیا کتھے
فجرے آوندے نوں گھروں پچھ ہوئی راتیں سوختہ دا روح رہیا کتھے

ملکی دا دل نال گلاں کرنا

چوچک گیا باہر سنے مڑ آیا اللہ خیر کرے اکھ پھڑکدی سی ۔ دلدی بیچینی کتھے ظاہر کردی گل دی سرائے بجلی کڑکدی سی

سپ چور وانگر ملدا وِل جیکر لگ جاوندی جا پئی دھڑکدی سی ۔ کڈھن واسطے سوختہ آگیا اے سینہ دچہ جھڑی کنکر رڑکدی سی

چوچک دا ملکی نوں غصّہ وچ کہنا

ملکی کول آکے چوچک کہن لگا گلاں ہیر دیاں اکھاں لال کرکے ۔ دلی قطب کئی رناں مرواں تے میری گل نوں سنی خیال کرکے

رکھیا دچہ سینہ رکھیا نہیں رہنا جو کجھ دسیا تساں کمال کرکے ۔ جو کجھ پچھساں ہیں اوہ ظاہر کرنا ہور سنانہ نوال تال کرکے

نہیں تاں ویکھ لویں اینہ ملوا میری ہنسو ہنگی سیس لال کرکے ۔ سیجے ہو جانا اگے سوختہ دے کتھوں سکھیا برا اعمال کرکے

ملکی دا جواب

ذرا ہوش حواس نوں قائم کرکے گلاں تساں بھی کریاں رنگیاں جی ۔ اپنے آپ ہی کرکے وکھال دیسے ترموہو نہ سنیاں کو سنگیاں جی

اوتاں باغ باغیچے فنا ہوئے جیہڑیاں جگہ انوں نال لنگیاں جی ۔ تساں ویکھی زمانے دی چال ناہیں گلاں جگیدیاں بھی وڈنگیاں جی

ہن لڈدی کی وچار کرنی اوہ بیت رہن نہ خوشحالیاں تنگیاں جی ۔ زناں اوہن کسب کمال کیتے جان دین تول ہل نہ سنگیاں جی

منہ نہ موڑیا سخن زبان انوں گیاں سولیاں دے اتے ٹنگیاں جی ۔ اگے ودھیں نہ سوختہ چپ کر جا رناں پردیاں بہ رہیا نہ ننگیاں جی

جواب چوچک

گیر سلے کر کو اسن ناہیں ہیر ے پیڑی بری پنیزار ہوکے ۔ ایسی باغ بہار دی لوڑ ناہیں خوشبو دتی نہ جنہے گلزار ہوکے

کدے کھاونے نوں ہنہ ٹڈیاں ای نی سیاد ہنے میری مراد ہوکے

دکھو دکھ لگے ویکھ سوختہ نوں مٹ گئے نہ دکھ ہزار ہوکے

ملکی دا جواب

کھڑی چال تساں نوں ہے کدی اوہی دس دیو ساں نوں چال کر کے ۔ ایسے سخی د سر سواہ باؤ جے کجھ لیا ہزار پلال کر کے

اپنے ملک دی چاتوں چھڈ دیو پیر رکھنا باہر خیال کر کے ۔ سوت اگے بھی کھڑی ہے دیکھ لینا نس جاو نانہ وبال کر کے

ولدی رہے تکلیف نہ دل اندر کڈھو باہر سوال جواب کر کے ۔ دولتمند کئی رب نے مار سٹے بری طرح دیوال کنگال کر کے

جہڑا نیکیاں تے بڑا مان رکھے اوہنوں رتوں کڈھے چنڈال کر کے ۔ کر سوختہ قوم دی ہمدردی ٹکے کیٹھے نہ کرو چنڈال کر کے

جواب چوچک

رب جیڈ نہ کوئی بھی جگ داتا بیشک رکھدا ہے او خیال سب دا ۔ بھلے برے نوں رزق پہنچا وندا اکٹ دیندا ہی کال [illegible]

اگے پچھے بھاویں کسے طرح ہووے کر دیندا ہی پورا سوال سب دا ۔ ساڈوں دس دی سوختہ لوڑ کی اے چنگا مارڑا او جاندا حال سب دا

جواب ملکی

کہاں سچ تے بند خاص ہوندی کھڑی چیز نوں جگ نے ہی لبھا ۔ عمر گذر گئی پنڈتاں ہوندیاں دی گنجا ہو گیا ہے دیکھو سر سب دا

کئی فلسفی ٹکراں مار مر گئے پایا کسے نے بھی ناہیں بھید رب دا ۔ گل سوختہ دی سے توں بنھ پلے کسے جگ تے جھوٹھ ہی بھید [illegible]

جواب چوچک

ایس رو و بند نہیں کجھ بات اڑول لتے ہارسا بھی نہ ساڈوں آؤندا اے ۔ رب جیہڑا بھی ڈھل نہ پاؤندا اے اتے کھوندیا بھی پل نہ لاؤندا اے

جو کجھ او کردا ایں وہناں بھن توڑ اوہ جہڑ بناؤندا اے ۔ تختوں لاکھے شاہ کنگال کردا تے کنگال نوں تخت بہاؤندا اے

مال والیاں دا مان بھن دیندا بیڑا ٹھکیاں دا بنے لاؤندا اے

ہر اک جیو دا سوختہ رب داتا کسے کو لیل نہ اکھ چیراؤندا اے

ملکی دا جواب

تیری گل کوئی جاپدی چنگی نہیں ہوندے میں کھیل میرا تیاں دے
حاکم ہور تے سلے ہو گئے نہاں سو چیاں حکم میں پھانسیاں دے
دیو نویں ہن بات کوئی کھاونے نوں سجرا دن نہ نکڑیاں باسیاں دے
تیراں تیراں نہ پیاسنا ساونوں گھاٹے کھانہ پیاسنا سیاں دے
ایہ گل سوختہ اساں نے پچھ لینی کی سواد نے ہانڈیاں لاسیاں دے

جواب چوچک

لگیاں جس دیاں ہٹیاں تھاں تھاں تے گھر گھر ہوندیاں نے آب پاشیاں نیں
تیری نظر نوں اج او گذر گئے کیتے کم جو عرب دے باشاں نیں
آمد کدی ہے تاج محل اندر کاریگر پے کرن نقاشیاں نے
سچا سوختہ قول سیانیاں دا دولت باجھ نہ ہو عیاشیاں نیں

مقولہ شاعر

اوہی کھول کے گل سنا دسیاں رکی رہے نہ جو زبان آئی
آکو دھی سی ہیکی دے گھر اندر رانجھا آیا کی رحمت رحمٰن آئی
ملکی گلکوں نہ ہور کوئی بات ہویا چوچک گل ہو پشیمان آئی
جد سوختہ رانجھے نوں دیکھیا سو آہی بیجان اندر مڑ کے جان آئی

ایضاً

اودہ حسن دی نذر نیاز دے کے اپنا رانجھے نوں پت بنا لیا
یار وسک لا دی بری ہوندی دنہوں سینہ دنیاں لگا لیا
سار پنڈ اندر گل اُڈ گئی سد نیناں نوں ڈھول وجا لیا
جادو کر کے سوختہ مرداں تے سکہ آپنا رن جما لیا

جواب ملکی

سرتوں پیر تک تو میرا عیب کہڑا اپھر کی اسا توں اجیہی خطا ہوئی
میں اودہ من لواں جو کجھ بھائی بولو مونہوں کجھ بھی کی سزا ہوئی
سبھ چہرے زرد ہو گیاں جاگیاں نے جھبر کیا رنج ہوئی
کرو ظاہر او سوختہ مدہ کو بول مٹھوں جو لکا چھپا ہوئی

جواب چوچک

اٹھ کے گھڑی ہو جا میر رعب اگے جو ہیں پچھنا او ہدا جواب ڈیوے توں
جھوٹے سچیاں دے درمیان اندر ذرہ رکھ قرآن کتاب دے توں
لوہم وقت توں لیکے اج نیکر کھادے پلنے دا مینوں ساب دیوے توں
ہووے سوختہ روشنی جگ اتے اج مکھ توں چک نقاب دیوے توں

مقولہ شاعر

عشق جہاں ناں سنے ہووندے ناں درخت پیندے نہ راجیاں رانیاں نوں
ایس عشق دا ستیاناس ہووے کیتا تباہ سولکھاں گھرانیاں نوں
لگدا جسنوں ہے سوئی جاندا اے کچھ ڈٹھا ہزار سیانیاں نوں
اپنے سوختہ سار نہ لئی مر کے وڈا دکھ لا بال ایانیاں نوں

جواب ملکی

اپنے آپ میں گھروں باہر گئی سرتے قہر اندھیر کی جھل گیا
سیر رعب توں زمیں اسمان کنبنے میرا ناز نخرہ کتھے رل گیا
پردے وچہ جاواں ہیر باندی نوں کدی دل جے میرا ڈل گیا
ایسی سوختہ پیٹ دی پیڑ ہوئی جگر اندر داندری ہل گیا

جواب چوچک

پیریں پو بھاویں ہتھ جوڑ بھاویں ہونی ہو گئی کار میری
کیتو بھلا ناہیں مالک اپنے دا او کمبخت ہو گئے خدمتگار میری
تیری آن جیکر بندا ناں ہوندی اج نہ جان ہیر زار میری
بک ڈنڈ جیکر شہر وکڈھ دیا پھر بھی ہووسی مٹی خوار میری
میر کہے میاں وچہ رہے ناہیں تیر گلے تے پھرسی تلوار میری
اپنی قسمت نوں رونا پیا آپے کتھے ڈگ پئی عقل ہکار میری
ایہ بھی لگدا ہے دھبا شان تائیں جے میں کہاں اے رن بدکار میری
میں نہ کہا ہے سی نوکر رکھنے نوں ہر بار سی ایہو پکار میری

تدوں آیوں نہ بار مقابلہ توں اوڈ گڈ کے پھول مزار میری
ڈر کے سوختہ دے آہنا ناہیں کشتی ڈوب جاوے وچکار میری

مقولہ شاعر

بس کر چپ کے رکھ قرآن اپنا حق رنا نہ بھی ہرگز ہوندا نی
پھوہی اگ محبت دی بجھے ناہیں حکم دل تیں ہوندی نی
تیرے ورگیاں دا ساں دیکھ لیتے اج تول سیر نہ کتے گھلو دیندی
لگی جنہاں نوں چاہیے عشق والی اوہو سوختہ جاناں نوں کھوہندی

جواب ملکی

کاہنوں ساڑ نیں کھیتیاں سیہاں نوں دور جاونے انہیں یوں گجھنا ہیں
ایہ گل آبی کتھیں تیرے اندر پہلوں نیوں لگا کچھوں جنا ئیں
ٹھل گئی زبان ہے کیہیں تیری سونیں نال ہنی تیتے جھنا ہیں
گیت سوختہ مویاں دے گاوندے نیں میاں جیہ بیکھے خوب اثر

جواب چوچک

ٹر جائیں زمیں دفع دور ہو دیں سینوں پیا مصیبتاں بھاریاں نی
شیر بیٹھ پھڑ کے بکری نوں ستکاں توں ساڈیاں ہاریاں نی
میری عزت دے سر سواہ پا کے چھیجاں کمیاں بیٹھ سنگاریاں نی
نیر اجگ تے خانہ خراب ہوئے پھیر دتیاں ہونج بہاریاں نی
اپنے مال دی کیتی پرواہ ناہیں نساں کیتیاں نیندراں پیاریاں نی
میری نظر چوں اج اوہ گذر گیاں ہویاں وڈیاں جو پردہ داریاں نی
ڈھی کول بہا کے کچھ لیکھاں پایاں جگ تے جنہیں خواریاں نی
کھڑے کھوہ تے اندر غرق ہووا میریا دور ہو جا بیماریاں نی
صدقہ جاں ہیر تیرے کوڑمے توں خوب کیتیاں نازبرداریاں نی
ہر اک پہلو وچوں صاف دس ہیاں پریا شیشہ دیچ اتاریاں نی
ساڈی کھیت تول کھان انگوریاں نوں کتھوں ہرن ہے چھنگیاں ماریاں نی
ایتھے سوختہ پٹاں دی لوڑ کی اے دہیا ہو جے جھکھن ہاریاں نی

جواب ملکی

ہے ہے مر جاوے قہر پوے اُستے سیجا ساڈیاں کنے لتاڑیاں دے
کتھوں پیا غیب دا آن گولا وچا ہاند اندر کنے واڑیاں دے
دائی ہوں یہاں ناہیں کتوں دیکھ لے توں اسانو یاں بہیا ساڈہیا دے
گرد ا پیا سی لیف تلائیاں تے ایہ کی برا کیتا جیکر جھاڑیاں دے
اوہ اڈ گیاں ساتھوں ساتھ رہیا جہڑیا بلبلا پنجرے ناڑیاں دے
چھیڑ سوختہ چھیڑن نوں لگیا اے جھاں گیاں کھریا باڑیاں دے

جواب چوچک

گیا وقت ہتھوں پھر نہ ہتھ آیا لگ بیٹھ گئے سب تہمتیاں نے
دل تے رنج نہ کوئی بھی اوہ دنا چپ کیتیاں سجناں مینیاں دے

عقل نکل وجود نوں باہر ہوئی گرد وساہ پینیاں دے
کیتا سوختہ نفع دا ونج ہیسی بھر بھی زردو تینیاں دے

جواب ملکی

گئے ہیر دی نہ میلی اکھ ہوئی کنے خبر ایہ بری اڈا دتی
دعوی والڑیاں دا دعوی ٹٹ گیا لگی ہول ناہیں جادو وا دتی

جادو والیں انوں میں قربان جاواں گھر بیٹھیاں چھری چلا دتی
ساڈوں سوختہ دس آہے کہڑے جنے جگ تے اگ بھڑکا دتی

جواب چوچک

آیاں چڑھدی زور جوانڑی تے ہن کیوں ہو گیاں جھبہاں گنگیاں نی
کاریگراں توں میں قربان جاواں خوب کیتیاں لگ سیاں بھنگیاں نی

ہیں جو پچھیا دتا جواب ناہیں کہڑی جگہ توں لگیاں کھنگیاں نی
وچ ویکھ لے سوختہ ہریاں نے داڑاں ٹپیاں مار یاں جنگیاں نی

جواب ملکی

بنچل کھسکل نوں اج کی ہو گیا اے اکھن مشکن دنیاں ہی اٹھ گئی
تارے میرے ٹٹے کہڑا جرم لا دا جاوں بے باتھو اندر گنڈھ گئی
تدر والیاں ہے کیتا قدر ناہیں اپنے آپ اندر سٹر کھنڈھ گئی

سون وچ چوپتی نے رنگ لایا اوہی نال چولائی دی رہ گئی
ہیں درانی جٹھانی نوں کی آکھاں آدھی رہی جہڑی لین بیٹھ گئی
ادنے سوختہ ساہ نہ لین دتا جہڑی خواب اندر چل بیٹھ گئی

جواب چوچک

گلاں کر دیاں شرم نہ آوندی اے کم سکھ نہ نین بے حیائیاں دے
کم کرن توں سدا بیکار بندے چل دیکھلے توں پت دائیاں دے

دے ہیدے توں چڑھے اوہ وچ آپت دوا میراثیاں نائیاں دے
دیکھ سوختہ علم قرآن اگے جھوٹے ہوئے الہام مرزائیاں دے

جواب ملکی

براہمن والا کون جیہا اے اکسواک پانی دہوتی دھی میری
دنداں ہیٹھ رکھکے سنے بن لیساں جیکر نہیں دیکھی اپنے اد بی میری

مینوں دسو او کہڑا ہی شوخ دیدہ جنے نہیں کہیا توبہ جی میری
تینوں سوختہ کسے نے جھوٹ کہا کوئی انگھ کے بے ڈن دکھادی میری

ایضاً

مینوں کیدو نے آن کے دسیا اے الفوں سے تا ۓ قصہ ہیر والا
اجے سینہ اندر پیار کردا اے اوچھا تیرا جوآیاہے پیر والا

ہور گلاں دی کیتی پرواہ ناہیں برا لگاہے نکتہ اخیر والا
مر گئے سوختہ وید علاج کردے پھر اچھا نہ ہویا گھمبیر والا

ملکی دا جواب

ڈرہیے ہڈ شریک دی مار کولوں برا بہتے بولنا سگدا اے
کوئی ہور فساد جگا دیسی لتوں لنگڑا تے کانا رگدا اے
وڈا منکر حدیث رسول دا اے چوہڑا نال دسو کہڑا لگدا اے

گھر سد کے پچھاں ہیں کی اوہنوں نامراد موا تڑا اگدا اے
وڈا انبھ سراسڑا اسراتے وہر کے آن وڑ دسی ہاسا جگدا اے
دور سوختہ دیکھ دکار دیئے ناہ وساہ کھائی چور ٹھگدا اے

ملکی دا کیدو نوں کہنا

گھر سد کے کیدو نوں کہن لگی کہڑی گل دا پایا پوار ڑا اے
کڑاں جٹاں دیاں گلاں گال دیوں جیکر نہیں دتا تینوں ہاڑا وے

کیدو آہیں ہی پنڈ دی قسم کھائیں جیہڑا سب تون تینوں پیار ڑا اے
پھر بھی سوختہ تے نیکی کر جاویں ساڈا درد والا سکے ہاڑا وے

جواب کیدو

ملکی پچھ پتیھوں جو کجھ پچھنی ایں کھس گئی ہی کہڑی جاگیر تیری
ہیں رنگ گئے ویکھ کی نا ڈیل ادھور گئی وڈی پیر تیری

ایسے کم نہ کسے نے ہین کیتے جیہڑے حرج کردی ہی ہیر تیری
وڈا امان ہیسی نیر ابند اے اناتے اوسوختہ دکھادی کھیر تیری

جواب ملکی

کی تیں ہیر دا دیکھیا چا کھیا اپرے چڑ بہکے ساں نوں خوار کیتو — اٹھن بہن کولوں اوازار ہو گئے ایسا اسانے پچھیکے وار کیتو

سو دو نیدیاں سوں بھی ڈوب دتو چنگا نال اساڈا ایہ وکار کیتو — جھٹکا کر چھٹکا نال سوختہ دی ساڈا کھانا حرام اسردار کیتو

جواب کیدو

میں نہیں جھوٹ کہندا اسد و ہیر تاہیں پہلو نال رانجھیٹے دے کھیلدی اے — اپنے آپ دی قسم میں کہا وناہاں اکڑ نال اوہدا کھ میلدی اے

نخرہ ناز کرنوں پھر بھی نہیں ہٹدی بانکی چال تے شکل چڑیل دی اے — بناں حکم توں سوختہ لگدی نہیں اسا دیکھ لتی کنجی جیل دی اے

جواب ملکی

جیکر ہیر دا ڈٹھا سی عیب کوئی تساں اوس تے پردہ پاونا سی — ساتھوں ہو باہر اکن سن اندر آ کے گھر تے انہوں سمجھاونا ہی

برے کم دیاں دھیا مار ہی اوپر اوس دا ہتھ اٹھاونا سی — تیری دھی بھی سی تینوں پی بھی سی چھنڈی وڈھ نہ شور مچاونا سی

جے او روندی سی گودی وچہ لیکے دیکھے لوریاں اونہاں نوں پر چاونا سی — ایسا کم نہ کرن اولاد والے بھلن کیڑ ماں تے چھڈ آونا سی

نہ توں آپ نیاپ جلاونا سی نہ توں ساندا جگر تپاونا سی — اوہنے تیرے اگے کرنی سی نہ سی تیرے بدگو کولوں گناہ بخشاونا ہی

روز حشر نوں بھی میں نہ جھوٹ آکھاں تر کویوں ہی اہنے شرماونا سی — جاوے سوختہ گل گنواونی نہیں تاں توں میں خدا کہاونا سی

جواب کیدو دا

اوہدے رعب کولوں میرے باپ کنبن میں کی اوسنوں آن سمجھاونا سی — لنگی لت والا نال چھترانے میرا سر گنجا ہو جاونا سی

میں کی کسیدا جگر جلاونا سی میرا اوہنے تندور تپاونا سی — اوہدا عیب مینوں ہس جاونا سی مینوں اوس نے عیب لگاونا سی

ایہ گل لگے ہی مینوں معلوم ہیسی جھہڑی گل دا الٹ ہی جاونا سی — اوس شیرنی توں سارا جگ ڈردا کسے میری امداد نوں آونا سی

دیا ہیا وچہ ہوندا اکھا ہی کوئی کنوار یانے ہساپاونا سی — مائیاں ٹبہیانے سہرا لاونا سی میرے بیاہ دا کاج رچاونا سی

ب ہیر دے ہو جاوناسی اوہدا حکم نہ موڑ وکھاوناسی ٭ ہیر سوختہ سر سواہ پا کے مینوں ہول دا سانگ بناونا سی

ملکی دا جواب

جیکر ہیر کولوں ہو خطا گئی اللہ معاف کردا تیں بھی معاف کر دے ٭ گناہگار بندہ ہر دم ہے بھلا پردہ پون دی گل اشراف کر دے

ملا کے نوں گدی بہشت ناہیں اللہ سب جے عدل انصاف کر دے ٭ آجا سوختہ دے پہلو وچہ بہکے نہا دھو کے تے دلنوں صاف کر دے

جواب کیدو

میں نہیں دیکھنا چاہوندا ہیر ہن میری دسدی نہ کوئی بات ہووے ٭ دن چڑھے ناہیں ملاقات والا دن حشر والا میری رات ہووے

ہووے ور دا ایسا دہاں ولال اندر میری عید نہ اوہدی شبرات ہووے ٭ اونہ ڈرن والا کسے بات کولوں جس دل سوختہ رب دی ذات ہووے

جواب ملکی

اکھیڑنہ ال ولیانوں دکھا والیا دا دل دکھانا ہیں ٭ ان ہونی نوں ہونی بنانا ہیں پانی اتے لکیراں نوں پانا ہیں

جھوٹ جھوٹ بولے پاوے رب کولوں انہوں ہور وڈی بددعا ہیں ٭ جلد سوختہ ہیر بلاونے نوں بیٹھا راہ ایتھے اجے جانا ہیں

کیدو دا ملکی دی گل سنکے نس جانا

ایہ گل سندیاں ہی کیدو اٹھ نٹھا لنگی لت بھواوندا جاوندا اے ٭ ترمٹ پچھاں دیکھے گدڑ وانگ پیا بھاویں نگر میں کوئی آوندا اے

مورکھ گنبا ندا جمعدار ہو کے ہنے دیکھ لینا مار کھاوندا اے ٭ بڑی سوختہ عاجز دنیاں ہونی گھگھر چھیڑ کے تے پچھوتاوندا اے

ملکی دا چوچک نوں کہنا

تساں دیکھنا ہی ذرا نظر دھر کے نس بھج دالا ایسا چھو ہو یا ٭ دیکھن والا نظارہ تے اوہ بھی حاکم وقت نوں جلد وسٹ ہو یا

رکھ لئی لاج میری اج رب سچے کہنا اوس بدبخت دا اٹھ جو ہو یا ٭ غیبی ہوئی امداد جا رب ولوں کلر وچہ پیدا گھا بوٹ ہو یا

ستوں لنگے دی نوکری بس ہوئی سیں نیک صاباں نگروٹ ہویا — نسے سوختہ باغی مقابلے نوں جد دور الفلاں دا کدم شوٹ ہویا

ہیر دا باغ دی سیر کرکے اونا تے کیدو دا ملنا

سیر باغ کرکے ہیر آوندی سی اوہ چہ نال سہیلیاں ٹھس پئی — وا ہو دا کیدو نسے جاوندا نوں ہیر دیکھکے تے دور ہس پئی

ہیر کول اوہنوں پھڑ کے لے آندا آئی گئی دی خوب گھڑمس پئی — گھرنوں سوختہ اتھوں پھر جائے کہڑا کیدو نال سہد کنڈی ہس گئی

ہیر دی سہیلیاں دا کیدو نوں مخول کرنا

ملاں نال تیرا لین دین کی اے تینوں روڑا اوسد بلاوندی اے — پرے پرے رہیں سوسو کوہ سانھوں ساڈی کوئی تیوں طبع کھباوندی اے

ساری رات بھریں ٹاراں مار داتوں دن نوں ہوش تینوں نا ہیں آوندی اے — کھانا پینا کی اے اگے رکھ دیئے حلوہ پوری کچوری جو بھاوندی اے

ساڈے وچ جے باندی کوئی رکھنی ایں تنتو چنگا پلاؤ پکاوندی اے — لیجا نال اپنے باہنہ وچہ باہنہ پاکے صدقے وارنے پئی تیرے جاوندی اے

کوئی ڈڈ چونڈی اس غریب تائیں کوئی اوسدی لت بھواوندی اے — اوبھی چھیڈا نہیں اوہنوں مارنے نوں جے کوئی اوسد ہتھ آجاوندی اے

مویا کنھے امیندرا مینتھوں ہیر داڑھیوں پکڑ ہلاوندی اے — وے توں آیوں کتھوں واہو دا کردا دھڑکا لجہ گل نہ آوندی اے

کدا چک چرا کے اٹھ نسوں گالاں کھاوندی چھیڑ دی جاوندی اے — اوہدہ تھتل دی جیبھ توں خوش ہووے تھے دٹ ناہیں دیا وندی اے

ایسے وچہ مشغولہ دیر ہوئی ماوں دے ڈرتوں ہیر گھبراوندی اے — لیکے سوختہ نال سہیلیاں نوں اسد کھیلدی گھرنوں آوندی اے

ہیر دا گھر اونا

ہیر گھر آئی ماں تے نظر پئی تے پیا گھٹا کھیڈی گئی ہولی — قہر بھر دیدے اوہدے دیکھکے تے ہیر چاچواڑے نال بولی

اج کی ہویا چھیڑو نہیں آیا کھولی ہے اتوں کسے نہیں کھولی — کہتے گل ہی گنڈھ گئی بجھی کسے اٹھکے تے کیتی نہیں بولی

جھوٹا کتیا نہ پینا چھانیا نہ اکھلی وچہ گھتی کسے نہیں مولی

ذرہ کھول کے مینوں سنائے ماری سوختہ نے اج جو بولی

ملکی دا جواب

ہیر حسن دے داج بیوپاریاں نوں جیہڑی چیز دتی تساں تول لی ۔ کتھے رات اینڈر اکٹھیاں دی دن دو پہر بھی چڑھیا نہیں اکھ کھولی
سیر باغ دی بھی کرنی بھل گئی گتھوں ہوئی گنواری گنڈھ پولی ۔ دیکھ سوختہ نے کیتا قہر کیہڈا اچاک باد تا تیری وچہ جھولی

جواب ہیر

ہیر جیوندی جاگدی سمجھی ناہیں اکھاں کرنہ اڈیاں لال مائے ۔ وقت گئے اوکھے زمانیاں دے توں بھی ودھن سر سنبھال مائے
لاڈ گھوں جنجال پرانیاں نوں نویں رشنی دی پھیر جال مائے ۔ ایسے گھوڑے دیو چہ بیٹھی رہ ناہیں کوئی ہور کلی ڈھونڈ بھال مائے
مرگیاں تائیں کیہڑا روندا ایں بات یاد کریں خیال مائے ۔ آیا مرنے جہان دے ملنے نوں عشق نہیں ہے پت کنگال مائے
اپنے کمائیندی پہن پانے دی توں بھی سکھ استوں سرتال مائے ۔ اڑیا سپ تیری جوانڑی نوں اندر ودڑ کے ہڈ نہ گال مائے
آندا جھی خوبی کیہڑا رکھدا اے پکے پھل جیہڑا نال ڈال مائے ۔ لوکاں اپنے بخل نکال لتے توں بھی اپنا بخل نکال مائے
تینوں لوڑ کی اے دعا منگنے دی پیندا پہن دکان دا بال مائے ۔ ایہ گل آکھدا سوختہ جھوٹ ناہیں رب جاندا ہی سب احوال مائے

ملکی دا ورلاپ

جدے نہر لوایاں ڈاکواں نوں پھڑو پھڑو واریونی ہیں لٹ گئی ۔ نظر بار کسے نظر لادتی دھی دی جگ توں چوگ نکھٹ گئی
بیری وچہ کہڑی منہ جا وڑ گئی ڈر کے خوف کولوں ست پھٹ گئی ۔ پچھے میں رگمی بھٹ جھو کنے نوں جیہڑی سانجھ سی سوتوں ٹٹ گئی
دل وانگ دہی چلی آوندی سی بیبی جھمی جوان سر پٹ گئی ۔ نہ اوس ہولی اں کیتی ہون وائی جہو وچہ باکے وادنوں کٹ گئی
نہی عمر بھی کسے دکار ناہیں چنگا ہویا عذاب نوں چھٹ گئی ۔ جنتی بکھی سی سوختہ بھوگ بنی نہر اکی لنگی تینوں ست گئی

ہیر دا جواب

مائے جھنڈ دیکھاں بھیتے جھگڑیاں نوں کی لبھنا حال پکار دے چوں ۔ ملا والیاں دی جان توڑ دے سو دیکھے دیکھے عشق بازار وچوں

سچ جیڈ نہ جگ جہان کوئی ہزار پھکا ہے تلخ گفتار وچوں
اساں جگ جہان تے بھال ڈٹھا ڈٹھا بھل اک ساری گلزار وچوں
سدا احمد محمد ہے آپ ہی پھیر الیف جو دسدی تار وچوں

جہڑا جھوٹ آکھے بے ایمان ہووے ایہو سخن ہی لکھ ہزار وچوں
ہجر دا پھل پھلا تقیں ہی خوشبو نہ ہیں الدہا نام محمد سنسار وچوں
اساں سوختہ سینہ دیاں لایا پھل میسیا سدا بہار وچوں

مقولہ شاعر

کی پیا اندھیر جہان اتے چڑھدا دن ناہیں پیندی رات ناہیں
کمل چنپ پتا ٹڑے لنگھ جاندے سجن ملدیا بھی گردی جھات ناہیں
ٹٹ ان پائیاں دے رب پاڑ میلے سندا کجھ بھی خان قلات ناہیں

سندے لٹے ہاں مڈھ قدیم اتوں ہوندی کوئی قیامت دی بات ناہیں
آپو اپنی پئی ہے سٹ تائیں دسدی کسے وچہ رہدی ذات ناہیں
بازی جنگ دی سوختہ مات ہوئی ہن اوشاہاں والی ملاقات ناہیں

جواب ملکی

پردے وچہ رہنا غیر مرد کولوں سانوں رب نے شرم سکھا دتی
ٹنڈ منڈ تے پھیر تیرا نہیں رہنا جگر پا پیاں نے بددعا دتی
سانوں ہوندیاں جگ تے چڑھسی گا جے کر کوئی بھی تیندا سزا دتی

تول نہ قائم رہیوں الیس باتے تینوں جھ پیا گل سنا دتی
عزت اپنی غیر دے ہتھ دیکے جانی بھیڑیے گل گنوا دتی
تینوں اگے بھی سوختہ جاندا سی ہن توں ہوری شاخ جگا دتی

جواب ہیر دا

جانی بھو گجے بھلائے نی نی انہیں من دی موٹے نی
پہر دسے ڈاچیے بچے لاچے نی تینوں لنگھم کانٹے کھولئے نی
نی چھکار دسے دور بیمار ہوئے نی زنگ تے کھلے ہوئے نی

کھڑے رہے عشق موئے نی اندھی چنے اکھیاں بھولے نی
لالچ گھتے کرم کیتے نی دل دی وتے پتیے پولے نی
بیہے مار پنجرے تاڑئے نی چپ کیتے ڈھگیاں چولے نی

ہتھ لگے ڈھیہ پئے نی تینوں بھجے نازک سولے نی
لگے سوختہ نوں نہ دیں پار ہووے بوہا اپنا وکھرا کھولے نی

جواب ملکی

ہیر لکھ چھپایا پیا چھپن ناہیں آدو بوٹی پھلاں دے ہار چول
اوہ ہر رنگ دے پھلاں دے گلدستے لٹے جوبن جوانی سنگار چول
مرض عشق دے دکھ طبیب آئے پچھیا اک نہ لکھ ہزار چول
کسے ڈھنگ خیرات ہے ہتھ لگی لٹ دے حسن دے بھرے انبار چول
لیکھے ہانیاں دے ملے ہانیاں نوں کیتے باجھ حساب شمار چول
اکھاں نال تصویر دے لگ گیاں قہقہ اٹھیا قہقہ دیوار چول

ہکے نال عمر اپنے دستے نے لٹے مزے بہار گلزار چول
گلے لگدیاں ہی نظروں غیب ہو گئے اوڈے تمغے ٹھگ بازار چول
پلٹی صدی زمانڑا ہور آیا سورج اٹھیا غرب ہزار چول
دیتے صدا کردا جھڑا روز ہیسی ملی اج خزانہ سرکار چول
اپنے پیراں توں اٹھے فساد گیا اٹھی چننگ جنگ پیاڑی گھسار چول
لگا فیر سوکے سینے سوختہ دے جو کجھ نکلیا تیری گفتار چول

جواب ہیر

اماں کی ہویا تیری عقل تائیں ہیر نہ آئی تقدیر نوں کون ٹالے
اوہ تقدیر کاہدی جہڑی مڑ جاوے پھر ایہ دکھ مصیبتاں کون جالے

او دیکھے کھاں درد کھان دھکے اجی شاں دے وڈی آن والے
ساڈی سوختہ پیٹڑ کی پٹی تینیں ساڈے موں دیکھیا جگ نے منہ کالے

جواب ملکی

ہیر خبر ہو گئی جیکر پاٹے نوں وتاں دیسی ملیں نکال ڈانی
دکھے بین پوے درداں نوں ٹھوڈا ہتھ نے برا حوال ڈانی
لگے کئی لکا چھپا کیتے کیاں گلاں دا کیتا ٹالرا نی

اپنے آپ دے وال پاک ہیں تیتوں ساڈے نوں الیس گل دا پیا پالڑانی
ساڈے اوہ نوں ری اوسنوں مار دگے مر جاک جو برسہ کالڑانی
تیرا جوبن امانت میں رکھ آواں جیکر سوختہ کرے سمبھالڑانی

جواب ہیر

توں ہیں چاہڑ دیکھیا کنیں بابلے دا ایس گل دی مینوں پرواہ ناہیں
ہر اک رڑک میری ہٹی روکنی ہیں کسے باسیوں آوندا ساہ ناہیں

ستھے راہ رستہ چلی جاوندی ہاں آ تک میرا گمراہ ناہیں
ڈریئے سوختہ تیری بھی ہیں کول بیٹھے ڈٹھیا دی نال ڈاہ ناہیں

جواب ملکی

دیا داریاں دی تینوں خبر کی اے پئی خواب وچہ بڑا نا ہیں
کل سدنہ ہد شر یکت تا ہر اپنے آپ نوں سپ لڑا نا ہیں

اپنی عقل دی آپ سنبھال کر تُوں پلے ہور دے ہتھ پھڑا نا ہیں
پھر دا رہے آوارہ تے پھرن دیکھیاں اوہنوں سوختہ کیتے اڑا نا ہیں

جواب ہیر

ملے باز آ جا برا آکھنے توں تیرا اُتے کوئی حرف لیا نا ہیں
اپنے آپ دی قسم اٹھک کے تے موہنہ کھول زبان دبا نا ہیں

ہیر آکھدی کے تے مر جاوے سانگی ڈٹھے باجھ بہتان لگا نا ہیں
اگے سوختہ مدکھل بھول دیکھاں کیہے بات توں ذرا گھبرا نا ہیں

جواب ملکی

سدا ہار رستہ تر جاوندا نوں کر دے کوئی بھی یاوندا دکھا نا ہیں
ایہیں جگدے اتے اڈا ویئے نہ جدنک ہو جاوے پوری پک نا ہیں

ایہہ گل بڑی مشہور ہے جگ اتے نی فلانے نی منہ تے نک نا ہیں
بیٹھا نوں حاکم کی ہے تخت اتے جیکر سوختہ چھڈی کی ہی تک نا ہیں

مقولہ شاعر

اپنی عورت نوں چاہڑ نہ سر اتے پیا اپنے ہد تڑا نا ہیں
روح بہشتیاں نوں روک ٹوک ہوسی کلی اوہ دیچہ اڑا نا ہیں

توں زمین توں بھی تھلے تھے ہوسیں عزت ایسا ہتھ بھیڑا نا ہیں
اوستاد دی سوختہ سب کو لوں کلن نال پتنگ اڈا نا ہیں

جواب ہیر

چھتی رنگ اندر اوتاں وسدا اے جسنوں کہیں توں چاک ملنگ مارے
اک اکھ رنجھیٹے دی ہی جمنا اک اکھ دریا ہے گنگ ماٹے
اک اکھ رنجھیٹے دی کنجر اک اکھ ہے پورشنگ مارے

اک اکھ اوہدی کشتی نوح دی اے اک اکھ ہے قہر نہنگ مارے
اک اکھ رنجھیٹے دی باز بہری اک اکھ ہے کونج کلنگ مارے
اک اکھ رنجھیٹے دی منجانہ اک اکھ ہے مست ملنگ مارے

اک اکھ اوہدی دا دا بول دیوے اک کھ ہے ہور چا تنگ ماہئے
تینوں اور ستہ کنھوں لبھنا اے جتھے ہونا ای سخت جنگ ماہئے

زیں دور قلعہ گرد گھت گھیر آ بیٹھا ہے شاہ فرنگ ماہئے
ہے عشق دا نام نشان ناہیں جیکر شمع توں مرن پتنگ ماہئے

کالا منہ کرانہ جگ گوں لوں لی جل ایتھوں پا نہ بھنگ ماہئے
ایتھے روز دی دھری خیرات ناہیں کوئی ہور بوہا جا کے منگ ماہئے

نیرے کھوتے دی برتی آ وانہ گولوں ساڈا جیو ہو یا بڑا تنگ ماہئے
چنگے ہو جاون سارے کم ساڈے جیکر سوختہ دا کرے سنگ ماہئے

جواب ملکی

ہیر ایمرے آ دی ڈگری ہتھ آئی چنگے سکھ لٹے نی ان ایانے
لگ چھپ جانا اُڈ بڈ جانا ماناں لوں سے ڈنی کھیل مداریاں دے

عقل والڑے ٹگاں مار گئے نسخے ہتھ نہ آئے بیماریاں دے
موسم آیا بہار جوانڑی تے تھاں تھاں ای پیندے عشق کنواریاں دے

کدوں دیکھے وشاتے مار دیندے سپے سٹڈ نال جواریاں دے
جہڑیاں چنگیاں نے اوہی اُڑیاں نے سرسواہ پا سوختہ ساریاں دے

مقولہ شاعر

اوہنوں اپنا خدا میں من لاں گا اک مذہب جہڑا کوئی کر دسے
جہڑے گھر اندر آئی موت ناہیں اوہی کوئی بندہ مینوں گھر دسے

ہاں ہاں انتے کھڑا ہو جاوے جتھے میں اکھاں اوتھے کر دسے
اویں سوختہ مارے پشیخیاں نوں ہیری گل دا پانی ادھر دسے

جواب ہیر

بھلے بُرے دی ہوندی پہچان ناہیں نیکی بدی دا جے نہ سان ہوندا
بے ایمان کہندا کون کسے تائیں جیکر نال نہ اوہدے ایمان ہوندا

بھڑبی اگ وچوں اگ بھڑک ٹھدی جیکر جگ تے اک نشان ہوندا
حشر ہو جاوے اوسے دن تے جہڑے گھردا رانجھا مہمان ہوندا

اوہدا حسن جتھے انتقام کردا اوہ ہوتے او جان قربان ہوندا
دلوں وہم خیال نوں دور کر کے سچا سوختہ سخن بیان ہوندا

جواب ملکی

ہیر جانا توں کل دربار اندر چڑھیا سخت ہے حاکم سخر ردوں
اوسے ویکھ مراسلہ آگیا اے تیر لین نوں اج قندھار کو

بوہت موبیٹھی اُٹھ جا کیویں کراں عذر کی سخت بیمار ہو کے
بھیجا سوختہ نوں یاہیں آپ جاواں لیاں پوری ہیں خبر دلدار والی

جواب ہیر

مائے کی پیا تینوں فکر اڈا وخت پئے جنہاں سو پوہ سہنگے نی
دکھو دکھ کرکے کھول پھول دیساں میتھوں لین حساب جو بہنگے نی
سبھے منزل مقصود تے جاو سنگے جھمبر راہ اندر جیکر رنگے نی
بین نہ رو کر ساں رکھاں سر اتے مینوں سوختہ حکم جو کہنگے نی

جواب ملکی

ہے ہے میں مرگئی تتے لیکھ سڑ گئی تیر بالے دے کینیں گل چڑھ گئی
دس الڑی نہیں سن الڑی نہیں جہڑی جیبھ اتے اگے چیز اڑ گئی
نکلی جاوندی ہی منہ چھپاوندی سی اگے لبا اتے ہیر جان گئی
دڑبے وچہ دڑ گئی عقل سوختہ دی دیکھ جگدی چال نہ کر ہوڑ گئی

جواب ہیر

مائے ڈرن ناہیں کسے بات کولوں اگے مرن کو ہیں مرجان والے
عشق وچہ نہ آن ایمان کوئی ساتھوں لہن سے پرو ڈی آن والے
لکھاں لین مصیبتاں سر اتے پھر بھی پھرن نہ سخن زبان والے
مینوں لوڑ نہ سوختہ ہور کوئی دل وچہ وسدے نیم کھان والے

مقولہ شاعر

سب جگدی جو جگت جنبی اے سوہنا کون ہویا اوس مائی دے ورگا
عقل دہوبی دی توں میں قربان جاواں لکھے اپنا حساب صفائی ورگا
برا کم نہ کوئی برائی ورگا اچھا کم نہ کوئی بھلائی ورگا
کیتے جہاں نہ صبر ہے کسے اندر تے بیصبر ناہیں کوئی نائی ورگا
ہار اچھر قصائی دی عقل اتے لگے سینہ وچہ تیر جدائی ورگا
ساو پینا نہ کوئی آباد ورگا کم کرے جہڑا جھنڈ ودائی ورگا

بے حیا ناہیں کھیم سنگھ ورگا خیر خواہ نہ کوئی ماہو تائی ورگا
گنہگار ہے سوختہ سب کولوں صلح کل ہے طبع طلائی ورگا

عشق

بھاتیر ہے عشق رجپوتناں دا دھڑکے کالجہ دھہندیاں جان جائی
اتے عشق کنگال کشمیریاں دا گوڈے مڈھ لگا نت ڈھکائی
بڑا عشق کمین ہے چوہڑیاں دا لگ جاوے تاں رہندا دن ڈھائی
اتے عشق ٹٹیاں بٹیاں دا گلاں گالاں دے کوٹھے مار جائی
بڑے دیدار ہی عشق پٹھانیاں دا پردہ وچ بہکے پیا سٹ کھائی
سب توں اچھلا ہے عشق میراثناں دا نت بھاگ سہاگ دے گیت گائی
عشق سقناں دا بھار بوجھ والا موڈھے اتے رکھے ہر دم مشک چائی
لڈو پیڑا ہے عشق کھتریٹیاں دا جہڑی گل جاپے کرے من بھائی
عشق اچھیاں دا چھپا وار گئے رستہ جاندیاں دی جاوے دیگ لائی
اوہ ہے عشق جہا کوئی عشق ناہیں جنہیں باری محمد نال لائی
تھاں تھاں ٹپدا عشق گنواریاں دا اچھرو ڈباں توں ل جاندا شرمائی
عشق چڑھ آیا بادشاہ برطانیہ دا ہندوستان اتے کتھوں کر دھائی
عشق رب والے دے چین ناہیں تھاں تھاں پھریا وڈا ہرجائی
عشق قیس دے نے جنگل چھان مارے ماں وی کگھ اندر ناہیں اکھ لائی
عشق دھوبناں سوہنیاں سوبھناں دا رات دن گردے اوہ چھپ چھپائی
بڑا ظالم ہے عشق قصائیاں دا گل کردیاں ہی جاندا کھل لائی
ہر دم خوش ہے عشق سنیاریاں دا اندر باہر پھیردا لت دھنکائی
لکیا چھپیا ہے عشق نیاریاں دا آپ آپ وچ جیویں دانہ کڈھ کھائی
پھیرے دکھیں ہے عشق جلاہیاں دا کتے گل دی بنی لینی آجائی
اجکل اوہ ہے عشق پنجابیاں دا موڈھے ہے جلی تے تیر تیلو پائی
پیریں لوٹ ناہیں سر تے ریٹ چائی او تصویر دیکھ ہی لائی ٹکائی
اوہدے جہانہ سوختہ عشق کیہی جھیڑا سب دے سر نوں من جائی

رناں دا حوصلہ

جگرا مرد دا نہیں ہے رن ورگا کوں شیر بھی ہوئے تے ڈر جائے
مرد ہوری توں بھی ناہیں پار ہووے رن تاری سمندر ال تر جائے
اوہ مرد دا خواب خیال ناہیں رن ہتھ نال تک جھٹ آ کر جائے
مرن مارن توں سوختہ ڈرے ناہیں جا عشق محبت دے دھڑ جائے

ہیر دا رانجھے کول جانا

ادھی رات نوں ہار سنگار لاکے بن تن گئے تے گھروں ہیر اٹھی
پچھلے پا دی باری دے نال بدھی اوہ ہیٹھ دیوں کمند سٹی
چوری ماپیاں توں کیتے کم سارے پنج ست موہرا لیا جیب مٹھی
اگلے پا نہ سوختہ چھال ماری پچھلے پا دلوں ماری چھال پٹھی

الف

اُٹھّے سوں گئے گھر دے لوک سارے اج لڑی ناہیں کسے تاہیں گُتّی ۔ لاؤ رات گئی رات آئی ملکے رانجھنے نوں گھر وچہ اوہ سُتّی

پنج ست رکھ پہرا متھا ٹیکیا سو حضرت عشق دی تار سے آئی تتی ۔ جگدے تھے سِتی خبردار ہوکے پھر بھی سوختہ آٹا کھا گئی کُتّی

مقولہ شاعر

ادھی رات نوں رب دے ڈال اتوں کسے نہیں سنیا کول بول گئی ۔ طاہرا پیر دی سکھنا لاہونی نوں جدھر گئی وچ جاڈہول گئی

پھر بک کسے بھی نہ اوہنوں سرانوں گھر والیاں دے قصے بھول گئی ۔ ہن سوختہ کسے نے سی کیتی والاں وچہ پیا جواں رول گئی

رانجھے دا ہیر نوں کہنا

ہیرے تیرے تے قہر کی ٹٹ ور گیا کہا دا خوف ناہیں کالی رات کولوں ۔ جنگل جھل بیلا نہ پاچھیر آویں لیوں ڈرا نہ کسے آفات کولوں

جاندا رہیاں دے پیر پہچان لیندا کیکر لنگھیوں جھل کنڈیاں کولوں ۔ کتنے ہونہ چند چڑھا دیویں ڈر لگدا رن دی ذات کولوں

جاؤ جاؤ آرام دی نال بیٹھو سنگو کجھ نہ لات سنات کولوں ۔ اتے اللہ رسول دی مہر ہووے چھٹ انس جاوے بری بات کولوں

پانی بارش دا آوے تے وس پواں میں کی منگاں دریائے فرات کولوں ۔ ایہ گل سوختہ کسے نے ٹھیک آکھی کرامات مارے ملاقات کولوں

جواب ہیر

لے وے رانجھیا آخری دید کر لے اساں دیس اندر مڑ نہ آونا وے ۔ چڑھ بیہا حکم سرکار دا ہے ہینوں کل حاضر دربار ہو جاونا وے

کدی جاہے موڑ و کھال دیو جو کجھ اوہناں دا حکم فرماونا وے ۔ دلیس کڈھ دینے یا دکھ لوہونا اوجو اوسنوں بھاونا وے

جگ دیکھ لیگا اوہدی تیغ ہیٹھاں کل ایہ سر ساڈا جھک جاونا وے

تیرے سوختہ عشق دے نام اتوں مر جاونا ہیں کٹا ونا وے

جواب رانجھا

بڑا ظلم کہڑا تیتھوں ہو گیا اے کیوں دربار وچہ تینوں بلایا نی ۔ پھانسی چڑھن والا سولی دین والا گیا تینوں بروقت کھایا نی

کہڑی گل توں طول فضول ہویا کجھ زبانی بھی تینوں سنایا نی ۔ چل سوختہ دے ڈیرے چل وڑیے فکر کا سدا دل تے لایا نی

جواب ہیر

کی دساں میں رانجھیا تدھ تائیں ساں تینوں بڑا سمجھایا وے ۔ پتھر رکھکے اپنے کالجے تے تیرے عشقوں سکھ بھنوایا وے

اساں چھپکے رکھیا اکھیاں تے جتھوں تیرا الاہمبڑا آیا وے ۔ عشق مشک سارا پھل کھول دتا توں ظالما ظاہر کمایا وے

کتیں بابلے دی گل چڑھ گئی اے مینوں اوس لئی اوہنے بلایا وے ۔ کھڑے ناز تیرے اساں ہوڑ دتے تینوں سر دا تاج بنایا وے

تینوں جگہ دیکے اپنے دل اندر اساں اپنا آپ گنوایا وے ۔ ایہ نتیجہ ملیا تیری دوستی دا لایا نیوں فضول بنایا وے

جاؤ پچھیا ایہ کی پیچ کیتو میری شان اتے دھبا لایا وے ۔ پچھلے جگ دے ویر نوں چھڈیو نہ ایتھے آ کے ظاہر کرایا وے

تیرا ؤتھے میں دل وکھایا سی میرا ایتھے توں دل کھایا وے ۔ تینوں بد دا بدلہ جے ملگیا اے آجا ہن جگ ایتھوں ڈیرا یا وے

نیکی کرکے ظاہر کراونا سی جیتھے اساں بہتان لگایا وے ۔ ساڈے سوختہ سر سواہ پاکے تساں اپنا آپ جتایا وے

جواب رانجھا

دکھ سکھ دی کون ہے گل کردا بیوطن مسافراں نال ہیرے ۔ میں غریب نادان مسکین بندہ توں ہیں جگت دا صاحب اقبال ہیرے

حسن والیاں اندر رعب داب لگے کہڑا کرے جواب سوال ہیرے ۔ دولتمند دی محفل دیوچہ بہکے کی غریب مارنی چھال ہیرے

دردراں دے دھکے کھان والا امیر جہاہے کون خنداں ہیرے ۔ پھیر آن آکھے تیرے جہاناں میں لیا اوس نامیں ڈھونڈ بھال ہیرے

ہمدرداں کیسے کی ہی گل کرنی آ کے نال ہو دلیل و قال ہیرے ۔ تساں ہو رہبر در رکھے خدمتاں نوں سنے خدمتوں پا کمال ہیرے

تینوں نام ہولی رکھ سوتے باہوں پکڑ نہ بہے بہال ہیرے ۔ جو کجھ ہونا ہے سو یو ہونا دلوں دور کرد ہم خیال ہیرے

دیکھ ظلم کیتا کرنا ظالماں نے گھر سد کے تے دھوکھے نال ہیرے ۔ رکھی من والی کوئی بات ناہیں دتی بے عملی دی تال ہیرے

کہڑا ٹھگ دا ہے اچھے کم کویں کھانا سب نوں سور حلال ہیرے | دنیا داریاں دے سر تے خاک پک اُٹھ چلیے سوختہ نال ہیرے

مقولہ شاعر

کی توں ہور عمل منگیں ہیر کھاوا ملدا کی نہیں تینوں قرآن وچوں | بھیجی پاک کلام ہے رب سچے ایہہ نکلی محمد زبان وچوں
کرنی ٹھگ گدائی توں ہور ودی لینا کی ہے حال حیران وچوں | ہر ہر رنگ دا پھل ہے جس اندر خوشبو لے جا ایسی شان وچوں
جو کجھ زمین وچوں اپر جاوندا اے اتے آوندا دیکھ آسمان وچوں | سب سمجھ لکھیا ہے ایس کتاب اندر ہیرو وچھڑ نہ ہیر بیان وچوں
جگہ جگہ دی بندش نوں چھڈ کے تے لبھ جزو لویں ہیتے پان وچوں | ہر ہر رنگ ملدا ہر ہر ڈھنگ ملدا سوہنے سوختہ اک نشان وچوں

جواب ہیر دا

تینوں آکھیا سی نیوں لون والے ڈوہنگے پانی دی وچہ نہ پیر پائیں | رکھیں اپنی زبان نوں وس اندر چھوٹی خوبیاں والی نرم [illegible]
جہڑا سدا بہار ہی رہے دیندا خوشبودار جا گدڑ دے پھل لائیں | جدا کوئی کنارہ نہ نظر آوے اوس جگہ اتے جا کے خوب [illegible]
جنہاں جگہ توں آیا ہیں دیکھ جا کے ہیر کوئی نشان ہے ہوش بھائیں | ساڈی سوختہ نگہ دی وچہ ڈر کے دیکھیں کتے اداس نہ ہو جائیں

جواب رانجھا

ہیر فکر نہ کر کسے بات دا توں تیرے نام توں اپنی جان دیساں | پہلاں پاتا بو اپنے آپ اُتے پھیر دوجے بندی چال پہچان دیساں
ایویں اچھیاں والی نہ گل کر توں سوچ سمجھ کے تینوں زبان دیساں | اپنا دل ویساں اپنا جگر دیساں اپنی ہستی دا سارا سامان دیساں
سارے جگ دی کر پڑتال لیساں دیکھ بھال کے حکم کمان دیساں | پھیر منہ دی رسم ادا کر ساں ایویں سوختہ نوں نا ہیں پان دیساں

جواب ہیر

بادل دکھ وچہ جان میں کیوں تیری ہیر جانوں کی ہے سب لڑ پایا | تیرے لئی تکلیف اٹھانا ہیں مینوں کوئی بھی نہیں ہے جہڑا [illegible]
اپنے آپ ہی گڈھ دکھاو سانگی جہڑا سینہ اندر گنڈا ہی اڑیا | تیرا سوختہ نام ڈٹا دیویں جیکر چور نوں سن توں نہ [illegible]

مقولہ شاعر

نبی اللہ رسول دیوں تینوں کڈھ کے وچ قرآن دساں
ل تو ماں دا بھی سار اظاہر کر ساں سارے جگ دے نین چھپان دساں
پے نیں جیہڑی زبان اتے او سوختہ فکر تینوں زبان دساں

تیری سمجھ اندر جیہڑا نہ آوے اوہو کھول کے سارا بیان دساں
جو مجبور باتاں ہن دل اندر اج میں نہاں تاریک آسان دساں
گل ملتاں سوختہ بنھ پلے پھریں گردا اک نشان دساں

قول رانجھا

یے بول تیرا جند کھا گیا لگا وچہ سینہ وانگ تیر ہیرے
نے خون پیکے ہیر بند ڈکہہ ہے تن تے عشق نہ چھنڈی کیر ہیرے

مر دے ہاپے نہ میں یتیم ہوندا پو ندو یر نا ہیں سکے ویر ہیرے
وڈھ بھائی والی جیہڑی وسنی ایں ہوئی سوختہ جان اخیر ہیرے

جواب ہیر

ہیں جان تے آپ میں کھیلنی ہاں تیر مکھ کیوں چھپایا زرد یانی
تیر ہاں ہی تیر نہ گھر دیا نے پیے بد ہیا ہور بھی درد یانی
رت ربدی آئی ہے اسناں اتے اپنی خطا توں جیہڑیاں ڈر دیا نی
گل جگ ہووے بھاویں اک پاسے اپنے ہٹ اتوں نا ہیں ہر دیا نی

او نہ چھیڑاں نال نہال ہوسن جیہڑیاں لیندیاں تاریاں سر دیا نی
او دیکھ لے کھاں میری صدا اتے تریاں کھیڑیاں کی پیا کر دیا نی
گل جاندیاں نی ہن ماہنیاں نی ایہہ سر نہ کسینک کر دیاں نی
سالوڑے سوختہ او دکار نا ہیں جیہڑیاں جھنیاں نہ اگ دیاں نی

جواب رانجھا

اج چھانیا ہے نقش نگار میرا ایہہ میری زبان لبیب نا ہیں
لال کٹہڑی زبان دیاں گلاں کہاں ہیں تے خوش نصیب نا ہیں
تیرا دل ہے سخت رقیب میرا میرا دل کوئی تیرا رقیب نا ہیں
پہہ پھر گیاں ہیں رب نے کہا منیوں اوہ احسن کچھ ساہا [illegible] نا ہیں

تیرے جیہا کوئی بالنصیب نا ہیں میرے جیہا کوئی بدنصیب نا ہیں
کر کچھ مسیحائی میرے حال اتے تیرے جیہا کوئی ہور طبیب نا ہیں
تیرے حسن دا قصہ میں دہاں کسنوں ایہہ جگ تے کوئی غریب نا ہیں
رکھ دیوندا سوختہ او اس اگے ایہہ اجے قیامت قریب نا ہیں

جواب ہیر

نیوں لا یا سی رانجھنا نال ہیر کے سارے ہی جگ نال لا بیٹھوں
پیٹر جگدی اگ گئی جھلی جھٹوں لٹیں رکھ بھنوا بیٹھوں

تیرے جہا کی سادھ نہ کوئی دِسیا تو سانوں چور بنا بیٹھوں
جدہا سوختہ سکھیا تاں آیوں اُہدے اُتے ہی ہتھ اٹھا بیٹھوں

جواب رانجھا

سانوں قسم ہے اوسکے نام والی جہڑا سب گلوں لا شریک ہیرے
جنھوں لگسی ہے سو ہو جاندا ہے کنوں کسے دی پیش ہی نہ ہیرے

اُوہدے نام توں جان قربان میری جہڑا پہنچیا عرش تیک ہیرے
ذرا سنو آواز ایہ کن دھر کے بری آئی آواز ہی جھیک ہیرے

انہدا اتنے نساڈے گھر وچوں ساڈ کھیا ہی جھتوں ٹیک ہیرے
کچھ سوختہ نوں کہندا جھوٹ ناہیں لیک لائے نہ ڈھٹ ٹھیک ہیرے

جواب ہیر

تیرا عشق کمال تے پہنچ گیا ہن تاں اسیں بھی اپنا دکھا دیئے
قابو وچ جہ کرے دل اپنے نوں پہلاں گل ایہ تینوں سمجھا دیئے

ایہنے دیکھ لویں تڑپ اٹھنا ای جہڑے دسکے اگ لگا دیئے
اپنے ہٹ اتے جیکر آجائیے ہکاں نال سمندر سکا دیئے

جہڑی کسے توں گل نہ ہون والی اوہ ہو کرکے تینوں وکھلا دیئے
بناں آئی تقدیر جو نہیں ہندی اسیں اوہ پہاڑ الٹا دیئے

اگے گھر اللہ دے اک وسدا اے اوہنوں کڈھ کے تینوں وسا دیئے
کہڑی گل نہیں سوختہ ہندی ساڈے جو کجھ چاہے سو اسیں بنا دیئے

رانجھے ہیر دا انا

خوفناک آواز دی صدا سنکے رانجھا ہیر دوویں نس بھج گئے
آپو اپنے اُٹھ کے راہ پے لگ چھپ گئے منہ رنج گئے

ایہہ آئی تقدیر نوں کون موڑے ایہہ بھی نہ بوہڑ ج گئے
ہن کوئی ہو دنیا اُٹھے ڈھونڈنوں ایں دیس توں سوختہ رج گئے

مقولہ شاعر

باتاں دل دیاں دلدے وچہ رہیاں اودو تابس ہوگل گئی ۔ فرصت ملی ناہیں کجھ آکھنے دی سینہ اُتے بندوق اوچل گئی

نی خوب ماری ماری عشق تیر جیہڑے جند وانگ کچہری دے ڈل گئی ۔ کہڑے کم جوانی ایہ آئی ہیری صبح ہوئی دہ پہر ہٹی ڈل گئی

کسے کو بوٹ اُٹھ امداد کیتی ہے ہے بیہتی جل بل گئی ۔ ڈاماں ہیسی ہیر اماں اُتے ادبھی مار کے پرے ہتھل گئی

اپنے آپ اُٹھی اپنے آپ بیٹھی ایسی ہیری بیسو ہو چھل گئی ۔ ہیرے ہل نہ سوختہ آئی مڑکے جہناں ول گئی باٹھل گئی

چوچک دا ہیر نوں طلب کرنا

شاہ دا حکم آیا مڑکے لین مینوں بجلی وانگ آگے کول کر کیا اے ۔ چھری پھر گئی ہیر نازانے دل وانگ کبوتر نہ پھڑکیا اے

سدح پرواز ہو یا کیہاں مذہاں دا لاشہ پیا پچھے رہیا ڈر کیا اے ۔ اساں سوختہ کئی اوپا کیتے مٹیاں نہیں فساد جو بھڑکیا اے

ہیر دا اماں اگے منت کرنا

ماں نی دیکھ مینوں لین آیا اے آننگا تیرے دل اتوں ہو گئے ڈیانی چلی ۔ مینوں دیں چھڑا ایس جن کولوں توبہ توبہ ہیری اج توں میں بھلی

رکھ اگ ہنے ساڑ پھوک دیگا گھاٹ کانیاں دی میں بیہڑے کلی ۔ اکھاں نال میں چک کھال دسیا جھڑی سوختہ کولوں رجیڑ دلی

ملی دا جواب

دھیا کھبیناں والا نظر آوندا نہیں ہے ہیرے کوئی نیرا چارا لاج مینوں ۔ تیتھوں ہیں جنگے کرنے جانی ہاں کرکے دس ناہیں اج ہج مینوں

اپنے آپ اندر سوہنی بن بیٹھیں اتے ہر گلوں یاد نیں سمجھ مینوں ۔ ڈانڈی لگی ہیگار سرکار دی اے آمار ستیار وری ہج مینوں

تیرے دکھاں اندر نہیں ہیس جاندی نہ تُوں جھڈیوں نیچ کلیج مینوں

تیری سوختہ ہی مشکل حل کرسی ہیاں والے دس نہ تیج مینوں

جواب ہیر

اماں کر کوشش سے ہیر بچپن والی سر سوں آئی جوانی تے نہیں پھلیّ
ربّ خیر کرے دفع دور ہووے ہندوستان تے اجہڑی وا وچھلی

رکھیں کوئی نہ رڑک والا والی میں نال دشمناں دی کریں نہ کھلّی
اوہدی سوختہ کوراں دوا لیئے جہڑی دنداں تے چڑھ گئی لّلی

جواب ملکی

کاہنوں لگے پھو طول وہ ہالی ودھونی ایں ساڈیاں مندیاں تے تیریاں چنگیاں نی
تیریاں ساریاں سوہنیاں نازبھریاں تے ساڈیاں لولیاں لنگیاں نی

تیریاں پہن لباس نے لگ گیاں ایکے ساڈیاں تیرے توں ننگیاں نی
اوہنے کسید اتھہ نہ پہنچیا اے انتھاں سوختہ نے جھکے تنگیاں نی

جواب ہیر

گلاں تیریاں ال وللیاں دا کوئی آوندا نہ دھر دسچ مینوں
ست جرم کریئے اللہ معاف کردا اک جرم اتوں دتوں تج مینوں

اماں ایں کہ ہیں بلا کوئی آیوں کھاونے نوں دوڑ ڈھج مینوں
لیکے سوختہ نوں کئی وار آئی پھر بھی فالے لیو نہ کج مینوں

مقولہ شاعر

بری جھنہاں دی جگ تے گل اڈی دسو اوہناں دی پت رہی کی ہے جی
رات کٹن والے دا رات کٹ گئے صبح ہوئی تے گل اڈ گئی ہے جی

کوئی کسید نہ مرے نہ مردا اے پیڑ کسید کسنوں پئی ہے جی
باہجھ مطلبوں گل نہ کرے کوئی ایہ گل سوختہ نے سچ کہی ہے جی

ہیر دا پیو کول جانا

زور ول وراں دے حکم نوں کون موڑے اگے ڈانڈیاں دے ہیر لگ گئی
دیکھن والیاں نے اوہنوں دیکھ لیتا اگ عاشقاں دے سینہ لگ گئی

خلقت تڑپ اٹھی ایسے حسن اتوں تر رہی نا ایں جتنی ٹنگ گئی
نظر کی سی گویا بلا ہیسی جدھر وگ گئی تکر جگ جب گئی

الکدے ول کیتی سب ال پھیر دتی چلی دل اتے کئی رگ گئی
ہٹیاں ایہ نہ سوختہ ہٹنی ایں نامراد مہ نوں جہڑی لگ گئی

ہیر دا پیو اگے حاضر ہونا

حکم ڈانڈھیاں دا کیہار ہا ناہیں ہیر آ حاضر وچہ دربار ہوئی ‏ / سارے جگ اُتے پے کہا گئی کہڑی گل نوں خفا کرتار ہوئی

عدوں باہر کی ایسا گناہ ہویا بیٹی کوں کیوں طبع بیزار ہوئی ‏ / ظالم دبی نہ رہی کفار زادی کیوں اج باہر نالو تلوار ہوئی

نبض ہتھ نہ آئی بیمار والی آندا اوید نہ سوچ وچار ہوئی ‏ / رہے اندر دسوختہ رب اگے سنبر پری دی بند گفتار ہوئی

چوچک دا اپنے نوکراں نوں کہنا رانجھا کیوں نہیں حاضر ہویا

رانجھا حاضر نہ ہویا دربار اندر اوہنوں گیا نہ حکم سلطان کیتا ‏ / میرے حکم دی کیتی پرواہ ناہیں میرے نوکراں کیوں نہ دھیان کیتا

نائب ناظراں نوں سد بلا جلدی کیوں نہ اوس تے جاری فرمان کیتا ‏ / ٹرکے اوس تے جاری فرمان ہووے توڑ دیو جو اوس گمان کیتا

ایسے ڈاکو مفرور دا دیس اتے اشتہار کیوں نہیں چسپان کیتا ‏ / جنہوں سوختہ ہک دے نال لایا بھل گیا او میرا احسان کیتا

ایضاً

پھر لگ جاون سارے دیس اندر کتے جاوے کمبخت اوہ نہس ناہیں ‏ / نگاہ خوب رکھو چور سپ اتے جاوے پھیر زمین وچ دھس ناہیں

چاروں طرف اوہدے ناکے روک نوو نکل جاوے ویکھو گمر کس ناہیں ‏ / اوہدے راگ ٹھگیں کن لپیٹ لیئے جدھے سر وچہ سوختہ رس ناہیں

رانجھے دا پھڑیا جانا

دیکھو کم خدا نے کیہے کیتے رستے جاوندا رانجھا بھی گیا پھڑیا ‏ / پھر عشق والوں منہ نہ موڑیا سو خاطر ہیر دی جیل وچہ جا تڑیا

کر کے چھاں سنگیناں دی سر اتے شاہی قیدی نوں عزت دے نال پھڑیا ‏ / رانجھا سوختہ ہیر ابھی یار رہسی اوہدے غم وچہ مینوں بھی تپ چڑھیا

رانجھے دا دربار وچ حاضر ہونا

پہلے بجھ کے حکم سرکار دیوں رانجھا حاضر آ وچہ دربار ہویا ‏ / اچھے وقت نوں ہر کوئی لبھ لیندا اے برے وقت دا کوئی نہ یار ہویا

اونہ سمجھیا اپنے آپ تائیں بنیا دکھ نے پھیر لاچار ہویا
دولت ہوندیاں سوختہ کون کہندا یار وین سبدا خدمتگار ہویا

کیدو دا کھی دربار وچہ حاضر ہونا

کیدو لنگا بھی سبق شیطان کولوں لیکے وچہ دربار دےآن بیٹھا
صورت مسمسی تیں پیا ظاہر ہووے ڈاکوئی تہجد خوان بیٹھا
ریکیں کرن گلاں اونہ بولدا اے منہہ دندناہیں نے زبان بیٹھا
اک وار ہی کڑکے گا سوختہ تے براکرن نے بے ایمان بیٹھا

رانجھے دی دُعا

ربا رکھ لویں لاج عاجزاں دی ڈبا کر جاویں بیڑا پار میرا
ڈوہ نگیے جلھن دے وچہ آپھسیا اپنی رحمت دینال دیں تار میرا
تینوں واسطہ اپنے نام دا ای کریں دل ناہیں سوگوار میرا
لگی اوڑ ڈاڈھی سک خاک ہویا کردے باغ بہشت گلزار میرا
اک ننگ ہیرا ایہہ بھی کج لویں لگے گجیا ای سن وار میرا
جے میں ہاں جھوٹا تاں بھی کریں سچا دیویں سخن بن گئے جھٹیار میرا
بدھی نال ہیرا بھی ہے بیٹھی جدھے نال ہے گوڑا پیار میرا
جیکر جھڑک دیویں درتوں سوختہ نوں پھیر کنے بننا غمخوار میرا

چوچک دا رانجھے نوں کہنا

اکھاں لال کرکے چوچک کہن لگا کمبخت نہ دیکھی توں شان میری
لنگر رڑک نہ رکھی توں کوئی باقی منی جگ اتے دتی چھا میری
تیرے ظلم دی تینوں سزا دیساں کدی جھوٹ نہ ہووے زبان میری
بھٹھوں اٹھدیاں ہی دلہہ وچہ بھکے کرسٹی ہی سوختہ جان میری

ایضاً

کدی حکم لیکے اچے محل چڑھ کے ہو عزت دیکھی نہ ذرا بدکار میری
ترے اتے نہ کی میں احسان کیتے دیندیں کی ہوئی گفتار میری
جلدی کھول زبان تے گل کرتوں نہیں تاں دیکھ لے سنی تلوار میری
تیرا سر اڈا کے رکھ دیسی توں ایہ کہنا ہی سنو سرکار میری

ہن میں گل کرنیں بخش دیویں تینوں اللہ دا صدقہ نہ مار میری
گھاتو چوچے پھیر بھی ہولنا نہیں ایہ نہ سوختہ جھوٹ وچار میری

جواب رانجھا

ہووجان بخشی تاں ہیں گل کرساں ذرا غور تھیں سنئے سرکار میری — ہنے کڈھ کے باہر تے رکھ دلیا جیکر اکھ ناہیں سر مسار میری

کیتے جھاڑ شاہاں ٹنگاں بھن شاہاں جیکر جھنڈ ناہیں سرکار میری — جو سمجھ کہے سوختہ کر دیکھے ہردم رہے حاضر خدمتگار میری

جواب چوچک

اے شرم بکر جتیر پیا اج توں اساں نے تینوں غلام کیتا — تینوں جگہ دتی اپنے دل اندر تیرے نال کی بُرا پیار کیتا

تخت تاج دتا اگ بھاگ دتا اُپر جگہ دے تینوں سردار کیتا — گیا وقت نہ سوختہ ہتھ آیا اساں اپنا آپ خوار کیتا

جواب رانجھا

دیکھاں شاہی محلاں وِل نظر دھر کے میں کون ہاں میری مجال کی اے — ایس باد دا دیو جواب مینوں ہیں جو کیتا ایہ میرا سوال کی اے

اتے بیٹڑا ہیں ننگ کجنے نوں ہے وطن مسافر دا حال کی اے — دولتمنداں نوں سوختہ پچھ ویکھو ساڈے لئی کمال زوال کی اے

مقولہ شاعر

آیا اج او وقت ہے جگ اتے کھوتے گھوڑیاں دے اُتی چڑھ گئے نیں — گھر کمیناں دے لگی گلزار دیکھو اچے ہستیاں دے باغ سڑ گئے نیں

جنہاں چھتراں تے وردی ڈانگ ہیسی اج او چیمقالے اڑ گئے نیں — رکھیا سوختہ ہتھ اٹھوئیاں تے سارے بادشاہ ٹکے لڑ گئے نیں

چوچک دا کہنا تے کیدو دا جواب

کیدو گیا کتھے مار و واندا اوہنوں ادبھی اجے نہ خانہ خراب آیا — ڈنڈا ہیٹھ لیکے اوہنوں پیس دیئے خالی جانے نہ میرا عتاب آیا

دتی گئی آواز جواونہاں ہیں اگے او سید دے نوں جواب آیا — کون ڈبیاں دی ٹٹی آئی ہیسی دھوں آ کھنا سا جی جناب آیا

تیرا ادب کا ہیدا دست لادتے چنگا اساں تے قہر عذاب آیا — بول بند ہویا نلیں ہین جیساں اجے ہتھ ناہیں ہر پسر خاب آیا

تے تیڑ نہ ڈھڈ وچ جاوندا اے آفتاب حکمت او نواب آیا
ملک الموت ہی ایہ یا ایہ آدمی ہے اگے کدیں نہ سی وچہ خواب آیا
پچھے چھڈ آیا حالاں ملزماں نوں ہیر انیراہی لین حساب آیا
اوہ دوں نکلی ہی موہوں الحمدللہ جدوں ملاں دے اگے رقاب آیا
ہن اکلر اکھڑ ابس پاس تیز نہ گلاب آیا نہ مہتاب آیا
محفل بھری اندر کیبدو یار والا جہڑا سخن آیا لاجواب آیا

اگے لایا جلاب سرکار مینوں اتوں ہور ایہ دین جلاب آیا
میری جان کڈھن یا حضور دی اے اگے ملزماں نوں دربار آیا
ڈھیک چالیاں تے لا ابالیاں دا آجے مزہ نہ تینوں جناب آیا
بھکھا پیٹ نہ بولدا چالدا سی رج گیا تے دین ثواب آیا
کفن کون سیوے اساں ساریاں دا اجے تیک نہ عبدالوہاب آیا
سبد جسم اندر آخدا وڈا جدوں سوختہ نشہ شراب آیا

دربار دا حال

ہسا پیگیا سارے دربار اندر اڈیاں ٹپ پیاں تے ٹڑیاں ماریاں نیں
ہسا تھمیا جاوے نہ کسے کولوں سر بنھ دتے مزیداریاں نیں

کیبدو چوہدری توں زنشار ہویا بات ماں موڈیاں خوب کراریاں نیں
اجدا سوختہ کم موقوف ہویا بند کیتے نیں کاروہاریاں نیں

رانجھے ہیر دا حوالات وچ جانا

رانجھے ہیر تائیں جو چک بھیج دتا دوہاں ملزماں نوں حوالات اندر
ہوئے کون خدا دے بھانیاں نوں جو لکھیا سی آیا برات اندر

پچھلے دیاں جو ایں نساں تائیں دیکھ چھوٹ ناہیں ہیر بات اندر
دیکھ سوختہ حال زمانڑے دا صمدی پلٹ گئی اک جھات اندر

مقولہ شاعر

سیجاں مخملاں تے سون والیاں نوں یارو دیکھ لو وکھت رات آئی
زلف جان پا کے زلف گل اندر اوبھی پاپی کرن گھات آئی

اوبھی یار پچھے گئی جیل اندر مینوں یاد عزیز دی بات آئی
ایس عشق نے گھر کئی گال دتے جتھے وڑ گیا ادتھے آفات آئی

ہونی ہون والی بوہے آبیٹھی پچھاں ول گئی شبرات آئی
بھانڈے نال بھانڈا ناہیں رہن دتا جینگی سوختہ کول سوغات آئی

ایضاً

میں قربان جاں اوہناں دی شان اتوں جہڑے جگ تے نیک کہاندی نی
حکم مرشد تھیں باہر نہ پیر دھرد گیشے وچہ وڑکے ہڈ گالدی نی
ساڈی سمجھ اندر اوہ آوندے نی تیرے کم جو کھیل وکھالدی نی
اک گھڑی بھی لین نہ چین دیندے تینوں ایتھوں بھی باہر نکالدی نی
اک گل ساڈی بدھی مدنان دی جیدے وچہ نقطے جنگی چالدی نی

دھن دین نہر فساد نائیں جتھوں نیک ہو کے گل بن آلدی نی
ڈگ پیندا اسمان سر جہو ٹیاں تار جیکر اجے بھی نہ سر سمبھالدی نی
ہے چلی گئے نی ہنے آ گئے نی ایہ تاں معجزہ عجب کمال دے نی
بدھے پل وچہ بدل خیال جاندے روز ہیں قانون نوں بھالدے نی
جنہے لبھنے نیں لبھ گئے اوتھوں للہ سوختہ پھل وسالدی نی

رات دا گذرنا صبح دا ہونا

رات گذر گئی صبح ہوئی مڑ گئے پھیر چوچک دا آن دیوان لگا
کنبے فلک تے دل ملنگاں دے چوچک دین جاں قسم قرآن لگا
جبہ قبا پا کے لنگی لٹ والا ساری خلق نوں پھیر سنان لگا

تساں وچہ کوئی ہے جو رکھ لوے اج گئیدا جان ایمان لگا
خلقت ہمہا کے آن ڈھکی رانجھے ہیر دا ہون بیان لگا
مزہ گلاں دا سوختہ آ جاسی جتھے کیدو وکیل بن جان لگا

ہیر دا پیو نوں دعا دینا

جد تک ایہ ہے زمیں آسمان قائم رہے جگ تے حکم سرکار تیرا
آوے رنج نہ کوئی تیرے دل اُتے ہر دم رب رہو مددگار تیرا
بنھکے مار دیویں سو لی چاڑھ دیویں کیسے کون کی ہی اختیار تیرا
وعدہ سیر پہاڑ دا جھوٹ ہویا بس ہو یا ہے قول اقرار تیرا

تخت بخت تیرا راج تاج تیرا ایہدو ہو رہی ہو وزیر دا تیرا
جہڑا تیرے کولوں باغی ہو جاوے سزا دار اوہی گنہگار تیرا
ایہہ پر دسدا نہیں اج اوگیا کتھے ساڈے نال ہیسی جہڑا پیار تیرا
ماڑی گل کی سوختہ نال کیتی ساتھوں دل ہو یا اودا زار تیرا

کیدو دا مسخرہ پن

بوہل قرآن باں جاوا ذرہ دیں دیکھاں کتھے تیر جدائی دا آن لگا

جتھے تیتری لگا اوتھے مینوں لگا لگا ایہ ناہیں جان لگا

دلدے اتے نگا اکے جگر اتے کھڑی جگہ نے جان پہچان نگا
وسدے رہن ہر دم کھڑے کول تیرے تینوں فکر کاہدا ہیری جان نگا
ٹالیف ہیر ا منجا گھن کھادا تیرا نہیں میرا ایتھوں جان نگا
ہٹے رکھ دیکھاں تیرا بھلا ہووے نہیں تاں ویکھ ہیں شور مچان نگا
پھڑو پھیڑ دیار وجا نا پاٹے ناہیں لنگی لت والا ایتھوں جان نگا
توڑی جگ بُجی لیکھا لس ہویا ہس پیا دسار ادیوان نگا

اللہ کرے او تیرا نئے جھوٹ ہووے مینوں دیکھ ئے قسم قرآن لگا
آئی کسیدی نے آئی ہیں اتے میرا جگ نوں اٹھن سامان لگا
اٹھیا رزق ہے میرا جہان نوں توں ہیں جگ لٹاہین جو کھان لگا
اکد ویکھ نیواں تینوں ہوا چاہے ہن پڑھن کلام جوان لگا
ہیر گڈھ تند ور توں لنگیا اے اجے کچیاں ہیسی ہیر نان لگا
دیکھ سوختہ کانے مرزو دنیا ئیں اندھا راہ بہشتاں دے پان لگا

جواب چوچک

بیٹی سچ کہا نہیں توں ایں سچ کہا بے اجہو دھیاں نوں مار دیندے
ظالم اپنا پیٹ سنوار نے نوں اکھاں میٹ سادھیاں نوں یار دیندے
مرجان بے دا ہے مقام ایتھے دانے ایویں نہ ہتھ وچار دیندے
ڈال نال لگے سونے لگدے نیں پھل چڑھے جوانی بہار دیندے
جیکر ہور نہ کوئی اچھا کم کردے کفن دفن ہی ہیر اشنوار دیندے

اوہی ہین بندلیں جگ اتے برے کم توں جھڑ پیار دیندے
چل تیرے تے منصفی رہی ایہو ہیں دیا تینوں ادجہ کار دیندے
جیکر تیرا ایہو ہند اجینگا جج چالا ہنے اج کاہنوں خدمتگار دیندے
دھیاں جد پائی ہے ہے پیے جاندی ہیر حمد پایا کالانو تار دیندے
دور رنج کر کے نال سوختہ دے ویلا محمد اہیر اگذار دیندے

مقولہ شاعر

ایہ گل سنکے سارے دربار اندر ایسا قہر قہار دا مچ گیا
بڑے چڑھن باہجوں آوے کون بندہ جھڑ انج دے طوفان توں بچ گیا

ایہناں عالماں وہلیاں داہنڈیاں نوں کھا گیکر حرام دا گیا
جوہری ہتھ آیا اوہے لال کاہدا جھڑ اسوختہ سچ ہو سچ گیا

جواب ہیر

بابل شرم حیا دا لاہ پردہ پچھوں کرنا ہیں ایہری دلجوئی
ایسی گری ہاں میں تیری نظر وچوں جیکر صبر آوے کیتے نہ ڈھوئی

تیرا حکم چڑھیا وڈی مہر والا تیرے دربار آ گھڑی ہوئی
جہڑی اڈنی خاک سی اڈ گئی اے جے رہوندی باقی ہو گئی

بانی رحمت تھیں بھی او نہ ہون والی جہڑی جگ اتے کھیتی ہیں بوئی

ٹلنے او نہ سوختہ کسے کولوں جہڑے رب کریسی ہونے کم سوئی

جواب چوچک

ہیرے مار کے جان گنوا دیساں ساڈے رعب اگے کر بکواس ناہیں
سچ بولکے جھوٹیاں کر دیئے تینوں کسے دی لگی جگ گھاس ناہیں
رکھ ہتھ قرآن تے آکھ دیکھاں اپنے آپ دا کیتا نوں ناس ناہیں

توں نہ سنی مثال ہے جگ والی ہوندا چیلیاں دے آکھنے واس ناہیں
کوئی پکی دلیل کر بیٹھ بھیرا ایہہ جی نوں آوی دھر واس ناہیں
ایسا کوئی نہ جگ تے دیکھیا اے جنہوں جنت دی سوختہ آس ناہیں

جواب ہیر

ہیرے تھہ بدھے کیوں کسے واسطے نہیں بابا ہن کی لوں کی خطا ہوئی
کیوں نہیں دیندا طبیب جواب مینوں جہکر مرض ہیری لا دوا ہوئی

جدہاں حال احوال نہ ظاہر ہوندا ایسی نازل ایہہ کیتھوں بلا ہوئی
کر سوختہ معاف گناہ میرا بھل گئی نماز قضا ہوئی

جواب چوچک

ہیر غریب بھی عزت کجھ رکھدے نے جدے پاس ہوندا ایمان کا ہدا
جہڑا چڑھ میدان توں نس آوے او دل ہے پھیر جوانمرد کا ہدا
جہڑا دراتے ڈیرا لا بیٹھا ہویاں عاریاں رسیا مہمان کا ہدا

رہنا اوسدا کی ہے جگ اتے غیرت نہیں ہے انسان کا ہدا
جدہاں نال رعایا پیار ناہیں دسو اوہ ہے پھیر سلطان کا ہدا
ساڈا انڈ شریک او بنگیا اے بڑا خوش ہے سوختہ جہان کا ہدا

جواب ہیر

بو حکم جلدی جو کجھ بولنا ایں جو کیہا ہی بڑی بدکار ہاں میں
سارے جگ اندر عیب نہیں مجھ اندر بیشرم ڈاڈی گنہگار ہاں میں
ہیر گھوڑی گل گلزار ہسیاں اج نظر اندر خار زار ہاں میں
ننگ دار ہاں میں نہ ہنکار ہاں میں نہ بیمار ہاں میں نہ اچار ہاں میں

جرم وار ہاں میں سزاوار ہاں میں خطا وار ہاں میں گنہگار ہاں میں
کتے ہو رہا جل مقام کر ساں تیرے باغ دی نہیں بہار ہاں میں
جاگ گئے ہوئے دا کی جگاونا ایں ایس گل دی لوں خبردار ہاں میں
ہیر ناز نوں کل جہان جانے ابھی سوختہ خوش گفتار ہاں میں

چوچک دا یاراں نوں دعائی کہنا

یارو ہتھ اٹھا دعا منگو رب کسید اکرے بی ناس ناہیں ۔ توں ہیں لکھ تسلیاں دین بھاویں وہنوں آؤندی کتوں دس رداناہیں

او سودائی نہ ہووڈی کی ہو واک تیلے دی بھی جنہوں آس ناہیں ۔ ادگی جگ تے سوختہ دی ہو کا جدے کول کی عملاندی راس ناہیں

مقولہ شاعر

یار وا و ریکھو امیہاں کنواریاں نوں لگے دکھ ہزار بیماریاں دے ۔ جادو ٹونیاں دے گئی طبیب آندی ڈٹے تپ ناہیں آدواریاں دے

ملکے چنٹر آندنال پونج سٹن جان ایہ کی حکم سرداریاں دے ۔ اٹھ گئی سوختہ شرم حیا جگتوں پے پدر ہی ناہیں پردہ داریاں دے

چوچک دا ہیر نوں کہنا

ہیرے تیرے ورگیاں شوخ دیدہ گھروں نکل کے گل گنوادیاں نی ۔ پہلو گوندیاں گوندیاں جاندیاں نی پچھو کوڑھ لیکے پچھو تاندیاں نی

پھیر کردیاں نی یاد ماپیاں نوں گندی دیکھیاں توں گھبراندیاں نی ۔ باتاں انہاندیاں وچہ ناولاں دے آیاں سوختہ کول چھپ جاندیاں نی

جواب ہیر

میرا پردہ کی رہا ہے جگ اتے جیکر ہوئی ہاں رنڈی بازار دی میں ۔ پرے لت ماردفع دور کرو ہن تاں رہی ناہیں کسی کار دی میں

پاپن ہاں بھیڑی کالی ہاں کو ہجی پھیر بھی ہاں بیٹی سرکار دی ہیں ۔ اجے محل چڑھ کے ٹکر مار مرساں ہوکے سوختہ دکھی ہزار دی آں

چوچک داجواب

میں کہیوں کہیا کہ بیری توں نہیں بیٹی ایس گلدی ہے بڑی آن مینوں ۔ جے میں ناں کرساں گا فرہو مرساں طعنہ دینگے پھیر جہان مینوں

روز ازل توں لیکے اج تیکر سب توں بڑی ہی تیری پہچان مینوں ۔ ایہہ پیر بداں نوں بدہی آکھنا ای جھوٹھا کہنا نہیں قسم قرآن مینوں

رانجھے نال کی تیرا معاملہ اے کیہ دو دسیا اے اج آن کمینوں ۔ ہکل ایتھوں توں نس جاونا اے تیرا دسد اصاف بیان مینوں

ایہو پچھیا ہے مکان کوئی توں وسیا آ لامکان مینوں — جھگڑا چوڑ چوپٹ کر سٹیا ای ڈاڈھی دھی ملیوں نیکنان جا مینوں
ہو کے تے بن چڑیل گیوں آ چمبیڑ بھوت مسان مینوں — چنگی بانگ دوائی ہے کن اندر اچھا اوس کیتا مسلمان مینوں
ے ولاں فریاں دی بھال کیتی کتوں ملیا نہیں نشان مینوں — میری گل مخول بنا دتی نوں ٹھٹھے کر رہیا سوختہ جان مینوں

جواب ہیر

ر سامنے کر دا وے کھڑا جنہے کیتی ہے عزت برباد میری — توں بھی آکھیا ہوویگا اوس تائیں ایہو جیہی ہے یار اولاد میری
حاضر ہوئی بھی تیرے دربار اندر سنی گئی نہ کوئی فریاد میری — گل ظالماں دی رکھی سر لئے کیتی سوختہ نہیں امداد میری

جواب چوچک

ہاں ہور تہانو ہی مینوں اگے دل میرا ڈاڈھا سرد ہویا — مرہم پٹیاں دی رہی لوڑ ناہیں چھاہ ہو گیا ہے جتھے درد ہویا
اساں اپنا آپ برباد کیتا تیرا انیوں ہی رنگ ہے زرد ہویا — اودھا سوختہ کاہدا علاج کریے جیہڑا اگر نیا گیا نامرد ہویا

جواب ہیر

اپنے جرم دا آپ اقبال کر کے اپنا آپ ہویا سزا وار میرا — اینہوں چھڈ دیو جرم دار ہاں میں بدھا ناں کیوں ہے خدمتگار میرا
جو بجھ کرنا ہی کر کے دکھا مینوں کاہدی دیر ہے سیس اتار میرا — تیرے حکم نوں سوختہ اگ لگے شغل ہو جاوے مرید از میرا

جواب چوچک

ٹھری گل تے چھنکنی منکنی ایں ہنے گل تیرے رسہ وٹ دیساں — اوازار جے ہوئی ہیں زندگی توں کراں دیر ناہیں جھٹ پٹ دیساں
دیکھو ہنے تینوں تیرے نال اوہنوں پھڑ کے اگ دے وچہ پتا سٹ دیساں — بہن جوگا نہ رہی کوئی جگ اتے دوہاں دا نام فہرست چوں کٹ دیساں
اندر ہی کسے نوں مول دتی جیہڑی ہیں تینوں چھبر گھٹ دیساں — تیرا ونگ تڑنگ سب کڈھ دیساں اہرن آئے توہاڑ دی ڈٹ دیساں
مرو چپیاں نال چاچیاں دے کسے طرح دا پانہ رٹ دیساں — ہنے سوختہ نال صلاح کر کے نیریاں جڑھاں جہاں توں پٹ دیساں

جواب ہیر

بے گناہ اتے ہووے ظلم ناہیں باربار میں تینوں سمجھاوسانگی — سچو سچ ہی آکھ سناوسانگی تیتھوں گل نہ کوئی چھپاوسانگی

ظالم ظلم دی نہیں بنیاد ہوندی تینوں کڈھ قرآن کھاوسانگی — روز حشر نوں سوہنتہ دیکھ لویں تیرے گل اندر پلہ پاوسانگی

چوچک دا جواب

سانوں لیا بچا ہے قہر کولوں تیر نازدی اگڑی باکڑی نے — ڈگ پینا اسمان سی سر اتے تھم لیا ہے تیری اگڑی نے

ایسا جادو نہ کسے دکھا لیا ہے جیہڑا دسیا اکھدی کاکڑی نے — تانہ سوہنتہ جنے دکھال دتے زمیں انوں نگاہ دی جھاکڑی نے

جواب ہیر

بے پادتا جیہڑا انسان ہیرا دیہو دے مینوں ہے گمان ہیرا — سڑ جائے زبان جے جھوٹ آکھاں اہو ہی سیپارے قرآن ہیرا

بانکی چال والا اچی شان والا سوہنا خوبصورت ہے جوان ہیرا — اہی بخشش لئی رکھو پاس ناہیں تیر نال توڑدا ہے ایمان ہیرا

جیہڑا فرق پادے بے ایمان ہے او دہی میں باندی اوسلطان ہیرا — جنہے تیری شفاعت نہ ہول بھرنی ادہو سوہنتہ ہی وڈا مان ہیرا

جواب چوچک

اکھ دتن نہیں تن چار دسیاں اج میں سبنا نوں ٹھوا ٹھ دسیاں — آیاں جانجیاں ہے دنال لڑاں ناہیں اوں والیاں نانہہ ٹھٹھ دسیاں

کھیڑو دو ملاں ہیاں تال پالی لس لس حسبہ پلی ہٹھ دسیاں — پالی توڑ دوان وچ جاندیاں ہے دا اپنی طرف دلاں نوں مونہہ سٹھ دسیاں

نویں گھر اندر تینوں بھیجنے نوں دل دی بیج لاکے گرہٹھ دسیاں — تیرا جگ تے ہووے مونہہ کالا وانگ جھیوریا دی بلدی بھٹھ دسیاں

دو دو چھٹیاں کڈھ کے جان سبے ٹٹے ویلنے دی رکھ لٹھ دسیاں

مچھاں ڈاڑھیاں سدیاں چٹکر ساں کر سوہنتہ نہ ڈھل ہٹھ دسیاں

مقولہ شاعر

ہیر تدھ دا کم سنوارنے نوں پہنچ آونے دو دو یا مودیاں دے — سونڈ پنڈ تے کرڑی ولا توں لگگر ڈھنج جھلاڑی تے لودیاں دے
گل پھول ڈھمکڑا مونج جیسی شگن ہو دس گئے تیرے بودیاں دے — ادتھے سوختہ تیر چلاونے نیں جتھے لگے نشانے تودیاں دے

ایضاً

دکھ سید تے پوچھا پھیرنے نوں پیا اپروا پروا پری دا — سکھ ویلے نہ رہنوں یاد کریں دکھ پئے تے ہونیوں جاری دا
ایہو جہا مزہ کتھوں آوندا اے اپنے آپ اتے گل واپری دا — تیرے نال کوئی سوختہ وڈنا ایں ساڈا مفت دا مال کیوں ساڑیدا

چوچک دا نوکراں نوں کہنا

کیدو کر دو حاضر جلدی پاس میرے گل تک لساں نوں حکم سنا دیواں — انہوں چاہڑ کے چک گھمیا لتے زمین فلک دی سیر کرا دیواں
دیکھو باہر جا کے جے ادہی حاضر اونہوں کسے ہدایت بنا دیواں — کیدو کول بیٹھا بول اٹھیا اے تینوں لکھ حضور دعا دیواں
کے تیری بھی اج ہی آئی واری ساری محفل نوں اج ہسا دیواں — پھیرا یہ آوناہی مڑ کے دن کتھوں سوتے ہو یا ایں ذرہ جگا دیواں
ذرہ تخت اتوں تسیں اٹھ بیٹھو ہن آپنا حکم چلا دیواں — رانجھے ہیر دا الفوں بے تا کر سارا آپ کے نقشہ دکھلا دیواں
بس اشارہ انسان نوں ہے کافی موہنوں بول کی دکھ سنا دیواں — خاک سوختہ میں پاواں سر تیرے اگے آپنے صحن تے پا دیواں

چوچک دا ہیر نوں کہنا

پردوالڑی گل نہ ہی کوئی سن لے آخری اسا ندا واک ہیرے — لاہ دے شاہی پوشاک نوں تن اتوں پا لے قیدیاں والی پوشاک ہیرے
ایہہ سانبھ ایاں توں اپنے توں لے تیر نال جاسی تیرا جاک ہیرے — ایہیں ساک نے تیرہن بیساک ہوئے تیری ساتھ رہو تیرا ساک ہیرے

ساڈی ایہو دعا ہے اوس اگے جدھ ہر تبہ ہی سب توں پاک ہیرے
مڑ کے سوختہ دی آویں درا تے سارے جگ دی چھان نے خاک ہیرے

مقولہ شاعر

سو سو کوہ پرے لنسی جاوندی اے تیری رحمت اج میری فریاد دوں
دوزخ دہ جے اپنا دیونا ای اچھا ہی بہشت شداد کولوں
مینوں دعوی خدائی دی وڈ ناہیں ڈر دا دل ہے بر فساد کولوں
منگدا کوئی امداد ہے مر گیاں توں جیوندا دیوندا نہیں امداد کولوں
تیریاں حکمتاں نوں نہیں کوئی جاندا اے کچھ دیکھیا پیر استاد کولوں
وانگ ریشم دے نرم بھی ہووناں ایں اتے سخت بھی ہوویں فولاد کولوں
ہووے فضل تیرا تاں میں خوش ہووا انتنہ مال تے جان اولاد کولوں
جدھی گل وچہ سوختہ اثر ناہیں پرے رکھیں توں ایسے آزاد کولوں

ہیر دی سہیلیاں دا ہیر نوں دیکھن اونا

سیاں آئیاں نظارہ ایہہ دیکھنے نوں جدوں ہیر نوں حکم سرکار دتا
پہنے ہیر نے کپڑے قیدیاں دے تن تیں شاہی لباس اتار دتا
ہل گئے عرش تے دل ملائیکاں دے جدوں بابل نے سر تے پیار دتا
کھڑا دل نہ رویا اوس ویلے پتھر دل بھی خون گذار دتا
رب کرے نصیب دشمناں دے جہڑا ہیر نوں اج سنگار دتا
دیکھ سوختہ ہیر دی جان اتوں اپنا آپ سہیلیاں وار دتا

مقولہ شاعر

نظر باز نظراں ہیں ٹلدیاں نی بھاویں اوہناں نوں دو رکھیں پاڑ دیئے
اوہ عشق کا ہدا جہڑا ٹل جاوے بھاویں لکھ سے جرم لگا دیئے
اوہ ہنسکدوں کہنا ایہہ نہ دیوساتوں جہیکر ویں توں فیں سزا دیئے
معنے سسی کی سوختہ رکھدا اے ایہہ گل جگ نوں کھول سنا دیئے

ہیر دا سہیلیاں نوں کہنا

سیو دیکھ لو میرے حال تائیں بابل دتڑے دیس نکال ڑی نی
کہندے جاؤ کھلیار نہیں ورتے جھتے عمر ساری ہنڈ گا لڑی نی
مینوں دیکھ کے تسیں کرو عبرت مینوں عشق ایہہ رنگ دکھا گئی نی
لاہ کے شاہی لباس نوں تن اتوں پاٹے کپڑے میں جان دا لڑی نی
ہاں دیا بجھ کہڑا اوہ دل پھول دیو کھا گئے جند میری کیڑے کھا لڑی نی
ہیر چپ چپا چھی ڈہگے جٹ اوتن پئے سوختہ دی دل تے تھما لڑی نی

کیدو دا چوچک نوں کہنا

کن سن اندر میں جو کہیا ایسی تینوں بھل گئی سبھری فریاد کیتی
لکھ لعنت ہے ایس تیری عقل اتے مٹی اپنی آپ برباد کیتی

تیرے نال کس نے ملکے بیٹھنا اے جیکر اپنی بری اولاد کیتی
حال ایسا ہی تیرا ہن ہوونا اے جیسی رب نے نال شداد کیتی

جیکر اندر دل نہ سینہ صاف ہویا آئی کم گھڑے اتحاد کیتی
اساں سوختہ داستاں درد والی لکھکے بھیجی بھی نہیں صیاد کیتی

ملکی دا اونا

اندھی چیڑھی ازغیب تھیں ایس تسکر دی زور جوانی تے ناز آئی
کن کھڑ ہو گئے سب اوس ویلے ایسی چیخ دی اک آواز آئی

ڈرے جانور اوہدی آواز سنکے بہری کدھر دی کر پرواز آئی
دھکے دے ہیڑیاں توں ڈری ہول ناہیں ملکی سوختہ ہاں جانباز آئی

ملکی دا چوچک نوں کہنا

کر نادھیاں تے ظلم روا ناہیں ویدہ کر نیواں ذرہ شرم کریں
عقل قائم کریں رحم کریں حال ہیر اتے اج کرم کریں

تناں آپ ازغیب تھیں سٹ تینوں اگے دا سطے نہ بھیڑا جرم کریں
پیر شیخ ہیں ہے چھپا استوں دانگ سوختہ دے دیوا دہرم کریں

جواب چوچک

ملکی ایس نے برا ہے کرم کیتا اہدے جرم نوں زمیں وچ گڈ دیئے
بوٹی بوٹی کرا ایسدے لے جان اہدے کھانے نوں کتے چھڈ دیئے

بالکی یادونی ایسنوں بھل جاوے دکھو دکھ کرا ایسدے ہڈ دیئے
دیس سوختہ دے مرکے وڑن ناہیں پنج جو آس آہے تیکھ گڈ دیئے

جواب ملکی

آیا اللہ رسول دا حکم ناہیں برا دھیاں تے ہتھ اٹھاونا جی
ابھے عمر نادان ہے بال دسدا اہنوں پتہ کی ہے کدھر جاونا جی

جان بال کی کھڑا ہے گھر ساڈا پکیا منہ جدھر اٹھ دھاونا جی
جنے ڈٹھا بازار نہ راہ کھیڑا اپنا گھر کاہنوں اودھا آونا جی

خبرے اوہناں نے کدہر لنگھ جاونا جی لبھن لگیاں نے گھر نوں آونا جی
اہدا دل نہ کتے دکھاونا جی اہنوں نال کلیجے دے لاونا جی
بوہے بوہے نہ ڈھول وجاونا جی پردہ ایس اتے تساں پاونا جی

رب بخشدا ہے عیب بندیاں دے اج تساں بھی کرم فرماونا جی
اینہ کھلونا ناہیں سٹن والا راجی گود دی چیک اہنوں کھلاونا جی
گنہگار ہے سوختہ سب کولوں اہدی بخشش لئی ہتھ اٹھاونا جی

جواب چوچک

نہی دی کر سفارش کول میرے ملکی شرم ناہیں تینوں اوندی اے
رفع دور ہو جا میریاں اکھیاں توں میری جان ہی اگے گھبراوندی اے
تیری عقل ہی چور نوں سد دی اے سادھ نوں ہی ٹھگ بناوندی اے

بڑاں وچہ بہکے بدی چھپدی نہیں ہیکاں وچہ بہکے چھپ جاندی اے
گھر بار اجاڑ ہو گیا میرا سانوں سمجھ ناہیں آوندی اے
اینہ سوختہ نے من بھاوندی اے جہڑی افترا ہور کوئی باوندی اے

جواب ملکی

پچھے کیدو کولوں تیر کول بیٹھا انہیں ہیر دی بات بلایا ہیں
بڑے چر تاکر گلاں رہے کردے جو کجھ تسانے کہیا سنایا ہیں

کجھ کھلایا ہیں کجھ پلایا ہیں بڑے آدر دے نال بہایا ہیں
اٹھ پھیر گئے پاس سوختہ دے جھوٹا اوتھے بھی اسیں پایا ہیں

چوچک دا کیدو نوں پچھنا تے کیدو دا جواب

کیدو بول موہوں تھیں ملکی کی کہندی چوچک تے کہندا بالکل بھکدی اے
میں بھی لینا ہیسی بدلہ اوس کولوں جہڑی مار دی سی ہتھ لٹھ کہندی

ساڈے نال نہ او سیہ جاوندی سی بہندی اٹھدی سی اہدے نال رہندی
کرکے چیت ہیں اہنوں کھالنا سی ہیر نال سی سوختہ رنج کہندی

مقولہ شاعر

گل ہوردی ہور ہی بن گئی سدھی ہو گئی الٹی چال ماندی
ان خوشی دے وچہ مقام بیٹھی جہڑی روز ہی ہدا نوں جندکھاندی
سنتو جیو ہی نے خوب علاج کیتا اچھی ہو گئی سنتو مائی ماندی
جنہے سوختہ دنیا دے رنگ ڈٹھے ہر آنا دولڑی پھرکے نہیں آندی

چوچک دا ہیر نوں کہنا

ایہ گل سنکے چوچک خوشی اندر کھے ہیر نچیٹیا آزاد کیتا
مدت بعد اڈوڑی دی سنی گئی اجڑے گھر نوں پھیر آباد کیتا

بخشی زندگی لیوہ حال دے ہیل گئیں نچھے دلا تا ئیں کی شاد کیتا
سارے کم ہوئے ختم گئے چھٹکے جدوں بندے نے رب نوں یاد کیتا

ساریاں دا ملکے خدا دا شکر کرنا

ملکے ساریاں نے ربدا شکر کیتا توئیں عاجزاں دا بیڑا پار کیتا
پردہ پاؤنا عیباں والیاں تے ساڈا اک عیب ہزار کیتا

اپنے آپ اوہ گنہگار رہیا توں شیطان بھی نہ گنہگار کیتا
اوہنہیں سوختہ کسیدا خوف کاہدا تیرا نام ہی جنہے پیار کیتا

ایضاً

مشکل کدھی نہ تساں نے حل کیتی ہوئی سبد تیری سرکار وچوں
کڈھیا یوسف نبی تساں زندان وچوں تے خلیل نوں کڈھیا نار وچوں

آندی شان محمدی عرش اتے تساں چھکے لکھ ہزار وچوں
منہ سر کر کالا کھوتے چاہڑ کے تے کیتا رد شیطان دربار وچوں

تاز شیر دے گھٹ بنائے نیں آندی نہر فرہاد کہسار وچوں
دو جگہ احال معلوم ہویا تیری سوختہ ہنسی گفتار وچوں

چوچک دا ہیر نوں کہنا

ہیرے گن دھر سن لے ساڈی بات نیرا اونا دربار توں بند کیتا
پچھلی گئی گذری دفع دور ہوئی اگے لئی بازار نوں بند کیتا

جاہن جان بخشی تیری کر دتی پونا پیر گلزار توں بند کیتا
متاں چا چوانہ کر بیٹھیں جانا ہیر مزار توں بند کیتا

جھڑا حسن اداوا ملداسی اوہ وظیفہ سرکار نوں بند کیتا
ایہ بھی سن لے نال سہیلیاں دے اٹھنا بہنا گفتار توں بند کیتا

جدھر جی چاہے رانجھا چلا جائے کھودی نیں چھلار نوں بند کیتا
ہیا چھیڑے نوں اج توں سوختہ نے اوہنوں مار پچکار توں بند کیتا

مقولہ شاعر

بندہ ہوئے جہان دے کارخانے اللہ کرم کیتا اج کھل گئے نی
گھر دل ہو غصہ روح اٹھ تریا چاند وار ہیر ڈھل گئے نی
بیٹھے رہے اتے جہڑے مدتاں دے اوہ ویکھ کے ول جل گئے نی
انجے سوختہ دی نازک جان اٹھے وگ گئے جھکڑ جھل گئے نی

چوچک دا برادری دے پینچاں نوں سدنا

سد چوچک نے پینچ برادری دے اونہی ظاہر کیتی ساری ہڈ بیتی
بخشش واسطے ہتھ اٹھا دتے معافی منگ لئی جو خطا کیتی
اج حشر میدان وچہ کھڑا ہوا وتھے اوہ نیں اپنی نماز نیتی
جہڑی مدت قدیم توں چلی آئی چھڈی سوختہ نے اپنی دو ریتی

چوچک دا پینچاں نوں کہنا

بھایو ہیر جوان مٹیار ہوئی گئے ایس دا کلج رچاونا جی
ڈھک لین غریب بھراتامیں بھایا باجھ نہ کم سہاونا جی
جدتک ہیر نہ کتے بیاہ دیئے ماں نوں ان حرام ہی کھاونا جی
پنچیاں سجناں باجھ نہ کم کرنا ایہہ ہی وڈیاں دا فرماونا جی
بھایاں کیتا تصدیق رسول والا عرش اتے معراج بن جاونا جی
لا پرواہی نوں سوختہ چھڈ کے تے سادہ حال تے کرم فرماونا جی

ایضاً

اک ہور بھی وعدہ ہی یاد آیا وساں اوہ جو نال ایمان کیتا
جد دل آیا ہیسی رانجھا پاس ساڈے وساں اوہنوں اپنا مہمان کیتا
اپنے ذمہ لے کے دکھ درد اوہدا پال پوس کے اساں جوان کیتا
رکھ کے ہتھ قرآن تے دل دتا قول کس طرح سخن زبان کیتا
عزت اپنی دا اوہدے ہتھ اندر ہر اک بات دا ولاں رازدان کیتا
اگے ہور کئی ساتوں ساک آئے اوہ ساں دل نہ اساں دھیان کیتا

ایرا وسدے بھی نظر مار لینی جہڑا سوختہ نے ہی بیان کیتا

جواب پینچاں دا

ایس کر چکا اساں نے دیکھ لئی اگے ملکئی ای تیری چال ساٹوں
ان توڑیاں لا کنگال ساٹوں دسن دا اڈا آتال پلال ساٹوں
ایہاں نال ناہیں ساڈا ساک ہویا نہیں تاں کڈھکے کیتوں وکھال ساٹوں
ایہن مڈھ قدیم دشوم وڈیاں کدا معلوم نہیں حال ساٹوں
بھی نوں سٹ کتے پینگی تھاں آنتھو ہوندیں کوئی خیال ساٹوں
ساڈا دل ہے بھید اکھیڑیاں تے کوئی ہو نہ پائیں وبال ساٹوں
پیر کول آئے کھیڑے کئی واری توں نہ دسیا کوئی خیال ساٹوں

گھر وچہ رکھکے کڈھ دکھالئوئی ایہ کی ظالماں چاک چیر وال ساٹوں
پری دفع کر دی ایدے اگے بھیڑ دا ایہ نہ چاہیدا اڈوم دفال ساٹوں
جھیڑے جوں بھی مارن توں روندے نہیں جنگے دسی کمین زوال ساٹوں
داڑھی گھٹیاں دے دتے پین لگی اجے نکی دسنیں بال ساٹوں
لیے ہن توں جائیں تیرا کم جائیں یارہ دیں اگ نے ڈال ساٹوں
ساری دھرتی اتے ڈھونڈ بھال کریئے ایسا کوئی نہ دسے خوشحال ساٹوں
ہن توں سدلیئے اسادیں دتا کی ہیں واسطہ سوختہ نال ساٹوں

مقولہ شاعر

صبح سار آوے سنو کن دھر کے صدا کسے فقیر دی کھری بابا
دا چند ہووے اقبال بلند اسدا دکھ سکھ ولوں رہے بری بابا

اوس درخت نوں آوے نہ زوال ناہیں سدا سخی دی شاخ رہے ہری بابا
صدا کرنی کی سوختہ اوس دتے جنہوں کدی خیرات نہ سری بابا

پینچاں دا کہنا

ایہو مہا ثواب ہے ہور کیڑا جیکر دھیاں نوں بول ہٹاوے جی
انکھاں وچہ لحاظ رکھاوے جی دگڑے دلنوں بند بناوے جی
جیہڑی خوبیاں سارے دسو ظاہر ناہیں بھابیاں کوبون جے گل لکاوے جی
لتیری نوں سینہ دنیال لائیے تہیں تاں اسیوں نہ بہاوے جی

جے نہ دھیاں نوں بوہوں اٹھاوے جی ایس گل نال ہوں جاوے جی
جنہوں دھیاں دی آن ایمان ناہیں اوس بشیر نوں منہ نہ لاوے جی
ہن نال دی ایہیں چار کریئے جیہڑی گل ہے ساٹوں فرماوے جی
نائی اپنا بھیج بلاوے جی گھر کھیڑیاں خبر پہنچاوے جی

بھیڑے دم دا کجھ وساہ ناہیں ویلا وقت نہ ہتھوں گنواوے جی
ساڈی سوختہ نیک صلاح اندر کوئی کہے بھی ڈھل نہ لاوے جی

نائی دا جانا تے کھیڑیاں دا اونا

نائی بھیجیا تے اٹھ دوڑ آئے کھیڑے اگے ہی گل ایہہ چاہوندے سن
کہڑا دن ہووے جاگن بھاگ ساڈے اپنے آپ اندر مردے جاوندے سن

ساک مل جاوے چوچک سیٹری دا آپ سوچ ایہہ متاں پکاوندے سن
گھر سد کے دور ہی سوختہ نوں ہیر واسطے جادو کرواوندے سن

کھیڑیاں دا چوچک نوں کہنا

ساتھوں سن گلاں ذرا کن دھر کے کریئے کم نہ کدی جھلا نگڑا اے
اپنی غیرت اندر آپے مر جاندے ہوندے بھائی من ہانگڑا سانگڑا اے
پھیر بھی ہر شریک شریک ہوندے ننگ کجدے وہڈا بھانگڑا اے

غیراں نال سلوک ملاپ کرنے ایہہ تاں کم من شہد یا ڈانگڑا اے
دکھ سکھ دے کم آوندے نیں نسمہ کسدے ڈھلیاں لانگڑاں دے
مارو تخت ہزارے دا سیانوں منہ نہ سوختہ دیکھ کے سانگڑاں دے

کھیڑیاں نوں شگن ملنا

اج خبر پہنچی چوچک گھر وچوں ستھا ٹیکا اگے شگن دھر دتا
جھناں بھی نی پچھے رکھیا کی گویا سارا لٹا ہی گھر دتا

دیکھے تہی بھراں تھال کوڑیاں دا جھٹ کھیڑیاں نیں گھر کر دتا
رانجھن سوختہ دا پلہ نوڑ کے تے نال سیدڑے دی پیل بر دتا

مقولہ شاعر

تیریاں توں جانے تیرے بھید دا الانقطہ کوئی بھی ہمت کرکے حل آیا
تیرے کولوں ناہیں کجھ وصل ہویا جھگڑا گیا ہے کھل آیا

پیر نظر کیا منزل مقصود اتوں ڈگیا جو آیا ہے سر دے بل آیا
پاگل ہو پھریا سارے جگ اندر تینوں سوختہ لے جو سل آیا

کڑیاں دا رانجھے نوں کہنا

لے ویر انجھیا تیری اج منگ کھسی ویکھ چوچک نے اج کی کر دتا
حد ہے زہر اتے پیا اڈ داسیں اوپر دانہ والا بنھ پر دتا

تیری جگ نوں جگ نکھٹ گئی اگے کھیڑیاں نے شگن دھر دتا
تیری کھنی کمائی بھی گئی لٹی تیرا کوئی بھی نہ حالا بھر دتا

تینوں جاگدی نوں کوڈی ملی ناہیں ستے پیاں نوں رب نے زر دتا ۔ تینوں سوختہ کدھ کے گھر وچوں ساڈے سجناں نوں گھر ور دتا

جواب رانجھا

رَدِ حکم خدا اس لئے سویاں گیاں نوں کسے نہ موڑ آندا ۔ اکو پھل لگا جہڑے بوٹڑے نوں برا کم کیتا جنے توڑ آندا

اسے پھل توں بڑا فساد ہوسی ہویا کی جہکر سنگ جوڑ آندا ۔ ایہ بھی سوختہ وانگ نہ ٹران والا اساں مل ہی جوا نموڑ آندا

مقولہ شاعر

یار در رہن دیو چھڈو جھگڑیاں نوں ظالم نگہ نوں کسے بھی جھاڑیا نہ ۔ عبد آدم دی توبہ منظور کیتی مڑ کے جنت وچ اوسنوں واڑیا نہ

اوہدے رب نوں عرش تے چاڑھیا نہ دل شیطان دا پھو کیا ساڑیا نہ ۔ پرے ہور سنا اوتھوں ہی اچھا جھبے تول پورا کسے ہاڑیا نہ

سکہ ظالم دا بھی بنیاد اتوں آیا جگ تے کسے اکھاڑیا نہ ۔ ڈردے سوختہ سبھے اوس کولوں اجڑ آپ ہے اوہنوں اجاڑیا نہ

سہیلیاں دا ہیر نوں کہنا

ہیر کسیوں محبتاں بس ہویاں من توں کتے نہ آونی جاونی ایں ۔ سیر باغ اگے کرن جاونی سیں ہن کسیں اساں توں کم چھپاونی ایں

بیٹھی بنی الیسی کی ہے دل اندر اکھ نال نہ اکھ ملاونی ہیں ۔ جیویں بال لگدا کسے خوف کولوں سانوں دیکھیاں ہی لک جاونی ایں

سانوں کھول تے پتہ معلوم ہووے کہڑی گل توں پئی گھبراونی ایں ۔ ہر دم سوختہ دی گن گاونی ہیں ساڈا گیت نہ کوئی الغاونی ایں

جواب ہیر

اڑیو کی دساں سرکار گل کی میں رکھنا عینوں تلوار توں بند کیتا ۔ سخت حکم چڑھیا عینوں باپ دا اونا جانا بازار توں بند کیتا

جھلت بولن نوں بھی جگہ رہی ناہیں شیدان دیوار توں بند کیتا ۔ جہڑا حسن ادا دا ملداسی اوہ وظیفہ سرکار توں بند کیتا

تال خزاں دے عمر گذارنی ہے پینا پیر گلزار توں بند کیتا

ہیر سوختہ اوہناں دا ناس کرسی ساں نوں اوہ مزار توں بند کیتا

سہیلیاں دا پچھنا

پھیر دس لعل دن گئے کہتے ساڈے گھر توں آونی جاونی سیں
چھپ راز دی گل نہ آونی سیں ساڈے راز دی گل نہ پاونی سیں
اگے دادا اوں لال ٹھی سیں چھپکے آونی سیں لک کے جاونی سیں
ادبھی ہتک نہ تیریاں یاد گلاں جدوں ہنسر نال اڈاونی سیں
پو وکھینڈ نوں نہیں جدوں توں جاونی سیں کسے صاحب نال ہتھ ملاونی سیں
کدی تار دا ہنگ پھڑاونی سیں کدی کوچ دے اُتے بہاونی سیں
ہن درخ گھر وچوں باہر کڈھ ساڈوں سیر جنت دی نہیں کرونی آیا

اگے کدی بھی ایسی نہ ہوئی ہیسی اپنے گھر توں ساڈوں بلاونی سیں
تینوں ماں نہیں سی جدوں اوں نیندی نہ دل کسی فریب بناونی سیں
جیکر لڑپیاں کسے گل اتوں اسیں تینوں تمیں ساڈوں مناونی سیں
اسیں پیار کرکے نال لاونی سیں کجھ کھلاونی سیں کجھ پلاونی سیں
ہن بے ساڈوں بھی اج سنا اوتھے جتھے جھٹری اوتھے انگریزی بناونی سیں
ساڈے دکھیا بابا جھ نہ جیوندی سیں نہیں گھبراوندی سیں مر کیوں جاونی سیں
اد نظارہ ناہیں ٹرکے ہتھ آیا جدوں سوختہ نال سکاونی سیں

کھیڑیاں دا حال

[illegible] لیبا کھیڑیاں نوں پتا لگا تاں ہو گیا خوب اچھالیاں نیں
بڑی گلاں ہو گیاں عرش اُتے ہو گیا کھیا مست متوالیاں نیں

موہنوں منگی مراد جا ہتھ آئی سبھناں بیٹیاں پریم پیالیاں نیں
انجھے سوختہ دی دال گلی ناہیں گھر گھر ڈھیا گیا حالیاں نیں

سہتی دا شادی دسدے دین جانا تے مڑ کے آکے ماں نوں حال دسنا

اسیں کہا تسا ادھو ہوئے کدوں لگنا دیر نوں سہرانی
گھر پہنچی دے چانن نہ رب کہے دیوا بھے تی ہو وانہ ہیرانی
انہاں آکھ سنی ہے گل ساڈی لایا اسانے نو دیر بہت سرانی
کدو ساڈو سعادے وچہ آیا اساں دیکھیا نہ باپو تیرا نی
جنگار نے صاحب اقبال کیتا دھکے ہو گیا گشت پھیرانی
تن تھنڈی نہیں ساڈوں گھیر لیا سہارا پھیرانی

ماماں نہیں وٹاتا یا نہیں اوناں اونا نہیں ہی دیر سیرانی
کیفے بھاگ سہاگ دے گیت گانے لگا سینہ نوں گھا گھنیرانی
مرن جیون جو سکا ادہناں نال ساڈا پی گیا ہی وڈوڈیرانی
حاکم وقت ہو کے اونہے دل ساڈی کدی گھتیا مول ہنیرا نی
اوہدے محل اسماں نال کران گلاں ساڈے ڈار ٹیہ ہو یا بسیرانی
ہوئی فجر تے کہا ہی شام اونہے ہوئی شام تے کہیا سویرانی

اسیں ہے ہر دے ترلے رہی کردے دتا اوس نہ سانوں دونیرانی
جدوں جائیے تی ایروں آکھدی ہے گل آونا ہویا اویرانی
بھایاں باہجھ نہ سجدا کم کوئی کی ہویا جے ہویا اچیرانی
اسی کہن لگی ہوک دیو سہرہ سنیا ہو جادے اجوڈیرانی
تیری اماں دے بیاہ جھلا اُتے اساں خوب کیتا تیرا میرانی
زری بافتہ پٹ اپٹ دتے کیتا اساں نے کم سچیرانی
اوہدی جانیں کاہدی تحصیلداری سچ کہیئے تے ہے ہتھیرانی
جاؤ جادو ایتھوں مڑکے آؤ نانہ بولا لنگناں کم کی تیرانی

ساڈے واسطے ہے پتھر دا، پتھر بوکیں آکھدی بڑا چپنگیرانی
ہیں اک کم ضروری تے جاؤ نا ادغا بازہی وڈا اچھیرانی
نیاں وچہ ساڈے پانی پھیر دتا ملیا لجے نہ اٹ پھیرانی
جمن مرن تے تساں دے کٹی واری اساں لایا ہی زر بہتیرانی
سبھے برتناں وی دت دات دتی بھر تھے کہے جھل ساٹے گیرانی
اسیں کٹی گلوں ہے ازمائش کیتی رہا ہڈ شریک بھجیرانی
السی ملت نوں ہی سلام ساڈا اسلاہی جیتی توں ڈاریا سیرانی
گل لام جہان تے لگ جاسی فوجی سوختہ پھر ہے پھر یرانی

سہتی دی ماں دا جواب

ہر کوئی آپنے غرض دی گل کردا گڑے گھر وانجان اج کہڑانی
بت جم پیا مانس اجے جمی توں نہ ڈھٹا زمانا کہڑانی
تیرے جہا نہ کوئی بنایا اسے پھیر کا سدا رہا کھیڑانی
گنڈ کٹ ہے کچا پھل لگا باقی رہندا ابھی ہووے نبیڑانی
نچ کچ سارا ٹنڈ منڈ ملکے رب کرے سو بھو کلا ہیڑانی
راتیں نویں اشناک نوں گل لاوے دیں چھپ ہے حسن لٹیڑانی
سکھے مردیاں ساہنیاں کیکناں نوں دتا دہاڑا نال ساتیڑانی
اساں سدا ٹیڈاری تے نام ایہناں دتا ختم کر دو دا جھیڑانی

جیہڑا جمیا ایں جہان تے لے اوہ تاں ہیوتوں ہویا وڈیرانی
سب دے کن اندر رب پھوک ماری پیدا ہویا جہان سے جہڑانی
کبیر پت دا جو سہرا پھوکدی امر اوسدا سوپت جھیڑانی
پیا بھار سر تے ہولا سر ہووے سر توں خصم دا اٹھے بکھیڑانی
ہوون ہڈ سوکھے بھرن ترن دکھ کامار کھ لے کوئی چھیڑانی
کہڑا اوٹا جو جھولنوں رہا خالی جدوں آندھی دا آئے پھیڑانی
بے آس تا ہیں آس منگ کر کے ڈبدے تھیہ تے کیتا نکھیڑانی
لیکے سوختہ رادیوں پار گئے دتا دولت دا لدکے بیڑانی

رنگپور دے لوکاں دیاں گلاں

دیس دیس اتے گلاں اڈ گیاں بار دو کھیڑیاں نے ٹری مل ماری
سید دا سطے ہیر دا ساک آندا اوڈ بہادوندی کیتی دلداری

ساڈے ہیر نوں بھی انہاں ٹھگ لیتا پھتے شاہ چڑھا وندرہی تاری ۔ کم سوختہ اوہناں دی راس ہوئے جنہاں لائی محمد دیناں یاری

ڈھکا دی تاریخ

نائی بھیجکے ہیر دے بیاہ والی دیس دیس نے خبر پہنچا دتی ۔ چندوں چودھویں ماہ شعبان والی سب نوں ٹھیک تاریخ سنا دتی

بوہے اتے میراثن بہا لکے تے اج ڈھولکی خوب کھڑکا دتی ۔ گھر سد کے سوختہ کھیڑیاں نوں گنٹھ ہیر دی چوپکے پا دتی

سہتی دی ماں دا سہتی نوں کہنا

نیمو جھان ہویں کہڑی گل اتوں کہڑی گل لگی سینہ سکھدی نی ۔ نامراد کلیجڑا جوبن والی کالی کو ہجڑی اوبھیڑی کھدی نی

نندن دالڑی جگتوں جائیں یں پگ باپ دی سو گھدی نی ۔ جس رکھ ہیٹھاں سدا چھاں بانی رہئے منگدی خیر اوس رکھدی نی

براکیسا اوہ منگھدی اگو دبھاگ بھری ہر گھدی نی ۔ کوئی گل نہیں سوختہ سچھ لیگا جہڑی گل کیتی اوس کھدی نی

مقولہ شاعر

سیلاں چھڈ خیال کی پیو کھیڑے عقل فکر دوں کوتاہ کیہا ہیں توں ۔ کدی کھانہ سجدا ان ڈھوبہاں ٹکڑیاں دے اتے رہا ہیں توں

کیتے جھیوتوں کیتھے مت آئی بھولے کس اندر ڈگ پیا ہیں توں ۔ اساں سوختہ ایہ معلوم کیتا رزق نال ہی ڈھکیا گیا ہیں توں

سہتی دی ماں دا سہتی دے پیو نوں کہنا

جو اینہاں نوں آپ لیا جا کے کار خیر وچ ڈھل جو لاوندے نی ۔ سہتی بہت سنہیا میں بھیجیا سی تیر ہڈ شریک آوندے نی

تیری شان نائیں وٹا لاوندی نی گھر بیٹھیاں برا بناوندے نی ۔ سر دے اتے رکھن قرآن دیویں اجے قسم خدا نہ کھاوندے نی

اگے ودھن ناہیں جا کے روک لویں جہڑا طول فضول دہاوندے نی

تینوں سوختہ بندہ بناوندی نی جہڑے اج خدا کہاوندے نی

اجو برادری نوں مناکے لیاونا

اجو آپ گیا سبنوں لے آیا اوہدا اگے نہ کسے بھی ناں کیتی
اوہدے رعب دی تاب نہ گئی جھلی سب دی چھپ دتی بھوبھال کیتی

نیویں کیتھے ہین ڈھکے کم گئے اوہدے کم آئی کاں کاں کیتی
ہاں ہاں نی صدا بلند ہوئی ساری بھس ہوگئی شوں شاں کیتی

بیڈاں اگے بھگیاڑ دے لگے ہاں کن پھڑ کے گیا نہ چوں چاں کیتی
اج سوختہ زاہد نے مے پیتی اوہدے لازمہ نوں برہمن گاں کیتی

سیدے دا سہرہ

بھری ہوئی پنچیت وچہ سیدڑے دا سہرا لکھکے تی شاعرے آیا
گایا نال آواز سر بلیڑی دے واہ واہ ہوئی سبدے من بھایا

نعرے خوشی دے لوکاں بلند کیتے گھر والیاں کولوں انعام پایا
اجے تیک ناہیں مٹیا دلاں توں جیہڑا سوختہ نے اوتھے رنگ لایا

ایضاً

سر سیدڑے دے یار دے بنھنے نوں اک پھلاں دا سہرا بنوا آندا
ہر ہر قسم دے پھلاں نوں گند کے تے گشتی زری وچہ لگا آندا

اوہدے ہتھاں اتوں میں قربان جاواں جیہڑے مالی نے سہرا بنا آندا
کوئی سوختہ رہی نہ گل باقی ایسی شان دے نال سجا آندا

سیدے دی برات

خلقت ہمہا کے جمع ہوئی سہرا سیدڑے دے سر لاں لایا جی
چاہڑ گھوڑی تے لاڑے سر بالڑے نوں اپر زری دا کپڑا پایا جی

سہتی اگے تے اگوں واگ پھڑی گیت خوشی دا بول سنایا جی
ہن توں رکھ دیکھاں جو کجھ رکھنا ایں ساہنوں سکدیاں نوں اج دن آیا جی

گئے او ناہیں وعدہ بھل جاویں جیہڑا کل توں ساہنوں فرمایا جی
ایہ گل سہتی کولوں سنکے سیدڑے نے اپنی جیب اندر ہتھ پایا جی

پنج سو مہر لکیکے سہتی دے بر کولوں پھیر اللہ رسول دھایا جی
چلو چلی دے سب سامان ہوئے وعدہ ملن جو آیا پچھوتایا جی

جگ سوختہ خواب خیال جانی ایتھے ڈیرا نہ کسے بھی لایا جی

برات دا روانہ ہونا

لاڑا نال برات دے اٹھ ٹریا اپنے نال لے ست سواریاں نی
اتے منزل مقصود دے پہنچنے نوں چلی جاوندی خوب ہشیاریاں نی
دیکھاں ایسیں آگی کھوہن کھوہ ساگے اگے سا دیاں اوہناں واریاں نی
افسر حکم اتوں سر نہ پھیریا اے کر دتیاں کوچ تیاریاں نی

اگے انہاں کوں لوں پیدل اٹھ دوڑ کر دے جاوندی ماروواریاں نی
اگے پچھے دلے تاکی جھاک لیندا یہ اتفاق یاں سرداریاں نی
انہاں وچ جیہڑا ہیں کو ہجا کوئی دسدا انہاں سوہنیاں صورتاں پیاریاں نی
میں قربان جاں سوختہ اوہناں اتوں اگے جنہاں کئی سنگتاں تاریاں نی

ہیر دی اک سہیلی دا ہیر نوں کہنا

اوہدر باں سدا حکم ہوون جھمکدے دولہناں دے چھٹے وریدی نی
گوٹے کتے کناریاں لگدیاں نی چنگے حکم بند لال پریدی نی
یارا میلیا بیلیا آیا نہ پیراں ہیٹھ پیے ہتھ دھریدے نی

جھنج آونے تھیں سوا ماہ پہلوں کھوو کھ سا ماپے کریدی نی
رتے پلنگ تے نوشہ بٹھاونے نوں ہدنال پیر چھبٹا کریدی نی
ہیر سوختہ دیکھکے خوش ہوسی گل کپڑے توں پانے ریدی نی

ہیر دا جواب

اڑیئے کی سنایو گل ہنیوں اگلے پابھی کپڑے پاڑ سٹاں
ایسے رنگ محل سر خاک پاکے اپنے آپ نوں وچہ اجاڑ سٹاں

جوگن بن جاواں رانجھن یار پچھے اوہدا باہجہ سنگار نوں ساڑ سٹاں
سبد سوختہ دی اج شان اتوں بلدا اگ دا اک پہاڑ سٹاں

سہیلی دا کہنا

ہیر تیرا اج رنگاونے نوں گھرو گھری کسنبڑ سے چڑھدی نی
سنگت متاں نی راج کرن کھولی گہنے بٹ سنیاراں گھڑیدی نی
ہیر تیری دگا چکاونے نوں بھکھے پیٹ فرزند ہے چھریدی نی
اوہناں آن لیجاوناں کل تینوں جنہاں لاگ نہ دیو اڑی دی نی

کتے سایاں جلوائیاں نوں کتے جندرا تے چاول چھڑی دی نی
کتے دیئیا تی حکم ٹانکیاں ہیر لعل نگینڑے جڑیدے نی
لاگ لین اتوں نال مالکاں دے نائی ڈوم میراثی پئے لڑیدے نی
دولی قبر دے سوختہ خوف کوں حرص رہ منزل دے پڑھیدی نی

جواب ہیر

تیں کی سنا دیئے گل مینوں سر جا بنجیاں اگ انگیار سٹاں || آر پار سٹاں تیں ظالماں نوں سبھل چک سمندر وچکار سٹاں
جیکر اج ہووے رانجھا پاس میرے اوہدے دل ہیں پھلاں دے ہار سٹاں || کھیڑے سیدے دی ٹیپ ٹاپ ساری اوہدی جتی توں سونے تھوں وار سٹاں

چوچک ولوں میل نوں سدے

لیجا گنڈاں برد الیا ذوالفقار الیں نوں لیس تے پہنچ پہنچا دناجی || جتھے کہا تینوں جاویں آویں جھبد پھیر تے ملک نوں ڈھا دناجی
شیر شاہ پٹھان تے مغل اکبر لیئے کھتری دل بھی جا دناجی || راجہ بھوج اتے تیلی کانگڑے نوں ہتھ بھکے نال آ دناجی
ابراہیم لودھی بابر نال لڑیا اوہنوں جا ضرور منا دناجی || سیوا جی مرہٹا ہی تک ہاری اوہنوں لا پنچایت بہا دناجی
گرد نانک تے تمہیں جی نہیں جاندا توں ڈیرے نانکیں جا بلا دناجی || اوتھے بھائی مردانا بھی ہووے نالی ساڈی اوہنوں بھی دس پا دناجی
جاویں جا آکھیں بڑے رام تائیں سبھا کر وا جیت سہا دناجی || کنگ صاحب اتے صندل صاحب تائیں کہنا تیں بھی کرم فرما دناجی
دادا بابی اتے کیکاؤس جی نوں سارا اساں دا حال سنا دناجی || دھیاں گھر سمائی نہ بادشاہاں سر دا فرض ایہ اسانوں لاہ دناجی
ملت نیک دی رب دی بندی آیا حکم رسول فرما دناجی || ساڈے سوختہ یار پردیسیاں نوں گوشہ بیٹھ کے گل سمجھا دناجی

ہیر دے لئی کپڑے

ہیر تدھ دا داج بنا وو نوں تیرا پیکے جو ہر جب آندا || لگی دلدی پیاس بجھاوے بیوول ٹین آندی لٹ پٹ آندا
تیری ایری مرضی دے ہون والا سانگو ڈانگ اتے نٹ کھٹ آندا || مور اکیں نیم کریب آندی ہلچل طوفان تے پٹ آندا
اکی جھیل اتے انڈا او سکی بھی ڈیل ویل وچ پھاں کٹ آندا || مرگئی میں بلوری لباس اتوں بڑی شان والا پا کے رٹ آندا
ہر سے گل اندر اج پاتے توں ریسہ ریشم والا اک وٹ آندا || موڑ گھیر ہزار نے بڑی کیتی اساں اسواں تے سونوں سٹ آندا

جھڑا پڑہا ہیسی تیر نال پیوسے علاج گیرڈا احمد بٹ آندا
سچے سوختہ عاشق رسول دینے سر عدد اسر ہے کٹ آندا

جنج دا آونا

آئے انحد آ ذرڑے غیب ولوں دھرتی پیر چھنیکا پے کڑدی نی / سرخ پگڑیاں پہن کے سراں اُتے بانکے مارواڑی گھوڑے چڑھدے نی

مُچھاں تا دہند گلیں گھت کھینڈے راجپوت میداناں وچہ لڑدے نی / اجے جنگ دی ہٹیڑی ہیر تائیں سو ہیر پے سو راڑے دی نی

جنگی فوج بہادراں ترکیاں نے دتے لال نشان آچھڑدے نی / لام ڈوریاں بدھیاں لام لگی خچر پاتری پئے پھڑ دھڑدے نی

فتح تخت ہزارے تے پانے نوں ہوندے پے مقابلے کڑدے نی / دوزخ وچہ تاں رہی دیکھ رحمت جنت چہ اعمال اے سڑدے نی

اج ہیر دی گل بیاہے نوں کیڈی شان دے نال ایہہ ٹرھدے نی / دیکھ سوختہ رہندیاں قدرتاں نوں گنہگار بے جنتیں وڑدے نی

مقولہ شاعر

اج کون تسلیاں دے جاکے ساڈے سجناں یار پیاریاں نوں / سو دی وچ ہو مولوں پیا گھاٹا پور کر لگا کون خساریاں نوں

کنڈ پئے تے بیٹھ کے رون لگا اگ لگی جا کھیت کھلواریاں نوں / جس تن لگے سو ہو جاندا آمو ڈے کون تقدیر دیاں کاریاں نوں

صلح کیتیاں فتح نہ ہتھ آئی ہتھوں دے کے بیٹھا نظاریاں نوں / دو کہے ملے رنجھیٹے نوں گھر دے جیوں ہیر سوختہ ملی گھسیاریاں نوں

رانجھے دا ہیر نوں خط لکھنا

لیجا قاصد امیرا احوال نامہ جتھے سجناں دی دس پئے تینوں / لکھیا ایہہ میں یار نوں خط اندر سدا اٹھو مبارک ہی رہے تینوں

ساڈی دوستی خواب خیال ہوئی لگی کنہاں دی دوستاں نے تینوں / کدی دہ دیدار نمانیاں نوں ساڈے دلوں کی بیاہے بھے تینوں

عشق منزلاں دل تے بے ہٹ گیوں اڑ سنگھے پئے جدوں کرنی ڈھی تینوں / جنہاں کٹھن جگر اکیتا اساں دلوں چو حسن دے ملی ہے کہے تینوں

میرا دل اچھا نہیں ہے انہاں کوں لیں گل دا سمجھنا ہے تینوں / ہیر سوختہ کفر دی رسم کیتی چھیڑی دتی بیاہ نے تینوں

رانجھے دا خط بھیج کے دل نال گلاں کرنا

دل بے چین خاطر اساں یار دے ولکھیا خط ہے بڑے القاب دا جی / دکھیاں ساہنوں لو کی القاب لکھدے انتظار ہے اودے جواب دا جی

مہربانی دا خط اوہ بھیجدی نیں اکے آوندا خط عتاب دا جی
بے پرواہی دا خوف ہے بڑا سانوں اے ادا انت ناہیں بے حساب دا جی

اتاں پراں ہٹیاں پھٹر کے رول سٹن پردہ دردنا ابتیاں دا لاب جی
کول وسدیاں دی بڑی مان ہوندی دور وسدیاں نا اعلیٰ خواب دا جی

ایسی خوشی نوں ہے سلام ساڈا ڈٹھا مکھ نہ جہ جناب دا جی
لوکاں واسطے عید دا چند چڑھیا ساڈے واسطے چن عذاب دا جی

اپنا ماس جے نہ آپ بھن کھادا انڑ آیا کی پھیر کباب دا جی
میں مریداں سوختہ فلک اتے لگا پیر ہے جد جھی رکاب دا جی

جواب از طرف ہیر

اوہ ہے چڑھ کے ہن کیوں رون لگوں لایا نیوں ہیں دیکھی جالنے نوں
اوہ سنگے شکر تے نس گئیں میتوں رکھیا سی ہپ پالنے نوں

لیا مور دیکھاں کتھے رکھیائی پیا وخت جے عشق سنبھالنے نوں
لے دو بھکیاں عشق کماونا سی یار بن بیٹھوں دیلا ٹالنے نوں

بکے پت سردار تے آن وڑیوں میتوں آیا سیں کتھوں نکالنے نوں
پایا یار راہ سدھے پھر بھی پیوں ناہیں آیا دل ناہیں ہے چالنے نوں

اپنی حرکت توں باز نہ باز آیا تو ٹسٹیا چڑیا دی آلھنے نوں
سگوں ساتھوں ہی آ کے منگیا ای چنگا سدیا پانی پیالنے نوں

دیکھو بازی ظاہر کرتوت ہو گئی اساں کی کرناں ہتھ گالنے نوں
دیئے جگ نہ سوختہ بہن جوگی دسیوں کڈھ ہٹے ایسی بلا نے نوں

جواب از طرف رانجھا

ہیر پہنیا جگ لباس ایسا پھر نظر آئے کار ہتھیارے
ڈگ اکھیاں توں شرم ہٹی پیریں پھر بھی ہو گئے ننگے تن سارے

دیکھو تسیں بھی اکھیاں لعو مینتھوں اج دس رہے ہیں میتوں جگ چارے
صد جو دہویں جہانہ عیش کدھرے کہندے کون میں سوختہ بخت ہارے

مقولہ شاعر

میں نہیں منناں تسیں ایہ آکھدی او اوہ بن نام دے مسلمان ناہیں
تسیں آکھدی ہو ہے قرآن ساڈا ایں ایہ آکھنا تاں او قرآن ناہیں

او زبان ناہیں ادا ایمان ناہیں جد وچ محمد دی شان ناہیں
او تلوار ناہیں او فرمان ناہیں او میدان ناہیں او نشان ناہیں

ہر رنگ دا پھل ہووَن والا تساں کول اداج باغبان ناہیں
ہر رنگ دا طار نہ جدہے اندر تساں کول اج او بوستان ناہیں

خوبی کرو پیدا جے کجھ رکھدی ہو ہو وسیں بھی حال حیران ناہیں
چھڈو سوختہ طول فضول تائیں دعوی باجھ بندا انسان ناہیں

ایضاً

جہن پیر ہے عقل تے ہنر مندا شاہ جم ہے پیر شرابیاں دا
زنا پیر فرانسیاں چہانسیاں دا ناتی شیطان ہی پیر خرابیاں دا
ظلم پیر وڈا زار روس دا اے تے عبدالوہاب ہے پیر وہابیاں دا
نانک پیر مرشد نانک دا سیاں دا تے بھائی مردانہ پیر رباہیاں دا

جھوٹ پیر ہے مذہب بکالیاں دا سچ پیر رسول اصحابیاں دا
شاہ روم ہے پیر بہادراں دا گنج بخش ہے پیر پنجابیاں دا
فریدالدین چشتی پیر سندھیاں دا اسیاں میر ہے پیر لوابیاں دا
عبداللہ پیر ہے یار جگر ٹکیاں دا تے سوختہ پیر ہے بابیاں دا

ایضاً

جانجی اٹھ اٹے آئے نولاگی کیا پیا جھمیلا اپیڑ دانی
تیری کھڑی بہار گلزار توں لشکاں نال آ لہنگا تیڑ دانی
رب کے جوان ہوجاوسی گا پیا ان پراش نوں لیٹر دانی
اوہنے سر کی کسید اڈ ہکنا اے جہڑا آپ ہووے ننگا تیڑ دانی
مرجاونا آؤنا نہیں مڑ کے رنے رکھ نہ کم دو تھیڑ دانی

پلہ چاک لے کنہاں دیے مکھڑے توں فقراں نال نہیں کم دکھیڑ دانی
ہس مکھ مزاج کو تھنے نی حسن آپ توں آپ ہی چھیڑ دانی
لالو لال ہوجائینگی لال دیے عاشق نیڑیوں گل نبیڑ دانی
دنیا دور ہے جام جمشید والا کو وار ہی آونا گیڑ دانی
سچ گل نوں سوختہ آنچ ناہیں دکھ جھوٹیاں رب جھیڑ دانی

نکاح دا پڑھیا جانا

قاضی آگیا پڑھ نکاح گیا حکم اللہ رسول سنا گیا
دو گواہاں نوں کول بہا لکے تے نال سید کے دید وکھا گیا
سبھناں ہتھ اٹھا دعا منگی کار خیر وچ ڈھل نہ لا گیا

ہیر نفس تے شرع محمدی دا ساری عمر دا ٹھیکہ لگا گیا
ولی وڈی والی مہر جیہڑے تیں نوں بہکے جانجیاں وچ بنا گیا
اٹھن لگا سلام بلا گیا نال سوختہ ہتھ ملا گیا

کھانا

کھانا اتر آیا سب کھانے نوں چیزاں آیاں مٹھیاں مٹھیاں نی

حلوہ پوری حلیب کھجوراں نی منگھول لتھیاں ہی بیٹھیاں دو ٹیاں نی

گودے گڈھکے سٹے وچہ کانیاں دے پانیاں دی ہی جیہ بکو پریانی
جٹ بوٹ کی جاندے نازکی نوں گھروالے ٹرنوں وجن توڑیانی
سبھو چال قوال بس ہو گئے جادو کلدھ دے تے جاگے سوڑیانی

منگن لگیاں منگتے کمیاں نوں اج پتر جتیاں پیاں بہوڑیاں نی
پانی پیوہ ٹھنڈا اٹھو علیو گھر نوں چوچک گھر بیٹھا تنگا چوڑیانی
ہوندی ہوسم بہار تے رنھ وینداجے سوختہ گندلاں کوڑیاں نی

ایضاً

ست روٹیاں دتیاں جا بنجیاں نوں کرنے ہیں سن جو بنا ماکیتے
ہر پھل اتے لگے نظر آئے دوزخ جنت دے صاف نشان کیتے

بے موسمی پھل بھی کھاونے نوں پیدا کس طرح نال جوان کیتے
ایہہ گل ہے سوختہ دیکھنے دی ہور طول فضول گمان کیتے

مقولہ شاعر

پکھے جھلن دیاں روشن ہودیاں اودیکھ لو بجلیاں جگ گیاں
کتھوں بولدے ہو ٹیلیفون دیاں اتے نمبراں دے اکھاں لگ گیاں
ایہناں جہلے ہے کوئی اج جگ اتے ایہناں سارے زمانے نوں ٹھگ گیاں

سب نے بکلاں منگیاں کتیاں نی گھڑو گھڑی انگیٹھیاں مگھ گیاں
لگے ساز آوازدے اون دیاں سراں دور دور ریڈیاں وگ گیاں
اوسے چلے دیاں راں جا بنیاں جنھوں سوختہ لین نوں اگ گیاں

داج

ملکی چوچک نے داج دیہج دیکے نقد کی دتا سوا لکھ دتا
لیکے پیراں دے نواں توں سرتا کر زیور گن سارا دکھو دکھ دتا

بیوقوفاں دی سمجھ وچہ آوناہیں جہیڑا رکھا دینے اپر رکھ دتا
زرگر سوختہ کول بہالکے تے لاگھسوٹی اتے اگے رکھ دتا

لاگ

جدوں بیاہ جھمیلڑا لاگیا دا لاگ لین لگا چڑ دے چڑھی دانی
پالوگل پلہ جان دیونا ہیں چپر کھٹ اتے لاڑا چہڑھی دانی
لاگ شاہ دا ببر نے شاہ ٹھیکر دیوے لاگ سالاردی چھڑی دانی

لاگ لین خاطر کمیں جمع ہوئے ہتھو ہتھ دتا لاگ پھڑی دانی
لاگ لین باجھوں اساں چھڈنا نہیں کہندا پتاں ایماں تریڈنی
جنہے لکاتوں نظر ہیٹھاں ہن ایہ جاگتھے شگناں سریدانی

اساں ستیاں باہجھ نہ جان دینا لاگ شاہ معصوم دی چھڑیدانی
سانوں بھل گیا لاگ اوے لینا جھنگی پیر دی شوہ دی گھٹ دانی

جٹ دو گڑیاں تھیں پگڑ لاگ لینا سو پیر مریدڑی تڑیدانی
ہیر جمنے تے ملاں بانگ نی دیوے لاگ سیت وچہ پڑھیدانی

اساں چوی ہزار دا لاگ لینا دم سائیاں تے گھڑی گھڑیدانی
بیٹھی پاتی ندی کنڈ تے اوہدے لاگ اتوں ایہ کیول اڑیدانی

جند جھیڑ چھڑیسے جے ایہ جاندا ہے کیہوں ہیلیاں تھیں جھوناں چھڑیدانی
اہنوں سوختہ لاوے دا الزام کوئی جدے لتے الزام نہ ترھیدانی

مقولہ شاعر

آپس وچہ بھٹیاریاں لڑن پیاں آہنے ہیر امسافر ہی کھوہ لیتا
تھکا پینڈیاں دا ہنرل مار ستا اس ڈائن نے کالجہ جو لیتا

ماہیاں چون دا ساڈا وانگ ول آوے سنگ چہ وفی نی سنڈ اچو لیتا
ہور سوختہ پیش نہ گئی ساڈی بھیا ٹہنی نوں ہاکے روہ لیتا

ہیر دا رانجھے نوں یاد کرنا

ہیر رانجھے نوں کوئی ڈھونڈ لیاوے کرے جج ہے کم ثواب دا جی
لک چھپ گیا ساتھوں پرہیا چہرا جس دا پھل گلاب دا جی

خبر جوہ کوٹھی اندر وڑ بیٹھا نکلے پوتڑا ابو تراب دا جی
جے اوہ جاندا پہلاں پاس ہیر ہوندا کم بڑا پیچ وتاب دا جی

اکوار کردی اوہدی دید مڑکے ہویا سچ ہن تے اوہنا خواب دا جی
متھیں جاندا کردی عذر ناہیں جو کجھ بکلدا اوہدے حساب دا جی

اوہ دیوے اوہدا قرضہ لاہ دیندی جھٹ لیا سو ٹھیکہ شراب دا جی
میں بھی چھڈ دی نہ جھنگے کھا جاندی لینا لیندی ہن جگر کباب دا جی

حکم شرع لگا اٹھ جاں کتھے گیا وقت سوال جواب دا جی
ہیر نفس اتھوں ہوا بول وتا دھر دل لکھیا آیا جناب دا جی

جے میں رد کردی کافر ہو مردی جھٹ سیا حکم قرآن کتاب دا جی
ایسے حکم نوں سوختہ کون میٹے اچا ہے پایہ آفتاب دا جی

مقولہ شاعر

جدے رب بے بخت بلند کردا اوہدے قدماں اتے سر نوں دھریدانی
بھاویں چوہڑا ہووے بھاویں ہووے سانسی بھاویں کوئی ہووے حاکم لائیدانی

نکے پنج آہنیاں تے بیٹھا گدھا پہن لباس اج زریدانی
بکرڑے نی ساٹے کرم بھریئے لاڑا بن بیٹھا بھاگ بھریدانی

جنے کسی ہل مدال چھڈے آیا پت کٹھری اہاں کھودانی
اوہدے بدل ناہیں کوئی پچھ ویکھے سبھنوں حکم سنادندا بریدانی

پت جیاں تے بیاہ دی خوشی اتے کہڑا چاؤ نہ کری دانی
اوہ نہ کرن کرتوت توں باز آوے جو کجھ سوختہ کسینہ سر یدانی

ایضاً

آپے باز نہ کرن کرتوت اتوں وڈے پھال پنچائت جھکے وچہ مار لیئے
بھانڈا کپڑا تے گھر بار سارا دیج وا چکے تے کر کار لیئے

پچھوں اون فاقے بھاویں لکھ واری ہن تاں اپنا کم سنوار لیئے
سر توں پیر تاکر بھاویں ننگ ہویئے کرڑی منگ نوں اج سنگار لیئے

ٹی چوڑ ہووے بھاویں لکھ واری جے کوئی دیوے بھی کجھ ادھار لیئے
پھیر کجھ ہاں وجن تے بہہ جایئے جیکر پہلاں نہ سوچ وچار لیئے

پلہ ویکھ تے کریئے کار کوئی اپنا آپ نہ کر دکھیار لیئے
ایسی حرص نوں لت سولت لایئے مت سوختہ توں نہ بیمار لیئے

رانجھے دا افسوس کرنا

اٹھ گیا ہے روح وجود وچوں گھر وچہ بیٹھیا بیٹھیا اک گیا
ایہ کی تھیہ ہویا ہیر حال اتے پھڑ پھڑ وپاروتوڑ لک گیا

ہیر پنج حواس نہ رہے قائم اسے وچہ سدا امتا پک گیا
بار الاور میاں پچھوں منہ دے بھار ڈگا ڈھگا ہیر دا سوختہ تھک گیا

جنج دا اتر جانا

بگل وجیا کوچ روانیاں دا جاندا ہولا اتے گھوڑ تری دے نی
جنہاں تلی اتے جند ا رکھ لیا مرنے مارنے توں کدا وڈری دے نی

گل ساز سامان برو دسکہ کھانے دانیاں دے گڈھے بھر یدے نی
رہن دیو نندلال جی سیٹھ آئے دیو کی نال گماشتے ہرہدے نی

افسر وچہ سنگاریاں جیاں دے ہاتھی جھول تے ناز دلبری دے نی
تینوں رانجھیا لگ اجاڑ ہویا پہنے ہیر نے کپڑے وریدانی

نیک عمل وڈ گئے وچہ بکلاں دے برے عمل ہیئے پا بھر یدے نی
حسن ہیر دا سوختہ دیکھنے نوں نظر باز عاشق جاندا مر یدے نی

رانجھے دا ہیر نوں کہنا

اج دیکھ ہیرے ابا سینیادی کسے طاقت نہ اٹھ امداد کیتی
عبرت باہجھ نہ گل کوئی ہتھ آوے کسے کم نہ آ د فریاد کیتی

ظاہرا پارسا بنیا تے کی ہویا باطن وچہ نہ ربدی یاد کیتی
ہیراں نال ہی بھرڑکے رہڑ دتی اوہدی گل نہ کسے صاد کیتی

سٹ گئیں زہر بلیڑے اوہنیں آد تے ہنا نال حکومت برباد کیتی — اپنے جہے دا کیتا مقابلہ نہ اوس غریب دی جان ناشاد کیتی

وچ قربان حکومت اطالوی تو استے کوئی نہ ہے آباد کیتی — پل وچہ سوختہ ساڑ وکھال دتی کیاں سالاں دی کھٹی آباد کیتی

جواب ہیر رانجھن نوں

گلاں ڈھائی سن کرنیاں فال تیرا ہیر کرنیاں نہیں منہ رکھیاں نی — مرجا یار دے جا بچیاں نوں مرد الّج تے ڈولیاں ڈکیاں نی

جیکر ہووے آن تے اٹھ نٹھوں مرد ہیر بے شرم ہاں پکیاں نی — ساڈا اللہ دی دھماں نمانیاں دا اگے ڈاڈھا پالا کے جھکیاں نی

اج دیکھ بلکھیاں راں ٹھکھیاں نیں کڈھ وارڑیوں ہھلیاں ہکیاں نی — جیکر جاندا اسیں انت بیڑا ہونی کاہنوں کچیاں تھاں دیاں ٹکیاں نی

لگے نیوں تے جگ دے چار کردا اٹٹ جاندیاں کتنے پرکھیاں نی — مردی وار بھی دوستا دیکھ لیسیں او ہو رنیاں ساڈیاں اکھیاں نی

چوری جھٹ چمکڑاں لا جاویں ڈال ڈال تے دکھاں ٹکیاں نی — عشق مشک چھپایا چھپے ناہیں گلاں سوختہ رہن نہ ڈھکیاں نی

مقولہ شاعر

سارے جگ اُتے پھر کے دیکھ لیکھاں کوئی سنبری باغ دکھاوندا اے — ہر ہر رنگ دی قسم اٹھاوندا اے اپنی ہٹ توں باز نہ آوندا اے

ساڈے سچ اُتے پانی پھیرنے نوں اپنے جھوٹ توں نہیں گھبراوندا اے — اگے ودھی جاندا وانگر دھیاں ناردندا ہیٹھ نہ جیبھ دباوندا اے

بھاویں موسم بہار دا گذر جاوے خوشبو داری پھل لیاوندا اے — اپنے واسطے ایہ پورا تال کردا ساڈی سوختہ گل گنواوندا اے

ہیر دی پکار

رو رو ہیر پکار کہے سن بابل دکھ ہجر دا سر تے سے چلی وے — اٹھ رات ادھی چوراں سن لا کے مال رانجھنے دی ٹٹ پئی چلی وے

موہوں بولدا نہ کی کجھ گل کرساں سجن گنگیاں دا ہووئے ہے چلی وے — عرشوں چار کہار آ یک میری ڈولی شہر خموشاں وال لے چلی وے

پچھلا قرض لینا آئے دیا کتھوں دھر مارا بے کو ایتاں بہ چلی وے — چھمکاں ٹھپلاں نال جھلے بدن ناہیں اتیاں پکڑ موتھر گل پئی چلی وے

دیکھ دیکھ بابل زوراں دراں کیکر جھلے جھل جانی ہھوکے چلے وے — ڈوڈ دوڑ بابل تن روڑ تاکر گھر رکھ مہمان اوگے چلی وے

اوتھے عدل میزان نے تل جاسن سچ جھوٹ اتھے جو کجھ کہ چلی وے — اچھے بار رنجھیٹے دی غماں والے داغ سوختہ دی سینہ لئی چلی وے

چوچک دا کہنا

ہیر ربّ جو اُلڑ جا ایتھوں کم ہووندا لے جھیڑے ہو گئے نیں
اج اُوہو نیں آئے تیرے چوہن والے ساڈے بوہے تے آن کھلو گئے نیں

چار سمتاں توں ہل ہیڑ ہونڈا آیا آئے تیر رفیق نہ جھگ گئے نیں
کہنا لگیئے نہ ناد کیتے نیں ڈھہے سوختہ دی سارے ڈھو گئے نیں

مقولہ شاعر

ہیر مڈھ قدیم توں چلے آئے بدھے حکم خدائی نہ ہٹدے نی
جیکر دھیاں دی گھر سمائی ہوندی ماپے کدی نہ دھیاں نوں چھڈدے نی

ہر کوئی جمدا نے کوئی پھیر مردا ربّ رہی رنگ کی رُڈدی
خوشی غمی وچّے نہ سامان ہوندے کھوے چہ یوسف نوں سٹدے نی

ہوندی شرع محمد نزول ناہیں تے سر مدا سر نہ کٹدے نی
کھیڑے آوندے نہ رانجھا جاوندا نہ کم ہوندے نہ جھٹ پٹدے نی

تیری انگ نجھیٹے دنیاں رہندی ہوندے کون واشِ چھبر گھٹدے نی
شکلاں نال شکلاں ملیاں ملیاں نی اہیر کرم نہ سوختہ وٹدے نی

جواب ہیر

اک گھڑی دی نہیں گھلیا رہیندا اج بابا تیری دیواہ بیٹھیاں
موسم آیا بہار تے اٹھ چلے مالی چھاں نہ تیری گلزار بیٹھیاں

دو جہان اُتے تیرا بھلا ہووے دتو خوب میتوں دو ہری مار بیٹھیاں
تیرے ولاں اُتوں صدقہ میں جاواں رانجھا سوختہ رکھ بولار بیٹھیاں

مقولہ شاعر

محشر وچ محمد دی شان اُتے کیسی خوبصورت رنگت گھلی بابا
کیتا پار محمد دی عاجزی نوں قسمت اُتھے بھی امت دی کھلی بابا

بڑی امت نے گناہ دی پلی ہیسی کیتی ربّ رحمت نے ہی پلی بابا
دیکھ سوختہ ربّ دیاں قدرتاں نوں نوری بنگئے خاکی ڈتلی بابا

ایضاً

اک ہور بھی چوچک نے کم کیتا گالیاں مجھیاں دنیاں کھو لیاں نے
تاں لگیاں ہیر دی ڈولڑی توں بھر بھر سٹھیاں نور دیا جھو لیاں نے

لکوں چوچک نے اجونوں آن پھڑیا مڑکے بجھ گیا گنڈھا کھلیاں نے
اوہناں گہہ نوں دتا جتنی سو ہوئی ڈنگ پھیر بھی مار سپولیاں نے

لے نی کی پایا چین ہاسناہیں وچوں اٹھ شرارتاں بولیاں نے
ساڈے کم ناہیں دیوو جیڑاں نوں مہیا مجھیا دکھیا چولیاں نے

کڑیاں ہیر نوں دیکھنے آیاں نیں کول بیٹھکے تی گلاں پھولیاں نے
نی توں رانجھے نوں چھڈکے اٹھ ترپویں دتے مہنیں آن پرولیاں نے

اونہوں خاک دے وچہ رلایا ای جدے نال توں کھیلیاں ہولیاں نے
اکھیں وچہ پاکے یار سوختہ نوں چھوڑنا خوب چھڑیا اج مولیاں نے

الضاً

کل وسدیاں نوں دھکے پیے پیڑے ہوئی قدر گڈے دور آیاں دے
نویں حاکماں دے پیر جم گئے نیں اٹھے کوچ ہو بابل جایاں دے

عہدے حسب حیثیت توں باہر دتے رتبے ہو گئے اچے من بھایاں دے
پھر بھی سوختہ نہ سدھے منہ کیتے ست وار سلام بولایاں دے

ہیر دا رنگپور جا پہنچنا

گھر کھیڑیاں دے ہیر جا پہنچی اڈیاں مٹراں دا انگ ہو ایانی
پت بیاہ آندا کر نوں جا آندا رب کیتیاں دور بلائیاں نی

بی نام نہ کسے دا رب کیتا بھلیاں جگ تے بھی ہین جایاں نی
سونہہ تھیں کڈھ قرآن حدیث دیاں باتاں ساریاں کھول سنائیاں نی

بھیناں بھاگ لگا بوہا رہیا کھلا اماں بڈھیے تینوں ودھایاں نی
ووہٹی وچہ ڈٹھا کجھ کج ناہیں صفتاں ساریاں سوہنیاں پایاں نی

سب نوں کھیا ہیر نے جا دھبینا جہڑیاں کا ناکھڈوں نوں آیاں نی
کتھے سوختہ ربدا حکم آیا رسماں جگ فضول بنایاں نی

ہیر دا مکلاوا

کل گیا مکلاوا تے اج آیا گھر وچہ سوہنیاں رونقاں لگ گیاں
آیا گیا بھی ہو یامر یدا اوہدا اوہدیاں ناز انداز یا ٹھگ گیاں

ایسی خوبصورت اجو نوہ آندی خبراں لگ گیاں سارے جگ گیاں
چھپے سوختہ کار وہار بھلے جتھے نویاں محبتاں لگ گیاں

ہیر دا رانجھے نوں خط لکھنا

سنی ماہنوا اوسنی گل ساڈی کدی ہیں اساڈڑے آجاویں
سنی کھہ جیا کھوج مکھ جیادا کھیرج لبھ تے کھوج دکھاویں

اچے پربتاں تے رہن والیا دسانوں راگ الست سُنا جاویں
ہتھ بدھ کے واسطہ نام دا ای ساڈی سُن ذرا التجا جاویں

اک ہور بھی واسطہ نام دا ای بیڑی ٹھیلیاں نوں بنے لا جاویں
جے توں وید ہیں عشق دی روگ لگی وِسے دوا جاویں دعا جاویں

گڈھ گور تاریک نہیں عاصیاں نوں عیسٰی ہیں نے کرم فرما جاویں
بیکر بھی تقصیر گناہ ہویا سانوں بھلیاں نوں رستے پا جاویں

چلی نکل زمین آسمان ہیٹھوں میں گناں دی وچ دوا جاویں
تیرے کول نبوت دی مہر آئی جے توں رب ہیں بخش خطا جاویں

بنجی پٹی بیمار لاچار تائیں باہوں پکڑ کے ذرا اٹھا جاویں
اسیں آپ ملانگے پھیر تیتھوں اکو تاں پرچنا پا جاویں

لایاں جگ دیکھیاں ویکھ لیسی ساڈی گل نہ منن بھلا جاویں
لگے جی ناہیں باجھ سجناں دے ساڈا سوختہ جی پرچا جاویں

جواب خط از طرف رانجھا

ہیر اٹھ کے دوڑیوں مگر آدے ہیں ادھی رات چھا اٹھ سوار گیا
بوہے بیٹھیاں چراں نوکراں نوں دو رو کتیاں وانگ ڈرکار گیا

کی اعتبار ہے رن دی دوستی دا ساڈے دلتوں اُٹھ اعتبار گیا
بھری ہوئی پنچایت وچہ بیٹھ کے تے سچی گل کر سوختہ یار گیا

ہیر دیاں دل نال گلاں

پہلی رات بھاری آکھن قبر اندر دو جا ڈر ہے خصم دی بولیاں دا
پہلی پھٹک ہواں خوف خصم دے دھتیں رنگ سبے گلاں ہو لیاندا

جے میں کراں حیا نہ گھنڈ چکاں پھیر خصم ہے پان تنبولیاں دا
ہیں شرم دی میڈڑی کھول بھساں کراں عذر تے یار پرولیاندا

چنتر کبوں گتاوساں عمر ساری گراں گم کیوں ٹال مٹولیاندا
اکھاں وچہ پاکے سرمہ وانگ رکھاں سوہنا سوختہ نانہ ہجولیاندا

مقولہ شاعر

اسلں گھول قلندراں دیکھنے نوں ہاتھی نگہ دی مست ہو رندے نی
اکلام نفس دیاں مار منزلاں نوں تن سو سٹھ دریا عبور نے نی

پلے جوڑ ملنگوڑ نہ رکھنا اسے ڈنگو ڈنگ دے پورے پورنے نی
اچھی نگہ تھیں سب نوں دیکھنا اے بھلے برے نہ سوختہ گھورنے نی

ایضاً

اک وقت ایسا نازک آونا اے اٹھ کٹیاں نے شیر گھورنے نی
کہرا ابھر دوزخ ذات رب با جھوں جا پیٹ دکسی نہ پورنی

آوجہان نے انگلاں ہونا ایں دندیں سکھنے ہتھ نے جھمبورنی
دیکھ سوختہ رب بھانیاں نیں بھکھے ذات کمین مغروریٰ نی

انسان دا سفر

پیا سفر سینوں نتل منزلاں دا جا گوچ نقارڑا ڈھولیاں دا
بکھڑے راہ اندر ڈاکو لٹ لیسن ہیر نال نہ ساتھ ہمجولیاں دا

وقت نزع دے خوف تھیں دل دھڑکے ڈاڈھا پیا ہے معاملہ لیاندا
ہیرے سامنے اگ تھیں پھوک سٹن ریو زر تے مال بھر ولیاندا

اساں الیں منزل پہلے پہنچیا اے پہرہ سخت جتھے اٹنبو لیاندا
دوجی چڑھ منزل بیٹھیاں جا تھکے جتھے خوف منکیل نکیر بولیاندا

مائی جیونی دا اجڑا باغ اوتھے جتھے کم نہ تال مٹولیاں دا
اوہنے لال دو اکھیاں کڈھ سینوں حکم دسنا عذر نہ گولیاندا

جے میں عذر کریساں پھیر او مار منہ نوں رنگ کرے گلال جیہو ہیاندا
اوہدی اک چپیڑ تے ہیں کیتے میں وچ رہی نہ گھڑ اکھڑ ولیاندا

کیکر صبر تھیں دل ہیں گٹ لیسا جتھے نہیں نباڑ بولیاندا
تیجی حشر منزل اوہدا خوف وڈا ایہہ بھی دیکھنا کم ٹرولیاندا

جتھے رہن نہ زمیں اسمان تارے سورج چند نہ مکر پرولیاں دا
جیکر ہوئی نجات تاں ایس کو لیں دیکھا پھیر میں ہڑ اوڑ دیاندا

کیکر سوختہ پار اتار ہووان عمل برے ہے میریاں کھولیاں دا

سیدے تے ہیر دا ملاپ ہونا

ہیرے میں نامرد ہاں جگ اتے میرا ایس گلیں ننگ کھلوئیں
اکھیں وچ پردے میرے بھید تاہیں اپنی اکھ دیویں میری اکھ لویں

نامراد جہان توں جاند کے دا مراد کھ وچھوڑے دا چکھ لویں
دیوے سوختہ بھلی آسیس تینوں اتے رب کو یوں جنت نہ کھلویں

ہیر دا من لینا

مہندی چڑھی نامیں تھل ہیریاں تے رنگ زرد ہویا سرخ جو لیاندا
زندہ رہیں دیوچہ نگھار دیندا گے شاہ دی عند کی گولیاندا

جا ہیر پلنگ تے خصم نے لت ماری ہویا قدر کی سیدھیاں کھولیاں دا
اوہنا کیہا جو کجھ اساں من لتا ہویا کم نہ سوختہ بولیاں دا

رانجھے دا دل نال وچار کرنا

رانجھے دل دے نال وچار کیتی کیویں ہیر دے ملن دا ڈھنگ کریئے
جہڑا راہ سدھا ساہنوں یاد ہووے اسے نال کسے اٹک سنگ کریئے

ایسی اپنی شکل بدلا لیئے نواں اپنا کوئی روپ رنگ کریئے
ہر دم مست مستانڑے گیت گایئے کوئی ہورہاں نشہ بھنگ کریئے

کسے گرو دے پہلوں جا پیر پھڑیئے پھل نال اوہدے خوب جنگ کریئے
اک گھڑی آرام نہ لین دیئے بات بات اتے اوہنوں تنگ کریئے

جیہڑا آکھے توں ہیں گرو میرا ایسا اپنا آپ ملنگ کریئے
اگ کھیڑیاں دے سینے لاونے نوں پیدا اُٹھ جیون وانگ ہو تنگ کریئے

کراماتاں اوہدی ساری کھو لیئے اوہنوں رنڈ بہالکے ننگ کریئے
مطلب اپنے کدی نہ سدھ ہووے جیکر سوختہ جگ نوں سنگ کریئے

ایضاً

یار کسیدی کوئی نہ توڑ ساہنوں اپنے لکھا اندر کیوں نہ آپ سڑیئے
جہڑی من نوں بھاوندی اوکریئے بالناتھ دے ٹلے تے جا چڑھیئے

سٹے پیا دی اتے ہی جا پئے اوہدے چیلیاں بالیاں نال لڑیئے
جنھوں کم جہان دے ہون پورے اوہدے سوختہ چلکے پیر پھڑیئے

ایضاً

سٹھا ٹیکیئے اوسدے چل اگے نظر اوسدی پنج حواس دھریئے
اوہدی گدی توں اوہنوں اٹھال دیئے ٹلے اوسدے تے قبضہ آپ کریئے

جہڑا موئیاں تائیں جوان پاوندا اے اوس گرو دے قدماں دے وچہ مریئے
جہڑی گل جہان توں باہر ہووے اوہ سوختہ اوسدے نال کریئے

رانجھے دا بالناتھ دے ٹلے تے جانا

رانجھا دل اندر ایہ گل دھر کے تے ٹلے ناتھ دے تے جا کے دھیا اے
دیکھ ہے سبب بے عمل ہنگا لگی اوڑ تے بدل آ گجیا اے

کوہ تیں اٹھیا تے کتے ٹھہریا نہ آیا دوڑیا نسیا بھجیا اے
ننگے سوختہ نوں دوروں دیکھ کے تے بالناتھ نے ننگ ہی کجیا اے

مقولہ شاعر

ہوکا دین دی رانجھے نوں لوڑ کی سی آ ڈگے فقیر جے ہوونا اے
عاشق ہیر دا ہو کبھی کنی ہیسی جیہے رانجھے نال کھلوونا اے

ہیں گیندوں کیسیدی پٹر کاہدی جنہوں خت دے پیا اوہ ہے روونا اے
سونا بھکھیا ہے سیت اندر اتے سولی تے عاشقاں سونا اے

اوہ نکسب جہاں دے ہتھ آیا جہڑا فقر اتے داہ ہونا ہوونا اے
ماری کیسدی مار اوہ نہیں کہاندے نفس اپنا مارنا جوونا اے

اوہناں سوختہ لوڑ کی منگنے دی جنہاں رزق دے بوہے کھلوونا اے

رانجھے دا ناتھ نوں کہنا

رکھ لئیں ناتھا مُڑدے جاوندے نوں تردوار اتے عاجز آن ڈگا
تیجے چھڈ کے ماں گماں تائیں تخت بخت اتوں سلیمان ڈگا

جنہے رب دے حکم نوں رد کیتا در توں رد گیا شیطان ڈگا
اج سوختہ نظر نیاز لیکے تیرے قدماں تے میرا ایمان ڈگا

ناتھ دا جواب

بچہ دنیا تیاگنی بہت مشکل جیوندی مر جاپچھا نوں فقر کی ہوونا اے
مرنا بیٹھکے ماتم نہ مر گیاں دا ناہیں رزق نوں کھڑی ہوونا اے

جہڑے نگر اندر جاویں منگنے نوں چلیتی صدا نہ کتنے کھلوونا اے
باسی ٹکڑیاں تھیں پورکھ پر نے نوں لگی نظر اساڈڑی ہوونا اے

دکھ درد بیماریاں دور رہودن نیولی کرم کر جگر نوں دھوونا اے
ہر دے وچہ ہر دی تاڑی لاونی اے پانی اگ دے وچہ بہوونا اے

پلہ پاک ہے رکھنا سب کولوں کسے نال نہ لاونا چھوونا اے
نرے دنیا دے سوختہ چھڈکے تے ساکن لئی وجود نوں چھوونا اے

جواب رانجھا

اساں سن لئی ناتھا گل تیری کچ نال کی لال پروونا اے
سیخے چاہڑ کباب نہ بھننے نیں اگ عشق دے وچہ آپ نوں ڈبوونا اے

منہ تے باپ کیوں لنگھ جانا جھگڑا چھڈکے پیچھے کھلوونا اے
اگے اپنے سکھ نوں ہسنا ہے اگے آپنے دکھ نوں روونا اے

اساں کیسدے رونے نہیں رونے رزق اپنا منگ کھلوونا اے
اساں آپنی نفس نوں پالنا اے تیرے لئی فقیر نہ ہوونا اے

نفراں کم ہے ربدی یاد کرنی دنیا دار نے داہنا بوونا اے
کنڈا سوختہ تینوں چبھونا اے اساں پھلاں دی رنی ں چونا اے

جواب ناتھ دا

واہ او منڈیا کسب کمال کیتو ہر دو چہ سر دا آسمون لگوں
کملے جٹ خدا نوں چھوڑ لیگیے ساڈوں شل مشہور سنون لگوں
جھبوں آیا ہیں اودھر نوں جا بچہ بڑا وگ جوانی نوں لون لگوں
تیری صورت نوں دیکھ قربان ہویا مینوں اپنا پاگل بنون لگوں
ایتھے اپنا سکہ جمون لگوں مینوں ٹلے دی اوں اٹھون لگوں

پتر جٹ دیا گبھا رہوں نا ہیں ہن توں اپنی عقل تے اون لگوں
جوگ پالنا جان تے کھیلنا ای کاہنوں کھان اندر جان ہون لگوں
مینوں رب دی یاد بھلا ناہیں ہیر اتے کی افترا ہون لگوں
ہیر کا لعجہ دس وچہ آوندا نہ مینوں ظالما کیوں تڑپون لگوں
اے کی سوختہ کرم کمون لگوں ست پشت دا نام گنون لگوں

جواب رانجھا

آن ڈگے ہاں تیر دوار اتے گنہگار روڈے پر تقصیر سائیں
کر دستگیری میرے حال اتے سارے جگ دا ہیں دستگیر سائیں
وارد ہوئی تقدیر پیغمبراں تے بری ہوے نہ خواب تعبیر سائیں
دوست دشمن دے ہو و نصیب ناہیں بڑے بگڑ نہ جاوے تقدیر سائیں

لیندوں خبر جے نہ ننگے بھکھیاں دی ہوندا پھیر کہڑا اخبر گیر سائیں
لنکا ساڑن ویلے توں بھی وچہ سیں اسیں جانئیں ہیں جہا بیر سائیں
دلاں ملدیاں نے ساک سین ہوندے رانجھا کون تے کون ہے ہیر سائیں
اگے سوختہ نے نہیں کوئی گل کرنی ساڈی گل ہے ایہو اخیر سائیں

جواب ناتھ دا

تیری محنت وچوں کی توں منگنا ہیں کہڑی گل دی بنی ہے اڑ تینوں
اساں بجھ لیا جدے لئی ایہ مشکل پئے کرنے اوڑ پوڑ تینوں

کتھوں درد فراق دی چوٹ لگی کہڑا یار ملیا انموڑ تینوں
اوہدا پہلوں ہی دھوکا نہ کھاونا سی جنہے دینا سی پچھوں چھوڑ تینوں

مطلب کڈھنے نوں چیلا بن لگوں کرنے آوندے نیں توڑ جوڑ تینوں
لگے ٹھرک جے سوختہ ہٹ جاندا اج ہیں بھی پاوندا موڑ تینوں

جواب رانجھا

خوش بول جاوے جھیڑے بوڑ دی پھیرا دسدا پھل نہ توڑیئے جی
تسیں جوگ دیو کرو مہربانی الفوں اسیں بھی میم مروڑیئے جی
وچھڑے بیلیاں نال آکر نہ میل سایاں تیرا بھلا ہووے سنگ جوڑیئے جی
اپنے وچہ پر دیسی کا سانوں پنج تن والی چادر اوڑھیئے جی

تیہوں تیوں سخت نہیں ہوندا جاوندا او جیوں جیوں بینتی ہتھ جوڑیئے
میتوں چھڈ گیا دھکے کھاونے نوں میرے بخت نوں بھی کتھوں موڑیئے
بندہ مہر کرنوں منہ نوں موڑدا اے مہر کرو اجو کجھ لوڑیئے جی
بے آس ہی سوختہ آس تائیں ڈوبے گھو دیچہ نہ بوڑیئے جی

جواب ناتھ

سو دا عشق نال کرینہ مو کھا اولا نگر ٹیڑ کر رب ملنگیاں دا
زہد صابراں دا جیکر ویکھنا ای خادم ہو جانیں اک ٹنگیاں دا
عشق بے اولادنوں رحم ناہیں بچھیں پار سمندر وانگیاں دا
متاں ماریا جائیں انجول کدہ رسکم کریں نہ کتے اڑنگیاں دا
آجا بسم اللہ لیجا جوگ ساتھوں کم ہے جاوے موہو منگیاں دا

ہوئے عشق توں گھول قلندر رالے مستہ سکیا شیر پلنگیاں دا
متصل عشق وچہ دوڑ کے جاوڑنا کتھوں سکھیا کھیل لفنگیاں دا
عشق حکم وے وار تلوار ہیٹھاں ہٹ جاونال مان تلنگیاں دا
مٹھا ڈنگ زبان دا قند کوڑ اجے توں جھلنا دا زہر ڈنگیاں دا
توں بھی سوختہ ناتھ انا تھ ہو دیں خادم ہو جاویں بے لنگیاں دا

جواب رانجھا

کرو مہر جلدی لا دو دیر ناہیں بھڑیئے بانہہ تے پار اتاریئے جی
کدھرے وچہ شیطان نہ آجاوے اپنے ہر نے اندر نظر ماریئے جی

من ماریئے گل سنواریئے جی شیہوے بیل نوں ذرا سنگھاریئے جی
پہیلے سٹرن پیئے وانگ سوختہ ہی ساڈے اپرو جان نوں واریئے جی

جواب ناتھ دا

کریں نا ہ ناہیں گمل دیوں ہر اک کم دا مارنیں دم میاں
اپنے نام دا کریں نہ کم کوئی رب دا سطے دا کریں کم میاں

ادلے دیکھ آئی آندھی جگ نے پر یئے پڑیاں ہو تھم میاں
دو جہاں دا ملے ثواب تینوں ذرا نال دشمن جاویں جم میاں

دوجہان اتے تیرا نام رہسی ایس گل تول جائیں نہ رہم میاں
جے ہئی توہم دا سوختہ پاس تینوں کریں ویر نا ہین یا دیں لم میاں

جواب رانجھا

سب کجھ دیکھ لیا میری جان تجھ تو ہیر یا منہیا بھی ہو یا کھاریاں نی
میہر پاؤ ہے تے انہوں اٹھ جاوا تیر یاں کیتیا جو خدمتگاریاں نی
جیکر کجھ ناسی تیر ہتھ پلے ناتھا کاس لئی ٹرکاں ماریاں نی
اودیں نہ سوختہ وسنا ای جتھے ہوندیاں رہن بدکاریاں نی

جواب ناتھ

بچن گرو دیول دھیان کر کے وڈیالین تون ذرا سنگنا نہیں
ہر اک ناتھ دی نام دی صد اکرنی اپیر ہتھ بھیک منگنا نہیں
خبردار گرہست دیوچہ جا کے جھاتی پاونی نہیں اندر لنگنا نہیں
ست پشت تائیں تساں لاج لگے ایسا خو بصورت چولا رنگنا نہیں
یادر بدی تون ناہیں پرے ہونا اپنے آپ نوں سولی ٹنگنا نہیں
اپنے آپ ہتھاں بھاویں ڈنگ جاوے تساں پھیر بھی سپ نوں ڈنگنا نہیں
سادی مت کوست نہ کردینی جتھے سڑے مرداتھل لنگھنا نہیں
انگن والیاں دا انگن رہے قائم تساں سوختہ لاونا انگنا نہیں

مقولہ شاعر

یار دصبح دی بانگ نماز ویلے سنیا تساں ہے کدا آواز آیا
کل رب نوں جوا ٹاں مار داسی دو لتمند وڈا سرفراز آیا
اویں کون کوئی رب نوں جاندا اے آیا دخت تے دین نیاز آیا
مسجد وچہ جا کے دیکھو سوختہ نوں بھکھا ہو یا تے پڑھن نماز آیا

جواب رانجھا

اساں دل سچے نال ہن لتا جو کجھ تساں نے ساں نوں فرمایا اے
رکھی میل مکھی ناہیں دل اندر تساں خوب ایہہ سانوں سمجھایا اے
دھنے پتھروں رب نوں پایا اے تے زلیخانے کی نہایا اے
چک کلی وچوں پتھر اپنے نوں بھن توڑ کے خاک رلایا اے
پھیر یوسفے دا اونہوں میل ہویا سچے رب نوں جد دھیایا اے
ہیرا کم نہ سوختہ ہونا اے تینوں پھیر شیطان بہکایا اے

جواب ناتھ

ناتھ آکھیا رانجھے نوں سن بچہ نصیحتاں سب کجھ آوندا اے ۔ بال پن والی اڑی بنھ ناہیں جھڑا جھوٹ بولے پچھوتاوندا اے

جھڑا اپنے ہٹ تے ہو بیٹھے جو کجھ کہی منہ تھیں بولیا وندا اے ۔ پن چھنکے ڈگگوٹ گھاٹکے تے تینوں سوختہ بھنگ پیاوندا اے

جواب رانجھا

میں کیوں گل تیرا ایتھے آونا سی ہنیوں پہلوں جے کوئی سمجھا دیندا ۔ تیرے کول نہ پھولنا پھولدا ہیں اونہوں اپنا دکھ سنا دیندا

جیکر ہوندی پتھراں تے پیری میں پہاڑوں سیس جھکا دیندا ۔ جھڑی تینوں دعا ہیں لوئی سی ایہہ ہیں اونہوں اج دعا دیندا

میرا بال بچہ جیکر ضد کردا اوہدی گود دے وچ بہا دیندا ۔ پھر بھی اپنا رب بناوندا نہ اوہنوں بالاں دی کھیل بنا دیندا

گل وچ پاری ابراہیم وانگوں سارے شہر دی سیر کرا دیندا ۔ آپ چھپاتے سوختہ چڑھ جاندا ایہہ تیری خدائی بھلا دیندا

جواب ناتھ

اٹھ ٹلے اتوں سر نہ کھا ساڈا اہل واہ جا کے کر کم میاں ۔ ستے شیر نوں پیا جگاناہیں اگے جوگ دا مار نہ دم میاں

پوجا پاٹھ تیری اساں نہیں کرنی ساڈے کم ناہیں چھپا چم میاں ۔ پیوں سوختہ کھیڑے وسواس اندر ہو جگدی کم نہ تم میاں

جواب رانجھا

جو کجھ کہو نہ کراں میں عذر کوئی کر دا پنی جیرنا داس مینوں ۔ دن رات میں تساں دی ٹہل کر ساں دکھے دیو ناہیں رکھ پاس مینوں

ماں باپ ناہیں نہ کوئی بھین بھائی اکو ہے تساڈی آس مینوں ۔ مٹی سارے جہان دی چھان ماری آئی کتوں بھی نہیں دھرواس مینوں

بھڑکی عشق دی اگ ہے دل اندر لگ رہی ہے بڑی پیاس مینوں

ہوے سوختہ دی جیکر مہربانی چیلاں آکھنے توں ملے ماس مینوں

ناتھ دا رانجھے نوں چیلہ کر لینا

رکھکے نذر نیاز نوں پٹ ہیٹھاں چیلہ ناتھ نے رانجھن کر لیتا
بھکھے آودیوں کھنڈ کھیر مل گئی لگے چیلیاں توں پیٹ بھر لیتا

گوڑے اتی پلانے نوں پا دتا اج کنوتڑ سنے پہن ذر لیتا
ہنے سوختہ کڈھ وکھالیگا ہویا کی جیکر کھیت چر لیتا

مقولہ شاعر

تینوں آکھیا سی ہن بھی جا دیکھاں السی شان تے آپا دے چلی بابا
ساڈی گدڑی کھنتی پرواہ ناہیں سٹھے وچہ گئی ہی زہر گھُلی بابا

جہڑی گل تیری وڈے راز دی سی اوہو وچہ پیراں آکے رلی بابا
اونڈی اٹک دے وچ تو بھیڑی گئی لندن وچہ جا کے جھٹی کھُلی بابا

ہے کوئی مورت بچا دی پاس تیرے سر تے قہر دلی آندھی جھلی بابا
سارے جگ تے سوختہ دیکھ آیا تیرے مارنے نوں خلقت تلی بابا

ایضاً

چڑھکے طور تے چمک مارے دیہیں ہنے سو گہنیں سہاوندے بندڑے نیں
کنیں کو ہجیاں دے ناہیں بھیدنیں نال سوہنیاں دے نار بندڑے نیں

ذرا کام نہ کسے توں کھاوندنیں آپ سوچہ جاندے گوندناں گُندوے نیں
وچھوں سوختہ آن الہیا بندیہلاں چوراچکرڑے بندڑے نیں

ناتھ دا رانجھے نوں کہنا

ذمیں سوں رہنا لت تیں سکے دھر ادھی راتیں اٹھ کھلونا جے
اپنے کھیت دے داہو بونے نوں ال پناو دیں ملے وی ڈھگا جو ونا جے

سارے زمیں اسمان دی سیر کرنی ہو وہ ذکر ہی ہونا جے
رات نوں رات اونارا تو رات جانا پرے جگت کولوں ہو کے سوونا جے

اک کنڈ دم گلزار محمدی دا لیکے آونا مینوں چھو دنا جے
اونہا جہاں ہے سوختہ کون کوئی جنہاں آخرت دا نا دھو دھونا جے

جواب رانجھا

تسیں کرو نصیحت نہ کوئی ساں نوں عشق وچہ رہنا بھلیا بھلیاں جے
یار دیکھنے دا جنہاں ٹھرک لگا اوہ نہ اکھیاں رہن سنبھلیاں جے

پنڈ و پنڈ چڑھکے پیا بن ہو کا بیلو ہوئے توں سانو یاں جھلیاں جے
نہ اوہ باکے سوختہ رہی مرشد پیا چو دھویں صدر تجلیاں جے

جواب ناتھ

کانواں وانگ ناہیں کاں کاں کرنی بننا بادشاہ وانگ اشتہار میاں
جھوٹ کسے دے دل تے نہ اون دیویں ایسی رکھنی خوش آواز میاں
یاد رب دی کتے نہ بھل جاویں سنہہ نہ لاونا لہن پیاز میاں
آسن اپنا وکھرا لاونا ای رکھنا خوب وجود نوں ساز میاں
اکھیں وچ لباس چھپا کے تے کھوئیں جوگ لگتے نہ راز میاں
کوئی لکھ پیا چاہو آکے اینی نہیں نذر نیاز میاں
اگ بلی ہووے جتھے جھگڑیاں دی اوتھوں جاونا کر پرواز میاں
اوہدے بھیدوچ سوختہ آونا نہ بڑا ہے شیطان دغاباز میاں

چیلیاں دا رانجھے نوں کہنا

دیکھو نظر شفقت ہوندی رانجھے تے کیہا چیلیاں نے ذرا ادھر آؤ
بھوجن کھاؤ پیو رستے نظر آؤ جتھے جاونا ہی اتھے چلی جاؤ
درشن دتے تیں جی چراؤ ناہیں ساڈے دوار اندر ذرا چرن پاؤ
نال سوختہ چاہو آکے تیں اج اساڈڑا دل ڈھاؤ

رانجھے دا چیلیاں نال لڑ پینا

رانجھا لڑ پیا نال چیلیاں دے دیکھو مورکھ کی کم خراب کیتا
پھکا پے گیا چڑھکے رنگ یار اے پیدا اس کی پر سرخاب کیتا
بنیا اپنا کم بگاڑ دتا اپنے اتے نزول عذاب کیتا
لکھی سوختہ گل نہ کوئی باقی جھٹ کم کیتا بیحساب کیتا

بالناتھ دا اینکے گل نوں ٹال جانا

بالناتھ نے سنیا جاں چیلیاں توں نویں چیلڑے نے کٹ دھم کیتا
پھر بھی گرو ہیسی گل نوں ٹال گیا ایپر دل اندر بڑا غم کیتا
میں قربان جاواں اوہدے حوصلہ توں نرمی نال فساد نوں کم کیتا
کیتی سوختہ نے سبدی دلجوئی اتنا آکھیا برا ہے کم کیتا

مقولہ شاعر

حسن والیاں دی کراں صفت کی میں تسیں ایس گلوں خبردار ناہیں
رب بھی سوہنیاں دے ول ہو جاندا تے کوہ عبادی بنداسا ناہیں

جرم اوہناں دے تے لگاوندے نوں کستوں نکلدا اسرکار ناہیں
لاباں زور بھی سوختہ نہیں ہنی چڑہنی گل میری کسے کار ناہیں

ناتھ دا چیلیاں نوں کہنا

جٹ دگڑیا آن مرید بنیا کڈھو لیوں باہر اس چپکڑے نوں
جہڑی تسبیح دا منکا ہے جاوے اوتھے وہیا ایک تور دے جنگل بیلڑے نوں

لیا جوگ اساں نال محنتاں دے دیہی جوگ کیتھوں ایس دیلڑے نوں
ہیں آکر اس کم خراب کیتا چنگا پالیا پوسیا بیلڑے نوں

جدوں آیا ہے سی ہوٹھ وچہ دند نہ سن تتی تے ڈہن ٹھیل بھیکڑے نوں
پھلا ماتا دا اچھا نہ ہون والا رکھے سانبھ کے اپنی دیکڑے نوں

سورج کھی دے پھل نہ کھاویا دے تسیں کردیا نگلیاڑے نوں
دوجی اکھ وچہ سوختہ جا بیٹھے اندھا ہو جاوے لبھے دھیکڑے نوں

چیلیاں دا گرو نوں کہنا

کل دے آئے نوں جوگ پھڑا دتو کجھ اساں دے بھی پلے پانا تھا
نہیں تاں توں بھی اٹھ جا نال آہد ایتھوں اپنا بستر اٹھانا تھا

رات دن تری خدمت رہے کردے آہد عوض ایہی سنڑانا تھا
نویں چیلڑے تیں کل مارکھا کے تیرے کول کیتی التجا نا تھا

کیتی کجھ بھی نہ ساڈی دلجوئی سگوں گیوں زبان دبانا تھا
ترے حکم دی ہر دم تعمیل کیتی کدی کیتی نہ چوں چرانا تھا

ادھی رات بھی کھیلتے اٹھ دوڑے ایتھے آندا پہاڑ اٹھانا تھا
ایہو جہا چیلا لکھاں عذر کردا دسدا کئی فریب بنانا تھا

اسیں ڈردے ناہیں کسے بات کولوں کردے ہی ہا جان فدا نا تھا
بل گرج اتوں بجلی کڑک اتوں اساں لئی نہ جان لکانا تھا

کہنا گرو دا اساں پروان کیتا سرد گرم نہ دیکھی ہوانا تھا
ساڈیاں پکیاں کچیاں ہو گیاں ہن توں اوہدیا پکیاں کمانا تھا

ہونا تیرا نباہ نہ نال ساڈے دتی اساں ایہ گل سمجھا نا تھا
ساڈیاں خدمتاں تے پانی پھیر دتو نال سوختہ ہتھ ملانا تھا

مقولہ شاعر

کارساز ہے سب رب دانا ایہپر کم ہوندے نال حیلیاں دے — لودیکھ لو خاں نواب زادے دیکھے کھاوندا بہجو دیلیاں دے

اہو اپنی دین مراد پیے وکھو وکھرے بت قبیلیاں دے — عقلاں تے جے سوختہ کم ہوندا میں پہاڑ بناوندا تیلیاں دے

ایضاً

دل گرو دا رانجھے تے موہ لیتا گلاں مٹھیاں نال رسیلیاں دے — مان والیاں نے نرے مان لتے ہین قربان جا سراں سریلیاں دے

ہوراں چیلیاں دے پاک صاف ہوگئے جہڑ دل سن نجل نجیلیاں دے — سبھناں رانجھے نوں گل دے نال لایا گندے وال گئے نال تیلیاں دے

کھنبے چاپڑیا تے ڈب نکل گئے او دیکھ ایہدراں نیلیاں دے — سبھو جوبن جوانیاں ڈھل گئیاں رنگ بدل گئے دھپ پیلیاں دے

گھر گھر سوختہ کلا دے کھو ہنگئے بند ہوئے روزگار چھبیلیاں دے

ایضاً

ہر دے وچہ ہر دا آیا جگ سارا زمیں وچہ جیوں بیج سما رہیا — ہر ہر رنگ دے پھل بنا رہیا پودا دیکھ جوانی تے آرہیا

گل نوں کنڈیاں وچہ ہسا رہیا اوہی جان نوں کول روا رہیا — دو ہاں جزاں دا میل ملا رہیا دیوے اتے پتنگ جلا رہیا

اپنی کھیل نوں آپ سجا رہیا ہر اک جی دا رب کہا رہیا — کن پاڑ کے مندراں پا رہیا گھون ہون رنجیٹھا گرا رہیا

اکھاں وچہ ہی سرمہ لگا رہیا کوہ طور دی چمک دکھلا رہیا — نور نور دے وچہ سما رہیا نشہ سوختہ رنگ لگا رہیا

ناتھ دا رانجھے نوں کہنا

بچہ جوگ توں ہن بھی باز آجا کاہنوں جان نوں روگ لگاونا ایں — تینوں کھول کے سب احوال دسا ایویں سہل نہ جوگ کماونا ایں

پنجی برس پھرنا دے وچہ جنگلاں دے پنجی برس ودیا نوں پاونا ایں — پنجی برس گرہست دے وچہ رہنا پنجی برس پھر دعظ سناونا ایں

دودھ گھٹ نا ہیں لیکھا لاونا ایں سوہ اسو سد بلے پاونا ایں — سبھناں گلاں توں سوختہ پاک ہوکے تن سو سٹھ تیرتھ پھیر نہاونا ایں

ناتھ دا رانجھے دے کن پاڑنا

دن وار مناکے رانجھنے دا کن پاڑ کے مندرا پایا نی
زخماں تائیں زبان تے جدد ون لگا خوشیاں چیلیاں خوب منایاں نی

بیلدع تائیں داغدار کیتا ڈھنگا پچھ توں دیکھ سودا ئیا نی
آئیاں سوختہ کیتیاں پیش تیر جھڑیاں چیلیاں نیکالا یا نی

ناتھ دی نصیحت

ننگا ہو نہیں ویکھدا کوئی تینوں ساڑ سیلیاں پھوک لنگوٹڑی نوں
پیا پھیر مستانڑا کر موجاں کھا حرام حلال دی روٹڑی نوں

زردے نال پلادی لذتاں تھیں پال نفس ہنکار دی کھوٹڑی نوں
پی شراب تے بیٹھ وچ میخانہ لت مار نماز کھلوٹڑی نوں

مسجد ڈھا اجاڑ دے بتخانہ چھتر مار محراب سر ٹوٹڑی نوں
پشت سور تے چاہڑ اسوار کرتوں وضو ساز وجود دی بوٹڑی نوں

جو کجھ جی چاہے تیرا کر پیا کھیں شرم نہ بھرم دی کی اوڈٹڑی نوں
اہیر پھیر جے کسیدا دل رکھیا کتھے وار سیں دی ہی الیس ہٹڑی نوں

جدہاں ناں کھیا ادہنے پکڑ تینوں پچھ کھاونا اولن لوتھڑیوں
پھول نہ کچھ نہ کم خراب ہوسی پر دے ہیم وجود دی پوٹڑی نوں

ایس مر ناہیں ہیں توں واقف سونا رب سے ست گھسوٹڑیوں
پہلاں کھل لہائیں نہ وانگ شمس پہلاں بھن کھاں جگر دی بوٹڑیوں

جوگ پیا ناہیں کتے روڑیاں تے تینوں دیاں گیتھوں ما رکھوٹڑیوں
او بھیسبر بانفقر دے چڑھ ٹلے ماریں لت نہ آس کھلوٹڑی نوں

عشق جوگ ہے نال دھر بکب بدھا نک پاڑ نکیل جیو جھوٹڑیوں
اہیر سوختہ جوگ ہے بہت مشکل جتھا دہار یائی قسمت کھوٹڑی نوں

رانجھے دا ٹلیوں جانا

لیکے تھاپنا رانجھا گورو کولوں اٹھ ٹلے دیاں توں روانہ ہویا
مردہ پیا بیجان سی مدتاں گرو کرم کیتا سو ادھان ہویا

ڈردا کھیڑیاں دیس نہ جاوندا ہی بھیس و ٹیلاتے اون جاہ ہویا
اج سوختہ اوسدی چال دیکھو جدا پروں عشق قربان ہویا

مقولہ شاعر

قسمت اٹھ زمانڑے ہو آئے رانجھے موہن منایا واریاندا
اج خاک تے بسترہ لا بیٹھا چھڈ مسند ماں چوباریاں دا

دھڑ ہنڈ مبارکاں بھیر لیندے اجڑ ہیا چا سوگن سنگھاریاں وا

چوہدھر چھیڑ فقیراں مل لیاں بدھا سخن دا پا بیپاریاں وا

کل بادشاہ سلیماں آپ ہیسی وچ نفر تے یار بھٹیاریاں وا

گھر گھر شہر ہیاں پیا دیندا داد ونجھیا پیچ بھنڈاریاں وا

جمنی لال خرید دا سر دیندا اہو کا دیوندا ایہری دکھاریاں دا

لٹک عندراں دی چمک طمبور ہار رباب ارنی بولدا داریاں دا

نظر باز عاشق دل معشوق دیکھے پھر لبھدا کھوج نظاریاں دا

کل منصف سبی حکیم حکومتاں دا اج پیے وگار رکاریاں دا

گرماں چھیڑ لیتے سوہر کم آیا ٹٹ رہیا ہن بھاڑیاں گاریاں دا

شور حق قرآن انسان ہویا تیلا سوختہ تیس سیپاریاں دا

ایضاً

رانجھا صدا دیندا بھیر وچہ ہنڈاں شیریں شیر دا نعرہ اٹھالئی

ہیریں گھنگرو چھنک چھنکا لیئے دیپک راگ ملہار نوں گالئی

طبلہ ساز آواز بنا لیئے تنگ نفر تھیں ذرا کسا لیئے

ہند دا لڑے کوکلے ہس گڑیاں گجے ماڑو ہی یار منا لیئے

کتے عشق دی جھل دیو چہ ڈر کے ہتھ شیر دی مچھ نوں لا لیئے

کتے جنت دا بھی مزا پا لیئے اپر دوزخ دی اگ بجھا لیئے

قبر وچہ وجود نوں پا لیئے روح نوں خانہ بدوش بنا لیئے

کتے ظلم یزید دکھا لیئے کتے صابر حسین کہا لیئے

کتے تیر تھاں دے درشن پا لیئے تن سو سٹھ ہی ظلم کما لیئے

ویلے وقت دا سما لنگھا لیئے رو دیئے آپے جگ ہسا لیئے

ہو کے نفر الکھ جگا لیئے کتے پوریا ہیٹھ بچھا لیئے

کتے جھگے نوں چوڑ کرا لیئے نال شہیداں سنگ رلا لیئے

محمد دین دلدار نوں تاں پاییئے جد ول اپنا آپ گنوا لیئی

کارساز ہے رب وسیا لیئے کریئے محنتاں رزق کما لیئی

چل نچیئے یار دے وچہ ویہڑے ذرا کنجری ویس بنا لیئے

کتے اپنا بدن جلا لیئے کتے اکھاں تھیں مینہ برسا لیئے

اڈی مار کے دھرت کنبا لیئے لڈی وانگ قلندراں پا لیئے

پنڈا زہر تنگ اب دے پھل کوہنے کنڈیاں نال پچھا لیئے

مرجانڑے دی سد ہر لا لیئے جیوندی جان ہی چھڈ کرا لیئے

سر کٹ کے سرمد بنکے نام یار توں سیس کٹا لیئے

کتے بدیاں تھیں جنت پا لیئے کتے نیکیاں تھیں سزا پا لیئے

کتے جوگ دی خاک رما لیئے تن سٹھ تیرتھ کتے نہا لیئے

دل نوں ویدک سبق پڑھا لیئے تن نوں گھجڑ گگ ارد کوئی لا لیئے

ایہو رسم قدیم زمانڑے دی آپ ہسے جگ رو لیئے

کتے تخت اورنگ تے جا بہئے شاہی حکم تلوار چلا لیئے

کاسہ سیس بنا کے دل تائیں در در دا بھیکھ منگا لیئے

صحبت نیک نوں پاس بہا لیئے بھلی متے بھلی دعا لیئے

زریاں قولماں ہنجتہ ہتھ آون جتنا ایس وجود نوں دا لیئے

عبالی کا ملنا

عبالی دیکھ دوروں جوگی سادھ تائیں بڑی عاجزی نال پکار دی جی ۔۔۔ آکھندی آئے تسیں کیہڑے جا دونا آکھ ہر گل نوں سوچ بچار دی جی

ساڈا اینہا بھی لے جاناں عاشق تسیں رسول دربار دے جی ۔۔۔ اہدا اک کنڈا ساڈوں وے جاناں تسیں بھل ہوجیں گرار دی جی

بخشش دا ساڈوں بھی دس جاناں اچھے عمل ناہیں گنہگار دے جی ۔۔۔ ساڈی سوختہ عاجزی ول دیکھو تسیں خاص پیارے بخشنہار دے جی

رانجھے دا رنگپور وچ اونا

رنگپور دی وڑیا آن جوگی ہاتھی مست چھٹا ڈنڈ پیلدا اے ۔۔۔ چلے لٹک دی چال تے چال جاوے سوہنا گبرو ڈھنڈ گھسیلدا اے

کالی زلف معشوق داستانہ سرمار داتے حال کھیلدا اے ۔۔۔ پتہ لبھدا یار پیاریاں دا پنڈ و پنڈ پھر دا نگہ میلدا اے

ہر ہر بار الحمد پکار دا اے سایہ جن دا خوف چڑیل دا اے ۔۔۔ کتے مل جاوے گل لاواں سوہنا سوختہ یار جھبیلدا اے

ایضاً

عبالی پیر جھبیٹے نوں کہن لگا نگر کھیڑیاں گدھا چرن لگوں ۔۔۔ ہیں ہاں ہفت زبان دا خوب واقف تیں ہن ہفت زبان نوں ٹرن لگوں

ایہی جوڑا چھڈ کے اٹھ نٹھوں قسمت نال تقدیر دے لڑن لگوں ۔۔۔ کمی نیکیاں دی کھیڑے اوڑھ گئے ہن مورکھاں دے پاٹھ ہرن لگوں

حور دنیال لڑا چشماں در بے جنتی وچ جاوڑن لگوں ۔۔۔ رنگ روپ اتو ساڈوں نظر آیا چوری عرش عظیم تے چڑن لگوں

کالے ناگ آیوں جھوٹی میلنے نوں بنہ مارا گاڑیوں لٹن لگوں ۔۔۔ گڑھی کٹی نہیں سی اگے پھر جھوٹی ہن توں جتڑی نوں پھیر گرن لگوں

گئے کھل اندر روح پھوک گئے نے کاہنوں پشت فرعون نے چڑھن لگوں ۔۔۔ گوڈے مڈھ بہا کے رن تائیں اوہسی اتے بہتان کی جڑن لگوں

اپنی بدی توں سوختہ مڑیں تاہیں منجیاں حق دے راہ وچ جڑن لگوں

جواب رانجھا

گھر آ موڑ کیا جنہاں نوں رب سنے سانوں منناں تہناں دا آیا اے ۔۔۔ دو سر ملدیاں وچ نہ گھت جھیڑ رب باہجھ محبوب نہ پایا اے

ساڈا جو ر جو ر ہستے دے وچہ ملیا اساں پکڑ یا پکڑ بہایا اے
توں سکار عیال نے شکل لو مڑ غیراں باہجھ کی افترا پایا اے
دیاں کھیر اماریں مار تینوں ایہہ گراں نہ بچن سنایا اے
زمیں دیاں الٹا وجود اتوں ایہہ نیکیاں بوجھ سوایا اے

دیکھ شکل انسان انسان ہوکے اساں رب نوں رب بنایا اے
ہیر پہیرنہ کوئی ساڈے مرشداں دی جھوٹا تساں الزام کہایا اے
ست دیاں اسماں سر جھوٹیاں دے ایہہ ربدا سانگ بنایا اے
استغفار پڑھ سوختہ رب پاویں تینوں کہاں شیطان بہکایا اے

جواب عیالی

توں کوئی ولی کامل پورا جاپنا ئیں ہت دا حق وچہ حق سما بیٹھوں
سو کھے ہے سکھا لڑے رب کیتے ننگ بھکھ نے موں منا بیٹھوں
سر جٹیاں وچہ درون لگوں ہپھٹا ہو جاں کھل لہا بیٹھوں
اکھاں میٹ اولیائیاں سیاں نی منہ میٹیاں لعل گھوا بیٹھوں

کاہنیا پہلیاں تساں نہ ہل وا ہے ایویں ہیر دا جا کے سدا بیٹھوں
ہن کی گنھ پکا دنا کھا ونائی جھبوں مفت ملیا او بھول گوا بیٹھوں
لیتھے کسیدا اوس قصور کا ہدا بدلہ غفلتاں دا آپے پا بیٹھوں
ہستی اپنی سوختہ ٹھیک کر دوں انت ویلڑے کیوں گھوا بیٹھوں

جواب رانجھا

اے پالیاسن تو بات ہمری ہم نے سچ ہی سچ سنا ونا اے
گیا جا گیاں سے ہو واقف پورا کر گیان کو پاونا اے
کرشن جی دال پر ہمرے ہیں صاحب ان سے ملکر کرشنا کو دھاونا اے
امرتسر میوہ ہری ہر کو یوں اساں منگ مراد تے پاونا اے
سدا بھر بھنڈار بھرپور تیرے اساں صدا کر دت نہ آونا اے

ہم ہیں برہما کے وقت کے فقر جوگی سیر اشنان گنگا کو جا ونا اے
ہر دوار جانا ہر کی پوڑی چڑھ دسویں دوار جا تیں جھکا ونا اے
ان سے کرپت کرم دھرم لیکر سولہ کلا سمپورن ہو جا ونا اے
سدا رب ہی رب دھیا ونا اے ناتی سما لکا کال ہو جا ونا اے
چار روز دی سوختہ زندگانی کسے نال نہ دغا کما ونا اے

جواب عیالی

مورکھ گل نوں لیک کی لاونی سی کن پاڑ کے گل گنوا ونی سی
خبر کھیڑیاں دی جدوں پاونی سی جنہی اتے پیزار دکھا ونی سی

جنکر سیتی ہے معاملے ہیں شکل یاری نال ناداں کی لاونی سی
اکے اپنی پت لہاونی سی اکے کھیڑیاں دی عزت لاہونی سی

بچیوں ہیر دیاں پاپیاں نال دکھی باراں سال تک ٹہل کراؤنی سی ۔ جیکر صلح نہیں سی ملنا خدمتاں دا تاں کرمتاں جان کیوں ہتھاں ہونی سی
اپ کرکے ڈنڈ نہ پاؤنی سی سنگ تخت ہزارے لے جاؤنی سی ۔ گر فریاد سرکار تے چڑھ ٹلے اوکھی گل ویاہ لیجاؤنی سی
نال پانیوں پردیو چہ ہیکے داہڑی کھیڑیاں جھٹ کراؤنی سی ۔ وچہ اکھیاں اکھ مٹکاؤنی سی جیوندی جان نہ ہیر گھاؤنی سی
اکھی کیدیاں کم آؤنی سی جا ہزارے اوہ دا ہاڑے آؤنی سی ۔ ہیر سوختہ کھوہ لیجاؤنی سی وچہ کھیڑیاں لٹ مچاؤنی سی

جواب رانجھا

پے قہر خدا دا اوہ تے آفتراں اتے بہتان کی جٹ بن لگوں ۔ جیکر ہے قرآن کلام اللہ پھیر نال رسول کیوں اٹن لگوں
وچہ زہد دے جان قربان کرتوں ہتھ ظلم دا چھرا کیوں پھڑن لگوں ۔ ہوئی شکل فرعون محراب متھے بدی شیطان کیوں ٹرن لگوں
صورت یوسف بنا کے دس سانوں جھوٹ پڑتنے پاڑکی پڑہن لگوں ۔ چنگی کسیدی دیکھ کے شان شوکت اپنے آپ وچہ سوختہ سڑن لگوں

جواب عیالی

سارے معاملے دا نمینوں پتہ ہیسی ہے ہیر دا بیٹھہ نہ جٹ جاندوں ۔ تیرا اہو رکھا بگڑیا کی ہیسی اپنے دیس دے پرے ٹر جاندوں
تاں کم اوندوں دودھ رڑکنے دی نہ ماہی دا بن توں گھر جاندوں ۔ پیس جاوندوں نہ لالچ شہد اندر زہر بھک لیندوں کھا نہ گر جاندوں
کسے کھوکھاتے اندر غرق ہوندوں بھاویں کسے دریاو چہ رڑ جاندوں ۔ جیکر ہاڑ اپنے لیتھے گل لنے سن کسے گرو کولوں پڑھ گڑھ جاندوں
تاں تو پسید وچھاندوں کٹ داہڈ نہ اہن مشین بن راہو پڑ جاندوں ۔ ہن کی سوختہ تیرا علاج کریئے کر لینے علاج جی تھٹر جاندوں

جواب رانجھا

رب خیر کرے ایس جگ اتے اک وقت ایسا برا آونا اے ۔ کسے کسے نوں کی سمجھاونا اے سارے جگ تے پاگل ہوجاونا اے
کیہا دانیاں سچ فرماونا اے اوہناں بادشاہ پاگل بناونا اے
بڑا سوختہ زور لگاونا اے اوہناں ہن کسے زور دکھاونا اے

مقولہ شاعر

اگے کوئی نہ جگت جہان ہیسی سب توں ہویا محمد دا نور پہلے
لکھاں حسن والے کرکے آئے دعوی اوہدے حسن اگے سبھے ہوئے میلے

اگے مذہب سی کوئی جگت تے اسدے بعد جہان تے مذہب سن
اوہدے نال نہ سوختہ کوئی رلیا سوہنے خوبصورت ڈھٹھے کئی بن
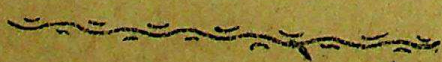
جواب عیالی

عقل بلی دی نوں ہور کھنبھ پلے حکمت نال اپنی کی کر ڈھنگ گئی
سب کجھ وسیا اک گل وسی اوہو گل ہی مار چورنگ گئی
رہن کی بھد ابھریں بہار نائیں جلد وسدو بہار ہی لنگ گئی
تیں جد خزاں دی چھاندا خاک ہیسوں تیتھوں پھیر بہار کیوں سنگ گئی
اچھی ہنگ گئی تیری منگ گئی اولو سیر پا یار چڑھ سنگ گئی
بندے والڑے کو کلے ہس کڑیاں ہنجل پا کے کولوں لنگ گئی
گھر و گھری دچار ایہ ہون پیا گل اڈ جھڑی دچہ جھنگ گئی

چڑھنا تے خیت دے دسیا نہ شیر نال ایسی کر کے تنگ گئی
ایسی گل توں بھی کوئی رکھ لیندوں شکل ونتے عقل کو یار گئی
جوبن چڑھی بہار جوانڑی تے کول لنگھدی معال نہ کھنگ گئی
حسن کی ساک نکلے او اٹھے چلیائیں گھیڑے بیا لیگئے تری ہنگ گئی
یاری کچھیاندی کڑل کج کیتا تیری سیت والی توڑ ڈنگ گئی
تیریاں دودھ ملائیاں خاک کر کے اوتاں کھیڑیاندی کی گئی
مرزا گون تیرا جے مکیا نہ اوتاں پھیر دیں بول تنگ گئی

پھیریا سوختہ دورزمانڑے دا گھگی اٹھکے نال کلنگ گئی

مقولہ شاعر

لکھ لکھ وار خستا صدقے جاں تیر سر نواتے توں سرداریاں دے
تیریاں حکمتاں نے اونیں کم کیتے مان توڑ دتے سن ہلکاریاں دے
درد جگر مٹیا درد دل ہیا دکھ درد نہ گئے بیماریاں دے
اک جگہ نہ بہن کھلون دیندا فاقی مستیاں عشق ہنکاریاں دے
گند چوٹڑیاں دے سر تے چک لتے پلکاں اکھیاں نال بہاریاں دے

جتھے توں آئیوں شہد بد ھنٹی سبق بھل گئے پڑھے قاریاں دے
پچھی تساں نے ذات صفات کوئی بھٹھ جھوپے گئے بھٹیاریاں دے
لکھاں کیتے علاج نہ ہوئے چنگے اٹھی لہی نہیں تپ واریاں دے
جنہاں نے تکھکے عقل حیران ہوکے کر کے دسی اکھیل ڈایاں دے
جو کجھ عشق کیتا ظاہر اسے کیتا کیتے کم نہ چوریاں یاریاں دے

اٹاں اتے روڑ کھاندے ہتھ جوڑ چھری من لے نماز ہٹیاریاں دے — چھریاں لہی بیٹھے قتل کردیس ویکھیں منہ ناہیں ملک وہاڑیاں دے
جھوٹ بول ایمان نوں ویچ کھاندے کھسو دین ہٹیتیاں بھاریاں دے — جنہاں سوختہ ظلمے لگ بدھے اوگی جاندے نیں دل یاریاں دے

جواب رانجھا

گلاں چھیڑ ناہیں تیرا بھلا ہووے ساڈی منزل معشوقی جاں بکھیاں — شام پئی ہے نشہ دا وقت ہویا ہن ویکھ توں سانوں کہاں دکھیاں
کھوہنجے وچ نکر نے وچ بیٹھے کتی اساں نوں بھی اکلاں وکھیاں — میں بھی جھوٹ نہ اکھساں تدھ لگے ساڈی سوختہ تکی زبان دکھیاں

جواب عباسی

ایہ کی دیس بلبلیاں وانگ گئے تو تینوں درکھاہن ودھ جاندول — بھلا ہے ہیر بیٹھ کے اُٹھ جاندول آتے آوا اپنی لہانہ بُر جاندول
جیکر راگ بہاگ نہ جاناں سہیں مالکوس ہی لگ کوئی سر جاندول — تناتن تناتن تین تین والا سیکھ کسے اُستاد توں گُر جاندول
اگر جاندوں نہ ناز یزید لٹے شاہ شبیر دے وانگر حُر جاندول — ایہی ٹھوڑ تینوں اکدی حشر تا کر ایہ اسامی بھی کر کے پُر جاندول
جنے کھنے دا ہونا دول نہ امام لا کہ ساڈا جگدی بن نہ دُھر جاندول — اپنا عشق نہ سوختہ ظاہر کردول بھکے لُون دیویچ تے کُھر جاندول

جواب رانجھا

چھیڑ چھاڑ نہ کر فقیراں جوگیاں نوں نہیں ہاں سنے تیرا رسہ وڈ لیساں — مرشد اپنی نوں آئے ہتھ گئے اسمد تے ہنے دیکھ تیریاں جھڑاں پٹ لیساں
تینوں چھاپڑ کے چک گھمیارے دتے دھگے نال تیرا کرٹ وڈ لیساں — جاویں وسنجیا عمر جوانڑی توں ایسی لاواں سوختہ سٹ دیساں

جواب عباسی

لاکے بیڑیاں ہر دو پتان اتے نقشہ کھچ آزادی دا بن گئی — چڑھ گئی آپ ہوائی جہاز اتے سر تے پا جگدی ہس گئی
لندن نال مقابلہ بنے توں بن ٹھن گئی گدھ جس گئی — جون آف آرک رکھ نام اپنا او فرانس لیڈی کمر کس گئی
کرگس کمال برطانیہ نوں اپنی خوب بہادری دس گئی — اجے لگا پتا اس تے اُستراں تیری دوہ ستا اُڈ کیوں مس گئی

پھر کے پلانگے مکھی شہد والی تیرے پیار وچہ گھول کی رس گئی
ہیرا کی لنگھی تا نفا پیاں تے پیچ ٹہکے پاگھر مس گئی
چوسی پاپیاں توں سنکے نال تیرے پولی گھیل گئی ہس رس گئی
میں نہیں جاندا ہاں توں ہیں وچ کھیاں کنگھ پرٹھیدی جوانی
جدتک نبی نبھائی نال تیرا یہ گل دس گئی گن کس گئی
تیری گل توں سوختہ ہس گئی یار دی وچھیاں دی کر بس گئی

رانجھے دا دل نال وچار کرنا

رانجھے جیو دے نال وچار کیتی کتھوں ملگیا جان پہچان میرا
میں تاں اسنوں جان پچاندا نہیں کتھوں جمیا اوہ ڈاہڈا ہان میرا
سچ بولیاں باہجھ نہ گل بندی جھوٹ بولیاں نہیں ایمان میرا
ہمجھ ہٹنی ہیر نال ہوئی اپنے دس کیتا جی حیران میرا
بھاویں دیس ساڈے نوں لنگھ آیا پیا دسدا اتھے مکان میرا
اگے جان کوں اوں میرا دل دھڑکے پچھاں مڑدے گیا اگیا میرا
میرا پیار چفیر اس گھیر لتا دسدا صاف نہ شہر میدان میرا
اٹھن بہن ہوگا سنیوں رکھیا نے کیتا سب ساڈی شان میرا
رہیا ڈپ وٹا یا بھی رہیا ناہیں دنا توڑ عیالی گمان میرا
ہیری خبر دسے پیر مرشداں نوں فقا صدقے کوئی سوختہ جان میرا

رانجھے دا عیالی نوں کہنا

للے سندو تیرا جھیڑا لگدا اے ہن اجے ند میری تیتھوں پھسنی نہیں
جھٹی ہسنی نہیں تاں نہ ہے داساں تیلن والی گل دسنی نہیں
گھراون والی چوہڑی آونا اے جتی جان والی ساڈی گھسنی نہیں
عیانیں سوختہ گل مخول ناہیں تین نال ساڈے کدی ہسنی نہیں

جواب عیالی

کھیڑیں چڑھیں نہ جوگیا بانکیا او سارا ساتھ لی نال رنگیاندا
ایہ سیلیاں ٹوپیاں نادسنگی بانا فقر نہیں کم ہے دنگیاں دا
مار دینگے قہر قہار وللوں او دیس ہی بڑے اڑنگیاں دا
گھر و گھر سرداریاں پیے کرنے جتھے شاہ نہ زور تلنگیاں دا
سر وڈھ کے ہتھ پھڑا دین موہ سنواں دین نوں ڈھنگیا ندا
گئے جھاڑے کے کم بگاڑ دین فرہ دیکھ نہ بولی اڈلنگیاں دا
پچھاں مڑ کدوں جیکر عیار آوے پالی لگ جا حال اک نگیاندا
اینھے سوختہ بہت نہ دو دیاں نی اچھا کم ہے ننگ ننگیاں دا

ایضاً

سن لے جوگیا تے گل ساڈڑی نوں ہیر اگ دی کانہوں دھر لگو — ست رن بعقل دی کھری پچھے کچے گھڑے کانہوں باہنی بھر لگو
بے ترس جھناں دا بہت ڈونگھا ڈب جاینگا کانہوں ترن لگو — ہم نے لیا پہچان پہچان تسکو اے کون گورو جسکے چرن لگو
امرتسر آویں امرت جل پیے گنگا جل اشنان بھی کرن لگو — اچے محل نوں ویکھکے مار ٹکر کانہوں سوت حرام دی مرن لگو
گائیاں جھنگ سیالاں دیاں نال رلکے نیکے ساہن ہزار دے چرن لگوں — نہیں عشق دا سوختہ چا چڑھیا چوہڑے دا انگ ہن کرن لگوں

دیگر

آیا بھیس وٹا یا کم کھوٹے جادو سنھ اتوں چور گیا پھیڑیا — ساک سیئن کوئی تیرا نہیں اوتھے کسے نہیں کہنا تینوں آ اڑیا
کھوٹے مارکے جان گنوا دیسن لتھ جاوسیگا سارا چا چڑھیا — ہٹھ کھوٹے علاج دینال اچھا تینوں عشق دا سوختہ سپ لڑیا

جواب رانجھا

توں چالاک سانوں نیکے دس ناہیں اساں کئی تیر جیہے گھول پیتے — اساں ہمار زمانے دی سیر کیتی کہڑی جگہ نے سجدے نہیں کیتے
گدڑ دم دبا کے نس گئے نیں اساں کئی لگے مار شیر چیتے — اپنے گھروں جاتوں بھی پچھ لے کہاں جیہڑے فعل بر تساں باہر کیتے
اوبھی ہین نیکے ساڈے دل اندر تیری رن نے جو جھتی خصم کیتے — وچہ حشر میدان دے کھڑے ہوکے تیرے در گیاں نوں حساب لیتے
نکلے بھید لباس توں باہر ناہیں عمر عیار ورگے کیسے ہین سیتے — ہنے سمے دی سوختہ بات کرتوں پچھلے دفع کرلوں جیہڑے سمے بیتے

پالی دا رانجھے دی گل سنکے حیران ہونا

ایہہ گل سنکے تے پالی جوگڑے توں بڑا دل وچہ حیران ہویا — اٹھے فقر سچا رب میل دتا ادہی شان دے توں قربان ہویا

میرے گھر اندر رہی انجوڑ مدہوں سچ اتُساں ندا ایہہ بیان ہویا

ادہی سوختہ کون برابری داعیں تے آپ اللہ مہربان ہویا

بالی دا رانجھے کولوں خطا معاف کروانا

بالی ہیر پھیر کے پھیر جو گرد دے آکھے گیا خطا نہ تیر بیرا
ایسا صاف نشانہ تیں آن لگا ہیر سینہ تے شاہ شبیر تیرا

بھل گیاں تائیں پا اوراہ سدھے سچا بول ہے بڑا امیر تیرا
دوہتے تسیں محمد رسول دے او بابا علی تے حسن ہے دیر تیرا

کراماتاں تیری اساں من لئی ہیرا دل ہویا ہے اسیر تیرا
عرب عجم تیرا روم شام تیرا کوہ قاف قندھار کشمیر تیرا

میں بھی خاک لگے اکھاں وچہ پاواں جیہڑی جگہ دا بنیا خمیر تیرا
اج سوختہ تینوں آکھے بولو جتھے وسدا ہے کامل پیر تیرا

ایضاً

کھبڑ ہیں جاتوں جو گیا لکھ واری ایہہ سبھی زنانے ٹھگنا ای
تینوں اوڑنی گل نہ اوس لگے بیرا اوہدا مقابلہ لگنا ای

جگ ہار گیا اوس نڈھڑی توں تُوں بھی ہار کے اگانہوں وگنا ای
اوہنوں سوختہ قسم مراد پاویں او بھیس تیرا دیوا جگنا ای

مقولہ شاعر

بالی لکھ چالاکیاں کیتیاں نیں ایہہ فقر نہ اپنا بھیت دتا
بکل وچہ اوہدی اوہدا منہ پایا گل گل توں اوہنوں ریت دتا

کھڑیا جو سی موسم بہار اتے اوہدا سارا اُسکھا ہی کھیت دتا
رکھ ہتھ تے عیب ثواب سارا کر کے سوختہ اوہنوں سپیت دتا

ایضاً

بالی ہتھ جوڑ نالے صلح کیتی فقر نال لڑ کے پچھوتایا اے
فرش خاک تے سیس جھکایا ای توبہ کر گناہ بخشایا اے

ببر گھر وچہ جیہڑا فساد ہیسی تساں سچ ہی سچ سنایا اے
حال سوختہ تے کر مہربانی تینوں رب اج وڈیایا اے

رانجھے دا بالی دے حق وچہ دعا کرنا

جوگی بالی دے حق دعا منگی اللہ کرم کیتا سور کم گئے
جیہڑے ڈھڈاں نوں لعنتیے کھاوندے سن اُٹھ سینہ اتوں پرے غم گئے

ایسی خواب خیال دی گل ہوئی آئی گئی جیہڑے چشم نم گئے ــ لبھن لگیاں نے آئے ہتھ ناہیں فقر لگے نیں سوختہ رم گئے

رانجھے دا دل نال وچار کرنا

کوئی اوڑ دی نہیں دلا گل ہمنوں کدھا پیر مرشد پلہ جا پھڑ ساں ــ بھائی باندھ بازو توڑ ساتھ بیٹھے ہیر باجھ کیہڑا نال ساتھ کھڑ ساں

ادھی دشمناں دے دھہندے وچہ آئی اس وزیر باجھوں کیہڑے ڈنگ لڑ ساں ــ ناگے روک کھڑے کھیڑے ہر جائے کیہڑے راہ مقابلے جا اڑ ساں

خوشی آس ٹٹی یار ملن والی جنت وچہ شداد دی پیل ٹر ساں ــ پنج تت گہنے سنیار والگوں جسم ہیر پہنے بھن توڑ گھڑ ساں

جگ رزق مکی میری جگ اتے توں لی شاخ اتوں تیر وانگ جھڑ ساں ــ شور حشر نہ فتنہ فساد کرنا اج ہیں سوختہ جا اندر گوڑ وڑ ساں

ایضاً

اگے کھیڑیاں ہتھیں میدان جنگ اللہ کیہڑے ساز سامان دنیاں پڑھ ساں ــ زر زور پلہ نہ ہی لام لشکر کیہڑے حوصلے تے میدان جنگ چڑھ ساں

آکھو ٹ نقیب دا مزہ آوے دھوسہ اپنے پوش دا آپ پڑھ ساں ــ میرا ہیر دا میل ملاپ ہووے اج ہیں سوختہ سورت اخلاص پڑھ ساں

رانجھے دا رنگپور وچ داخل ہونا

رانجھا جا وڑیا رنگپور اندر بابا بھلا ہو فقر چا بولیا اے ــ حسن رنگپور دا سوہے رنگ چڑھیا جٹی دیکھ جیوڑا فقر ڈولیا اے

جٹی خیر دتی جوگی خیر لیتی نبی سانجھ تے گھولنا گھولیا اے ــ چولی چنک اکھوں تک ہیل لیتی مکھن دودھ اتوں رال رولیا اے

جوگی بغل وچہ رکھ حمائل تائیں وقت نزع یاسین نوں پھولیا اے ــ نیکی بدی اعمال دی تکڑی تے پور دھر کے نوں سوختہ تولیا اے

رانجھے دا مار کھانی

پھقر لے اٹھی جٹی ہتھ اندر سر تے جوگڑے دے کاڑ کاڑ ستے ــ قبراں ڈھیر نشان بدنام کیتے ست کلاں دے پرتنے پاڑ ستے

اماں بابا نہ چھڈیا کوئی اوہدا گھر بیٹھیاں دے گئے بھار ستے ــ بلدا بھوا آگ ماریا اک تے سارے کپڑے اوسدے ساڑ ستے

رکھ تکڑ تے عیب ثواب اوہدا نال الیسی بیرحمی دے مار ستے ــ ڈردا کوئی نہ اوسدے گول جاوے سبنوں سوختہ اوہ پاڑ پاڑ ستے

ایضاً

قہر جٹی دا چڑھ گیا فلک اتے میلے کپڑے سب نکھار سٹے
وے توں کون جوگی آیا ہیں کتھوں کہڑ گرد نی کن نگھار سٹے

گنگا ملی جے نہ گھر بیٹھیاں نوں پٹے من کہیڑی منجدھار سٹے
پتر دھی جوائی تے بھین بھائی اپنی گوڈی توں سبھو دار سٹے

رکھ تلی اتے پھوک ماردتی برے عمل سمندروں پار سٹے
پھڑ دے پٹڑ و پتیں باجی چوڑا ہن چوہڑ کے چیسپر سب وگار سٹے

جوگی مار کھا کے اوتھوں اٹھ نٹھا بنگلے گرد دے جوگ وچار سٹے
اتھے کی جاند ھنگیاں سندیاں نوں لسو سوختہ جنہاں نے جار سٹے

جٹی دے خصم دا اونا

جٹ کوک کیتی نیڑے والیاں تے کتھوں آ گیا کرم کسلیا اے
اگر دھوت وڑیا پنڈ وچ ساڈے دھاڑا مار کے تے نس چلیا اے

جٹی حور میری موہنی پدمنی نوں رکھ بغل دے بوچ پھٹلیا اے
چک چھپنی دودھ دی کاڑھنی توں پٹڑو پھڑ ملائی کھایا اے

ہینوں ایس نے بڑا خوار کیتا میرا بھید جا ایس اٹھایا اے
لکھاں سوختہ اساں اپاؤ کیتے دل جٹ نہ پھیر بھی ٹلیا اے

رانجھے کھیڑیاں دے لوہے جانا

پچھلا چھڈ وہڑا جوگی کھسک آیا جتھے بسیاں زور جوانیاں نی
واہ وا اکڑ دا فقر آن وڑیا جتھے یار دا پتہ لتھانیاں نی

قلعہ کوٹ اتے پہنچ مار چڑھیا صوبیدار جتھے کوچ روانیاں نی
کھڑا آن ہویا لوہے کھیڑیاں تے دیکھے قدرتاں شان سبحانیاں نی

چٹی ٹیک نہ پھڑ کدی نظر آوے لوہے باریاں تے چھجاں تانیاں نی
کھوج یار سندا چور چھجاں وچوں لیندا دیکھ سبھو حکمرانیاں نی

کوئی کمی نہ رزق دی کھیڑیاں نوں گھر و گھری پے کرن سلطانیاں نی
کتے تیر کمان ہے نظر آون کتے ٹنگیاں تیغاں تو انیاں نی

بوٹ کوٹ کتے فیشن انگریزی رومی ٹوپیاں تے ایرانیاں نی
کتے سارھیاں نازنگا لناں دے کتے اچکناں بھی ہندوستانیاں نی

گرد کنے سہاوند کلیاں تے ڈھاکی ململاں کنے جاپانیاں نی
لاچے کتنی قصوریاں ٹھاٹھ بدھی کتنے لنگیاں سوہن ملتانیاں نی

رنلاں بکلاں ماریاں گنواریاں نے کھدر پہنیا کتے بھرانیاں نی
فرش دریاں غالیچیاں زمیں کیتا چٹیاں جالداں ماہو شانیاں نی

بیوقوف نوں تخت جاں رب دتا عقلمند کیوں حال حیرانیاں نی
سیدے جھنگ سیال تے جج کیتا اتی سوختہ دیس قربانیاں نی

جوگی دی صدا

بابا بھلا ہو فقر دعا کردے سدا انہی دی جڑھ ہری بابا ۔ رہنے بھلے بابا اچھے چلے بابا ایدو ہو راسیں کی کھری بابا

بڑا لسا کوئی یا کوئی ٹک چپا دیو منگنے نوں جو کجھ سری بابا ۔ کنک نہیں لینی بہی ہے ویکھنی اک دو رگ دیو مکی چری بابا

دانے کنک دے توں اگے کی ہو یار کھو سانبھ سو غادی وری بابا ۔ ایس کنک نوں بابا نوں پئے دھکے آہد کھان کھوں لوں تباری بابا

رکھا ساکتوں ملے موںہہ پائیے دل نہ چاہوندا ہے ایسی پری بابا ۔ اگے سمجھ لوو جو کجھ سمجھنا ہے گل سوختہ نے کیتی کھری بابا

ایضاً

ڈھلدی رات فقیر ہے صدا کیتی کسنوں کسیدی فکر گی ٹری بابا ۔ ہر کوئی دوزخ دی اگ بجھاستا غفلت پشت جیبیر سڑ جڑی بابا

دنیا دار ستے لت لپا سیتے لت عاشق رسول دی کھڑی بابا ۔ لاتقنطوا من رحمۃ اللہ صدا آ ہی پیر دی کڑی بابا

رحمت رب ہے برسنیک بندیاں تے شبنم گلاں اتے جیوں ہے پڑی بابا ۔ ٹری چپ کیتی میری صدا اسنکے جیونٹی پیر صدا عرشوں ٹرھی بابا

کری چڑی کوئی بولدی نہیں وسدی نگری سب سنسان ہے پڑی بابا ۔ سیر مثل حباب ہو جاوسیگا نگری ایہہ میں بھی کوئی گھڑی بابا

اٹھ سو ساڑھ سمندراں تھیں لنگھنا ہے بیڑی کال گرداب ہے چڑھی بابا ۔ مادر شکم الٹا سولی ٹنگ دتا مادر شکم منزری مشکل پڑی بابا

بولے کوئی بابو بابو بھاگ والا بھاگ بھری کوئی مائی بڑی بابا ۔ رہنے بھلے جوگی اچھا چلے جوگی ساتھ جگت کے نہیں اڑی بابا

بیار جگت کو لوں پرے ہو بہنا ہو جے جگت پیا گور مڑھی بابا ۔ یاد حق اندر پیا غیر کرنی لعنت اتے شیطان دے دھڑی بابا

دنیا وچہ نہ سوختہ حشر اندر ہوسی عاجزی دی قدر بڑی بابا

اک پنڈ والے دا جوگی نوں پچھنا تے جوگی دا جواب

صدا فقر سنکے صدا در ہے ار شور کیا ہی من چلے جوگی ۔ آئے کہاں سے کہاں کو جادنا ہے ایس نگر آئے کسکے گھلے جوگی

کیا کام ہے نام سے نہیں واقف کام نام سے واقفی چلے جوگی ۔ حسب نسب ہے کرد اگاہ ہمکو غیبی خبر کیا ہی برسے بھلے جوگی

کسی جا بھی سانچ کو آنچ ناہیں ہے جھوٹ جو آنچ میں جلے جوگی ۔ رستہ منزل مقصود کا بھول گیا کہاں بھول گیا یہاں کھلے جوگی

بو واب بولو ہم بتلا دیویں ہر جا ہر جائی ہاتھ ملے جوگی
کس کی زلف آوارہ ہی کیا تم کو کس معشوق کے آئی ہو چھلے جوگی
نقش قدم کس پر ہے اقدم آیا آگے قدم ناہیں پاس سے چلے جوگی
کس کی ہے بو وفا کی آئے خوشبو گلشن مہک ہاتھ پیچھے پلے جوگی

مرشد ملا نا کام نا کام ہویا دن ڈھلے بھی سنگسار نے جوگی
بالناتھ کے چھلے ہیں اور کس کے مکر یہ رلوں کے ناہیں چھلے جوگی
تم بتلا دیو کس کی ہی نگری کس معشوق کی گلی ہیں کھلے جوگی
تم بتلا دیو کس کی ہی نگری کسکی گلی میں سوختہ کھلے جوگی

رانجھے دا جواب

میڈھے منہ نہیں بولدا کوئی بابو کیسی خشک نگری آن پڑ جوگی
ادھی رات ڈھل گئی ادھی رات آ گئی اب تو کھیڑیوں کے در پر کھڑ جوگی

لگ رہی بھوک اور آتما کلپ ہا اج ہم سے بھی کوئی آ لڑ جوگی
سارے گاؤں کی سوختہ سیر کر کے ناہیں ڈرے معشوقیں تڑ جوگی

پنڈ والے دا جواب

جاؤ جاؤ بابا رچلے جاؤ ساڈوں دور دی گل ہے سری بابا
سچ بولنے تے غصہ آ جاندا کیتی اساں نے بھی گل کھری بابا
دنیا داراں نوں لالچ داہی چسکا اتے فقر ہن لالچ تھیں بری بابا
اساں کیتے تماشے کئی پیٹ خاطر سانوں دسنیں کی کاریگری بابا

دہلے نہ ہنڈیاں نوں دیئے لوڑ کتھوں ساڈے کول خیرات نہ دھری بابا
اجے رجیا نفس نہ ہمل تیرا جھولی کا سدی اگے ہی بھری بابا
تیریاں کھچریاں گلاں نوں جانیئے ہاں ہر ہر بار کریں اودم ہری بابا
اونہیں سوختہ فقر ہے ننگ ٹبے جنھے جگدی جھٹرک نہ جری بابا

ہیر دا اک سہیلی دیناں گل کرنا

اک خاص سہیلڑی ہیر دی سی اپنا دس اُس بھید کھولیا اے
گل پھر کیتا تے اٹھ اڈیا اے اج کان ہنیر تے بولیا اے

اوہدی جان دی اوہنوں قسم دے کے اکھ صدف وچ موتی ڈولیا اے
گھر دیکھ اوہ رنجتہ آوندا اے جیہدا عشق نے ایمان نوں رولیا اے

ایضاً

اج میں کھولیا بھید ہے پاس تیرا گئے رہی ال نہ تھل چھپا ئندی ہیں

دل پینڈی سجنا اساں دی کاہنوں پا ہنڈیاں نوں پچھ جاندی ہیں

کتوں خیر جھولی منیوں پئی ناہیں اویں ہی تتی پچھوندی ہیں — جنھے کہا مینوں آ اٹھ دوڑی مرگئی پیر شہید مناوندی ہیں
لگی سینہ اتوں اگ بجھی ناہیں بھراں روندی اگ بجھاوندی ہیں — کتوں پتہ ملدا جیکر سجناں دا اندیاں جیبر کے آپ لے آوندی ہیں
بوجا غیر تولے تھا اٹھاوندی ہیں بخشنہار نوں عیب بخشاوندی ہیں — جیکر سوختہ نوں گل لاوندی ہیں تیرے کول کیہڑی گل کھناوندی ہیں

جواب سہیلی

اٹھ کے گئی سہیلڑی ہیر کولوں گھڑا ہل بھی نہ مڑ کے آ گئی — نی ربّے بڑا ہی کرم کیتا سر توں ٹل ہزار بلا گئی
اک جوگڑا آیا ہی پنڈ اندر مستجاب ہو تیری دعا گئی — جوگی سوختہ دا اج ویکھنے نوں خبر کدھر ول خلق ہی آ گئی

ایضاً

لکھیں جان وکھین اس جوگڑے نوں جوگی کی ہے روپ سجان دا اے — چال ڈھال ڈول پیا جاپدا اے کھرا کھوج جاسوس پچھاندا اے
ہا دا اودا انسان خطا ناہیں ایہہ نیر حسن حسن گمان دا اے — کسے نال نہ بولدا بر نکلدا اے اساں ویکھیا زور جوان دا اے
کم نال مٹھاس دے گڈھ لیندا سوہنے بول رسیلی زبان دا اے — کوئی کہے جاپے ڈیل ڈول ڈول پہلوان رستم سیستان دا اے
کسے علم دا اوں نہیں ہے بے بہرہ کہیں آکھدی ثانی لقمان دا اے — ہر اک طاقت دہر کچھ بھی ایہں کولوں دسدا کوئی بھی نہ اہدے ہان دا اے
سب توں مرتبہ ایسدا ہی افضل باطن بھید تاں ایں رب جاندا اے — باقی لوک تسلیاں دین اویں بھکھا پیٹ ملیا یار کھاندا اے
او نہوں بھکھ پیاس دی لوڑ ناہیں اچی شان دا اوڈی آندا اے — اکم اپنے تے لگا جاوندا اے بھیدا اپنا کتنے نہ چھان دا اے

چلو سوختہ اسیں بھی دیکھ آئیے پکا دین دا عاشق قرآن دا اے

ایضاً

اوہدے حسن دی کراں تعریف کی میں خبرا کیتھی پلدا رہیا ہے نی — میری اکھ شرما گئی اوس کولوں سوہنا خوبصورت ایہہ جیا ہے نی
ناہیں مر گئی تازے جوبنے تیں اوہدے حسن لگے ساڈا بیاہی نی — گھر در تیرا گیا دیکھدا او توں تاں دیکھیا نہ سوہنا کیا ہے نی
کڑیاں منڈیاں دا وڈی چھوٹیاں دا گردی جوگڑے دی جھرمٹ پیا نی — تینوں سوختہ نوں ہوئی خبر ناہیں تیری دید چو لنگھ لے گیا ہی نی

مقولہ شاعر

ساڈے دیس اتے رحمت رب ہوئی بدل وسد اگجدا آیا اے — پھر گیا لہائی چڑھائی اتے ٹوبیاں ٹبیاں نوں رنگ لایا اے

جھاڑی گرد ہری بوٹیاں تپیاں نوں اتے پھلاں دا مونھ دھو پایا اے — مونھ پھلاں دے ہسن پیلے زرد ہو ہو گرمی نے اثر دکھایا اے

خون بھر دتا ہر رگ اندر کلیاں ہسیاں نے گدا پایا اے — رُوڑ بھڈ زمیں ننگے تن ہیسی اینہوں سبز لباس پہنایا اے

جنہاں بوٹیاں ہویا سرسام ہیسی دارو نچلنا آن سنگھایا اے — خشک سالی وچہ سوختہ بھاگ لایا ساڈے دیس نوں آن وسایا اے

جواب ہیر

سچ کہا نہیں توں جھوٹ بولیا ای کیتا کم توں مینوں پرچون والا — بدل جاوناں رنگ زمانڑیاں ایتھے ہور زمانہ ہے اون والا

سانوں پہلوں ہی نساں کھال دتا اک دمڑے نوں چھٹ وگون والا — اوہنوں سوختہ اوناں زوال ناہیں جہڑا ربدا اے گن گون والا

جواب سہیلی

ہیر دیس اساڈڑے وچہ آیا سوہنا فقر اللہ سخی بل ہے نی — پچھدا پھر پیا نگر والیاں نوں حاکم کہن ہی کس دی گلی ہی نی

کن پاڑ کے مندراں کن پائیاں یوسف حسن اتے خاک ملی ہی نی — اکھاں ہس رہیاں مستی وس رہیاں جاپے غوث ابدال ولی ہی نی

جوگی پھل محمدی چمن دا اے جیکر ہیر گلاب دی کلی ہے نی — بوعلی ہے نی علی ولی ہے نی پنجتن دی شان او علی ہی نی

مکھ فجر تے زلف دللیل لٹکے اڑ کے پڑھن آئت گلی گلی ہی نی — سندر بال کریاں پیسہ ڈیکھے دہٹی کھیڑیاں دی جنگی بھلی ہی نی

ساڈی خبر ناں اوس بے رحم تائیں جان جد جھے فراق وچہ چلی ہی نی — کسے پہلو نہ سوختہ چین آوے دلنوں باجھ معشوق بکلی ہی نی

جواب ہیر

اڑیئے سچ آکھیں تاں یقین آوے گلاں چھپیاں نہیں رہن لار دیاں — مر گیاں نوں چھٹیاں کسی لکھیاں خبراں کسے نہ گھلیاں یار دیاں

دلنوں ہووے قرار نے گل کرساں بیقرار کی کراں قرار دیاں — دسو تسیں مینوں کیتھوں آئیاں نی اج چٹھیاں سوختہ یار دیاں

ہیر دا رانجھے دے تصوّر وچ کہنا

پھر چند دکھا کے لک بیٹھوں اجھی دو ستارے او ساڈے نال ہوئی
ساری عمر دیاں گھٹیاں نیوں لگا میری جا گئی تیری جان ہوئی

زمیں فلک دوزخ تے بہشت اندر تیری ہر جائے ڈھونڈ بھال ہوئی
اتے آخر بساں کرست سمندراں دی اوڑک رہی بیٹھی مند حال ہوئی

اپنے بخت کمبخت دیناں ہیری اج توں بڑی ہی گال مگال ہوئی
اکھاں پھیر اسماں نوں ظالما اوایہ کی طور کیتو میں کنگال ہوئی

کھلی تیز زبان جہاں ملے قلقے گھر باہر اندر قبیل و قال ہوئی
اسیں رو وندے تے جگ ہسدا اے تینوں سوہنا خبر نہ حال ہوئی

ملک عدم تیں کا سنوں بھیجیا اے جیکر جگ دی کھیل خلال ہوئی
اکرم بخش مینوں خوف حشر کو اول بدنصیب میں برے اعمال ہوئی

مار دنت دے بھل نماز گئی اجھی سوختہ نال اشال ہوئی

ایضاً

حال خزاں دی دیکھ کے چمن اندر بھور بلبلاں پھر ادا ہن رانجھا
جھیڑیاں دو لتاں نداہیلسی ماں مینوں اوبھی نہ رہیاں میرے پاس رانجھا

دکھ درد دے کئی علاج کیتے کتوں ہوئی ناہیں پوری آس رانجھا
سڑ گئی سوختہ جان فراق اندر جینگا کول ہیسی تیرا داس رانجھا

سہیلی دا کہنا

ہیر ماریا کھیڑے غماں تینوں اندر بیٹھیاں ہڈیاں رل گیاں
فقر دیکھیاں رد بلا ہو وے گلاں اپنیاں کا سنوں بھل گیاں

توں بھی ویکھ سوہنا سیہنے نال چہرے کنیں سوہنیاں مند را کھل گیاں
اک دیکھ ابرو قبلہ رو ہو کے جھکیا وچ سجدے اکھاں کھل گیاں

اک تل چڑھاوس مستانڑے دی جدھر ستے گئے اودھر جھل گیاں
اک لعل ہیرے ہیر بخت پاکے اج ہو گیا دے سنگ تل گیاں

سلا جگ ڈھکا اونہوں دیکھنے نوں بد قسمتاں نہ ہلجل گیاں
لیکے سوختہ دیناں صف اتے تیری جیوندیاں ہی کر قتل گیاں

جواب ہیر

بستر مرگ تے نزع دا وقت جینگا اتے یار دی بری ڈیک سیئو
صابر عشق دی چھری ہے گلے اتے مارن دیند اشق نہ پھیک سیئو

اجی کراں فریاد جاگ ہسے ست گلاں نوں لگدی لیک سیو
ایسا کون درودی رہے جاں دے ندنوں جاوے آوے گھر نیک سیتی

دغہ دیکھیا دغا باز وڈا کول وسدا یار وسنیک سیو
اپنا روح اوسوختہ لی جاندا دل نہ لے جاندا الا شریک سیو

جواب سہیلی

کون کسینوں جاندا کون کوئی ایویں جگدا ہے سکا ہیج ہیرے
ونگیاں بھولاں والے اجپور گا ڈھاکسیدا نہ تپ تیج ہیرے

اج رانجھے دی خبر لیاونے نوں قاصد فلک دے نوں سد بھیج ہیرے
نال سوختہ دی مہاجانے نوں سنجی رہے نا ہیں تیری سیج ہیرے

ہیر دا سہتی نوں کہنا

چل سہتیئے فقر دی دید کریئے نام فقر نوں لکھ سلام ہی نی
نی میں سندیاں سار نثار ہوئی ڈٹھے باہجھ نہ صبر آرام ہی نی
پیشوا جو کل جہان دا اے سنیا نبی محمد امام ہے نی
سباں لین پیام الیسوچہ کو کیسا سٹھا محمد دا نام ہے نی
جنھے گھر کیتا ہر اک دل اندر اوہدے جہا کہڑا خوش کلام ہے نی

اوہدے دیکھیاں ربلا ہووے گڑبان بھیجیا مینوں پیغام ہی نی
جدھے نور دچوں سب نور پایا نی میں دیکھلاں کون اوشام ہی نی
نی میں دیکھ کے سورت واللیل پڑھسا جیہے مکھڑی تے زلف لام ہی نی
بھیس فقر اندر آیا دیس ساڈے ہر کا نام سچا ہر کا نام ہی نی
پچھیا سوختہ توں نہیں ہی ہور کوئی جدا عرش دے ذاتی مقام ہی نی

جواب سہتی

حسب نسب دا فقر ہے کون کوئی جیکر پچھیئے نہ گل خام ہی نی
رستے چلے آئی کیہڑی جگہ اتوں جیتھوں حسیا کون مقام ہی نی
نی بھنگ گھوٹ مستانڑا اہین لگا کرنا فقر نوں نشہ حرام ہی نی
اوکی جاندا پیر مریدیاں نوں رنگڑ وگڑیا کدھا غلام ہے نی

ہی جاسویں یاد ہوڑوی چوڑکوئی پھر دا جیہڑا گمنام ہی نی
کوئی موڑدا اٹھاکدا نہیں ادہنوں پھر گو پیا دیہ جیوں شام ہی نی
بھابی ٹہل کریئے کدے پیر پھڑیئے جدہا دین مذہب اسلام ہی نی
کن پاڑ ایمان ایس دے تریچ کھادا مسجد اُجڑی گا لڑ امام ہے نی

خمبی بناں ہی بڑکدا بولدا ایتھے نام نوں سلام ہے نی
نہیں تاں پچھ لے کھاں جا سوختہ توں آ نال کی کرنی کلام ہے نی

جواب ہیر

چل نی سہتیئے دیکھیئے اوس تائیں جہڑا ادتوں ٹرگیا کون ہے نی
جہڑی گل نہ آوے قیاس اندر اوس گل دا مشکل سمجھن ہے نی
ناں ماف ہیں تاں تینوں دسنی ہاں سچی گل دا پرا چھپن ہے نی
ایسے نور تھیں آدم نوں شرف ہویا جتھے ہوئی نہیں سبدی ہان ہے نی
اج اوآن وڑیا ساڈے دیس اندر ہر ہر رنگ دا مینہ برسون ہے نی
ستی خلق وچاریاں وانگ پھیری آیا جگ نوں ایہ فرہو نہی نی
نی میں گئی صدقے اوہدا نام سنکے آیا عاصیاں نوں او بخشون ہے نی

ہویا آدم توں سلسلہ جگ والا کیتی گل کاہدی جی پر چھون ہے نی
کہڑی گل دا آسرا دیونا اے کی ہے ریت دی کندھ دا ڈھون ہے نی
سب توں پہلاں ہے اوسے دا نور ہویا ہور طول فضول سب گون ہے نی
نی ایہ اوہو جوگی آیا عرش اتوں ساڈے سینیاں نے ٹھنڈ پون ہے نی
جدہا نور آیا ہے جلوں ہے نی نگہ جیہدی آئی نڑ ہون ہے نی
دیدے کرن معشوق نہ ہون سچے جھوٹے سدا ہی غدر شر مون ہے نی
گنہگاراں دے سوختہ عیب اتے آیا رحمتاں دا پردہ پون ہے نی

سہتی دا کڑیاں نوں جوگی دے بارے پچھنا

کڑیو سچ دسو ساڈے پنڈ اندر جوگی کون کوئی کتھوں آیا اے
کہڑا شام سندر آیا دیس ساڈے کیہڑا پنڈ دا جھنے لڑایا اے
کتنے دہارکے ویس اوآیا اے ہر ہر رنگ دا روپ وٹایا اے
چلی اوسدی خوب دکانداری پنتھ اپنا اوس بنایا اے
روم روس جاپان یا چین ولوں کس مہم اتے پھیرا پایا اے
مکے مصر ولوں یا بغداد ولوں ڈھولی آنکے ڈھول بجایا اے
جنہوں تکھیاں عقل حیران ہو وے جرمن شاہ دا سانگ بنایا اے
ڈرتے بھاجہ کیوں جی فرار ہو کے شاہ آسٹریا لال گنوایا اے
بدلہ خون دا خونی توں یاد نوں ہے جو گڑے بھار اٹھایا اے
کتھوں تریاں نے کتھے آیا ای کیکر اپنا آپ بچایا اے

نواں نانفاں ہے ڈٹلے دی خاک ملکے اپنے نام کی اپنا دہرایا اے
دھانگ آوندی ہی ہی جگ اتے راون رام دا یدھ کرایا اے
اوسے روپ دا سانگ ڈٹا سکے تے مرزا قادیانی پھیرا پایا اے
انگلستان ولوں کہ ایران ولوں یا یونان ولوں اٹھ دہایا اے
کابل زابل ولوں اٹلی بلخ ولوں کیوں اس اپنا آپ کھسکایا اے
اوامریکہ ولوں یا فرانس ولوں میں ایہ جانا جاسوس ٹھہرایا اے
وعدہ کیتا وفا ہی بلجیم نے ایہہ سوہنیاں وچ دکھایا اے
نہ ظلم دا بنہ ترایا آ شاہ سرویا ظلم کمایا اے
نا کے بندیاں توں کسے روکیا نہ میرا ایس گلوں جی گھبرایا اے
غیر دیس جانا حاکم وقت کولوں پاسپورٹ بھی ایس لکھایا اے

ساڈے پنڈ اندر ڈیرہ آن لایا اتھیوں اگے نہ قدم اٹھایا ای ۔ سارا سوختہ پنڈ مرید کیتا سب نوں جادو دا پھل سنگھایا ای

جواب کڑیاں دا

سانوں پتہ کاہدا ایہہ بھینا کون ہے او فقر دیکھ سلام بلایا نی ۔ فقر دیکھیاں لکھ بلا جاوے اساں ویکھیا سیس جھکایا نی

تینوں کاہدی بھجتری لگ گئی اے اساں کولوں نہ کوئی ٹھہرایا نی ۔ اساں ہابیوں نہ تائیوں جا چھیوں پرچہ گھسل نہ سد بلایا نی

دوروں نیڑیوں نہ ساں سین ساڈا اساں پچھنی ہیں کتھوں آیا نی ۔ ایڈی پچھن دی لوڑ کی پئی سانوں تو ہیں پچھ تیرا کی جایا نی

کیا ال ولیاں کریں گلاں چنگا ماہیاں تینوں سمجھایا نی ۔ کیڈی ستروالی وہ ہٹی لادی ایسا نوں کہیں ہے ستر بنایا نی

ستر ولدا ہوندا ہے دس تہی برقعہ والیاں قہر کمایا نی ۔ او دیکھ آزادی دا پھیر مڑکے جھنڈا مگ تے آن لہرایا نی

تیرے درگیاں نے پردہ پا مونہہ تے شاہنشاہ دا نام ٹھایا نی ۔ جیہا جگ ہووے تیسے آپ ہوئیے جگ تھیں باہر ہو یا گل کیا یا نی

جگ دنیاں جیکر تری عقل ناہیں پھیر پچھنا کا سد آپایا نی ۔ ایہہ بھی آکھیا ہی تیں اساں ناہیں پنڈ وڈدیاں ہی مسکرایا نی

اوہدا کسے نہ دل کھسکایا نی اوہنے کسے دا دل کھسکایا نی ۔ تیری گل تیں ہووے معلوم سانوں اوہنے مکر دا جال پھیلایا نی

شکل ہو لباس ہے ہوا وہدا بھولی ہور تے جگ بھرمایا نی ۔ اونا جوگی دا سنگے سوختہ توں تیرا دل کیوں ایڈ گھبرایا نی

جواب سہتی دا

اڑیو سہہ سبھا دی گل کیتی کینی گل کاہدی گلدا ہار ہوئی ۔ جیہڑی گل دا ول نہ جاندی سی اج اوہدی بھی جیبھ طرار ہوئی

پاگل ہو گیا سارا جگ جتھے اوتھے کسطرح سچی سرکار ہوئی ۔ سختی نرمی آئی کسے کم ناہیں حاکم وقت دی مٹی خوار ہوئی

ساڈی کنڈیوں نہی گلزار ناہیں جگدی کنڈیوں بنا گلزار ہوئی ۔ ساڈا دیس تھیں کوچ مقام ہویا تے پردیسیاں دیس کھلیار ہوئی

بھیم گوڈے گوڈے سہری نہ ہوئی کنگھڑنے ساڈی ہوا دہار ہوئی ۔ ایتھے وڈا تیراک بھی کھائے غوطے جتھے زور اندر منجدھار ہوئی

کتھوں یاد رہیا کھانا رات والا جتھے حاضری صبح تیار ہوئی ۔ بھل پچھ بیٹھے فقر کون کوئی ایس گلدی سانوں بچار ہوئی

کیونکہ ایتھے حکومت ہے بابلے دی ساڈی ایس لئی اکھ بیدار ہوئی ۔ شاید کوئی دشمن آیا سوہ لتے ایسے واسطے گرم گفتار ہوئی

اصلی وارثاں نوں دفع کر ملن لگاتی بھوارثاں جنت تیار ہوئی ۔ جیکر سوختہ ہنے نہ سچھ کیتی پھیر کہاں گے ربدی مار ہوئی

کڑیاں دا جواب

سُن نی سہتیئے واسطے جوگیا نوں بھلاکے حکومت دے نال کی اے
ایہ دریال کی اے تے جھبال کی اے نینی تال کی اے تے بنگال کی اے
اساں کھاں لہاچڑھ دیکھے اوہنوں پتہ کی اے بھیل تال کی اے
چھوٹی عمر نہ گل دا اصل جانے گلی جھنڈ اوہدی اوتاں بالکی اے
ساڈی من نی رب ایمان بخشے اس ہرین دا نو جبال کی اے
ابے رڑن: اول نہ او تیرا آسکھیال کی اے تے ہنال کی اے
ہنی تفصیل ناہیں کیہی جتن کیتے اس عیاں نے دیندا حال کی اے
گھڑی پل کی اے حال سال کی اے اوکی جانے پنسال ٹکسال کی اے
چاروں نشاں دا حال پچھ ڈٹھا مشرق مغرب جنوب شمال کی اے
اناں نقشیاں دے لگے پتہ ناہیں ونگے رستیاں دی سدھی چال کی اے
ہر اک بات وروں پاک صاف دسدا اوکی جانے کمال زوال کی اے
علم باطن دا بھیت کاہنہ کھان دیوے اوہنے لگے جواب سوال کی اے
بند آتش فشاں پہاڑ پھٹے آون زلزلے تیرا خیال کی اے
ہر ہنیے حال انیرا جی تو دس دیویں ضرب جیم کی اے تے دال کی اے
ہن توں آکھنی ایں گذر ہی گئی بیتی نکل گئی سو تھیں کڈھ گئی آگ کی اے
ساتھوں نکلنا تینوں محال ہوسی ڈٹھا مکڑی دا ہیں توں جال کی اے

دنیا دار نوں لٹ پچ دا ہے چسکا فقر جاندے نہیں دولت مال کی اے
تن سہتیے بھولے اتوں ناہیں لڑھرنا ایہ نیپال کی اے تے بھوپال کی اے
دانا ہو وے تے جھاڑ دیئے کنڈا اوہدی او کے جانے حرام حلال کی اے
اوہناں کولوں بھی چھوٹی ہی عمر اوہدی ہردیال ساڈا تی گوپال کی اے
گل جو کھیلدا اسی زلف گو واندر ہووے عمر دونی او اقبال کی اے
جدھی روزگڑی ایتھوں لنگھدی اے او ایہو دن دا دیکھیا لال کی اے
ابے مادری بولی نہ بول سکے عربی بولی دی اوہنوں سمبھال کی اے
اوہ جغرافیہ دا رکھدا علم ناہیں کیہ طور کی اے تی ہمال کی اے
جھیڑا اینڈگراں دا نہیں واقف جانے سمزہ کی اے تی اٹھول کی اے
جنہے حاصل نہ فوجی تعلیم کیتی اوہنوں واسطہ جنگ دے نال کی اے
مال دی گکھ اندر جہڑے مست ہوئے اوہناں چھیڑنا تیری مجال کی اے
کہڑی گل توں نہ گدی عادتی ایں ایڈا اچا جوابلال کی اے
اکھاں رونداں تے جلد ادل جاندا جلنا بجھے ناہیں ایہ مشال کی اے
بکی ایں پیٹھی گھوٹی ایں چھانی تینوں دسنی گل محال کی اے
سینے نوری دا حکم سنا دتا ساتھوں جرم دا ہویا اقبال کی اے
اتھوں سوختہ ساتھ لیجا دنا کی ہم عدوں ساتھ آندا کسے نال کی اے

جواب سہتی

اکیں میں اکھڑی پینڈا سارا گل آن پیا گل دا ہار ہوکے
صفت طیاں دا قدر ہی کی ہویا نال بھسم ہو گئے انگیار ہوکے

اساں بڑی کوشش ہر بار کیتی ستا فتنہ نہ پھیر بیدار ہو گئے
رت خزاں دی آئی بہار اندر پھل پھل سڑ گئے گلزار ہو کے

دور صاحب سلامت پٹی ہوندی سی اج گڑ گئی گوڑھا پیار ہو گئے
دعوی رہیا بدھا نال ٹکری دے مجرم ماریا گیا پنکار ہو کے

اک زرگیا دوجی گئی یاری عیش بھل گئی دوہری مار ہو گئے
لبھدی پھراں میں سوختہ گیا کتھے دین دنی ولا جھنکار ہو کے

جواب کڑیاں دا

نی توں جھگڑیوں باز نہ آونی ہیں لتھا سروں جن اسوار ہو گئے
ہویا دور نہ جھاڑ جھپاڑ یاں تھیں لتھا گلوں ناہیں گل دا ہار ہو کے

چھٹیا پھٹ نکیا گیا گنوار تیرا پردے وچہ نہ رہیا سردار ہو گئے
گلی چوک بازار تے راہ کھیڑے پردہ شرم دا رہیا خوار ہو کے

والنہ ڈھول دانہ تیر کن چڑھیا آیا پھر گیا حکم سرکار ہو گئے
تخت دہلی اتے جارج شاہ ویوں آیا نواں کوئی صوبیدار ہو کے

عکم ہورتے سلسلے ہو نہ ہوس ساڈی گل سمجھیں ہر خبردار ہو گئے
صد افسوس ہے ایسی بہادری دا دبی میان وچہ رہی تلوار ہو کے

دلسوں پہلے ہی کن لپیٹ سا ہے جیکر جاوناں پچھوں لاچار ہو گئے
اپنے جرم دا کیتا اقبال ناہیں چلت باز آدم خطا وار ہو کے

سجن گھر آئے تاں نہ گھر ہوویں آوی چلا جاوے ہر ہر بار ہو گئے
جرم کس طرح سوختہ معاف ہووے جاوے رنج اندر بخشہار ہو کے

جواب سہتی

اڑیے کیا جھمیلڑا انساں پایا طبلے نال کی وجن ستار لگی
اوہنوں کوں کہے فقر ہے جوگی کمر نال جدوں تلوار لگی

دیکھو شہر دی جوہ وچہ وڑ گئے تے سیر لومڑی بن بکار لگی
گھاس پات پٹھا زمیوں صاف ہوسی جدوں رنبے دی گھسر [illegible]

رب خیر کرے دیس بالے تے دلنوں ڈری ہے سوچ بچار لگی
نی ایہہ او جاسوس ہے پروالا جدوں مگر سی روز سرکار لگی

نہے صاف ستھرا رنگ رنہ پہوسی جدوں دھوبی نوں را اپٹکار لگی
دھو نال اگے نکل گیا ہیسی نیڈ نال ہیسی اہدی تار لگی

ایویں سوہ آئے نہ کوئی آو تدا آ ماہیوں کدگدی کیوں وجی بار لگی
اگے افسر تخت دی غفلتاں تھیں ٹھوکر کھا گیا پیر ہزار لگی

ہن نہ جاوسیگا خیر نال ایتھوں جدوں مگر ہے پھٹک ہزار لگی
کھل جانگے کاروبار سارے جدوں سوختہ لام سرکار لگی

جواب کڑیاں

پنج پھل تولیے نیک پاک سیانے ساڈے بہری کی تینوں گفتار لگی
گے بم دی آئی آواز کتھوں کتھوں کوٹھیاں نوں ہے ہیمکار لگی
سنگھ جان جہاز نہ خبر سیتی جس جس جگہ اتے پیڈو نار لگی
سیلے کنبھ اتے چھنی خوب چھنی چنگی چہیانوں ہر دوار لگی
ہو جہی تن حال حال کیتا تینوں وس کتھے ہی تلوار لگی
اساں کہیا تینوں سدا نہیں ناہیں ایہ گل بڑی تینوں اوار لگی
ہندوستاں وچوں اج معلیاندی دیکھ ہوئی ویران گلزار لگی
ایویں رہیا چڑھا ہوندے کشتی جگ دی کدی نہ پار لگی
تینوں پھیر بھی نہ سدھ بدھ آئی کھادیں چوٹ تے چوٹ ہزار لگی
پھڑ پیر جا کے رب معاف کرسی جہڑی تدھ نوں ٹکیں ہار لگی

گیاں وانگ پرولیاں کریں گلاں کدوں اہرن تے سٹ وہار لگی
اک گھڑی آرام نہ کرن دیوے سانوں جنگی بیگار سرکار لگی
لالچ پیٹ ظالم کڈھی کم کیتے کیڑی وانگ کیڈی عار وعار کیتی
اون جان جوگی ہر اک دیس اندر تینوں ایہ کی سوچ بچار لگی
تیرا دعوی ہے پنج سو برس تاکرن کیہوں نیاں تو گرن دیوار لگی
گھٹ وٹ گیوں ہٹ بھٹ گیوں ساڈی گل نا ہیں کیہا کار لگی
ردّ ما والیاندی شاہنشہی تائیں جان لگیاں تے پل نہ وار لگی
پچھیا رہیا کیہڑا ایدہاں ٹھوکراں تیں کدوں زمیں ایہ تینوں دار لگی
دعا فقر تھیں رد بلا ہووے جتنا کہی تینوں بار بار لگی
ہر بھر سب سوختہ کھیت ہوسن جلدوں رحمت دی وگن جھلار لگی

جواب سہتی

اڑیو فقر ناہیں ہے بلا کوئی ایہدے کولوں جے اکھ چرا لیئے
اپنے آپ ای کرکے وکھال دیئے تحت چھڈ کے تختہ ہوا لیئے
اپنا آپ حوالڑے کر دیئے حلقہ کن غلامی دا پا لیئے
ڈاڈھی حکم دی عبرت دیکھے اپنی جگ تے نک اڈا لیئے

پھیر کی کرنی حکومت ہے دیس اتے شاہی حکم جے ہتھوں گنوا لیئے
رہے سبل مکھی جسد وچہ ناہیں انہیں پانی ایہ اونہوں پلا لیئے
رکھ حکم تلوار نوں وس اگے اپنے آپ نوں قیدی بنا لیئے
چڑھ کے ہنے ہوائی جہاز اتے اپنا آپ جاکتے چھپا لیئے

مرنا پھیر بھی ہے کہڑی گل پچھے بزدل جگ تے نام رکھا لیئے
چل کے سوختہ وچہ مقابلے دی ذرا اپنا ہتھ دکھلا لیئے

سہتی نوں اک کڑی دا کہنا

نی ایہہ اوجوگی آیا عرش اتوں جہدے سر اتے ہل چھایا یا نی
نواں رنگ اوہدا نواں ڈھنگ اوہدا نہیں پنچھ والا بنکے آیا نی
جدوں ڈھنڈیا ہی جگ کھٹے اٹھے ہو گئے رب انسان کہایا نی
اساں لکھاں ہی نعمتاں نظر دہریاں لقمہ اک نہ اوہنے اٹھایا نی
زمیں فلک اندر نور نار اندر سارا اوسدا سانگ بنایا نی

تارا سیم والا متھے چمک رہیا سوہنا رب نے یار رہنا یا نی
گل اساں نوں وہڈیاں چیلیاں نے سو مرہم دا حال سنایا نی
روز حشر والا میت گور والا بھیت وچہ لباس چھپایا نی
بندہ ہوندا تے سب کجھ چیٹ کردا کھاوا باجھ ہی نور سوایا نی
کیتی اساں تے سوختہ مہربانی ساڈے پنڈ اندر پھیرا پایا نی

دوجی کڑی دا جواب

کتھے جمیا کتھے گیا ہی نی کتھوں آیا تے کتھے رہیا ہے نی
ہتھ وہاہ نہیں سی نہیں تاں پا دیندی ساڈے بوہے اتوں ہے گیا ہی نی
مرنوں مرگیا پر نہ آن گئی رہی وانگ ہتھے وٹ پیا ہے نی
مٹھ دانیاں توں اوہنے کئی کیتی سنتی جھیوری نال لڑ گیا ہی نی

انہوں منگن دا ول نہ آوندا آ کتھوں ٹک چپہ انہوں پیا ہی نی
رنگ ٹٹ دا صفا دا جاپدا اے بابا بھلا ہوکدی نہ کیہا ہے نی
کسے بھاگ بھری بچے کجھ دتا منہ نک ٹھڈا آکھدا آیا ہی نی
اجار گنیاں خالی او جاوندا اے اپنے کتوں بھی خیر نہ لیا ہے نی

تازی سوختہ کون لکا دیوے ایہہ کرم کو پتر آکیا ہے نی

سہتی دا کہنا

چلو جھگڑیئے نال ایس جوگڑے بدا ہدسن آئی گیت گون ہے نی
کوئی خصم کسائیں نہ ایسدا اوہڑے وچہ پھیر دا او گون ہے نی
غیر شرع سانوں ایہہ تاں جاپدا اے آیا سر سلا دکر شے ڈھون ہے نی
دور دل پیا بیٹھا نظر آوندا اے ایتھے کیڑ یا نہ لگا جیون ہے نی
ہوئی سی جے انسان دی دھوڑی دیندا کھان بھین نہ ایہہ پون ہے نی

یاد رب کردا اگے ہے سنکر موسی جاپدا اکے فرعون ہے نی
ابراہیم دی سنتوں نہیں واقف ناصر او نمرود بے عون ہے نی
بہمن نال لڑا کے ایس تائیں اکڑ دیکھ لئیے چوہڑا اصون ہے نی
پھر دے پھیر دا اڑیو تھک جائیگے تھے آیا کنہ ریاں ول رنگلون ہے نی
عیسی اترآیا چوتھے فلک اتوں جیہڑا جگ رلیا ستا کون ہے نی

گنگا گیاں گیان نہ ہویا پورا امرتسر آیا امرت نھون ہے نی ۔ ہتھ رب دے رزق وا سلسلہ ہے روزی دین والا بندہ کون ہے نی
بھکھے پیٹ جے منگیاں ملے ناہیں تاں تریع تقسیں سخت نشر سوئی نی ۔ ایہ نصوح نامی دغا باز ڈوڈا آیا قبر توں کفن چیردن ہے نی

باہجھ عاجزی کدی نہ رب ملسی عاقل سوختہ سچ سنون ہے نی

سوختہ دی چھاٹری

ہوکا دیوندا چھاٹری اپنی دا گرم ہوگرم ہی مزہ گراریاں دا ۔ حلوہ سوہن حلوہ لوویں کووں لے نا مزہ چکھو شکر پاریاں دا
رس بھر بنا سی رس ہنے کھا جا کھاو معشوق پیاریاں دا ۔ کنے پاپا اچار ہی ہن ورگا پتے سوگی بادام چھوہاریاں دا
ہیں اوہ ہاڑا چھاکے دیکھیا آہے انہاں اچیاں محل منار پاندا ۔ ہاکاں دتیاں نے سنے سوں گئے نہیں کی اعتبار کراں بے اعتبار پاندا
سہتی نال رانجھیٹے وا دیر ڈاہڈا انب اک دا ڈیر جیوار پاندا ۔ اگے دیکھیو کی سوختہ ہوونا اکنوں بھید ہے رب دے کار پاندا

سہتی دا جوگی نوں ملکے کہنا

تسوں نقری دیکھکے کہے سہتی کتھوں ہویا ہی آپڈا آونا جی ۔ ساڈے نگر نوں کیہڑے ہن بھاگ لگے ہن نہ جاونا چشم چرانا جی
رتے جوگیاں والی نہ بات کرنی نیوں لاونا توڑ نبھاونا جی ۔ چلو کرو آرام اج گھر ساڈے ذرا ایدھر بھی قدم اٹھاونا جی
اک جگہ تے نیوں نوں لاونا جی سارا جگ نہ یار بناونا جی ۔ ساڈی گل نوں کن وچہ پاونا جی بالتفاتوں نہ چھین جاونا جی
تساں آپنا کسب وکھاونا جی مکر ساڈا بھی دیکھ جاونا جی ۔ ساڈی حکمت توں سوختہ نہیں نیڑا ساڈے دیس اتے پھیرا پاونا جی

جواب جوگی

دنیا نال کی اساں دا واسطہ اے اساں وا ہونی ہو بڑی گشت ناہیں ۔ جنہے ہنے جہاں توں اٹھ جانا اساں دیکھنا اوہ بہشت ناہیں

کسے نال ناہیں لین دین ساڈا کول اساں دے کوئی نوشت ناہیں

بھگتی چھڈ کے سوختہ نس جانا رہنا دسے نہ وچہ گشت ناہیں

جواب سہتی

دنیا دار جیا ناہیں در کوئی جنھے سب نے آونا جاونا اے
دنیا دار جیا مرد کتے ناہیں چنگا پہننا پیونا کھاونا اے

نچنا ٹپنا ہسنا کھیلنا اے جوبن جان جوانی ہنڈاونا اے
تیرے ورگیاں لنڈ مشٹنڈیاں نے ایسے در تے سیس جھکاونا اے

اپنا سر صدقہ دیکے ٹک چپا تیرے ورگیانوں نگروں لاہونا اے
ذرا ٹھہر جا سوختہ ہنے تینوں اپنے پنڈ دا پینچ بناونا اے

جواب رانجھا

فجر و فجر آکے متھے لگ گئیوں کوڑا بھول نہ لنڈ بے کیتا گئیوں نی
چتر ٹالا گئیوں بھاگ سہا گئیوں نی نامراد مراد دی ہا گئیوں نی

بیڑی چاہڑ کے ڈوب نہ کنڈھڑے تے بھیڑ شوم دی ٹھڑی چڑھا گئیوں نی
اسیں جاں بنے ہاں تیر چالیاں نوں نہ کر جا چوا بے دا گئیوں نی

دوروں دیکھ کے ست سلام کرئیے ستاں جوگیاں مکر نہ لا گئیوں نی
مٹھے ڈانیاں وچ نہ کھٹے ہوئیے ویلے وقت دے راگ نوں لا گئیوں نی

چنگے کم تے جان قربان کرئیے برے کم نوں پرے ہٹا گئیوں نی
جے نفار دی لوڑ نوں لوڑنی ایں دھی را نوں ٹھکے جا گئیوں نی

جے کجھ نہیں سر دا ہتھوں دیوے نوں ڈھکی رہ نی بی بیئے گئیوں نی
کول ڈسدیاں دی بڑے ماں ہوند لڑیئے سوختہ نال نہ گا گئیوں نی

جواب سہتی

میں نہیں جاندی نام نشان تیرا آئیوں کتھوں جھبیرا امیرا اوں
سچ آکھ دیویں ساڈے دیس دے کدی آگے بھی گھنیا پھیرا اوں

بیر کنہاراں نوں جیٹھو بھو کیوں نی اچھا کیتا نہ کم سجیرا اوں
سانوں پیر دا اتوں ٹھڑکا دے نوں لایا سوختہ زور بہتیرا اوں

مقولہ شاعر

ایہ کی شرع توں باہر قانون کیتو دیاں جان کیکر گل ہوئی گئی
اوہدا پیونا دودھ حرام ہویا پھوک مار جھڑی جھوٹی چھوئی گئی

تیرے ظالما برے اعمال اتے وچ حشر میدان بھی روئی گئی
اوہدے دلنوں اج کوئی پچھ دیکھے جدھی سوختہ عزت ہے کھوئی گئی

سوختہ دی ہٹی

لعل واسطے پائی دو دکاں ہیسی ہیرے نال ایہ کی ہون کار لگی
نوری ناریاں دی خاک کی آہیاں نی ہیرے کول ہی رہندی بہار لگی
روڈی کھان دی بھی ہوئی دل نا ہیں جھٹری اج ہینو اوار لگی
راتیں ختم ہو وسودا دن والا ڈھیں ہیرے دیکھاں ہے گلزار لگی

فلکوں اون فرشتے بھی لین سودا ہیرے چلن دوکان ادھار لگی
نقد لین والا نہ کوئی آوندا ہے آیہ تاں سٹ جنگی مزیدار لگی
برا بھلا کہندا لہاں نہیں ناں تاں میں پھر بھی کہندے میں جنگی لگتار لگی
اونہوں سوختہ رزق دا کی گھاٹا جدے دل ہے ہیرے سرکار لگی

جواب سہتی

جھیڑے بول منوں ہے بر بول لڑنی اوہدے اتنیوں میں ہیرہ چکھا دسانگی
سارے پنڈ دی سیر کرا دیئے نوں جھکڑ رنگ تکیل نہ پادعانگی
تیرے گرو دی گت بنا دسانگی تیرے جوگ نوں خاک رلا دسانگی
منہ سر کرکالا کھوتے چاہڑ کے تے پنڈوں باہر میں تینوں کڈھا دسانگی
جنھوں دیکھ کے جگ بھی من جاوے ایسا تیرے تے جرم لگا دسانگی

وہیڑے وڑ دل ہیرے جیکر آویں توں تینوں ناگ کالا میں لڑا دسانگی
اپنے نام نوں لاج لوا دسانگی اپنی شرم اندر سردی جا دسانگی
جھیڑے یا مندراں دا تینوں چا چڑھیا ایہو مندراں لاہن دکھا دسانگی
تیرے آوندیا اجے بابلے نوں سارا حال احوال سنا دسانگی
اپنی اک مکر ولی دکھا کے تے تیرے سوختہ مکر گنوا دسانگی

جواب جوگی

تیرا جوبوں آئیں کی جانئے ہاں تیرے سیدے دی جان گنوا دساں میں
بادن بیر تے چونسٹھ کلجوگناں نوں ہنے اپنی پاس بلا دساں میں
تیری جند و بھابی رنڈی ہو جاوے بہکے وچہ الاہنیاں پا دساں میں
دولت جال اولاد برباد کر سا ایسا تیر تقدیر چلا دساں میں

اک نقش لکھ کے دیا بیٹھ گوڈے سارے دیس تے آسیگ پا دساں میں
اوہناں اگلیاں نہیں حاضر ہووے توں آ وکھاں زبان ہلا دساں میں
ہائے ہائے سایا اندر باہر ہووے مایا وچہ خدا دکھا دساں میں
تیری بھابی دا سر سناونے نوں کنڈھم کوئی نائی کیا دساں میں

گنتوں پکڑ تینوں لیکے جاوساں میں بالناتھ دی چیلی بنا دساں میں
مرشد سوختہ دی کول حکم لیکے تیرا اوتھے جامون منا دساں میں

جواب سہتی

کراماتاں دکھاویں کی سانوں نہیے دیکھ دو ماں ڈرا دینا اے
اساں آدمی یاد پھراویں ویلے جدوں وانگ بدل اٹھا گجنا اے

ظالم غاریے تھیں خوش سرکار ہو کے بھلاویں کی نیندیے بھجنا اے
تینوں پھڑکے تے پراں سٹ دیئے گنہگار دا ننگ کی کجنا اے

ساڈھو عیب کوں تساں کمنا اے انہاں ہتھ لایا تھوٹھا بھجنا اے
رب کون ہے سوختہ کون کوئی ساڈا حکم ہی نازنیں تے گجنا اے

مقولہ شاعر

سہتی لڑکے تے نال جوگی دے گھر نوں نال سہیلیاں دھا گئی
گدی آدمیں گا وہیٹر دل ساڈا ایہہ گل جوگڑے دی کنیں پا گئی

ایہہ پرشنگی نام باجھ والا وچہ شرم لحاظ دے آ گئی
چہرہ اتوں خفتائیاں اڈ گئیاں گل دی کلی مرجھا گئی

نکی چھپی ہیسی گل ہتک اتے منہ تھیں نکلے گل گنوا گئی
برا سوختہ سہتی نے کم کیتا کھنڈا اوجھ کے شیر جگا گئی

دیگر

آدم جنتوں نکلکے زمیں اتے نبک جگت خلیفہ تے آ وڑیا
اماں حوا دی دید نا یاد نے نوں وہر کھیڑیاں دی اندر جا وڑیا

دھکے کھیاں دا رب ہی میل کرسی اچی بول اللہ دا کر واڑیا
دیکھ سوختہ ہن کی ہوونا اے اپنے دل شیطان نساوڑیا

سہتی دا جوگی نوں کہنا

تینوں ہن فقیر سے گنے کیتا اودھر یا نفتیا جھوٹیا وے
آیا ذکر حدیث دے وچہ تیرا کر جھوٹ مشٹنڈیا موٹیا وے

مست لنگدا پھریں توں وچہ پنڈاں شاہ وال فرنگ دی جھوٹیا وے
گلاں نال ہی ہجمکر یہہ کیتو باہر صاف تے اندرو کھوٹیا وے

تیرا کم کی چھیڑنا کنواریاں نوں بے شرم بے دید کپوتیا وے
جٹی جسم انگور دی بیل تاہیں تیتھو پچھ کر پیروں سوٹیا وے

اودے سنیاسن سنیاں دے نامراد حرام دے لوٹیا وے
کنہا بارنا سیاں کھل کیتا پارہ دھات دے جو دے لوٹیا وے

سانوں سنج مریدا خوب کینیوں اے جیل دیا گس گھوٹیا وے
لکھیا جناں طرف احوال نامہ کاغذ صاف کر عشق لپیٹیا وے

پچھا چھڈ کے رب دا واسطہ ای مگروں لتھ سجان لنگوٹیا وے
دیکھ معجزہ فقر نہ منیا ئی ابو جہل ہو تھوہر دے سوٹیا وے

ہوہوں لتھ بیماراں نوں صحت ہوئی چاول جوار دے آئیا گوٹیا وے
مرشد منخ سوختہ لام ہوئیں شکر شیر وچہ زہر سنگوٹیا وے

جواب جوگی

باراں تالنے تال بو پالنے نی ڈیڑھا کھیئے کھچ رہے سیتر نی
عشق لٹیئے اٹ جھٹیئے نی متھے وٹیئے دڑھا بیتر نی

گھڑ گھنیئے گھن ہنیئے نی سپ سہنیئے گل گھسیڑ ہئیے نی
نک ٹھبیئے ڈب کھڑ بیئے نی چھتر پیٹھیئے عقل گھسیڑ ہئیے نی

ہونٹا کھنڈ ہیئے کھنڈ مکھنڈ ہیئے نی منہ مٹیئے دند جبیڑ ہئیے نی
سر و گنجیئے گنج مگنجیئے نی کانواں ٹھونگئیے ٹھونگ ٹھونگیڑ ہئیے نی

ہتھ لگ گیوں کنہاں بیدرداں دے جد چوڑ ہئیے دبر کھیڑ ہئیے نی
انگ تنگ اتے انگ تنگ ہویا تیں کیتے پانیاں ہیڑ ہئیے نی

پڑ رخے منیئے من گھسنئے نی قدمد ھڑ ہئیے مٹ ہیڑ ہئیے نی
زلفاں کھلئے کھل مکھلئے نی ملپے جیونئیے شرم کھیڑ ہئیے نی

کمنڈ چاولاں چٹیئے سٹیئے نی یاراں دودھ ملائیاں سیتر نی
مگر مچھیئے مچھ کلچھیئے نی رہیل چڈیاں وچہ نبیڑ ہئیے نی

اک لت نے پکڑ گھلاریا ای لگا دگن اسماں ٹیڑ ہئیے نی
گلی تنگ غریب دی آن وڑیا ہاتھی زری سنگھاڑ گھبیڑ ہئیے نی

مار فقر دی کھانہ نرم ہوئیوں نی کمذات کلکڑے سیڑ ہئیے نی
جتھوں جمیوں پتہ معلوم سانوں چٹر گند دی وچہ لبیڑ ہئیے نی

دھکے کھا کے جنتوں باہر ہوئیوں توں سوختہ نال دسیڑ ہئیے نی

جواب سہتی

تیری تھتھلدی جیبھ نے پے ہا ساجیویں جنیاں پیند یا کھاٹیاں نوں
عیسیٰ تخت بہا کے پچھنا ہے اموہنی سدنا اساں گواہیاں نوں

روح امر ربی ضائع کیوں کیتیا اساں پکڑ بہاؤ ناداٹیاں نوں
نطفے حق حرام تے جرم کاہدا اکھاں لائیاں نداجرم مایاں نوں

جے نرم نازک پتلی کمر اتے نہ مچکوڑتوں نرم کلائیاں نوں
کتے کنواریاں نوں اکساں دسناہیں آیتے ڈھا دندا بھریں یا ہیانوں

کراں مخملی رنگ لائیاں نی تیر بھوریاں تے رضائیاں نوں
نٹھے دھوبیاں تے پگڑ چھٹیاں نی ہتھو کدیاں کدھ چھا دیاں نوں

جوگا بھو گدا بھریں اچکیا او ویکھیں پیا ہزار دیاں جائیاں نی
دم دار تار وانگر چڑھ آیوں لگوں متھے منحوس تبا ہیاں نوں

صورت رہندی ٹ لا شیطان منتھے پھیڑ ہو گیا وجود گیا ہسیاں نوں ۔ جھوٹ بولنا سوختہ بھیڑو ڈا جو ٹھگ کھانا ٹھگ خدایاں نوں

جواب رانجھا

نیویں ہونی سہتئے رب پاویں اجی ہو گئے کم وسارنے نی ۔ بھکھے پیٹ لچ خان نواب رانے پھرن منگدی بابھ بھتیارنے نی

نہ او تخت نہ بخت نہ لام لشکر بھیڑ پے پھیری فراج ونگارنی نی ۔ کون ٹڑے ہے ہرجی کس نیند سنے رزق کہے ایہ کون وچارنی نی

رہندی رزق دا او ہانہ بند کر لوں لی کشمیر نوں نام نفارنے نی ۔ سانوں مرشداں واک ہے ایہں نگروں تساں پیٹ وی کم سنوارنے نی

گھر لہیر ادی بیاریے کھتے جنہاں سحر جھم اتارنے نی ۔ داہیاں ملک تے واہ نہ نس جانا عمر ساز جو دونگارنے نی

ایس ملک وچ ہندے واہیے نوں رکھے واڑتے ہو کھلیارنے نی ۔ گھنڈ چک توں ویکھ لے بوہ زنگی کھیتی عقل نہ رکھ گھمیارنی نی

تیتھوں ڈر اوے رب ہو جگ داتا میں کون ہاں جتیئے ہارنے نی ۔ راہی ہیچ گراہے توں لٹ نے چنبڑ گھٹے ٹھگاں دی یارنے نی

میرے درگیں بیں لنگاں ماردی نی تیر سے چو نڈ ڑنار سنوارنے نی ۔ جہڑے سوختہ اہل کتاب نا ہیں اوجھگڑے بول کدی نہ ہاردے نی

جواب سہتی

چنگا کھاونے پہننے پادسنے نوں ہمگ دو گُر اپھیر تیں ل سنڈیا وے ۔ منہ سر منکے دلمن تیاگ آئے بولی گھر باہراں گیں ہنڈیا وے

پورا نیونہ بیسہ ہتھ دیکے چوہٹ صراف دے گنڈیا وے ۔ رکھا ہرن فراق نی لبے کسیاں پوری چولا کسے نہ ہنڈیا وے

ساڈا اہپیر کی کسب کمال ہو یاتن سوہٹھ نے زجو ڑ گھنڈیا وے ۔ نامراد ادالا تھیں ہو بیٹھوں سنڈلن دے پچھنڈیا وے

سونہا تو رمحمدی دس حصہ گیا جگ جہاں تے ونڈیا وے ۔ حصہ آک آیا گھر گھیریاں دے جٹی ہیرتے نو کھنڈیا وے

توں کی لیہن آئیوں پنڈ جیہ ساڈو باڈاں مار دا چوبر ننڈیا وے ۔ تنگ وٹھ کے چنبڑ الجیہ لتو کٹہڑی تساں تے پھرین گھنڈیا وے

اونہ ہو دنی سوختہ گل تیری جہڑی گل تے جیہ ہنڈیا وے

جواب جوگی

بھیڈا کھیے اکھ ٹکیئے نی گلاں پیو کرتے چاشنی لائیے نی
پہو ٹوں پرِڈیئے تے ماگھ کھاڈیئے نی بیسواد رڈئیے باہنی نی

یاراں ہتھ جے لگیوں دس دیس جنے کھنڈی پھپھے ماسیئے نی
لت مار رجان گنوا دِسیا ایست کتیئے گوں تپاسیئے نی

کہڑی گل داماں دکھاوندی ہیں نٹیئے جھبور ہیے بھٹ بھٹرانی
سنرا پا نشان تیں ظاہر ہوئیوں کڑیئے سیر گئے گڈے کھائیئے نی

دکھی دردا تے نہ توں کم آئیں ٹکی دردارد اکواسیئے نی
باوا بھلا ہو فقر نے صد اکیتی گیوں سندیاں سارہ سائیئے نی

خیر نقرے رد بلا ہوندے نقر دی باہجہ نہ کھاسیئے نی
اج سوختہ نوں بے آرام کیتوانی تتے ہانڈیئے لائیئے نی

جواب سہتی

پتلا آدم بنا کے وچ وڑیوں وڈ کلا دہول بکھنڈیا وے
کتے ہسدا ہسدا وچہ نظر آیوں کتے اپنا آپ گھمنڈیا وے

کتے سادھ ہو کے شکل میمسی تے چوراں نال ملکے حصہ ونڈیا وے
کتے اپنا آپ گنوا کے سنہ کھونجے بیٹھ رہیوں سانس ٹھنڈیا وے

کتے دردوار دلک درد انے کمر کس کھاڈی لک گنڈیا وے
آپ ہی تہیوان انسان اندر جہڑا دک دے مویا کھنڈیا وے

تیرا حکم آیا ساڈے من بھایا پایا پانا انت جو نہ ڈیا وے
کتے ہو عالم کہیا کسے کافر گیوں جگ جہان تھنڈیا وے

کتے کفر ہو کے نسوں بانگ کے لوں گیوں عالماں وچہ کھنڈیا وے
تیرا انت نہ سوختہ کسے پایا توں ہر شئے اندر گیوں ونڈیا وے

جواب جوگی

آجاندے جھگڑنہ نال فقراں نے رماپیا گھریں سکھاریئے نی
دنداں ہتھ جے آئی تے چپ ٹال ہتھ ندنے پاسپارنی

تیرے دیس بھیں گڈھ وکھال دیساں جھٹ اپیا نہ بال چیارنی
کھا قسم رسول دی سچ کر لیا جبہ نام اڈوں جھند وار یئے نی

فال کڈھ قرآن ٹھیک سناہاں ٹل جاے بلاد کھیاریئے نی
سورہ بقرتے سورۃ نون پڑھ کے کون کرے بھو کفا مارئیے نی

نام رب توں جان قربان کریئے سارے جگ دے کم سنواریئے نی
بے خبر ہے سوختہ علم کولوں دیکھے علم وجود سنگھاریئے نی

جواب سہتی

بیجا دیدگی اپنی گھر اپنے ایتھے کسے دی گل تے ڈلدے نہیں
تپدق اتے کھانسی کھرک اندر مبتلا کوئی مرض سل دے نہیں
ایتھے آ پھر نہ کسے دا پیٹ گیا طاقتور کمزور کوئی ڈلدے نہیں
لیتھے تاری سمندر لتا ترن ثنا چھپڑ ہور باندا اچکار جلد نہیں

مر مر نہیں بنا دینا اکھیاں دی الجھن اساں جانا آنڈ ال دے نہیں
ایتھے کسے دا بند پیشاب ناہیں پھل کیسواں دے ساڈے ملدے نہیں
نقش صاف صورت دیکھو چمکدا ہے باندر وانگ پھوڑا پھنسی ٹھلدے نہیں
کوئی سوختہ نہیں بیمار ایتھے پیڑ در گیا ندیا سے ہلدے نہیں

جواب جوگی

سبھنا ڈولہ کے اسا دیاں لینی جیہڑی گل دے اسانوں زور ہے نی
تیرے روگ دا کراں علاج پکا تیرا ہووے مٹھا زور شور ہے نی
تیرے واسطے اپنا پیر سدا پھر توں بیل پاویں وانگر ہور ہے نی
ایہہ پر جگت کے گھنڈ دکھال سانوں کوئی گجھڑا روگ جے ہور ہے نی

اوہ ہو کرکے گل وکھال دینا جدھر فقر اندی آوی لوڑ ہے نی
اونہوں سن اتوں پھڑ کے دین دیساں جیہڑا اگر لگا تیرا چور ہے نی
سارا دیس نہال کر جاویسی گا ایسا پیر میرا غفور ہے نی
اجھلی جگت کے ٹک بھی دس دیویں ہنا جگدا ہری ٹکور ہے نی

اگوں لنگھ کے دس توں سوختہ نوں کیہہ جہی تیکھے تیری تور ہے نی

جواب سہتی

ٹھپ رکھ فقیریاں پیریاں نوں کتنے بھول نہ ساتھوں بھلا جاویں
اساں سر دردیاں پاؤناں ئیں توں بھی سر دردیاں پا جاویں
چالاک ہے کے دیدگی دیں ہو کا اچا ہو نہ گل گنوا جاویں

خلق خالق تھیں لکھنی بہت مشکل کتنے خلق دی بسنہ نہ آ جاویں
جیتھے ہے جھگڑا او تھے رب کیتھے دیکھیں جھگڑیوں اکھ بچا جاویں
تیری بندگی بلعم باعور والی ساتھوں اج نہ کتے کھوا جاویں

توں انسان سانوں کتھے نظر آویں ہلیں لگ ساڈی ٹکی کھا جاویں
آیا سوختہ توں جیہڑے دیس وچوں اوہ دیس نہ منوں بھلا جاویں

جواب جوگی

دل آئے دا نال صلاح کر دس سانوں کریئے پھیر ترا ادر پوڑے ہے نی | ویلا وقت کھنجا نہ سہتیئے نی فقراں پاس منہ پھیر دی تھوڑ ہے نی

ڈھل مٹھ نہ کر جلدی بول منہ تھیں جیہکر ساڈے علاج دی لوڑ ہی نی | بالناتھ ہیرا پیر ہنے آوے دیو کسیدی گل نہ ہوڑ ہے نی

تیرے باذ رنگ تے کوڑھ والا اوہدے کول ڈھڈا ہا جوڑ توڑ ہی نی | جگ وچ ٹیٹے گڈھ قرآن نچول آندا اسانے عرق نچوڑ ہے نی

ہی سٹ دنا پھوک کتیاں نوں آپ سچ اوہناں سر پھوڑ ہی نی | اکھاں میں توں لیں آرام ناہیں کتھوں بیگئے کنکر روڑ ہے نی

دکھ درد دیکھے تینوں نس گیا ملیا یار بیدرد انمول ہے نی | نیاں جیہر کے سوختہ لے آوے نیر ایار جھڑ اہان جوڑ ہے نی

جواب سہتی

زوراوری نہ جوگیا نیوں لگدے ایہ نہیں ہوندے گم کسیالیاں دے | جایاں ہالکاں پکڑ نہ دیکھ باہوں دیکھدی نہ وانگ ہوالیاں دے

کھاکے مالکاں دا لون برا کرنا ایہو کم نے بڑے بےحیالیاں دے | حکم چودہویں صدی منہ ہوگیا چھٹے ہوکے کالے علاں والیاں دے

تھے پئے محراب تے نور شکلاں پھیر دل ایمان سنبھالیاں دے | پلہ چک سر کا نہ مکھڑے توں دیکھ تانے زمین متوالیاں دے

لایاں ہل جا دن نہیں تاں وکھ لاکے ٹھیڈے کھائیں جو بت پالیاں دے | اپنے آپ ہی جیکر پہچان کر دو چھٹے تار دو پھیر کیوں جالیاں دے

ہیرا ویکھکے حسن بدنیت ہویوں رن چھڈ آیوں گھر سالیاں دے | ڈواں مار دہاڑ عاشقوں ڈر ناہیں منہ دیکھیے نی عشق دیاں دے

جیکر نہیں ویکھے تاں بھی دیکھ جھکت دے بیٹھ سولی سر کا ہلیاں دے | لسکھے حشر دیئے تے رولگوں ڈٹھے مزی حرام نوالیاں دے

آدم وانگ ننگ کنک تے محو ہو کے بیٹھے بھڑ کنی ہتھ دیو الیاں دے | ڈھول کھڑک گیا بوہے جنت اتے ڈٹھے ہتھ نازک کیسی لالیاں دے

جیہڑے لایا نہ بھید دا ہویو واقف آپے مرتبے نی قول پالیاں دے | جنہاں پالیا قول اوپائیے مز بھوریا وچہ دو شالیاں دے

توں بھی سوختہ رب دے بہکے دیکھ صدق لنگوٹ رکھوالیاں دے

جواب جوگی

سن کھاں سہتیئے کیوں توں مکر پیسوں کہڑی گل دا پیا بھلا ہوڑا نی | کوئی درنج دلہر نہ نال تیرے پھیر کا سدا رسیا اڑا دڑا نی

اکھیں گھت سرکہی لئی کیتیو راجپوتناں وانگ ترٹ اڈرانی
تاں مار ہیراثناں وانگ دسیں شاہد تیرا شیطان کھلاوڑانی
سروں پکڑکے گھنڈ میں چک لیساں ننگا کوٹ تے کراں جھاڑ اوڑانی
کم ادہو نے بھیڑے رب کرسی روز حشر دا بڑا ڈراوڑا نی

پتھر مار ہابیل مظلوم اتے لگا کرن قابیل پچھتاوڑانی
ویس رب نے کیوں ہیں بھنی ٹہڈی شرمگاہ تے پٹ کے رکھ اڑانی
تیرے تکڑ میزان دے رکھ نگے نیکی بدی دا کراں نتاوڑانی
دیکھ سوختہ رب دی ذات اگے نیکی بدی دا ہو ودا نبوڑانی

مقولہ شاعر

پنڈ ونڈ پئے لوگ کرن گلاں کون کسیدا ہی خدمتگار رہویا
لہنے کسیدا کرنا حساب کی اے جے نہ اپنا حساب شمار ہویا
اپنا نواں کوئی مذہب چلاونے نوں جٹ وگڑیا ایہہ وڈا اہیا
گلاں نال ولیاں کرن لگا بگڑ گیا دماغ بیکار ہویا
چہرے اتے آثار پیغمبری دا دسدا کوئی بھی نہ نمودار ہویا
کن پاڑکے مندراں کن پایاں ایہہ بھی فقر نوں بڑا اہلکار سہیا
بھن توڑکے گلک صاف کیتا پھر بھی صاف نہ دل سنیا ہویا
کوئی کہے ایہہ ہیر ممتاز اوں جوگی بالو لعاناں شمار ہویا

اساں بناں وسیلیوں دیکھیا نہ کوئی کسیدا بھی مددگار ہویا
جدوں غضب صاف اپنا ہی میں کیوں کہاں کہ برابار ہویا
ہضم نائیں پچیاں ناہیں گا ہا پھیر یار دروزیدار ہویا
ایہہ نہ ولی کوئی غوث قطب جاپے گھروں کڈھ دتا پھر خوار ہویا
اتے تیٹر ناہیں کچھاں ہتھ دتے ہا مہ جگدا اے فریدار ہویا
مرشد آیا غلاہی دے گھیر اندر اچھا ہویا کی شدھ چمار ہویا
کوئی کہے ایہہ بیلچہ پارٹی دا رب جھوٹ نہ کری سردار ہویا
جہڑا سوختہ عشق دے وچہ پھسیا دین دنی تیں گیا لاچار ہویا

جواب سہتی

نیوں عشق نال لاؤنا بہت مشکل کیہا پینچ پنچاں ہتھا جوڑیاں نی
نعمے صبر تے رب دا شکر ودا پلے ہتھ نہ جوڑ جھنگوڑیاں نی
چھوٹی عمر تے عشق دا بوجھ بھارا تسر چکیاں ہیر نچوڑیاں نی
کدتک اڈسیں گھڑ دے بازوا نتھے انت ہر دنیا توں لڑ چھوڑیاں نی
نت مال گماہن شان شوکت نتےہ من نہ یار یا لوڑیاں نی

کرے سو ہی چہر بار سر بانی ہویا مڈھ کو لوکما تھوڑیاں نی
دہاڑے مار کے عشق فتنے کیتے تھے کھیپ وچہ قسمتاں بوڑیاں نی
پیکے جھنگ تے وچہ وچہ اوہن لگوں نال المدرسوں نچوڑیاں نی
روح تے سراں دی باز یا عشق لا کے جتے چھڈ بھجنا توڑیاں نی
نت رہن نچھوڑیاں ایسے اتے نت دوڑ تے پٹ گھوڑیاں نی

کڈ کڈ کیتیاں سوختہ کچدیاں ہیریاں بنیساں کیوں مروڑیاں نی

جواب جوگی

کڈھ خیر منگھ تے دسناہاں پیلی پتلی دھتا بھی رگ جائے
ہنے چھڈ کے تیر وکھال دییاں کی مجال جیکر تیر اک جائے

جادو پیر انشان خطا ناہیں قدماں تیریاں نے آکے جھک جائے
ہریا بھریا ہو وے پھل پھل لاوے بوٹا جڑہاں توں جھڑ سک جائے

ہر اک جگہ اتے بیری گل بھیجو ہویا بعد بھی عیب نہ لگ جائے
اوہدا سوختہ کرے علاج ناہیں جدھا زمیں اتوں ڈیر ہیک جائے

ایضاً

کھنڈ چک کے دیدار ساڈوں نگہ ملدیاں دور ہو دکھ جائے
اگے بال کھڈ اوہندی نظر آویں سکھ جان تے بال ہو گکھ جائے

تیرا ہووے سایہ آوہدے سراتے تیری گود اندر لگ رکھ جائے
جھڑا سینہ اتے ساڑ پیا ہی نی دارو دیدہ ہووے لگ بھکھ جائے

ایسی خوبصورت موہنی پدمنی دا فقراں جوگیاں نہیں لگ دکھ جائے
کرو مہر دی نظر اج سوختہ تے مکھ نال آئے تیر لگ مکھ جائے

جوگی دی دل نال صلاح

دل چھوڑ گرڑ دا ایہ صلاح کیتی کیہوں سہتی دا اکر دیدار لیئے
پچھوں لڑ پانگے جوبن دکھینے نوں اوہدے پیراں اتے ٹور اڈیئے

مار کھا لیئے ڈانگ عاشقاں دے بدوبدی آہدے کول جا بہیئے
پھیر نین دا سوختہ کم کرئیے جدو مکھ اتوں پلہ لاہ دیئے

جوگی دے ٹھوٹھے دا بھجنا

شیخ چلی دیاں گنگ منصوبیاں دا ویچ جوگر کی بدلقشہ بجھ گیا
اگے بڑھن لگا ایسے حوصلہ تے پچھو تلک پیا ٹھوٹھا بھج گیا

صدا اللہ اکبر بلند ہوئی سوہنا جگ نے کرکے حج گیا
کنگر روڑ شیطان دے مارنے نوں کفن پہن کے سوختہ سج گیا

سہتی دا پنڈ دیاں بڈھیاں نوں کہنا

اوا گون پھر دا وچہ وہڑیاں دے ایہ جوگڑا اللہ دا شٹنڈ ہے نی
خشک ان نہ کھاوندا انگ وٹے بھوجن منگدا ایہ کھیر کھنڈ ہی نی
بھرے بوکدے ٹکرا کانا نی چھری پھیر دیوے ہوٹی کنڈ ہے نی
ٹھوٹھا سٹ ہتھوں بن آپ بیٹھا ہن لاوسی اسانوں ڈنڈ ہے نی
بیٹھا ایہ نہ عالماں نال لڑکے انہاں ہوئی نہ کسی توں ہنڈھی نی
پالنہار ہی ایہ پیٹ اپنے دا کسے نال نہ کھاوندا ونڈ ہے نی
واہیوں نسیا عشق دا چا چڑھیا کنجر ڈوم ایہ نقلیا بھنڈ ہی نی
اڑیو ویکھ ہیر نوں چوبنے نوں ایس لیا جگا اٹھنڈ ہے نی
ہنے پکڑ تپا لوتے کڈھ دیسیا جہڑکے زور دا اڑا گھمنڈ ہے نی
آہدے کول ایمان ہی نہ ناہیں نام اوا ایہ سانسڑا رنڈ ہے نی
بھناں ہڈ ہدے نال سوٹیاں دے پوی سوختہ دے سینہ ٹھنڈ ہی نی

بڈھیاں دا جواب

کرٹے چھیڑ نہ فقر دعا کرسن چھڈ دسواس شیطان شطونگڑانی
مٹھی طبع بھریانی شکر خورہ تھاں تھاں ٹیڈا ایہ بھل سونگھڑانی
پیریں لگ منا تے وہم ہو جا نہ کر گنواریے کم کسونگڑانی
پھر ایہ سبھدی بھرنگی ناز نخرے سر آبے گیا چٹونگڑانی
عقلاں وڑیاں گھر انہ کھوج مایا سر ننگیا نہ ابھید ڈونگڑانی
لکھ برس عبادت سر خاک پاکے دا مارسدا غفلت دا اونگڑانی
دودھا دھاریاں ان نہ کھاوندا اے گیا رہ تھناں دا دودھا ایہ چونگڑانی
سبتوتاں تولیاں نکل جاسن گتوں پکڑ جے جھلونگڑانی
فقر آئے جاں ہٹ تے کردیں ہوجاوسی نار کلونگڑانی
جھگڑا سوختہ خصم دیاں لاکے کاہنوں نت کٹا ونا ڈہونگڑانی

جواب سہتی

سودا سیر دا سوا سیر پا پلے اتوں جھگدا ہورا ایہ بھونگڑانی
روگ بادشاہی کلاں گال دیو بوا ہے گیا بھرداہپ سونگھڑانی
ملاں سد سناؤ سیں اسنوں ویہڑے وچہ نرٹے لگا ہونگڑانی
طے کھیر ناہیں ناں خشک کھاوے مار فاقیاں کڈھیا ڈھونگڑانی
سر دیکھ گنجی ناپسند کرکے جاندی وار سر لگیا ٹھونگڑانی
پیسہ ہتھ تے دھرکے مفت خورہ ڈنڈ ار بدا ماریا کونگڑانی
گھبس وٹکے پیڈ مروا دیسی ایہ ہی بلی مسکین بلونگڑانی
نہ فقیر دے چیلیاں یاد ندا آ تھاں تھاں ٹیڈا اپھر بھلونگڑانی

کیاں ٹہڈیاں ہنھکے دسدا سوہنا گبرو چھیل چھبیلو نگڑانی
ہستی سوختہ سب برباد ہوسی آیا جدوں بھوچال ہونگڑانی

جواب بڈھیاں دا

کڑیئے سینہ تے ہتھ ایہ رکھ بیٹھا کنہے تتڑی کالجہ جو ہیانی
جدھا جگر گوشہ نفقر ہو تریا اوہدی ماں نوں پچھ کی ہویانی

اہدیاں ست اکھاں سانوں وس سیاں ہیا جا گدا کدی نہ سویانی
غصہ دغہ نہیں الیسدے دل اندر پینہ اہدا فرشتیاں دھویانی

ثابت صدق حسین دا دیکھنے نوں عرش رب دا اتھم کھلویانی
دکھ ہوندیاں مردو نڈا لیندے جھوٹا دین نہ کسے نوں ٹویانی

رہیا اک ایمان تے نہیں قائم دوہاں عورتاں دا خصم رویانی
پتلہ رب بنا کے فتنیاں دا روح منبھ اعراف نوں ہویانی

بی بیجیا کسے نہ پھل پھایا کانٹا کسے نوں کسے چبھویانی
سنکے سوختہ بھید ستانیاں دا نہ کوئی ہسیا تے نہ کوئی رویانی

جواب سہتی

اڑیو سن دادا اڑدی جیہڑا ہیرد اگلاں سنو نہ ایس چنڈال دیاں
گھر گھر لوے وچار پئی جو گرسیدی دھماں پین جیوندن ہلال دیاں

پتھر دپھر وچہ ماہیاں دے جاوے ست ملے تے پنج کمنال دیاں
نکل جا نہ خیر تھیں ینڈ وچوں بندی نہیں کرے یلال دیاں

چوریار چوٹا گل میلنے نوں خبراں لیاوندا اکڈھ پاتال دیاں
ینڈ منگ کے کنیاں ہتھ لیاں کوڈاں پیسا تے آٹی ڈال دیاں

کل دا پتہ ناہیں خبر کی ہونا بنھ لیاں سو روٹیاں سال دیاں
کتا چکلیا ایہ نگروں ہے ناہیں جو ٹھاں کھادیاں ہٹ کلال دیاں

ونڈے کھاندیاں دے منہ تے ماس ناہیں ہڑیاں وڑیاں وچہ کنگال دیاں
کچھاں ماردا پدو جاوندا اے انہوں صحبتاں بھنڈ نقال دیاں

کموار جھکے ہنکنا رگ گاوے رلیاں کری ایہ بوڑ ذوال دیاں
اکھے وچہ عطائیاں نہ بیٹھنا ہاں سراں جاننا ہاں ہر تال دیاں

جھپکے پلک ناہیں منہ وچہ پانیسی اہدیاں اکھیاں سپ دے نال دیاں
ستر ہجر دے دلاں دکھیاریاں تے لاؤ پٹیاں نہ گیسو والی دیاں

نلمراد جہاں توں جان والا لبھے مجلساں غوث ابدال دیاں
کرے گل اد سوختہ نال سادی جدہیا مختاں جھلال دیاں

جواب بڈھیاں دا

کڑیئے سن ذرا اہدیاں کن دھر کے فقر سچیاں کرے کمال دیاں
خبراں اگلیاں پچھلیاں دسدا اے مستقبل اتے ماضی حال دیاں

جھگڑا کر دیا جگ فنا ہو سی خبراں نہیں جے جھوٹ شال دیاں
دولتمند سب آلیجی ہو جاون ناتے روٹیاں کھون کنگال دیاں
ملک صاف ہووَن اجکل کر ٹیئے لا ماں لگن جاں خرچ جال دیاں
یوسف جیا کوئی جنی ستی ناہیں رناں ہورنہ آسیا نال دیاں

ہین نا اتفاقیاں وچ بھایاں گھر گھر عوزناں اگ جاں بالدیاں
اثر رہے ناہیں کسے چیز اندر ہوون ٹھیکیاں پھوکیاں بال دیاں
فقر کرے نصیحتاں سنو بھیناں بریا ہین پکڑاں ذوالجلال دیاں
عاشق سوختہ تہیں لویس جیا بانگاں سچیاں ہین بلال دیاں

جواب جوگی

فقر ویکھیا تے نمسکار کیتی ہیا ایسنے کیا اکھار ڑانی
مایاں ہمہا کے گل پیاں نی توں کی کیتا فقر مار ڑانی
میر سیج اتے پانی پھیر دتا اوہدے جھوٹ ہاگھتیا ہار ڑانی
دلیں وسبں چڑہے دلیں دیس نیضے ملیا سجناں نوں لتھا بھار ڑانی
شمن شاہ اتے فتے شاہ والا بھید پایا اساں نے گار ڑانی
ویکھ فقراں داسا ہنشاہ ہاں میں توں کی جانیا فقر آوڑ ر انی
تیرے دلیں تے سبھی ڈہونڈ بھال کرنی کتوں مل جاوے شاید ٹھار ڑانی

کیہڑی حال پکار ہے ایس بلی سارا اُٹھ آیا چھوار ڑانی
اوہدی نگہ بدلوں کسے دیکھیا نہ میںوں کیتیا نے جھار جھپار ڑانی
انیاں پچھیا سی کتھے جاونا ایں اکھ ٹرا وطن ہے امی شاکھار ڑانی
گنج بخش ملیا تے نونا تھڈتے چھج بھگت داڈھا چبار ڑانی
ٹپی پٹ چھڈی خنڈو خنڈ بالہ شیخ فیتوں دیکھندا ہار ڑانی
روح دم گر لگا جسے اٹھ تریا کھتے وڑ گیا پنجرے مار ڑانی
الفوں بے تاکر کرنا سوختہ نے ایسے جگہ تے ختم سیپار ڑانی

جواب سہتی

نسخہ وید تیں پچھیں دیاں اسنوں اوہ اضعف تہیں کالجہ گھٹدا اے
حکم حاکماں نا عذر نوکراں دا بڑا کم بھیڑا مارسٹ دا اے
دھکے ملے بعید یار زماں نوں مالک ٹھگ ہو یا چھپر گھٹدا اے
اہی کدتی وچہ دناہ وڈا گروبہناں دا چیلا بھٹدا اے
اکھاں میٹ مراقبے جان لگا ہٹو پرتھوی ہے الٹدا اے

بھل کٹھن معشوق تے صبر عاشق جگر امینہ تے داہٹ جٹ دا اے
دل حشر دا تے سڈا کنواریاں دا ست گلاں پھیر گل سٹدا اے
چھپتی کرے پلال سر خاک پاوے تیر سپرنی دا اکے نٹ دا اے
نویں شعبدا ماریا پھر بھوندا رہے پیا تقدیر دے دٹدا اے
غصہ فقر دا تے بھیڑا مالیا نہ بازی سر اندی تے کیوں ڈیٹدا اے

ٹھوٹھا بھنیا سوختہ نہیں جیکر اساں ہن بھرنا حالا سٹدا اے

جواب جوگی

گھنڈ چک میں نہتلی لاہ لیساں اک اٹھ جوان دے جھٹ دانی — گر و عقل تدبیر نہ کن پاڑ دھر دل لکھیا لیکھ نہ وٹدا نی

سونا کنواریاں نال تے سو کھا نلفوز ہیں اتے چھیر گھٹ دانی — اسادا ہیاں دے جھگے بال سیکے ہن تاں وال ہیاتوں چھوڑ اہٹدانی

جتھے عشق نہ عقل دا دور دا تھے جھگے چوڑ چوپٹ کر سٹدانی — دسا ہفت اسمان دی خبر تینوں ہیرا جام جمشید جھڑ پٹدانی

جہڑے پھیریاں دے دتان ترٹ گئی اب اد مرموہن خادم مرشد ہٹدانی — رکھ تلی تے پرتھوی دے دماراں رکھاں لسٹیم اتے لیکھا مٹدانی

ایہہ اساں فقیراں نوں قسم وڈی رحم سوختہ گل پلٹدانی

جواب سہتی

منیا مول تدبیر نے کدی کیتی گل گئی زبان الٹدی وے

ڈگ پوے اسمان تے جائیں کتھے طاقت زمیں دی بھی جاندی گھٹدی وے

ہندی ہتھ زنگیلڑے رب کیتے مہندی ہولی پیدا سو بھا کھٹدی وے

بیٹھی آن پنچایت ہے وچ وڈیاں توں بھی منگ قیمت ٹھو ہٹدی وے

کسے نال نہ کسیدی نہی رہندی آخر دیکھ لویں حقت جٹدی وے

نتوں جوگی پر جوگی ہیں خاندانی تیری غوث ابدالی آہے رٹدی وے

کن پاڑ کے ٹکڑے خوب کیتے بولی لاہ گرنے بول وٹدی وے

جلی پا ہے ونداونداے ہے کتھوں عاشق ننگ ہے مستانڑی پھٹدی وے

شاہ شرف دی گوڈری ملی کتھوں کتھوں ملی قلندری جھٹدی وے

بلبل واننگ نصیب ہٹ گئے تیرے لالی چہرڑاں ہتے اجے ٹٹدی وے

دہوندے پھند اسیر اسمان ہویا بدھنی ہویا ہوئی چھپ چھٹدی وے

دو دھا دہار یا جو بنا ہیم صورت سٹھ لاٹ چکیمر کے گھٹدی وے

کھوتی چوہڑ باندی ملی بھنہاں نوں لنڈی پیداں نوں جوگ جھٹدی وے

دولت کھتری دی لگی جٹ ہیٹھاں دیکھ پلیگی گہ گلا کٹدی وے

پلے ہتھ ترڈنگ دے کھان جگار نگرڑ راجپوتی جاندی گھٹدی وے

نک پاڑ کے کن سنوار دلیاں لگی لیک جے گراں دے ہٹدی وے

ہاتھی جھول جھلبندڑی جال بانکی ڈباڈے ول مستانڑی لٹدی وے

ٹ جائیں سوختہ کڈھ دسیوں ہیر وہٹڑی سید ڈھٹدی وے

جواب جوگی

ڈگ پوے اسمان نہ حکم باہجوں او کیوں کم کرے طلمت دانی — مدت لاوسیں ڈگ دی کدیا لگدیا بھی پٹہ بڑا زمین دی جھٹ دانی

جو کجھ دیونائی ساتھوں پا دنائی دینا ہتھ دانی کم ستدانی
اجکل کہتے نکل جاونائی جوبن اڈدا پھر کوست دانی

بھاویں پیا شتر سوار بلوچ بانکا اجکل پیا پھیرے گھت دانی
کی کیہا نینوں اول جاونائی گڈا بول لگا برامت دانی

مہنہ دا ہتڑا کی ڈس زبان ساتوں نیلا رنگ ہا زرد اوبت دانی
نسخہ لکھ کے دیا یا مارکشتہ نبض چھیڑ دسار دگ رت دانی

چیل بھنو کھل کھتر سے چلا مرجاونا برا اوگت دانی
گنگا جا تڑا کراں اشنان ٹڈا پلہ پھڑاں جائیں دیوت دانی

ڈیٹا گرد سنیاس ہیر اگیا او امرت دے پانی امرت دانی
دن حشر دے لڑیں نہ کرم بھریئے اوتھے کریں نہ کم کوپت دانی

سبو کم سولکڑ ہون تیرے بخشنہار اوگر و جگت دانی
چلو چلیئے سوختہ نال اوتھے جتی ستی ٹکہ جت ست دانی

جواب سہتی

خوشی عیش ایہ نال کرن دیوندا آ ڈبا ایہ تار اسنگت دانی
سبو کسب کمال وچہ طاق ہے گھتیوں آیا استاد جگت دانی

چوریار الاہم ہتھ دانی کیتا کم اوہنے بری ات دانی
جھڑ گیا نہ بھوسنا لیہہ دانی لایاں زور نہ پرے پرت دانی

مینوں پکڑ کہیا مینوں جانی ہیں میں تاں ہاں چیلا دیودا ت دانی
اڑیو جہا چیلا ایہا ہے وہ مرشد اسو چہ فرق نہ دسے کوست دانی

چوہڑا اگر لگا پیا نگر میرے میں نہ لاونا ہیوں اوگت دانی
میںنوں لودہ چھڑا اس جن کولوں ہیں ٹی مشٹنڈ رات دانی

وقت نزع دا نے خوف حشر وڈا امالی قبر دی ڈڈھ ہت دانی
سو ہر گیاں سوختہ گل ہونی وڈا گھر او بڑے کوپت دانی

جواب رانجھا

گھوڑے حرص ہوا تے پھیر اڈدا کھلیں ساہ بھر پاتیلہ اگدانی
تیرا دل ہے دھڑکدا کس گلوں رتہ خیب ہی عدم دا وگدانی

لہبی اندھاوند روز رہندا ایہے خوف چورتے ٹھگدانی
مرگیاں دے نال نہ کوئی مردا جھوٹ موٹھا ایہ سلسلہ جگدانی

جیت نیک نے نیک بنا دنا جنت وچہ بنیا گھر سگ دانی
مرگیاں نوں سوختہ غفلتاں نداقبر وچہ ڈریا پتہ لگدانی

جواب سہتی

گھر جاتے چوہڑا چھیڑ ناہیں باہنیں تیڈ میری چھاتی دھڑکدی اے
ٹھنڈی جتیا باجھ نہ ہووئی ایس سینہ عشق دی اگ جو بھڑکدی اے

رت بہار دا نواں میوہ جنڈ کھاونے نوں تیری تڑکدی اے
ربد جانیں فرق ناہیں اکھاں گنڈیاں تے چال لڑکدی اے
سرگ دکدو نصیب تیرے لگی خاک وجود نوں زکدی اے
رکھ سر سنبھال نہ رگ جاوی جنبی کھیڑیاں دی ہٹے کھڑکدی اے
تیرے نال اج ہووسی گھول وڈا مہری اکھ تی اکھ پئی پھڑکدی اے

دتی ست ناہیں گرو پیر تینوں صحبت بری لگی بھیڑ ٹھرکدی اے
دیکھ بڈھیاں مائیاں تھک سٹیں نظر کنواریاں تے جاندی سڑکدی اے
گدوں ریشمی ململاں ہنیاں نی رہی بھوریاں تے بجلی کڑکدی اے
پھل کھادیاں باہجھ نہ جاوسینگا نیری عقل جوان نہ ہٹکدی اے
تیں مہر ناہوار تے برا کینا چھڈی سوختہ نوکری سڑکدی اے

مقولہ شاعر

عدموں آوندی تے عدم جاوندی اے ارو ز روز مہری پینڈ کٹدی اے
رب آباد رکھے آہدے حوصلے نوں فاقہ کٹدی متھا نہ وٹدی اے
آہدی جہی ناہیں قدرت کسے اندر وڈے پر پرواز ہن سٹدی اے

آہدے زور داں اساں نہ انت پایا نہ ایہ ٹھکدی تے نہ ایہ ہٹدی اے
کوئی داؤ نہ ایس دے تل دی اے آندھی واؤ بھی پرے نوں کھٹدی اے
جنہے پر ملائکاں جل جاون اوتھے جانوں نہ سوختہ ہٹدی اے

جواب رانجھا

ویلے وقت سیال نہ کم آیوں نامراد دی گرم نہالئے نی
چنگی مرگ جوانڑی چڑھی تینوں تھاں تھاں ٹہپر اکنوار دا چھپا لئے نی
جھوٹا دم نہ مارئیے عاشقی دا لئیے نیوں تے بال دکھا لئیے نی
تیری خبر توں کون شتابی بھرسی متھا ٹیئیے نے منہ کالئیے نی

جھٹ آپ مرادھیں تھ خالی ستھیں دن مراد کی بھائیے نی
بھاویں لکھاں ہی دولتاں خرچ دیے کم ہووندا نال نہ کاہلیے نی
اکدن اپنا آپ گنوا ہیں پیراں مرشداں ہتھیاں دالئیے نی
جل سوختہ یار دے پیر پھڑئیے وچہ ہجر دے ڈھنہ گالئیے نی

جواب سہتی

گذر وقت اتے پچھوتیا وسینگا ذات پچھ نہ مت تیے جھٹدی اے
کھلا بول ادا ہنتے اودیکھ ولکوں پار ہوئی توبہ ٹٹدی اے
دکھیں تخت ہزارے لکے کار دیسی دوا کوئی نہ جب دے ہٹدی اے

مست گلاں دی بیج اکھاڑ دیوے جاوے ضد ناہیں اہدوٹدی اے
پیڑ پرے ہوویں ایس مرض کوں الفت نہ دیکھیں مرم پھیدی اے
جس مرض دی نبض نہ ملے اوتھوں جانی جاندا عقل ہنیٹی پھٹدی اے

اج وقت اوآیا ہے جگ تے خصم کھاندا تے رن کھٹدی اے
اساں ایس گل تے تلک نہیں بیٹا دیکھ چال ٹھٹھ ہٹدی کھٹدی اے
اسا عقل دنیاں معلوم کیتا گر کھوٹے نوں لگی ہی چھٹدی اے

جس جس جگہ جاوے آوجی او ہووے رن دانا دی بٹ گھٹدی اے
تیر نال وادا اوہی وس ویکھیا ساڈی کدد سلام ہی پٹدی اے
ساڈے ہے نے سوختہ نہیں لگی جہڑی ماکھبو گئی شہد چٹدی اے

جواب جوگی

گتوں پکڑ کے زمین تے مارا دیاں ماریں سنگھ پوٹڑی نوں
گل گھٹ پنجالیاں دا پیسا ہلیں ڈاہ دیساں اگر جھوٹڑی نوں
ڈڈا وبد بنر گشاہ ہاں میں بھی ٹوہ ناف ویکھاں ونگی پوٹڑ نوں
پنج من چھوجے نہ پیس اٹھے باناں ول میں گل گلوٹڑی نوں

ہینوں ویکھ کے اونگھدی پئی ہنیچے چھتی مکر ادن کھوٹڑی نوں
اندر گھت جلاب ہیں پاں نسخہ اللہ کرم کریسی سنڈ موٹڑی نوں
حکم رب دنیاں ہی کراں سدھی چکی دمار الت کھوتڑی نوں
رناں آدس سوختہ پھیر ویکھیں جتی ستی دی ویکھ لنگوٹڑی نوں

جواب سہتی

اینویں منہ موٹے کرے سجناں نے ظاہر دنہ کوئی صورت رنڈی اے
کرنی چاہنا ہاں ایہ کراں ٹکر میری گل چوپٹ نہ کٹدی اے
خوش تقدیر ہی حسن جمال والی اج کون کہے رسہ وٹدی اے
سری بھیسی پر پٹڈی پنچھ و انگوں وس گئی نہ ابھی جھٹدی اے
اوہدے حال تائیں کوئی کچھ دیکھے وڈے جدہی تقدیر آگھٹدی اے
دو طرح دی رب تقدیر بھیجی اک ہٹدی اک نہ ہٹدی اے
توں اج کیہڑی تقدیر نوں لبھنا ایں آئی کھوٹے دی پائینی ہٹدی اے

کسے طرف نوں صدا رحم ماہیں آو صدا پئی چوپٹ ڈاٹدی اے
ایسی لائی تھاپی مرشد پشت اپنے پینڈ کرن کو نوں جا گھٹدی اے
پھرا ایہ چال کی اے نویں روشنی دی ہدی جا شتر ابنہ ڈھٹدی اے
پوشش دیکھ اچھی کسے پارسا دی بری نگہ پئی گالچہ کٹدی اے
کنے طرح دی پچھیں تقدیر بیٹھوں ایہ کی دھن لگی تینوں رٹدی اے
اک تقدیر دا دارو ہے ہتھ ولیاں دعا خیر تے جاوندی ہٹدی اے
تناں ڈنگاں تے سوختہ دیں ہی چھیر گھٹ دیندا بانٹ گھٹدی اے

جواب جوگی

نیویں ہو غرور نہ کرا ایڈا تیکے دس سانوں بامراد سہتی

پل وچہ رب برباد کر دیندا اوس مال تے جان دا دا سہتی

میں ہتی اتے رکھدا نام ناہیں ٹپدا پیڑا ہانتوں بیج بنیا وے سہتی
دا سکھی ہن جگ تے او بندے جنہاں کیتی ہے ربدی یاد سہتی

مرن لگیاں نے بخشش منگنے دی ہندا نہیں ہے پھیر فریاد سہتی
ایہ ناں جگ مکان فنا دا اے نہ کر سوختہ نال فساد سہتی

جواب سہتی

دنیا نال محبتاں یوں دے سر تے چکیا ٹھیکرا اگدا اے
ن سوہنے سہیلیاں گون ناہیں تان سین آواز نہ رگ دا اے
نکل گئی ہوا طنبور وچوں ڈگ پیا ہستا نٹرا جگدا اے

دنیا چھڈنی پئی تے رون لگوں نیر اکھیاں تھیں جاندا وگدا اے
دکھو دکھ ہویاں سراڈول گیاں ناں اتفاقیاں جیوڑا ٹھگدا اے
کڈھ ہو باہرا انہوں مجلس اپنی توں ہن تاں سوختہ بھی برا لگدا اے

جواب جوگی

جس رن نوں کسر اڈھرا ہووے حکم ربتھیں چا ہٹاونا ہاں
تن سو بار پڑھ سورت اخلاص تائیں لکھ بازو تعویذ بنھاونا ہاں
اٹھ گھڑی دا بال جے ہو جاوے اٹھ ٹکیاں زمیں دباونا ہاں
تسبیح کراں نرمل دی لکھ واری ناہیں فاقیاں تیں گھبراونا ہاں
کیسر من پسند جے رن آوے چالیاں نال لہاں ملاونا ہاں
کتے جانے جگر تے روح کدھرے کتے سیس ارداس چڑھاونا ہاں
کتے کیسر کستوریاں ہر تھاں تھیں اگ اپنے بدن نوں لاونا ہاں
کراں واس نواں دے چرن پھڑ کے اج پیا شراب پلاونا ہاں
اٹھراں نوں بگڑا اٹھ راہ اندے نوویں ناکیول مرد کر لیاونا ہاں

مردہ کڈھ پلیٹھی دا قبر وچوں اتے رن بہال نہاونا ہاں
ہور نقش لکھ کے چانے مچھیاں تے مصری گھول کے نقش پلاونا ہاں
ست وار ایں جا وساں نہر اتے ست چلے کر ست نوں پاونا ہاں
سوہنی رن جے رڑے تے مل جاوے پھیر سہد لتے سکر وانا ہاں
دیوی کالکا کال ہکال کتے بھیرو بیر مہابیر مناونا ہاں
کتے تلک سیندوریاں لاونا ہاں کتے دھوپ انوپ دھکاونا ہاں
کتے آپنے کفن کافور لاکے اٹھ سفت اسمان نوں جاونا ہاں
سوا دہان مسان جگاونے نوں ست سرگ دی مٹیاں کھاونا ہاں
ست کڈھ ہن ست سمندراں دا ست پھکیاں گھول پلاونا ہاں

وڈا اویدیں سوختہ پیر کامل تنبول رنگدے سنگ رلاونا ہاں

جواب سہتی

وے توں کہڑ دردا ہیں دار وٹڑیاں ہنّھ نہ جانیجان ہووے
قرضہ او جو لکھت دے باہجھ ہووے دان او جو باہجھ احسان ہووے

دان بیٹیاں جیڈ نہ دان کوئی ہور طول فضول نہ دان ہووے
حکم او جو حکم تلوار ہووے گل او جو گل پروان ہووے

سوہنا او جو آپنا آپ ویکھے مست حسن دیوچہ گمان ہووے
عاشق او جو نظر معشوق اگے تیلہ اکھد او جو نہ جان ہووے

جد تک شرع توں پکڑ نہ دیو پھانسی تد تک نہ ہیں مسلمان ہووے
میں کس پاہنوں نکلیا کون ہاں میں ہور کھیا کھول پہچان ہووے

میں ہاں اوس مکان دی رہن والا جتھے زمیں نہ کتے اسمان ہووے
ساڈی جھوٹیاں نال نہ گل کوئی مرد او جو اک زبان ہووے

غصہ فقر تے ربدی کرے لعنت باہجھ صبر نہ فقر دی شان ہووے
مرشد او جو حق دا راہ دسے خادم او جو حق پہچان ہووے

جوگ او جوگ بھیاس ہووے برہم او برہم گیان ہووے
عالم او جنہوں آکھاں چار ہوون عمل او جو عمل قرآن ہووے

وار سر دا وار ہے سائیں دا تیغ ہتھ نہ وچ میان ہووے
بندہ کرے گناہ تے بھل جاوے جتھے پھٹک مشہور شیطان ہووے

بھرے کرم نہ کر بھرکے زمیں اتے صبر زمیں نہ خفا اسمان ہووے
اسیں جو گیا و سنا چل او تھے جتھے کوئی نہ ساز سامان ہووے

ہووے مذہب یہود نہ مذہب عیسیٰ ہندو مذہب کوئی مسلمان ہووے
ہووے جو ہر اسر بھنگی نہ سر کھاوے جیوڑا ایس گلوں آبادان ہووے

وسے پاس ہمسایہ دیوار ناہیں واقف بھید نہ او انسان ہووے
جیکر ہووے بیمار نہ کوئی پچھے نہ کوئی کرے علاج احسان ہووے

وقت نزع دا حال نہ کوئی پچھے طعنہ زنی تے جا حیران ہووے
میں کسیدا نہیں کوئی سیر اہیں مراں آہ و فغان ہووے

اساں سوختہ وسنا چل او تھے جتھے کوئی بھی نہ مان تان ہووے

مقولہ شاعر

عشق چیٹیاں پائیاں کت پاڑ روندا پھر جوگی ہاڑ گھت دا نی
پھر دو ر بھورا آیا وچہ تنجن رناں دیکھدا ماریا مت دا نی

ایہ تاں مٹھیا ستھ ہیبلیا نداپڑ خہ سوت اجمیٹر اکندا نی
انکھ سے جل جوان ہے تارڑ دا گا ظالم عشق اک ٹنگڑی ہت دا نی

تکے تو ڑ لیجان ہلاں رناں اوہدال نہ کرے کوہت دا نی
کڑیاں چھیبر مچھیر دنبال آکھن جوگی سوختہ ہی پانی ہت دا نی

جواب جوگی

ادھر بجے منجے گنجیے نی بھس گدھڑو دھر کھلیئے نی — ہوٹی بھبر جھبر کھبرے نی پچھو چوڑ چتی گیں کھلیئے نی
کھروی کھدرے چدرو دھدرے نی گھرک کھادیئی سچیے بلیے نی — لکوں ونگیئے ڈنگ تڑنگیئے نی رستہ راہ ادل پہیل بھلیئے نی
سٹھی ہوہیئے پیڑی بھیڑ کیے نی اُڈی اچھیئے تجیے چلیئے نی — کتنوں بچپنے بچ گھرجیئے نی سرو کھسے ٹیپے کلیے نی
ہیں تے بول اپدھر پھری کوڑھے پار بلوچ وی چلیئے نی — جدھر دگ گیوں لاؤں اگ گیوں نامراد ادھیر بھلیئے نی
ڈنڈے ہیٹھ آیوں دریا پار ہویوں دو منہ وانگ سپنے گلیئے نی — ٹک گھٹیے دیٹے کھٹیئے نی ہانڈی بسیے گھیئے اُلیئے نی

کسے سوختہ تیرا نہ مل پایا رہیوں اجے بھی توں انملیئے نی

جواب سہتی

ڈھولی ڈھول بجایا چوک اندر لوکاں ٹھکے مار کھایاں نی — جیہناں نال کھایاں اٹھ ستیاں نی تُوں ہاں سمجھ ادیناں ملیاں نی
نورجہاں بیٹھی اتے چاندبی بی جودھا بائی رہی ٹھوکدی کلیاں نی — تینے بادشاہیاں ایتھے گذر گیاں ہے اکڑ ہاں تیریاں کھلیاں نی
لکھاں ہو گیئے ایس زمین اُتے رسیاں سبدیاں ہی اٹاں پلیاں نی — بیوہ حور غرور سونہی کرن والے تاں ٹاک کیوں قسمت کھلیاں نی
کوٹھے چڑھن لگوں دبڑ دبڑ ہوئے اگ بلے نہ جھبا نبڑ اسلیاں نی — جیہنوں خبر تیتوں پینی ہول ناہیں نہ کر سوختہ ایڈیاں انھلیاں نی

جواب جوگی

بھری محفل دا تنیا ناس کیتیوں بے شرم نے ہیئے پدھوئیئے نی — جیہوں جلیوں تیں ان آفتے میٹھیوں نہ اگے وڈ گیوں مٹر ولیئے نی
ٹگکے انب دیئے لگی لنب دیئے منہ گھروڑیئے سپیئے چوسئے نی — چپنڑ پھاڑیئے دکھ بیمار یئے نی مٹھے لگیوں کرم نخو سیئے نی
ندمہر یئے پستیئے ہٹیئے نی وتوں باہر ہوکے ناہیں ٹھوسئے نی — نہاد ہو بدن نوں صاف کرتوں شو کے مار ناہیں زیوسیئے نی

سکے جگ تے بھی نامراد رہیوں کسے پہنیا نہ تینوں سوسئے نی
کھادیں سوختہ توں ڈراکام ناہیں چوڑ یار ادیئے گڈیئے سوئے نی

جواب سہتی

کتنے فقراں نوں دھکے کھا آیا چھٹیا ہو گیا ایہہ مجاوڑا نی
پچھوں چلیا آ ایک تنے شہر بانہ کسے لاہیا نہ اہد اٹھکاوڑا نی
رکھکے دس دیساں اکدو وچہ مورا اٹھ باندیے پکڑ پہاوڑا نی
پیٹر شاہ دا بالکا شاہ جھکڑ سکھیا تال بلال بنچاوڑا نی
لگے دیکھیا نہ انہوں پیٹا تدر کسے لیا نہ اہدا پرتاوڑا نی
چراں بعد ہو یا میل سجناں دا چنگا کیتا سو بھرت ملاوڑا نی
روندہ بال تائیں دے نہ ٹک چپا نامراد ایہہ برا پرچاوڑا نی
نڈی کون کوئی استوں اٹھ آئی جدے نال سی اہدا بھلاوڑا نی
پتہ لیکے کرانگے نال اہدے جہڑی گل دا الیئوں تاوڑا نی
سجھاں تاں دیندا اوہ ہر آن ڈیرا فقراں وانگ اہدا نراوڑا نی
لٹہ اکھیاں دا سارا لاہ دیساں سر نوں کر ملیاں ہے جہاوڑا نی
گھر دنبال ایہہ پانجوڑ آیا دہلا دا ہنڈ اپت کھلاوڑا نی
کر کے رئیس وڈی دنیادار والی کدا آیا ہی لین بکلاوڑا نی
رانو رات آیا رانو رات گیا چھپر گھٹ دا ہو یا ولاوڑا نی
گھر و گھری الانیاں پان لگا آیا شیعا دا کتوں ٹپاوڑا نی
گنداں کوٹھیاں ساڈیاں مل دیکھے انہوں کا ہدا پیا بھلاوڑا نی
سیدے ورینہ کتنوں ہلال آندی ساتھوں رکھدا ہووے چھپاوڑا نی
ہن تاں آکھدا ہے سب کجھ ہتہ ساڈے دیندا کرم دا ابڑا ڈراوڑا نی
ساڈے پاس ہی سوختہ ہو وناآئے نیکی بدی میزان تلاوڑا نی

جواب جوگی

وہ لبتھیئے لتھ پلیتھیئے نی چاگر ہتھیئے کنوارئیے تھتھیئے نی
راہوں کھنجیئے منجیئے ہنجیئے نی ماموں خیرئیے لیتھیئے پتھیئے نی
آکھیں دیکھیئے تے پھیر گل کریئے ایویں ل ہتہاں ہتھیئے نی
چور یار رہا اوے ٹھگ گیوں انی ہو چیاں دی سوہن کھتھیئے نی
آجا تدر بلا واسطہ ای پچھیا چھڈ ساڈا غیر ہتھیئے نی
ڈداساہن ایہہ سوختہ نفس ظالم نتھ عاجزی دی پا کے نتھیئے نی

ایضاً

وال ونئیے تت بلتیئے نی داوڑ نگیئے نان چوپٹیئے نی
جنڈ و روڑیئے بھد گئے راگنے نی مایا ودیا نال گریتیئے نی
اٹیئے تیلنے میلنے گیلنے نی سینہ ساڑئیے چو گیئے لٹیئے نی
تنیئے تل ڑمیل پھری نہ ہو یلی اونہد رگیئے بھیر تیئے نی

بدل دانگ لویں وردی جاوندی ایں کجھ ست بھی رکھ کے سٹیئے نی ۔ ہوں ہاں ہوئی منہ تے ہتھ رکھے مار سٹیا بر گیئے تتے نی
کدی ہیسے کھیڈ ہیسے رسئے نی کدی بیٹھ ترنجنیں کتیئے نی ۔ جھٹکا کھاوندی نوں وچہ ہوٹاں دے تینوں بھر لگا سوختہ فیتے نی

مقولہ شاعر

منگے دل دلدار تے جند روے گھر وچہ میرے ڈاہڈا سوگ ہے جی ۔ میرا روح اس جگ دے وچہ وڑکے رہیا دوزخ بہشت نوں بھوگ ہے جی
چھتی پیاں بیمار یا گھر میرے کنبہ پیا سارا نال روگ ہے جی ۔ اک مرض تی ہوں علاج اکی سداں کون طبیب نا یوگ ہے جی
دکھیا میں تے کل جہان دکھیا سکھیا کون جہان تے ہوگ ہے جی ۔ نیکی جیڈ نہ باشنا ہور کوئی احمد جیڈ نہ نبی کوئی ہوگ ہے جی
سہتی جیڈ نہ رن بدکار کوئی گھر وگھر پا یا جنھے سوگ ہے جی ۔ دہ سر دس بھیشن نے لکھی گیتی کیہیں ماریا بھید گھروگ ہے جی
ڈاڈھی بابے دی تھاں لادہے ہوند ایہہ بھی کوئی زمانڑا ہوگ ہے جی ۔ لبھن گئے فرشتے بھی رزق میرا کتھوں ٹلی نا ایں میری چوگ ہے جی
ساری زمیں نوں سوختہ داکھے تے پھر بھی رہی سکھی میری جوگ ہے جی

جواب سہتی

ڈسکنگ دا ہے بوہے بوہے اتوں سانسی چوپڑا ایہ لینج گیا آ ہے نی ۔ گھت باندے خیر مشٹنڈے رنوں رہیا کھیا جے رات دا بیاہے نی
دکھاں والیاں اند سینہ گھا کردا ابرا ایہ زنگار دا پھیا ہے نی ۔ مگروں لہے نہ جھاڑ جھپاڑ با ہجوں لگے کپڑے نوں جیویں لیا ہے نی
غیرتاں باجھ نماز نہ ٹھیک اُہدی غیرت چھڈکے خوک ہو گیا ہے نی ۔ رن فاتعیاں نال ہے جفر جالے پیکے بھنگ ایہ ست ہو ریا ہے نی
باہمناں فن کر جھل جے کہیا انہوں اگوں لڑن کو پتر ٹلا پیا ہے نی ۔ جھگڑا چھڈ دانہ لینے وار دا گوں نامرادا یہ سوختہ کہیا ہے نی

مقولہ شاعر

مبر کون دیکھے بے اولاد یاں دے سنے دین نہ جاوند رنڈیاں دے ۔ خصماں والیاں ماں کر نیدیاں نی رب مان کھسے ٹھنڈیاں دے
مشکل ہنر لاں دے لبے ہین پینڈے رستے ملن ناہیں پکھنڈیاں دے
جنھوں سوختہ کوچ مقام کیتا اوتھے ملن نشان نہ جھنڈیاں دے

جواب جوگی

لک درد کھو امیر ابھاگ بھریئے کول بوٹی کمر کس ہے نی ۔ سن سوال توں عاجزاں ابھر اروگ جاونیر اجس ہے نی

کاہلی چال لنوں سانوں تطر آوے نال تیری اڑھس ہے نی ۔ نالے چھیڑنی ایں نادھڑکنی ایں تیکھے ناز گیا کون دس ہے نی

اج دیکھ حسین شہید ہوئیں سرخ پٹی اسمان تے لس ہے نی ۔ اک گیوں فقیر انہاں نہ چھڑ بندی گئے ہتھ خیرات دے گھس ہے نی

گھر بھاگ للاں دیکھ صد آکھیں میری صدا توں ہوئی بس ہے نی ۔ ڈر کے سوختہ تساں نوں چالیاں توں رحمت ربدی ہٹی گئی نس ہے نی

جواب سہتی

ساتھوں سن نصیحتاں گئیں بھر او نہیں مرد جو گل لکا جاوے ۔ اوس رن کو لوں پلہ پاک کریئے جدھا جگ توں ال اڈیا جاوے

اوس مرد نوں بھی گولی ماریئے جہڑا رن دی صفت سنا جاوے ۔ اوس یار سانوں سٹ کھو کھاتے جہڑا اوہدی ہتے پوچا پا جاوے

او اولاد بھی کسے درکار ناہیں جہڑی ماپیاں دے ہڈ کھا جاوے ۔ اوس اولاد کولوں بے اولاد چنگے ایہ گل سوختہ یار سمجھا جاوے

جواب جوگی

چڑھیا چن جہاں فلک تے سیئے نی دیکھ تاریاں میڈیاں اکھیاں نی ۔ منہ چڑھ بول کنواریاں درمنگے گھر ماپیاں رہ نہ سکیاں نی

منہ وچہ رکھ انگشت تیریاں ہویاں خصماں لیاں ہکیاں بکیاں نی ۔ اٹھ چلیاں نال ہواریاں دے سنڈاں وہلیاں کھاندیاں اکیاں نی

بیٹھ پلنگ تے چھڑ کے زر زیور جنہیں کھلیاں تھکیاں نی ۔ دیکھ لیاں کھتریٹیاں نال زہر یاں اگ لا انگیاریاں کھیاں نی

چھنا چھن پے گردیاں جاں ہیاں پیرن چھانجراں لیاں کنیاں نی ۔ ست سو پردیاں وچ جے رکھ پائیے ایہ چھپناں نال رمن ڈکیاں نی

جنہاں چم ادھیڑ کے ہڈ بھنے جن کوٹھیاں وچہ پا ڈکیاں نی ۔ رناں نہاں پنیار دکھال گیاں جنہاں مٹھ پنیار دکھیاں نی

حق بولنوں اساں نہ باز رہناں گلاں حق دیاں کنے ڈکیاں نی

حق بولیا عاشقاں سولیاں تے گلاں سوختہ ساڈیاں پکیاں نی

مقولہ شاعر

نہیں جھگڑنے تھیں کی کجھ لبھدا اوعاشق مردو دیکھ کے پھس گئے نیں
نکتہ منزل مقصود دا لبھنے نوں پنڈا ڈھونڈیاں دے مغز گھس گئے نیں

مرگیا کہڑا اشتر ہے کہتے راہی نکل کھنوں کمر کس گئے نیں
مرشد صبح نماز دی بوجھ سانوں وضو نال شراب دے دس گئے نیں

ایس وچہ محبتاں لون ونج لے جل گئے نیں ہس لس گئے نیں
آپو آپنے گھراں دی نا ہنگ اتے ہی شام تے سوختہ نس گئے نیں

جواب سہتی

مرٹرا دیسا طول ودھاونا کی گل گئی گذری چھٹی جھڑی باوا
ٹر گئے ہتھ اندر کدو آوندی اجھڑی چل گئی پھلجھڑی باوا

آخر صبر دی حد بھی ہے کوئی تساں کوہی گل ہے پھڑی باوا
مرگیاں دے نال اج گور اندر کہڑا ٹہریا اے اچار گھڑی باوا

سمجھدار ہے سمجھے میری بات تائیں بیوقوف دے ہول ہے اجڑی باوا
رستہ دور درانداڈھے کر کے سجن گھر آیا خوشی بڑی باوا

اوہدی خاطر تواضع کرن خاطر مائی کو کرسی گل کڑی باوا
میری سمجھ اندر ایہہ گل آوندی نہیں ایہہ گل بڑی مشکل مینوں چڑی باوا

توہی نام مولا دے سمجھا مینوں میری بانھ ناہیں کسے پھڑی باوا
سکھدی گھڑی نہ آئی کوئی جگ اتے جھڑی آئی زوال دی گھڑی باوا

ساڈے پنڈ اندر کتنے ہی کیتنی ایسی بات کوئی بری کڑی باوا
پھیر دراتوں کتنے جھڑکنے تی کدے دراتوں خیر پڑی باوا

کنّے کول بہال کھوالیا اے کنے چھتراں تھیں دی ہوڑی مٹری باوا
جو ٹھٹھے ٹکڑیاں دے نرے چکھنے نوں تینوں آپ ناہیں لتھی چڑی باوا

بھلا کہڑی شال توں پیش کیتی میں نہیں منگ اڈنڈی کھڑی باوا
مرشد پشت پناہ نہ کوئی تیرا اہر اک شہر تائیں دی تیڑی باوا

دسو کہڑی کتاب دے وچہ لکھیا فقیراں جوگیاں نوں کرنی اڑی باوا
اٹھکے چلا جا توں پھر دا نظر آ توں دے کیوں میٹھوں ہا کے چڑی باوا

تیرا انڈ کلاں کریں سوختہ توں جیویں بدلانے لائی جھڑی باوا

جواب جوگی

بن نی سہتئیے اساں دی بول تائیں کدیں ظالم دا پیر نہ جھسّے نی
جھٹ خوف دی کریئے پرواہ ناہیں مرد رب دے نام نوں جیسئے نی

شاہ پنج جتھے عالم نیک ہوندا اوس جگہ تے جا کی دیئے نی
بھاویں جان جاوے کرئیے عذر ناہیں نیک کم اندر جا کے ھیئے نی

اگ بلی اندر پائے پیر ناہیں بے گم کو لوں پر نسے نی
جانچ تول لیئے اپنا آپ بہلاں بھیر جنگ دے کمر کسے نی
جھڑ دھیاں دے ہل نہیں وٹ لیندے او نہاں شہد یاں نوں حق دسے نی

ڈھالا لیئے نہ شان اپنی نوں بھکے وچہ رذیلاں نہ ہسے نی
اپنے گل گلا وان پا لیئے گل دبدو دی وچہ نہ پھسے نی
عقل سوختہ دی پلے بنھ کے تے نال ہاں دے ہسے نی

جواب سہتی

کنے جھنیا جھاڑ یا تار یائی کنے چھٹیا چھانیا گنیا وے
کینا خوب علاج دکھیاریاں دا چپ کیتیا من سنیا دے

کنے پیسیا گڑیا گھوٹیائے کھو یا مار من گھنیا وے
اپنے جہا ہی کر لیا سوختہ نوں مار سٹیا کچیا بھنیا وے

جواب جوگی

گھر بھاگ نالا دیکھ صد اکینی نامراد بخیل پئی تڑکدی اے
سینہ اتوں ابال کوئی اٹھدا اے انفراں جو گیا ندی گل کھڑکدی اے
زلف خال معصوم نوں دیکھ رخ تے سپ ناگ اوندی لڑکدی اے

سانوں پیٹ دی درد سنا وندی اکڑ لگمیں دی چھڑکدی اے
کنج رن کمذات پیر ار با ہجول حال حال کردی جاندی تڑکدی اے
بد دعا۔ دیاں ہیں الیس تائیں ہنے دیکھ لئیں سوختہ بھڑکدی اے

ایضاً

ڈرنا اساں بھی نہ تیرے گھول کو لوں اج بیری بھی اکھ پئی بھڑکدی اے
بنھ لو انگا ایسنوں چھڈ دا نہیں مرشد کمیل لنگوٹ وچہ سڑکدی اے
ٹیدی جٹڑاں اتوں نچے بوٹیاں نوں بکری وانگ گونبلاں بڑکدی اے

میڈھی گنوار بدھی پکڑ گھوسٹوں جھڑی یار دوں پئی جھڑکدی اے
وڈی پنچ پنچایت دی چودھرانی چوگ وچہ چمبڑیاں جڑکدی اے
اہدا سوختہ ہنے علاج کرسی جیہڑی مرض لگی اہنوں کھڑکدی اے

جواب سہتی

کہڑی گل بے بد ساڈڑا تے کرکے ہو بیٹھوں ٹنگاں جوڑیاں وے
تیری واگ بے واگیا موڑ دیسا چھتر نال کر ساں گلہاں چوریاں وے

بھوت عشق چڑھیا اکھیں ہٹکدائی مار کڈھساں نال بہو ریاں وے
ہاتھی جھول جوانڑی جھول مرسیں کیاں بنھنیں ساڈ ستوڑیاں وے

کماندے چور نوں دیکھیا دیکھیاں نے پہے سنھ تے ہوندیا سو ٹہیاں دے ۔ ملت کھسیریاں دے وچہ کی لبھیائی پھریں ٹال وجھاوندا توڑیاں دے

باراں دے گئے وجود وچہ پھیر تیرا انہنوں لگیاں گاسدیاں ہوڑیاں دے ۔ تیرے سینے نوں سوختہ چھلدیاں نی ساڈے سیدیاں گلاں کوڑیاں نو

جواب جوگی

تیرا بیاہ ہو جاوسی کنوارئیے نی آہیں بھلی دعا جاں کرانگے نی ۔ تیریاں پٹ جٹاں رو ڈھیوڈ کرکے پھوں نام ستانڑی دھرانگے نی

ہو جا نیک جیکر بھلا چاہونی ایں آہیں بڑے کوون ماہر ڈرانگے نی ۔ سڑے پیر فقیر تیرے طعنیاں تھیں ہن ایہ طعنے بول نہ جرانگے نی

تے باندری نہ بنیچے پیر بیٹھاں سچی گل مشہور جا کرانگے نی ۔ چھڈ سوختہ دسے جھوٹے جھیڑیاں نوں سچے سائیں دا نام توں مرانگے نی

ایضاً

بھاویں جان جاوے کچھ پرواہ ناہیں ہتھے اُٹھ اتے اسیں اڑانگے نی ۔ اسیں سنے تیرے تیری بھابڑی نوں لیکے تخت ہزارے جا وڑانگے نی

تیرے کنوار نوں سہتئے وچہ پنڈاں چھج چھاننی گھنگے چھیڑانگے نی ۔ مانواں بھار تے پیو تیرے سچ کہانگے جھوٹ نہ جڑانگے نی

تن سو سٹھ اشنان کر تیرتھاں دے ڈھلے پھیر محمدی جڑانگے نی ۔ رحمت رب دی سوختہ اساں اتے اسیں طور دیوانگے سڑانگے نی

جواب سہتی

جھگی آپنی گرد طواف کرتوں مزہ دیکھ بیت المعمور جیا ۔ ہر اک بھید وچہ وسدا نظر آیا عاقل بھیت نہ کوئی حضور جیا

دنیادار جیہا کوئی فقیر ناہیں کرنا کم جس نیک دستور جیا ۔ بھلے برے نوں رزق پہچاون والا کوئی ہور نہ رب غفور جیا

پہلے اپنے آپ دا ذکر کرتوں دل نہ رکھ شیطان مغرور جیا ۔ غصہ فقر دا لال ہے شفق کولوں اتے خوف دا رنگ کافور جیا

لکھاں پھل زمین تھیں ہون پیدا نازک جسم نہ کوئی انگور جیا ۔ سائیں صبر یا جیڈ نہ سر دے کوئی جھگڑا ہور نہ کوئی تیمور جیا

ذاتی ہنید تشبیہ نہ دے سکاں سوہنا کون محمدی نور جیا ۔ نیک بخت نہ آمنہ جیڈ کوئی بد نصیب نہ کوئی مغرور جیا

بھنوں گل زبان ناں نظر آوندا اوہ ہے ناتھ دا چوترہ طور جیا ۔ جڑھاں ذات صفات تھیں گل ہٹے وڈا روگ نہ کوئی ناسور جیا

ناجھے ڈردیاں ہی یک مار کچھے ڈاکو شہر نہ کوئی قصور جیا ۔ تیرا کھڑ انشان تے توں کہنے ساہوں بیایا معاملہ دور جیا

دیوچہ وسنیں کہ دلبل باہروسیں سانوں پیا ایہ بھیت مجبو جیہا — یار دلال کہ پیر رہن الشبلی ہیں کہ یار منصور جیہا

نواں ہیں ہمسایہ کہ مدناں دا کوڑا ہیں کہ طبع انگور جیہا — گھر لیا کر ایہ کہ آپنائی سادھ ہیں کہ چور قصور جیہا

دسے بناں تبھدی شان تیری آخر تھک بیٹھا ابیقور جیہا — چھپڑ نال سمندراں ملن ناہیں ایہ ہے امر محال مجبور جیہا

لکھاں ہین ملاں طلبگار اوہدے دسو کون معشوق ہے حور جیہا — یوسف لکھ سوہنا ہویا کی ہویا سوہنا کوئی نہ نظر منظور جیہا

سگ کہف دا روح نصیب والا بر اردرح نہ بلعم باعور جیہا — ایہ گل سوختہ دیکھ نے کریں عبرت اچھا تھاں کوئی نہ

جواب جوگی

ہل گئے زمانڑے ہو آئے اج کس دی جیبھ وچ رس ہے نی — رزق والڑے پے ماردہار کردے آنے بھکھیانوں کھوں کھس

نگہ نال کلیجڑا کڈھنی ایں تینوں ڈین دا لاگڈا جھس ہے نی — زلفاں والئے گنڈیے واسطہ ای ہتھے چھیڑ پئی کالی لس ہے

نی اگ ہیٹے عشق میرا تنے نی تینوں گیا لبھ چڑانس ہے نی — چور ہٹ صرافئے نال دیکھ لتانواں بیوپارڑی کھس ہے

تیری نکڑی دا پوانوں ناہیں وچہ رکھیوں کی اڑھس ہے نی — دو دھول کو بول پیارا سو ہو یا ہتھے پئی محراب دی گھس ہے

سچ بول توں سوختہ رب پاویں سر جھوٹیاں ڈہی بھس ہے نی

جواب سہتی

کن پاٹیا جوگیا سن ساتھوں ہر گز عشق بھاہی بھسیا چھٹ گیا — پیریں پئی زنجیر محبتاں دی کیتھے توڑ نیکلی سٹ گیا

ہیرزین وچھنیاں رونیاں نوں گلوں پکڑکے تے گھٹ گیا — ہتھے ملک الاہمبڑا جگ دیکے کوں لنگھد اکرم نکھٹ گیا

آپ مست ہوواریا چہ وڑیا میں کرستانڑی لٹ گیا — ہیوں شتر سوار بلوچ بانکا ہیر عشق نادان للک گیا

آپ پٹیا بھیڑیاں صحبتاں دا ہیتوں رکھے ہا کھچ پٹ گیا — گل پیا تعویذ سی حب والا جانی جان دیناں ہی ٹٹ گیا

تینوں سمجھ ہے سوختہ مندراں دی سبھیں تہ کوئی جیوڑا ہٹ گیا

جواب جوگی

سن لے کن دھر ایس جوگڑے تیں سچو سچ ہی گل ایہ کہنگے نی ۔ جھڑا مر گیا گیا سو جگ اتوں باقی ملسے لے ایویں ہی رہنگے نی

ایہ جگ سرا مسافراں دی اک جانگے اک آہنگے نی ۔ جیہے اج دریا ہے وگدے نی ایتھوں پرہ ہے کے جاونگے نی

اک غرق جزیرے ہو جاونگے اک ہور جگہ نویں پینگے نی ۔ ایہ گل سوختہ تیرے وچار دی نہیں جھڑے امرے انت نہ کہنگے نی

ایضاً

اوناکل ناہیں دن اج جیہا جھڑا گذریلوں ہے اج دا تی ۔ نہ کرماں جوانی دلکوم بیٹھیے ہر دم کنج نقارڑا وجدا نی

فقراں نہیں ڈرنا تیرے دیکھیاں توں رب جگر دتاسانوں مچھ دا نی ۔ رن تہیں بھجالاج ہی سوہنے نوں نامرد میلاں تہیں بھجدا نی

پیراں مرشداں نوں لیکھاں لادنی ایں اساکریں کوں تیتے پچدا نی ۔ برا اکھنا کسے نوں نہیں آیا لکھیا فیصلہ ازل دے جج دا نی

تیرا نخچر ہیئے نی کنوار ہنے والا اچا لا کوئی بھی دسے نہ بجدا نی ۔ آدن جھیڑ گھریں خوش ہوئیے یار باہجھ ناہیں میلہ سجدا نی

پہری جنڈری عید قربان ہووے یار ملے تاں روز ہے مجدا نی ۔ کوئی اپنا ننگ ہی کج دسے کہڑا کسے دے ننگ نوں کجدا نی

کسے روز نکھے دا ماتم ہوونا ایں جیتھے ڈہول ڈھمکڑا وجدا نی ۔ ڈاڑھاں ہلیاں زلف سفید ہوئی اجے حرص توں جیو نہ بھجدا نی

حرص قبر تک سوختہ جاوندی اے ہویاں بعد بھی کوئی نہ رجدا نی

ایضاً

گلاں سچ دی گل تے جگ ہسے مٹھا جھوٹ ہے جگدی جان سہتی ۔ جھوٹ بولنے نوں فرض جاندنی صدی چودہویں دے نوجوان سہتی

ایا او زمانہ ہے جگ اتے سچا سخن نہ پاک زبان سہتی ۔ دیکھ رب رسول دی شان کولوں مسلمان نی باہر فرمان سہتی

روزہ حج زکوٰۃ سب بس ہوئی عالم چھڈ گئے وعظ بیان سہتی ۔ فرقہ بنے نی لکھ کروڑ کئی غیر شرع مردود شیطان سہتی

کئی مرشداں بیعت ست در ناہیں باہجھ رب رسول دی شان سہتی ۔ کون دا ذکر سبھی دا رب باہجوں گد ہے کھیت محمد دا کمان سہتی

بکا حرص نے مار فنا کیتا کرے ہوش نہ اجے جہان سہتی ۔ جھوٹے چوبراں زانیاں فاسقاں نوں جنت ملے نہ باہجھ ایمان سہتی

جیھنے کلا قلندر داس ہو وے اوتھے ندی نا سک لے جان سہتی ۔ اوکی جاندے سوختہ غرتاں نوں کھادا او بیچ ہی جنہاں لیا سہتی

جواب سہتی

کیاں رلولا پتھیاں کھول بیٹھوں سو بیا گیا نہ کوئی بھی یار باہیں ۔ لیسے روح نوں پھوک وکھالی بیسا جہڑا اسمنا دا خد متگار باہیں

او نہیں دل میرا آدے دل بیٹھ جہڑا یاد دوں بیقرار ناہیں ۔ نہ اوہ کوئی میری کسے ہوندی اجہڑی یار دلوں شرمسار ناہیں

ہونہ جان میری اوہے جان تیری جہڑی دکھ ویلے مددگار ناہیں ۔ سیخاں چاڑھ کے بیں جگر کباب کیتا اجے یار آکھے خریدار ناہیں

اوکی خبر دسن پار والیاں دی جہڑے لگے سمندروں پار ناہیں ۔ ایتھوں اٹھ جا سوختہ بہت ہو لی ایہ تعویذ دہا کا درکار ناہیں

جواب جوگی

سایہ جن دا کڈھ وکھاں دیساں سلیماں دی کراں سوگند سہتی ۔ نرم غ دقت سین سنادے نوں ندیاں چیر آواں کرکے بند سہتی

ٹھنڈی جان جان ہووے ہکوریاں نے سبھی سنہ لاواں شیر قند سہتی ۔ کئی سوختہ دکھ دور ہوون نسخہ ہے اکسیر گلقند سہتی

جواب سہتی

تیرے جیا کوئی کسب کمال والا استاد نہ کوئی بھی ہانیا وے ۔ اج نوں بیں بھی ہوئی مرید تیری جٹی ہیر دے یار برانیا وے

لیکن بوریئے بھی تیتھوں ہار گئے نی سب تیرے علم وڈا تبر اجانیا وے ۔ ڈاڈھا ہد فسرادتے آن بیٹھوں صوبیدار دے تبر نشانیا وے

بودار گتے انگوں سنگھکے نے کھرے کھوج نوں خوب سیانیا وے ۔ ہکروں سوختہ ساڈیوں لتھدا نہیں آپیں کدھروں ربدا بھانیا وے

جواب جوگی

ساغوں سن نی سہتیے کرم بھر جے کتنے جگر نہ ملی کھلودنے نوں ۔ بوہے تساں دے تی اج آن بیٹھا بھابی تیری ددکھڑی رودنے نوں

ادہوں پچھ جا کے جیکر سندی ایں رکھ تو نکر کوڑا ڈہیودنے نوں ۔ نہیں تاں کھیڑیاں دا بیج ماس کرساں لبھے کوئی بھی بیج بودنے نوں

سارے باغ دی شان برباد کرساں آدی کوئی نہ پھل پرودنے نوں ۔ ڈک بون والا کہڑا آ جمیا اے غیبوں قہر خدا دے ہودنے نوں

ہڑکی نزع دی پیاس بجھاوے نوں ملے کوئی بھی بابلی چووے نوں
سیجا سوختہ کسیاں رہجاوں گور وچہ جاوے سیدا سونے نوں

سہتی تے جوگی دی لڑائی

ایس گلتوں سہتی تے جوگی دی آپس وچہ ڈاڈھی ہتھو پائی ہوئی
کٹ ماریا نیں اوں خوب کھیتی گرد وے فقر دے آں سبھرائی ہوئی
سیاں سہتی دیاں گل آن پیاں اور تخت ہزارے چڑھائی ہوئی
دیکھ سوختہ حکم کماں لیکے افسر عورتاں دی جودھائی ہوئی

مقولہ شاعر

صفت زناں دی کریں کی موہ کیہا اول فہر گا ذہین بہائی اگ اتے
سٹ دیو پہاڑ نوں ایس تائیں رکھ دیواہنوں بھاویں اگ اتے
آئی رن وگاڑ نے چہ چڑھی خاک پا دیوے لکھ پگ اتے
لٹہیے سوختہ ہٹ توں نہیں مڑنا چھری رکھ دیہیاں رگ اتے

ہیر دا گھر وچہ اک سہیلی نوں کہنا

موسم بدلیا پشتاں بدل گیاں راتاں ڈیاں تے دن گھٹ گئے نی
پھلاں اپنا دکھ تے جگ ہسے ایسے دکھ کو لوں پرہٹ گئی نی
اڑیئے گذریا ہاڑ سیال آیا ہیں تتی دے کرم نہ وٹ گئے نی
ہیر سوختہ خلق محمدی نوں سجن کھیڑیاں دے وانگ چھٹ گئے نی

سہیلی دا جواب

بھابی دیس اساڈڑے آن وڑیا فقر سادھ جوگی بندہ ربدا نی
اجل خاں کامل ہے حکیم حاذق دکھاں والیاں نوں نبض لبھدا نی
نال دیچہ قرآن تے ہتھ تسبیح کرے ذکر پیا سوہنا ربدا نی
ہی شان تے نیل دا ڈب پیا اوگنوار دکھے نیل ڈبدا نی
بے اولادیاں نوں پتر دیوندا اے ہیر دل اور کھدا سب دا نی
سوہنا گبرو ہندڑے رہن والا کھاوے پان سپاریاں چھبدا نی
لوکیں ویکھ آئے پانی وچہ پتھر او تر آوندا پیا ہے کبدا نی
صورت چال سوہنی لٹک مٹک اتے زری بافتہ خوب ہی پھبدا نی

بھابی عقل نہیں اساں معلوم کیتا بھٹی کھیڑیاں تے دا نے چھبدا نی
چل دیکھ کر مشکلاں حل ہوون گیا وقت ہتھوں ناہیں لبھدا تی

جواب ہیر

وطنی وچھڑ ملے نہ آن سُرتاں رول وچھڑی کونج کرلاندڑی نوں
وطنی یار باہجوں کہڑا ہس جاوے حضرت عشق دی خن درماندڑی نوں

وسدا کھیل وچہ اج ہوئے غائب رووے نا پیا مینوں سکراندڑی نوں
جھٹ یار تے بھے ماپے چھڈ دے تے اوہی چھڈ گیا پچھوتاندڑی نوں

رانجھا ہجر دی اگ تیں ہوک گیا ای ہیر پلاندی ہیچ سہاندڑی نوں
دولت حسن والا بھریا وچہ جوبن کی اوہ جاندا ہیر نکھاندڑی نوں

رزق کھادیاں باہجھ نہ کوئی جیوے مینوں عمر گذری غم کھاندڑی نوں
ہستی آپنی وچ کے لوی کوئی ہیں ہتڑی شرم دی باندڑی نوں

ہیر حال نوں دیکھکے ہوش گئی کوئی موڑ لیاوے موت جاندڑی نوں
ہیرا دکھ نہ سوختہ کوئی دیکھے لگے لیک نہ دکھ چھپاندڑی نوں

ایضاً

واگاں موڑیاں یار نہ دیس دے بارہاں برس گذرے میلے کنب گئے نی
سرتوں پیر تا کر نور و نور سوہنا کالی کملی دی مار چھب گئے نی

کالی مجھیاں نے کالا آپ دیکھو کالی رات اندر چھپ لٹھ گئے نی
کھوج گیا مٹاوندا کھوج سندا جتھے مجھیاں دی لگ ہنب گئے نی

سنی خلق دی نجاریا وانگ پھیری سونے دلبس اسانڈڑ کنب گئے نی
آیا کم نہ سوختہ گھنڈ لاہیا ہیر جیبنے دی ٹپ کھنب گئے نی

دیگر

سجن جنہاں دے وچھڑ مدتاں دے داغاں بھج کباب اج ہو گیاں
الٹے منہ ہو گیئے سجناں نے خبراں ٹور نہ بھیجیاں جو گیاں

اکھیں وسدا نگ نہیں دور ہویا مہرباں جا گیاں قسمتاں سو گیاں
روو ہجر وچہ میں تیغ جگ ہسے اج کیاں زمانے نیں ہو گیاں

جو بیجیاں کنک نہ اگنی اے بدیاں کدی نہ نیکیاں ہو گیاں
رناں جو کلاں نی چوداں ہویں سدی دیا جتھے لگیاں تے لہو جو گیاں

مرض وہدی دیدہ علاج ہتے گھٹ گئی نے حکمتاں رد گیاں
ترچنیر دماغ نوں کرے خشکی ایہ حکمتاں بھی ہتھ دہو گیاں

سر وچنیر وجود نوں اگ لاوے کی بقراط دی حکمتاں کھو گیاں
ایسے دل مریض نوں سوختہ میں چھڈ یار تے بے ہو نیاں ہو گیاں

جواب سہیلی

بھابی بیس اساڈڑے سادھ آیا سوہنا چندکو یوں دہ چند ہیرے
سنیا باہجھ نہ صبر قرار آوے مٹھے سخن اوہدے شیر قند ہیرے
اوہدے نور وچہ کفر دی جا ناہیں دیندا بانگ ہے ہری بلند ہیرے
گھڑے دکھ پچھے رن چھڈ آیا کوئی پچھ دیکھے درد مند ہیرے

جیہیں چور کوئی مال سونہا اتے منزل مار آوے کرکے بند ہیرے
ہوتی حسد کھلکے ہو سپ اندر دکھین والڑے نین آوے اوہدے ذہن ہیرے
گھڑی گل اتوں کن پاڑ سٹے مال دے پت سوہنے ارجمند ہیرے
جوگی سوختہ دیکھ نہ بیہر پکڑے پئی ٹر گدی اتیری نند ہیرے

ایضاً

چاک ہو گئے مجھیاں چار یاں سو تیرے دوار تے رہیا رلدا نی
نہ کجھ کھاوندا اسے نہ کجھ پیوندا اسے بناں دام وکیا بردہ ملدا نی
دیکھ حسن معشوق تے مست ہوندا اسبل گل اتے جیویں پھلدا نی
سوہنا گھر آیا کی توں قدر پایا سو ترا ٹیاں تے پیا تلدا نی

رانجھا پاک ناہیں اوہے شان ربی ہر تے جیتر پولاک دا جھلدا نی
نہ کم کوس نہ سخت زبان والا بیٹھا گھر تیرے رازق کل دا نی
سوہنی لٹک تے جھلدا مست عاشق جیویں باغ اندر سرو جھلدا نی
انا الحق دا سوختہ بھید ربی سولی اتے منصور لٹکدا نی

جوگی دا سہتی کولوں مار کے ہیر نوں آواز دینا

اجے محل دی باریوں تک توں بھی ہیرے دیہہ ٹٹے بھاگ سہاگ گیئے نی
جیہوں جھنڈ کتے آکھے لگ گیوں اچھا کیتا ای کم بے لگے نی

مرد ال چھڈیا دہرم ایمان ناہیں رنے دہرم ایمان تنیا گیئے نی
سکہ منت سوختہ کول آکے نہ توں یار کولوں نس بھاگیئے نی

ہیر دا جوگی دی آواز سنکے سیاں نوں کہنا

اڑیو نگر اساڈڑے کون آیا صدا اکن ہیر غیبوں پئی جے نی
دیکھو ہتھ کلیجے تے رکھ ہیرے میری جانوں کی بن گئی جے نی
جوگی صدا کیتی باوا بھلا ہووے اوہدی صدا دلیں کھا گئی جے نی

چور سنہہ اتے پورا کم کیتا نگری کھیٹر باندی لٹی گئی جے نی
لتیں کرو ولا نہ جھوٹ بولو دسو قسم خدا دی گئی جے نی
گھر سوہرے آیاں دا آیا رن دیکھن اوہدی ٹنڈری بھی بن جی جے نی

گلوں ہار ہیرے لاہ توڑ واراں گل توڑ نیہاوندی پئی جے نی
اکھو میں جا فقر اوہناں گھر لیاواں بکل وچہ مراد ملگئی ہے نی
چلو چلئے موخنتہ نال رلکے اچھی اوسیاندی خالی پئی جے نی

ہیر دا آکے جوگی تے سہتی دی لڑائی دیکھنا

ہیر شور سنکے سہتی جگڑیدا اپے محل چوباریوں اتر آئی
ہووطن مسافراں نال رہندی اکھیں دیکھکے تی بڑی گھبرائی
ظلم عاجزاں تے کرن والیاندی رہندی ہے جو انت رسوائی
لڑنال موخنتہ بازنہ آوندی اے نامرادا یہ اجودی ہی جائی

ہیر دا سہتی نوں کہنا

کڑیئے چھیڑ نہ فقر سرنگڑے نوں تینوں قہر خدا دا پیسا نی
آیا قہر جاں غیب نقیں دیکھ لیسیں جھگا کھیڑ یا چوڑ کر بہیسانی
جہڑے حسن دا ناز توں رکھنی اے اتھاں واگنگ بانی ڑہ ویسانی
اڈ جائینگی دہوڑ دے بدلاں نوں جوبن شان جوانی نہ رہیسانی
غصہ فقر دا قہر بلا ہوسی پیا مگر تے گلیں نہ لہیسانی
دل دکھا ندا کسیدا نہیں اچھا سچی گل ایہ موخنتہ کہیسانی

جواب سہتی دا

ہیرے پتہ نہ لگدا ہوں ساڈوں ایہیں جوگڑیدے نویں گیت دانی
جدھا کھا وندا اے اوہدا برا منگے ایہ کی دہرم ہے اوہدی پریتدانی
دیئے کدی بھی نہ اوہدے کانے وں نوں خریدار آیا سلاجیت دانی
جمیا جہڑا ہیا وڈے ہٹ والا مگروں لہنا ہیں بالا ایتدانی
چھتر کھلکے نکلسی نیڈ وچوں انہاں پل ہسی او ندہی نیت دانی
عمل ہے لکا توں وچہ پردے آیا موخنتہ چور سیت دانی

ہیر دا جواب

جا نی! دیکھ لتا اساں اج تینوں دفع دور ہو ڈھیٹے جھوٹیئے نی
کسے نال نہ لگ کے کھاونی ایں نی بے شرم کر بتیئے کھوٹیئے نی
رڑن لگیاں دیر نہ لاونی ایں مدہری مٹیئے پتے کھوٹیئے نی
جوگی موخنتہ نوں پئی نندنی ایں لگے زنگ وچہ بھنگ گھوٹیئے نی

سہتی دا جواب

دیکھو نواں اشٹنٹ جگاؤنے کھیڑیں آیا الکھ جگاونے نوں
بھید وچہ وجود دے بند ہو کے باندر آیا ای توپ چلاونے نوں

نیوڑا سکھی سکھا لڑا کھدا آئے ظالم آپنا وقت لنگھاونے نوں
پھر لبھدا سون نوں سردھانے منگے مخملاں ہیٹھ وچھاونے نوں

بیراں سیدھیاں کھول تے چھیڑیا سو ہیر ہسیں پو چبندو جابنے نوں
ہن تاں شرم دی ماری نہ بول سکی اکھاں نعرے دی بول کی لاونے نوں

اوہنے اپنے ول نگھٹ کیتی ہن تاں نچ گئی قسم کھاونے نوں
پہلاں سوختہ سٹکے نیتاتے خوف حشر لگا چھوتاونے نوں

ایضاً

ٹرے بخت تقدیر نے کئی کیتی کالا منہ جھو کے جھبور بھٹھ ہی نی
ترپد وچہ سوانیاں کہن لگا اج چودھری دی آئی پیٹھ ہے نی

قزلباش ایران دے رہن والا آیا رنگپور دیول نٹھ ہے نی
اکھاں خون بھر بال گھر ولی مار آیا پھر دل کڈ اہد اٹھ ہی نی

اچھا اربعہ عناصر نوں جمع کیتا گفتی سے پور دونے اٹھ ہی نی
لا کھیل مداریاں وچہ وٹرے رناں پنڈیاں دا کیتا کٹھ ہی نی

سنے حضرت داؤد نے مست ہو وا اہد یا سر ابد ہا کڈ اٹھ ہے نی
نیں گو ر سیداں وچہ گروا سا کیتی سوختہ نے کڈی چٹھ ہی نی

جواب ہیر

اہناں جوگیاں نوں لگے اکھ کی نی رہنا نہیں ہے بھا بڑی نال اہناں
کسے فکر اتوں رہنا نہیں رہنا کسے مذہب کا بڑی نال اہناں

اردمار کرنی ناہیں پیٹ خاطر کی ہے واسطہ چھابڑی نال اہناں
پارس ناتھ دے ٹلے تے نہیں بہنا نہ اشنان ہے بھابڑی نال اہناں

ہر ملک نے شہر گراں اندر رہنا ہے توابڑی نال اہناں
تیرے پنڈ دے چل ناہیں نکل جانا کہکے دیکھ لے دابڑی نال اہناں

حکم سوختہ دا جدتک آوندا نہیں جانا نہیں شتابڑی نال اہناں

جواب سہتی

بھابی دکھڑے رونہ نال ساڈا ایہہ جو گرڑا تساندا ساک آیا
کشتی لگ تے پلکاں دے وچ لاکے بحر حسن نے تیراک آیا

اپنا آپ نہ ظاہر کراو نے نوں سوہنے مکھ رما کے خاک آیا
درباشا رکھی اودسدا نام آپنا رانجھا سوختہ ہیر دا چاک آیا

جواب ہیر

نہیں نہیں نی اونہیں چاک رانجھا صورت حق اندر جسم پاک آیا
پرے ہونی غضب کی ڈھا یہ جے صورت ربدی شان لولاک آیا

خوشبو روح سبھی مہکے وچہ جسے ہیرا چم اونہیں پوشاک آیا
سید اگراں صدقے اوہدی ذات اتوں چال لٹکدی چڑھ شناک آیا

سوہنا چند جیا ڈھی ماں کو یوں کھڑی گل توں ہو غمناک آیا
کمتھوں چلیا نے تیہنے آن لتھا اتے گھڑیاں منزلاں جھاک آیا

ویلا کوئی نہ موت ہے تے گاہک دا اسے سنیا یاد سیانیاں واک آیا
جان دیاں کر عشق دا گراں سودا اہدھر ہوت آئی اودھر گاہک آیا

مرگیاں نے خبر نہ کوئی بھیجی خط گیا نہ واپسی ڈاک آیا
دنیا وچہ ورکے جے نہ پے پلے مزا جیہاں دا سوختہ خاک آیا

جواب سہتی

ہن میں پیر پکڑاں جا کے جو گر یدے کیونکہ یار تیرا پھول لگ آیا
اصحاب کہف دا ہوندا تے جھٹ جاندی پٹدون ہار کدا تیرا سگ آیا

تیری گھگری دے وچہ وڑن والا چوٹا چور بنارسی ٹھگ آیا
اساں سوختہ ایہ معلوم کیتا کھیڑے سیدڈی لون پگ آیا

جواب ہیر

لینا لکھ تے سوا لکھ سودا پاکے سٹر جادر شنی ہندی واسطہ ای
تیز زباں کے ہودے ہو دسے ناہیں نی کہار بے کھنڈیے دا ای

اپنی اردل وچہ رکھکے عاشقاں نوں رمزاں نال پھنڈیے واسطہ ای
باہر سوختہ پینچ توں وچہ وڑ کے ہو پردھان نہ گنڈیے واسطہ ای

رانجھے دا مار کھا کے بددعا دینا

کھا کے مار نہ جوگڑے صبر کیتا ڈھگی اونہوں شیطان دی ٹھگ گئی
فقر کیتے تے بددعا منگی سارے پنڈ اندر اگ لگ گئی

ابر روڑی دے جا کے بیٹھنے دی دلدیو چہ مثال آسگ گئی
بال سبت دا سوختہ رو کنے نوں گھر غریب دے بھی اگ لگ گئی

پنڈ والیاں نداراںجھے دی اگی ہتھ جوڑنا

پنڈ ٹھ آیا پاس جوگڑ یدے ہتھ جوڑ داپیا مناوندا اے
پیریں پیندیاں دی نہ پرواہ کردا پنڈوں باہر ہی لکھد اجاوندا اے

بخشنہار ہیں توں بخش سانوں گل تے جٹ نہ وگڑیا ہوندا اے
رحم کھاؤ نہ سوختہ عاجزاں تے ڈیرا دہ چہ اجاڑ دے لاوندا اے

پنڈ والیاں دا اجو نوں کہنا

لوکاں اجو تائیں جاآکھیا اے تیری دھی نے کم خراب کیتا
ٹریا فقر بھی نہٹ اپنے توں اوہنے پنڈ دے اتے عذاب کیتا
لاگ گیا سارے دیس اتے اساں جھوٹ نہ ذکر جناب کیتا

اک فقر آیا ساڈے پنڈ اندر اوہدا اہنے نہ کجھ آداب کیتا
جرم اک دا تے آیا ساریاں تے جو کجھ اوس کیتا بےحساب کیتا
ساڈی منت نوں سوختہ سنیا نہ سانوں سگوں اوہنے الٹا جواب کیتا

اجو دا جوگی کول جانا

اوتھوں اٹھ نٹھا اجو گل سنکے جا کے فقر اگے التجا کیتی
نہیں تاں دیس سارا اجڑ جاوسیگا بخش دیو جو اساں خطا کیتی

ساڈے حق اندر او دعا ہووے جیہڑی ہنے تساں بد دعا کیتی
لگا او سد سوختہ لگنا کی جیہڑی گل سہتی بے حیا کیتی

جوگی دا مہربان ہونا

ترلے اجو دے دیکھ کے نرم ہویا جوگی آکھیا جا معاف کیتا
اگ پنڈ دی بجھی تے بھلا ہویا گویا دوزخ نوں جھٹ اعراف کیتا

گلاں ہوندیاں سب بھلا کے تے سینہ بغض تھیں اپنا صاف کیتا
جوگی گلا کرامت نوں سکے تے زیر سوختہ قاف تا قاف کیتا

جوگی دی کرامت دیکھکے لوکاں دا مرید ہونا

کرامات فقیر دی دیکھ کے تے یار وپھیر نہ کوئی بے دید ہویا
سہتی نال لڑی جا رنہ یاد کبھی مت گیا سو زخم شدید ہویا

اوہدن سنا کھلا سب دا پاس اوہدے آیا جو سو اوہدا مرید ہویا
گل سوختہ ایس نہ ہوونا سی جدا پروں جگ شہید ہویا

رانجھے دا بد دعا دے کے چلے جانا تے ہیر دا کہنا

گھوڑے حسن تے تیر رفتار جاندا دیکھو دیکھو نی کون اسوار گیا
نی او رانجھا ہزارے وارہن والا ایکھ میں نوں لنگھ سردار گیا

دیکھو دیکھو نی مکھ عجب اتے سوہنا زلف کالی سنوار گیا
جاؤ جاؤ نوں موڑ لیاؤ اوہنوں سیتھوں کس گلوں ہو بیزار گیا

تسیں کرو ہمت ہن بھی ٹال ہوسا جے لنگھ دریا نہ پار گیا
بہلدا ہا مجھ نہ سوختہ چین آوے ہینوں کر ایسا بیقرار گیا

پنڈ دی اک عورت دا سید نوں کہنا

ویرا سیدیا اک توں چنبر آندی نو لکھ دل سنیا جسد آپیا ہے وی
آہدے دیکھنے دا سانوں چا چڑھیا زری بادلا او دیکھاں کیا ہے دی

جہڑا حسن نہ وٹن دیچ آوے او خراب جاوے پیا پیا ہے وی
ایسے پردیاں وچہ کیہڑی رکھیائی کھا جاویگا اہنوں لیا ہے دی

کڈھ باہر اسنوں چمکے ملک اٹھے کدھر لگ رنگار نہ گیا ہے وی
طلب سوختہ نوں اوہدے دیکھنے دی سنیا ایہ تحفہ کوئی نیا ہے دی

جواب سید دا

سچ پچھو تے منہ اوس دہٹری دا جیویں چمپا ہے دی رنبی
ایس پچھدے ہو ناہیں سدی آ کیتھے کھدتی اہنے ہے ٹنبی

بولا جا کراونا پیا سانوں کتھوں آندی ہے پرسانگ لنبی
گئی ٹیڈوڈھ ہوئی سبے استاد یا دی ڈٹھی ایسی سنیا وانگ نبی

تمن ہری دے نوں اڑدی چلی آئی تسیں دیکھ لینا متھا ہے ڈنبی
انہوں اکے لگدی دل اہتے کئی وار جھاڑی گئی وار جھنبی

آہدے سوختہ برے اعمال اتوں فلک ڈو لیا تے زمیں ہے کنبی

سہتی دا کولوں کہنا

ہین نال اک تہہ دکھاونے ہاں آما لے آندی کتھے لپنی ا
منہ ڈارہیا ناہیں گئی پنڈا اندر کتھوں آئی ایہ کالجے چھپنی ا

جلوہ دہندیاں ہی نظر پھڑک جاوے دور دور دیکھو نے کسی سپنی اے
کہڑی چیز دچوں ندی اکھ چھمکدی نہ ایہ ناگ سپنی ا

لکھاں نمار کرے کھاد مارنا میں ایہ سینی بڑی کھڑبنی اے
کسے سہن شوا نوں کھو آندی کم کار دلوں رام جپنی ا

نور گھیر کر دی گل گل تے ایسی نیر اندر اساں نینی اے
رکھی بھانڈے تے خوب بہار دیکھو ایہ ولائتی رونغی چینی اے
جڑی کھنب ہدی اساں دیکھنی نہیں ہنے دیکھ لینا خوب ٹھپنی اے
اہدی بولی توں اساں معلوم کیتا ہتا پورولا ایہ تاں دینی اے

پچھوں جہناں نے یار نہنڈ چھڈیا ایہ ہلل تیھے کندو کھینی اے
آئے گئے نوں جھنڈ جھپاڑ لیندی ایہ تاں رن کاہدی کھیلے کیمپی اے
گھوڑی ٹمنی ایہ کسے کم دی نہ دیکھ لئی خصلت کٹھی نینی اے
بڑ بڑ ہو توں سوختہ رہے ناہیں اکدن اہدی کڑہی اوتینی اے

سہتی دی ماں دا کہنا

ساڈا جیونا کی ہے جگ اتے جیکر ایہ جھگڑا نہ نبیڑیا اے
ساڈے دکھ دی نہ بھائی وال ہووے چنگا اساں ایہ ساک سہیڑیا اے
ٹٹا اینے کدی نہ جوڑیا اے آپاٹا ایہن نہ کدا ایٹریا اے
مان رکھ کوچ رکھے اپنے آپ تائیں نواں نا نخرہ ایس ہیڑیا اے
اگے رکھ سانوں پہلوان انگوں ایہن خبنی خوب ہیڑیا اے

کم کار لوں ایہن وٹہری دا ساڈے نال نہلا متھا تیڑیا اے
جان بجھ پایا پردہ عقل اتے روگ اپنے آپ چہیڑیا اے
جو ٹھا ایہنے کدی نہ مانجیا اے گرد اپیا نہ جھاڑیا چھیڑیا اے
لج ہو نخرہ کل ہور نخرہ جیکر کہیا تے مکھ وٹیریا اے
کوئی ساہ نہ سکھ دا ایہن دیو چنگا نخنہ چھیڑ ایہ چھیڑیا اے

سہتی دا کہنا

ٹٹے پیکے نوں اٹ نہ لائی اہنے پٹے چکھے تے تھہ نہ پھیریا اے
میڈھی گندنے نوں ادا زار ہوے جھاٹا دین دیوانگ کھلیریا اے
گل کردیاں ہی پھٹر ہنسا ساڈا سنگھوں پکڑ کے پیسے پچھیڑیا اے

ساڈا کم نہ کوئی سہیڑیا اے اہنے اپنا آپ سہیڑیا اے
پکی کر بھیجی پچھیں ماپیاں نے جیا ٹرن نوں ایس وڈھیریا اے
وگے جاونڈ سوختہ وگ تائیں کدی ایہن نہ موڑیا گھیریا اے

جواب ہیر

گلاں کرن دلوں بازآ وناہیں کہڑا انساں پہناہی پٹ دتا
کدی تساں نہیں نصیب جہڑا اہیر حیرت جڑیا سارا گھٹ دتا
ایڈا کسے دا دیکھیا نہیں گردا گنگا جمنی جو اساں ہٹ دتا

کیہاں نال ایہ سڑیاں سڑدیاں او میریاں پیاں دا راج کی گھٹ دتا
جگ دیکھیا تے واہ واکیتی تکڑ تول سونا پرسٹ دتا
کیتا جو سردار نہ جانجیاں توں اسالا گیا نوں جھٹ پٹ دتا

جیکر دیر ہوندی ہندا ہی اساں کیسے نوں نہ متھاوٹ دتا
تیل گھیو دی تے وانگ بانسے دیہ خاطر تساں دی اساں نہ ڈٹ دتا
دھپ مینہ تے ذرا بچاکو لیں وسیلے کیتے بھی کوئی نہ پھٹ دتا

ساڈے تو ہی نہیں اساں ماں اماں کیتے اساں جو دتا چھان چھٹ دتا
اگ گل اوں ماپے اگے گئے بوہا تساں نہ چھڑ چھپٹ دتا
ساڈے واسطے بھلا نہ کوئی کیتا سیدا سوختہ خصم نکھٹ دتا

جواب سہتی

بھابی کھیڑیاں چور بنادتا تینوں جھنگ سیال دی باندڑی نوں
ڈولے پاکے کھیڑیاں بیاہ آندی جھنی روگ جو نہ ڈھانڈری نوں
گھر بیٹھیاں جی نہ لگدا اسی لعنت لکھی تدھ شر ماندڑی نوں
بھابی باربوں تکیوں تک میلیں پھر یا جے الزام گوانڈڑی نوں
ٹبل گھر خوشبو پیا ایہ کیتے نافہ ہرن ملیا جیو ترساندڑی نوں

لگے ونگن اٹھویں نی تک پچھیں جھنگا کھاندی چنگا باندڑی نوں
کھیڑا دیھی کی سیج سہاگ والے تساں اٹھ باپلنگ چاندڑی نوں
وڈا سٹر پٹھاناں دا کھوہ پاکے لیکے دوڑیں جان وہانڈری نوں
عطر پانیں پوشاک ہے اج تیری ہتھ لگ گئیں یار گاندھری نوں
اللہ کرے ہے بہشت نیں آن ڈھاپا جو ہسدیں تے مسکراندڑی نوں

اج سوختہ ویدبھی آن ملیا ہک کڈھ کے نبض وکھاندڑی نوں

سہتی دا ماں نوں کہنا

اماں کڈھ انہوں دفع دور کردے گھروچ ایہ بلانہ رکھنی اے
نامراد وڈی لگھیں لکھنی اے خالی بھانڈیوں کی دسلکھنی اے
ساڈے سینہ نہ ایس نے ٹھنڈ پائی کتھوں سمجھے ایہ گوکی رکھنی اے

ہلیں لگیاں بھی ٹھوکر کھا جاوے چنگی مجھ آندی ددھو لسکھنی اے
ساتوں چھلنگے بوردی ویکھ کے روٹی آپ دے دھ ملایا لپاچکھنی اے
ساڈی سمجھ اندر ناہیں آوندی اے بولی ایسدی سوختہ دکھنی اے

ہیر دا کہنا

اگ لعنیاں دی چھپا یا دتے خاک نہ چپڑ لگے رنگلے ہتھ جھندی اے
اگے آلی ہے ایہ جوڑیل کتھوں کرے ناز نخرے اٹھدی تے بہندی اے
ادبے انوں نے جان قربان کردی اپنی جنی جے ہووند دکھ سہندی اے

جیکرے فرصت کجھ نناں کولوں پھیر ہینیاں نوں کس اٹھ بہندی اے
جو کجھ ہنہ کہیا سب کہہ دناں رکی کسے تیں ماں گل سہندی اے
شمس بنہدا جے اک زبان تے پھیر سوختہ نہ اددی کمل ہندی اے

سہتی دا ماں نوں کہنا

اساں کی کریئے لیکھ ٹھٹری دا کد تک کھٹئے اہد اچھپا وڑانی — اکدن ظاہر جہان تے ہوونا اے جہڑا گل ایہ پیا گلا وڑانی

اہدا پیکیاں نوں سد پچھ دیکھو کرنا عیب ہے بڑا دلا وڑانی — بالغ عمر نوں ڈ سکنا کی لگے کد تک ہوونداں رہے پرچا وڑانی

گھر مرے پر نفع دور ہووے گل روزدا لیے اکلا وڑانی — وسد گھر اندر حال حال ہووے پایا ایس نے کیا اجا وڑانی

کیھو دیہ اہنوں بھاویں پیر سٹوائیے فنا نہیں دیا وڑانی — دیکھے لپو پیریں نہہ جوبڑ تو دو سوا لکھ جا ہد الکھا وڑانی

نہیں تاں نک نے رہیگا پنڈ اندر سنت ہت دا کی پاوڑانی — ایس بیاہ تیں چنگا بھلا ہوندا ایڈ الکھاندا نہ وخیساوڑانی

رہندا دیر کنوارا تے ٹھیک ہیسی بیاہ کر کے لگا پچھتا وڑانی — بچھوں آن وڑیا ساڈے پنڈ اندر آہد ڈھدا وگ جھڑا وڑانی

ہن جوگیاندا نکلے بیس آیا رب کے سنہ پوسے بھلا وڑانی — روپ رنگ توں اساں پہچانیا اے کا ماں غیر دا گھلا وڑانی

اہو دا کردا ایتھے چلا آیا اچھا پریہ واندا ڈاوڑانی — آیا اپنی غرض سدھا رنے نوں کن باڈ بنیا پرا باوڑانی

پر دیہ بیٹھی تینوں پتہ کی اے اساں ایس دا لیا تاڑ وڑانی — جہڑا تیز رفتار ہوا ہووے ایسا بھیجئے کوئی جلد بلا وڑانی

ایہہ گل سوختہ باہجھ نہ مکنی اے جد تک انہاں دا ہوونہ اوڑانی

سہتی دی ماں دا جواب

نی میں کراں کہڑی ساک دور دا اے سد اعید نوں گھر ہو بلا وڑانی — سجن سجناں دے گلے آن ملسن تدوں کرانگے گل ہلا وڑانی

کیتی گل جہان تے اڈ جاسی ہلا رکھئے اہد اچھپا وڑانی — کہڑی بد کوں کہڑی گل اچھی تینوں چڑھیا اے کا سدتا وڑانی

بابو نال نہ کریں تاں گل کوئی پھر نہیں لیتھنا گلوں گلا وڑانی — بنجے کپڑے رکھ سمبھال اپنے تیرا کم ہے اگ لگا وڑانی

کاہلی نال نہ ہوندا کم کوئی کاہلی کیتیاں تے پچھوتا وڑانی — ایویں دچھیاں والا نہ کم کریئے دیئے دا نیا بالا [illegible] وڑانی

پہلی عمر اوبل نوں سمجھ کاہدی اساں دوہٹی دا کرنا دسا وڑانی

پچھے سوختہ توں گل سمے والی اچھا جگ تے کرنا سما وڑانی

مقولہ شاعر

ساقی پیال پیالہ ایسا وصل دا امڑ کے ہجر تھیں سوختہ جان ہوئی
جنہاں ہولیاں تے چڑ کے لئے جھوٹے اوہناں سوہنیاں نوں کا ہی ان ہوئی
میں بھی ویکھ لواں حد رمز اندر عساب دلاں گل ہدی انتہان ہوئی
ایہہ بھی جس دلویں گھڑ وقت اندر قائم ہستی وجود انسان ہوئی
جدے وچہ اندر سیرے دے تنکا اوتھے شان احمد آبادان ہوئی
وہاں بیٹھ شرارتاں کرن لگا اجھی بدہٹری حرص جوان ہوئی
بیج گر زمین نوں وارد کیتے لگا کرن کھیتی ظاہر شان ہوئی
فصل کنک دا پک تیار ہویا کھتی رزق دی جاری آن ہوئی
آپ بری ہو کے گیا شے وڑ بیٹھا نویں سلسلے ویں دکان ہوئی
بدی نفس شیطان نے امر ربی دونویں ملے تے گل بیان ہوئی

جاندا دل سیر کردے کوئی چارہ گیا سرجے گل عیان ہوئی
جے اوہن پا گل تاں بھی نس دیکھاں کی وچہ پا گلاں گل بیان ہوئی
چھپیا رازہ ہیسی جیکر وچہ گھونگھٹ پھیر دس کی ساز سامان ہوئی
اتے کنے زماسن اویں ولیے جدوں آدم دی شان سبحان ہوئی
جتھے جن حیوان انسان نہ سن رونق وچہ کیکر بیابان ہوئی
کم کرے نا ہیں اچھا کھائی پہنے ایہہ بیکار نوں گل اسان ہوئی
بیج کنک دا بیجیا خوب پھلیا لالالال دل طبع کسان ہوئی
پہلا آدم بنا کے وچہ وڑیا کنک واڈھ گیا الامان ہوئی
ایہہ ہے امر ربی اویں ہوونا سی نیکی نال بدی حکمران ہوئی
اوہدے کھیل نوں سوختہ دیکھ کے تے عقلمند دی عقل حیران ہوئی

پنڈیاں لوکاں دا جوگی دی بابت گلاں کرنا

یارو فقر آیا تساں ویکھیا نہ ساڈے پنڈ اندر دناں تھوڑیاں دا
ہر اک دکھ دا اوہدے کول دارو کامل ولی اللہ ہے لوڑیاں دا
مٹھی مہری چنبل لوت ودھ نا کدے ہاں دھا گھگندر پھوڑیاں دا
ست کڈھ کے آندا پاتاں چوں عل ہنوا لتے جا ہوڑیاں دا
گیا مل کے انگلاں کچھ دیوے نقش کڈھ دا سیر چکوڑیاں دا
صاف دل والا سچی گل کردا بندا یار نہ مہنیاں ہوڑیاں دا

کالے باغ اندر رونق لا بیٹھا خادم جگ ہویا اوہدے جوڑیاں دا
انڈے، کانیاں، لونیاں، لنگیاں دا، ٹھیٹے بھجیا بوڑیاں کھیڑیاں دا
درد، دکھ، خارش تے گنٹھیے دا آتشک دے دھکیاں ہوڑیاں دا
دھر پیٹ دی اتے سر درد کڈھے جک گسدا پیٹ مروڑیاں دا
دیوے نقش لکھ کے غم دے ماریاں نوں کر دوستاں میل وچھوڑیاں دا
پہچار ربی کرے اوہ مست عاشق بھک سٹ عرق نچوڑیاں دا

اوہنوں خبر جو سوختہ اتھاں اتے مینہ برساوندا پتھر اروڑیاں دا

لوکاں دا جوگی دی زیارت نوں اونا

بابے شاہ بہار دے عرش لتے ہر اک قوم دے لوک نی آگئے ۔۔۔ بھٹی آئے چوہان تے منج گکڑ لوہے پیر تے سیس جھکا گئے

لدھڑ کنڈ سدیوڑے نے سروانی آپو اپنا دکھ سنا گئے ۔۔۔ اجی مل راٹھور مسول جالو کھوکھر گھوں ڈانگر دھما پا گئے

تڑی وال گکھڑ ڈھلے بھنب دے ھر تے نچل روڈ بھی ہو منا ان گئے ۔۔۔ کہج ٹبھر سوختہ کئی ڈاناں ندی بھٹی بھی جٹ جگا گئے

ایضاً

دیس دیس توں خلقتاں اٹھ آیاں جنھاں سوہنیاں ڈاگن وناجی ۔۔۔ مہا دیو آیا سارے پنتھ آئے ہو رہت کی طبل وجا دناجی

کن پاٹیاں تے ناگے جو گیاں دا بارہ برس تے پچھوں ہو یا آدناجی ۔۔۔ کیسے کو ہجیاں ولی نہ تکنا ہے آساڈی ہج ایہ قول فرماوناجی

گدی بھاگ والی سدا رہے قائم سبناں ایہ الکھ جگاوناجی ۔۔۔ دیکھ حوصلہ اپنے جیارڑے دا بالناتھ نے ٹھاپنا لاوناجی

راماندا تے دیو دتے بھی خوشی وچہ نہ پھل سماوناجی ۔۔۔ رام چند نے کرشن دیو جی نے ہار پھلاں دا گل وچہ پاوناجی

لچھمن جی آکھے شاباش بچہ جت ست دا بول ساوناجی ۔۔۔ راون کہے توں سوختہ بن میرا ہیری ہیروں جے کھسکاوناجی

ایضاً

لگی عجب بہار ہے باغ اندر کئی آوندے تے کئی جاوندے نی ۔۔۔ ہر ہر رنگ دی ہے رچنا رچی آوتھے سانوں انت حساب آوندے نی

واہیں لون اتے ملک پال آئے میر تانک بھی خوب سہاوندے نی ۔۔۔ لگر دو مغل کالو مانتھر کھانٹ داوڑ بانڈ شیخ مرادوں پاوندے نی

گری کیٹے بابے شال سوداگر اپنا کھٹر الطف اٹھاوندے نی ۔۔۔ بٹ ہٹ کرال ہرکارہ ہانجی لگے فقر دسیس نواوندے نی

کناں ٹی وچ قلفی خربوزمان دودھ گلاب نال پلاؤ پکاوندے نی ۔۔۔ آپو اپنے دکھ سناوندے نی رٹھا سوختہ یار مناوندے نی

ایضاً

پھولاں نفانواں آئے صوفیاں تے صوفی اکٹھاں اک سوا یا اے ۔۔۔ آئے چار اصحاب امام بارہ پنج تن نے بھی پھیرا پایا اے

آئے چالی ابدال تے قطب آئے غوث پاک بھی چل کے آیا اے ۔ محمد دین زرگراں ہاں سوہنا نے رتبہ باغ دا آن ودھایا اے

مبلہ سجناں دا شرف دین دا اے اہناں انگے گر سمجھایا اے

چلو چلئے سوختہ نال رل کے نیڑے حج دا دن بھی آیا اے

بڈھیاں دا جوگی دی بابت سنگے اکدوجی نوں کہنا

چلو چلکے دیکھئے جوگڑے نوں سنیا جوگ دی ہٹی اہڈی جس ہے نی ۔ ساری لکھی الحمد ہے بھول اتے اہدے وچ کجھ فرق نہ کس ہے نی

دسے پیا سوہنا مغرب اتے مشرق مٹھے بول بنید اجیہڑا کھس ہے نی ۔ گمر کس ہزل دے نال ٹپکے احدنام احمد رہیا دس ہے نی

اج نام وٹلکے دیس ساڈے اڑیو آن پایا گھر مس ہے نی ۔ چلو چلکے دیکھئے سوختہ جی اوہدا دیکھنا ہی کرنا جس ہے نی

ایضاً

زناں کہندیاں فقر دی چال بانکی چلو اسیں بھی چال دکھائیے ۔ زلف آپنی نوں سٹ مکھڑے تے اوہدے سینہ نوں سپ لڑائیے

اوہدے جگر نوں ذرا تپائیے اسے آپنے نوں ٹھنڈیا آئیے ۔ جھڑی مار تے سوختہ ہے بیٹھا اوہدی بغل دے وچ بہائیے

عورتاں دا باغ نوں جانا

گھروں اُٹھ آیاں پچھ مالکاں نوں مائیاں جائیاں ہلکیاں ہلیاں نی ۔ ڈبل مارچ دا سب نوں حکم ہویا جدوں دل وچ آئیاں ٹلیاں نی

بالی اتے فجی تے نسیہ اتے میداں سیر باغ دی کرن نوں چلیاں نی ۔ رانی اتے رالو رجو آکھو کرن شوخیاں زمین نہ ٹلیاں نی

حیدر باندی رنہدی باندی تے آسماندی تریاں جاندیاں لکھ رلیاں نی ۔ عمری رڈری دا ہاسا نہ بند ہووے خوشخو تنو نوں پیا کھلیاں نی

انور اختر نوں رب آباد رکھے جدھیاں روز جھپے پچھی ٹلیاں نی

کنڈا پیر چبھیا شبنم جان رولی تدوں سوختہ ہسیا کلیاں نی

ایضاً

پردے وچ چھپایا چھپے ناہیں سوہے رنگ چڑھیا رنگ جٹیاندا
انند پور دے میلے تے جانے نوں تھاں تھاں ٹہیدا آئے پھیر گیٹیاندا

رناں جٹیاں ہو سب چٹیاں نی دیکھ منہ نہ کھاندی جٹیاندا
مرہ چھڈکے دودھ ملائیاں دا پیناں کی ہی لسیاں گھٹیاں دا

سنگھ میٹھیاں دا ابیٹھا رہن دیو لو لطف جا کے مراں ٹیاندا
اونہاں کول کی سوختہ جاونا آ سودا ڈگ گیا جنہاں جھٹیاں دا

دیگر

مدتوں آنکے دیکھیا جگت اتے ملیاں صورتاں رنگ برنگیاں نی
گھروں نکلیاں جا چواکے دکھو دکھرے رنگ وچ رنگیاں نی

پڑہت آب روان دی مات کیتی اکناں پائیاں پھنیاں ٹھگیاں نی
لٹکاں لنگیاں عجب بہار دتی تن تے سونہیاں چولیاں رنگیاں نی

آپو اپنے بھاگ لے اٹھ ٹریاں اک مندیاں تے اک چنگیاں نی
لگے نقروی چھیلنے چھیڑنے نوں ہویا ساریاں شنگ ترنگیاں نی

لائے اکھیاں توں پردے شرم والے دلوں اٹھیاں تور کر تنگیاں نی
عشق مشک ساراں پھول پھال دتا گلاں کرن توں معاف ملنگیاں نی

کوئی آکھدی رزق نے ہار دتی ہون کر دو خوشحال تنگیاں نی
دعا فقر نے رد بلا ہووے گرد پھرتے ہوندیاں چنگیاں نی

کائی آکھدی لو موہنہ موڑ بیٹھا جد سے عشق نی ماریاں ڈنگیاں نی
پہلاں نیو لونا پھچ چھوٹ جانا ایہ کیاں محبتاں جنگیاں نی

کوئی آکھدی بیٹھیاں عمر گذری ہویاں میں نال عجب دے ڈنگیاں نی
آپ پی کے مست الست ہوئے چنگا ساتھ کیتا نال بھنگیاں نی

کوئی آکھدی دل دی دلی اتے دہا واکیتا معشوق فرنگیاں نی
سو کوئی بچاوے دے ناہیں گھیرا گھت لیا فوجاں جنگیاں نی

کوئی آکھدی جگہ پوچھ وڈے کے عجب سبھے دسے نیرنگیاں نی
غرض پا ہچھ نہ کسے نے گل کیتی مار سٹیا انہاں کر ملنگیاں نی

کوئی آکھدی دین دی آڑ اتوں جھنڈا لہا کے گیا سولی ٹنگیاں نی
کئی سوختہ ملک فنا کیتے آپس وچ دیاں خانہ جنگیاں نی

ایضاً

کائی فتح آباد نرسنگھ پوریوں آیاں گورکھنا کئی نیپال دیاں
دلی میرٹھوں اتے بجنور دوں رناں آئیاں تال بھوپال دیاں

کائی گونڈواں اتے خاص پوریاں ترنتاروں کجھ جھبال دیاں
مارواڑ نال کجھ گجرات دیاں کجھ سندھ نال تے نینی تال دیاں

لیا یا سکھناں سکھیا فقر اگے ہر گوپال دیا ہر دیال دیاں
کائی کہن چلا ساڈے فقر ڈیرے کھاؤ لنگروں ڈٹیاں ال دیاں
کائی سیندلاں ہتھ چوکھڑیاں ساڈیاں ہین کی ہتھ لٹی ڈالدیاں
ٹول کر گھٹا دوہر ہر جتناں دا نیر یا حکمتاں جمنا ٹالدیاں
کائی آکھدی پت بیوطن ہویا آ گھرلاں سٹھیا نگالدیاں
کائی آکھدی یار نے ملے جیوں جنداں لاں چل پیسا بال دیاں
کائی آکھدی بکیوں بابیا آ وِچ ندماہ لیاتے گھر یاں پالدیاں
کائی آکھدی اکھیاں کھڈا ڈھا امرتیا جوگیا لیجہ پڑوالدیاں
کائی آکھدی سس نہ تکن ویندی ماں دنیا لکرال تے چالدیاں
کائی آکھدی جن دا سر سایہ ذیتا اہنا بین بھوبجاں دیاں
کائی آکھدی وِنج دا بیا گھاٹا نھوڑاں نہیں سن مجھیاں پالدیاں
قسمت بابھجہ نہ دوستاں ہتھ آون عقلاں ہاریئے بکھ خیال دیاں

کائی پھل کیلہ سر دا لیے آیاں کائی کرن نہ کرن پلال دیاں
لو ونڈھہ موچھا لکڑ لو دوبالن موجاں فقر جی کرو سیال دیاں
کچھ ہڈ بیتی جوگی سن ساڈی تینوں خبراں ہین غیب دے حال دیاں
کائی آکھدی ڈِٹھ نہ چھپیا اے ہو یاں قدرتاں ذوالجلال دیاں
کائی آکھدی بھائی دی نال ہنگ ڈاڈھی خبر ادس سانوں آئے بچالدیاں
کائی آکھدی ملے نشان جھکر وِچ ڈنڈیاں سکھنا میں ہت پالدیاں
کائی آکھدی شفقد اتے پینوں ٹریاں ہے دنہ مار ٹرتال دیاں
کائی آکھدی خصم نہ کھٹ لے ہندا آساں ہیر یا کھٹ ہالدیاں
کائی آکھدی پیہر دی خاک جھاڑو پاوا اکھیاں دکھدیاں بالدیاں
کائی آکھدی شاہ مدار کھیلاں کراں مجلساں لے قوال دیاں
کائی آکھدی بیوہ نہ کھیت پھلیا کنکاں سک گیاں ہے لہر ڈالدیاں
آکھے حکمتاں سو خستہ کی کرسن جنہے وگیاں ذوالجلال دیاں

بعض عورتاں دا جوگی نوں ویکھکے ونّ سونیاں گلاں کرنا

کوئی جوگڑے نوں وِرود یکھکے تے پیا کہن وڈا ای گیانی ہے نی
کوئی کہے زلیخا دی چاہ مندر مصر شہر وڈیا ماہ کنعان ہے نی
کوئی کہے جاسوس ایہہ روم دا اے کوئی کہے جاسوس جاپان ہے نی
کوئی کہے شکست کھا اٹھ نٹھا شاہ ضحاک تخت شاہ ایران ہے نی
کوئی کہے پیشانی ایہہ دسدی اے کیقباد آیا کامران ہے نی
کوئی کہے ہاتھی مست پیل رہیا لنک ٹھگ دا منی آن بان ہے نی
کوئی آکھدی سیتا دے لبھنے نوں جہا بیر آیا ہنومان ہے نی

کوئی کہے مسکین غریب دا اٹھ امنہ دندنا ہیں بے زبان ہے نی
کوئی کہے فقیر دے بھیس اندر رب جھوٹ نہ کرے سلطان ہے نی
کوئی کہے سکندر نوں شاہ پورس آیا دین نوں تیغ بران ہے نی
کوئی کہے فاشندہ محمود ولوں ہویا طرف اجمیر روان ہے نی
کوئی کہے آیا کانپور ولوں دسندہ وِنیتہ حاکم دلی جان ہے نی
تنہاں وِچہ قرآن دے تھے تسبیح بندہ ہے کتاب رحمن ہے نی
کوئی کہے ایہہ پیاں دے تکھنے نوں آیا سوختہ کشن بھگوان ہے نی

دانیاں بڈھیاں دا انہاں عورتاں نوں کہنا

کڑے کملیو شور کی تساں پایا گلاں سنو نی بال گوپال دیاں
سولاں جمدیاں دے تکھے منہ ہوندے ایہہ گن خوبیاں شہر نہال دیاں
چھیڑ لمت نقیر نہ ٹہر گھنو تسیں جایاں کسے زوال دیاں
پون مینہ تے بارشاں سخت ہوون سٹر جاوسن سلیاں ڈالیاں دیاں
بیٹا باپ دا سخت ہو جاوے دشمن اتے باپ بھی کرے ملال دیاں
اٹھدا بیٹھدا آدمی مر جاوے اوہن ہمتاں ہر اعمال دیاں
ہوندے رزق زکوٰۃ تھیں شوم رہنا ایہہ نشانیاں کنگال دیاں
عالم دعوی پیغمبری سنبھ بیٹھن کرن رونقاں کفر کمال دیاں

دنیا چھڈ فقیریاں ال لیئے خدمتگار ہوئے ایسے لال دیاں
پھوک ماریاں ڈھہ جانیاں ہین جتھاں بدھیاں غیث ابدال دیاں
ٹہر ننگ تے مال تے پاؤ سبھی کیہوں نہیں اپنا آپ سنبھال دیاں
اوہن زلزلے سخت تے جنگ کیسے خبراں ٹھیک قرآن وچ بھالدیاں
ڈھی داماں تھیں اٹھو حجاب جاوے مار ماں بھی توڑیاں تال دیاں
پند رو زدا دسنا وچہ جنگل تے شبادتاں مشکل سیال دیاں
چھڈ بالکاں بیٹنے ٹھگ مرشد دوڑ لیکھاں ایہہ جلال دیاں
گھر گھر سونیتم راگ تے شغل ہوون ہوون رونقاں حسن جمال دیاں

بابے شاہ بہار دا عرس

بابے شاہ بہار دا عرس لگا وچہ زندگی شان خدائیاں نی
گردے شفر دکیا ہجوم لگا بیچ نہ بڈھیاں مائیاں نی
حیران جنتی پنیساں بیٹھیاں ایں خاندان سبھی سجھ اشیاں نی
اتے خوبیاں سادگی حسن منور جنداں کنڈ لکے تھے چھڈیاں نی
چھڈ کے استاد سیانیاں نال اتے سنداں چھیٹیاں پائیاں نی
ہرکسے گاگردھار دے پینڈول باہر جا ٹھیاں لائیاں نی
گھبو کسند سون تھادل تھائیں ایکھ جراں سنہر ساب جانیاں نی
اک کہن خیر ہانیاں کھایا دوچہ سردیاں سیہ کرائیاں نی
لنگر کی پوں تقلندے خوشی آئی دہد ڈھول پے پھیر جیاں

دلیں دلیں تیں عقتاں ڈھک آیاں جنگل وچہ منگل کر دیاں گائیاں نی
بٹھے مرد جوان بھی جمع ہو کے ٹریاں کئی ٹھیار بھی آیاں نی
صاحن کرنیاں لاکے دم شاہاں چہرے دھوتیاں بکھ ملائیاں نی
انسر جھنڈے سر تھکے آن پہنچے ہتھ پکڑ کے ہاں دکھائیاں نی
محنت چھیٹر دینی ایہہ آئے ہاں کہتے ونگراں واہیاں نی
انہاں جانثر کراں ایا کر بیہہ لایاں ہو دی نرند ملائیاں نی
انہاں جہاں لیا چکیاں دین ہو کا تختہ مزرجی کیتا چلائیاں نی
کتے سانا آوا قوال تھاں ڈن منہ مجلس خوب جمائیاں نی
کتے وند ملوا نیاں نعت خوانی گاگا سب بول سنائیاں نی

کتے شعر عروض دی گل ہووے کیاں رونقاں جگ لگائیاں نی
کتے ڈھول داؤد تے ملی قوالاں گلاں ہوبیاں گھڑی کھڑکائیاں نی
کتے غازی سالار امام ناصر سفیاں صلح براں نیک کمائیاں نی
کتے آن مداریاں ٹھٹھ بدھا بیا لگیاں جھک اڑائیاں نی
ہوندے کتے تماشڑا باندراں دا آیا وے ڈگڈگی کن صدائیاں نی
کتے ستھریاں جھوٹیاں مرشداں نوں لیکاں پر چیچے گڈھائیاں نی
کتے کھاوندے پیوندے شغل کردے کتے مستیاں نشے چڑھائیاں نی
ایویں جگ کسینلیں ہندا آ شکل بنے تے سیس نوائیاں نی
جاں والیاں دے رب آن رکھے بھکے کول فقیر دے سج گیاں
کنکر ہو شیطان دے مارنے نوں ادھوں اٹھ منانوں بھیج گیاں

کتنے بیت ہرات تے شاہ محرم گلاں وانیاں حق رسائیاں نی
کتنے بھرتھری راجہ تے بھوج کدھر سراں گنگ تے چاڑھ ٹھہایاں نی
کتے بانیا پاوندے جھٹ آ کے ونجلی سر لیاں خوب وجائیاں نی
کھیل تاش تے عقل حیران ہوکے گیاں ہتھ استاد صفائیاں نی
کتے بھنڈ پکھنڈ کھلار کے تے کل خلقتاں چاہیایاں نی
کتے کھیریاں توڑ یاں تال اتے ہٹی ہٹی توں مٹریاں پائیاں نی
کتے بھیڑ اندر جھگ چھبر دا ڈنڈا پھیریا خوب سپاہیاں نی
محمد الدین زرگر مند تے انہاں اتوں جنہاں منیاں رب رضائیاں نی
کعبہ دیکھ خلیل دے گھر نہیں تجھ گرد گلی کرج گیاں
کیہڑے سخت دے دلاں تمم کیتے عیباں والیاں دے عیب کج گیاں

دیوالی

جتھے ہوندے ہن ہر روز میلے امرتسر نگری بڑے نام دی اے
یارو اج دیوالی ہے میلہ خلقت آئی بڑے دھوم دھام دی اے
گوجر جٹ آئے منجانیاں نوں لگی طلب جمشید دے جام دی اے
نہا دھو کے پوشاکاں پہن لیاں ملی جن نوں جگہ سلام دی اے
خریداریاں کھل بہہ گیاں آمد رفت ہوئی خاص عام دی اے
گھوڑ دوڑ بھی دیکھنی بعد آہے گھوڑ دوڑ جو بڑے انعام دی اے
ہر اک رنگ آدمی ملے ایتھے خلقت آئی ہوئی ہر مقام دی اے
لگی ہال منڈی تے گھوڑ منڈی آئی مجھ گھوڑی ہر اقسام دی اے
تل سٹیلا مندر دیو چہ گھر کن پوجا لکشمی دے ہوندی نام دی اے

محمد دین تھیں سوختہ جان ہویا میری ہستی بھی اے انتقام دی اے
چوک راہ بازار نہ ہندے سوئے بڑی بھیڑ لگی ازدحام دی اے
اج عاشقاں دی دم سدی خیر ناہیں پئی سوہنیاں نوں سلام دی اے
نظر بازاں نوں بھی چنتا بڑی لگی مکھ صبح صادق زلف شام دی اے
چلو دیکھیے اسیں بھی چل دنگل کشتی اج پہلوان غلام دی اے
لا مثال ہوکے لگی پولس پہرے کردی کار اچھے انتظام دی اے
کمپنی آئی بمبئی دے ہن بھتیٹر کیتے آئی سرکس چاٹگام دی اے
راتیں جگمگن فانوس تے گیس دے وی شان ودھے ہر اک در بام دی اے
آتش بازیاں سوختہ رنگ لایا آتش باز نوں طلب انعام دی اے

مقولہ شاعر

سارا جگ آیا دیکھن جوگڑے نوں گیا صبح شام نہ دتیا اے
گوہیا تھپیا نہ ڈنگر چھیڑیا نہ ڈھارا ڈگیا کسے نہ چھپتیا اے
کڑیاں وہٹیاں آ نکے بیٹھ گئیاں لین جوگڑے توں سکھ منیا اے

کتنی پیونی نہ کسے چھاویلا چرخہ کسے سوانی نہ کتیا اے
چنگے میل ہوئے نظر ملدیاں دے جوگی کجھ لئی سبدی تتیا اے
جیویں سوختہ ست ستاریاں نے گردی قطب تاری گھبر اگھتیا اے

جوگی دا ہیر دے ملن لئی دل دے نال صلاح کرنا

جوگی جی دے نال وچار کیتی دسو کی تدبیر بناویئے جی
بیڑی شوہ اندر پئی ڈولدی اے اہنوں کسطرح پار لنگھاویئے جی

اکیکر ہیر دے نال ملاپ ہووے ذراتسیں مینوں سمجھا دیئے جی
ایتھوں جاندا کرو سامان جلدی دا آنگ سوختہ دیر نہ لاویئے جی

دل دا جواب

نہیں بابجھ ناہیں تیرا کم ہونا بھاویں لکھ تدبیر چلاویئے جی
پلے بنھ ایس مثال تائیں اج گدھے نوں باپ بناویئے جی

ایویں فتح دی کوئی نہ دسے صورت جدتک اہنوں ساتھ ملاویئے جی
مشکل سوختہ حل ہو جائے تیری شرم وچہ نہ وقت لنگھاویئے جی

جوگی دا دل دی رائے تے چلن لئی آمادہ ہونا

دلدی گل نوں جوگی پسند کرکے اپنے دلدی بڑی تعریف کیتی
اج ران دے بھی چیلے بن جایئے کلاں گال دے جدہی ہٹ نیتی

تیری آکھی توں میں قربان جاواں اکبڑ گم آئی میری بھنگ پیتی
گل جدا نگے سوختہ کول اہدے آہے جی نہ کسید روہ ریتی

مقولہ شاعر

رب سید ا رکھیا مان ناہیں جنہے مان کیتا سو برباد ہویا
آخر او سدا بھی بیڑا غرق ہویا ہویا کی جے کنس جلاد ہویا

بھاویں لکھ نمرود فرعون ہویا بھاویں لکھ قارون شداد ہویا
محمد دین زرگر ڈریئے رب کولوں بامراد کیکر نامراد ہویا

سہتی دا مُراد دے ملن دے لئی دلیلاں کرنا

ادھر سہتی دے دِل خیال آیا کیویں یار مراد دا میل ہووے
لائیے جے تے توڑ نبھا دیئے ساڈا عشق نہ بال دی کھیل ہووے

صلح جا کرئیے نال جوگڑے دے پھیر سجناں دا میل گیل ہووے
ویلا اساندا جگے او دیگ اتے جدے وچہ نہ سوختہ تیل ہووے

سہتی دا جوگی کول جانا تے عرض کرنا

ایہ گل سوچ کے سہتی نے جی اندر جا کے جوگی دے در سلام کیتا
گر واسطے کریں معاف سانوں جھیڑا اساں تینوں بدنام کیتا

ہتھ جوڑ کے تے پیریں جا ڈگی پیش صلح دے لئی پیغام کیتا
اپنے بوہے توں جھاڑ جھپاڑ کرکے نال سوختہ بُرا کلام کیتا

ایضاً

کراماتیں تیری اساں دیکھ لیتی ہور دیکھنے دی کوئی لوڑ ناہیں
رب خیر رکھے ساڈے سجناں نوں بڑی دیر ہوئی پائی موڑ ناہیں

میرا یار مراد ملا مینوں ہوئی نال اوہدے کجھ انجوڑ ناہیں
دیکھ سوختہ نال نجوم پاکے کتے پھیر توں آئی مجبور ناہیں

جوگی دا کہنا

اساں بخش دتا تیرے جرم تائیں ایہہ پھیر سوال ملا مینوں
میں بھی تدھ تو‌ں جان قربان کرساں وعدہ کرکے دیں وفا مینوں
تیرا بھلا ہووے کریں مہر سہتی ایس دیس توں جھب اٹھا مینوں
کراں گلہ کاہدا میں اسمان اتے مارسٹیا ایہی خطا مینوں

تیرا لائق ناہیں کتے ظاہر کرساں آکھاں جھوٹ نہ قسم خدا مینوں
اکھاں سک رہیاں اوہدے تکھنے نوں شربت دید دا اج پلا مینوں
سارا جگ ڈھونڈھ کا ہیر دوار اتے ایہہ پیر اوہدی نہ آئی ہوا مینوں
اگے سوختہ دے پول کھول دے توں جھٹری ہوئی جزا مینوں

ایضاً

تیرا یار میں تینوں ملا دیساں میرا یار توں مینوں ملا دکھیں

اودھی نعل وچہ تینوں بہا دیساں میری نعل وچہ ہیر بہا دکھیں

زری تی وچہ ہیں دعا کر سان میرے حق وچہ توں دعا دیکھاں ۔ لل دتی وانگر جوگی سوختہ دے ہتے بختا نوں اج جگا دیکھاں

جواب سہتی

ساویں کھنیں ہیر ملا سانوں ساڈے دیس نوں اگ لگون والے ۔ اوہ نہ کسے نہ تیری آواز سنی جتھے ہیر دکھی نے جوہن والے

نی کسے فریاد دی داد ناہیں اگے ایسے زمانے آون والے ۔ ایتھوں سوختہ کن لپیٹ جانوں نہیں تاں سنے آون تہمت لاون والے

دیگر

ٹھگ بازیاں جگ دے نال کریں اک ہیر ناہیں تیتھوں اوندی اے ۔ پیا لوکاں دے کم سنوار ناہیں اپنے کم توں جان گھبراوندی اے

ردی واسطے نی پور نال کیتے کرامات تیری رڑدی جاوندی اے ۔ چھلکے آپ جے معشوق آپے کاہدی عاشقی پھیر کہاوندی اے

مر جا منہ پا گریبان اندر تیری غیرت کی نہیں سناوندی اے ۔ چل چک ایتھوں بستر بوریئے نوں تینوں سوختہ گور بلاوندی اے

جواب جوگی

اکے تیرڑوں اتوں کیہوں توں نگر پھیل پڑو سب ہی تیری ماں جائی ۔ کتے جھوٹھ بھی بولنا ہے جاندا اوہ سچا بول نہ سجدا نی

لگی حرص تے ہیں جی آئی انتھے نہیں تاں کن پر لیندیں بھیجدا نی ۔ عاشق سوختہ یار دی دید باجھوں کھوں جی نہ ساندا رجدا نی

جواب سہتی

ہویں ڈگ کے نٹ بھیج جاو ساڈا دل ناہیں کوئی کھیدا اوے ۔ سانوں شیخیاں دا آدی ول ناہیں کم اوکر بیٹے جیہڑا جچدا اوے

ہنے اوتھے نینوں دہاکا دتا بھروسا ہیں کاہدا ایہی کھچدا اوے ۔ سو بیٹھ کانوں ٹہکے اون لگوں جیکر سن تاہاں کھیدا اوے

آکو ناہیں ڈہل ساڈ دیئے لائیے کپڑے نوں رنگ رچدا اوے

لاجے ہنے بیاریوں اٹھیا مرکہاویں سوختہ توں کھانا پچدا اوے

جواب جوگی

ترنشک نہ بچیا کوئی سہتی جدوں عشق والا بھانبڑ مچدا نی ‏— سکھ ماردا دُکھ ماردا بیڑا غرق کردا نچ نچدا نی

گل ناہیں کردا دُکھ ماردیندا بول واک ہے اساندا سچدا نی ‏— بھلے بُرے دی سمجھ نہ رہن دیندا عشق سوختہ جا ہڈیں رچدا نی

جواب سہتی

مینوں دس کوئی سبق کشف والا اوہو لیجاں وانتھ یاد کرکے ‏— تیرے کول ہیں ہیر لئی آواں اپنے ویر دا گھر برباد کرکے

اوہنوں چھڈ آواں نامراد کرکے تینوں بھیج دیاں بامراد کرکے ‏— پھیر دس مینوں ہیں بھی جا کدھر ایسی سوختہ نال بیداد کرکے

جواب جوگی

سہتی بھیج توں ہیر سیال تائیں جوگی نال اج اوہدا ملال ہووے ‏— منزل عشق چڑھکے ڈگ پے ناہیں عہد آپنے تے بحال ہووے

اوہدے دل دا میں محرم حال ہووے ہیر دل دی او محرم حال ہووے ‏— اسیں اوسدے حال دی دہوڑ ہوئیے سرمہ اکھیاں دا ہمیشال ہووے

کوئی نویں دنیا دے بنانے نوں آسوچیہ جواب سوال ہووے ‏— جنہوں سوختہ سب جہان منے ایسی وکھری جگ تے چال ہووے

جواب سہتی

تیتھوں گئے ہوئیں سارے کم سونے دیکھ رن کی ہن بنا ونڈی اے ‏— جھگا ویڑا چوڑ کرا ونڈی اے تیرے بول نوں پاں کھاونڈی اے

چند شرن تے دو ہیں چڑھا ونڈی اے سورج غرب سے ہوں اٹھا ونڈی اے ‏— تینوں چاڑھ آسمان تے ماجھیا وے سیدے پیریں خاک رلا ونڈی اے

ون دی لکڑی وانگ نہ سک پیا تیری بھکھ کا ہنوں مردی جا ونڈی اے ‏— تیری گودے وچ ہیر بٹھا ونڈی اے آپ یار مرادنوں پا ونڈی اے

ذرا سوختہ صبر دی واگ پھڑ توں تیری جان کیوں پئی گھبرا ونڈی اے

مقولہ شاعر

اوہ زمین پنچلیاں جگ اُتے جھاڑے کنوار دے جنہاں نے کھودنی نی ‏— پانی ملے ناہیں جنہاں کھوہاں اتوں اوتھے بدھ کے ٹبیل پھرجودنی نی

بیٹھ پاٹ جھناں تے عمر سند عشق والے پورے دہو ونے نی — نین زرع دیئے رو دید باجھوں اگے دید کرکے پھر بھی رووَنی
اکھاں ہیں تینوں رکتے دیکھیائے میلے آخری کتے بے ہو ونے نی — روز حشر نوں سوختہ رب اگے ہتھ بنھ اعمال کھلو ونے نی

دیگر

باگل کہاں کسنوں عاقل کہا کسنوں ہیں سودائی کہ خلق سودائی ہو گئی — ماں نوں ان تھیں نہیں جدا ہوندا ہیر سہتی دی صلح صفائی ہو گئی
گلہ کسید ا رہیا نہ کسے اُتے پرے دیکھ لو سب خدائی ہو گئی — دیکھ دخل تے سوختہ برا ہویا اکو مکو نناں بھرجائی ہو گئی

سہتی دا ہیر اگے جوگی دا حال بیان کرنا

ہیر کھول کے سب بیان دسا سبھنیں جوگی نے جو سنایا نی — مہینے بھابیاں دے ظلم بھابیاں دے اسرنا ہیودا بھی نبلا یانی
ونڈ زمین اتے محل ماڑیاں دا نقدی زر زیور گیا آیانی — مارن مرن دے اتے تیار ہوئے پلے کجھ شریکاں نہ پایانی
قاضی اوسدے بھابیاں نال ملکے حصہ اپنا نال ٹھہرایانی — کھا کے وڈیاں چیریاں حاکماں نے زردہ اپنا خوب پکایانی
دانشمند پٹواری نے ونڈ ویلے نقشہ اوہنوں کوئی دکھلایانی — شاملات دے وچہ بہا کے تے حق اوسدا خاک رلایانی
اللہ یار گرداور نے انگے تے لڑکے حق انصاف کرایانی — وونگ سدھ دی خوب پٹر تال کیتی رستے راہ سدھے سبنو پایانی
بلہ بکیاں دا نیکاں پایانی اتے بداں نے بد کہایانی — اوتھے تدھ دا ذکر جاں آیانی پھیر دیس تیرے اٹھ دھایانی
اوہدی عزت کیتی تیر بابلے نے تیری ماں نے پت بنایانی — اوہدیاں چار ہویاں جدوں نال تیرے تیر چاچے نے شور مچایانی
تینوں دیس نکالے دا حکم ہویا پھیر کیدو نے تینوں بچایانی — تیرا پیا وعدہ نال سیدڑے دا اوہنے ناتھ نوں گرو بنایانی
ویس جوگیاں دا کرکے آیانی کالے باغ اندر ڈیرا لایانی — سبھنیں سوختہ دی قسم جھوٹ ناہیں تینوں اوس نے بج بلایانی

ہیر دا کہنا

پایاں سندراں کچھے ڈکن پاڑے ہیر لئی نموشیاں کھٹیاں نی — اوتھے شرم حیا نہ رہی کوئی جتھے عشق پڑھایاں پٹیاں نی
اوسے عشق منصور حلاج جیکے جیندا گنگ روٹی پنج سٹیاں نی — گھر بار نہ سوختہ اوہندے سدا عاشقاں چھڈ تیرٹیاں نی

جواب سہتی

بھابی من مراد تے باغ جاتوں سیداپنے کرم نکھٹ لئے
انڈی چولڑی جاوندی ہک اتوں سجن ملے زیاز نال لٹ لئے

دوسر ملدیاں ملے مراد مینوں رب کھیڑیاں دے گلے گھٹ لئے
بوچی ریتیوں جائیں جاوندی نوں ناہیں سوختہ مار جھپٹ لئے

ایضاً

ہیرے جانی جوگی نوں دیکھ جاکے خبردار ہے جوانگ سنگ دا نی
کلے باغ اندر آج آن لتھا ہن چولڑا او چودہ رنگ دا نی

ہر ایک چیز نوں دیکھدا جا کھدا اے او ہدا ناز نخرہ عجب ڈھنگ دا نی
میں سہی ہیں ہاں سوختہ پیا کردا کسے کول نہ کھاناں منگدا نی

مقولہ شاعر

ساقی پیال پیالہ ایسا مل وا لا اساں تار نانت نہ جالیاں نوں
کون منتیاں کرے نے کھائی گھاٹی کون نت دی بھر کسالیاں نوں
اساں فرج کر سوراں نوں وچ مسجد کھانا حق حلال نہ والیاں نوں

پہلاں نیوں دا لاونا بہت سہلا پچھوں نیونہ زہر پیالیاں نوں
اساں پچھنیاراہ او انڈھیاں نوں جدہی خبر نہ اکھیاں والیاں نوں
اساں سوختہ جان بکاونی ایں دیکھ جگ جہان دے جالیاں نوں

ہیر دا جوگی کول جانا

سہتی ہیر دی جان اک آئے ہوئی کلے باغ نوں ہیر سدھا گئی
جاندی وار نہ کسے نوں خبر ہوئی سب تے جادو دا نیر چلا گئی
دقت نزع دا آیا سی جوگڑا ہی تے پڑھکے سورت یٰسین سنا گئی

مردا دالڑا ویس بنکے تے اپنی آپ نوں خوب سجا گئی
کالے ناگ دا دل پر چاپے دو نوں دہوئیں جوگی تے پدمنی آ گئی
خبر ہوئی نہ سوختہ گھر دیاں نوں ویلا اپنا خوب ٹپا گئی

جوگیدا ہیر نوں آوندی دیکھکے کہنا

ہیر آوندی دیکھی جاں جوگڑے نے بول اٹھیا میرا ایمان آیا

صدقے ہو جاں دا اے اوہدے حوصلہ توں میرا روں روں ہوکن قربان آیا

ڈس کراں صدقے اوہدی ڈاٹ اتوں ہیر گھر اج میرا مہمان آیا | جنہوں کیہڑی لاج پرواہ ماہیں ہیرا سوختہ دیہمان مان آیا

ہیر دا جوگی کول آکے جوگی نوں کہنا

ساڈے کاسنوں جوگیا سد یائی اساں ہوڑیا نہ تیرا واک کیتا | تیرے ملن دی لوڑ نہ کوئی سانوں اساں اپنا آپ ہے خاک کیتا
ساڈی لعل اندر ایہہ لے دیکھ بیٹھا جنہوں اساں نے اپنا ساک کیتا | اوہدے کول ہے سوختہ کون وڈا جدھا رب ہلاک کیتا

جواب جوگی

ہیرے والیا کید یاے کی تساں سانوں چھوٹی عمر تے ماریا پھوڑیا نی | تیرے عشق پوائیا بنھ پایا پیریں بیڑیاں ہتھ ہتھوڑیاں نی
بھیتی ٹیبک سنگ لکے گھر آیاں رہیاں آ ہے بھی کوڑیاں توڑیاں نی | غصہ ہوویں نہ کمبلئے قسم تینوں گلاں سوختہ کرے سبھوڑیاں نی

ایضاً

گیاں گذریاں اوہناں اتوں پیا جنہاں دے منہ تے بھوریاں نی | رب بھلیاں تساں بھلا دتا ٹھاکر ٹھیکرے نال کھوریاں نی
ہویاں نخراں چھکڑ بال کم آیاں نال کھوتیاں گھوڑیاں سوریاں نی | ہندوستانی نے خشک چپاتیئے نی پیٹ وچہ نا سانہ یاد وریاں نی
مولی بیر دی سکھنا لاہے نوں گوشت چھڈ ہویا دور بھوریاں نی | مکی بیر بنا کے مالکاں نے مانج سٹیاں چاٹیاں کھوریاں نی
سکتے عاقلاں باہجھ نہ حل ہودن جاہل جھوٹیاں کرے مجبوریاں نی | جتھے لگ جاوے ڈھا گال دیون رناں سوختہ متھیاں ہوریاں نی

جواب ہیر

زور بہری کون تقدیر تائیں جو کجھ ہونا سی سو لوہے گیا اے | کیہڑے ایوب نے صبر کیتا فی یعقوب فرزند نوں رو گیا اے
سنگھال ہیرا وسدی شان اتوں جہڑا استاند دھنچے ہو گیا اے | پیدا جگ تے کر اسلام تائیں سوہنا نبی محبت دا بوہ گیا اے

کن پاڑ کے منداں کن پایاں ایہ کی سانگ نواں تیتھوں ہو گیا اے
کہڑا سوختہ کشف کمال کیتو دریا دگیا کتھے کملو گیا اے

جواب جوگی

اجے زخم جدائی دا ہور بھی اسیں لاندہ نہ پچھے انگ ساک چھنڈے ۔ ساڈو سینہ اتے چیر چگیے نی جنہاں تساں لے ہیر ونگے چیر کڈے

عاشق رہے رکدے وچہ بیلیاں دے اتے سوہنیاں نے گھر بار ڈے ۔ کیتی سوختہ نے بھر بھی نہی ناہیں سر نوں گھیر باندلنگھ گیے گڈے

جواب ہیر

ساڈو واسطے لدے تونوں ساک چھنڈ ڈر دا ساں ابا نہیں ساڈے پاس آیوں ۔ ونڈ دے لکنا سیں ناہیں جلکنا سیں ایسا جوگیا ہوبے آس آیوں

اسیں اوڈو نہ لدے لاونڈ منیہ تینوں جھڑا تاں کرکے دام لگھا ہیں آیوں ۔ گل رکھی نہ سوختہ من والی اپنے کوڑے دا کرکے نام آیوں

جواب جوگی

تیرے ماپیاں میں نال بری کیتی مطلب کڈ کے نہ پچھی وات ہیرے ۔ آپس وچہ سب نے اکھاں مار لیاں میرے نال ہوئی جینگی بات ہیرے

جدوں ڈنگ گیا پھیر ہتہ لگا پچھی پہلے نہ سپ دی ذات ہیرے ۔ تینوں کیکناں دے نال تور کے تے کیتی سوختہ دی بازی مات ہیرے

جواب ہیر

میرے ماپیاں کی کیتا نال تیرے ایہ بھی کھول کے ذرا سنا مینوں ۔ پھیرا صاف صورت پیا جاپدا اے وجا بھنے گتھی دکھا مینوں

بے تور کنڈے دی پیٹر نہ جھیلنی سی نہیں سی چھٹنا جا بچا مینوں ۔ نہیں تاں پچھ جاکے اج سوختہ تول عشق وچہ نہ پیا دبا مینوں

جواب جوگی

ہیر کیہیں اس ظلم تے لک بدھو کی اعتبار ہے حسن بدنیت دا نی ۔ ایہہ ہے کافر نہ ایدا ایمان پکا وڈا منکر محمدی ریت دا نی

جدوں ہو مسافر تے اٹھ ترپا پھیر اپنا نہ کسے میت دا نی ۔ اجکل کھلایا جاوندا اے حسن پھل گلاب اتیت دا نی

اہنے جدوں کدوں دہو کا دینا اے ہیرے کی وسا صد نیت دا نی ۔ جے ایہ ٹھگ بازار وچہ ٹھگ جاسی پھر کی رہے اعتبار پریت دا نی

سر سوختہ رکھنا تیغ ہیٹھاں مشکل لاونا نیوں ریت دانی

دیگر

ہیر کہا ماں نے کڈا قہر کیتا اج نبی دیاک لُو اسیاں تے
ماں باپ اساند ابھین بھائی ہین بیٹھے کدھی کھر واسیاں تے

اونہاں جیا نہ کرنوں ظلم ایسا ربد ماریاں اسا بے آسیاں تے
دے ویل نہ اجام اج سوختہ نوں کر مہر دی نظر پیاسیاں تے

ہیر دا رانجھے تے ترس کھانا

ایہ گل سنکے ہیر نوں ترس آیا اپنے آپ ہیں گھٹ وٹ گئی
اوہ ہے اُڈ گئی اُڈ پڈ گئی ماہ ماس نوں جیل جھپٹ گئی
کراماں فقیر دی کھولیتی ایسا ناز کرکے نٹ کھٹ گئی
تر وتر ہوئی چھڈ کون کوئی سنگھیں لقہ بُرکی جھٹ پٹ گئی

چھاں چھٹ گئی بہن ہٹ گئی زلف مکھڑے توں لٹ ہٹ گئی
ڈال ڈال اُنے پات پات اُتے بیٹھ مکڑی سبنوں چٹ گئی
سارا پھل دا رسا نچوڑ لتا بھوک کڈ کے پرے نوں سٹ گئی
نیک عمل لیکے رب عمل دتے چنگا سوختہ دار گوکٹ گئی

مقولہ شاعر

اجے حشر دا دن ہے ہور کوئی رن آئی وگاڑ تے بڑھی گئی
دنا ساہ نہ لین غریب تائیں ایم اے پاس جیہڑی لکھی پڑھی گئی

بند ہوئی زبان نہ بولنے توں ایسی اوپر ہوا دی چڑھی گئی
سبلو سوختہ دکھڑے دور ہوئے جد وارن دی ڈھولکی مڑھی گئی

دیگر

ٹھگی ٹھگ گئی وگی وگ گئی لگی لگ گئی بل اگ گئی
سدھے پیر آئی پچھے پیر گئی ندی الٹ دریاتوں وگ گئی
رہیا گھر جوگا نہ ہی گھاٹ جوگا حرص اندر دا اندری ہگ گئی
ناڑاں سو کیتی ہوا بنھ لیتی سوپا ملیا تے ہر لگ گئی

پیر ول لگ گئی ہو نہہ بھگ گئی کراماں تے مکھی ہگ گئی
دل ہنگتا حسن دے پیر بھڑکے آکھے کئی مثال ہو سک گئی
عمر گذر گئی ڈنہہ دہونیاں دی بارہ بج گئے توپ دگ گئی
اگر نشقدی سوختہ بد دگی ٹن دبیا ہی بجلی جگ گئی

ہیر دا واپس گھر نوں اونا

مل گلگے تے ہیر جو گڑے نوں گھر اپنے دل وِچ ان ہوئی   تاڑ بازاں نے راہ وچہ تاڑ لیتا جٹی زرد چہرہ زعفران ہوئی
کتھوں آئیوں وو ہٹئے دس سانوں لف مکٹر نیتے پریشان ہوئی   سبق سوختہ نوں پڑہکے ہوناں داکافراجے بی مسلمان ہوئی

ہیر نوں اک سہیلی دا پچھنا

کتھوں آئے تسیں کیتھے جاوناسے سچ اکھنا پوزنا نیاں دے   کدھا کٹھن جدائی دا نیز لگا جاناں دس کے ویس مرانیاں دے
شمع حسن رخسار توں جلن وائے ذرا کھڑا ہو جائیں پروانیاں دے   چڑھیا وانگ آندھی چلیا جاونا ہیں کجھ دیکھدا نہیں مستانیاں دے
ساڈی کیوں نماز توں توڑ دتی اگوں لنگھ کے عشق دیوانیاں دے   کھڑے ہج کر کے گھوں نکل آیوں اجی شان دبڑے سگھڑانیاں دے
کس مہم اتے دھاوا ونجے نوں آیوں اُٹھ لباس شہانیاں دے   کتے نال آرام نہ بہن دتو سوہنیاں صورتاں دے جرمانیاں دے
مڑہ کی پایا نظروں گر گیوں توں ہر ہر تھاں دبری یارانیاں دے   تیریاں سوختہ قطرتاں جاندا اے رکھے چھوٹے قد دیاد میانیاں دے

دوجی سہیلی دا کہنا

ہیر نال نمازیاں دے کیتے اکھاں تیریاں مست متانیاں نے   شاہ عبد الحمید نوں تخت اتوں جا اتاریا دو عثمانیاں نے
گھیر اگھتیا فورٹ تے روسیاں نے دتے خوب جواب جاپانیاں نے   تیری علی مسجد لتے لام لگی مارے کمین حرانیاں نے
ملکہ مشرقی چڑہی سرحد لتے منگی پھیر امان نادانیاں نے   ہیر دیکھ لے ترکیاں غازیاں تھیں کھادی صاف شکست یونانیاں نے
حکم ہو گئے سلسلے ہور ہو اکھیں کجلے پائی بھرواِنیاں نے   منہ سشن لایا عمر قیدیاں نوں تیریاں کالیاں اتے نادانیاں نے
مکا اجے نہ کم کھتونیاں دا پایا چھٹیاں زور دیوانیاں نے   پکڑ لے پڑتالیاں سراں توں جا کبھرے نہ جنہاں تادانیاں نے
بھنے حرف حسابیاں نقشیاں دے کیتے کم کدے بی ایمانیاں دا   سکے حلق چڑھوا لیا دل دھڑکے گاہ لئے جال کھین گمانیاں نے

داغ بیل لائے جتھے بیلداراں دسن ظاہر او داغ نشانیاں نے
ہیر تدھ رخسار تے نظر آون کڈھے سوختہ خال ایرانیاں نے

تیجی سہیلی دا کہنا

بھابی کرم سولڑے ہوئے تیرے رب مہر کیتی گنہگاریاں نوں
تیں بھہاں دے ہجر وچہ رووندی سیں اج آن میلے ملے کنواریاں نوں
اج میڈ سیالاں کنواریاں بھاگ کھلے جیویں سودے آندے ملے بیوپاریاں نوں
گوشے میل کمان دے تیر چھٹے وہل ملی جاں ہیر شکاریاں نوں
بانی پت اتے لبھی پت ڈاہڈی بے پت کیتا شاخاں ساریاں نوں
نسے شتر ہوئے گھوڑیاں تے بھیڈاں بکریاں بار برداریاں نوں
زناں تانیاں اصل شیطان دیاں اج سبق پڑھاندیاں قاریاں نوں

بارہ برس پچھے میلے کمبھ لتے گنگا ہتھ لگی جٹاں دھاریاں نوں
شوخ باغ وڑیں شوخ ہتھ لگا دیکھ شوخ لاہیا شر ساریاں نوں
پیا اکھ داکس حباب وچہ پانی ہانجی ونج ملا کے تتا تاریاں نوں
گھیرے اج مرہٹیاں وانگ نٹھے احمد شاہ چڑھیا سر داریاں نوں
بھابی دیکھ روہیلے پنجاب اتے اج کرن پئی صوبیداریاں نوں
اک توں ہل نہ ہوئے گھیرے بچھڑیا دیس گیا بے اعتباریاں نوں
دور دوسوختہ ست سلام کرئیے دیوی رپ انوپ سنگھاریاں نوں

چوتھی دا کہنا

بھابی گئی سیں باغ کی کر آئیں جانداں بند قبا دا کھلدا نی
کہلاں چوپس کس سوہنی رنگ کیتا گل سی رنگ گلاب دے پھلدا نی
ہر حسن چڑھیا شہر غرق ہویا ٹٹا کنگرہ ندی دے پلدا نی
بوٹھ ہوپے قلعہ تے رکھ توپاں ڈھا آلہنہ لیا بلبل دا نی
کوزہ شہد بھر فقر نے نذر کیتا آیا بھلا نے راہ وچہ ڈلدا نی

ہیر تدھ زلیخا دی تکڑی تے رانجھا حسن یوسف پیا تلدا نی
سینہ دھڑکدا اکھل وچہ ساہ ناہیں رہیا شینہ ہزار ید اگھلدا نی
ہانجی ونج لاکے کشتی اجل اتے خوب کم کیتا ہل جل دا نی
چھریں سان چڑھیاں آہو قتل ہوئے اکھیں مست ہویا عشق بھلدا نی
دسیا ابر رحمت خشک کھیت اتے ہریا بخت ہویا مٹی رلدا نی

رانجھے سوختہ دا سینہ سرد ہویا ڈٹھا معجزہ فقر دے جلدا نی

جواب ہیر

گرلو ونی دانیو دور ہووو تساں کا سد پچھنا پئی جرنی
زیں وہل جے دینیدی تے غرق ہوندی ہن گل شرم دی رہی جے نی

رانجھے مندرلیا پایا کن پاڑے گل اُڈ جہان تے گئی جے نی
میںنوں خوار کیتا دو جہان اندر کیتی جوگڑے یار نے گئی جرنی

ہنساں وچہ رہی نہیں وچ کاولا لکھی ربدی جھلنی پئی جرنی ماپے چھڈ الاہمبڑا جگ لنا تہمت لگیاں دی سر تے سہجنی

رب شرم رکھے لڑ لگیاں دی واہ نال ناداں دے پئی جے نی اساں ٹپنا اوس دیوار اتوں جتھے عشق دی لیک اوی جرنی

وقت نزع ہنکورے نساہ کاہلے مرض عشق سنتھیں سخت جبنی نی رانجھے سوختہ دی عشق ساڑیا ہی تیر ہند کلیجڑے پئی جہنی

جواب سہیلی

بھابی رب نے بڑا ہی کرم کیتا ہویاں تیریاں وریا پوسیاں نی اکھاں نشہ دیاں مخمور ہویاں کتھوں پریم پیالیاں ٹھوسیاں نی

ڈھاکے وڑدیاں ہی اجھے بھاگ لگے مگروں لتھیاں تیرڑیاں سوسیاں نی گورے رنگ نے کسی بہار دتی ہلیاں ململاں جاں ابنوسیاں نی

تیرے چہرے خطے الیوں جود دیاں لٹھاں ساہن ہزار نے موسیاں نی تیرے حسن دے چین دی حد اتے ڈھاوا بولیا کا سکاں روسیاں نی

گلاں گوریاں سونی رنگ ہویاں باغ جاندیاں ہی گیاں چوسیاں نی ہل ٹیوں سوختہ آن وڑسیا ہریاں ہویاں کھیتیاں لوسیاں نی

جواب دوجی سہیلی دا

ہیرے دہاڑوی ویکھ میدان خالی باغ حسن دی جو ٹھیاں پٹ گئے اٹھ رات ادھی چھاپا ماریا نے خالا مالیاں نوں مار کٹ گئے

پھل توڑ کے باغ ویران کیتا کنڈے بلبلاں دی لئی سٹ گئے دغاباز افغانیاں کہی کیتی داکھاں پکیاں دا مار جھٹ گئے

مال کھیڑیاں دے کوئی جاگیا نہ تالے سنہاں پیا ہی ٹٹ گئے ہیرے ودہیٹے گیا کی سوختہ دا ظالم کھیڑیاں دا گلا گھٹ گئے

جواب تیجی

دھامیں پا چرخہ جندرا اٹھ رات ادھی جھبو نال خوب سیاں کر جھٹ گئے نی سیکڑو اندر اج مست وڑ کے خالی کر شراب دے مٹ گئے نی

سینہ وچہ زنار دے بال دیوا ہر ہر بول نفیر کجھ گھٹ گئے نی تیرے نگر وڑ کے سادھ سنت ہیرے آئی دن دیہڑ دا لگ گئے نی

لکے نہہ کر چرخ چڑھا دتے انگ پیا ہیر پٹ پٹ گئے نی سنجی داتیئے نی دہی دا گنو بھلا بھلا ہویا دکھ ہٹ گئے نی

اج ندی کنارے تے گدھا ہتھے لگ چرپا دے خوب جھٹ گئے نی

رانجھے سوختہ داسینہ سرد ہویا تے کھیڑیاں دے سینے پھٹ گئے نی

جواب چوتھی دا

بھابی پھل گلاب دے دو گلدستے حسن ہک اتے سینہ زوریاں نی ۔ گودی وچہ بہا لگے گلی تائیں اج ہوانے وتیاں لوریاں نی

راتوں رات ہی رسا نچور لتا شکر خوریاں کیتیاں چوریاں نی ۔ اوہ نہ اساں نوں کسے نے دسی آ جیتھے سوختہ نے پایاں سعدیاں نی

جواب ہیر

اساں ہنس کپو دیکھو آؤ بھیناں کڑیاں ق ینڈلاں دیا ہو گیاں لٹکیاں نی ۔ بیلے بنھ کے جھوٹ اوہاڑیاں نوں پاڑن لگیاں نیل دیاں مٹیاں نی

جنہاں یار کمے کنوار پنے اندر کدوں رہن نچلیاں اٹہاں نی ۔ جھوٹ جوڑ دیاں تارے توڑدیاں گیاں سارے جہان توں چھٹیاں نی

ہیلے پا ہیر جوگی سادہ دتا اینہاں کتیاں کی ہن کھٹیاں نی ۔ لگ نال لوہے کردین سونا آپ بندیاں پارس گھسوٹیاں نی

کرن کم نہ چرخڑے پھوک چھڈن پھرن ہلیاں چوبر ڈھٹیاں نی ۔ بے عیب لا دین ہیں بے عیب تائیں شالا جان جہان توں پٹیاں نی

جہڑیاں کیہنوں جھوٹ بہتان لادن جاؤ سوختہ نرک وچہ سٹیاں نی

جواب پہلی سہیلی دا

سنا ساف ہیرے اساں گل کیتی جھگڑا اوس کی اصل لڑ کھیڑیانی ۔ اساں پچھیا باغ بھیں ہو آئیوں تساں لڑن خاطر جھگڑا چھیڑیانی

گل خوشی اندر پئی دسدی سیں اج نظر آوے متھا نیڑیانی ۔ ڈولو کہ سی یار دے ملن والا باغ جاندیاں گیا نکھیڑیانی

عصمت پاک تیری نویں گودڑی دا مانگا اوس فقیر لکھیڑیانی ۔ چاڑھ تیر کمان تے ترک بانکے کیا خوب نشانے بیڑیانی

بھابی ساتھ ہزار دے اج بھاویں کھرلی کھیڑیاں نے آن لبڑیانی ۔ اج سوختہ فقر پیاسکرنے کھوا تیری جھلار دا گیڑیانی

دوجی سہیلی دا کہنا

ہیرے منہ ملا پڑا کچھ واہیا اکھیں تیز دہاراں سر مہ دوڑیانی ۔ پہریدار دو تولیاں پکڑ تیغاں ہیرے بنیا بانکیاں کھوڑیاں نی

سودکماں نہ کرن حلال جھٹکا ایہہ بید دکھاریاں کھوڑیانی ۔ باغ جاندیاں ہی اساں بجھ لیاں نظر باز عاشق لٹن لوڑیانی

پینگاں ہینڈ ہیا حسن دی پیلی پایا چوبرا جھو ہیا توڑیا نی
ہیر چیلیاں گرد رہداس دی پایا ہویا مست الست بھنگو ریانی

اساو منہ ہاں ہی گلاں بجھ لیاں ہویا بس ہن توڑ و چھوڑیانی
عطر تو عرق پسینہ تھیں بدن ہویا ہاں کہناں شنشنڈ یا چوڑیانی

ڈھاکوں چک کمان دے میل گئے ناز ک بنییاں کنے مروڑیانی
بھابی چوٹی تھیں عرق گلاب ٹیکے کہناں گاندھیاں رساں نچوڑیانی

بھابی کھیڑیاں دے منہ تے مار جاگے خالی پھوک نارنگیاں ہوڑیانی
بھاویں سوختہ یا راج آن ملیا جدھیا کھیڑیاں نال انجوڑیانی

کہنا تیجی سہیلی دا

ہیر ملے اوپار ساج تینوں تمہو جنہاں تیر کھنڈ چھٹ لئے
ٹھمکڑ تول ہو یا رہیا ونج کیتے پلے پاپاے سیر لٹ لئے

سانبھ رکھیا نہ ہرن نافیاں نوں لنڈ منڈ شنشنڈیاں لٹ لئے
تیر انداز کماں دے چاڑھ چلے کیسے تیر نشان تے سٹ لئے

شام زلف دیکھی راکھا خال سنا شانقدیر نے ستیاں گھٹ لئے
لٹ مار انار امرود دی تے پھٹے ٹنگیاں نے لہر لٹ لئے

بھابی حسن بہار گلزار گلشن بھور عاشقاں مار جھپٹ لئے
تیر عشق جوانی دی باغ دا ہے بوٹے سوختہ نے سارے پٹ لئے

چوتھی سہیلی دا کہنا

تیر چاڑھ کمان تے چک ڈھاکوں بغل وچ لے رکھ دبیڑیانی
سلیمان دے باغ وچ جن وڑکے تدھ پری بلقیس نوں چھیڑیانی

اجڑی بار ہزار دار ہن والا رب بھو تناتدھ چھیڑیانی
اکے خصم نخصمڑا سمجھ سیدا ہن بھاوندا یار سہیڑیانی

لٹ پھل پھلواڑیاں گل غنچے دہاڑا مار کے وہاڑوی لیڑیانی
ناف بحر جہناں دے وچ گھمن بیڑا ادس فقیر نے بیڑیانی

بیٹھا آن ملنگ ملاح بنکے کشتی حسن نوں ونج لا چھیڑیانی
مخمل سبز اتے لگے سم آہو آہو چین دا نقش کہیڑیانی

ہٹ جب تے سوختہ ڈاہ سینہ متھا نال قلندراں بھیڑیانی

جواب ہیر

بھینا دیکھ لو وکار چوچیاں دے گل کردیاں نہیں شرمانیاں نی
عیب داہے بے عیب کہیا ندیاں نی تے بے عیب تابین تہمت لاندیاں نی

آئے گئے تو نہیں شرماندیاں نی چونڈی وڈھ کے شور مچاندیاں نی
جھگڑے دین لائق ناہیں سوختہ نوں آپ برے الفاظ سناندیاں نی

جواب پہلی سہیلی دا

بلے نازکے مٹھے چٹئے نی ہتھ لگیا ہی ٹٹی جاونی ایں
تیرے ولاں نیں رب ہی جاندا اے جوگی روگی دے گیت ہی گاونی ایں

پھل دے ہی پاشنا تے جیوندی جاگنی ایں نک وٹے ان بن کھانی ایں
ساڈے نال نہ ہسنی کھیلنی ایں نال سوختہ دے مسکراونی ایں

جواب دوجی دا

بھابی سر دے ڈوریاں تیر پانی بنھ لیا ہاروت کھیڑیانی
پنجاں پانڈواں نے کرشن نال ملکے کیروجت میدان دیٹھیانی
بارہ برس پھل کھتوں آن ملیا سنگو ہیلے دا رہیا چھیڑیانی

متھرا نگر اندر سندر شام وڑکے بھاندا کھیر دا چک بیڑیانی
اساں بجھ لیا سانوں نس نامیں کھسرے چھلیاں شتو اٹیریانی
بدھ دھرم ملیا تنبول جاندا سی موہ سوختہ شہد لبیڑیانی

جواب تیجی دا

ڈولگے پانیوں سری ہی خوب سانوں ساجوا دیا پایا گنڈھیانی
رنجن وسدیاں ہسدیاں نظر آون سائیں سکھی سہاگناں ٹھنڈیانی
کم کاج نہ کریاں نظر آون تدھ جیاں کمذات شٹنڈیاں نی

چونڈا دیس کیتو ادل جانیا دا کنیں بندہ مرکیاں ڈنڈیاں نی
رنگ سنگ سہاگنا سوہوندا اے سوہے ملکڑے اپن نہ رنڈیانی
سودا جنہاں خریدنا ویچنا اے اوہو سوختہ لبھدے منڈیاں نی

جواب چوتھی دا

بھابی بھلا ہو یا دس کس پیو پچھو روز تیرا الکھیا آوندا سی
اج کوئی آواز نہ آئی اوہدی روز گیت فراق دے گاوندا سی
ایہہ ویہڑی پیا الاوندا سی نعرہ تاسیاں پیا کھیاوندا سی
کدی سعوندا سی کدی ہسدا سی کدیں وچ مراقبہ جاوندا سی

اج اوسدی ہوئی مراد پوری جہڑا ذکر کردا تیرا ناؤندا سی
سنیا جاوندا نہیں سی دکھ اوہدا ساڈا کلیجہ پیا ہلاوندا سی
تیرے آونے دی گل الاوندیدی ہر گھڑی دعا منگاوندا سی
کدی اٹھدا سی کدی بیٹھدا سی کدی دوڑ وچ پٹ لاوندا سی

سچ پچھ تے سوختہ یار تیرا پاگل عشق دا پچھ کہاندا سی

جواب ہیر

سر درد کی ہینا لگا دتی گل کرو کوئی نال آ سے نی ۔ گیا لگے ہی مار یا سال ہیرا کھی اکو ہیسی بی۔ اپاس تے نی
جی اداس ہو یا کڑیاں نال رکھے میں بھی جا پہنچی اج رات تے نی ۔ دگدا سر نہ کتے سکا دتا ہتیا پانی ہی لگی پیاس تے نی
آئی یاد نا ہیں نہیں تاں اوڑھ لیندی رکھی سا ہی ہیر آس تے نی ۔ سید سوختہ زمینوں لے دکیتا کراں مان گمان ہی کاسے نی

دیگر

ادیاں دیہ ڈر ورب کولوں تساں چاچڑ ہیا کی خماریاں دا ۔ جھہڑ یا جگ توں ہمکیاں دہیڑیاں نے کرنا ذکر کی انہاں بیچاریاں دا
تساں رکھیا کیوں مینوں آونہی توں ڈشاکم کی ہیر خوار یاں دا ۔ وید سوختہ توں چھپن گئی ہیساں میں علاج تو شید بیماریاں دا

دیگر

کرو رحم خدا دا عاجزاں تے نہ ستاؤ جہان توں جانیاں نوں ۔ ایس عشق دا ستیاناس ہو وے کیتا خاک سو وڈ گھرانیاں نوں
زری بانتے پٹ جو پہندے من ننگے دیکھ لو انہاں نتانیاں نوں ۔ اج اودہ ہو وے محتاج جنے رزق ودوں لبھدا مگ جہان سی دگمانیاں نوں
کوئی حد نہ رب دے لشکراں دی ڈٹھا پچھکے خوب سیانیاں نوں ۔ پتر سوختہ راجیاں رانیاں دی اج لبھدے پھرن ٹکانیاں نوں

ایضاً

چھڈ دجھگڑا ایدو لیو منو میری کنوں کسے کیہ ٹیر کی بیٔ جو نی ۔ مونہہ چڑھ منگیا رزق کمین کولوں دوزخ پیٹ خاطر شاگئی جے نی
پیریں پیاں نوں مار دولت اتوں الٹی رسم قدیم دی کئی جے نی ۔ اوہدی حشر نوں کون شفاعت بھرسی جدی مرزا تے پئی سی جے نی
وقت جیڈے قیمتی چیز کوئی لذت دار ہو وے گل نئی جے نی
دنیا کسیدی سوختہ نبی ناہیں کردی نت نویں خصم کئی جے نی

ایضاً

جدھر دل میرا جاندا جائے اودھر ساہنوں اپنی بچ نہ رہی جے نی
لایاں لگیاں لاں نہ چھپاؤنا کی صاحب دلو کی آپنی پئی جے نی
دسو لکھی قضا دی کون موڑے جو کجھ ہونی سی ہو گئی جے نی
مینوں یار دے باجھ ہنیر دنیا تساں ٹور نماز کیہل لئی جے نی
اوہدی عقل نوں بشر نہ پہنچ سکے جدھی تند سولڑی پئی جے نی
میں تاں ہوئی کملی سوہنے یار پچھے تساں کملی اوڑھ نہ لئی جے نی
دنیا جگ کماڑا کر وہیاں ساڈی جیبھ نہ گھنو رہی جے نی
اسا یار دے باجھ نہ صبر کرنا سچی گل ایہ تساں نوں کہی جے نی

تسیں دخل نہ دیو اس بات اندر عزت اپنی گئی تے گئی جے نی
تسیں کہہ دیا ٹری مجھ تائیں رمز یار سینہ لگ گئی جے نی
ساڈا نال بے سمجھاں دی نہیں جھگڑا عقل والیاں نوں گل کہی جے نی
تساں دیکھ لتا کیویں اسا تائیں میری نظر نہ تساں تے پئی جے نی
ہوئی یار دی دید نہ رب ملیا نہ میں ہوئی نہ جیوندی رہی جے نی
یا حق دے چہ تسیں نہ مست ہویو کیتی بندگی رہی کئی جے نی
تسیں دسو بناکے شکل اوہدی استغفار توبہ دیکھیا کئی جے نی
کہکے ہار تے پھیر نہ دعا کرنا مت سوختہ توں اساں لئی جے نی

دیگر

میرا دل مومن نہیں ہے دل مومن میری جان مومن نہیں ہے جان سیو
جدھر دل لگا میرا دل لگا اودھر جان گئی میری جان سیو
جدھر یار آکھے اودھر جھک جاواں مینوں ہے اچھا جھک جان سیو
غیر ملک جانا ناہیں سفر چنگا جیکر پلیں نہ سفر سامان سیو

کافر عشق مرشد میں مرید کافر کوئی ہو رہو سی مسلمان سیو
دیر حرم کی اے کعبہ کون قبلہ جا مست کی وعظ بیان سیو
میرے کول امانت کسے غیر دی اے کہڑی گل دا کراں گمان سیو
مال غیر دے نبول اللہ وال ہتھ ناہیں وس گیا ہی سوختہ جان سیو

جواب سہیلیاں دا

ہیر ساڈی نصیحت ایہ یاد رکھیں ہے کدی نہ کسے دی آس تے نی
نور بھال تیری اج ٹٹ گئی اے توں کیہوں ہنڈ گئیوں خراس تے نی
پھڈ رب رسول دی یاد تائیں اج جا پئیوں پٹھے راستے نی

کتوار پنے دی یار نال ملن گئیوں ہکا باز جیو جاندا ہے ماس تے نی
حال حال ہوئی پھڑ وچھڑی ہوئی کم ہونا نگا جدوں لباس تے نی
جاہن وگ جا تیں نال سوختہ دے گل اساں ہی کیتی ہے آستے نی

ہیر دا گھر آ کے سہتی نال گلاں کرنا

سہتی کول بہہ کے ہیر جٹڑی نے سارا جوگی دا ظاہر احوال کیتا
اوہنوں کم اوہدے اتے لا دتا اوہدی عاجزی ول خیال کیتا
جہڑے جرم اتوں اوہنوں کڈھیا سی اساں اج معطل بحال کیتا
دیکے وصل دا جام اج سوختہ نوں سینہ نال لا کے چہڑ لال کیتا

دیگر

آنی سہتیئے کوئی وچار کریئے اکیں وچہ گرستا پکائیے نی
متاں جگ اتے گل اڈ جاوے ہاسے وچہ نہ وقت لنگھائیے نی
اسیں دسیں نیں اوہنوں وسار کے تے کوئی ہور حیلا دسائیے نی
کوئی گنڈا تعویذ لیاونے نوں اج سوختہ دے کول جائیے نی

مقولہ شاعر

ستا نہیں ہیں جیوندا جاگدا ہاں آیا کون مینوں ہے سمجھون والا
چوہاں سہتیاں دے اتے ہو بیٹھا سانوں آ کے ہاں دی چینے چہون والا
پنجویں جگ دا حال سنوں والا چھیویں جگ تے آیا اٹھون والا
چلو سوختہ چل کے دیکھ آییئے روڑے زمیں تے ہتھ جلون والا

جواب سہتی

ہیر کسے تو پچھن کی جاونا اجو کجھ اساں کرنا آپے آپ کرنا
دنیا داراں نوں اوتھوں دی خبر کی اے جہڑی جگہ تے عاشقاں پہنچ مرنا
بھانبڑ عشق تے وڈھکے سب گوڑاں ہاری ساری دا کم نہیں ہیر دھرنا
بلدی شمع تے ڈانگ سوختہ دے جان دین اتوں اساں نہیں ڈرنا

سہتی دے دل وچہ اپنے گھر دا خیال آونا

گھر بار نوں سہتی نے دیکھ کے تے پھیر پیار ول دھیان کیتا
کسے گل دی نہیں پرواہ ایتھے میرے بخت کیوں مینوں حیران کیتا
ڈھاہاں ماریا تے دس تو کل تے برا فعل کی ہیں نادان کیتا
اتہاں پالیا پوسیا ہے مینوں میں کی اونہاں دے نال احسان کیتا
ایہ کی دکھ لگے میری جندڑی نوں کیہڑے مال کی پیر آسمان کیتا
رانجھے سوختہ دی اساں عشق اتوں سیدو بیریوں اج قربان کیتا

سہتی دا ہیر نوں کہنا

لکھیاں لکھیاں نوں اج کون موڑے ہیرے اساں اودکھ اٹھاونا اے ‏— اگے کئی ڈھٹھے ایسے کم ہوندے منہ وچہ بابلی کبھی نہ پاونا اے

گھر ماپیاں کل اجاڑ ہوسی دیوا کسے نہ آن جگاونا اے ‏— میں ایہ جانی ہاں کوئی بات ناہیں گھروں نکلیاں تے پچھتاونا اے

ملنا ماپیاں دا ساتوں مان ناہیں سچی گل نہیں چھپاونا اے ‏— کسے نہیں سننا کہ سکھ ساڈا ماتواں بانجھ کسے پڑدا پاونا اے

سنگے سوختہ توں خوف حشر والا ساتوں روندیاں ساہ نہ آونا اے

جواب ہیر دا

ایہ گل سہتیئے اج توں ہائی کھنڈوں ہشیک دورے دے ڈھول سہاوندے نی ‏— پہلا دعوئی فنائی دا بنھ بہندے پچھوں آپنا آپ لکاوندے نی

لگن لگیاں دا اجازور ہوندا ٹٹن لگیاں ہس ہو جاوندے نی ‏— سچا سوختہ دا قول جھوٹ ناہیں پھیر مہینیاں تے اتراوندے نی

سہتی دا جواب

رہیر زناں دا حوصلہ جانی ایں کنے ساڈے مقابلہ وچہ اڑنا ‏— ستی مالکاں دے نال ہو جانا بلدی چتا اتے اساں جا چڑھنا

اک طرف بھاویں سارا جگ ہووے اوہدے نال مرنا جد اسیں پھڑنا ‏— کچھ سوختہ نوں جے پرتیت ناہیں کہو حوصلہ ہی جیوندی جان مرنا

ساقی نامہ

ساقی دے اک جام جدائی والا جیہوں اساں اکوچ مقام ہووے ‏— ایس گل دی نہیں پرواہ سانوں بھاویں جگ تے نام بدنام ہووے

پڑکے دیکھیئے نہ دیس کھیڑیاں دا اساڈا آخری اج سلام ہووے ‏— اوتھے لیجل سوختہ نال سانوں جتھے وسدا اساں دا شام ہووے

سہتی ہیر دا متا پکا لینا

سہتی ہیر نے متا پکا کے تے نس جان دا پورا سامان کیتا ‏— شیشہ رکھ اگے اپنا آپ ڈٹھا حسن والیاں فر گمان کیتا

راہ دا خرچ بھی رکھیا پاس ناہیں سبھو عشق دے اتوں قربان کیتا
رکھی اوہدی بھی انہاں پرواہ ناہیں جو کجھ سوختہ حکم قرآن کیتا

مقولہ شاعر

ساڈی سکے گل گنواونی نہ خیال رہے ساکو تھاں جوڑیاں دا
منہ لگدیاں دے ساک سین ہوندا اہرو کوئی ناہیں منہ موڑیاں دا

جگ غرض دے دا بابجھ نہ گل کردا ہندا یار نہ کوئی بے بوڑیاں دا
سڑ گیا ہتھوں کی گناہ ہویا لیکھا مک گیا سراں جوڑیاں دا

ملت سجناں دا رنگ ہور ہوسی ہویا ہور منہ رنگ چھوڑیاں دا
ملدے ہتھ ہیں رو رو ملدیاں دے ملنا ہتھ ناہیں سنگ توڑیاں دا

جدھر دیکھیے دسے اجاڑ میلہ کی علاج کریئے ولا تھوڑیاں دا
سانوں سوختہ لبھیا لبھنا نہیں دنیا دچہ نشان انموڑیاں دا

سہتی دا ماں کول جاکے گلاں کرنا

ماں دیکول بہکے سہتی کہن لگی کی علاج کریئے رہندی ہیر ماندی
عقل بابلے تے کی ہے پیا پردہ ہانڈی رو دا لی کیتھوں لے دی

ایتھاں منجی توں ہل نہ سکدی اے ہر وقت رہندی ساڈا سر کھاندی
گمراہیاں دے انہوں بھیج دیئے تسیں پچھ دیکھو جیکر ہے جاندی

دفع دور ہووے گھروں لتھ جاوے کتی گھر کٹ کھا دی گندک ہنس کھاندی
اتے سیدے دا ہور بیاہ کر دے ایہ تاں وسدی بھی نہیں ہن جاندی

وکیں آن الاہمبڑا دین سانوں بھیڑی گل کرنوں ناہیں شرماندی
ردم روم آہد کھوٹ ہی رچیا ہاتھی پوڑ دی ایہہ تاں نہیں جاندی

ایتھاں مل بھی سوختہ خرچیا اے اہل وون والی کتھوں پھر آندی

ایضاً

ہگدی موتدی چلہے دیکھی بہکے گھر لاڈی ایہ آئی چھوہری نی
خصماں والیاں خصماں دے مان کیتے اجے تیک نہ بگری بوکری نی

نواں ناز نخرہ کر کے بیٹھدی اے چڑھدی عمر جی کیتھوں کھوکھری نی
سیدا سوختہ آکھدے تے پچھنی ہاں سر متھے دا لی کیتھوں پھوکری نی

جواب سہتی دی ماں دا

کر بیٹے جگ تے رہنا نہ اوندا ہے اوہناں لکھنا ماندی ہٹ گئے نیں
جوں لیکھ بھی سر چوں نہیں کڈھی سگوں جٹ لمی توں میدمیاں گئے نیں

مرد بن بیٹھی اہدی ٹہل کردے لگا رو گا تے پران نوں تپ گئے نیں — دول دول کردی ایتھوں کھڑی ہیسی کر کے چڑی دا بت رہ گئے نیں

بیہناں نس بے پو اہناں سوہریاں نوں دھے دچولی دے بند بھی ٹٹ گئے نیں — جہڑے سوختہ دی سلاح گیر وڈے ماڑے جیویں باد اگلا گھٹ گئے نیں

دیگر

بیہناں آ دیکھو سنتھن دوٹہری وی لبھی لیہر دی نہ گنڈھ تپ گیتی — کسے گل دی کرے پرواہ ناہیں سس ملیسی اہدی جیب گیتی

کاہنوں اگل کہاوندی کسے کولوں گل رہن دیئے چپ گپ گیتی — سید اسوختہ اہنوں بنا دیسی دگر ڈگسی جہڑی توپ ٹھپ گیتی

سہتی دا اماں نوں کہنا

اماں کہیں جے توں انہوں ہیجا داں کل باغ دی سیر کرا دنے نوں — رنگ رنگ دے پھل گلاب دیکھے کوئی توڑ لیائے وچ پرچاوڑے نوں

بلبل چہر چہپی کلی کلی اتے آوے بھوڑ ناہیں پھیرا پاوڑے نوں — سید سوختہ دا جرم معاف ہووے دیکھے رہیں توں ہتھ اٹھاوڑے نوں

جواب ماں دا

کڑیئے کہیا جو توں مینوں عذر ناہیں اگے جگ دی نظر انہوں کھا گئی اے — کتے جان نہ دیونا وٹہری نوں ہدی مل بھی مینوں سمجھا گئی اے

اک دیری بھی کال دی بھر کدی آ مینوں خواب بھی رات دی آ گئی اے — کدیں کر انگے سوختہ نال بیکے جہڑی گل بجاڑ بنا گئی اے

دیگر

اچھا بیجادیں کل ہیر تائیں اپر ل سہیلیاں نال جاوے — دیکھیں بڈھیاں ٹھیریاں پیاں دے کتے ٹہنڈ سہنیے گال جاوے

کریں فکر توں راتدی آونیدا دیوا دنے نہ ساڈڑا بال جاوے — تیرے وصفاں نوں سوختہ جاندا اے ذرا اپنی ہوش سنبھال جاوے

سہتی دا سہیلیاں نوں رقعے لکھنا

خط سہتی نے لکھے سہیلیاں نوں ساڈے نال کی تساں جدایا جی — دل دہر کدا ہیر دار دررہند، ہیر سوگیاں رو دکھیاں جی

ورق نقرہ بناری ادلیاں تھیں ٹرپلیں مار رنگ شتابکیاں جی ۔ سپ سنگھ دے ڈنگ مار دتا تے فولاد نہ توتاں پائیاں جی

قبراں ٹھاکراں دی مٹی پوچ چھڈی اساں وتیا بال گنوائیاں جی ۔ منتر کرن والے ٹوٹے ٹانیاں دے آندے لبھ کے چھپا خدائیاں جی

سانوں الیئڑ رکت ہتھ آوسے پائیاں دانیاں وچہ دانیاں جی ۔ وددھی ضعف تھوں ہو بیہوش جاوے نتارن سیں سالیاں جی

گھٹی جاوے جتی چہرہ زرد ہووے توڑی چل جیہن نے ویا چھالیا جی ۔ سنگی چیزاں نوں نہا دھا اندل کر دا کھا دے بھیڑیاں بدبالیا جی

صدمے سید دی سردا ہیر اتے بابل دولتاں لکھ سے لائیاں جی ۔ سید سکدیاں جنتی حور لبھی آساں وہدیاں نور آیاں جی

کسے جوکہا اوڑ پور کیتا جھڑیاں جھوڑیاں غنچہ کھڈائیاں جی ۔ شاہ مدار نے بھی سر پھیر دتا بڑیاں کیتیاں میں نوائیاں جی

لکھے حکمتاں سوختہ کھول بہے کلر وچہ نہ ہون لیائیاں جی

سہتی دا سدو نوں رقعہ دیکے زبانی پیغام سمجھونا

سدو کہیں زبانی بھی سب تائیں جبرے باغ دی سیر نوں جاونا ای ۔ سنجی نال سنجی ہوئی ہیر وہٹی تساں آونا دل بہلاونا اے

گھروں کھاونا پیونا کجھ ناہیں اوتھے چل پلاؤ پکاونا اے ۔ ٹی پارٹی وچہ شریک ہو کے ناپھل پاونے تے پھل کھاونا اے

مانی دھانی اتے بھاگو چاگو تائیں ہسو بسو نوں سدلیاونا ای ۔ روپ گوردگی تارو کرتارو بچنی اچھری نوں کہنا لیاونا ای

دارو سردارو امینہ جی اج تساں بھی لکھ دکھاونا ای ۔ کملا بائی اتے سندر بائی نوں بھی میرا جا سلام بلاونا اے

گوہر جان داری تے سلوچنا دا گانا دا تساں لطف اج ناونا ای ۔ گردی او سد تساں نے بیٹھنا اے اتے ہیر نوں وچہ بہاونا اے

بھارز بہار ہے جگ اندر آخر سب نے خاک سماونا اے ۔ سدا رب دے گھر ہے بادشاہی سچا سوختہ قوا فرماونا اے

سدو دا پیغام دینا تے سہیلیاں دا جواب

سد سہتی دا جدوں پیغام دتا سبھو خوشی دے وچہ مسرور ہویاں ۔ گلاں جو کہیاں سانوں بھین سہتی سانوں دل دے نال منظور ہویاں

خاطر جمع رکھے چنتا کرے ناہیں سبھے اساں نوں حاضر حضور ہویاں

جنہاں سوختہ حکم نوں رد کیتا سو اودھر درگاہ تھیں دور ہویاں

سیر دیاں تیاریاں

صبح اون دا کیتا اقرار دوہناں گھر دگھری کر لیاں پایاں لیس دیاں
لیلی لنبی آئے دعشق دیوچہ سیو گلاں ہویاں نے قیس تیس دیاں
کل اماں زیاداں کرنیاں ہیں حاجت قرن انہ رخو اویس دیاں
صدقے عشق رسول توں ہون والیاں گلاں سوختہ کرے ہمیش دیاں

صبح دا ہونا تے کڑیاں دا تیار ہونا

رات گئی گذری صبح ہوئی ظاہر ایہا کیتیاں گرچ تیاریاں نی
گل سہتی دی سب نوں یاد آئی دھڑکے کالجہ ہویا بیداریاں نی
پالی چلکے دیسے گیاریاں نوں اج کھوتے ساڈیاں واریاں نی
آنی بھاگونتی آنی لاجونتی اک دوجی نوں ہوکراں ماریاں نی
آئی بیدے نی آنی سیدے نی باغ جان نوں کردتیاریاں نی
آنی نند کورے آنی چند کورے آنی بخت ورے لونتاریاں نی
آنی ماجیئے نی آنی ساجیئے نی چھیتی نال ماروے ہاریاں نی
لمہا سفر گناہ دا بوجھ بھارا کیکر ہوون پار اتاریاں نی
تے چکیاں نے پیر تھر کدا اے ساڈیاں کرد مددگاریاں نی
جنگے عملاں دی راس نہیں ہتھ پلے عملاں باجھ ہویاں سہاریاں نی
اگے پیر بیمار لاچار رہندی لگ جان نہ ہور بیماریاں نی
اونہ سوختہ کسے دے ہتھ آیاں جھٹر پال صاحب دے ہتھ سرداریاں نی

مقولہ شاعر

ٹٹے کھسے بوہا اج دہن لگے جتھے آ گئے تیل چنبیلیاں دے
اچھا بھلا ہویا آساں ورآیاں چلی ہیر سنگ سہیلیاں دے
آون جان حکیماں داہس ہویا مڑ گئے ہونیں لس ریلیاں دے
کر کے سہتی نے صاف دکھا دتے میلے کپڑے سن جھڑ تیلیاں دے
کرے کن آواز نہ چپا تیری میں قربان جاواں سراں میلیاں دے
نال سوختہ ہون ملاپ لگے وچھڑ سجناں دستاں بیلیاں دے

ایضاً

لایا جنن بھی کسے نہ کم آیا گھر ماپیاں ماریاں کٹیاں نی
ہن ناں دی گل نہ کوئی کہتی کنداں بولیاں نہ نوں مپیاں نی
اڈ گیاں اج دہوڑ دبدلاں نوں گھر دن نکلیاں ہنیاں چھپیاں نی
ہٹو بچو لوکو پرے ہو جاؤ چڑھ جوبن جوانیاں اٹھیاں نی

نادر شاہی فوج چڑھیا ہند اتے کنے جا نہ ہٹیاں لُٹیاں نی ۔ اج سوختہ ترکاں دے باغ وڑ کے چھانگا ماریا سدیاں چھپیاں نی

ایضاً

نادر شاہ نوں فتح نصیب ہوئی ملی بری شکست شرابیاں نوں ۔ رہا نام نشان نہ بدنیاں دا کہ ملگیا جد وہابیاں نوں

عمر جہاں بند ہکنے ہوندا اے دیکھ پچھ رسول صحابیاں نوں ۔ پلے بنھ کے ساڈے سخن تائیں دور و کرو سلام پنجابیاں نوں

بچکے رہو یارو دا آہندے ہو گئیاں تاں بنیاں ہی شیطان خرابیاں نوں ۔ او سوختہ داستان ختم ہوئی پھیر ملانگے ٹھنڈیاں گلابیاں نوں

دیگر

سدی چوڑے ہوئیں ہیں بہار نیر نال کھوتیاں گھوڑیاں میلیاں نی ۔ ذات پات دا کجھ لحاظ ناہیں کھیلاں بیٹھ نوں کلے کھیلیاں نی

کل اوجن سے گود وچ بیٹھ گیاں جھٹ ہاں بسیاں سن اج ہیلیاں نی ۔ ایہ گل سوختہ دیکھ حیران ہویا سبھ تیں سوہنیاں تریاں چھیلیاں نی

ہور

باغ جاوے دا سب نوں چا چڑھیا نہاؤ ہو کے خوب ہشیار ہویاں ۔ شیشہ رکھ اسگے اپنا آپ ڈٹھا اپنے آپ دے لوں خبردار ہویاں

سد پچھ دیاں ناراں لگ رہیاں اک دوجی دیاں تیار ہویاں ۔ اک بگھیاں دے وچ بیٹھ گئیاں اک ٹمپیاں وچ اسوار ہویاں

چڑھیاں کئی کرایہ دی موٹر اتے پیسہ تلی تے رکھ بیدار ہویاں ۔ ہو کے والڑے نال کرائے اتوں وڈھ گھٹ دیاں گلاں چار ہویاں

دولت والیاں دے ناز دیکھنے نوں نال میں جیاں خدمتگار ہویاں ۔ ڈگا زمین رومال نے جھاڑ دتا اوہدی جان دے اتوں نثار ہویاں

دکھ سکھ دیاں سکھ دیکھ دیاں آپس وچ گلاں مزیدار ہویاں ۔ لگے سوختہ اوتھے بہار کیوں نہ جتھے سبھی نیں امیر سردار ہویاں

ایضاً

پناہ آپ لکاوندا پھریں لکدا پلے دھیاں چار نہ بگ دے ۔ ہریاں تیریاں کرن شرکت تے تیریاں نیکیاں ون جان دا ٹگمے دے

پیاں سر دے سر پہنچ نہ سرکیوں تاں بھل گئے معاملے جگ دے ۔ رن وچھی جوائی نے بعین بھائی پتر پوترے بن لگدے

رنگ محلاں پہن کے سون وا ایترے ڈھیر آئے کتے ہگدی وے ۔ اٹھ وے بھجا توں نیکیاں تھیں بدیاں بول الاہمے جگدی وے
جھڑے سجناں نال دھرو کردے سو ہو سوختہ جا وچہ اگ دی وے

سہیلیاں دا ہیر نوں کہنا

ہیرے ایڈ اکیوں پئی گھبراونی ایں تیری جائیوں بات جا وند پسدی آے ۔ چڑھیا رنگ ہتھیں جگ ویکھ دیسی نے سل اتے مہندی پسدی آے
ہیرے کہن دی لوڑ نہیں کوئی سانوں جو سمجھ ہووئی ایں نوں سدنا سے ۔ گھر والیاں نوں لکاں کاں پچھنا اے ایتھوں کہانسی لج کسدی اے
کسے دا انھنا کوئی سوال ناہیں شورش ہوبانی بھاگن مسن دا اے ۔ جگ سوختہ ملک فنا وا اے ایتھے شان شوکت رہی کسدی آے

ہیر دا جواب

حال چال لوکو ننوگل میری ہیر لگ کلیجہ نوں چھری گئی ۔ کن پاٹ کے جوگیدی یا داندر میری جند وچہ لون دے کھری گئی
ترم رہی لباس دیو چہ میری کھادی ہیں چھوہ تم دی ترم گئی ۔ پچھوں جگ الاہمے اکیوں ناکھڑے رانگ دے لوں ہو مری گئی
لی جگہ نہ کتے مکلو دے نوں جس بس جگہ گئی ہوندی برڈی گئی ۔ جنت دوزخ اندر ملی جگہ ناہیں ایہ اسامی نہ سوختہ پری گئی

جواب سہتی

سنگ تل وہا جیا رتڑی نوں پاگئے ہل صراف جا دراں دے نی ۔ امدا روگ گیا ناسور والا بابل لاد تے نور زراں دے نی
بوہیوں ویا اٹھونیاں فرض ڈڈا اونہاں اون لنگھا دے گھر اندنی ۔ کن وڈھ لگیے پلانیاں دے رہیے پا ہرو گھر خراندے نی
پلے برت بسا ر دیت والیاں دے ڈوڈے پاٹ سمندرا اسرا ندنی ۔ حکمن دین نہ ہٹ شریک سانوں بھائی بانہ باندنال پراں دے نی
ونہ پڑھ منگیاں سے نہ منگدیاں نوں ناز قستاں نے زور لو رانمدنی ۔ چل سوختہ زخت دھرح لیئے گردے ای ان تاں دے دبراندے نی

دیگر

اڑیو ہیر داجی اوس رہندا اینہوں باغدا سیر کرایئے جی ۔ کئی علاج کیتے ایہ نہ ہوئی اجھی اللہ کسطرح دل پرچایئے نی

سب نوں آکھدی اساں علاج لبھا اگ رنگ بھی ہوون نالے جی
او تھے روز ڈٹھے رنگ راگ ہوندے فقر سوختہ کول ہماڑے جی

مقولہ شاعر

جگہ پاہندیا دیں محبوب والی تاہنگاں عشق ہیر جدہیا لڈیاں نی
سوہنی لٹک سوہنی صورت چال بانکی مٹھا بول کری وچھوڑیاں نی
شمع حسن رخسار محبوب والی ساڈے نال کیوں کرا نچوڑیاں نی
ہیر جنہاں دے سوختہ عشق رچیا ایہ انموڑ نہ رہنیاں موڑیاں نی

سہتی تے ہیر دا باغ نوں جان دے لئی تیار ہونا تے سہتی دی ماں دا آکھنا

سہتی ہیر سہیلیاں نال لے کے جلد باغ دے لئی تیار ہوئی
دہینے کریں جلدی ٹر کے آ دیندی ہیں تاں ماں سمجھیں دنیا بار ہوئی
ماں چمیا چٹیا پیار سیتی تے قربان سدقے سو سو وار ہوئی
سہتی سر نیواں کیتا او سیتی ڈاہڈی سوختہ ایہ برخوردار ہوئی

سہتی دی ماں دا ہیر نوں کہنا

ہیر رب تیتھے لاج میری ٹر کے تیرا دیدار نصیب ہووے
او ہنے نہیں ٹلنا ڈنگ مارنے توں ساڈا جواب نہ کتے عجیب ہووے
جانا اکھ بچا کے اوس کولوں مستقبل نہ کتے قریب ہووے
اج سوختہ دا دل ہلیا آیا کوئی جگ تے ناہیں غریب ہووے

سہتی تے ہیر دا باغ نوں جانا

سہتی ہیر دو نویں سبھاں نال لے کے محمد شاہ دی کھوئی نوں ورگ گیاں
کر کے سیر جبروت ملکوت والی ناسوت دے آنگ سبھ بگ گیاں
جا پہنچیاں کھمبنی باغ اندر تندول ورنفان ڈاہڈیاں لگ گیاں
دیکھ سوختہ شمع لاہوتیاں اج سارے جہان تے جگ گیاں

سہیلیاں دا باغ وچہ خوشی کرنا

سہتی ہیر سہیلیاں نال لے کے خوب ہساں کھیلیاں نچیاں نی
پر دلاہ تے سبناں گھڑے توں کتھے رہن جوانیاں کچیاں نی
آپ سو چہ سد گھول چوپل ہو دیکھن والیاں کشتیاں مچیاں نی
رب رکھے ستات تے حفظ اندر ریاں نظراں توں رہن سچیاں نی

سو سوار زبانے تے دل پیندے گلاں بھولیاں بھالیاں سیپیاں نی — سہتی ہیرنوں کڈھ کے باہر سٹو باقی سوختیاں رہیاں کچیاں نی

دیگر

ماہوں نال خیری جھنڈے نال چند وسہو نال لسوآن پھیلیاں نی — ہیرو نال دھنو بنتو نال سنتو عطرو نال جیتر و گیاں ریلیاں نی

لاڈو تارو بھی وچہ مقابلے دے بائیاں کچیاں رہ مالیاں کسیلیاں نی — کدو سوختہ کسے توں ڈردیاں نی جنہاں ماجھیاں پیمیاں سیلیاں نی

سہتی ہیر نے سپ دا بہانہ کرنا

دیکھو نال دے مکر وبیاں نوں کنڈا چوبھ کے سپ لڑا دتا — چوہڑ چلا گیا جدوں کم کرکے ساد ھ سنہہ دے انوں پھڑا دتا

ٹوبے بابے دے چپٹریں گھبو لکے اپنا عرش دے اتے چڑھا دتا — سہتی ہیر دہ نیں بھلے ماریاں نے سوٹا پے دیو چ اڑا دتا

ایضاً

شام پئی بھی نہ سہتی کی کیتا ایسا مکر دا جال پھیلا دتا — لونی چڑھ گیا چنن رکھ اتے رسی سٹ کے سپ دکھلا دتا

اکھوں ہو نہوں چھٹا خون جنتری نوں رنگ لبانو سرخ بنا دتا — کجھ زمیں تے ڈھلیا کپڑے تے دیکھو جھوٹ دا پیچ بنا دتا

مار اکھ تے ہیر جنتری نوں ترت زمیں دے اتے سلا دتا — سیاں سوختہ روندیاں پٹیدیاں نوں رکھی دا سطے کول بہا دتا

سہتی دا پنڈ نوں خبر بھیجنا

جاندا بنڈ وے جٹ بو کوئی سنکے شور پکار نے ڈر گئے — لگا کہن کڑیو ایتھے کی ہویا کون نال تسادے ڑ اڑ گیا ئے

سہتی کہن لگی ویرا سن ہیری اج کرم اساڈڑا سڑ گیا ئے — جل کے سوختیاں نوں ایہا آکھدیوں سپ شوکدا ہیر نوں لڑ گیا ئے

اوس جٹ دا اجو نوں خبر کرنا

جٹ اجو تائیں مکے جا کہن لگا سپ ہیر نوں شوکدا لڑ گیا ئی — ڈنگ اوس نے کیتا ہے ہیر اتے اتے وچہ مقابلہ اڑ گیا ئے

اساں بھیا تے اوتھوں ابھیا نہ خبر جھاڑ بوٹے کہڑے ڈگ گیئے
پہنچے تھہ ناہیں تینہے سوختہ دا اوس لبھدی چیز گواچ گیئے

اجو دا جٹ کولوں سنکے باغ نوں جانا

اجو گیا کھونوں دا ہو دا کر دا مگر ہمہ تمہ اودہے لگ گیا
جتی نسل اوتھے پئی ڈٹھی جیویں پتھر پہاڑ نوں ڈگ پیا
سبواٹھ نٹھے سن کے حال ایسا پنڈ وچہ ناہیں بچہ بال رہیا
ویکھ سوختہ ہیر جٹیٹری نوں مگروں لبھدا نہ لگا دکھ کہیا

اجو دا ہیر نوں گھر لیاونا

گدے وچہ پایا چک ہیر تائیں اجو سے اونہوں نال گھر آیا
دندن مکر دی پئی جٹیٹری نوں سید ادیکھکے تے بڑا گھبرایا
اوتھے کئی طبیب حکیم آئے مرض عشق دا کسے نہ بھید پایا
جوگی سوختہ دی گھر سندے دا اندوں سہتی دے دل خیال آیا

ہیر دی سس دا کہنا

ہیری بنت بیٹھی نندی کند رتے لیگئی چھل جوانی دی روڑ کوئی
رہنی عمر جوانڑی جاوندیوں لگے واونے لوبے جی موڑ کوئی
ڈھونے ڈھونڈ ڑی دے ہوئی وال جٹے پھر بھی لکا دی ناہیں تھوڑ کوئی
آئے ٹہر جے دولتاں دیاں اونہوں ہیر گھر نہ سوختہ تھوڑ کوئی

سہتی داماں نوں کہنا

اماں ولیں اساڈڑے باہر آیا ڈٹا اگر دو کوئی ننگ بھڑ نگیاں دا
پکڑ گنگ نے بھڑ رتی گون لگا بدھا کیا سو سرہ سر جنگیاں دا
چاڑ منتر لاں دارا بہ آن تنخا سو ہنا چولڑا امر شنہا رنگیاں دا
ڈیرے گت مستانڑا تماں تنبو بیٹھا پینچ ہوست ملنگیاں دا
پکا کرے علاج او جوگ ہاری سب اتے اٹھو ئیاں ڈنگیاں دا
مارنفس ہنکار نوں تکھیا سو سرہ سوختہ پھلپلا سم ڈنگیاں دا

ایضاً

آیا جیہڑی منزل دی سٹ ہوئے دا کھا مجھیاں دا چھیڑو گدانی
پڑھکے قل ھواللہ ایہ دم کرسی سینہ سرد کرسی نیر گدانی

بنوں ہے دایہ وید مریدا حمد نبض چھیڑدے رگ رگ دانی ۔ دوری گھونوال دیو یا کوئی کشتہ چھو چھا کردا متھے لگدانی
اہنوں دیکھیاں دکھڑے دور ہوون کل جیو دا یارتے جگدانی ۔ وسے گھر الاہنیوں چھٹ جائیے سانوں سوختہ ایہ چنگا لگدانی

سہتی دی ماں دا جواب

کڑئیے دور ہو جا میری اکھیاں توں ہیری گل نوں لج پئی رُدنی اے ۔ جنہوں کل پئی بُرا بنا ونی سیں اج اوسے نوں گھر وچ سدنی ایں
کوئی شرم لحاظ نہ تدھ تائیں اگے ڈیاند جاندی ودنی ایں ۔ گل کھونیاں دے زیور پاونی ایں تے گھوڑیاں تے گُوڑا لدنی ایں
گرو ہاکے سادھدے چوڑ تائیں ہو کا مار پھرو اہر نوں سدنی ایں ۔ کسے وقت بھی سچ نہ بولنی ایں وانگ سوختہ جھوٹ ای بدنی ایں

دیگر

باہجھ غرض دے گل نہ کرے کوئی اسیں کی سیانفاں کرانگے نی ۔ ملاں دم بے کرن نوں کل آیا ہیر جور ہی نظر چا دھرانگے نی
دمماں باہد پایاں پیاں نے جگ اتے اسیں ایہہ دال کی کرانگے نی ۔ باہر نکلیاں جگ مخول کرسی اندر سوڑانگے نکھڑے جرانگے نی
بہو کم سو کڑھ ہون سادے اسیں گھڑی بدھے کرانگے نی ۔ نفسی کہن او جنہاں نوں بھیڑ پئی شور بھیڑ بھیں اسیں ڈرانگے نی
دامن حشر نوں پکڑ رسول والا اسیں امتی اتی کرانگے نی ۔ بھاویں سوختہ بھی کہے لکھ واری ایں ایس گلوں ناہیں ہٹانگے نی

سہتی دا ماں کولوں مار کھا کے پرے ہو جانا

چپ چاپ ہو پرے ہو بیٹھی سہتی ماں کولوں پئی جھکڑی اے ۔ اُٹھ دور ہو جا میریاں اکھیاں توں اگدوں مارانہاں دے دکھڑی اے
گل اوہدی آزمائش بھی کرانگے اج نہیں جاناں دھپ تکھڑی اے ۔ دودھ گھٹ نہ سوختہ ہووندی اے قسمت جو کجھ لکھت لکھڑی اے

سہتی دا سید نوں باغ ول بھیجنا

پھر کہن لگی سہتی سیدے نوں تیتھوں دور ہووے ہر بلا دیرا ۔ تیرا آپ اللہ نگہبان ہووے اٹھ ربدا نام دھیا ویرا
اجے ہے ٹھنڈا ویلا کر جلدی کالے باغ دی ول توں جا ویرا ۔ کیہویں ہیر دا دور آزار ہووے جوگی سوختہ نوں لیکے آ ویرا

سیدے دا کالے باغ نوں جانا

کہنا سہتی دا منکے اٹھ تریا سیدا باغ ویل روان ہویا
دیکھو رن دا ناہن بن لگا ودھکے ایس تیں ہور کی داہویا

چھڈیاں ایمان نوں غرض پچھے پاگل بن بیٹھا ناداں ہویا
ستے بھاگ رنجھیٹے دے جاگ اٹھے رب سوختہ جا مہربان ہویا

جوگی دا سیدے نوں دیکھکے کہنا

دوروں سیدے نوں آوندا دیکھکے تے کیتی ادس جوگی ڈاکھ گھری
پے دو ہٹری نوں جھاتی اتے جدوں ڈنگ گیا ادہنوں سپ زہری

جیہڑے چھپے تایں بلی دیکھدی اے کبوتراں نوں ڈاڑھی ہے پھری
تدوں اپنی غرض سدھ دے نوں نیت سوختہ دا ای ٹھہری

مقولہ شاعر

سہتی گئی سی اگے جوگی ٹھیڈ نوں جو کجھ اساں ایتے کر دکھلاونا اے
اودہنے بڑا ہی زور لگاونا اے تساں اوس دے دال نہ آونا اے

جٹی ہیر نوں سپ نے لڑا دتا اے سیدا گھلیکے تینوں بلاونا اے
بگڑے ہوئیاں سوختہ جیہڑے کے تے مشکل بنھکے چھوڑ بناونا اے

سیدے دا جوگی نوں کہنا

چل جوگیا رب دا واسطہ ای ساڈا وسدا گھر اجاڑ ناہیں
جے کجھ ہویا قصور تے معاف کر دے اکو ار سانوں مار ہاڑ ناہیں

بالناتھ دا چیلا کہاونا ایں فقر مذہب دی رکھ دا آڑ نا ہیں
ساڈی بری تقدیر بھی بھلی ہووے اگر سوختہ دے سینہ ساڑ نا ہیں

جواب جوگی دا

تیری جٹی نوں جیہڑا ہے سپ لڑیا اوکبھی پاس میرے آج آیا ہے
اوہدا ہیر دے سر تے سایہ لت سانوں اوس نے سچ سنایا اے

جیکر ہے مرنی مرن دے اوہنوں تیرا دل کیوں ایڈ گھبرایا اے
سچ پچھیں جے سوختہ اساں کولوں ہا سے مکر دا جال پھیلایا اے

دیگر

نصیبوں آئی تقدیر نوں کون موڑے تینوں آہوندی سمجھ دیا ناہیں
آیا لیں ہیر توں امتحان ہیرا گے جوگیاں تھیں کھادی مار ناہیں

پچھلی گل میری تینوں بھل گئی اے آہوتی جے ابھی اکھ بیدار ناہیں
اٹھ سوختہ ہیر دوار توں سور کھ مت تیری سمجھدار ناہیں

مقولہ شاعر

جوگی نال ہیدے پیا جھگڑ دا سی اجو ہتی دو نویں ہتے آ گئے
دیکھ اپنا شاہی لباس اونہوں جلی کوڑے دی ہند ڈیا گئے
کسے قسم دی نہیں و چار کیتی خاک آپنی آپ اڈا گئے

یار و غرض ہے بری بلا ہوندی اگے ٹھگ دے سیس نوا گئے
اج شاہنشاہ بنا اونہوں آپ اوہدی رعایا کہا گئے
ایہ گل دیکھکے سوختہ نیک بندے ہوندی جا ہی خاک سما گئے

اجو دا کہنا

چل فقر ستانیا گھر ساڈے دگے دیتے آں محتاج ہیر دے
سانوں ہور حکیم دی لوڑ ناہیں اسال دیکھ لئے کام کاج تیرے

دوڑی ہیر ساڈی ہوہنی پدمنی دارب رکھیا ہتھ علاج تیرے
اوہ سوختہ کسے دے ہتھ آئے جہڑے جگ تے ہیں رواج تیرے

جواب جوگی

پیراں مرشداں نے ساڈوں قسم دتی بڑی سخت گرسیت جہڑے جادو دی
لوکیں کہن بھاویں بھوبی رکھدا آ اچی شان کی خاک سمادوی

ہووے کوئی بیمار لاچار بھاویں کرنی نہیں وچار مرجانے دی
دنیادار نے سوختہ رونا اساں نوں لوڑ نہ کوئی گھبرانے دی

جواب سہتی

سچ کہیں توں جوگیا جھٹ ناہیں لج جی تیرا کھتے وسدا اے
ساڈی منت خوشامد نوں ویکھکے تے اج دل تیرا کیوں ہسدا اے

اج دل اندر مزہ جا پیدا اے گل بول سی تیرا کورس دا اے
ہوندے سوختہ دسو کم چنگے ہمت نال جگر کمر کسدا اے

جواب جوگی

پہلاں چاڑھکے تیر سجناں نوں پھیر زمین تے مول نہ سٹیئے نی
ویری دہٹر وانگر کریئے کم ناہیں منہ مروڑ نا من ہٹیئے نی

لائیے نیوں تے پال وکھالئیے نہیں تاں تھک کے پھیر نہ چھٹیئے نی
دیکھے نال نہ کسے نوں چھٹیئے نی دوار رب توں رزق نوں کھٹیئے نی

نازک سمے نوں دیکھکے چپ ہو نال صبر دے سہیئے کٹیئے نی
سکھ مت لیئے جاکے سوختہ توں حاکم وقت نوں مول نہ چھٹیئے نی

جواب سیدا

اٹھ فقر ستا نیا گھر ساڈا اسیں پھیر خطا نہ کراں گے جی
نیکی کرانگے نیک نوں پاوساں گے ہتھ پھڑانگے لاج نبھانگے جی

آدم وانگ نہ واڈھکے کڈھ دیو جنت وڑدیاں ہی اسیں ڈرانگے جی
کھوٹے درم دے یوسف دے بھائیاں نوں گھڑی نال ان بھجا جا کرانگے

نیڈاں ہنجکے دلتاں ہے جادیں اسیں کوئی بھی عذر نہ کرانگے جی
تول ہیں تہیہ سیپارا ایمان ساڈا تینوں چک ایکن سر دھرانگے

جیل خاں ولیاں توں گھر ساڈے پیدا پیر سر غاب بھی کرانگے جی
تیریاں سوختہ دیکھکے پیریاں نوں اسیں مان گمان نہ کرانگے جی

جواب جوگی

ستانہے ہاں ہیں پر دے گور اندر شور حشر نہ دئیں جگا مینوں
لذت نزع دی آجے ہے زبان اتے استاہن دئیں بہر فنا مینوں

مادر شکم تھیں جگ سٹ ناہیں ستی دوسری وچہ اٹھا مینوں
لمیر ملک زمانے دی وا اچھی اچھی نہیں مخالف ہوا مینوں

پرے بیٹھیاں نوں پرے رہن دیکھاں ہور وچہ مصیبت نہ پا مینوں
چیتاں روز دیاں کینے ہڈ تھے بقرہ عید نہ پیا بنا مینوں

کتے رہن بھی دے جگہ ہین دی دے جنت دوزخ نہ پیا دکھا مینوں
ایس جگ اعراف وچہ آوندی ہر روز ہے نویں سزا مینوں

مسے گل ناہیں گلدے ہر دو لن شبنم روے نہ ہتھ اٹھا مینوں
خوشی غمی تھیں سوختہ پاک ہو والہ ہسا مینوں نہ روا مینوں

اجودا کہنا

بھل گئے ہاں کہا جو بخش سانوں مڑکے مست دینال نہ ار انگے جی
ستانے ہندواں دیاں کھانیوں اسیں نال تیرے حل وڑانگے جی

اساں انت نوں جھوٹیاں ہوونا اے نال ہینگی کمین دے لڑانگے جی
دیلی تلندرا واسطہ ای حیلہ کریں نے سب نوں پھڑانگے جی
ہیر رن ایمان ہے سیدے دی دیوی روپ سنگھار سر ٹرانگے جی

راتیں باغ وچہ ہیر نوں سپ لڑیا اسیں جھوٹی گدڑی نہ چڑھانگے جی
لیکے ماندری منتراں مار بیٹھے اسیں ہور نہ پلڑا اجھڑانگے جی
تینوں وچہ خاصاں وانگ سوختہ دے اسیں وچہ قیامتے پھڑانگے جی

جوگی دا ٹرنا

جوگی کن نہ پھڑ کیا اٹھ ترِیا دیکھ جھٹیاں حکم سرکار دیاں
اپنے آپ نوں تولیا جاچیا سو مشکل منزلاں دیکھیا یار دیاں
ہیری نبض ناہیں ہیر ہتھ اندر مرضاں لبھا کی دل بیمار دیاں
ہر ساں حال ہوؤا جدوں اوسدا میں پین دلساں نہ ہیری گفتار دیاں

ہر زنگ نہ آئی آواز اُدھوں تاں تاہلیاں جدوں ستار دیاں
اوسے جگہ اُتے مُڑکے جا بیٹھا گلاں سجیاں جدوں وچار دیاں
کھڑی ندر لیجاوساں میں اوتھے میریاں قسمتاں ہی مینوں مار دیاں
بولا ہو جاواں وانگ سوختہ دے ساں کچھ بھی نہ چنگے وار دیاں

ایضاً

آخر اُٹھ ٹریا کلے باغ وچوں گھر کھیڑیاں دے جوگی آوڑیا
لوہے وڑدیاں ہی ہوئی بسم اللہ کا نگ بولیا شگن ہنا وڑیا
لگے ہون چھیر حال قوال اوتھے طبلہ ساز آواز سجا وڑیا

خطا معاف ہوئی جدوں رب ولوں جنت وچہ آدم مُڑکے جا وڑیا
مے دا جدوں ملیا پیالہ ہیر تائیں سنگھو لنگھیا آن خدا وڑیا
دُنیا سوختہ خواب خیال ہوئی نیویں نظر کرنال حیا وڑیا

ہیر دا جوگی نوں دیکھکے کہنا

اڑیو آؤ مبارکاں دیو مینوں کھیڑی گھر نرائن اج آیا نی
نیناں کی آکھاں او ہے کون کوئی پنجتن مقبول کہایا نی

قہقہہ مار کے ہسنا جاندا نہیں گلے لگدیاں ہی مسکرایا نی
بھواں دیکھ میں کہا الحمد للہ زلف دیکھ والیل نوں گایا نی

ذہن دیکھ میں پڑھی یٰسین سورت اکھاں دیکھ مازاغ سنایا نی
جاپے فرق نہ سوختہ ایس اندر صورت وچہ صورت رب پایا نی

جواب سہیلیاں دا

بھینا اچھا ہویا جوگی گھر آیا تینوں دوہٹیے لکھ مبارکاں نی
ساراجگ نہال ہوجائے جتھے ترے جیاں ہودن گل تارکاں نی
افسر چیر چڑھے ڈلہوزی پہاڑ اتے ہوادار اج کھلیا بارکاں نی
دسو سوختہ نوں کتھے لکھیا ئے بیوچہ کیہوں ماریاں شارکاں نی

جواب ہیر دا

اکھے تساں دے ڈٹ نہ جاوفی ایس معابر عشق دی رنگ کچدی اے
جہڑی جان پاوے پیر عشق اندر کدے لعینوں ہنیوں بچدی اے
دستیاں بھی نفس ارج جوگڑینوں جیکر نہیں جوانڑی بچدی اے
ہر ہر رنگ اندر پئی دسدی اے کسے خوبی اتوں پئی نچدی اے
گھر بیٹھیاں نوں کہڑا جاندا اے خوبی وچ میدان دی جچدی اے
روزازل نوں لیکھے رج تیکر نال سوختہ دوستی سچ دی اے

پنڈیاں بڈھیاں دا جوگی دا وناشنگے آپس وچ کہنا

اڑیو دیکھو نارادمدار چڑھیانا ایس کھیڑیاں دا کرن آیا نی
لکھ لعنت ہے انہاں دی زندگی تے گوڈی ہیر دے کول بہایا نی
دوہاں کڑیاں تاں ہن صد بچہ دیکھو جوگی کداہن یاد کہایا نی
ناطہ ناڑ دیکھی بند بند ٹوہیا میرا جیو جامہ شرمایا نی
جدے نال سہتی گل جھگڑدی سی اج اوہنوں ہی پیر منایا نی
سہتی اگے تے پچھے اوہ پھرے ہوندی گیا مکھ تیں گھنڈ اٹھایا نی
مردا آپنا کول بہا لکھے تے غیر مرد توں سچ لوایا نی
کرنی کی ہے سوختہ گل اوہدی جنھے بھید نہ رکھ چھپایا نی

مرداں دا کہنا

یارو زناں دے مکراں توں رب رکھے سچا دانیاں قول فرماو جی
گھر کھیڑیاں کل اجاڑ ہوسی دیو لکے نہ بول جگاو ناجی
نہیں مارتے تے جنہاں بٹ بدھا لکدوا ایں نہ گھٹ کہا و ناجی
جو کجھ ہوونا اسدیو ہوونا اگے واسطے اتنا پکا و ناجی
سٹو باہجھ چوری ہوندی مول ناہیں برا کم ہے سچ چھپاو ناجی
دعوی جنھے خدائی دا بہیا ہے اوچھد تے پھیر پچھتاو ناجی
اودے دیکھ لینا گل ایس وتوں سہتی ہیر نوں لے کڈھ لیجاو ناجی
کڑی نے نہ گوائیں پنڈ وچوں اپنا آپ ہشیار بناو ناجی

نمبردار تے چوکیدار تائیں اچھی طرح دیناں سمجھا وناجی
شل سانپ نے رکھ خربوزیاں دی پہرہ سوختہ خوب لگاوناجی

جوگی دے فخریہ کلمے

ہر اک مرض دا کراں علاج پورا پہلا رب رسول دھیا ہیرے
کہڑی گل پچھے توں اداس ہویوں دیاں کھڑی رہو گگنوا ہیرے
اکے بھل گیا بخش لو مینوں ویکھ پیراں تے سیس نوا ہیرے
زمیں ہیٹھ اسمان نوں کردساں ایہ انسان ہے بڑی بلا ہیرے
مہری ہو وا انگشت وڈھ دیئے جڑاں تک رنگ گنوا ہیرے
چلے چاڑھ کمان چھڈ دیساں لگے تیر نشانے جا ہیرے
کھیلاں رنگ برنگیاں ہون ایتھے دیاں جگ نوں مست بنا ہیرے
پھیر یاد کرکے بالناتھ تائیں ماراں پھوک تے ہووے شفا ہیرے
ہے سپ آپے ایس ورانے جاوندا توں جرم بخشا ہیرے
بھاویں پار سمندر دل ہووے بیٹھا کرے ذرا نہ چوں چراں ہیرے
مینوں ربدا ہووے دیدار نا ہیں جے ہیں کراں لکا چھپا ہیرے
ڈک پاوے ٹڈی جان تائیں ہووے کوئی بھاویں لادوا ہیرے
نور س بھر میری بین اندر دساں مدھ نوں ہے بجا ہیرے
سچو سچ ہی سوختہ آکھدا ہے ہووے بندہ نہ کدی خدا ہیرے

جوگی دا کارنامہ

جوگی بین بجاکے اوکھا سپ ہتھیلیوں کڈھ دکھلا دتا
ہیر کہن لگی ایہو ناگ ہیسی انہوں بھلاں ہی بول سمجھا دتا
وہ کے ہور ستوں کرامات کی آ سارا جگ حیران بنا دتا
جنہوں اٹھیا ہیر دا زرق ہیسی اوہتے سوختہ پھیر جما دتا

کھیڑیاں دا خوشی کرنا

لگے ہون سردار ہیر اوہیں گانا خوشی دا سب نے گایا بانی
مال چھپایوں کھول بچیائیں اوہ نے آکھیا ھنیدنوں بانی
کڑیاں پٹیاں بچیاں خوب او تھے اتے سیدے بھی رنگ لایا بانی
سبھو سوختہ دسے اتے ظاہر ہویا جہڑا ان نے مکر بنایا نی

مراد بلوچ دا حال

شہرت فقر دی لبا دور دور ہوئی سن کے کنوں مراد بھی آگیا
لگی گت پلیے منہ گھالیکے اگے فقر دے سیس جھکا گیا

اپنا سہتی والا الفوں بے تاکر سارا حال احوال سنا گیا ۔ نہیں تاں سوختہ سی لائق نا ردا او جرم عاجزی نال بخشا گیا

جوگی دا کہنا

اج رب دے حاضر حضور ہو کے تیرے واسطے جوگڑا رو دسی گا ۔ تیرے دل نے ہی زنگار جہڑا اوہی حکم دے باہجھ نہ دھووی گا
ادھی رات تاکر پہرہ دینے نوں ساڈی گلی تے جہڑا کھلو دسیگا ۔ جہڑا اساں دا کرے وفا وعدہ کم اوسدا سوختہ ہو ویگا

جوگی دا آخری کارنامہ

ادھی رات اگے ادھی رات پچھے جوگی اپنا کم بنا گیا ۔ سب نوں جادو دا پھل سنگھا گیا سہتی ہیر نائیں لیکے راہ پیا
دن عید دا آیا نہ اوہناں اتے جہڑے گھر اندر ادھی رات رہا ۔ ٹر کے گیسیا دم نہ کھاو ناجی فقر سوختہ کیسیا یار کیہا

مراد دا ملنا تے جوگی دا کہنا

دوروں دیکھ مرادنے جوگڑے نوں اگوں آن سلام جوان کیتا ۔ دعا فقر دی نال سکھی رہو بچہ اج رب تینوں شادمان کیتا
تیری سہتی نوں بھی اساں نے آندا پورا اساں نے سخن زبان کیتا ۔ اہدا کوئی نہیں دتا دسکاں جہڑا مجھ تے ایس احسان کیتا
جو کجھ کہا ہیں ایسں نے من لتا میرا رد نہ حکم فرمان کیتا ۔ ہیں قربان ہاں سوختہ ایس اتوں کنبہ اپنا ایس قربان کیتا

جوگی دا مراد نوں کہنا

لیکے سہتی نوں جا مرادا ایتھوں جلدی ڈاچی دے اتے اسوار ہو جا ۔ پچھوں دا ہیر دا خوف بھی ہے سانوں اپنے آپ دی وچہ ہشیار ہو جا
ایتھوں ہاڈ جا توں دا دے پر لا کے غفلت چھڈ کے تیز رفتار ہو جا ۔ ایتھے بہن دا سوختہ کم ناہیں سبق پڑھ ساتھوں سمجھدار ہو جا

جواب مراد دا

یار یار نوں چھڈ کے جائے کتھے میں بھی نال تساڈے جاوسانگا ۔ جدھر راہ تیرا اودھر راہ میرا اینہے قدماں اندر ڈیرا لا دسانگا

داہر چڑھ آوے بھاویں کھیڑیاں دی ہن اُہناں نوں ذرا گھبراونا گا ۔ اوہناں وچ مقابلہ کھڑا ہو کے میں بھی سوختہ ہتھ دکھلاوسانگا

جوگی تے بلوچ داہیر نے سہتی نوں لیکے نسنا

جوگی نال مراد بلوچ دے آپس وچہ جاں سخن زبان ہوئے ۔ اک دوسرے نوں صدقے ہووندے نوں جسے چار یار واک جان ہوئے
چھڈ کھیڑیاں دی جوہ اٹھ دوڑ کے اک طرف دیول روان ہوئے ۔ بدل گئے زمانے تے ہوا اُئے اتے سوختہ ہور سامان ہوئے

اہناں چاراں دا راجے عدلی دے علاقے وچہ جانا

لوکاں پچھیا راہ وچہ جوگڑیوں اوہنے اپنا ظاہر نام کیتا ۔ عدلی راجے دی جوہ وچہ آوڑیا پچھے بیٹھ نہ کتے آرام کیتا
اج رڑے میدان وچہ سٹ دتا جھیڑا بستر اسی اوپر بام کیتا ۔ سبھو سوختہ منزلاں مار کے تے منزل آخری تے مقام کیتا

شاعر داروے سخن

شاعر چھڈدے جوگی دا حال ایتھے اہدا دیکھیا کسب کمال کیتا ۔ لیا کھیڑیاں دی لوں دھول خبر جا کے بوجھ الیس نے اہناں دے نال کیتا
آیا جوگیاں دی کتے لکھت اندر برا فعل جو ایس چنڈال کیتا ۔ کنے سوختہ کر کے دسنا سبھتوں دردھکے عشق بلال کیتا

اجوداویلا

سہتی ہیر نوں جوگی جا لیگیا اے اجو اٹھیا تے ڈہا یا مار رویا ۔ جوگی لیگیا سہتی ہیر تائیں سیہر نال ظالم برا بیج بویا
دگی بھی چلی گئی نوہ بھی چلی گئی دیکھو نال میرے اج کی ہویا ۔ سیدا جے رانہ ہوئی اوندی نہ چھڈا سوختہ نہ ایتھے کون ہویا

سیدی ماں دا وِرلاپ

اُڑیو آؤنی فہر کی ورتا گیا سہتی ہیر نوں مار کے دگ گئی ۔ جگت جا گدار سیانہ کوئی سنا سنھ کھیڑیاں دے گھر نوں اگ گئی
اُڑیو انہی کراں کہ ہوڑدی ہے مینوں ہور کدی اگ لگ گئی ۔ اکھیں ڈٹھا بتنگ بھی نہیں آیا شمع سبھ دے وقت ہی جگ گئی

سبھے کرم دے زخم ناسور اتے مکھی جھنگ سیالاں دی ہگ گئی
دھوتا لوڑاندر اکسو اک پانی ہیر سید ایماں نوں ٹھگ گئی

اوبھی لاد تھن مگر اٹھ دوڑی لگ جدھے کتوار نوں اگ گئی
سہتی ہیر دی ٹری انجوڑ ہیسی کیکر سوختہ اوہدے لگ گئی

کڑیاں دا آپسو چہ گلاں کرنا

بھینا ہویا چنگا ہیر گئی اتھوں رہندا روز ہیسی گھر چھپٹ پیا
سس کھدی سی نند پٹ دی سی ہوندا روز ہیسی چھاپھ پیا

بھاگاں والیاں نوں جوگی آیا ہیسی فرعہ خوب ہدا اوپر وٹ پیا
پہلا تاڑ دا رہیا او وانگ چور لگادا جدوں جھٹ پٹ پیا

نٹ کھٹ پیا گھٹ وٹ پیا گڑبلے وانگوں نچھوں ہٹ پیا
اودو سوختہ سب نوں خبر ہوئی سرسنے جدوں تلوار دا پھٹ پیا

بڈھیاں دا آپسو چہ افسوس کرنا

اڑیو ہیر نے قہر کی ماریا سے نیک بخت اوتھاں چنگی بھلی ہیسی
نہ کجھ اوہر نہ کسینے جھڑک دتی کل ہسدی بوہے تی کھلی ہیسی

جتھی تاری سمندراں تر نوالی بس بس جیہہ چھجی ملی ہیسی
مٹھی جیبھ رسیلڑی خلق والی شکر قند نبات دی ڈلی ہیسی

جنبی جھڑی ناہیں چن رگو گیلی نازاں نعمتاں دے نال پلی ہیسی
لٹکی کلی ناہیں کنیں بید ڑدے ہیر پھل گلاب دی کلی ہیسی

ہیر گئی تے حکمتاں سب ہوبا حکمت والیاں نوں بہو بھلی ہیسی
آیا سوختہ نوں اوتھوں سیکسیوں جتھے کدی بھی اگ نہ بلی ہیسی

ہیر دی سس دے نال بڈھیاں دا افسوس کرنا

مائیں پچھن آیاں سس ہیر دی نوں بھینا ایہ کی قہر ہے ورت گیا
کتے جگہ نہ رہی کھلون جوگی ہویا کم مارا پار دہرت گیا

جھگا تسا نداسفن صفا کر کے اوتھاں اپنا پور ہے بھرت گیا
ڈھونڈ بھال کرو شائد مل جاوے دیکھو سوختہ نوں کدھر پرت گیا

ہیر دی سس دا جواب

بھینا کی دساں ٹر گئے لیکھ میرے اج سہتی نے کیتا برباد مینوں
ہین ناراض ہیساں جوگی سدنے تے دتی داد نہ ہیر فریاد مینوں

میری ہاں دے نال نہ ہاں ہیلی دتی کسے نہ آن امداد مینوں
جدوں سوختہ نے سرہن لیتا اینوار آیا تدوں یاد مینوں

مقولہ شاعر

بولی ہڈ شریک دی بری ہوندی ستاں کلاں نیا جڑ ہا گال دیوے
ماہ وادی صدا بلند ہووے پورا کنجری دیوانگ تال دیوے

جاوے اوسدی جبر اسمان اتے پیراں ہیٹھ الیسی اگ بال دیوے
سگوں سوختہ بھنگڑا اپے جاوے کوؤں کوئی نہ اوس نوں ٹال دیوے

ہڈ شریک دی بولی

بھری ہوئی پنچائت وچہ لگے نے بولی سید نوں ہڈ شریک ماری
کل ماں تیری طعنے ماردی سی اج دکھیائی گئی ٹھیک ماری
لگے دا تے کیتی گھٹ ناہیں چھری سینہ دے وچہ وسنیک ماری

جارو لیگیا ودھٹی بھین تیری جہڑا بیٹھا سی باغ وچہ نیک ماری
تیرے رزق نوں آپس کی جاننے ہاں تیری جاوندی نہیں سانوں پیک ماری
دھرتی کنب گئی سوختہ اوس ویلے جدوں سید نے اوتھے چیک ماری

اجّو دا آپنے بیلیاں نوں کہنا

چلو تر دیار و گرو دیناہیں گیاں گذریاں دی ڈھونڈ بھال کریئے
ساڈا واسطہ غیر دے نال ناہیں قبضے اپنے آپنا مال کریئے

ساڈی کتے فریاد تاں سنی جاوے حاکم وقت لگے حال حال کریئے
لگے واسطے جگ نوں ہون اکھاں الیسی سوختہ جوگی دیناں کریئے

کھیڑیاں دا جوگی نوں لبھن جانا

اج لام لشکر دیکھو کھیڑیاں دا لبھن جوگڑ نوں چار دنطرف چڑھیا
دری ہونگ دی نوں کسے ٹیلے ئے پھر بھی نہ ملیا کتوں سب لڑیا

گھوڑا شیر دا جا دکھیا کوئی جوگی چوہے دی رڑ وچہ جا وڑیا
رآ جے عدلی دی جوہ وچہ بھیڑ نوں سروں سوختہ انہاں نے جا پھڑیا

جوگی تے کھیڑیاں دی لڑائی

[illegible]ان پہ کھیڑے جوگڑے نوں اک وچہ سبدی خوب جنگ ہوئی
[illegible] ہوسدا ہے بھی بس ہو لسی کھیڑیاں ندی واگر کنگ ہوئی

رستم ہو آیا جرمن چین آیا ہور طاقتاں اوب بھی ہنگ ہوئی
میدان شکست کھا اٹھ نٹھا ایہی سوختہ جوگی دی ٹنگ ہوئی

عدلی راجے نوں کیدا خبر کرنا

عدلی راجہ نائیں کسے جا کہیا تیرے دیس اندر قہر مچ گیا
کمل ہاتھ تاں دا اٹھے گھول ہو جا نگ کنا آیا آگے پنچ گیا

سر تیرا بھی آوندا تیغ ہیٹھاں اک شیر دیا کیتی تیں تاں بچ گیا
آیا اوہ زمانہ ہے جگ اتے آیا سوختہ جھوٹ تے سچ گیا

راجہ دا اڑن والیاں نوں پھڑن دا حکم دینا

حکم شاہ دا پھڑیا پھڑ کے لے آندے جوگی سنے سارے حوالات کیتے
دیکھ پہسری تے آیا تائیں سنے جاوندا نہ جیہڑے گھات کیتے

ویس جوگیاں دا کرکے ڈاکواں نے شاہنشاہی گھر ہی نے تاکیتے
بوٹے جڑھاں توں سوختہ پٹ سٹے دکھ وکھ سبہ پھل پات کیتے

دیگر

بھیجے عورتاں نوں وچ عورتاں دے اتے مرداں نوں بھیجیا وچ مرداں
آیاں بازنہ آون جو ڈرن وی جیہاں گند ہویا دا نیر کرداں

حوالات نوں سر چک لتا جد وا اٹھیاں سینہ دیو وچ درداں
ستھی ہیر نال اج سوختہ دے چوپٹ وچ چلائیاں خوب نرداں

جوگی دے پھڑے جاندی لوکاں نوں خبر ہونی

داہر پگی سارے دیس اندر اک ڈاکو جوگی پھڑیا آیا ئے
ادھی رات پچھے ادھی رات اگے ڈاکا اوہیں نے پیدا ہو آیا ئے
جاں دا دشمنی جیوں سمدے خط لتے اوہیں دو ڈسدا ہتھے آیا ئے

یار دو کھیڑیاں دے گھر دیو وچ وڑ کے دیلا ٹیڑیاں گنڈھ لیا ئے
بڑے چراں دا اوہ ٹھگ گر ہیسی لگا دا تے ڈھکے دھایا ئے
کہنا سوختہ اساں نے ڈیکھیا ئے بانا آفتہ تاں اجیلا آکھیا ئے

دیگر

گل کیتا جے اگے آدہ ویش نا ہو کھیں دا اسلا بھی جاونا جی
ہیر کہیا مائے کتے جل جانا غفلت وچ نہ وقت گنواونا جی

ایہ عجب مقدمہ ہے سنن والا دنیا تے بھی ایس تھاں آونا جی
اوس جگہ تے اوہ ہست بھی آونا جی گنہگاراں نوں جنہے بخشاونا جی

دوزخ والیاں دوزخ نوں جاونا جی جنت والیا جنت نوں پاونا جی
پھر کہے سوختہ حشر میدان اندر سارا اج حساب ہو جاونا جی

ملزماں دا چالان

رات گئی گذری اقبال اندر صبح اٹھکے راجے دربار کیتا
حاضر پولس نے کیتا اساميانوں کسے حکم نوں نہیں انکار کیتا
کسے نال ہوئی جو کجھ بیتی آپو اپنا ظاہر اظہار کیتا
پا کے گل اُتے راجہ چلا گیا سچا سوختہ قصہ تیار کیتا

پیشی

دوئے دن جوگی سید پیش ہویا تو ہے ڈر دیا رب نوں یاد کیتا
راجہ آکھیا دیو بیان جلدی شاہی باغ کیوں تساں برباد کیتا
کیتا کیوں کس واسطے ہے کیتا میرے وچ قبیلے فساد کیتا
سٹو سوختہ ایہناں نوں کھوہ اندر دنداں لا کے کیا نوں ہیں آزاد کیتا

وزیر دا راجے نوں کہنا

حکم سُندیاں کہیا وزیر کو دیں عقلوں باہر تسیں کم کڈھدے او
چھڈ دو نہر یاں نوں مارو نہر یاں نوں جنگی جڑ ھ فسادی دی وڈھدے او
خصلت ایہناں دی وچہ کی فرق ڈٹھا ایس بات نوں تسیں نہ اڈدے او
گل ایہ سوختہ ہی برے پیچ والی رکھ سپ منہ وچہ ڈڈ دے او

جواب راجہ

کی گلیناہیں اج وزیر پیا ماؤں کھچیاں نے گھوڑا مار دتا
بھین پاڑیاں نوں آئی شرم ناہیں کھتا آپنا خوب سنگھار دتا
پیر کنے آکے ماڑ و خوب رہیا ایہناں دل اوہدا کر بیزار دتا
لیجا سوختہ ایہناں نوں جیل اندر بعد بنوں پھانسی دا حکم سنا دتا

جواب وزیر

ایہا بازو وزیر نے گل کرنوں ایہہ دولتوں خام خیال سارے
شجرہ ایہناں دا کر دے معلوم پہلے ظاہر ہینیاں دے ہون احوال سارے
جائے ماریا نہ بیگناہ کوئی پچھوں کرن ناہیں قیل و قال سارے
تدوں حکم سنا والے اوہ جدوں جرم دا کرن اقبال سارے

فے تساں دے کوئی نہ گل آ دی سر اسیراں پین زوال سارے
ایہہ ہے سوختہ واک کرشن جی دا ظالم زرک وچہ سٹرن جدال سارے

راجہ دا بیان لینا

سچا سخن سنکے ایہہ وزیر کو یوں کہا ملزماں نوں حال بیان دیو
پہچو سچ ہووے ہووے جھوٹ ناہیں جو کجھ دیو سو نال ایمان دیو

کہڑی ذات تسیں کون کہاوندا و پورا دیس دا کوئی نشان دیو
دنیادار ہو تسیں تے ایہہ ناں گا کہڑی گل پچھے مٹی چھان دیو

جاو صلح کرو آپسو چہ بھکے جیکر رب دی ذات پہچان دیو
آپسو چہ رلکے سبو ہل بیٹھو نا اتفاقیاں سوختہ جان دیو

کھیڑیاں دی عرض

سنکے حکم شاہی کھیڑے کہن لگے جہڑی تساں سرکار ہے بات کرنی
رب عقل دتی راج بھاگ دتا تساں کدی بھی نہ دن دی رات کرنی

چڑھکے وانگ بدل کھیت علجزاں تے تساں جہی ہے گنے برسات کرنی
ساڈی کھیل شطرنج دی دیکھ لینی پچھوں پھیر بھاویں بازی مات کرنی

کہڑے جوگیاں دی آیا لکھت اندر دنیادار و بہی جہات کرنی
دنے وانگ اُتو اندھے ہو بہنا اتے چڑیاں دی رات نوں گھات کرنی

ساڈا وسدا گھر برباد کیتا بری نال ظالم ملاقات کرنی
ساڈوں سوختہ صلح دی لوڑ ناہیں اہدی دیکھ لیتی کرامات کرنی

راجہ دا حکم

اچھا دیو بیان جو دیوندا و جیکر کل نے تسیں نہ آوندی او
نام تساں دے کی تے نسب کہڑا اتے ذات دے کون کہاوندا و

کہڑا دیس تے پیشہ ہو کی رکھدے اتے کہڑی گلوں مر دے جاوندا و
جے کوئی ہی کیل تے کرو حاضر لکھے سوختہ جو کجھ لکھاوندے او

راجے دا قاضیاں مفتیاں نوں سدنا

راجے سد لیا قاضی مفتیاں نوں سبھو وچہ دربار دے آن بیٹھے
خبرے کی ہوسی اج نال ساڈے اپنے آپ وچہ گھبران بیٹھے

پیر نقر کدے بھن سہاریاں نوں جیبھاں تھتھلیاں تے پچھتان بیٹھے
اپنے عملاں نوں ہان آیسی او ہو سوختہ اج شرماں بیٹھے

سید آرادی حاضر حضور ہو ہتھ بنھ کے ذہن بیان لگا — افسوس ہے تاکر جو کجھ بیتیا سی سارا حال احوال سنان لگا
سچے رب رسول دا نام لیکے اپنی جان دی قسم اٹھان لگا — جا لگے پھیر بھی سوختہ نجت ناہیں جنت چھڈ بیٹھا دوزخ جان لگا

دیگر

لکھو گل راجہ کراں زاریاں دی تیتھوں دا فریاد دی ہاونے ہاں — سید نام میرا اجو باپ میرا جلد ڑ ذات دے اسیں سید دانے ہاں
رنگپور مشہور ہے دیس ساڈا کھیڑے مڈھ توں اسیں کہاؤندے ہاں — کھیتی باڑی دا کم ہاں اسیں کردے چوریار دی جا بکاؤندے ہاں
ملیاں ہین جاگیراں سرکار ولوں اسیں تساں ناہی گن گاؤندے ہاں — مشکل نبی تے مدد امداد کریسے ہر دین توں نہیں گھبراؤندے ہاں
ہر دم ایہو ہوکا بے دیندے ہاں اک دوجے نوں گل سمجھاؤندے ہاں — دھیاں راجیاں دے گھریں ہون ناہیں سچا سوختہ سخن الاؤندے ہاں

ایضاً

کہڑی گل کراں شاہاں نال تیرے میرا کالجہ نکلدا جاوندا اے — دکھاں والیاں دے کہڑا دکھ ونڈے سکے جگ مخول بناوندا اے
گھر لٹے نہ غبرزن جگہ دیکھے میرا دل بھیڑا پچھوتاوندا اے — سچ ہے سوختہ قول سیانیاں دا گیا وقت ناہیں مڑکے آوندا اے

راجہ دا کہنا

ایسا داہڑ دی پیا ہے کون کوئی جہنے نال تیرے ہے فساد کیتا — اوہنوں ہوت دے گھاٹ اتار دیساں کتے فعل ایسا نامراد کیتا
اوہدا کھو کے دیاں بہشت تینوں جہنے تیرا بہشت برباد کیتا — ذرا کھو لکے سوختہ دس سانوں شیریں داسطے جو فرہاد کیتا

سید دا بیان

ایہو ہے جوگی کھڑا پاس میرے ساڈے پنڈ اندر روز آوندا سی — اپنے پیٹ دی اگ بجھاؤندے نوں بوہے بوہے الکھ جگاوندا سی

اکھاں میٹکے گھڑا ہو جاوندا سی ہر اک گرودا نام دھیاوندا سی ۔ دسویں دوارتے سیس چڑھاوندا سی اپے وچ خاک ہو جاوندا سی
اہدے وِلاں نوں سمین نہ جاندے سال جو کجھ ایہہ فریب بناوندا سی ۔ اسیں آکھدے سال ایہہ بڑا چنگا سب نوں بھلی ایس بناوندی سی
اپنے ہتھ وی پکی پکاوندا سی کسے ہتھ دی پکی نہ کھاوندا سی ۔ لگے ہتھ تے سوختہ پتہ لگا باطن وچ ایہہ تاں چھری چلاوندا سی

دیگر

میری دوہٹی اک دن سیر باغ گئی اپنی نند نوں باغ لیجاوندی اے ۔ اوہ ہٹی میری آوے بھین میری با بات چوں نکل آوندی اے
دوہٹی پیر نوں سپ لڑاوندی اے اساڈی جان نوں افترا پاوندی اے ۔ سہتی بھین فریب بناوندی اے جوگی باغ نہیں سدلے آوندی اے
داڑھی باپ دی خاک رلاوندی اے اجہا ٹاماں داہپوک دکھاوندی اے ۔ رٹے ہتھوں نوں نہیں مناوندی اے اگلے پیر نوں وڈھ پلاوندی اے
دوہٹی ہنے اچھی ہوندی جاوندی اے اساں نوں آکھ دینال سمجھاوندی اے ۔ اگے سمجھ لوکی سناوندی اے انال سوختہ دے مسکراوندی اے

سید دی بیاناں نوں قلمبند کرکے راجہ دا تاریخ مقرر کرنا

قلمبند بیان ہوئے سید ڑ دے راجہ بہیت مقدمہ دا پا گیا ۔ ٹڑ کے گئے بیان سنائے اوہنوں کاغذ اتے انگوٹھا لگا گیا
پنج ماہ دی راجے تاریخ دتی سید اگل ایہہ سن گھبرا گیا ۔ تاریخ اپنی نمبر پوادے نوں ٹڑ کے لے وکیل نوں آ گیا
چندر بھان وکیل نے زور لایا بنیا کجھ نہ سر ہلا گیا ۔ جوگی اپنی ضمانت وال پیش کیتی نہیں نہیں دا حکم سنا گیا
بیٹری ڈنڈ والی پیریں پا گیا نامراد مراد بنا گیا ۔ موسم گرمی دا سوختہ کٹنے نوں آپ شملہ پہاڑ نوں دھا گیا

راجہ دا شملہ پہاڑ توں واپس آکے دربار کرنا

موسم سردی دا جدوں آغاز ہویا راجہ اپنے دیس مڑ آیا ئے ۔ سد قاضی امیراں مفتیاں نوں راجے آن دربار لگایا اے
لیا ڈکر دحاضر اُہناں ملزماں نوں جنہاں عورتاں توں جھگڑا پایا اے
کڈھ سوختہ اہناں نوں جیل وچوں پولس دچہ دربار پہنچایا ئے

راجے دا جوگی نوں کہنا

راجہ صاحب نے جوگی نوں حکم دتا مستغیث دے اتے سوال کرتوں — اپنے دل دی بھا کھیا دے توں بھی اوہدے وانگ ذرا حال کرتوں
کی ہے نام تے کتھوں دا ایں والا ذات پات دی سبھ سنا کرتوں — جھوٹ سچ جو کجھ اہنے بولیا ای اپن چھانکے سوختہ نال کرتوں

بیان جوگی

بالکل جھوٹ راجہ اہنے بولیا ای اسیں کدی گرہستی وچ جاوندے نہیں — مرشد گرو دا ایہو ہی واک سانوں کسے گھر دے اندر جھات پاوندے نہیں
سواہ پھککے پیٹ نوں پالنے ہاں کھانا کسے سوانی دا کھاوندے نہیں — گئے جھاڑ لتے ٹنگاں بھن لیاں مرشد حکم باہجھ کسے جاوندے نہیں
سدا رب دی یاد وچ مست رہیئے دنیا داراں نوں پاس بلاوندے نہیں — کسے سایہ دی لوڑ نہ مول سانوں کتے مڑھی مزار بناوندے نہیں
جتنے شیر بیٹھن بھاویں کول ساڈے اسیں اہناں دا دل دکھاوندے نہیں — تھپے اساں تے جھوٹ بہتان اہنے تسیں سوختہ نوں سمجھاوندے نہیں

جواب راجہ

آ جوگیا جھوٹ کیوں بولنا ایں پانی باہجھ کدوں نہراں گیدیاں نی — دنیا نال جے واسطہ نہیں تیرا ایہ گل دسّاں کی تیریاں لگدیاں نی
بھلے مانسیاں نوں کتھوں ملگیاں ایہ چنگیاڑیاں اڈدیاں لگدیاں نی — تیرے جہی نہ سوختہ رہن دیندے تیرے جدوں جوانیاں وگدیاں نی

عرض جوگی دی

حسب نسب میرا کی کجھ پچھدا ایں اعلیٰ ناتھ ہے راجیا نام میرا — بالناتھ دا بال کہاوناں ہاں ہویا نام ہری اوہدیں بدنام میرا
جہڑی جگہ تے دھواں لا بہیئے اوہو تھاں ہے اوہو مقام میرا — دنیادار کولوں رہیئے دور ہٹکے ایہ ہے سوختہ سچ کلام میرا

جواب راجہ

نہی ہوش حواس نوں قائم کرتوں کچے ڈھنگ دا سنہوں سپا ڈولنا ایں — ایسے گرو دا نام بدنام کریں سچا سخن کمبخت نہ بولنا ایں

جو کجھ توں کریں لوہو او کردے اجاند جھوٹ کیہیں تولنائیں ۔ جنہوں سوختہ سب جہان منے اوہدے رتبہ نوں خاک وچ رلنائیں

جواب جوگی

اپنے آپ دی صفت کی کراں آپے جلد گرو میرا آجاسی ۔ سبھ جھوٹ سچ ظاہر ہو جاسی میرا اوہ احوال سنا جاسی

مویاں بوٹیاں اوڑدے ماریاں نوں لال انگ سیکھے چڑھا رہ پاجاسی ۔ دور سوختہ کال وبال ہووے تیرا دیس نہال بنا جاسی

جواب راجہ

چنگا گرو ہویا تیرا جوگیا او کریں جرم تے پھیر بچا جاوے ۔ اوہ گرو کاہدا جہڑا چیلیاں دے سخت جرم اتے پڑچا پا جاوے

تھا ہنو چوراں دا چور ہی ہووندا ہے ٹھگاں ملے تے مال پہنچا جاوے ۔ کل گرو دا الیند انام آ دیں سچا سوختہ گل سنا جاوے

ایضاً

کل گرو دا الیند لے جے نام آیوں دیکھیں پھیر کی میں بنا دساں گا ۔ سولاں والی لگام لیا کے تے تیرے منہ دے وچ لگا دساں گا

منہ سر کر کالا کھوتے چاڑھ تینوں سارے شہر دے وچ پھرا دساں گا ۔ برے فعل دی تینوں سزا دیساں وانگ سوختہ رحم نہ کھا دساں گا

دوسرے دن دی پیشی

دوجے دن آیا رانجھا جیل وچوں چپ چاپ ہویا جیویں مار گئی ۔ شوں شاں ساری وڈے گرو والی اگے رعب سرکار دے ٹھار گئی

کھل گیا سمندر نوں بنھ لگا دتی جبو دوا تے وا سر گئی ۔ بختاں والیاں دے بیراں اتے دیکھو سوختہ پچھی بھی سر دہر گئی

راجہ دا جوگی نوں کہنا

جیکر نہیں ہے کوئی تصور تیرا صاف پھر مینوں بتا دیں توں ۔ سچی ہیر کی تیریاں لگدیاں نیں ایس گل نوں کھول جوان دیں توں

تیر کول نہ بہندیاں سجدیاں نیں جاں دکھیڑیاں نال تیرے جان دیں توں ۔ توں اج سوختہ غم دا گھٹ پی لے نتے سید نوں خوشی دا پان دیں توں

جواب جوگی

راجہ کریں انصاف کی نال ہیرے ہتھیں دیاں پھڑ ابیں ہیلیاں نوں ۔ جے او جاندیاں نیں تسیں پچھ دیکھو بالناتھ دیاں اپنا چیلیاں نوں

نال مرشداں دے کیویں توڑ دیواروزازل دیاں ہیر میلیاں نوں ۔ جتھے سوختہ دی بازی ہار ہووے ماکون میری کھیلیاں نوں

جواب راجہ

کہڑی رن ہردلی توں سکے آیوں دل پاویں کھیا پہندیاں دے ۔ کرے بحث جھٹری کرنی چاہنا ایں ساتھوں سن کھاں قانگ بندیاں دے

منھ سر منیاں من گھسنیاں دے تے چیلیاں مچھیاں رندیاں دے ۔ جدو جتراں تے اک دوہن ڈنڈے لتھ چاچا بن نیں کم مندیاں دے

ناسر داج نجیر ایمان تا بیں چکی چھڑ پیا اپ کندھیاں دے ۔ ہوئے لنگیاں تے اندا ہے کانیاں دی کی اعتبار نے گنجیاں بندیاں دے

جتھے جوگیاں نے دودھ کھیل نیں آجتے ہوں روزگار نہ مندیاں دے ۔ نقراں سوختہ رہدی یاد کرنی کرنے کم ناہیں گورکھ دھندیاں دے

راجے داسہتی ہیر تے مراد دا بیان لینا

سہتی ہیر دے راجے بیان لتے سنن والے کربڑے نہال ہوئے ۔ سید نال ہیدے اجو نال گھچو گرم ہو گرم سوال جواب ہوئے

جھٹری نہیں ہمی کرنی سی کردی کھیڑے مندیا سار بیحال ہوئے ۔ تالا ساریاں سوختہ بھل گیاں تاں ہیں بھی اج بے تال ہوئے

بیان سہتی دا

جدو سہتی نوں راجے نے پچھیا اے اگوں کہن لگی گل سوچنی ہاں ۔ سنو کن دھر کے میں غریبنی دی اوبلوچ ہیرا ایں بلوچنی ہاں

میں نکل گئی اٹھ کے نس آئی اجو کھیڑے ہیدی کن کھر چنی ہاں ۔ پچھو سوختہ نوں آکھاں جھوٹ ناہیں میں سلیاں دی کو چنی ہاں

اجو دا سہتی نوں کہنا

سنکے سہتئے جائیں توں گل میری جو کجھ ماں تیری تیر نال کیتا ۔ ساری رات لیکے چکی پھری تیتوں نیند اپنی داہنیں خیال کیتا

دکھ درد ہویا جدوں کوئی تینوں آدھے اپنا آپ حلال کیتا — منہ پئی ٹنگی باہر کڈھ سٹی بانی چھپائے تے پتھا تھال کیتا

صدماں واری ہویا کی تینوں منہ چھپانے حال حال کیتا — صدو کوئی طبیب لیاوے جلدی صدھی آتوں حن یال کیتا

دس برس تاکر ایہو ہیاوہ منہ اہن تواں ایہ کی دس کمال کیتا — اک گھڑی داوتا نہ دسکیں تیرا تے ایہ اساں سوال کیتا

ہے جواب جیکر تیرے ہتھ پلے دس جائیں جتھوں خیال کیتا — ذکب پئیں نہ ڈال جھانڑی نوں چھڈ سوختہ نال ہلال کیتا

بیان ہیر دا

ہیر آکھیا راجیا سن میری سارے جگ گرودی چیلڑی ہیں — سید نال میرا کوئی واسطہ نہیں ابھوگی دینال اکھیلڑی ہیں

جھگی وچہ چورستے دی نہیں بدھی آگئی دی نہیں سہیلڑی ہیں — سارا سوختہ جگ جہان جانے بالنا تھدی گودوچہ کھیلڑی ہیں

بیان مراد

رب کھیا کسیدا مان ناہیں جو بلکارہا سو یہ ماریائے — اعلیٰ ناتھ دا چیلا کہاونا ہیں اپنا گوڑ ما لیتوں واریائے

سید ماریا پٹیا خوب مینوں بھن توڑ کے خوب سنواریائے — آکھے سوختہ لیا چھتر اینوں جدوں کیتا ہیں پاریا پاریائے

مقولہ شاعر

چھڈ سید یا طول ودھاں ناہیں ہویا کی جیکر پیاں پھیٹیاں نی — مردا پینیاں ہیٹیاں جیٹھیاں نی صبر والیاں گلاں سیتیاں نی

جنہاں نسائیں اوہناں نہیں رہنا نکل جاندیاں راجیا بیٹیاں نی — چھتر انہاں نوں سوختہ دس گیاں جنہاں پیراں ہیٹھاں نال لیٹیاں نی

راجہ دا صفائی دے گواہ طلب کرنا

تنگے جدوں صفائی دی گواہ راجے جھٹ پٹ گواہ بھی آگئے — جرح ہوئی وکیلاں دی انہاں اتے ودھ گھٹ کئی بول بلاگئے

پیراں آپنیاں تے کئی رہے قائم سچ وچہ نہ جھوٹ رلا گئے

قصہ ہیر رانجھا سید سہتری دا آگے سوختہ سب سنا گئے

راجے دا ملزماں نوں کہنا

سبناں ملزماں نوں راجے آکھیا پھیر ٹھہر و باہر میں حکم سناوناں ہاں ‌ ‌ ‌ جیکر صلح کرو سب تُوں ہے اچھا نہیں تاں سبناں نوں جیل پہنچاوناں ہاں

مُڑ کے کرنی پڑتال ہے کاغذاں دی مسل دیکھ کے پھیر بلاوناں ہاں ‌ ‌ ‌ بُرے کماں توں سوختہ باز آوے پھر بھی جوگی نوں ایہ سمجھاوناں ہاں

مقولہ شاعر

میں قربان جاں راجہ دی عقل اتوں ایسا چھٹّے دیوچہ سوال رکھیا ‌ ‌ ‌ نہ کوئی رہیا جواب دے دین جوگا سچا ادب وچہ حال احوال رکھیا

کجھ اپیل دی رہی گنجائش ناہیں خبر جادو ایسا کنفون بھال رکھیا ‌ ‌ ‌ رہی بحث دی سوختہ لوڑ ناہیں ایسا مکھن وچوں کڈھ کے وال رکھیا

راجہ دا حکم سناونا

کہہ اردلی نوں جاؤ آواز مارو سبھنوں راجے نے اندر بلایا اے ‌ ‌ ‌ جیہڑا کوئی ہے سوال تے کرے کوئی اگوں کوئی نہ جواب آیا اے

اپنے لکھے دے اتے وچار کرکے سبھنوں راجے نے حکم سنایا اے ‌ ‌ ‌ کالے پانی دا رانجھے نوں حکم دتا اتے ہیر نوں نال فرمایا اے

نو ماہ مراد نوں قید کیتا اتے سہتی نوں تن تبلایا اے ‌ ‌ ‌ آپو اپنی سبھنوں سانپی اوتھے کوئی نوں کسے نوں ترس آیا اے

جوگی سوختہ دی بری گت ہوئی لوکاں چور تے ٹھگ بنایا اے

جوگی دا واویلا

جدوں جوگی نوں قید دا حکم ہویا پھیر بڑا ہی غم دتا یا سو ‌ ‌ ‌ بیوقوف سدی دی کھوئی مت ماری کھڑے ملے ہی ستیں جھکایا سو

جدوں دانگ فرعون دے مرن لگا پھیر ایمان دا بول الایا سو ‌ ‌ ‌ دیکھ سوختہ الیس انکار نامہ غرض واسطے چینا لایا سو

ایضاً

جدوں رانجھے دے سر بنی بیتا تدوں گرد ڈیلیاں دھیا کیتا ‌ ‌ ‌ گرد سچا اہے تے بڑا ہی جلدی اس نے تدھ توں جی قربان کیتا

گرو سوہنیں نے اپنے چیلیاں دا مشکل بنی تے کم آسان کیتا — گورکھ ناتھ نے سوختہ جیویں آکھے اوہ بھگت تائیں سوا داں کیتا

بالناتھ دا قبولے وچ آونا

بالناتھ دے کن آواز پہنچی سوا لکھ چیلا لیکے اٹھ دھایا — بیگناہ ہیرا چیلا کیوں بدھا راجے عدلی نوں آنکے دھمکایا

سارے دیس گردے گھیر اگھت لتا راجہ دیکھکے تے بڑا گھبرایا — پیچھے پھیل گیاں راجے صاحب تائیں کن پاٹیاں نے بڑا شور پایا

حاضر کرو چیلا ساڈا اہے کجھے نہیں تاں لی جاؤ سیں گا تخت الٹایا — عدلی منگی معافی بالناتھ کولوں ہیر پیا تاں گناہ بخشایا

ہمیں کی ظلم کیتا اللہ والیاں نے اپنے آپ اندر بڑا شرمایا — سبنوں سوختہ راجے نے چھڈ دتا پھیر گرو نے رانجھے نوں گل لایا

ہور پنتھاں دے جوگیاں دا بھی آونا

بالناتھ دا آونا سنکے تے ہور پنتھاں دے جوگی بھی اٹھ آئے — دریا ناتھی آئے اتے دھرم ناتھی گنگ ناتھیاں نے ڈیرے لائے

آئے باوا آدجوگی تے پاگلاں دے دبل ہیٹھ اسماں دے جھنڈے چھپائے — آئے ست ناتھی اتے کایاں ناتھی روپ رنگ سہاوندے من بھائے

آئی پنتھ کپلانی تے رتن ناتھی جچے کار دے انگ لگ لائے — گھورم ناتھ کے سدھ نٹیسری بھی گنگ ساز آواز دیناں گائے

نچھمن جی دے بال گندھی آئے تے بیراگ جیہ بھر ز سپت لائے — اج راجہ دی بھگت سنوارنے نوں بالناتھ دے ہوئے نے زیر سائے

جوگی سوختہ جدوں چھیڑ الٹا بالناتھ دے ٹلے نوں اٹھ دہائے

خوشیاں

بڑیاں ہون خوشیاں جوگی سے آندے اتے دیوالی دا ہویا میلا — ستھی دتی مراد بلوچ تائیں اڑا رانجھنے دستے بدھا سیلا

ہیر کول بہلکے جوگ دیندے گر گرو نے دتا سنگھار چیلا — تند ول خوشی وچہ سوختہ رہن لگے جدوں غمی والا گذر گیا ویلا

مقولہ شاعر

دکھ درد وچوں یار دو نکلکے نے اج یار ساڈے پئے ہسدے نیں — چہرے کھڑے نیں پھل گلاب والنگوں سانوں ناز انداز پئے دسدے نیں

آسن لاکے تے سموں کول بیٹھے او دیکھو ٹلے نوں وسدے نیں
خواہش سوختہ رہی نہ نفسانی ہردم گرو دا نام ہی جپدے نیں

رانجھے گرو کولوں رخصت ہونا

اک دن رانجھے منگی گرو کولوں رخصت اپنے دیس نوں جاونے دی
جھاتی پا کے ٹلے نوں ٹر آویں کوئی لوڑ ناہیں دیر لاونے دی
گرو آکھیا سیر کر جا بچا ایہہ تاہنگ رکھیں جھبدے آونے دی
سینے داغ نہ سوختہ لا جاویں کریں گل کوئی پیل ہساونے دی

رانجھے دا رخصت لیکے اپنے دیس نوں جانا

رخصت لیکے جوگڑا گرو کولوں اپنے دیس ول اٹھ سدھار گیا
علم غیب دا بندے تھ ناہیں سچی گل نوں خوب نتار گیا
نال نکہ حسرت گرو پیا دیکھے اُہنوں وچ فراق دے مار گیا
ندی نام سنجوگ دے ہون میلے دل وچ سوختہ گل وچار گیا

رانجھے دا تخت ہزارے وچ آونا

جوگی تخت ہزارے دے وچ آوڑیا سبھے سائیں دا نام دھیاوندا جی
اٹھائیاں دناں اندر سفر طے کر کے بوہے بھابیاں دے ناد وجاوندا جی
جنھوں ٹٹیا سی اوہ نئے پھیر آیا خوشی عیش دے مزے اٹھاوندا جی
چال سورج دی سوختہ مات کر کے چہرہ چند مثال دکھاوندا جی

رانجھے دی بھابی دا لونڈی نوں کہنا

اٹھ دیکھنی باندئیے رات ویلے ساڈے در اُتے کہڑا آیا نی
اوہنوں کہو جا کے اوہ پھیر بولے جد سینہ وچ تیر چلایا نی
کئی سوہنی آواز ہی آوندی اے گیت کیا سوہنا ایس گایا نی
سانوں ایہ آواز توں پتہ لگے رانجھے سوختہ نے پھیرا پایا نی

باندی دا کہنا

بوہا کھولکے باندی آواز دتی رانجھا جوگڑا بن کے آیا اے
سنکے بھابیاں ساریاں دوڑ آیاں رانجھے ہیر نوں گلے لگایا اے
چوچک ہیر دی دھی لے آیا اے بول تساں دا پال دکھایا اے
مدت بعد پچھوں نال بھابیاں دے میل رب نے اج کرایا اے

اگے جاندا رانجھے نے قصد کیتا زور بھابیاں نے بڑا لگایا اے ۔ لیکے سوختہ ہیر جھٹیڑی نوں رانجھا شہر بیکنٹھ نوں دھایا اے

مقولہ شاعر

چار چیزاں نہ جس دے کول ہوون، وسّے پلے ہونا او سدا کسے در کار ناہیں ۔ زور زر اتے عقل بانہہ بازو جیکر یار ناہیں کسے کار ناہیں
کی غریب دا جگ تے ہوونا اے اوہیں جگ تے پاؤ بیکار ناہیں ۔ گل سوختہ دی پن چھان دیکھو جھوٹا عین ایہ میر اسرار ناہیں

خاتمہ

الحمد للہ الحمد للہ میں غریب تے کرم ستار ہویا ۔ باراں برس پچھوں ہوئی مراد پوری بیڑا اک گیا سوختہ بیں پار ہویا
سن انی سو چھتی ماہ جولائی اندر رانجھے ہیر دا قصہ تیار ہویا ۔ اٹھ دوروہ شتم دے سوختہ مہدا اندر بی بیجیا اج گلزار ہویا

عرض حال

ہیر رانجھے دے نام نوں رکھ اگے چار ولطرف دے بول بیان کیتا ۔ ہر ہر چل دا عرق نچوڑیا اے ہر ہر بار سبحان سبحان کیتا
رہا ننگ رکھیں اساں عاجزاں دا تیرے اُتے ہی اساں گمان کیتا ۔ اکھاں والیاں دے اگے رکھنے نوں قصہ ختم اج سوختہ جان کیتا

دعائے مصنّف

کریں رحم کبیر نا قص حال اتے تُوں رحیم ستار غفار ہیں توں ۔ جیکر بھل خطا کوئی ہوئی ہتھوں بخش دیں مینوں بخشنہار ہیں توں
کریں مہر دی نظر نمانیاں تے مہربان تے داکر دگار ہیں توں ۔ اساں سوختہ سچ ہی اکھنا اے کرد آسیا ندے بیڑے پار ہیں توں

ایضاً

قصہ لکھ کے نذر گذاریا میں تیرے سچے دربار قبول ہووے ۔ سجن دیکھ کے تے سینے نال لاون تے ادشمناں دے سینے سول ہووے
خوشبو ایسدی کھنڈ جہان اتے ایسا سدا بہار دا پھول ہووے ۔ تیرے رحم دی لوڑ ہے سوختہ نوں ہو گل سب اں طول فضول ہووے

درشان محمد دین زرگر ولد شمس الدین

لکھاں حال ہن میں یار اپنے دا جنہے میرے تے لکھ احسان کیتا
سر سر لا بازی سر نہ پھیر یا سو پور ا کیتا سو سخن زبان کیتا

بل یار ہمنام دا پالنے نوں بھکے پرے وچہ فخر جوان کیتا
ہیر نام الون نام آپنے نوں سو سو وار قربان قربان کیتا

محمد دین بیٹے شمس الدین دے نے سرسبز ہیر اگلستان کیتا
نہیں سے سوختہ پیا ویران ہیسی مالی بنکے تے آبادان کیتا

ایضاً

محمد الدین زرگر شمس الدین والا راجپوت وڈے خاندان والا
آن بان والا سوہنی شان والا بندہ نیک تے صاف زبان والا

ایہو جہا کتھوں نہیں لبھنا ہے وگڑے قوم دے کم بنان والا
سچا سوختہ بول الان دا اے کابر کم وچہ پیر نہ پان والا

درتعریف شرف دین ولد شمس الدین

شمس الدین دا نیک فرزند دوجا شرف دین جسدا نیک نام ہے جی
نیک بخت تے نیک نے کم ایہدے نیکاں نال صحبت صبح شام ہی جی

ماں باپ دی نیکی دا عکس سارا آوے ایہدے وچہ دسدا کلام ہے جی
جسدی سوختہ نیک او لاد ہووے سمجھو او سنمل نیک انجام ہی جی

درتعریف شاگرد لئیق علی محمد سکنہ گروکا جنڈیالہ

وسے گروکے جنڈیالہ شاگرد لائق نام علی محمد ہونہار ہے جی
راجپوت گوتوں پیشہ نیار یا ندا ساری قوم اندر سمجھدار ہے جی

سایہ علی محمد دا ہے جس تے میراں بخش دا او برخوردار ہے جی
اسد سوختہ نام ہے شعر اندر اتے شمناں لئی ذوالفقار ہے جی

قطعہ تاریخ من تصنیف محمد عبد اللہ فلسفی امرتسری شاگرد مصنف

انی سو چھتی سن عیسوی سی جلد ہوئی ایہہ ہیر تمام پیارے ۱۹۳۶
ایہہ چھاپنے دا اہتمام کیتا محمد دین زرگر نیک نام پیارے

پکھو سچ نے ہیر ایہہ سوختہ دی لاجواب ہے کلام پیارے
مٹھی ٹھیٹھ پنجابی زبان اندر لکھیا ایہہ قصہ کاف لام پیارے

اصل وچہ اتہاں قصہ نہیں ہرگز سمجھ لیں انہوں خاص و عام پیارے
کتے عورتاں دی چال ڈھال دسی کتنا مرداں کس طرح رام پیارے
کتے بھکھیا ندا رونا دسیا اے کتے رجیاں دی دھوم دھام پیارے
کتے ہندواں دے پنتھ پھول مارے کتے دسیا دین اسلام پیارے
کتے حال دا حال تحریر کیتا کتے ماضی دا حال ارقام پیارے
غرض جو لکھیا پختہ لکھیا ئے گل کوئی بھی نہیں ہے خام پیارے

ایہ تاں منزلاں نے دنیا داریاں تے درویش دے حال مقام پیارے
کتے حال مرداں نیک بندیاں دا کتے حال مرداں بد انجام پیارے
کتے جنگ جدال دے ہین نقشے کتے صلح دے ہین پیغام پیارے
کتے موسماں دا حال دسیا اے کتے زمین اسمان دے کام پیارے
کتے اون والا حال ظاہر کیتا وچہ رکھیا نہیں ابہام پیارے
دنیا فلسفی اساں نوں سوختہ نے عمل دے الیاں لئی پیغام پیارے

قطعہ تاریخ از منشی غلام احمد بٹ خلش کاشمیری شاگرد مصنف

کھڑ گیا بستان زار سوختہ
پھیر پھلی جے بہار سوختہ

آخر آمد از پس پردہ پدید
ایں کتاب زرنگار سوختہ

یاد تازہ ہوئی وارث شاہ دی
چھپ گیا جد شاہکار سوختہ

کیتی سیوا رجکے پنجاب دی
جس قدر سی اختیار سوختہ

آکھیا تاریخ دی خاطر خلش
آپ دیکھو یادگار سوختہ
۱۳۵۵ھ

نذیر پرنٹنگ پریس امرتسر میں باہتمام سید مسلم حسن زیدی پرنٹر کے چھپی
اور محمد الدین زرگر پبلشر کوچہ زرگراں امرتسر نے اپنے
اہتمام سے چھپوا کر شائع کی

پبلشر

محمد الدین زرگر کٹڑہ مہاں سنگھ

کوچہ دیگراں امرتسر

نذیر پرنٹنگ پریس ہال بازار امرتسر
میں سید مسلم حسن زیدی پرنٹر کے اہتمام
سے چھپی